פתרונות בזמן!!!
לביא
שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה
לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג. טל' 03-6775110 פקס' 03-6775233

הארץ

3.90 שקלים, יום ראשון י"ח בחשון התשנ"ה, 23 באוקטובר 1994 VOL.76/22869 OCTOBER 23 1994
כולל מע"מ, באילת 3.35 שקלים

בביקור קלינטון בדמשק יצהיר אסד על התנערות סוריה מהטרור ועל גינויו

מאת אלוף בן ועקיבא אלדר

על פי ידיעות שהגיעו לירושלים, ארה"ב מצפה כי בביקור נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, בדמשק, ביום חמישי, נשיא סוריה, חאפז אל אסד, יצהיר על התנערות סוריה מהטרור ועל גינויו. הצהרה זו חשובה במיוחד לקלינטון כדי שיוכל להצדיק בפני הקונגרס ודעת הקהל האמריקאית את החלטתו לבקר בדמשק. מקורות מדיניים בישראל העריכו אתמול כי ביקורו של קלינטון לא יביא לפריצת דרך בערוץ הסורי וכי לא צפויה הודעה על פגישה בין רבין לאסד בעקבות הביקור.

פקיד בכיר בוואשינגטון אמר אמש כי הגורם המרכזי להחלטת הבית הלבן לכלול את סוריה בתוכנית ביקורו של נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, במזרח התיכון, היה החשש שדילוג על דמשק, יפגע בנשיא חאפז אל־אסד ויחבל בסיכויי הסדר לשלום עם ישראל.

הפקיד הבכיר הסביר כי ההדלפה המוקדמת על אפשרות ביקור בדמשק, לא איפשרה לממשל לוותר על פגישה עם אסד, בלא לסכן את תהליך השלום, ואף הכבידה על המו"מ עם סוריה, שנועד להבטיח תמורה הולמת למחווה של קלינטון. פקידים אמריקאים ופעילים יהודים התומכים בממשל קלינטון, הביעו חשש מפני הדימוי על הצלחת הפגישה בדמשק. הם הזכירו כי הפגישה הקודמת בין שני האישים, לפני עשרה חודשים, הובילה לחילוקי דעות בין ממשל קלינטון לראש הממשלה יצחק רבין, סביב הפרשנות להצהרותיו של אסד.

ראו עמוד 3א

במסיבת העיתונאים שלשום אמר קלינטון כי ארה"ב מקיימת מגעים מתמשכים עם סוריה בה קשר למקומה ברשימת המדינות התומכות בטרור, אך אינו סבור כי יש להניח לסוגיה זו להפריע למאמצי השלום.

בימים האחרונים הביעו האמריקאים בפני הסורים את מורת רוחם מתוכן שידורי רדיו אל־קדס של חזיתות הסירוב והעיתונות הסורית, שמהם השתמעה גינה של תמיכה בפיגוע ברחוב דיזנגוף. ירי הקטיושות על הגליל נדון אף הוא בהתייעצות שהתקיימה בבית הלבן בעניין הביקור בסוריה, אך לאחר שהובהר כי צבא לבנון פתח בירי ועורר את תגובת החיזבאללה, הוחלט כי האירוע אינו צריך להשפיע על ההחלטה.

מזכיר המדינה, וורן כריסטופר, שוחח לפני כן בטלפון עם עמיתו הסורי, פארוק א־שרע, ועם רבין, ובשיחות אלה סוכם על הפסקת אש. קלינטון אמר במסיבת עיתונאים שקיים ביום שישי בבית הלבן כי בשנה האחרונה השנה התקדמות "גלוית לב וסודית" במו"מ בין ישראל לסוריה, ולדעתו, ביקורו בסוריה יקרב הסכם שלום בינה לבין ישראל, שהוא תנאי הכרחי לשלום כולל במזרח התיכון.

קלינטון דיבר על התקדמות מסוימת במו"מ בין הצדדים. הוא צפה שהביקור יתרום להתקדמות נוספת במשא ומתן. מקורות בוואשינגטון העריכו כי קלינטון קיבל רמזים מסוריה בדבר נכונותו של הנשיא אסד לפרסם במהלך ביקורו הצהרות גינוי חד משמעיות נגד הטרור ולהבטיח כי יגביל את פעילותם של החמאס ושל ארגוני הסירוב.

בסוף השבוע סוכם סופית כי הנשיא יבקר בשש מדינות במזרח התיכון.

(סוף בעמוד 10א)

תצלום: ...
עוברי אורח תקפו והיכו אנשי שמאל מתנועת "גוש שלום" שקיימו בכיכר דיזנגוף עצרת לזכר קרבנות הפיגוע (ראו עמוד 4א)

פרס ממליץ לרבין להזמין את ערפאת לטקס חתימת ההסכם עם ירדן

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

ועדת הקישור הישראלית־פלשתינית תתכנס היום בקהיר. במשלחת הישראלית יהיו השרים שמעון פרס ויוסי שריד ובראש המשלחת הפלשתינית יעמוד נביל שעת. המשלחת הישראלית תעדכן את הפלשתינאים בפרטי חוזה השלום בין ישראל וירדן ותדגיש כי ההסכם לא נועד לפגוע בפלשתינאים וכי ההתחייבות הישראלית לשמירת מעמדה של ירדן במקומות הקדושים בירושלים מבציה את הסטטוס קוו בעיר ואינה קובעת עובדות חדשות.

בדיון הבנה שקיים פרס ביום ששי התגבשה המלצה להזמין את יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, לטקס חתימת ההסכם הישראלי־ירדני בערבה ביום רביעי. ההמלצה תובא לאישורו של ראש הממשלה, יצחק רבין, לפני צאת המשלחת לקהיר.

ישראל תעלה במפגש בקהיר גם את בעיית הטרור ותדגיש בפני המשלחת הפלשתינית את הצורך בפעולה נחרצת של הרשות הפלשתינית נגד גורמי הטרור ברצועת עזה. המשלחת הישראלית תדווח לפלשתינאים על גל הפיגועים האחרון של החמאס ותבהיר כי ישראל לא תעבור לסדר היום על כך ותפתח במאמץ מרוכז נגד הטרור.

פגישת ועדת הקישור נקבעה ביוזמת הפלשתינאים שיזמו אותה בראשית השבוע שעבר. במפגש הקודם של הוועדה סוכם כי היא תתכנס פעם בחודש ולפחות אחת לחודשיים. אש"ף מבקש להעלות לדיון את שחרור האסירים הפלשתינאים מבתי כלא ישראליים ואת הפעלת "המעבר הבטוח" בין עזה ליריחו, המתעכבת זה כחצי שנה. מקורות מדיניים בכירים אמרו אתמול כי הם מקווים שבעיית "המעבר הבטוח" תבוא על פתרונה. ישראל תעלה בדיון את דרישתה לכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית כדי לבטל את סעיפי האמנה הפלשתינית הקוראים להשמדת ישראל.

ועדת הקישור תדון גם בהתקדמות השיחות על הבחירות בשטחים במטרה להתגבר על המכשולים במשא ומתן. חברי המשלחות לשיחות על הבחירות יישארו בקהיר ליומיים נוספים של דיונים.

המשלחת הישראלית תצא לקהיר בשעה 11.30. בהגיעה ייפגשו פרס ושריד עם נשיא מצרים חוסני מובארק ולאחר מכן יסעדו חברי משלחות ישראל ואש"ף ארוחת צהרים עם שר החוץ המצרי עמר מוסא. המשלחת תשוב לישראל בשעות הערב.

הממונה על תיק הכלכלה ברשות הפלשתינית, אבו עלא, פנה בשבת לבנק העולמי, וביקש ממנו להפשיר בדחיפות כספים לביצוע תוכניות פיתוח, כדי להתמודד עם הסגר שהטילה ישראל על השטחים. אבו עלא אמר לכתבים, בתום ישיבה של הרשות הפלשתינית בראשותו של היו"ר יאסר ערפאת, כי פנייתו תסייע לה להתמודד עם הסגר שהוטל על רצועת עזה ועל הגדה.

"אנו חייבים להפעיל ללא דיחוי את תוכנית הפיתוח שגיבשנו, מבלי להתחשב במצב הנוכחי – סגר היום, פתיחת השערים מחר. אין אנו יכולים להמשיך לפעול בנסיבות כאלה", אמר. כן קרא אבו־עלא לאנשי עסקים מערביים להשקיע, ליזמות מרווחים ולתרום לפתרון בעיית האבטלה בשטחי הממשל העצמי.

הממונה על תיק האוצר ברשות, מוחמד נאשאשיבי, הסביר כי הפלשתינאים מבקשים מהבנק העולמי "להפעיל מיד את תוכניות התשתית. כך תהיה לנו אפשרות לקלוט את כוח האדם בבניית בתי בגורים, בתי ספר ובתי חולים, בסלילת כבישים, וכן בעבודות במגזר החקלאי", ציין.

מו"מ על הפסקת אש

פעיל החמאס, השייח ג'מאל סאלים, המתגורר בשכם, הציע בשבת לדון עם ישראל על הסכם הפסקת אש בערבות צד שלישי, כמו ארה"ב. הוא אמר כי מטרת ההסכם תהיה למנוע התקפות על אזרחים על ידי שני הצדדים. "להסכם כזה עשוי לערוב צד בינלאומי שלישי, כמו ארה"ב", אמר השייח סאלים.

אולם גורמים בעלי השפעה אחרים בחמאס ציינו כי דבריו אינם מייצגים בהכרח את העמדה הרווחת בארגון. כמה מראשי החמאס ברמאללה ובירושלים ציינו כי לא ידוע להם דבר על יוזמתו של שייח סאלים. אישים בכירים בחמאס אמרו כי נוצרה מחלוקת בשורות הארגון לגבי התגובה שבפגיעה באזרחים, שיטה בה נוקט החמאס מאז הטבח בחברון בפברואר האחרון.

"טבעי לקיים דיונים בנושא זה. האיסלאם מציין במפורש כי אין לפגוע באזרחים בעת סכסוכים, אך הבעיה היא שהאלימות יוצרת אלימות שכנגד", אמר השייח סאלים.

ראש המחלקה המדינית של אש"ף, פארוק קדומי, אמר בשבת כי החמאס היא תנועה לאומית הלוחמת בכיבוש, אולם בשיטות שונות מהשיטות שנוקט אש"ף. "גם אנו נלחמים בכיבוש הישראלי, אולם השיטה שלנו והמהלכים שלנו שונים, במיוחד לאחר חתימת הצהרת העקרונות ב־1993", אמר קדומי בראיון לירחון "אל־חיאת". "השלום לא יוכל לשכון כאן אלא לאחר נסיגה כוללת של כוחות ישראל מכל השטחים הפלשתיניים והערביים הכבושים", הוסיף קדומי.

תעודת פטירה מזויפת של רבין הופצה בהתנחלויות בגדה

מאת נדב שרגאי

אלמונים, כפי הנראה אנשי כך, הפיצו בכמה יישובים בגדה המערבית תעודת פטירה מזויפת של ראש הממשלה, יצחק רבין. התעודה שהופצה עוצבה במתכונת המקובלת במשרד הפנים, וסיבת המוות נרשמה בהתאבדות. כן נכתב בתעודה "העם לא רוצה להתאבד אתך, תתאבד לבד".

דובר כך לשעבר, נועם פדרמן, אמר אתמול כי הוא וחברי כך לשעבר אינם עוסקים בפעולות בלתי חוקיות ואולם לדבריו, הוא "בהחלט מבין את פשר העניין". "אם רבין רוצה להתאבד שיעשה זאת לבד ושלא יקח את העם אתו", אמר. הפצת תעודת פטירה מזויפת היא, לדברי פדרמן, אמצעי לגיטימי כדי להעביר מסר זה.

מזכ"ל מועצת יש"ע, אורי אריאל, גינה בחריפות את הפצת התעודה. אריאל אמר: "ישנו קומץ קטן של משוגעים ותמהונים שלא בוחל בשום אמצעי ולא מהסס לחצות שום גבול. האנשים האלה אינם מייצגים איש חוץ מאשר את עצמם ו־99.9% של המתיישבים בשטחים מסתייגים מהמעשה, ללא ספק.

"יש לנו מחלוקת פוליטית וערכית קשה עם ראש הממשלה, אבל לא זו הדרך להתווכח. אני מקווה שימצאו את מי שחיבר והפיץ את התעודות הללו ויטפלו בו כפי שהחוק מחייב".

פורצים התקינו מכשירי האזנה במשרדו של מפרק תשלובת שטיחי כרמל

מאת יונתן אהרונסון

משרדו של עו"ד יוסי כהן, מפרק תשלובת השטיחים של אברהם שפירא, נפרץ פעמיים בחודשים האחרונים. התברר כי הפורצים התקינו מכשירי האזנה בחדרי המשרד, וצילמו חומר מתיק החקירה של התשלובת. בעקבות זאת, הגיש עו"ד כהן שתי תלונות למשטרה, וזו פתחה בחקירה.

סגן הכונס הרשמי, עזרא חבשה, הודיע בשבוע שעבר לאפוטרופוס הכללי, עו"ד שמואל צור, כי אין ביכולתו להמשיך לטפל בתיק החקירות של תשלובת שפירא "עקב נסיבות שנוצרו באחרונה".

במכתב ששלח חבשה לצור, שבועיים לפני ההודעה על התפטרותו, הוא ציין כי מאז שהגיש תלונה במשטרה נגד אברהם וטובה שפירא ושני בכירים לשעבר בתשלובת, לפני כחודש וחצי, "אני מוצא את עצמי תחת אש צולבת של גורמים שונים, המנסים לחבל בחקירות המנוהלות על־ידי, באמצעות איומים, ואני נמצא בלחצים בלתי פוסקים גם מצד שתולים שונים המופעלים בידי אברהם שפירא וחבר עוזריו".

מקורביו של חבשה מסרו, בין השאר, כי הוא קיבל עשרות שיחות טלפון, שבהן אלמונים איימו עליו כי יחטפו את נכדיו או יאונה להם רע בצורה אחרת. בשיחות טלפון אחרות הזדהו הדוברים כרבנים והזהירו את חבשה, שהוא אדם דתי, כי מעשיו הם בבחינת חילול השם.

במכתבו כתב חבשה, כי "גורמים אינטרסנטיים חסרי מעצורים מנסים זה כמה חודשים לפגוע בראש וראשונה בשמו הטוב של המשרד על ידי הכפשת שמי, כדי שאפסיק את טיפולי בתיק".

יצוין, כי ההערכה היא שהתפטרותו של חבשה תגרום נזק רב לחקירה. דברים אלה עולים בין השאר ממכתב שהעביר המפרק, עו"ד יוסי כהן, לחבשה בעקבות ההודעה על התפטרותו. במכתב נאמר בין השאר: "ברור לי שאם תפסיק לטפל בענייני התשלובת בשלב כה מתקדם ייגרם להליכי החקירה נזק רב ביותר. ללא ההסברים והסיוע אתקשה לנקוט אמצעים מיידיים לאיתור נכסי התשלובת ולמלא את תפקידי כראוי".

במכתב אחר, שהעביר האפוטרופוס הכללי, עו"ד צור, לחבשה נכתב: "פרשת פירוק תשלובת שטיחי כרמל היא אחת הפרשות הקשות והסבוכות שעברו תחת ידי הכונס הרשמי, אם לא הקשה בכולן. עתה אנו נמצאים בעיצומו של התהליך. לא עולה על דעתי שלאחר עשרות שנות שירות ציבורי מקצועי וישר לא תתרום את חלקך בתיק ובשעה חשובה ביותר".

התלונה שהגיש חבשה למשטרה התייחסה לממצאים שהעלו החקירות בדבר הסיבות להתמוטטותה של תשלובת השטיחים של שפירא. בין השאר התברר כי כ־84 הועברו משרדים בבית הטקסטיל בתל־אביב, שהיו בבעלות החברה הבת של התשלובת, "קיסריה גלנויס", על שם אשתו של שפירא, טובה, ללא תמורה.

יומיים לאחר הגשת התלונה הוציא השופט המחוזי בתל־אביב, ישי לויט, צו מניעה האוסר על בני הזוג שפירא לעשות כל דיספוזיציה במשרדיהם בבית הטקסטיל עד להודעה חדשה. הצו הוצא לבקשת המפרק, עו"ד יוסי כהן והמפרק החשבון עובדיה כלס. כלס אישר אתמול, כי מאז שהוגשה התלונה במשטרה נעשים ניסיונות לעכב את החקירה. לדבריו, מתנהל נגדו מסע השמצות בכמה עיתונים, שמטרתו לגרום לעיכוב החקירה או להעברתו מתפקידו.

לפני כשבועיים פורסם ב"הארץ", כי מפרקי תשלובת שטיחי כרמל מתכוונים להגיש תוך כמה חודשים תביעה אישית בסך עשרות מיליוני שקלים נגד שפירא, בעקבות הממצאים שעלו בחקירות ל"גזילת נכסים" מהתשלובת אל נכסיו הפרטיים.

ח"כ שפירא אמר אתמול בתגובה: "אין לי מושג ואינני יכול לדעת מי פורץ למשרדי".

(סוף בעמוד 10א)

צור וקיסר: להכריז על אסון טבע בענפי הפירות וההדרים

מאת עמירם כהן

שר החקלאות, יעקב צור, ושר התחבורה, ישראל קיסר, החליטו לבקש מהממשלה לאשר הכרזה על אסון טבע בענפי הפירות הנשירים וההדרים.

החלטת השרים באה על רקע הנזקים שנגרמו למגדלי הפירות וההדרים בעקבות החורף החם '94/'93 והחמסינים החריגים באפריל '94, שהפחיתו את יבולי הנשירים בגליל ובגולן בכ־40%, לעומת ממוצע היבולים הרב שנתי, ואף גרמו נזק, אם כי קטן יותר, להדרים.

החוק קובע, כי נזק הנגרם לגידולים מאירועי מזג אוויר שהסתברות להתרחשותם נמוכה מפעם ב־18 שנים, מוכרז כנזק הנגרם מאסון טבע, ויש לפצות את החקלאים בגינו. מדו"ח שיגישו השרים לממשלה עולה, כי ההסתברות של רמת החריגות במזג האוויר אשר נרשמה בחורף '94/'93 היא אחת ל־25 שנים.

מקורות במשרד החקלאות העריכו, כי הנזק שנגרם לחקלאים נאמד ב־90 מיליון שקל.

האלוף שגיא שלח לברק מכתב הסתייגות מההערה שקיבל בנוגע לאסון צאלים ב'

ההסתייגות, שהוגשה על־ידי עו"ד זכרוני, נדחתה

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

ראש אגף המודיעין בצה"ל, האלוף אורי שגיא, שלח לרמטכ"ל מכתב הסתייגות מההערה שקיבל בנוגע לאסון צאלים ב'. במכתב, שנשלח באמצעות עורך־הדין אמנון זכרוני, נטען כי ההליך המשפטי של מתן ההערה היה לקוי. ההסתייגות נדחתה.

בני משפחותיהם של ארבעה מהחיילים, שנהרגו באסון צאלים ב' נפגשו בשבוע שעבר בחשאי עם הפרקליט הצבאי הראשי, תא"ל אילן שיף, ודרשו ממנו להגיש ערעור על גזר הדין הקל לדבריהם, שגזר בית הדין הצבאי במחוז המטכ"ל על שני הקצינים, רס"ן ק' וסרן א'. את הפגישה יזמו משפחותיהם של סגן אלעזר שילה, סמ"ר אריה כהן, סמל שמרי שיפרין ורב"ט עוז וכסלבלים. גם התובע הצבאי, סא"ל אבנר ירקוני, השתתף בה.

מהמשפחות נמסר, כי הטענה העיקרית שלהן היא נגד הורדתם של רס"ן ק' וסרן א' בדרגה אחת בלבד. אחד מבני המשפחות הסביר, כי הם חוששים שבמשך השנים יועלו אותם קצינים בדרגה, ולכן דורשים להוריד אותם מדרגת קצונה ולמנוע מהם כל אפשרות לפקד על חיילים. כמו כן, דורשות המשפחות מהרמטכ"ל לקיים את הבטחתו, לדבריהם, לנקוט הליכים נגד הקצינים הבכירים שהיו מעורבים בקבלת ההחלטות בתרגיל.

לדברי המשפחות, שיף אמר כי הפרקליטות בוחנת את גזר הדין, ושוקלת אם לערער עליו.

שנת הלימודים באוניברסיטאות נפתחת בצל איומי השבתה

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני אקדמיה

שנת הלימודים תשנ"ה נפתחת היום ברוב האוניברסיטאות והמכללות בצל האיום בהשבתה של ארגון הגג של ארגוני הסגל האקדמי הזוטר. ההשבתה צפויה החל מיום א' בשבוע הבא ולא מהיום, כפי שנמסר בשבוע שעבר. זאת מאחר שבאוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת בן גוריון מתחילה שנת הלימודים רק ב־30 בחודש וארגון הגג של חברי הסגל הזוטר מבקש שההשבתה תהיה ארצית.

ארגון הגג מייצג רק את חברי הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטאות ולא במכללות השונות. את מאבקו של ארגון הגג מובילים ראשי הארגונים בחיפה ובתל אביב: רות גרשוגן ושמואל חן.

לדבריהם, הסיבה לאיום בהשבתה היא ששלטונות האוניברסיטאות וגם הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה (ות"ת) וועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה) הפרו "באורח בוטה" ולא "בתום לב", את הסכם השכר עם ארגוני הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטאות.

גרשוגן וחן טוענים, כי מאז החתימה על הסכם השכר בין המרצים לממשלה במאי, לא שולמו לחברי הסגל הזוטר כל תוספות השכר המגיעות להם ולא יושמו התנאים הסוציאליים שעליהם הוסכם.

עילה נוספת לאיום בהשבתה היא, כי כדי לבדוק סוגיות הקשורות למעמדם ולהיקף עבודתם של חברי הסגל הזוטר באוניברסיטאות, הובטח להם על ידי הגורמים האחראים כי תוקם ועדה שתקבע קריטריונים ארציים אחידים, והיא תסיים את עבודתה עד ספטמבר.

ואולם הוועדה לא כונסה מאז הקמתה. עקב כך לא חידשו אחדות מהאוניברסיטאות את חוזי ההעסקה של חברי הסגל הזוטר.

נציגי הארגון מאשימים גם את יו"ר המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמיים, פרופ' עמוס קומורניק, בכך שחתם על הסכם השכר עם הגורמים האחראים, לא הבהיר לנציגי ארגון הגג של ארגוני הסגל האקדמיים (שהיו באותה תקופה חלק מהמועצה המתאמת) כי אותו חלק בהסכם שעליו חתמו, הנוגע רק לחברי הסגל הזוטר, הוא למעשה מכתב נספח להסכם ואינו מחייב את המעבידים. גרשוגן טוענת כי קומורניק ניהל את מאבק השכר של המרצים הבכירים הוותיקים על גבם של חברי הסגל הזוטר שלהם אין קביעות.

בתגובה אמר קומורניק כי האשמים באי מילוי הסעיפים בהסכם הנוגעים לסגל הזוטר הם האוניברסיטאות וגם ות"ת ור"ה. יו"ר ות"ת, פרופ' אמנון פזי הגיב באומרו כי ככל הידוע לו, נקודות המחלוקת בין הנהלות האוניברסיטאות וארגוני הסגל האקדמי הזוטר הן שוליות, למעט באוניברסיטת תל אביב.

עוד אמר פזי, כי הוועדה שהיתה אמורה לקבוע קריטריונים ארציים בנוגע למעמדם ולתנאי העסקתם של חברי הסגל הזוטר, קיבלה ארכה לסיים עבודתה עד סוף סמסטר א'. דובר ור"ה, עידו עסיה, מסר כי האוניברסיטאות מקיימות דיונים קדחתניים כדי לפתור את המשבר בהקדם.

(ראו עמוד 2ב)

---

30 אלף איש הפגינו נגד הממשלה ברחוב דיזנגוף בתל אביב (עמוד 4א)

מירום ובורג תובעים להקים גדר מערכת בין ישראל לשטחים, דרכה יעברו עם דרכונים (עמוד 5א)

נסלל כביש בין 3 התנחלויות ברצועה לבין ישראל ללא מעבר במחסום ארז (עמוד 5א)

עריק מצבא עיראק נעצר בת"א (עמוד 5א)

היום ייחנך בית האופרה החדש בת"א; קבלות הפנים בוטלו בגלל הפיגוע (עמוד 6א)

מסוק קל התרסק ליד שפיים (עמוד 6א)

60 אלף חרדים הפגינו ברחוב בר אילן בירושלים בדרישה לסוגרו לתנועה בשבת (עמוד 7א)

בגליון זה 32 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0170	-0.07%
שחור	3.03	—
סל יציג	3.4260	+0.27%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות אל פסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל: 02-821777

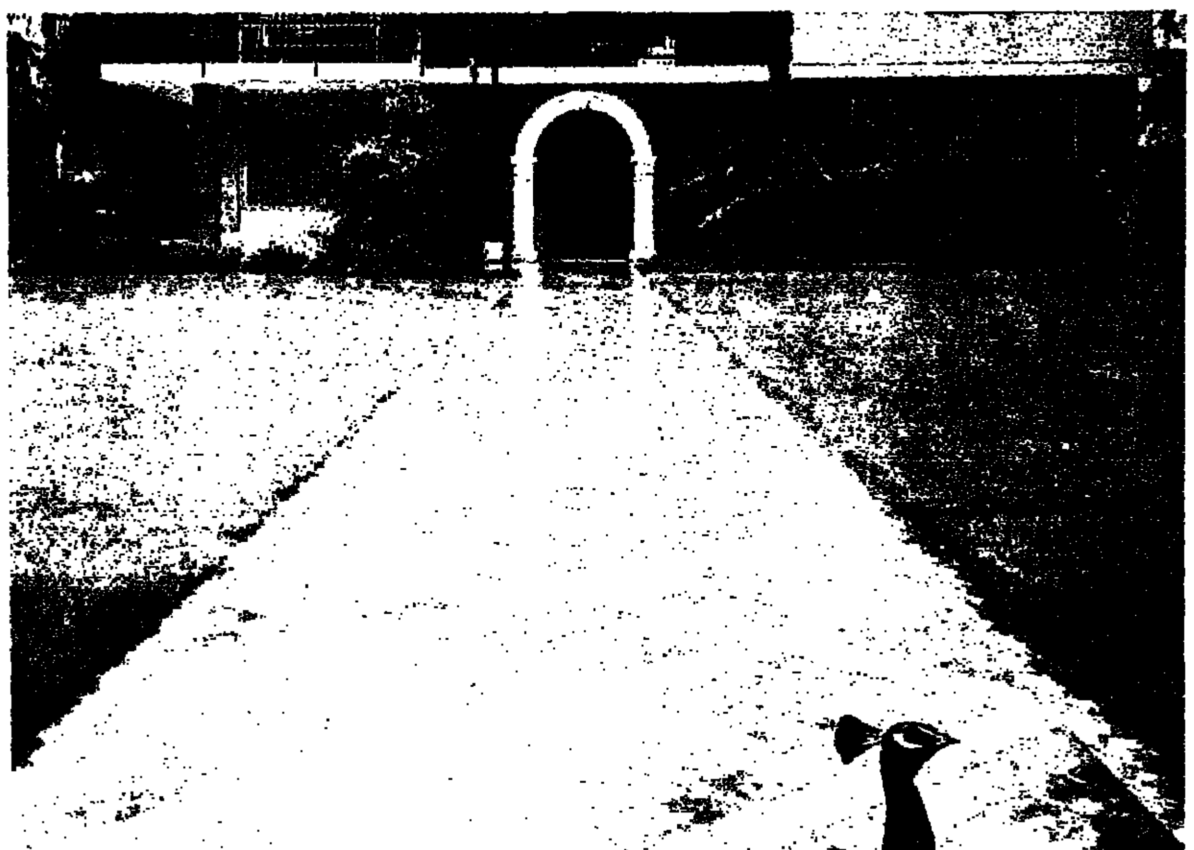

ראשל"צ - כביש ראשל"צ בית דגן טל' 03-9688262 / הרצליה פיתוח - רח' משכית 31, איזור תעשיה הרצליה פיתוח. טל' 09-553211 / ירושלים - רח' הסדנא 4, איזור תעשיה תלפיות. טל' 02-735569 / באר שבע - קניון קרמיקה בע"מ עמק שרה טל' 07-237855 / נתניה - לנד. שער העמק 1 טל' 09-333398 / כרמיאל - מרכז בניה כרמיאל, רח' המכל איזור התעשיה, טל' 04-888088 / אילת - אור 87, איזור תעשיה החדש טל' 07-331380

مكان الأصل

מתיחות בגבול הצפון

מקור צבאי: חיזבאללה הפגיז בתגובה להפגזת צה"ל, שבה נהרגו 7, ובה הפרנו את ההבנות

מטחי טילי קטיושה ופצצות מרגמה נורו לעבר יישובי הגליל בסוף השבוע

מפקד האו"ם בלבנון: ישראל השתמשה בפצצות מסמרים, האסורות על פי אמנת ז'נווה

מאת איתן רבין והסוכנויות

"המחבלים יצאו מנקודת הנחה שהפרנו את ההסכמים שהושגו במבצע דין וחשבון, וירו לתוך שטח ישראל". כך אמר אתמול מקור צבאי, לאחר שטילי קטיושות נורו לעבר יישובי אצבע הגליל ביום חמישי שעבר ושלשום. על פי ההערכה בצה"ל, לא תהיה הסלמה במצב בגבול הצפון, וירי הטילים ייפסק.

ביום חמישי בלילה ירו אנשי חיזבאללה מטח של 17 קטיושות לעבר אצבע הגליל והגליל המערבי. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. שלשום ב-4.45 בבוקר נורה מטח שני של קטיושות שנחתו באצבע הגליל, וחלקן בתוך יישוב וחלקן בשטח פתוח. נגרם נזק למבנים ביישוב.

מטח שלישי של פצצות נורה שלשום בשש בבוקר. בתחילה סברו כי מדובר בקטיושות, אך לאחר בדיקה הודיע צה"ל שמדובר בפצצות מרגמה 120 מ"מ שנפלו ליד גדר המערכת. המטח הרביעי נורה שלשום ב-12 בלילה. כמה נורו לעבר אצבע הגליל. כל הקטיושות נפלו בשטחים פתוחים. בשני מקרים גרמו הטילים לשריפות בשדות קוצים. לא נגרם נזק.

למקום נפילת הקטיושות הגיעו קציני פיקוד הצפון, אלוף פיקוד הצפון יצחק מרדכי, ויחידות חבלה שבדקו את הקטיושות. האלוף קיים הערכת מצב, והחליט להורות לתושבי כמה יישובים לרדת למקלטים.

הקטיושות נורו מאזורים בהם יש ריכוזי אנשי חיזבאללה. חיזבאללה קיבל אחריות לירי הקטיושות, וטען כי הירי בוצע בתגובה לירי צה"ל על הכפרים תיבנית ונבאטייה.

פגזים נגד אדם

בפיקוד הצפון מעריכים כי הקטיושות נורו בתגובה לירי טנק צה"ל לעבר הכפרים תיבנית ונבאטייה, הנמצאים מחוץ לרצועת הביטחון בדרום לבנון, ביום חמישי שעבר. בירי נהרגו פעיל חיזבאללה וששה אזרחים לבנונים. מתחקיר צה"ל עולה כי כוח צה"ל זיהה כמה דמויות חשודות בפאתי הכפרים, ולכן קיבל מפקד הטנק אישור ממפקד הגדוד, לירות פגזים לעבר פאתי הכפר. הפגזים שנורו הם פגזים נגד אדם, העטופים בחיצי מתכת באורך 3.75 ס"מ.

בתחקיר שערך צה"ל עולה כי את הפגזים ירה טנק צה"ל מאזור רכס עלי-טהר, לאחר שחייליו קיבלו דיווח על חוליית מחבלים שנמצאת בפאתי הכפר. מהתחקיר עולה כי צוות הטנק פעל על פי ההנחיות והפקודות. עם זאת, בפיקוד הצפון בודקים אם נערכו כל הבדיקות הדרושות לירי כזה. מקור צבאי בכיר אמר כי אכן זוהו בפאתי הכפר דמויות חשודות ובוצע ירי, אבל בדיעבד הסתבר כי לא היו במקום מחבלים, והפגזים פגעו בכמה אזרחים.

לבנון הודיעה אתמול רשמית למועצת הביטחון של האו"ם כי ישראל עשתה שימוש בהפגזה על נבאטייה בנשק מסוג האסור בשימוש. בתזכיר, שהוצג בידי נציג לבנון במועצת הביטחון, נאמר כי ישראל עשתה שימוש ב"נשק קטלני במיוחד" שגרם למות חמישה אנשים ולפציעתם של ארבעה נוספים בנבאטייה". מפקד הכוח הרב לאומי של האו"ם בלבנון דרש שלשום ממזכיר האו"ם "למחות נגד ישראל על שעשתה שימוש בפצצות מסמרים, האסורות על פי אמנת ז'נווה הרביעית, משנת 1949".

על גבול הצפון ובאזור הביטחון הוכרזה כוננות. החיילים הצטוו לגלות ערנות מוגברת לפעולות של החיזבאללה נגד צה"ל וצד"ל בתוך אזור הביטחון. בפיקוד הצפון קיימו אמש הערכת מצב, והוחלט לאפשר לתושבים לצאת מהמקלטים.

לאחר מטח הקטיושות שנורה ביום חמישי בלילה השיב צה"ל באש ארטילריה לעבר מקורות ירי בגזרה המזרחית של אזור הביטחון ולכיוון הכפרים תיבנית ונבאטייה. צה"ל ירה גם שלשום ארטילריה לעבר מקורות ירי. מטוסי קרב של צה"ל תקפו בדרום לבנון. כוחות הארטילריה ירו לעבר דמויות חשודות. לפי דיווחים מלבנון, יש באזור פעילות ערה של מטוסי ומסוקי חיל האוויר.

ארגון חיזבאללה הודיע שלשום בלילה כי "ינקום את מותם של שבעת תושבי לבנון שנהרגו ב-48 השעות האחרונות כתוצאה מהפגזה ישראלית על כמה כפרים בדרום לבנון. האויב ישלם ביוקר על הריגתם של אזרחים".

שייח נביל קאוק, מבכירי החיזבאללה, קרא לשלטונות לבנון לגנות את התקפה. לדבריו, "תנועת ההתנגדות האיסלאמית לא תשב בידיים שלובות. אנחנו מסוגלים להגיב בכל עוצמתנו על הטבח שישראל ערכה".

מספר המתים כתוצאה מהפגזת צה"ל עלה לשבעה, לאחר שביום חמישי שעבר נמצאה בין הריסות הבית שהופגז גופת גבר. כך מסרו מקורות רשמיים. בנוסף נהרגו מירי חיילי צד"ל שתי נערות שעסקו במסיק זיתים. חיילי צד"ל הרגו את הנערות בתגובה להודעת ארגון אמל, כי תקף סיור של צד"ל.

"ישראל הפגיזה בתגובה לפיגוע בת"א"

שר החוץ של לבנון פארס בויז הזהיר בביירות מ"תגובה קשה" להפגזת צה"ל בדרום לבנון. לדבריו, ישראל פתחה בהפגזה בתגובה לפיגוע שביצע החמאס בתל אביב.

ועדת החוץ והביטחון של הכנסת תדון בשבוע הקרוב בהתערערות מצב ביטחון הפנים בארץ ובמצב בגבול הצפון. יו"ר הוועדה, ח"כ אורי אור, אמר כי הוועדה תשמע סקירה משר החוץ ומהרמטכ"ל.

יו"ר הקואליציה ח"כ אלי דיין פנה לראש הממשלה רבין בבקשה להבהיר לסורים כי המשך שיגור הקטיושות לעבר יישובי הצפון יגרום להפסקת כל מו"מ לשלום, לרבות המו"מ הלא רשמי. לדבריו, על סוריה, שהשפעתה על חיזבאללה ידועה, להביא לכיבוד הסכם ההבנות בדבר אי-שיגור קטיושות לעבר יישובי הצפון.

ילדים באחד מיישובי הגליל המערבי, שסמוך לו נפלו קטיושות ביום שישי

תצלום: אלה אגרט

שיחת היום / עם משה ארנס

על רעיון ההפרדה בין ערביי השטחים לישראל כאמצעי ללוחמה בטרור

אי אפשר להיפרד מהגדה

ארנס היה שר הביטחון בממשלת הליכוד בשנים '83–'84 ו־'90–'92

בהיפרש אחר אמצעים יעילים לבלימת הטרור של החמאס דיבר ראש הממשלה על הפרדה מוחלטת בין הגדה והרצועה לישראל. אתה תומך בהצעה?

אני תומך בהיפרדות מוחלטת מעזה, ולא מהיום. כבר שהיינו מקדימים לנקוט בצעד זה היינו חוסכים מעצמנו הרבה דם ועירות. הרעיון של היפרדות מהגדה ושומרון נשמע לי בלתי סביר לחלוטין. בעוד שאת עזה ניתן לסגור יחסית בקלות, את יהודה ושומרון לא ניתן לסגור ולהפריד מאתנו ואני גם לא מאמין שהדבר רצוי.

חלק מאנשי הביטחון מתנגדים לסגר ממושך על השטחים, לרבות עזה, שכן לדעתם הדבר יגביר את המצוקה הכלכלית של התושבים שהיא שמן למדורת הטרור.

עזה היא כיום חבית חומר נפץ. אינני חושב שעלינו לקחת על עצמנו את האחריות לשיפור מצבם הכלכלי של תושבי עזה.

האם אין סכנה שסגירת עזה תביא את ראשי החמאס להעתיק את מרכז פעילותם לגדה?

החמאס לא יושב בעזה באופן מקרי. בעזה יש לו תמיכה רבה מאוד, מה שאי אפשר לומר שיש ביהודה ושומרון. לכן סגירת עזה והיפרדות מוחלטת ממנה יכולה להערכתי להביא לצמצום משמעותי בפעולות הטרור של החמאס נגדנו.

שלושה מחוטפיו של החייל נחשון וקסמן באו ממזרח ירושלים ומיהודה ושומרון, ורק אחד מעזה. מבצע הפיגוע בדיזנגוף בא מקלקיליה. לכן אולי אין די בהיפרדות מעזה?

ראשית, עד כמה שאני יודע, המחבלים הללו הם אמנם ילידי ירושלים וקלקיליה, אך זה לא אומר שהם פעלו משם. גם אם באו מהשטחים, הרי ודאי הוא שאת ההנחיות והפקודות קיבלו מעזה. צריך להיפרד מהפלשתינאים איפה שזה אפשרי. זה אפשרי בעזה, אבל לא בגדה.

הטרור הגובר הביא לכך שרוב הציבור מאס בעזה. אתה לא חושב שפיגוע דוגמת זה שבוצע בדיזנגוף יביא את רוב הציבור למאוס גם ביהודה ובשומרון ולהתמיכה ברעיון ההפרדה המוחלטת בין שני העמים?

לו ניפרד לחלוטין מעזה, עקומת הטרור תרד ולא יוכלו לתלות האשמה ביהודה ושומרון. אנו יצאנו מעזה כדי להיפרד ממנה לחלוטין. יש שני הבדלים גדולים בין עזה לגדה. עזה איננה שטח חשוב לביטחון ישראל. הגדה יושבת בלב המדינה, על הגבולות של הערים המרכזיות שלנו.

איך ניתן לבלום את הטרור אם לא נפרדים מהגדה?

אני לא רוצה להציע כאן פתרונות מבצעיים. יש לנו צבא חזק, שב"כ מצוין ויחידות מעולות שהפתרונות ידועים להם.

רבין קבל על כך שהחוקים הקיימים כובלים את ידי כוחות הביטחון במלחמה בטרור. אתה תומך בקריאתו של רבין לתקן חוקים כדי להעניק יד חופשית לכוחות הביטחון?

אני לא חושב שזה עיקר הבעיה. אני בכלל לא מצדד בענישה כזו, שכן אינני רואה בזה צעד משמעותי במלחמה בטרור. אין מקום לדעתי להקלות בחקיקה שראש הממשלה דיבר עליהן באופן כללי. לדעתי ההנחיות כפי שנוסחו בידי ועדת לנדאו הן בהחלט מספקות.

ביקורת קשה נמתחה על ראשי מפלגות האופוזיציה, שניצלו את האירוע הטראגי בכיכר דיזנגוף, הגיעו מיד למקום והשמיעו הערות שהתפרשו כדברי הסתה נגד הממשלה. אתה שותף לביקורת זו?

קשה לי להתייחס ברצינות לביקורת זו שמשמיעים אותה האנשים שבעקבות רצח הלנה רפ מבת ים ניהלו מסע תעמולה נגד ממשלת הליכוד שהביאה את עזה לתוך תל אביב.

בעקבות הפיגוע בתל אביב יצא ח"כ אריאל שרון בקריאה להקמת ממשלת אחדות או חירום לאומית. אתה מצטרף לקריאה?

הסוגיה הראשית העומדת כעת על הפרק היא רמת הגולן. כל עוד ממשלת ישראל תהיה מוכנה לנסיגה מהגולן או נסיגה עמוקה בגולן, אני לא רואה אפשרות להקמת ממשלת אחדות שהליכוד ומפלגות הימין האחרות יהיו שותפות לה.

מאת ירח טל

האלוף מרדכי: נגיב על ירי הקטיושות בדרך, במקום ובזמן הנראים לנו

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

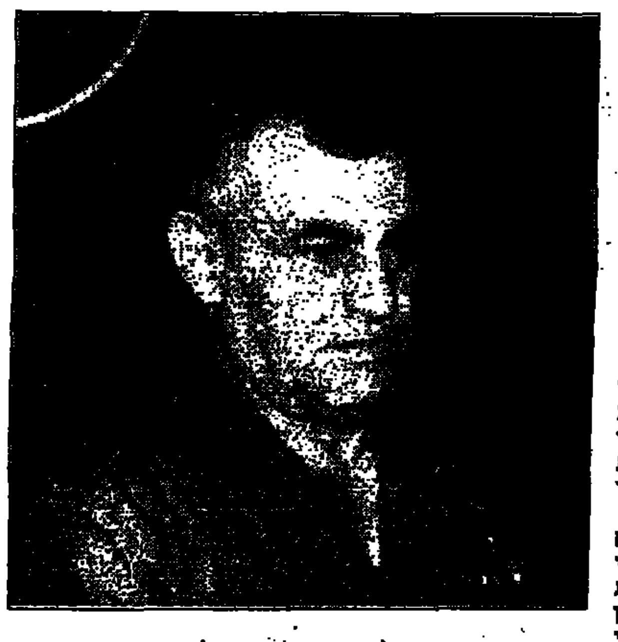

מרדכי: אנו שומרים לעצמנו את הזכות לעשות מה שמתחייב

אלוף פיקוד הצפון יצחק מרדכי קיים בסוף השבוע הערכות מצב בנוגע לירי הקטיושות לעבר יישובי אצבע הגליל והגליל המערבי שלשום. אנשי חיזבאללה ירו את הקטיושות בתגובה להפגזת צה"ל על הכפרים תיבנית ונבאטייה, הנמצאים מחוץ לאזור הביטחון בדרום לבנון. בהפגזה נהרגו ששה אזרחים לבנונים.

האלוף אמר כי צה"ל לא ירשה לשבש את החיים באזור. לדבריו, "אנחנו שומרים לעצמנו את הזכות לעשות את מה שמתחייב ובדרך שנראית לנו נכונה. תמיד נבחר את הזמן ואת המקום ואת הדרך. לא נצהיר על כך באמצעי התקשורת או בדרכים אחרות".

מרדכי אמר כי "נוהלים בהתאם לצרכים כיצד להגיב על כל ירי וסיכון של חיי אנשים ומערכות החיים באזור". אלוף פיקוד הצפון סייר במקומות בהם נפלו טילי קטיושה, שמע דיווחים מקצינים בפיקוד, וקיים תחקיר על ירי צה"ל לעבר הכפרים הלבנוניים.

בנוגע לדיווחים כי בידי צה"ל נהרג חייל צבא לבנון שאל האלוף מרדכי מה עשה החייל באזור בו פועלים בעיקר אנשי חיזבאללה. האלוף מרדכי הורה לתגבר את הכוננות בפיקוד צפון.

ההסכמים מאז מבצע דין וחשבון בין צה"ל לחיזבאללה, שהושגו באמצעות מתווכים אמריקאים, קובעים כי אסור לאנשי חיזבאללה לירות אל תוך שטח ישראל, ואסור לצה"ל ולצד"ל לירות אל תוך כפרים. אך בשנתיים האחרונות אנשי צד"ל ירו פעמיים אל תוך כפרים מחוץ לרצועת הביטחון, והחיזבאללה הגיב בירי קטיושות לעבר הגליל.

מעטים מתושבי הגליל עזבו למרכז. תושבת יישוב באצבע הגליל:

"רק כשהירי מחמיר יורדים למקלטים. אנו רגילים למתח, אך לפחד לא מתרגלים"

מאת גבי זוהר ועתריים

שבת שקטה עברה על יישובי אצבע הגליל, לאחר מטחי הקטיושה שנורו על האזור ביום חמישי בלילה ושלשום. מעטים מתושבי הגליל עזבו את האזור למרכז הארץ. גם בבתי המלון לא נרשמו ביטולי הזמנות, אך לדברי ראש מועצת מטולה ויו"ר פורום יישובי קו העימות, יוסי גולדברג, כ-50% מהתיירים עזבו את האזור בעקבות הקטיושות או ביטלו הזמנות לבתי מלון.

שלא כבפעמים קודמות של ירי קטיושות לגליל, הפעם נשארו תיירים ומטיילים רבים בבתי המלון ובבתי הארחה בצפון. מטיילים רבים סיירו אתמול באתרי הנופש והתיירות בגליל העליון ובגליל המערבי. בליל שבת ישנו רוב התושבים בחדרי ביטחון.

מבדיקת הנזקים שגרמו חמש התקפות הקטיושות לעבר הגליל המערבי והעליון התברר כי הנזקים הסתכמו בפגיעה בבניין ציבורי, נזק למטע בננות ביישוב בגליל המערבי ושריפות בשטחים פתוחים. רמי, רכז משק באחד מיישובי הגליל המערבי שטיל קטיושה פגע במטע הבננות שלו, אמר כי בכל פעם שיש ירי לעבר יישובי הגליל, מתעוררים החשש והבהלה. עם זאת אמר כי הקטיושות לא מסבות נזק כבד, והפגיעות מועטות, ולכן יש תחושה שאפשר לעבור את ההתקפות בלי בעיות מיוחדות.

תמר, תושבת יישוב באצבע הגליל, אמרה כי כל ירי מפחיד אותה: "אנחנו עדיין תחת הרושם של הפיגוע בתל אביב, והנה שוב אנחנו תחת הפגזות מחבלים. אנחנו כבר רגילים למתח, אם כי לפחד לא מתרגלים אף פעם. רק כשהירי מחמיר אנחנו יורדים למקלטים, ולמרבה המזל לא היה צריך לרדת למקלט חוץ מלזמן קצר בסוף השבוע".

הגנים נסגרו

לאחר הירי של מטח הקטיושות שלשום בצהרים, בטרם הסתיים יום הלימודים, מיהרו הרשויות לסגור את הגנים ומוסדות החינוך ולהחזיר את הילדים ליישובים.

הבעיה המרכזית עמה מנסים תושבי הצפון להתמודד, בנוסף לבעיות הכלכליות, היא המחסור בחדרי ביטחון.

הבטחות משרד הבינוי והשיכון, להגביר את קצב הבנייה ולסיים בניית כ-2,500 חדרי ביטחון עד סוף השנה הבאה, מהוות מטרה מרכזית לראשי היישובים.

גדעון, תושב מושב על גבול הצפון, אמר כי בביתו, כמו בבתיהם של תושבים רבים בצפון, אין חדרי ביטחון העונים לקריטריונים המתאימים. לדבריו, בירי הקטיושות נאלצה משפחתו לחפש מחסה מתחת למיטה או בסמוך לקירות.

"אין חדרי ביטחון"

"זה איננו פתרון נאות, ויהיו חייבים לפתור את בעייתן של משפחות רבות המתגוררות בבתים המוגדרים כבתים שנבנו בבנייה ביטחונית, אך אין להם חדרי ביטחון", אמר.

ראש המועצה האזורית גליל עליון אהרן לנסקי שיבח את הממשלה על בנייה מזורזת של חדרי ביטחון ביישובי קו העימות. לדבריו, "מדובר ב-2,500 חדרי ביטחון שבתוך שנה תסתיים בנייתם".

התקפות הקטיושות בסוף השבוע גרמו להחרפת מצבה של העיירה שלומי, שהושבתה בשבוע שעבר בגלל קשיים כלכליים. ראש מועצת שלומי, ישראל אוזקארט, דרש בסוף השבוע שהממשלה תכלול את שלומי במסגרת התוכנית לסיוע נקודתי, והזהיר כי בעיות כלכליות חמורות, לצד בעיות ביטחוניות נוספות, עלולות להביא את תושבי שלומי למצב בלתי נסבל.

מזג האוויר

המפה הסינופטית מתאריך 22.10.94 שעה 14:00

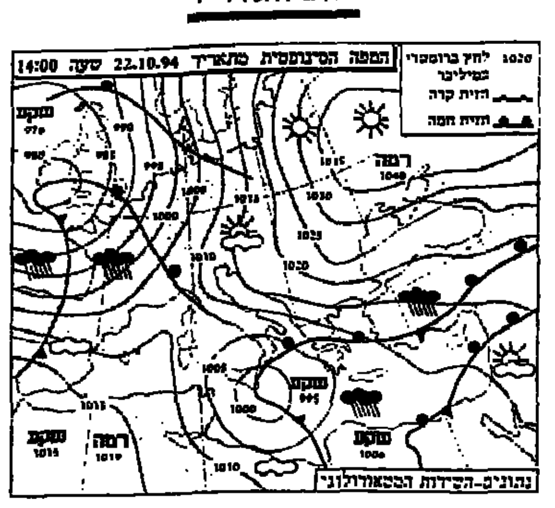

חם ויבש

היום יהיה מעונן חלקית, חם ויבש מהרגיל. הים יהיה נוח. גובה הגלים: 30–40 ס"מ. טמפרטורת המים: 26 מעלות.

רוח צפון־מזרחית תנשב במהירות של 15 עד 25 קמ"ש, וישררו תנאים טובים לדאייה.

תיאור המפה הסינופטית: שקע שמרכזו באירלנד גורם לגשמים במערב אירופה, בריטניה ובחצי האי האיברי. שקע שמרכזו בסיציליה, עם אפיק לעבר הבלקאנים ומערב טורקיה, גורם שם לגשמים. רכס מצפון־מזרח לאזורנו גורם לזרימות מזרחיות יבשות.

התחזית להיום

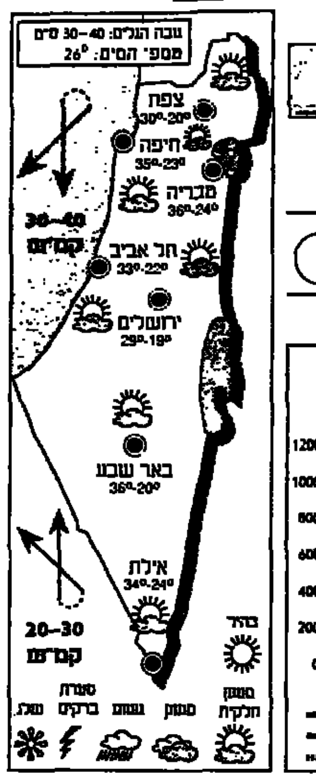

זריחת השמש - 05 50
שקיעת השמש - 16 59
זריחת הירח - 19 39
שקיעת הירח - 097 39

זיהום האוויר

ריכוזי תחמוצות החנקן – ממוצעי שעה, שנמדדו בימים 14.10 עד 20.10 (בסיקרונים למ"ק אוויר)

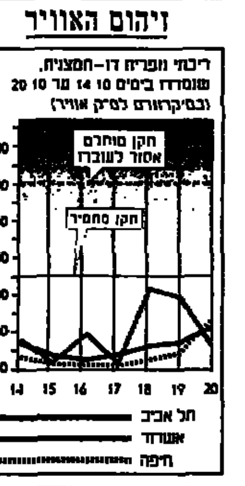

מפלס הכנרת

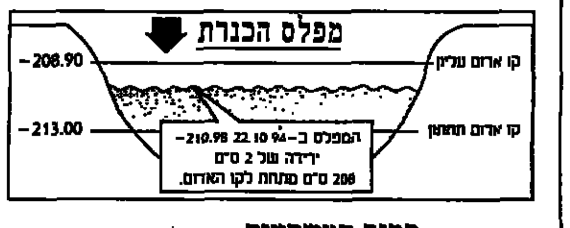

כמות המשקעים (במילימטרים)

מעודכן ליום 22.10.94 שעה 20:00	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
חיפה	--	15	550
שדה דב ת"א	--	49	524
נהריה	--	30	571
הגליל (מצפה הרשים)	--	לא רוחה	900
מרחביה	--	16	452
הבניה	--	13	408
ירושלים (עכרות)	--	21	590
באר שבע	--	לא רוחה	206
חוף עזה	--	13	405
אילת	--	1	31
ירוחם	--	28	163

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	13	18	גשם
אמסטרדם	8	13	גשם
אתונה	17	22	גשם
בודפשט	5	12	נאה
בייג'ינג	* 8	* 22	בהיר *
בוקארשט	4	6	נאה
בזייל	10	15	גשם
ברלין	5	12	גשם
וינה	6	8	מעונן חלקית
ורשה	1	7	נאה
ז'נווה	6	15	גשם
מוריגמו	10	15	גשם
לונדון	11	17	גשם וסופות רעמים
ליסבון	16	22	גשם
מדריד	13	19	גשם
מוסקווה	-1	6	נאה
ניו יורק	12	20	גשם
פאריס	11	15	גשם
פראג	3	15	גשם
ציריך	6	16	גשם
קהיר	22	35	גשם קל
קופנהאגן	7	10	גשם
רומא	12	25	מעונן חלקית

*הטמפרטורות אתמול

חייג
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7
ואתה מנוי על הארץ

לעצמאים ובעלי עסקים
חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
הנהלת חשבונות דו-צדדית וכפולה • התאמות • בנקים • לקוחות/ספקים • מלאי
אלפי משתמשים • קלה ופשוטה להפעלה • מאושרת ע"י מס-הכנסה
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקס 03-486119
המחיר החל מ- 350 שקל כולל מע"מ
אוטוסופט
רח' הרוגי מלכות 7 תל-אביב טל' 03-6471486

משרד החינוך, התרבות והספורט
מרכז ההסברה
טקס האזכרה הממלכתי לנשיאה הראשון של מדינת ישראל
חיים ויצמן
במלאת 42 שנים לפטירתו
ייערך ביום שלישי, כ' בחשון תשנ"ה, 25.10.94, בשעה 12.00, באחוזת ויצמן, רחובות
הזמנות ניתן לקבל במשרדי מרכז ההסברה, רח' קפלן 2, תל-אביב, טל' 03-6916040, 03-6916992
הכניסה לטקס דרך השער הראשי של מכון ויצמן
הציבור מוזמן

ח"ג ואתה מנוי על הארץ
02-254245-8
03-5121333 344
04-623166-7

THE TEL AVIV FOUNDATION
קרן תל אביב לפיתוח
טקס חנוכת הספריה
בקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה
ע"ש ובתרומת תד ולין אריסון
נדחה ויתקיים ביום ה', כ"ט בחשון, תשנ"ה (3.11.1994)
בשעה 20:00, באודיטוריום הקונסרבטוריון,
רח' שטריקר 19, תל אביב.

בניגוד לעצת יועציו, צירף קלינטון את דמשק למסלול ביקורו במזרח התיכון

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, כינס שלשום מסיבת עיתונאים כדי לנצל שורת הצלחות בנושאי חוץ להגברת יוקרתו, שתות משלושה שבועות לפני בחירות המשנה לקונגרס. כקודמו ג'ורג' בוש, קלינטון מנסה לשקם את מעמדו בעזרת הצלחות מעבר לים אך מומחים מאמינים שבלימת העיראקים ותהליך השלום במזרח התיכון לא ישקמו את מעמדו בדעת הקהל. לקח נפילתו של בוש ממרומי הפופולאריות למצרת הניצחון במפרץ עדיין טרי. מקורביו של קלינטון כבר מזהירים מפני היסחפות יותר אחרי הישגים, המלמדים על צירוף מקרים מוצלח, יותר מאשר על מדיניות חוץ מגובשת.

בניגוד לעצתם של יועציו הפוליטיים, בישר קלינטון על החלטתו לצרף את דמשק למפת ביקורו במזרח התיכון. קודם לכן, העדיף את המלצתם של היועצים המדיניים, שעודדו אותו להיענות להזמנתם של המלך חוסיין וראש הממשלה יצחק רבין, לטקס החתימה על הסכם השלום בין ירדן לישראל. פקיד ממשל אמר לי כי רק ביום ששי שקלינטון הגיע למסקנה שהחשיפה האדירה של ביקורו הראשון במזרח התיכון, תתרום להצלחתם של מועמדי מפלגתו, יותר מטפיחה נשיאותית על שכמם באסיפת בחירות.

שעה קלה לפני מסיבת העיתונאים דלפה הידיעה על החלטתו של קלינטון להיפגש עם חאפז אל אסד בדמשק והמערכות יכלו להכין את הכותרות. הנשיא העדיף לפתוח בהישג מקומי – חוק החינוך החדש, שנועד לשפר את רמתם של בתי הספר הציבוריים. הנשיא קרא מכתב תודה של עולה חדש מפולניה, שכתב על חלומו להגיע לקולג', והבטיח לנער כי החוק יאפשר לו לממש את החלום. לפני שפנה לשאלות, גמר קלינטון את ההלל על ההסכם עם צפון קוריאה, שמומחים רבים, בהם מדיר הוועדה לשעבר ג'יימס שלזינגר, סבורים כי אין בו יותר מרחיקת הגרעין אל מתחת לשטיח.

השאלה הראשונה התייחסה לסוריה: מה התפתח בעדרין הסורי מאז פגישתו הקודמת עם הנשיא אסד בז'נבה, בינואר האחרון, שם שיבח את המנהיג הסורי על בחירתו האסטרטגית באופציה של שלום? שאלה זו הטרידה גם את אנשי הבית הלבן, שחקרו בימים האחרונים את חבריהם מצוות השלום, בראשות דניס רוס, בבקשם לדעת מה יוכל קלינטון לעשות בביקור אחד, שוורן כריסטופר לא הצליח לעשות בחמישה מסעי דילוגים מאז אותה פגישה בז'נבה.

קלינטון אמר לכתבים כי במשך השנה האחרונה הושגה התקדמות במו"מ בין ישראל לסוריה. הנשיא העיר על עצמו ועל אנשי הממשל, ש"עבדו קשה" למען שלום כולל במזרח התיכון, שכן זהו אינטרס מובהק של ארה"ב. המלך חוסיין ורבין הזמינו אותו להשתתף בטקס החתימה על הסכם השלום, והוא החליט כי דווקא בשעה זו, יותר מתמיד, נוכח התגובות האלימות לתהליך השלום, חשוב שארה"ב תתייצב לצד ידידיה ובעלי בריתה, שנטלו סיכונים עצומים למען השלום.

למיטב שיפוטי, אמר הנשיא, ביקורי בסוריה יקדם את המטרה – הסכם שלום בין ישראל לסוריה, עד אשר הדבר לא יתרחש, לא יהיה שלום כולל במזרח התיכון. קלינטון דיבר על התקדמות מסוימת במו"מ בין הצדדים. לדעתו, צפויה התקדמות נוספת, והביקור יתרום לכך.

השאלה הבאה הזכירה את העובדה שהנשיא מבקר במדינה המספקת את רשימת המדינות התומכות בטרור, ואת ידי הקטיושות על הגליל. זו אחת השאלות שהטרידה מאוד את הבית הלבן בימים האחרונים. תוסיף להעסיק את הארגונים היהודיים ואת האופוזיציה, במיוחד אם הנשיא יעלה חרס מהפגישה עם אסד. את בעיית הקטיושות, מאמין קלינטון, הצדדים יפתרו לפני צאתו לדרך. מקומה של סוריה ברשימת הטרור, אמר, היא בעיה רצינית שנותרה על סדר היום במגעים בין שתי המדינות.

עם זאת, הוא אינו סבור "שאנחנו יכולים להרשות שהדבר יפריע לנו להתמיד במאמץ להביא לשלום כולל, כל עוד שום דבר בהסכמי השלום אינו חותר תחת מחויבותנו להפסיק את הטרור". קלינטון מאמין שעל ידי פגישה עם אסד, שיחה אתו ועבודה עמו, "נמשיך להשיג התקדמות מסוימת". תמריץ נוסף למסע, הסביר הנשיא: "תהיה לי הזדמנות להיפגש בקהיר עם הנשיא מובארק ועם היו"ר ערפאת ולשוחח על חשיבות יישומו המלא של ההסכם בין ישראל לאש"ף".

קלינטון הודיע לעיתונאים כי הוא בוטח ביכולת מארחיו והשירות החשאי האמריקאי להבטיח את שלומו בביקור. אבל, אנשי הביטחון, כמו היועצים הפוליטיים, יוצאים למסע בלב כבד. התעקשותו לכלול את מזרח ירושלים במסלול, ואולי גם את עזה, מטרידה את מנוחתם של שומרי הראש.

צילום: איי־פי
נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, במסיבת העיתונאים בה הודיע על החלטתו לכלול את סוריה בביקורו במזרח התיכון

סוף השבוע בטלוויזיה / אברהם טל

חסדי הוד מלכותו

"יומן" בערוץ 1, מהדורת החדשות בערוץ 2, ליל שבת, 20:00.

המלך חסן נעתר להפצרות והואיל להעניק ראיון לטלוויזיה הישראלית. בעיני עורכי "יומן" זה נחשב לאירוע שהצדיק את דחיקת אירועי השבוע הטראומטי לעומק הליינאפ. לא ירדתי לסוף חשיבותו הקוסמית של הראיון, למרות היותו "הראשון והבלעדי" ולמרות התרגשותו של ישראל סגל, שגרמה לו להעביר את המתנה מהמלך חסן לאהוד יערי, במקום להפך. חסן איננו חאפז אסד ואפילו לא פארוק אל־שרע, וגם לפי תוכנו, הראיון לא הצדיק הרמוא גדול. בשבוע כזה די היה להביאו כסיום מכובד ל"יומן", מה גם שלא הספיקו להשלים את התרגום לתחילתו.

דעתי לא השתנתה אחרי שנוכחתי ברושם המהמם שעשה הוד מלכותו על נתיניו לשעבר (או "בניו") – המוסיקאי שלמה בר והמשוררים ציפי שחרור וארז ביטון, שקרא לכבוד המלך שיר וברכה בערבית, בצורה וברוח שהשליט אוהב לקבל מנתיניו. אינני מפקפק בעומק רגשותיהם של יוצאי מרוקו כלפי המלך, אבל יש גבול להתרפסות.

ככל שנשתלב באזור, נצטרך כנראה להתרגל למתכונת ראיונות עם שליטים אוטוקרטיים: שאלות מנומסות, לא מטרידות, מדיפות ניחוח קל של תנופה והתשובות – נאומים מליציים המורעפים מרום המעלה המלכותית או הנשיאותית, ולא תמיד התוכן מצדיק את המעמד.

בעוד המתרגמים שוקדים על תרגום חלקו השני של הראיון המלכותי, צפינו בכתבות על עניינים ארציים. עמוס כרמלי הצליח לתאר באופן ענייני ובלי לעבור גבולות את האבל בביתה של שירה טרדיקט בבית השיטה, ואילו איתן אורן ואתי חסיד הצליחו להתעלות: אורן קשר באופן מלאכותי בין שיקום גשר חוסיין לאסון דיזנגוף ולא ויתר על קטעים מזוויעים של איסוף חלקי גופות (וכתבה ערוכה), וחסיד התפייטה על עוזבים בתל־אביב למחרת האסון, תוך דילוגים מגושמים לבריכת גורדון ולבורסה, ופסקה ש"תל־אביב כבר לא תהיה אותה תל־אביב... משהו נשבר". באמת? נתראה בעוד חודשיים.

ערוץ 2 נתן מהדורת חדשות עם שתי רגליים על הקרקע, שכללה דיווחים מהצפון וראיונות עם אלוף הפיקוד, ראש עיריית קריית־שמונה ואורי לובראני הנצחי, וסקופ: מה שנראה כצילומים מתרגיל פשיטת הימ"מ על הבית בביר־נבאללה, שהסתיים ב"הצלחה". הסקופ לחוד, והמסקנה לחוד: נמאס ממלחמות יהודים.

חוסיין: לא נוותר על זכויותינו במקומות הקדושים בירושלים

המופתי שמינה אש"ף נכנס ללשכתו – לצד המופתי שמינתה ירדן

מאת גיא בכור ואורי ניר

חוסיין מלך ירדן אמר אתמול כי אין בכוונתו לוותר על זכויותיה של ארצו בירושלים. הדברים נאמרו בנאום לכבוד פתיחת מושב בית הנבחרים הירדני, ארבעה ימים לפני חתימת הסכם השלום של ארצו עם ישראל, שבו זוכה ירדן למעמד מיוחד ומועדף בעניין המקומות הקדושים בירושלים.

"ירושלים נותרה באמנות בידי ההאשמים, המצווים על העטרת חסות לה, לשיקומה ולפיקוח עליה, זאת במסגרת נאמנות לאומה (הערבית והאיסלאמית)", אמר חוסיין לקול מחיאות כפיים של צירי שני בתי הפרלמנט, הנבחר והממונה. "כל חלל שייווצר יביא לאבדן אותם מקומות קדושים. ירושלים תישאר המקום היקר ביותר ולב השלום, ויחסינו (כהאשמים) אליה יישארו יותר מכל מה שמוצאים לעצמם אלה שאינם מכירים את ההיסטוריה שלנו בירושלים". בכך התייחס במרומז ליאסר ערפאת ולשלטון הלאומי הפלשתיני שאינם מוכנים לשום דריסת רגל ירדנית בירושלים, גם לא דתית בלבד.

המתח סביב השליטה במקומות הקדושים גבר אתמול כשהשייח עכרמה סברי, שמונה מטעם אש"ף לתפקיד המופתי של ירושלים, נכנס ללשכת המופתי בהר הבית בירושלים, ובכך קבע עובדה בשטח, במאבק המתחולל בין אש"ף לירדן בשאלת האחריות למינויו של המופתי. כזכור, גם ירדן מינתה מופתי מטעמה במקומו של השייח סולימאן אל־ג'עברי, המופתי הוותיק של ירושלים שמת לפני כשלושה שבועות.

הירדנים מינו לתפקיד לפני כשבועיים את השייח עבד אל־קאדר עאבדין, שהוא הממונה על הקאדים (השופטים השרעיים) ויו"ר בית המשפט לערעורים של מערכת בתי הדין המוסלמיים בשטחים. השייח עאבדין החברוני קיבל עליו את המינוי. ארבע שעות בלבד אחרי ההודעה הירדנית על המינוי, מיהר יאסר ערפאת והודיע על מינויו של השייח עכרמה סברי לתפקיד המופתי. ההודעה הגבירה מאוד את המתיחות ביחסי אש"ף וירדן, ובפרט בתחום האחריות לקודשי האיסלאם בירושלים.

מאז מונו שני המופתים, הפעילו אישים פוליטיים וראשי מנגנוני הביטחון של אש"ף לחץ כבד על השייח עאבדין להתפטר מתפקידו, אך הוא סירב. כך יצא שבירושלים מכהנים כרגע שני מופתים. באיסלאם מקובל כי המופתי הוא פוסק ההלכה הבכיר ביותר בגבול ארץ נתון. לכל ארץ או מדינה מופתי משלה, האחראי על קביעת ההלכות בתוכה. המופתי של ירושלים, הנקרא גם "המופתי של ארץ הקודש", אחראי לא רק לירושלים ולגדה המערבית, אלא לכל שטחי ארץ־ישראל, לרבות עזה והשטחים שבתוך הקו הירוק.

פסקי הלכה מנוגדים

כהונתם בו־זמנית של שני מופתים עלולה ליצור מצב שבו שניהם יפרסמו פסקי הלכה מנוגדים בסוגיה מסוימת, דבר שאינו נסבל מבחינת הציבור האיסלאמי.

הממשלה תאשר היום את ההסכם עם ירדן. קצב: רוב הליכוד יתמוך

מאת אלוף בן, רויטל לוינשטיין וגבי זהר

הממשלה תאשר בישיבתה היום את חוזה השלום עם ירדן, ומחר יונח ההסכם על שולחן הכנסת, לקראת חתימתו ביום רביעי. שרי הממשלה צפויים לאשר את ההסכם פה־אחד, לאחר שכבר בירכו עליו בישיבת הממשלה המיוחדת ביום שני שעבר, לאחר חתימת ההסכם בראשי תיבות. השרים קיבלו לידיהם את עותק ההסכם לפני ימים אחדים, כדי שיוכלו ללמוד את תוכנו לקראת הדיון בממשלה. ראש הממשלה, יצחק רבין, הבטיח להניח על שולחן הכנסת את חוזה השלום במלואו, עם המפות, נספחיו ומכתבי הלוואי.

בנוסף לכך, נוסח הסכם השלום עם ירדן יועבר היום לידי כל חברי הכנסת לקראת הדיון לאישור ההסכם שיהיה מחרתיים במליאת הכנסת. הדיון ייפתח בנאום של ראש הממשלה, יצחק רבין, שיעמוד על חשיבותו ההיסטורית של הסכם שלום עם מדינה ערבית שנייה ויביע תקווה כי לא ירחק היום וייחתם הסכם שלום גם עם סוריה.

לאחר מכן יחול דיון ממושך בו יטלו חלק מרבית השרים והח"כים. עדיין לא ברור אם ההצבעה על אישור ההסכם תהיה מחרתיים או שתידחה ליום חמישי (לפני הישיבה החגיגית שבה יופיע הנשיא קלינטון בפני מליאת הכנסת).

סיעת הליכוד בכנסת תקיים היום דיון לגיבוש עמדת הליכוד לקראת ההצבעה בכנסת על ההסכם עם ירדן.

יו"ר סיעת הליכוד, ח"כ משה קצב, אמר אמש כי להערכתו מרבית חברי הליכוד יתמכו בהסכם השלום. עם זאת ציין כי יש בהסכם סעיפים אחדים, בעייתיים מאוד כמו סוגיית המים, הפליטים וכן העובדה שלא נקבע בהסכם כי נהר הירדן הוא הגבול הקבוע בין ישראל לירדן.

ח"כ לימור לבנת תתבע היום בישיבת סיעת הליכוד מחברי הסיעה להחרים את הטקס החגיגי בערבה. לדבריה, בשעה שהטרור גובה קרבנות "אין הצדקה מוסרית להפקת עסק ולפעולות מרהיבות של יחסי ציבור מכספי משלם המסים". יו"ר לשכת הליכוד, ח"כ עוזי לנדאו, פנה לראש הממשלה יצחק רבין בתביעה לדרוש מהנשיא קלינטון במהלך ביקורו בארץ לשחרר את יונתן פולארד.

במסוף הגבול ערבה נמשכות ההכנות לקראת טקס החתימה. אתמול בשעות הערב נפגשו במסוף הגבול משלחות ישראל, ירדן וארה"ב לסיכומים אחרונים בדבר מיקום הבמות ויציעי המוזמנים וכן נוהלי הפרוטוקול של הטקס. מנהל לשכת ראש הממשלה, איתן הבר, נפגש עם פייסל אל־פאיז, שר הטקס בארמון המלוכה הירדני ועם רוברט ביקרופט, סגן שגריר ארה"ב בעמאן, ותיאם עמם את ההכנות לטקס.

גשר חוסיין שוקם

לפי התכנון המתגבש, עם הגיעם לרחבת הטקס יתכנסו ראשי המדינות והמכובדים נוספים באוהל בדואי שחור, שיוצב בפאתי בימת הכבוד. באוהל יתכנסו הנשיא עזר וייצמן, ראש הממשלה יצחק רבין, שר החוץ שמעון פרס, המלך חוסיין, הנסיך חסן, וראש ממשלת ירדן, עבד אל סלאם מג'אלי, נשיא ארה"ב ביל קלינטון ומזכיר המדינה, וורן כריסטופר.

לאחר ההתכנסות באוהל יעלו אל בימת הכבוד ראשי המדינות והמלך חוסיין לטקס חתימת הסכם השלום, עליו יחתמו רבין ומג'אלי. הנשיא קלינטון יהיה העד בטקס החתימה. בצדי בימת הכבוד יוצבו התזמורות הפילהרמוניות של ישראל וירדן שינגנו את ההמנונים.

בתום הטקס, לאחר נאומיהם של רבין, חוסיין וקלינטון, יפרחו אלפי יונים ובלונים צבעוניים. נשקלת האפשרות לקיים מטס חגיגי של חילות האוויר של שלוש המדינות. לאחר טקס החתימה, יוזמנו, ככל הנראה, הנשיא קלינטון וראש הממשלה רבין, עם נשותיהם והמלווים הקרובים לארוחת צהרים בחווילתו של המלך בעקבה.

הבוקר אמורים צוותים סמויים של ירדן וישראל לחבר, לראשונה מאז 1967, את גשר שייח חוסיין בבקעת בית שאן, שיחבר בין ירדן לישראל. הצד הישראלי של הגשר מרוחק קילומטר אחד מקיבוץ מעוז חיים. חיבור הגשר התאפשר תודות למאמץ צוותי שתי המדינות לסיים את העבודות במהירות כאשר כל מדינה נוקטת בשיטות הנדסיות שונות. בעוד שהירדנים הקימו בגדה המזרחית של הירדן בסיס בטון במשקל של כ־500 טון בנה חיל ההנדסה באמצעות קבלן פרטי בצד הישראלי כלונסאות בטון שנתקעו לתוך האדמה בעומק של 17 מטר. הגשר ייפתח רשמית ב־7 בנובמבר. ראש המועצה האזורית בקעת בית שאן, יגאל שחר, הביע תקווה כי הגשר יהפוך, בנוסף להיותו מעבר בין שתי המדינות גם לאתר תיירות.

שחר הסביר כי הגשר נבנה בשנת 36' על ידי הבריטים כדי לחבר בין חיפה לאירביד, כחלק מתוכנית פיתוח נמל חיפה. בליל הגשרים ביוני 46' פוצץ הגשר על ידי הפלמ"ח ושוקם על ידי הירדנים. ניסיון של הפלמ"ח לפוצץ את הגשר במבצעית תופת בשנת 48' נכשל והגשר החזיק מעמד עד שנת 67'. ביום שצה"ל כבש את מזרח ירושלים פוצצו אותו הירדנים והוא עמד בשיממונו עד החודש שעבר.

החל מ-57,990 ש"ח
קיבלת בטחון לכל המשפחה

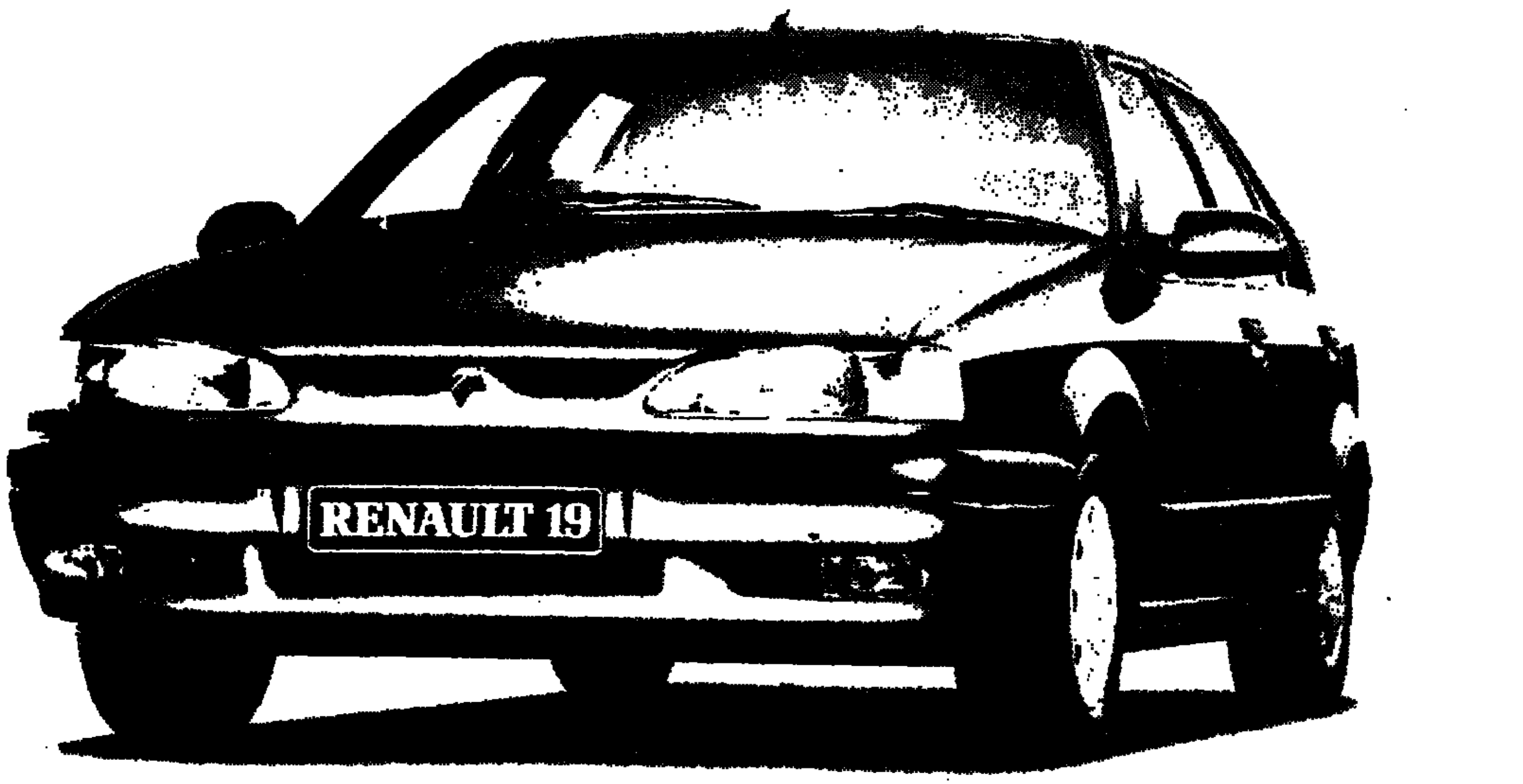

יותר מ-12,000 משפחות בישראל כבר בחרו באמינות, הנוחות והבטיחות של

רנו 19

יש קבלות להצלחה של רנו!

המחירים כוללים מע"מ, אינם כוללים מס בולים וע"פ מחירון 95-001 מיום 15.8.94

■ תל אביב - ריבל 22 טל' 03-6394848 ■ חיפה - צומת וולקן שדרות ההסתדרות 163 טל' 04-723294-5
■ ירושלים - רח' הרכבים 15 אזור התעשיה תלפיות טל' 02-786633 ■ רכב חיפה - יפו 32 חיפה טל' 04-510296-8 ■ ק. גת - טל' 07-811534
■ באר שבע - עמינל רח' הפלדה, אזור התעשיה עמק שרה טל' 07-270911-3 ■ הרצליה-קרסר, סוקולוב 99 טל' 09-572911,584686
■ נצרת-אליאס ב. זהר בע"מ בנין פנורמה טל' 06-571305 ■ נתניה - אזור התעשיה רח' פנקס טל' 09-340404 ■ רחובות - טל' 5 08-362002
■ חדרה - "חיים בורקין" תחנת דלק פז, צומת חדרה טל' 06-337699 ■ צמרת אשדוד - אזור תעשיה צפוני אשדוד טל' 08-521713
■ כפר סבא - מוסך רון התע"ש פינת החרושת 6 א.ת. ב' טל' 956827, 09-956764 ■ אשקלון-אלבי את מנשה בע"מ א.ת. צפוני טל' 07-750757
■ א.ד. אוטוסטרם בע"מ, יהודה הלוי, אזור התעשיה טבריה טל' 06-790483 ■ פ"ת - "ניסים את ישראל", אלכסנדר ינאי 18 טל' 03-9347282
■ הרצליה - מוסך פיתוח, גלגלי הפלדה טל' 09-556641 ■ ראשל"צ - א. צלוביק הרצל 28 טל' 03-9655136 ■ חולון - המגן 19, 3/03-5568602
■ נס ציונה - תחנת סונול, 08-403650

בני משה קרסו:
0224848 (177)

RENAULT

هكذا من الأصل

השר צור ידרוש לאשר הבאת עוד 4,000 עובדים זרים לחקלאות. שעת: הסגר – עונש קיבוצי

נמיר: החקלאות הופכת לענף של עבדים, המבוסס על עובדים תאילנדים

מאת אלוף בן, ראלי סער ואורי ניר

שר החקלאות, יעקב צור, ידרוש היום בישיבת הממשלה לאשר את הבאתם של 4,000 עובדים זרים נוספים לענף החקלאות, כדי שיחליפו עובדים פלשתינאים שהעסקתם נמנעת בגלל הסגר. שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, הודיעה כי תתנגד להצעת שר החקלאות.

על פי ההצעה, יובאו אלף עובדים לחצי שנה לקטיף ההדרים, ועוד 3,000 עובדים לשנה – מתוכם 1,500 לפרחים, 1,000 לירקות ו־500 לפירות.

כיום מועסקים בחקלאות 8,250 עובדים זרים, בעיקר במושבים באזורי הספר. צור אמר כי לפי כל ההערכות, הסגר יימשך זמן רב, ולכן יש לספק לחקלאים כוח עבודה חלופי. לדברי צור, "אם הממשלה לא תספק לחקלאים את כוח העבודה הדרוש, לא ניתן יהיה לבצע את עבודות הקטיף והלחץ מהסקטור יגרום לכך שבדומה לעבר, לא תהיה ברירה אלא להתיר כניסה מדורגת של עובדים".

צור אמר כי רוב ענפי החקלאות עומדים בפתח עונת הקטיף, והעדר העובדים הפלשתינאים גרם לפגיעה בהכנסות היצוא. נמיר אמרה אתמול כי אישרה לענף ההדרים, עוד בשבוע שעבר, 2,500 עובדים זרים שיובאו מאירופה לעונת הקטיף, אולם היא מתנגדת להבאת עובדים תאילנדים לעבודה בענפי הפירות והירקות, "ביזיון שעובדים תאילנדים זה לנצח".

לדברי נמיר, לפי הסיכום שהושג, אם עובדים ישראלים יסכימו לעבוד בקטיף, מספרם יקוזז ממכסת העובדים הזרים שהוקצבה לעונת הקטיף. נמיר הודיעה כי "אם ענפי הפירות והירקות נשענים רק על עובדים תאילנדים, מבחירי – שייבאו ירקות ופירות מחו"ל, כי החקלאות הופכת להיות ענף של עבדים". נמיר הסבירה כי מושבים רבים מעדיפים להעסיק פועלים תאילנדים "ששכרם הוא שניים־שלושה שקלים בשעה" על פני עובדים פלשתינאים, "המועסקים דרך שירות התעסוקה, ולהם צריך לשלם את שכר המינימום – תשעה שקלים בשעה".

נציג אש"ף במפגש ועדת הקישור העליונה עם ישראל, נביל שעת, מתכוון למחות היום בפני שר החוץ שמעון פרס על הסגר שהטילה ישראל על השטחים, ועל הסעיף בהסכם השלום הישראלי־ירדני המכיר בתפקידה ההיסטורי של הממלכה ההאשמית במקומות הקדושים לאיסלאם בירושלים. כך מסרו אתמול גורמים פלשתיניים יודעי דבר ברצועת עזה. בסיום ישיבתה של הרשות הלאומית הפלשתינית, פרס ושעת, נציגי ישראל והפלשתינאים לוועדת הקישור העליונה בין הצדדים, ייפגשו היום בקהיר.

שעת מסר אמש בסיום ישיבתה של מועצת הרשות הפלשתינית בעזה, כי חברי הרשות הפלשתינית הסמיכו אותו להעלות את הסוגיות האלה בפגישתו עם פרס היום. בסיום הישיבה אמר שר הכלכלה ברשות, אבו עלא, כי הפלשתינאים אינם מוכנים להשלים עם אמצעי ענישה קיבוצית שישראל מטילה על שטחי המשל העצמי הפלשתיני, וכי הסגר על עזה והגדה המערבית מנוגד בתכלית להסכם העקרונות הישראלי־פלשתיני.

"45% אבטלה"

שעת הודיע בסיום הישיבה כי יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, ייפגש ביום רביעי השבוע עם נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, בקהיר. לדברי שעת, יעלה ערפאת את סוגיית הסגר בפגישתו עם קלינטון. ברשות הפלשתינית אומרים כי בפגישתו עם קלינטון מתכוון ערפאת להתמקד בדרישה להפעיל לחץ על המדינות התורמות להזרים את כספי התרומות שלהן, כדי לתת פתרונות תעסוקה ודיור למצוקת האבטלה ולמחסור הכבד ביחידות דיור השוררים ברצועת עזה.

הממונה על ענייני עבודה ברשות הפלשתינית, סמיר רושה, אמר בשבוע שעבר ל"הארץ" כי בעיית האבטלה הולכת ומחמירה בעזה, בלי קשר לסגר שהטילה ישראל על הרצועה, ומטבע הדברים יגרום הסגר להחרפה רבה עוד יותר, בהיווסף יותר מ־20 אלף פועלים למצבת המובטלים ברצועה. לדברי רושה, שיעור האבטלה בעזה מגיע לכ־45%, לפי הערכות של משרדו.

כרוז מטעם פתח, שהתפרסם אתמול ברצועה, קרא לישראל להזדרז ולהתחיל לאלתר במו"מ על המעמד הקבע. הכרוז מטיל על ישראל את כל ההשלכות השליליות שיהיו לסגר על השטחים, אך מבהיר כי בכוונת התנועה להמשיך בתהליך השלום.

החלק המעניין בכרוז הוא פנייה "אל אוהבנו ואויבינו בתנועת ההתנגדות האיסלאמית, חמאס". הכרוז מטעם פתח קורא לחמאס "ולכל הכוחות הפוליטיים והאישים הלאומיים לנהל דיאלוג שקט וענייני, הרחק מגורמי התקשורת, כדרך היחידה להשיג הבנה הדדית בין כל הכוחות הפוליטיים הפועלים בזירה שלנו".

הכרוז קורא לחמאס "להתרחק מהתלהבות יתר בהתבטאויותיהם, ולשימוש בשכל ובשיקולים ענייניים בהתבטאויות ובפעולות".

שגריר צרפת לשעבר בטורקיה, אריק רולו:

”טארק עזיז הודיע כי עיראק כבר אינה מצויה במצב לוחמה עם ישראל”

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

"עיראק כבר אינה מצויה במצב לוחמה עם ישראל ואינה משייכת את עצמה למדינות העימות" – כך אמר סגן ראש ממשלת עיראק, טארק עזיז, בשיחה עם שגריר צרפת לשעבר בטורקיה, העיתונאי אריק רולו.

בשיחה עם משתתפי כנס על המזרח התיכון, שנערך בוואשינגטון, אמר רולו כי לפני כמה שבועות נפגש עם סגן ראש ממשלת עיראק בבגדאד, והוא הסמיכו לפרסם את תוכן הדברים.

לדברי רולו, עזיז אמר כי בעבר שמרה עיראק על סולידאריות עם מדינות ערביות, אך לאחר שהן הצטרפו לתהליך השלום עם ישראל, אין היא רואה עצמה עוד כמעורבת במלחמה עמה.

רולו – הדוגל בהפסקת הסנקציות נגד עיראק – ידוע בקרבתו לבכירי המשטר בבגדאד.

לדבריו, בעוד שארה"ב מגלה נחישות במאבקה נגד נשיא עיראק, סדאם חוסיין, היא נוהגת בסלחנות כלפי איראן. רולו גם טען, כי ארה"ב מתירה לחברות אמריקאיות לקיים קשרי מסחר ענפים עם טהראן.

"להכפיל המאמצים"

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, אמר ביום שישי במסיבת עיתונאים, כי הורה לכל זרועות אכיפת החוק – ובעיקר לאף־בי־איי – להכפיל את המאמצים למנוע כל פעילות בלתי חוקית המתנהלת בארה"ב, במסגרת גיוס תרומות לחמאס.

בתשובה לשאלה אמר הנשיא, כי ארה"ב וישראל מאמינות שיו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, עשה כמיטב יכולתו לספק מידע מודיעיני לאיתור חטיפתו של החייל נחשון וקסמן. קלינטון הוסיף, כי נראה שלאחר הריגתו של וקסמן, חיזק אש"ף את נחישותו להתרחק מהחמאס ולאכוף את החוק בשטחים.

פקידי ממשל אמריקאים דוחים בימים האחרונים את הטענה, כי שלטונות החוק אינם עושים די להגבלת פעילות החמאס בארה"ב.

לדבריהם, זה זמן רב שפעילי החמאס אינם מתאמנים בשימוש בנשק ובחומרי חבלה על אדמת ארה"ב. הפקידים טענו, כי החוק האמריקאי אינו מאפשר לאסור על גיוס כספים לחמאס במסווה של תרומות למטרות צדקה ולמימון פעילות המסגדים ומפעלים דתיים.

האמריקאים ביקשו מישראל וממדינות אחרות במערב להעביר לידיהם כל מידע מודיעיני המצוי ברשותן בעניין גיוס כספים לחמאס. אישים פרו־ישראליים דחו את טענת הממשל בדבר העדר מידע על גיוס כספים לפעילות אלימה בארה"ב, וציינו כי ארגונים מוסלמיים קיצוניים מחלקים במסגדים וברחובי ארה"ב כרוזים אנטי־ישראליים ואנטי־אמריקאיים, ומבקשים מציבור המאמינים לתרום מכספם למימון פעילותם של ארגונים טרוריסטיים.

בהרצאה במכון הוואשינגטוני למדיניות במזרח התיכון אמר בסוף השבוע ד"ר מוחמד סעיד אל אשמאווי, מי שהיה נשיא בית המשפט העליון של מצרים, כי ברשותו מידע המצביע על כך שאיראן עומדת מאחורי פעולות טרור של ארגונים מוסלמיים קיצוניים ברחבי העולם.

אל אשמאווי טען, כי המדינות שנוקטות צעדים נגד קנאי האיסלאם מועטות, ומאפשרות למטיפים המקבלים משכורת ממשלתית להשתלט על התקשורת.

---

30 אלף איש הפגינו נגד הממשלה ברחוב דיזנגוף בת"א

מאת יוסי הטוני

יותר מ־30,000 איש התכנסו אמש ברחוב דיזנגוף להפגנת מחאה נגד הממשלה בעקבות הפיגוע באוטובוס קו 5 שהיה ביום רביעי בשבוע שעבר. מאות שוטרים אבטחו את האירוע, ביניהם שוטרים סמויים שהסתובבו בקהל. מפקד מחוז תל־אביב, ניצב גבי לסט, פיקד על אבטחת האירוע.

פעיל כך עוכב לחקירה בחשד להפרת סדר והסתה.

המפגינים נשאו שלטים: "את החמאס לא מנצחים בדיבורים", "ביטחון לפני שלום", "זה לא שלום זה מרור", "להחזיר את הביטחון לעם".

בכיכר נכחו חברי הכנסת חנן פורת, שאול יהלום, אבנר שאקי וזבולון המר מהמפד"ל, רחבעם זאבי ויוסף בא גד ממולדת וכן חברת הכנסת אסתר סלמוביץ.

במשך הנאומים של חברי הכנסת נשמעו צעקות קצובות בקהל: מוות לערבים, מוות לחמאס, בדם ואש את רבין נגרש.

ההפגנה נפתחה בקריאת שמות ההרוגים והקהל הדליק נרות זיכרון לזכרם. אחר כך נישאו נאומים, בהם של הרב מרדכי אליהו, ראש ישיבת הרב, ח"כ זבולון המר, ואחרים.

יו"ר הליכוד ח"כ משה קצב אמר בנאומו: "באמר לראש הממשלה, האם אתה שומע את הקולות האלה? תתעשת. תן לזרועות הביטחון הוראות להילחם עד חרמה נגד החמאס והמחבלים. אל תהפוך את ערי האוטונומיה לערי מקלט לרוצחים".

ח"כ רפאל איתן אמר ש"הטרור הזה לא שייך לחמאס או לארגון כלשהו, הוא אלימות של כל הערבים בכל מקום שאנו כאן. התשובה שלנו היא למגר אותם ולתת להם להבין שאותנו לא ירצחו".

ח"כ רחבעם זאבי אמר כי "החמאס הוא הזרוע המבצעית של אש"ף. מי שפתח את הסגר על עזה קיבל בלודרים של מוות".

נאומו של ח"כ בנימין נתניהו סיים את ההפגנה. לדבריו, "המחבל הרוצח הנתעב שעלה על אוטובוס הדמים לא בדק מי היו נוסעיו. הוא לא בא לרצוח את התהליך הקרוי תהליך שלום אלא בא לרצוח יהודים". כאן הופרע נתניהו על ידי הקהל שקרא סיסמאות כמו "בדם ואש את רבין נגרש". נתניהו השתיק אותם ואמר שלא בסיסמאות האלו צריך להילחם בממשלה. לדבריו "כל עם ישראל צריך להתלכד נגד הטרור. אומרים לנו שאי אפשר להילחם בטרור ואני אומר אפשר".

הפגנת הימין בעקבות הפיגוע ברחוב דיזנגוף. ח"כ זבולון המר: "21 קורבנות אינם מחיר שלום, אלא מחדל"

כ–20 אנשי שמאל שהגיעו לכיכר דיזנגוף הוכו בידי עשרות תושבים

אנשי השמאל ניסו לקיים עצרת לזכר נפגעי הטרור ולמען תהליך השלום

מאת יוסי הטוני

כ–20 אנשי שמאל, חברי "המרכז הבינלאומי לשלום", הותקפו והוכו שלשום בצהרים בעת שניסו לקיים עצרת בכיכר דיזנגוף בתל אביב. עשרות תושבים הקיפו אותם, דחקו אותם לגדר המקיפה את הכיכר, קיללו, היכו אותם וקרעו את שלטיהם. כוחות משטרה הגיעו למקום לאחר שהוזעקו, והפרידו בין הצדדים. שתיים מן המשתתפות בעצרת נזקקו לליווי משטרתי לאחר שאיימו על חייהן.

אנשי השמאל הגיעו לכיכר דיזנגוף באחת בצהרים, כדי לקיים עצרת זיכרון לחללי הטרור. מטרת העצרת – שקיבלה רשיון מהמשטרה – היתה גינוי הטרור ותמיכה בתהליך השלום. כשהחלו לתלות שלטים שבהם נכתב: "למשפחות הנפגעים – אתכם כאב בלבכם", ו"רק השלום יעצור את הטרור" – התקבצו בכיכר יותר ממאה תושבים, הקיפו את משתתפי העצרת, דרשו מהם להסתלק והאשימו אותם בעידוד הטרור. ניסיונותיהם של משתתפי העצרת להסביר, כי הם באו לגנות את הטרור – נכשלו. התושבים החלו לקרוע את שלטי אנשי השמאל ולהכות אותם. משקפיו של אחד המפגינים נשברו לאחר שספג אגרוף בפניו.

חלק ניכר מהזעם והמכות ספג פעיל השמאל הוותיק אדם קלר. "עוכר ישראל, בוגד, אוהב ערבים, הומו, תחזור לרוסיה", צעקו לעברו. גם עיתונאים וצלמים הוכו והואשמו בגרימת הטרור. מכל עבר נשמעו הקריאות "רבין בוגד", "מוות לממשלה ומוות לשריד", "מוות לערבים" ו"בדם ואש את רבין נגרש".

לאחר כעשר דקות הגיעו למקום שוטרי יחידת הסיור המרכזית, שהפרידו בין הצדדים. המכות הופסקו אבל הקריאות – "שמאלנים החוצה", "מוות לשמאלנים", "תלכו תפגינו בעזה ובשכם", "אתם יודנראט" ועוד – נמשכו. גם השוטרים הואשמו בסיוע ל"ממשלת הבוגדים".

אורי אבנרי אמר בתגובה לאירוע, כי "באבל כולנו עם אחד. על מנת למנוע את מעשי הזוועה יש דרך אחת, להתקדם לשלום".

נשיא ועד ישראל־פלשתין, לטיף דורי, אמר כי "לצערי גם ביום כזה, שבו כולם צריכים להיות מאוחדים, אין זה כך. באנו לומר שאסור שהטבח שאירע שלשום יפסיק את תהליך השלום. לצערי, חלק קטן מבני עמנו השתמש באלימות כלפי בני עמו. אנו לא ניכנע בשום פנים ואופן לאנשים העומדים כאן. זכותנו להביע את מחאותינו באופן דמוקרטי. לאן נגיע אם הם לא יכולים להתעלות על עצמם ולא להוליך מהלומות?"

אדם קלר אמר, כי "השלום הוא הדרך היחידה להפסיק את שפיכות הדמים. יש לעשות שלום עם אש"ף ועם החמאס. באנו לכאן כדי לקיים עצרת אבל לזכר הקרבנות. רצינו לעמוד בשקט ולהזדהות עם הקרבנות. אלה שמשתוללים הם המחללים את זכר הקרבנות".

המפגינים התלוננו שהמשטרה איחרה להגיע, והם נאלצו להתגונן לבדם מול ההמון הזועם דקות ארוכות. מהמשטרה נמסר בתגובה, כי "המשטרה מטפלת כדרכה באירועים. מדובר בהפגנה שקטה וקטנה. כשהיה צורך בהשלטת סדר – היס"מ (יחידת הסיור המרכזית) הגיעה תוך דקה". לא בוצעו מעצרים.

---

6 מהרוגי הפיגוע בת"א הובאו למנוחות

(ע). ביום ששי הובאו למנוחות ששה מהרוגי הפיגוע באוטובוס בקו 5, בדיזנגוף בתל־אביב.

איילת לנגר־אלקבי, מקיבוץ יראון, נטמנה בבית העלמין של קיבוצה. בהלוויה לא השתתף קהל רב, בעקבות ירי קטיושות לעבר האזור כמה שעות קודם לכן.

"על רקע ניסיון המחבלים לפגוע גם בתושבי אצבע הגליל על ידי ירי קטיושות, אנו נפרדים ממך, איילת לנגר־אלקבי", ספד לה ראש המועצה האזורית גליל עליון, אהרן ולנסי.

מאות מתושבי קרית אונו, בני משפחה וידידים ליוו למנוחות את ד"ר פייר אטלס, בן 56 מקרית־אונו, בבית העלמין ירקון בעיר.

בין היתר השתתפו בהלוויה גם שגריר צרפת בישראל, פייר ברדשן, קונסול צרפת, שאול לבאף, וחברת הכנסת נעמי בלומנטל.

ממלא מקום ראש עיריית קרית אונו, עו"ד אמנון ברדוגו, ספד לד"ר אטלס. לדבריו, "קרית אונו כואבת ומבכה את מותו".

ד"ר אטלס, שעלה לישראל מצרפת בשנות ילדותו, עבד במשך שנים במכון הלב בבית החולים תל־השומר, ובשנים האחרונות היה מנהל המחלקה הקרדיולוגית במרכז הרפואי של קופ"ח הכללית בראשון־לציון. הוא השאיר אחריו רעיה, טניה, ושלושה ילדים.

אלכסנדרה שפרשטיין ואליהו וסרמן, תושבי בת־ים, ועובדיה צאלח, תושב חולון, נהג האוטובוס שבו אירע הפיגוע, הובאו למנוחות בבית העלמין האזורי בחולון.

אלכסנדרה שפרשטיין, בת 55, עלתה מרוסיה לישראל עם בעלה, לפני ארבע שנים. הבעל, בוריס, אמר אחריה קדיש. ראש עיריית בת־ים, יהושע שגיא, ורבה של בת־ים, הרב שאול יוסף ויינגרטן, נשאו דברי הספד.

בתה היחידה של שפרשטיין, זיוה, חשה ברע בעת ההלוויה ונזקקה לטיפול רפואי.

רבים השתתפו בהלוויית האדריכל אליהו וסרמן, בן 66, שעברה באיפוק רב. אחד מרבני בת־ים אמר אחריו קדיש, ורבה הראשי של בת־ים נשא דברי הספד.

וסרמן השאיר אחריו אשה ושתי בנות. לדברי ידיד משפחה, "אליהו היה נעים הליכות ונעים היה לשוחח אתו. הוא היה אדם שהאמין בשלום ורצה בשלום".

הלווייתו של עובדיה צאלח, בן 52, היתה קשה וסוערת. בעת ההלוויה נשמעו קריאות בגנות ראש הממשלה, יצחק רבין, ומהלכיו המדיניים, אך הן השתתקו מיד.

קרובי משפחה אמרו קדיש. ראש עיריית חולון, מוטי ששון, וחבר לעבודה מקואופרטיב דן נשאו דברי הספד. צאלח עבד בקואופרטיב דן למעלה מ־17 שנה. הוא השאיר אשה וארבע בנות.

בצפת הובאה למנוחות אלה חולקוב, בת 21. חולקוב עברה לפני כשלושה חודשים מצפת לתל־אביב, ועבדה בחנות מחשבים.

ראש עיריית צפת, משה חנייא, ספד לה ארוכות. הרב הראשי לצפת, הרב שמואל אליהו שליט"א, קרא לציבור להתחזק באמונתו בבורא עולם ולהתפלל לרפואת הפצועים. לדבריו, "רק באמונה נוכל לגבור על אויבינו".

13 מאושפזים באיכילוב

בבית החולים איכילוב בתל־אביב מאושפזים עדיין 13 מפצועי הפיגוע, בהם אחת במצב אנוש.

מבית החולים נמסר, כי שניים מהפצועים עדיין במצב קשה, אך נראה כי מצבם משתפר, שניים במצב בינוני, והשאר במצב קל.

צה"ל אטם חדרים בבית משפחת מבצע הפיגוע בכיכר דיזנגוף

מאת איתן רבין ואורי ניר

מבדיקה כמעט סופית של שרידי גופתו של המחבל שביצע את פיגוע ההתאבדות בלב תל אביב עולה, כי אכן מדובר בסאלח נזאל תושב קלקיליה. בסוף השבוע היתה אמורה המשטרה להביא את בני משפחתו של המחבל למכון הפתולוגי באבו כביר על מנת לזהות את שרידי הגופה.

אביו של נזאל נלקח לחקירה במשטרה, וסיפר כי התבקש ונאות לתת דגימה של דם ורוק במכון לרפואה משפטית באבו כביר. דוברת בשם המכון, מאיה פרוינד, אמרה לסוכנות הידיעות רויטר כי אכן נלקחה הדגימה מהאב, עבד ארחים נאזל, כדי לערוך בדיקת די־אן־איי, שמטרתה לזהות בוודאות כי נאזל אכן היה המחבל המתאבד בתל אביב.

בקלקיליה נאטמו בסוף השבוע חדרים בבית משפחת נאזל, החשוד בפיצוץ האוטובוס בתל אביב. ביום חמישי בלילה מסרו מקורות צבאיים רשמיים, כי לא היתה פנייה אל בני המשפחה ובה הודעה על כוונה לפגוע או להרוס את הבית.

אביו של נאזל אמר לכתבים בקלקיליה כי מחמת העוצר שהוטל על העיר, לא הספיק ליצור קשר עם פרקליטו, ג'מאל אבואתילי, כדי להסמיך אותו לעתור בשמו לבג"ץ נגד הריסת ביתו. בני המשפחה פינו את הבית מכל תכולתו, בציפייה להריסתו. עד אמש לא בוצעה ההריסה. החוק מחייב את הרשויות להעניק לבני הבית ארכה של שתי יממות כדי לעתור לבג"ץ נגד ההריסה.

מקורות בשטחים מסרו אמש, כי פעילים במנגנון הצבאי של חמאס ירדו למחתרת בימים האחרונים, מאז הפיגוע בתל אביב. פעילי המנגנון הצבאי של חמאס ברצועת עזה ירדו אף הם למחתרת, כאשר הרשות הפלשתינית פתחה במסע מעצרים נרחב של פעילי חמאס, סביב פרשת חטיפתו של החייל נחשון וקסמן.

העוצר על קלקיליה הוסר אתמול. מיד לאחר שהוסר פרצו הפגנות ועימותים בין קבוצות צעירים לחיילי צה"ל, בעיקר בשכונת המגורים של משפחת החשוד. המפגינים פוזרו בכדורי גומי וגז מדמיע. שלושה פצועים קל משאיפת גז פונו למרפאה מקומית.

תושבים בכפרים סמוכים לכפר ראפת שבדרום מערב השומרון מסרו בסוף השבוע כי יחידות צבא גדולות התפרסו באזור, כנראה בסריקות אחרי יחיא עיאש, המכונה "המהנדס", איש חמאס המתמחה בהכנת מטעני נפץ, החשוד כי הכין את מטען החבלה שגרם להתפוצצות האוטובוס בתל אביב.

ניקוסיה (ע"ד). ארגון החמאס איים אתמול כי יפוצץ בניינים בתל אביב אם תוסיף ישראל להרוס בתים של ערבים. הרדיו הממלכתי של סוריה ציטט מקורות בחוליות עז א־דין אל קסאם, שאמרו כי יגיבו למדיניותה של ישראל בפיצוץ בתים ובניינים במרכז תל אביב.

טריפולי (ע"צ). לוב הודיעה ביום ששי כי הפיגוע הרצחני שבוצע ביום רביעי במרכז תל אביב וגרם למות 21 בני אדם הוא מבצע "נר עז ומבורך", וכי מבצעים דומים יבואו אחריו.

פעיל החמאס שרבין הזכיר בדבריו נגד התערבות בג"ץ – אחמד אטון

מאת משה ריינפלד

פעיל החמאס שראש הממשלה, יצחק רבין, הזכיר בנאומו לאחר פעולת צה"ל בביר נבאללה כדוגמה להתערבות־יתר של בית המשפט הגבוה לצדק, הוא אחמד אטון, שעתירתו לבג"ץ עדיין תלויה ועומדת.

אטון עתר לפני כחמישה חודשים לבג"ץ נגד השב"כ על שאינו מאפשר לו לישון, ועל כך הוציא בית המשפט צו על תנאי המחייב את המדינה לנמק דרך חקירה זו. בעתירתו טען אטון, באמצעות עו"ד אנדרה רוזנטל, כי בעת שהיה עצור במתקן החקירה של השב"כ נכבלו ידיו באזיקים לספסל שגובהו 30 סנטימטר.

בהודעת תשובה של פרקליטות המדינה על הצו, אישר בא כוח הפרקליטות, עו"ד שי ניצן, כי השב"כ חקר את אטון 32 שעות רצופות, לאחר שניתנה לנחקר מנוחה של 16 שעות. אחרי החקירה ניתנו לו עוד שש שעות וחצי מנוחה, ולאחר מכן נחקר עוד 33 שעות. חקירות רצופות כאלה היו גם בשתי היממות שלאחר מכן. כמו כן אישרה המדינה את דרך כבילתו של העותר.

בהודעה צוין כי לדברי השב"כ, אטון נחשב למחבל מסוכן. הוא היה מעורב בפעילות אלימה ושימש ראש חוליה של החמאס בכפר צור־באהר שבירושלים. בעבר נידון פעמיים למאסר – פעם לשלושה חודשי מאסר ופעם לארבעה חודשים – על הצתת כלי רכב ישראליים. לפני כשלושה חודשים הוגש נגדו כתב אישום שעיקרו כתיבת כרוזים של החמאס על קירות הכפר.

עתירתו של אטון היא היחידה שהגיש באחרונה עצור ערבי נגד השב"כ בנוגע לשיטות החקירה. בנוסף על כך, תלויה ועומדת עתירה כללית יותר, שהגיש הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל, באמצעות עו"ד אביגדור פלדמן, לבטל את ההיתר שנתנה ועדת לנדוי לשב"כ להפעיל "לחץ פיסי מתון" ו"לחץ פסיכולוגי לא אלים" נגד נחקרים.

באותה עתירה, גם נתבקש בג"ץ להורות על ביצוע המלצותיה של ועדת לנדוי להרחיב את מתקני החקירה, ליצור בהם תנאי תאורה סבירים, אוורור נאות, חדירת אור יום, צמצום התאורה בלילה, ותנאי סניטציה ושירותים תקינים.

חברים בלשכת עורכי הדין הודיעו כי הלשכה תמחה על דבריו של ראש הממשלה על אחריותו של בג"ץ לפיגועים שאירעו באחרונה. חבר הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין, עו"ד ד"ר שלמה כהן, שיגר בסוף השבוע מכתב אל יו"ר הוועד המרכזי, עו"ד דוד רוטלוי, ובו דרש להעלות לדיון דחוף את נאומו של רבין. ד"ר כהן טוען כי אין זו פעם ראשונה שראש הממשלה מביע זלזול בחוק ובמערכת המשפט.

האם כבר הזמנת לפגישת עבודה?

אופטימה

פתרונות כלכליים לפרט

מקבוצת מגדל

מירום ובורג תובעים להקים גדר מערכת בין ישראל לשטחים, דרכה יעברו עם דרכונים

מאת גרשון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

הח"כים חגי מירום ואברהם בו־רג (עבודה) תובעים מהממשלה להפעיל תוכנית חירום להפרדה בין ישראל לבין האוכלוסיה הפ־לשתינית בעזה ובגדה המערבית, על ידי הקמת גדר שתחצוץ בין ישראל לשטחים. מירום ובורג תב־עו אמש מיו"ר סיעת העבודה בכנ־סת, ח"כ אלי דיין, לכנס דיון מיוחד עם ראש הממשלה, יצחק רבין, כדי לדון בתוכנית.

לפי התוכנית שהוגשה לרבין, נאמר כי יוחלף המינוח "סגר" במונח "הפרדה" ויוחלט להפעילו כמדיניות קבועה ללא צורך בהכ־רזה מעת לעת. הם מציעים כי תוכנית ההפרדה תכלול מרכיבים עיסקיים, אוטונומיים ומדיניים. ישראל תתחום את גבולותיה עם היישובים צפופי האוכלוסין בשט־חים באמצעות גידור, דרכי פטרו־לים, תחנות מעבר ומרכיבי ביטחון פנים לאורך קווי התיחום שייקבעו.

מירום ובורג מציעים כי תוקם ועדת שרים שתמליץ בפני המ־משלה על מפת קווי התיחום ועם אישורה של המפה על ידי הממש־לה, יוצבו אמצעי התיחום. קווי התיחום יהוו מעין הצעה ישראלית לקווי הגבול המדיניים לעת שלום. הם מציעים כי הממשלה תכין תוכניות לתשלום פיצויים למתיישבים היהודים בשטחים שי־ביעו נכונות לעבור לתחומי ישר־אל בקווי התיחום. עקרונות הפיצוי יהיו במתכונת הפיצויים ששולמו בעת פינוי צפון סיני.

יוזמי ההצעה מציעים כי יוקמו "תחנות מעבר" על הצירים המרכ־זיים. כל דרכי הגישה האחרות (שמספרן עולה על מאה) ייסגרו וייחסמו וייאסר המעבר דרכן. המעבר דרך התחנות יתבצע רק באמצעות דרכונים. הח"כים מצי־עים כי יונפקו אישורי עבודה מו־גבלים לעובדים נדרשים בלבד מהשטחים, שמספרם לא יעלה על 10,000. עובד שיטול חלק במעשה טרור, לרבות ידויי אבנים, תופסק עבודתו בישראל לצמיתות. כן קובעת ההצעה כי לא יותר מעבר של רכב פרטי מהשטחים לישראל ללא אישור מיוחד. עובדים יוסעו בהסעות ציבוריות בלבד.

דמי אבטלה לפלשתינאים

מירום ובורג מציעים להקים ועדת שרים לבחינת דרכי פיתוח המשק והכלכלה בשטחים, להכין תוכנית לתשלום דמי אבטלה לעובדים מהשטחים ולמפרנסים שנפלטו ממעגל העבודה בישראל בגין ההפרדה, וכן יגובשו על ידי הוועדה תוכניות להשקעות של הקהילה הבינלאומית ומדינות ערב בפיתוח תשתיות תעסוקה, מסחר, תיירות וחקלאות בשטחים.

הם מציעים כי לתושבים היהו־דים בשטחים יונפקו אמצעי זיהוי בלתי מוגבלים בזמן לצורך תנועה מהשטחים לישראל. הכניסה והי־ציאה שלהם תיעשה רק דרך תחנות המעבר. כן מוצע כי תוגבל כניסת אזרחים מישראל לתחומי היישובים הלא יהודים בשטחים לצרכים כלכליים, מסחריים ודתי־ים.

ח"כ מירום ציין כי אשתקד כש־העלו את ההצעה בפני רבין, הוא השיב להם כי השעה איננה כשרה עדיין להיפרדות ולגיבוש תוכנית הפרדה מסודרת. מירום הביע אמש את תקוותו כי ההצעה תזכה לתמיכתם של מרבית חברי סיעת העבודה בכנסת. להערכתו, כמחצית מהח"כים של העבודה תומ־כים בהצעה, ביניהם השרים שחל, ליבאי, נמיר ובן־אליעזר.

סגן שר החינוך, ח"כ מיכה גו־לדמן, הביע התנגדות חריפה להצ־עה. להערכתו, אין רוב בסיעת העבודה לאישורה, כיוון שהתוכ־נית תוביל להקמת מדינה פלשתי־נית. גם ח"כ דיין הביע התנגדות להצעה. לדבריו, מוקדם מדי עתה לדון בנושא זה ויש להשאירו לד־יונים על הסדר הקבע. גם ח"כ יורם לס הביע התנגדות להקמת גדר מפרידה בין ישראל והשט־חים. ח"כ אברהם פורז (מרצ) הביע תמיכה בהצעה להקמת גדר מע־רכת בין ישראל השטחים. במכתב ששיגר לראש הממשלה ציין פורז, כי הגיע הזמן ליצור מצב שבו לא ניתן יהיה להיכנס מהשטחים לת־חומי ישראל, אלא באישור שיינתן לאלה שאין משום סכנה ביטחונית בכניסתם.

תצלום: [illegible]

יועצו של יאסר ערפאת, ד"ר אחמד טיבי (משמאל), נפגש שלשום עם ראש עיריית ת"א, רוני מילוא (מימין), גינה את מבצעי הפיגוע בדיזנגוף והביע את השתתפותו בצער משפחות הנפגעים. טיבי הצטרף למשלחת הזדהות של ראשי הרשויות הערביות בישראל. מילוא אמר לאורחיו כי "אם לא תחסלו את החמאס, החמאס יחסל אתכם" (אבירמה גולן)

נסלל כביש בין 3 התנחלויות ברצועה לבין ישראל ללא מעבר במחסום ארז

מאת אמנון יוסף

כביש חדש העובר בתוך תחומי הקו הירוק יחבר בין שלוש ההתנחלויות בצפון רצועת עזה לאשקלון. קטע מהכביש העובר מול שער הכניסה להתנחלות אלי סיני נסלל כבר. הנסיעה בין עזה לאשקלון בקטע זה אורכת שבע דקות בלבד. המתנחלים מרוצים מאוד מהכביש החדש, שיב־טיח להם ביטחון ורציפות בנסיעה.

תושבי ההתנחלויות בצפון חבל עזה לא יצטרכו לעבור בעתיד במחסום ארז בדרכם לישראל. המתנחלים משלושת היישובים דוגית, אלי סיני וניסנית יוכלו לנסוע דרך כביש ק.צ.א אשקלון. קטע כביש באורך של 1.4 ק"מ נסלל ובקרוב יונח עליו האספלט. כבר עתה נוסעים רבים מהמתנח־לים בדרך הכורכר לכיוון אשקלון.

הכביש מתחיל בסמוך לכניסה ליישוב אלי סיני ומסתיים ליד קיבוץ זיקים. שם הוא מתחבר לכביש זיקים־כרמיה. המתנחלים ממשיכים כיום בנסיעה לאשקלון בדרך עפר המשמשת את חברת מקורות. עתה דורשים המתנחלים את המשך סלי־לת הכביש מזיקים ועד לכניסה הדרומית לאשק־לון, לאורך של עוד 1.4 ק"מ.

בכביש יורשו לנסוע רק המתנחלים וכוחות הביטחון. מחסום של צה"ל הוצב במקום ובודק את הנוסעים בכביש, כדי למנוע אפשרות מעבר של תושבי הרצועה.

מאז החלת האוטונומיה לוחצו המתנחלים על ראש הממשלה ועל גורמי הביטחון לסלול כביש שיעקוף את מחסום ארז, כדי להימנע מחיכוך מיותר עם תושבי הרצועה. המתנחלים טענו שה־מעבר במחסום מסכן את ביטחונם, בשל התורים הארוכים המשתרכים במחסום בעת מעבר הפלש־תינאים לעבודה בישראל. לדעת המתנחלים, כביש זה יקל מאוד על חייהם באזור.

את סלילת הכביש מממנים משרד הביטחון, קק"ל והחטיבה להתיישבות ציונית. בתחילה סיר־בו במערכת הביטחון לסלול את הכביש בגלל העלות הגבוהה. עם גבור הפעילות החבלנית סמוך למחסום ארז והאירועים הביטחוניים שהיו במחסום ארז לפני כארבעה חודשים, החליט מש־רד הביטחון להיענות לדרישה. בלחצו ובתמיכתו של נחי כינרתי, ראש מחלקת ההתיישבות במש־רד הביטחון, יצאה סלילת הכביש לפועל.

שבועון איסלאמי חדש יצא לאור בעזה באישור הרשות הפלשתינית

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

גיליון ראשון של "אל־אסתקל־אל" (העצמאות), שבועון איסלאמי שלדברי מקורות בעזה משקף את הקו הפוליטי של תנועת "הג'יהאד האיסלאמי", יצא לאור שלשום בעזה, ועותקים ממנו נמכרו גם במזרח־ירושלים. המוציא לאור של השבועון החדש הוא עלאא א־סיפטאווי, בנו של אסעד סיפטאו־וי, שהיה מראשי פתח ברצועת עזה בשנות ה־70' וה־80', ואחיו של עימאד א־סיפטאווי, מראשי המנגנון הצבאי של ארגון הג'יהאד האיסלאמי בסוף שנות ה־80'. עימאד א־סיפטאווי השתתף במיבצע רצחני נגד אנשי שב"כ ישראלים ב־87', והצליח לברוח למצרים. אסעד סיפטאווי נרצח באוקטובר '93. להערכת גורמי ביטחון, הוא נרצח בידי נצי הפתח על רקע סכסוך פנימי בפתח.

עלאא א־סיפטאווי, המו"ל, נכ־לא בתחילת האינתיפאדה באשמת השתייכות ופעילות פוליטית במ־סגרת הג'יהאד האיסלאמי. השבו־עון החדש אינו שופר רשמי של הג'יהאד האיסלאמי, אך האידאו־לוגיה של הארגון ספוגה בדפיו.

מאמר המערכת מסביר מדוע נקרא העיתון "העצמאות", ומסביר כי כוונתו של העיתון לנקוט קו עצמאי הן בהקשר הפלשתיני, הן בהקשר התרבותי, במסגרת המא־בק התרבותי בין המערב לבין האיסלאם, ובד־בבד לחתור לעצמ־אות פלשתינית מדינית. "איננו מסתירים את העובדה שכשאנו מדברים על עצמאות, כוונתנו היא עצמאות לפלשתין בגבולותיה ההיסטוריים, כחלק מהמולדת הערבית והאיסלאמית, ועצמאות לעם הפלשתיני כחלק מהאומה הערבית המוסלמית. בלא עצמ־אות כזו, לעולם לא תיתכן עצמ־אות למולדת — הערבית והמוסלמית, וגם עצמאות האומה הערבית המוסלמית לא תושלם", אומר מאמר המערכת. המאמר קו־בע כי ישראל היא "לב ומרכז של פרויקט ההשתלטות המער־בית" על העולם הערבי המוסלמי.

אסעד סיפטאווי. נרצח

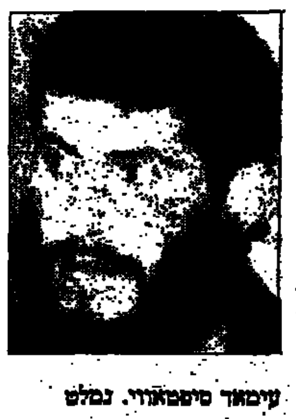

עימאד סיפטאווי. נמלט

השבועון החדש נוקט קו אופו־זיציוני מובהק לרשות הפלשתי־נית, ומנסה לתת ביטוי לרגשותיהם ולמאווייהם של עניי הרצועה. יש בו כתבות ביקורתיות מאוד על מצב התשתית בעזה, על היוקר בשווקים, בצד כתבות הסוקרות את עמדותיהם של ראשי האופוזיציה האיסלאמית על תפ־קודה של הרשות הפלשתינית.

בעמוד הכריכה האחורי של העיתון מופיעה כתבה מצולמת על העצרת הגדולה שכינסה תנו־עת הג'יהאד האיסלאמי בעזה לפ־ני כשלושה שבועות, לציון יום השנה לפרוץ האינתיפאדה. המו"ל עלאא א־סיפטאווי אמר אמש ל"הארץ" כי עיתונו אינו שופר של תנועה או של גוף פוליטי כלשהו, אלא "העיתון מזדהה עם התנועה האיסלאמית מבחינה איד־אולוגית ותרבותית, והוא נותן קורטוב של ביטוי למורשת האי־סלאם ולמחשבה האיסלאמית".

שריד יוצא לבחריין, לשיחות הרב־צדדיות על איכות הסביבה

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

משלחת ישראל לשיחות הרב־צדדיות לאיכות הסביבה תצא הערב לבחריין. בראש המשלחת יעמוד השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, שיהיה בכך השר הישראלי הראשון שיבקר בארצות המפרץ הפרסי. דיוני קבוצת העבודה לאיכות הסביבה, שיחלו מחר ויימשכו עד ליום רביעי, יפתחו את הסיבוב השביעי של שיחות השלום הרב־צדדיות.

ישראל קיימה מגעים עם ארה"ב ומצרים לפני פתיחת השיחות, בניסיון לגבש הצעת פשרה בע־ניין הפסולת הגרעינית. מצרים דרשה לכלול את הנושא בסדר היום של השיחות לאיכות הסביבה, וישראל התנגדה בתוקף. הצעת הפשרה המתג־בשת, היא שהפסולת הגרעינית תיכלל בסעיף "פסולת וחומרים מסוכנים", ובקרוב ייערך מפגש מומחים מיוחד שיוקדש ל"חומרים מסוכנים". המחלוקת בין ישראל למצרים בעניין הפסולת הגרעינית, גרמה עד כה לעיכובים בדיוני קבוצת העבודה הרב־צדדית. על סדר היום בשיחות יהיו בין השאר: ניסוח אמנה סביבתית למדינות הים התיכון, ביוזמתה של יפאן, העומדת בראש קבוצת העבודה; הקמת תחנת ניטור למניעת זיהומי ים במפרץ אילת, בהשתתפות ישראל, ירדן ומצרים, ותוך ניסיון לשכנע את סעודיה להצטרף לפרוי־קט; תוכנית למלחמה במדבור (התפשטות המד־בר), שהכין הבנק העולמי בהשתתפות ישראל, מצרים, אש"ף, ירדן ותוניסיה, שינסו לגייס מימון להקמת חמישה מרכזי מחקר; ודיונים על הטיפול בביוב ופסולת מוצקה.

שריד וחברי המשלחת יקיימו גם פגישות עם הדרג המדיני של בחריין, ויבקרו את הקהילה היהודית הקטנה באי, המונה 40 נפש. מקורות מדיניים בירושלים אמרו אתמול כי בחריין לא היתה מארחת את השיחות הרב־צדדיות ללא הסכמה סעודית, וייתכן שיש בכך איתות לתפנית חיובית במדיניות הסעודית כלפי המשא ומתן הרב־צדדי.

4 תושבי שכם נפגעו מגז מדמיע; תושב רמאללה נפצע מירי חיילים

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

חמישה פלשתינאים נפצעו בסוף השבוע בתקריות בגדה המ־ערבית. במרכז העיר שכם, באזור כיכר השעון, התקהלו עשרות פלשתינאים ויידו אבנים לעבר כוחות צה"ל. המפגינים פוזרו באמ־צעות גז מדמיע. ארבעה פלש־תינאים נפגעו.

פלשתינאי נפצע אתמול קל מירי חיילים במרכז העיר רמאל־לה, במהלך פיזור הפגנות. הוא פו־נה לבית החולים לקבלת טיפול רפואי. צה"ל סגר את מרכז העיר.

צה"ל סגר מסגד בחברון

באזור חברון השלכו אבנים. תושבים בחברון אמרו כי צה"ל הורה לסגור מסגד שעל קירותיו צוירו סיסמאות הסתה, כנראה בת־מיכה בארגונים האיסלאמיים הקי־צוניים. אימאם המסגד נעצר.

בכפר אבו דיס שמדרום לירושלים הושלך בקבוק תבערה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

הסגר נמשך

הסגר שהוטל על השטחים לאחר הפיגוע בתל אביב נמשך, ועל פי ההערכה הוא יימשך בשבועיים הקרובים.

בעקבות התגברות פעולות הט־רור בשטח ישראל, שמבצעיהן מגיעים מהשטחים, שוקל צה"ל לגייס אנשי מילואים מדרג ב' לפ־עילות ביטחון שוטף משני עברי קו התפר עם השטחים. יצוין כי הדבר עשוי להכביד את נטל ימי המילואים.

שלמה דרור מוסר: ויכוח בין יהודים לפלשתינאים בעיר העתי־קה בירושלים הידרדר שלשום ליידוי אבנים. פלשתינאית בת 13 נפצעה קל מפגיעת אבן ברגלה.

שני הצדדים ביטלו את התלונות שהגישו במשטרה.

עריק מצבא עיראק נעצר בתל־אביב

מאת משה מזבאל

חייל עיראקי שהסתנן לישראל נעצר ביום ששי בבוקר בתל־אביב, בידי שוטר סיור של משמר הגבול, שהבחין בו ברחוב אלנבי. חשדו של השוטר התעורר והוא ביקש ממנו תעודה מזהה. התברר כי הוא שוטר בצבא העיראקי, שע־רק מיחידתו ועבר את הגבול לישראל. האיש, שלא לבש מדים, טען כי הגיע לישראל כדי לבקש מקלט מדיני.

העריק הועבר לידי שירות הביטחון הכללי לחקירה. בין היתר נבדק היכן חצה את הגבול וכיצד הגיע ללב תל־אביב.

מעצרו של פעיל חמאס הנאשם בניסיון לרצוח חייל הוארך עד תום ההליכים

(ע). בית המשפט המחוזי בתל־אביב האריך עד תום ההליכים המשפטיים את מעצרו של סאער הטאטבה, בן 19 מבית־פוריק שבשכם, שנאשם בניסיון לרצוח את החייל אלעד סבן, לפני כחודש, בצומת גהה.

בכתב האישום נטען, כי הטאטבה, פעיל בחמאס, התכוון לרצוח חיילים על רקע לאומני. ב־18 בספטמבר הוא הגיע לצומת גהה, מצויד בסכין באורך של 29 ס"מ, והמתין סמוך לתחנה להסעת חיילים. לפי כתב האישום, בשעה 09.10 בבוקר עבר במקום סבן, ואז שלף הטאטבה את הסכין, ודקרו בגבו.

סבן זעק לעזרה והתמוטט, כשהסכין נעוצה בגבו בעומק של כחמישה ס"מ. אנשים שהיו במקום החלו לרדוף אחרי הטאטבה, ולכדו אותו.

סבן הובהל לבית החולים ביילינסון בפתח־תקוה, שם עבר ניתוח לשליפת הסכין מגבו.

אחד משני הגרמנים שנחטפו בלבנון ב־89' דורש לבטל מתן פרס נובל לערפאת

מאת יהודית וינקלר
שליחות "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). היינריך שטרוביג, אחד משני החטופים הגרמנים בלבנון, דורש מוועדת פרס נובל לבטל את הענקת הפרס לראש אש"ף, יאסר ערפאת. שטרוביג כתב לוועדה שאין להעניק פרס לאדם שידיו מגואלות בדמם של חפים מפשע.

שטרוביג שימש כסגן מנהל ארגון סעד גרמני בדרום לבנון בשנים '87–'89, וטיפל בעיקר בנפגעי המלחמה. ב־16 במאי '89 נחטף שטרוביג יחד עם גרמני נוסף, תומס קמפטנר, על ידי מחבלים פלשתינאים. לטענת שטרוביג, בסתיו אותה שנה הוא "נמכר" למשפחת חמדי, ששניים מבניה הורשעו ונכלאו בגרמניה בגלל מעשי חטיפה ורצח. ביוני '92 שוחררו השניים.

לטענת שטרוביג, ערפאת אחראי לחטיפתו ולכליאתו במשך יותר משלוש שנים כבן ערובה בלבנון.

2 שפות בלי שגיאות

גירסת SPELLER של מעבד התמלילים QTEXT 5.5 מאפשרת לך הגהות איכות לטקסטים ומסמכים.

- תיקון שגיאות כתיב וטעויות הקלדה למסמכים בעברית, באנגלית ומסמכים דו־לשוניים.
- הגהה עברית לכתיב מלא וכתיב חסר.
- מילון עברי/אנגלי לתרגום צולב של ערכים, מושגים ומילים.
- ניתוח מורפולוגי של מילים וערכים, המעניק אפשרויות להגהה מתוחכמת.
- אגרון עברי גמיש (Thesaurus) למילים נרדפות וערכים דומים.

מילון מורפולוגי דו־לשוני משולב

QTEXT
מעבד התמלילים המובן מאליו

דביר מוצרי תוכנה: טל. 07-910777, פקס. 07-910151
תל־אביב: טל. 03-5375235, פקס. 03-5375236

משרד המדע והאמנויות
המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות
מדור המוסיקה

פרסי ביצוע של יצירות ישראליות 1994 בתחום הקאמרי והסולני

מבצעים בתחום הקאמרי והסולני אשר הופיעו ויופיעו בקונצרטים פומביים במהלך 1994, ביצירות ישראליות, ואשר בידיהם הקלטה מן הקונצרט, מוזמנים לפנות לקבלת פרטים ותקנון לקראת סיום השיפוט לפרסי ביצוע לשנת 1994.

אל: המחלקה למוסיקה
טל: 02-293114

בקשות תתקבלנה עד יום ראשון, יז' בכסלו תשנ"ה, 20 בנובמבר 1994.

קשקש, קשקש, שיחה לדרום אמריקה ב־25% הנחה

צלצל עכשיו לחו"ל, זה לא יקר כמו שזה נשמע. חייג 00, אחר כך את הקידומת של המדינה, של העיר ולבסוף את המספר המבוקש.

מדינה	קידומת בין לאומית	קידומת העיר		מחיר לדקה אחרי הנחה כולל מע"מ
מקסיקו	52	מקסיקו סיטי	5	4.46 ש"ח
		אקפולקו	74	
		מונטריי	83	
ארגנטינה	54	בואנוס איירס	1	
		קורדובה	51	רגיל. 3.93 ש"ח
		לה פלטה	21	מוזל ביותר
ברזיל	55	ברזיליה	61	1.84 ש"ח
		ריו דה ז'נרו	21	
		סאן פאולו	11	

בכל יום מ־16:00 עד 08:00 למחרת, עד 30.10.94

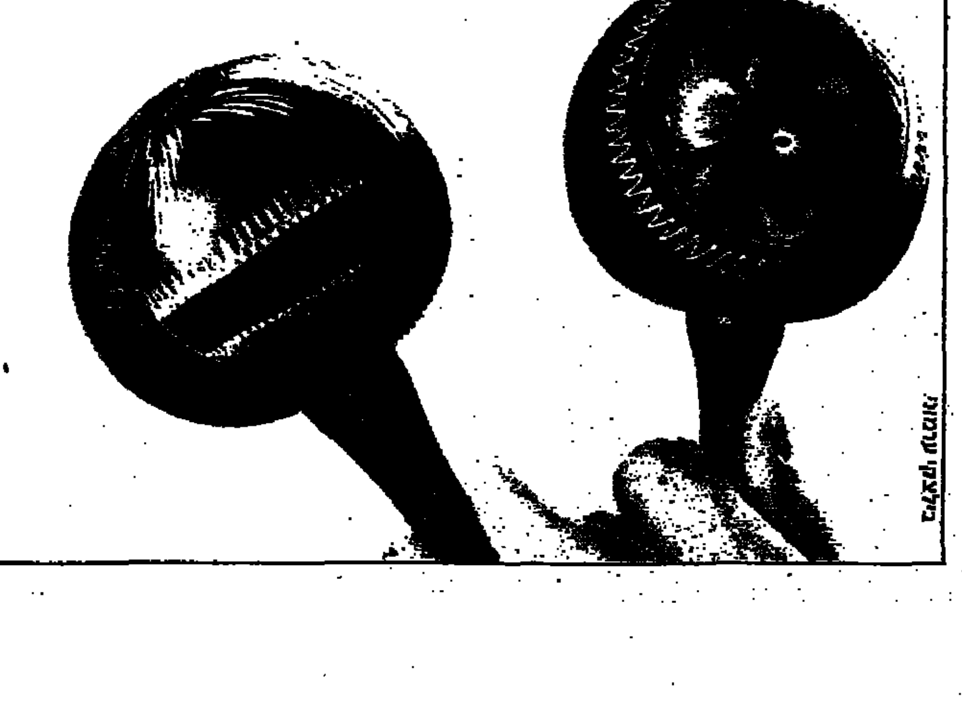

בזק איזה עולם קטן
אגף השיווק

במת המרכז - מכון לחינוך מתקדם

סמינר לצעירים וסטודנטים בנושא:

פוליטיקה בקולנוע הישראלי

הסמינר יתקיים בימים שישי ושבת ח'-ט' כסלו תשנ"ה, 11–12 בנובמבר 1994, בבית הארחה שפיים.

ד"ר אילן אבישר, אונ' תל־אביב:
האידאולוגיה הציונית בקולנוע הישראלי.

אורי ברבש, קולנוע ישראלי: פוליטי או אישי?

ד"ר נורית גרץ, אונ' ת"א: הערבי כ"אחר" בקולנוע.

★ הסמינר ילווה בהקרנת קטעים מסרטים ★

פרטים והרשמה: יאיר אברהם, טל. 03-6419923.

מספר המקומות מוגבל.

חניתה עשתאי
מנהלת במת המרכז

מסוק קל התרסק ליד שפיים בעת תרגול נחיתות חירום

מדריך הטיס והחניך שהיו במסוק נפצעו קל

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני תעופה

מסוק קל מסוג רובינזון R-22 אלפא, התרסק אתמול אחר הצהריים בתלולות מזרחית לקיבוץ שפיים, בעת ניסיון כושל לנחיתת חירום. שני נוסעים, בהם הטייס, נפצעו קל.

את המסוק, השייך לבית הספר לתעופה כוזק, הטיס מדריך הטיס ערן גרום, ועמו היה בן חניך, טייס מסוקים שעשה הסבה למסוק זה. השניים תרגלו נחיתות חירום ונחיתות אונס.

ראש מינהל התעופה, מנחם שרון, הורה אמש לשני החוקרים הראשיים של מינהל התעופה, כב הם ואורי דיין, לבדוק את נסיבות התרסקותו של המסוק. נראה כי השניים לא מילאו אחר כל כללי הבטיחות. שרון אמר אמש ל"הארץ", כי בעקבות הממצאים הראשונים שיגיעו לידיו יקבע את המשך החקירה.

מסוק זה שימש לאחרונה את תוכניות גלגל"ץ בגלי צה"ל, לדיווח על הנעשה בדרכים.

"התגלתה תקלה חמורה"

הטייס והחניך המריאו משדה התעופה בהרצליה, וסמוך לשתיים בצהריים דיווח הטייס למגדל הפיקוח בהרצליה, כי במסוק התגלתה תקלה חמורה, והוא חייב לנחות נחיתת חירום. שדה התעופה עבר למצב חירום, ואולם הטייס לא הצליח להטיס את המסוק עד לשדה התעופה, וביצע את נחיתת החירום בשטח פתוח, מזרחית לקיבוץ שפיים, בצמוד לחורשה.

תחילה ניסה הטייס להנחית את המסוק בדרך של גלישה, כך שלא תיגרם כל תקלה, אך הניסיון כשל. זנב המסוק שקע בקרקע והתרסק, לאחר מכן גם המגלשיים נפגעו, ומיד אחר כך התפרק כל המסוק.

נחשב למסוק אמין

לאחר הנחיתה הצליחו השניים לצאת מהמסוק כשהם פצועים פצעים קלים.

למקום הוזעקו כוחות משטרה, מגן דוד אדום ומכבי אש. הטייס והחניך הועברו לבית החולים תל השומר.

המסוק מסוג רובינזון R-22 אלפא, שיוצר לראשונה ב־1975, נחשב למסוק אמין. הוא פופולארי ביותר בעולם, ומשמש בעיקר למשימות סיור ולהדרכה. הוא בעל מנוע בוכנה ובעל שני מושבים.

רק לפני כשנה נוצר מודל נוסף של המסוק מדגם R-44 ובו ארבעה מושבים.

ראש מינהל התעופה האזרחית, מנחם שרון, אמר אמש, כי "אני מחכה לדיווחים של שני החוקרים שלשלחתי לשטח. רק עם קבלת הממצאים הראשונים נדע מה קרה – האם הבעיה היתה במסוק המסוים הזה, בכל המסוקים או שמדובר בטעות אנוש".

דיון בפרקליטות המדינה לאחר שובם של דורית ביניש והתובע במשפט דרעי משווייץ

קשיים בהבאתו לישראל של עד המדינה יעקב שמולביץ להעיד במשפט דרעי

שווייץ תסכים לשחררו אם יבטיח לחזור מרצונו לכלא השווייצי בגמר העדות

מאת דליה שחורי

בפרקליטות המדינה נערך ביום ששי דיון על תוצאות שליחותם לשווייץ של פרקליטת המדינה, דורית ביניש, והתובע במשפט דרעי, יהושע רזניק, במטרה להסדיר את הבאתו לישראל של עד המדינה, יעקב שמולביץ, כדי שיעיד במשפט דרעי.

שמולביץ עצור בשווייץ זה קרוב לשלושה חודשים, בחשד למעורבות בפרשת הונאה בינלאומית.

נציגי התביעה בשווייץ מוכנים לשחרר את שמולביץ באחד משני תנאים: ששמולביץ יודיע – על פי הוראות החוק השווייצי – כי הוא מסכים להעברתו לישראל, וכי יחזור מרצונו לכלא השווייצי בגמר העדות; או שישראל תתחייב לפני שווייץ, כי תחזיר את שמולביץ בתום עדותו.

שתי האפשרויות בעייתיות מבחינת ישראל. אשר לאפשרות הראשונה, ככל הידוע, מתנה שמולביץ את מסירת עדותו במשפט דרעי בהבטחה מצד פרקליטות המדינה, כי לא יוחזר

ביניש. נחושה בדעתה

לשווייץ. אין אפוא סיכוי ששמולביץ יחתום על הסכמה לשוב לכלא השווייצי בתום עדותו. נראה, כי בשלב זה מנסה הפרקליטות לשכנע את שמולביץ לתת את הסכמתו לשלטונות שווייץ להעברתו לארץ, תוך הבטחה כי נעשים מאמצים לשחררו המלא. אך ברור, שאם מאמצים אלה לא יעלו פרי, יצטרך שמולביץ לשוב לכלא השווייצי מרצונו.

האפשרות השנייה נוגדת את החוק הישראלי. חוק ההסגרה קובע, כי "לא יוסגר אזרח ישראלי אלא בשל עבירה שעבר לפני שהיה לאזרח ישראלי". שמולביץ היה אזרח ישראל בעת הפעילות שהוא נחשד בה במסגרת פרשת ההונאה הבינלאומית. חוק העזרה המשפטית למדינות חוץ קובע, כי אין להשתמש בו למטרות הסגרה, וכי הוראות חוק ההסגרה גוברות.

במבחן בג"ץ

על אף הנכונות במשרד המשפטים לשנות את החוק כדי לאפשר למדינה להתחייב לפני שווייץ להחזיר את שמולביץ בגמר עדותו, יש קשיים גם בכך. משרד המשפטים יכול להציע לכנסת לתקן את חוק ההסגרה באופן שיאפשר הסגרת אזרח ישראלי החשוד בביצוע עבירה בחו"ל בעת היותו אזרח ישראלי. אך נראה כי יוזמת חקיקה כזו תתקבל בביקורת ציבורית רבה. אפשרות אחרת היא לשנות את תקנות ההסגרה, אך התקנות החדשות – אם יעמדו בסתירה לחוק־יסוד כבוד האדם וחירותו – לא יעמדו במבחן בג"ץ.

תיתכן אפשרות שהתביעה בשווייץ תסיים את חקירת שמולביץ בקרוב ותגיע למסקנה, כי אין בכוונתה להגיש נגדו כתב אישום. במקרה כזה ישוחרר שמולביץ מהמעצר ולא תהיה מניעה לשובו לארץ למסירת העדות. ואולם, נראה כי פרקליטות המדינה לא תהמר על אפשרות זו.

בפרקליטות המדינה נבחנות עתה אפשרויות הפעולה, מתוך נחישות להביא את שמולביץ להעיד בישראל, בשל החשיבות הרבה המיוחסת לעדותו.

טוען שהקליט את דרעי

שמולביץ טוען שהקליט את ח"כ אריה דרעי (ש"ס) – נוסף על שלוש קלטות שבהן הקליט שיחות בינו ובין נאשם אחר, משה ויינברג, וקלטת נוספת, שבה הקליט שיחה עם עו"ד דוד גלאס. קלטת זו – אם היא אכן קיימת – טרם הוגשה להגנה.

לפי החלטת השופטים במשפט דרעי, לא יותר לתביעה להציג עדים או להגיש כראיה חומר חקירה חדש, שלא נמסר לעיון הנאשמים עד ה־1 בספטמבר '94.

היום ייחנך בית האופרה החדש בת"א; קבלות הפנים בוטלו בגלל הפיגוע

מאת ציפי שוחט

כל קבלות הפנים הקוקטיילים שתוכננו לקראת פתיחת בית האופרה בתל־אביב היום בערב בוטלו, בגלל הפיגוע שהיה בעיר בשבוע שעבר. עם זאת, טקס הפתיחה הרשמי יתקיים כמתוכנן.

מנכ"ל המשכן ובית האופרה, אורי עופר, אמר: "ביטלנו את קבלות הפנים, כי אין זו האווירה הנכונה לקיים אותן, האנשים באבל. לעומת זאת, נקיים את התוכנית בהתאם למתוכנן, בדיוק כמו שהתיאטראות ממשיכים בתוכניתיהם והתזמורות ממשיכות לנגן. ההצגה חייבת להימשך".

לערב הגאלה הוזמנו אישים מצמרת השלטון ומעיריית תל־אביב, אנשי רוח, וכן אורחים רבים מחו"ל, בהם מנהלי מוסדות תרבות ותורמים. עד כה אישרו את בואם ראש הממשלה יצחק רבין, הרמטכ"ל אהוד ברק, שר האוצר אברהם שוחט, שרת האמנויות שולמית אלוני, שר החינוך אמנון רובינשטיין, השר לאיכות הסביבה יוסי שריד, ועוד.

בשעה 19:25 ייפתחו היום שערי המשכן, ויתחיל הקונצרט, שבו תבצע התזמורת הסימפונית של ראשון־לציון, בניצוחו של נועם שריף, את "ציפור האש" של סטרווינסקי, להקת בת שבע תופיע עם "פרפטום", וזמרי האופרה הישראלית – גבי שדה, והבה גל, הדרה לוי, סוזאנה פרצקי, אנטוניו נאגורה וכן סימון אסטס ואווה מרטון, שהגיעו במיוחד לערב הגאלה – ישירו אריות.

בשבוע האחרון הושלמו עבודות הבנייה של בית האופרה, שעלותן מסתכמת ב־150 מיליון שקל. ואולם זהו רק השלב הראשון של בניית המשכן, אשר בו אמורים להיבנות גם שני אולמות תיאטרון ואולם קונצרטים.

לאחר תקופה ארוכה שבה עמד עופר במרכז ויכוח ציבורי הקשור לבניית המשכן, הוא אמר אתמול: "מכוונתנו קיבלנו את כל הכספים שהגיעו לנו להשלמת שלב א' של הפרויקט. יש ויכוח בין הממשלה לעירייה על סכום של 50 מיליון שקל – אם הממשלה תתן אותו כהלוואה או כמענק, אבל זה כבר לא מעניינו".

מחר תועלה במשכן האופרה "בוריס גודונוב", שתפתח את העונה של האופרה הישראלית החדשה. שלושה בצהרים התקיימה הצגת הרצה של אופרה זו, והאולם, בן 1,500 המקומות, היה מלא. האופרה תועלה 11 פעמים, וכל הכרטיסים להופעות אלה כבר נמכרו. עלות הצגתה של אופרה זו מיליון ורבע דולר, כולל הרצה של 11 הצגות.

משכן שנוי במחלוקת

מאת אבירמה גולן

הפתיחה החגיגית של משכן האמנויות בתל־אביב מלווה בצלילים צורמים. אחדים מחברי מועצת העיר תל־אביב החליטו להחרים את הפתיחה, ואחרים אף חשבו להצטרף להפגנה שאמורה להתקיים בכניסה למשכן החדש.

הוויכוח העיקרי מתמקד בשאלה אם היתה הצדקה להשקעה של יותר מ־45 מיליון דולר במשכן אמנויות אשר ישרת, בשלב ראשון, את האופרה הישראלית. שוללי בנייתו של המשכן טוענים, כי מדובר ב"פיל לבן", שאחזקתו תעלה עוד מיליוני שקלים למשלם המסים, ובעיקר לתושבי תל־אביב. כמו כן לדבריהם, המשכן המפואר יתחרה את היכל התרבות ואולמות האחרים, והקצאת משאבים כבדים כל־כך דווקא לאופרה נובעת משיגעון גדלות. עוד טוענים המתנגדים, ובראשם חברים בהנהלת העירייה ובמועצת העיר, כי תהליך קבלת ההחלטות בכל הנוגע להקמת המשכן היה לקוי, וכי ראש העירייה הקודם, שלמה להט, פעל כמעט לבדו בעניין זה. טענה אחרת נוגעת לסדר העדיפויות: בעיר הסובלת מגירעון גדול, במדינה שיש לה בעיות חברתיות וכלכליות חמורות, אין צורך בבניין אופרה משיש משובח.

לעומת זאת, טוענים התומכים בבניית המשכן, כי יש צורך בבניין אופרה גדול ומודרני בעיר גדולה כמו תל־אביב, משום שהאופרה היא אמנות אשר יש לה עתיד מפואר; כי גם בערים אחרות בעולם, הסובלות מתקציבים מדולדלים ומבעיות אבטלה, כמו הלסינקי למשל, הקימו בית אופרה (ב־100 מיליון דולר); וכי ראש הממשלה ושר האוצר התחייבו לתמוך באופרה ולהעביר כספים להשלמת הבנייה. ראש העירייה הנוכחי, רוני מילוא, שקיבל לידיו מוצר כמעט מוגמר אשר אי אפשר להיפטר ממנו אבל גם קשה לסיימו, מקפיד להצהיר כי מדובר בפרויקט תרבותי לאומי, לא עירוני, ומקווה שהממשלה תעמוד בהבטחותיה.

ויכוח נוסף התחולל סביב שאלת התכנון. להט הזמין את האדריכל סלו הירשמן, שזכה במכרז בתחילת שנות ה־70, ובתר ביעקב רכטר. הירשמן תבע את העירייה וזכה. רכטר תכנן בניין, אשר לדברי אוהדיו הוא ידידותי לסביבה ולדברי מתנגדיו, בראשם רם כרמי, הוא מכוער ומגונדר.

לפני חודשיים החליטה מועצת העיר, לאחר ויכוח סוער, לאשר את העברת התקציב לסיום העבודות במשכן כדי לאפשר את פתיחתו בזמן, אך גם לבדוק את תהליך קבלת ההחלטות. למרות מחאותיו המנומסות של מילוא, המועצה הפנתה אצבע מאשימה כלפי להט. בעוד הוויכוח נמשך, הסתיימו רוב העבודות במשכן האמנויות, כולל עבודותיו יוצאות הדופן של רון ארד, אשר יצר, בין היתר, דלת ההופכת בצורה השני לספרייה מציירות נחושת, חוללים בתוך תקרה שחורה, שבהם יוצבו מכשירי טלוויזיה אשר יקרינו את הנעשה על הבמה בשביל המאחרים. ארד עיצב גם מעקה מתכת, שהתנגד בינו לבין מעקה העץ של רכטר, המשתלב היטב בשיש, עורר ויכוח נוסף.

באולם האופרה 1,500 כורסאות מחופות קטיפה תכולה, והוא אינו נראה גדול במיוחד. פלאי הפיזוטכניקה הם המייחדים אותו: מחיצות הסוגרות חלק ממנו ויוצרות אולם בן 1,000 מושבים, האקוסטיקה המעולה, התאורה והאפשרויות השונות להגדרת הבמה – עם חלל התזמורת למטה, למעלה, או שניהם.

15 אלף מנויים כבר נרשמו. מנכ"ל האופרה, אורי עופר, שספג באחרונה ביקורת חריפה, מאמין שהאופרה תשגשג. מתנגדיו סבורים כי האופרה תהיה חבית ללא תחתית, שתל־אביב ומשרד התרבות יתקשו לממנה, וכי השלבים הבאים המתוכננים למשכן לא יגיעו לידי ביצוע.

בקרוב יסעו חיילים בחינם בקווי התחבורה הציבורית העוברים בגדה וברצועה

מאת יעקב צלאל

החלטת הממשלה מהשבוע שעבר לאפשר נסיעה חינם לחיילים בתחבורה הציבורית תיושם בכמה שלבים. השלב הראשון ייושם, ככל הנראה, כבר בימים הקרובים. בשלב זה, תתאפשר לחיילים נסיעה חינם בקווי התחבורה הציבורית המתחילים או מסתיימים בגדה וברצועת עזה. עלות השלב הזה תסתכם בשישה מיליון שקל, וככל הנראה יממנו אותו משרדי האוצר, הביטחון והתחבורה.

בשבוע שעבר קיימו פקידים במשרדים אלה דיונים על יישום ההחלטה. השבוע הם יתכנסו כדי להגדיר את שלבי היישום הבאים, לפי קריטריונים של אורך הקווים והסכנות בהם.

במשרדי התחבורה והאוצר חוששים כי משרד הביטחון, שבתקציבו מוקצים עשרות מיליוני שקלים למימון נסיעות של חיילים בתחבורה הציבורית, ינסה להטיל את המעמסה על תקציבים של משרדים אחרים.

על־פי הערכות, בשלב הסופי של יישום ההחלטה יגדלו הסובסידיות לקואופרטיבים ב־10 מיליון שקל. יצוין, כי קואופרטיב אגד מציע להנהיג הסדר, שלפיו יחויבו החיילים בתשלום של שקל אחד.

מכון "הניצוץ" – שרות תיקוני דרך 24 שעות
חשמלאות רכב וקרבורטורים טיפול בהזרקת דלק
אזעקות, סטרטרים, אלטרנטורים, מצברים, רדיו טייפים
מוסמך מטעם משרד התחבורה ואיגוד המוסכים
א.ת. ת.ד. 293, טל. 07-378692 טלפקס. 07-378281
פלאפון לשירותך 24 שעות ביממה 050-331832
1994 – נבחר השנה – זכה בתואר נבחר השנה מכון הארץ

המשק עבודה פוריה
נ.א.ס.א. בע"מ
חלקי חשמל לרכב
טל. 03-6392767

איל שרותי מחשב בע"מ – מוספית 2000
סחרוב 11 ראשל"צ 03-9624348

שפע ברכות ואיחולים לבביים
סהרון סחר (1994) בע"מ
יבואני חלקי חשמל לכל סוגי הרכב.
מאחלים שמוליק ועוזי

ברכות לזכיה
מאחלים
אברהם גרינברג
"אורית" – יעוץ והדרכה טכנית

אתכם לאורך כל רכב!
אלקטריק סטרט שווק בע"מ
משורר השואה 3 רמת-אליהו ראשל"צ
טל. 03-9612319 / 03-9617502

ברוך קבלו ברכות חמות
ESCO אסקו חברה להספקה הנדסית בע"מ
משווקת SUN
תל-אביב טל. 03-5603472
חיפה טל. 04-414861

א אסקור
זכו בתואר מגן דוד ירוק
פרס איכות הסביבה 1994
משרד ראשי-רח' יגאל אלון 98 תל-אביב
טל. 03-5639575 פקס. 03-5623392

ב.ג. פולימרים
הידוע כיצרן מוצרי האיכות
תחת המותג "בי.ג'י.בונד"
זכה במגן דוד ירוק,
פרס איכות הסביבה בישראל 1994
קיבוץ בית גוברין ד.נ. לכיש דרום
טל. 07-874236/7 פקס. 07-874235

ברכות ואיחולים לבביים והמשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים
פקר פלדה
פקר מרכז שרותי פלדה בע"מ
טל. 09-953953 פקס. 09-953783

ג.ד. גביש סוכנויות בע"מ
G.D. GAVISH AGENCIES LTD.
מפיצים ארציים ראשיים של ב.ג. פולימרים
מברכים אתכם לרגל זכייתכם ומקווים להמשך שיתוף פעולה פורה.
מושב חגור, משק 22 טל. 03-9388870 פקס. 03-9388901

ברכות לזכייתכם והמשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים פוליאורטן בע"מ
חיפה טל. 04-410186 פקס. 04-417731

ברכות לזכיה
מאחלים
מטל-אנוד בע"מ
ציפוי אנודי

עלו והצליחו
מאחלים צוות
עמגל כימיקלים בע"מ

עלו והצליחו! מאחלים
"קצת אחרת" – מרכז להדרכה ויעוץ
למוצרי בי.ג'י. בונד – ביצוע יישומים
03-6730650

לאמקור –
שפע ברכות עם זכייתכם
בפרס איכות הסביבה
יוסי ביידא
אינקו-שירותי הנדסה בע"מ
ירושלים

ברכות לזכיה!
מאחלת חברת
ש.ל.ר
שלטים בע"מ
רמלה אזור תעשיה א'
טל. 08-257078/221450
פקס. 08-242080

איתכם ביד אחת להצלחה ושגשוג
מאחלים
ענף ברוך מ. ושות.
חברה בע"מ-יבואני מלט לבן
טל. 03-6837542 / 03-6815648

עלה והצלח! מאחלים:
ברוך שניידמן ועובדי
א.א. איטום – ראשון לציון
03-9661062

ברכות להצלחה
מאחל
עלי מסאלחה
כפר דבוריה 06-765422

לבי.ג'י, לאדו ואודי
המשך עבודה פוריה
מאחלים
רפי אבן, אילן לופט וכל הצוות
משווקי הצפון

המשק עבודה פוריה
מאחלים
אוטו חן בע"מ
BERKHOF / VANHOOL
מפיץ לרכב מרצדס
תל אביב: המסגר 18 טל: 03-6391377 פקס: 03-377002
ירושלים: הנביאים 17 טל: 02-250281 פקס: 02-259059

המשך יעופה וקיומה
מאחלים
פאר אלי
תעשיות פלסטיק
09-618903

ברכות חמות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה פורה
עלו והצליחו
מאחלים
גרין מגדל ובניו בע"מ
שיווק, עצים, פורמיקה ולבדים
טל. 09-823195, 09-628152,
פקס. 09-618982

פלדמן
ר.ז. ושות. תעשיות בע"מ
ר.ז. פלדמן ושות. תעשיות בע"מ
וחברת הבת הממוקמת באזור התעשיה בהר חיל
שמחה על זכייתה בתואר מגן דוד ירוק
פרס איכות הסביבה בישראל 1994.

מודה לכל מברכיו!
התמחותה של החברה בייצור
עיצוב והתקנה של רכיבי פנים
לכלי רכב מסחריים,
ציבוריים ואוטובוסים. ובכלל זה
ייצור והתקנה של מושבים,
תקרות, רצפות, ודפנות בעשרות
צורות המשתנות בהתאם
לסוג ולדגם כלי הרכב
ודרישות מזמין העבודה.
כמו כן ברשותינו
מעבדות רדיו העוסקות
בהתקנת מערכות
רדיו ומערכות
כריזה באוטובוסים,
מיניבוסים ומוניות.
א.ת. דרום נתניה ת.ד.8059
טל. 09-650228, 09-650230,
פקס. 09-650432
מפעל דרום: א.ת. ברור חייל
טל. 07-898707,
פקס. 07-898231

שפע ברכות ואיחולים לבביים לרגל זכייה בפרס
עלו והצליחו
מאחלים: גידי
דולפין סאונד
03-9617786

לחברת פלדמן
שפע ברכות לרגל זכייתכם
מאחלים
אל-קור
09-335860

המשך תנופה ופיתוח
אילן
זגגות רכב בע"מ
03-5617076

שפע ברכות ואיחולים לבביים
לרגל הזכייה בפרס
מאחלים
עידו את יוסי יעד חלפיס
וצוות העובדים
טל. 03-5618006/78

ברכות חמות והמשך דרך צלחה
מאחלים
הנהלת טכנופח
וצוות העובדים

המשך עבודה פוריה
מאחלים
צנורות מתכת
תלגוד
תימורים, מיקוד 79430
טל. (רב קווי) 08-503030
פקס. 08-502351

ברכות חמות להמשך הדרך
תוך שיתוף פעולה
מאחלים
בית מסחר
כלי בורג בע"מ
03-6822298

המשק תנופה ופיתוח
מ-די.זד. מערכות בע"מ
אלקטרוניקה לרכב
BLAUPUNKT

טכנוקורד בע"מ
מברכת את
פלדמן תעשיות כלי רכב
על זכייתה בפרס איכות הסביבה 94

לתעשיות פלדמן בע"מ לרגל זכייתכם
המשך עבודה פוריה
מאחלים
פוליאורטן בע"מ
ת.ד. 1606 חיפה טל. 04-410186
פקס. 04-417731

בכל הזמן וכל הזמן,
רק הצלחה ואתכם להמשך מוצלח
מאחלים
גנץ דוד ובניו בע"מ
שיווק בדי ריפוד
עמק יזרעאל 7 ת"א
טל. 03-823511

אתכם להמשך מוצלח
מאחלים
דקלו תנן
מהנדסים בע"מ
טל. 03-5624514 פקס. 03-5610883

אתכם ביד אחת להצלחה
עלו והצליחו
מאחלים
א.נ. מיקרוטכניק (נתניה) בע"מ
א.ת. קרית נורדאו
טל. 09-355323, 09-354823
פקס 09-358607

אתכם ביד אחת להצלחה ושגשוג
מאחלים
נחמן בסרגליק בע"מ
חיסום וקימור זכוכית לרכב,
לבניין לטוי
03-5618981

שפע ברכות לרגל הזכייה בפרס
עלו והצליחו
מאחלים
אקספרס אוטו ריפוד
(זוזו)
09-341646

60 אלף חרדים הפגינו ברחוב בר אילן בירושלים בדרישה לסוגרו לתנועה בשבת

החרדים ערכו ברחוב תפילת ערבית המונית; 2 אברכים נעצרו בחשד שיידו אבנים על ניידת משטרה

מאת שלמה חרוך

כ-60 אלף חרדים קיימו שלשום תפילת ערבית המונית ברחוב בר אילן בירושלים, במחאה על אי הסכמת העירייה לסגור את הכביש בימי שבת.

בסיום התפילה התפזרו החרדים בשקט, אך כמה מהם יידו אבנים. לטענת מארגני התפילה, מדובר בגורמים קיצוניים שמספרם אינו מצדיק התייחסות למעשיהם. כתוצאה מיידוי האבנים נופצה שמשה קדמית של ניידת משטרה. שני חרדים נעצרו.

בזמן ההפגנה נעצרו כמה עימותים, לאחר ששתי מכוניות הגיעו לרחוב למרות מחסומי המשטרה. מאות חרדים חסמו את דרכן ואילצו את הנהגים לחזור על עקבותיהם. מאות חרדים גרמו לסגירת שדרות אשכול, שהיו אמורות להישאר פתוחות לתנועה.

לפני ארבעה חודשים ביקר בארץ הרבי מסאטמר, והעירייה הסכימה לסגור את כביש בר אילן לכבוד הטיש שערך בבית הכנסת של החצר, הנמצא בסמוך לרחוב. מאז נאבקים החרדים לסגירת הרחוב בימי שבת. מדי שבת השלכו במקום אבנים, הציר נחסם בעגלות אשפה ובמקום נערכו הפגנות בהן נטלו כמה משתתפים. בכמה מההפגנות נאלצה המשטרה להתערב ולהפעיל כוח כדי לאפשר את פתיחת הציר.

ראש העירייה אהוד אולמרט הצהיר השבוע שהעירייה תסכים לסגירת כבישים מסוימים בשכונות חרדיות, אך לא לסגירת צירי תנועה ראשיים. יהודה משי זהב, קצין המבצעים של העדה החרדית, אמר שסגירת כביש בר אילן בעת ביקורו של הרבי מסאטמר הוכיחה שצפון העיר לא נותקה ממרכז העיר, והתנועה זרמה בצירים עוקפים.

מפקד מחוז ירושלים, ניצב אריה עמית, אמר שלא המשטרה, אלא העירייה, מחליטה איזה כביש לפתוח או לסגור, והמשטרה תפעל על פי החלטות מועצת העיר. שלשום החליטו החרדים לקיים תפילת המונים ברחוב, והמשטרה נעתרה לבקשת הבד"ץ (בית דין צדק) ואישרה, בתיאום עם העירייה, לסגור את הרחוב לזמן התפילה בלבד.

רבני הבד"ץ הבטיחו שהתפילה לא תיהפך להפגנת ענק. בחוגים החרדיים אמרו כי יותר מ-100 אלף איש ישתתפו בתפילה. גם הרבי מגור, שאוסר על חסידיו להשתתף בהפגנות, הורה להם להשתתף הפעם בתפילה. לדברי מקורבים לרב, מדובר בתפילה שנועדה להדגיש את אחדותו של עם ישראל ולשמור על השבת, ולכן חרג הרבי ממנהגו. לדבריהם, רבנים בעדה החרדית הבטיחו לרבי שהתפילה לא תיהפך להפגנה.

דרכים חלופיות

בחמש אחר הצהרים סגרה המשטרה את רחוב בר אילן והרחובת סמוכים, והחלה להפנות את המכוניות לדרכים חלופיות. בשש היו עשרות אלפי חרדים ברחוב. התפילה התנהלה בסדר מופתי, כשחסידי כל חצר מתגודדים בפינה אחרת של הרחוב ומנהלים את התפילה בדרכם.

הבד"ץ עמד בכל הכללים שהכתיבה המשטרה. סדרנים חרדים שמרו על הסדר, והאיצו באנשים עם סיום התפילה לפנות את המקום. כמה תושבים חילונים שאבנים נזרקו לעבר מכוניותיהם. לא נגרם נזק. המשטרה עצרה שני אברכים החשודים ביידוי אבנים לעבר ניידת משטרה, ששמשתה נופצה. אחד מהם שוחרר בערבות עצמית והשני, תושב רחוב בר אילן, נשאר במעצר. לדברי מקורות במשטרה, יוגש נגדו כתב אישום. בשמונה בערב נפתח הכביש לתנועה.

(ע). למקום ההפגנה הגיעו שני ים מחברי מועצת העיר החילונים, אריאל כהן (צומת) ותניה ירדני-לוי (ירושלים אחת). כהן אמר כי הוא "מייצג ציבור רחב, החושש שהעיר תהפוך לחרדית כמו עמנואל או בני ברק. לחרדים יש שליטה בעירייה, והם רוצים לראות את ירושלים סגורה. היום ההפגנה היתה שקטה, אבל הם אומרים בפה מלא שההפגנות יחזרו שבת אחר שבת, עד שכביש בר אילן, אחד הסואנים בעיר, ייסגר לתנועה".

יצוין כי ראש העירייה אולמרט מינה ועדה מיוחדת לבדיקת הסדרי התנועה בשבתות ובחגים, בהתאם "לאופיה המיוחד של העיר האוכלוסייתה המגוונת".

תמיכה רחבה במינוי יועץ משפטי לכנסת שלא יהיה כפוף לבן־יאיר

על פי הצעת חוק של הח"כים צוקר ומגן, יועץ זה ייהנה מסמכויות רבות

מאת גדעון אלון
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

ועדת הכנסת תתכנס מחר לפני הצהרים כדי לדון באישור הצעת חוק פרטית של יו"ר ועדת החוקה, ח"כ דדי צוקר (מרצ), ויו"ר הוועדה לענייני ביקורת המדינה, ח"כ דוד מגן (ליכוד), בדבר מינוי יועץ משפטי לכנסת, שייהנה מסמכויות רחבות ולא יהיה כפוף ליועץ המשפטי לממשלה.

לסופר "הארץ" נודע, כי יו"ר ועדת הכנסת, ח"כ תגי מירום (עבודה), זימן לדיון את היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, על מנת שיחווה את דעתו על הצעת החוק. בן־יאיר עשוי להתנגד להצעת חוק זו, משום שהיא תחליש את מעמדו כיועץ המשפטי של כל רשויות השלטון.

ח"כ צוקר אמר אמש, כי כוונת החוק היא להקנות ליועץ המשפטי לכנסת מעמד מקביל לזה של היועץ המשפטי לממשלה. לדבריו, עד כה ייצג היועץ המשפטי לממשלה את הכנסת לפני בג"ץ כפי שייצג את משרדי הפנים הדרתות, אבל מעמדה של הכנסת כרשות מחוקקת צריך להיות אוטונומי.

לטובת עקרון הפרדת הרשויות

ח"כ מירום ציין כי החליט לקדם את הצעת החוק של צוקר ושל מגן, שאושרה לפני כשבועיים בקריאה טרומית, "כי אינני סבור שהכנסת צריכה לקבל ייעוץ משפטי של היועץ המשפטי לממשלה. עקרון הפרדת הרשויות מחייב שלכנסת יהיה יועץ משפטי משלה". לדבריו, לנוכח חילוקי הדעות המשמעותיים שהתגלעו באחרונה בין שר המשפטים, דוד ליבאי, ליועץ המשפטי בשאלות קונסטיטוציוניות, ראוי שיהיה משפטן בעל שיעור קומה שייצג את הכנסת בשאלות אלה, ויבטא את השקפת בית המחוקקים. הוא הדגיש, כי אם הצעת החוק תאושר יוכל בעתיד היועץ המשפטי לכנסת להשתתף בהתייעצויות בסוגיות קונסטיטוציוניות, דבר שימנע תופעות מביכות כפי שהתרחשו לאחרונה בדיונים בבג"ץ.

ליבאי לא ישתתף בדיון

שר המשפטים, דוד ליבאי, המשמש כיו"ר ועדת השרים לחקיקה, הביע בדיון במליאת הכנסת (בעת שאושרה לפני כשבועיים הצעת החוק של צוקר ומגן) התנגדות לאישור הצעת החוק, ואולם היא אושרה ברוב גדול (2:12).

ליבאי, שהוזמן אף הוא ליטול חלק בישיבת ועדת הכנסת מחר, הודיע כי לא ישתתף בדיון. נראה כי בשל היחסים המתוחים בין ליבאי לבין יאיר לא יתנגד שר המשפטים לאישור החוק.

הצעת החוק של צוקר ומגן זכתה לתמיכה רחבה של ח"כים מכל הסיעות, ונראה שתזכה לרוב גדול, משום שהיא מחזקת את מעמדה ואת עצמאותה של הכנסת מול הרשות המבצעת.

פלילים / משה טובאל

● **הוארך מעצרו של החשוד ברצח פרץ שוקרון.** מעצרו של תושב גבעת שמואל, בן 18, החשוד ברצח פרץ שוקרון, הוארך שלשום ב-15 יום.

שוקרון נרצח ביום ששי לפני שבוע בביתו, על־פי החשד על ידי הצעיר. הוא נפצע, הצליח להגיע לבית החולים תל השומר ואז, בשטפל בחדר המיון, הופיע צעיר מחופש בבגדי אנשי הצוות הרפואי וירה בו למוות.

החשוד נמלט לאזור ים המלח והמשטרה ערכה אחריו חיפושים נרחבים. ביום חמישי בבוקר הוא הסגיר את עצמו למשטרה.

נציג המשטרה, צוער נמרוד רנאל, הציג בפני השופט אשר גולדין שתי מעטפות חסויות, המכילות מגיע אפשרי לרצח וכן חשדות נוספים נגד הצעיר, בהם, כנראה, מקרי שוד שלא פוענחו עד היום.

מסיבה זו ביקש נציג המשטרה לא לבטל את צו איסור הפרסום על שמו ותמונתו של החשוד ברצח עד לעריכת מסדר זיהוי.

סנגורו של החשוד, עו"ד שמואל פלישמן, ביקש להחזיק את החשוד בתא סעוני הגנה, מחשש שחבריו של הנרצח ינסו לנקום בו.

● **נעצר חשוד בסחר בסמים על גבי אופנוע.** צעיר בן 28 מחולון – שהמשטרה מנסה זה זמן רב לעצור אותו בחשד שהוא נוהג לבצע עסקות סמים כשהוא רוכב על אופנועו – נעצר שלשום ביפו. באחת בצהרים מסר מודיע משטרתי, כי החשוד יושב במסעדה במרכז יפו וסועד עם אדם נוסף, החשוד גם הוא בסחר בסמים. בלשים נשלחו למקום מיד ועצרו את השניים.

בחיפוש שנערך בבית אמו של החשוד בחולון נתפסו 5 ק"ג של חומר החשוד כסם – עדיין לא ברור מאיזה סוג; 265 גרם של חומר נוסף שזוהה: 50 גרם קוקאין; אופנוע יאמאהה, שני אופנועי ים ושעוני יד יקרים שעל פי החשד נגנבו.

הבוקר יובאו שני החשודים לבית משפט השלום בתל אביב, שם תבקש המשטרה מהשופט להאריך את מעצרם.

● **נשדד עובד הקו־אופ.** עובד של סניף הקו־אופ ברחוב פריש בתל אביב נשדד שלשום בצהרים, כשהיה בדרכו להפקיד את הפדיון היומי בבנק.

השודד היה חמוש באקדח וחבש קסדה של אופנוען. הוא לקח מהעובר, באיומי אקדח, תיק שהכיל 15 אלף שקל ונמלט ברגל מהמקום. העובר לא נפגע.

● **תושבת תל אביב, בת 70, נשדדה.** שודד התנפל על תושבת תל אביב, בת 70, כשהלכה ברחוב מגדלה בעיר. הוא הצליח לתלוש שרשרת זהב מצווארה ונמלט. האשה לא נזקקה לטיפול רפואי.

● **נעצר חשוד באונס מתנדבת מאנגליה.** מתנדבת אנגליה המתגוררת בקיבוץ שער העמקים, התלוננה כי ארם, שהיא מכירה אותו כפועלה מחבר העמים, אנס אותה אתמול לפנות בוקר בחדרה.

לדבריה, היא התעוררה סמוך לשעה 4 לפנות בוקר כאשר האיש נכנס למיטתה וקיים עמה יחסי מין בניגוד לרצונה.

המתלוננת טענה שנאבקה עם התוקף, והצליחה לזהות אותו בבירור, לאחר שעלה בידה להדליק את האור בחדרה.

חקירת המשטרה העלתה שהמתלוננת בילתה יחד עם החשוד ועם אנשים אחרים עד שעת לילה מאוחרת בפאב שבקיבוץ. לדברי המשטרה שתי הצעירות המתגוררות עם המתנדבת בחדר אינן יכולות לאשר או להכחיש את גרסתה, משום שהיו שקועות בתרדמה עמוקה.

החשוד, שנעצר לחקירה, מכחיש מכל וכל את ההשדות נגדו. (ע)

נלכד לירן בן־דוד, שהורשע בניסיון לרצח וברח מהכלא

המשטרה: האסיר התכוון להימלט מהארץ

מאת משה טובאל

בית משפט השלום בתל־אביב האריך ביום ששי בארבעה ימים את מעצרו של לירן בן־דוד, שנלכד בסוף השבוע על ידי המשטרה לאחר שברח, באוגוסט, מכלא איילון, שבו ריצה עונש מאסר של 16 שנה בעוון ניסיון לרצח.

בן־דוד, בן 23 מאילת, הורשע לפני כחמש שנים בניסיון לרצוח את זמרת המועדונים לאה אשש, בעת ניסיון שוד בביתה.

בסוף השבוע נלכד בן־דוד על ידי בלשי ימ"ר תל־אביב, סמוך לשדה דב, כשברשותו דרכון ותעודת זהות מזויפים. במשטרה חושדים, כי הוא התכוון להימלט מהארץ.

באוגוסט השנה הוכרז בן־דוד כאסיר נמלט, לאחר שלא חזר מחופשה ראשונה, בת 27 שעות, מכלא איילון.

מהמשטרה נמסר, כי במשך כחודשיים וחצי הסתובב בן־דוד ברחבי הארץ, השתמש בתעודות זהות מזויפות.

בעקבות חוות דעת שהתקבלה מהשב"ס – לפיה בן־דוד הוא אסיר מסוכן ביותר, שאינו בוחל בשימוש בנשק – החל במצוד נרחב אחריו, שהתמקד בעיקר במישור המודיעיני.

ביום חמישי, בשעה תשע בערב, הבחין איש הימ"ר, בעת סיור בצפון תל־אביב, בבן־דוד, כשהוא יושב במכונית מסוג הונדה, לא הרחק משדה דב. כוחות גדולים של משטרה שהגיעו למקום חסמו את כל נתיבי המילוט האפשריים, וביקשו מבן־דוד להסגיר את עצמו.

בחיפוש בכליו התגלו מכשיר הלם חשמלי, שני דרכונים מזויפים, רשיון נהיגה, מפתח למכונית, ותעודת זהות שבה מופיעה תמונתו, בשם בדוי. על פי החשד, הדרכונים המזויפים נועדו לשמשו ביציאתו את הארץ.

השופטת ברכה אופירי־תום דחתה את בקשת המשטרה לעצור את בן־דוד לעשרה ימים, והורתה להאריך את מעצרו בארבעה ימים בלבד, לצורך הכנת כתב אישום נגדו.

בתום הדיון ביקש האסיר הנמלט מבית המשפט להורות לחוקרים "שישתולו לחקור בלי ידיים". בתגובה הוסיפה השופטת להחלטתה, כי "הוראות החקירה ידועות והוראות לחוקרים ואני תקווה שהם עומדים בהן", והורתה להעביר את בקשתו של בן־דוד למפקד הימ"ר.

תצלום

הרמטכ"ל אהוד ברק (מימין), שר ההגנה הבריטי, מלקולם ריפקינד, ראש הממשלה יצחק רבין ומנכ"ל משרד הביטחון, דוד עברי, בקבלת הפנים לשר הבריטי, במשרד הביטחון. רבין ציין את השיפור ביחסי הצבאות של שתי המדינות

מחקר: 6% מההורים בקיבוצים תומכים בלימודים ברוח ערכי תנועת העבודה

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

"העיקרון של בית ספר לא סלקטיווי לכל בני הקיבוץ ורק להם, שהיה אחד המאפיינים המרכזיים של בית הספר הקיבוצי, איננו מתקיים כפי שהיה בעבר". כך קובע מחקר חדש שבדק את השינויים שעברו בשנים האחרונות על בית הספר הקיבוצי העל־יסודי בעיני ההורים והמורים.

בין השאר נמצא, שרק 27% מההורים רוצים בבית ספר משותף לקיבוצים, למושבים ולעיירות הפיתוח. עם זאת, אחת המסקנות של המחקר היא ש"המתנגדים רדים באי סלקטיוויות (של קבלת התלמידים) ערך חינוכי חשוב, ועל אף השינויים שומר בית הספר על עיקרון זה ומחפש דרכים שונות, הן בדרכי ההוראה והן במבנה הארגוני של בית הספר, כדי להתמודד עם הרצון לקיים מוסד חינוכי לא סלקטיווי והרצון להגיע להישגים לימודיים גבוהים". המחקר פורסם לפני כמה חודשים בפרסומי "יד טבנקין".

המחקר שנערך על ידי ארנה אברהמי ושלמה גץ, בחן כיצד תופסים כיום המורים וההורים בני הקיבוצים, את בית הספר העל־יסודי במקום. המחקר מבוסס על ראיונות עם 25 מורים ועל שאלונים שחולקו לכ-200 הורים.

לפי תוצאות המחקר, "כדי לאפשר ליותר תלמידים להיבחן בבחינות הבגרות, מוותרים במידה מסוימת על העיקרון של כיתות הטרוגניות גם במקצועות החובה. המשמעות של כיתות הומוגניות היא שבית הספר מרבד את התלמידים, דבר שאינו תואם את התפיסה השוויונית שעמדה ביסוד בית הספר הקיבוצי".

מצב בלתי רצוי

המחקר בדק גם את עמדות ההורים המורים כלפי שינויים ברגשים והתנכים של בית הספר הקיבוצי. כך התברר לדוגמה, כי "רוב ההורים חושבים כי בית הספר שינה את אופיו ונעשה דומה לבתי הספר העירוניים. 22% מסכימים במידה רבה לכך, ו-59% מסכימים עם טענה זו באופן חלקי. רוב ההורים גם אינם חושבים כי זהו מצב רצוי".

"הרצון למערכת חינוכית ייחודית, יחד עם סלקטיוויות בבחירת תלמידים מחוץ לקיבוצים, מעיד על שאיפה לשליטה במערכת החינוכית במידה מירבית. ניתן לשער שחלק מזה נובע מרצון להתבדלות ואי נכונות לאינטגרציה אמיתית, שכן חלק ניכר מההורים חושבים שבית הספר הקיבוצי הולך ונעשה דומה לזה העירוני, דבר שההורים אינם מעוניינים בו".

בהתייחס לבית ספר בו לומדים אך ורק בני הקיבוץ, כפי שהיה בחלק מבתי הספר הקיבוציים עד לפני כחמש שנים, נמצא כי "בית הספר המועדף על ידי ההורים הוא זה שלומדים בו גם תלמידים שאינם בני קיבוצים. 34% מההורים מעדיפים בית ספר הקולט תלמידים מהתיישבות באופן מבוקר. 18% תומכים בהצעה לקלוט כל תלמיד מהאזור המעוניין ללמוד בבית הספר הקיבוצי, ו-27% רוצים בבית ספר משותף לקיבוצים, למושבים ולעיירות הפיתוח". הצעות אחרות שלא זכו לתמיכת ההורים, היו לימודים בבית ספר ברוח תנועת העבודה (בהצעה זו תמכו רק 6%) או השתלבות במערכת החינוך הכללית (שזכתה לתמיכה של 9% מההורים).

המחקר מצא גם התנגדות חזקה לבית ספר בו לומדים רק בני קיבוץ (42%), וכן התנגדות לרעיון השתלבות של ילדי הקיבוץ במערכת החינוך הכללית.

תת שר ההגנה הטורקי סיים ביקור בארץ; דן בהשבחת מטוסי פאנטום לצבא טורקיה

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

תת שר ההגנה של טורקיה, ליוטננט־גנראל סאנאם ארקאן, שסיים אמש את ביקורו בישראל, העלה הצעות לשיתוף פעולה בין מערכות הביטחון והתעשיות הביטחוניות של שתי המדינות.

ארקאן הגיע לישראל בשבוע שעבר כאורח משרד הביטחון. במהלך ביקורו נדונה האפשרות לשילוב ישראל בתוכנית השבחה של מטוסי פאנטום לחיל האוויר הטורקי והפרויקטים ביטחוניים נוספים.

ארקאן הגיע עם נציגי משרדו ועם משלחת תעשיינים שבדקה אפשרויות לשיתוף פעולה תעשייתי עם ישראל.

ארקאן נפגש עם ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, ומנכ"ל משרד הביטחון דוד עברי, כן ביקר ארקאן בצה"ל ובתעשיות הביטחוניות.

התעשייה האווירית, רפא"ל, אל־אופ והתעשייה הצבאית מעוניינות להשתלב בתוכניות הצטיידות והשבחת מערכות לחימה בזרועות הצבא הטורקי.

אחד הפרויקטים שעליהם מתחרות התעשייה האווירית הוא השבחת מטוסי פאנטום של חיל האוויר הטורקי, אך המגעים בין הצדדים נמשכים קרוב לעשר שנים.

איום פונדמנטליסטי

שלטונות טורקיה מתקשים להקצות משאבים לפרויקט ההשבחה שהיקפו מוערך במאות מיליוני דולרים, אך ראש ממשלת טורקיה, טנסו צ'ילר, אמרה לפני זמן קצר כי לנוכח האיום הפונדמנטליסטי שנשקף לארצה, ועל רקע מתיחויות עם מדינות נוספות, החליט להשקיע בעשור הקרוב כשני מיליארד דולר בתוכניות הצטיידות והשבחה המיועדות לזרועות הצבא הטורקי.

ישראל מציעה תוכנית השבחת מטוסי פאנטום, המבוססת על ההשבחה שבוצעה למטוסי קורנס 2000 של חיל האוויר, ובמסגרתה מוצע להתקין במטוסים הטורקיים מערכות אוויוניקה חדישות, ומכ"ם תקיפה חדשני של מטוסי הקורנס המשופרים.

לפני כארבעה חודשים ביקר בארץ מפקד חיל האוויר הטורקי, גנראל הליס בוראטן, ואז התברר כי סיכוייה של ישראל לזכות בפרויקט השתפרו.

שלטונות טורקיה בודקים גם הצעות של תעשיות ביטחוניות מאירופה וארצות הברית המעוניינות בעסקה.

שר ההגנה הבריטי קורא לשיתוף פעולה בינלאומי במלחמה נגד הטרור

ריפקינד, המבקר בישראל, נפגש עם רבין

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

שר ההגנה הבריטי, מלקולם ריפקינד, המבקר בישראל, סבור כי נחוץ שיתוף פעולה בינלאומי במלחמה נגד הטרור. בפגישה שקיים ריפקינד שלשום עם ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, הוא הביע את תנחומי ממשלת בריטניה על הפיגוע בתל־אביב.

רבין ציין את השיפור שחל באחרונה ביחסים בין מערכות הביטחון של שתי המדינות, וסקר בפני השר הבריטי את התהליך המדיני במזרח התיכון. רבין קרא גם הוא לשיתוף פעולה בינלאומי לסיכול הטרור האיסלאמי הקיצוני, על רקע הפיגוע בשגרירות הישראלית בלונדון ביולי ומעשי טרור נוספים.

לאחר הפגישה עם רבין, שמע ריפקינד סקירה על פעולותיו של משרד הביטחון מהמנכ"ל, דוד עברי, ובימים הקרובים הוא יסייר ביחידות צה"ל ובתעשיות הביטחוניות. ריפקינד אף ישתתף כאורח הכבוד בסעודה השנתית שתקיים בתחילת השבוע אגודת ישראל־בריטניה לרגל הצהרת בלפור.

ריפקינד הוא שר ההגנה הבריטי הראשון המבקר בישראל. מקורות ביטחוניים מסרו, כי לביקורו מיוחסת חשיבות סמלית, שכן הוא מעיד על התקרבות ביחסים הביטחוניים בין שתי המדינות, בעקבות התהליך המדיני במזרח התיכון.

בדצמבר תגיע לארץ משלחת בריטית

במשרד ההגנה הבריטי החליטו להדק את המגעים עם ישראל. בדצמבר תגיע לארץ משלחת בכירה מטעם אגף הרכש במשרד ההגנה הבריטי, אשר תקיים סמינר עם אגף סיב"ט (סיוע ויצוא ביטחוני) במשרד הביטחון, שבו יוסבר כיצד יוכלו התעשיות הביטחוניות להשתלב בשוק הבריטי ולהתמודד בו על מכרזים.

תוכנית לצמצם את הכנסות בתי־ה"ח ממכירת שירותים לקופות החולים

לפי התוכנית, לא תוכל קופ"ח לקנות שירותים מבתי"ח ביותר ממיליון ש'

מאת עדנה אדירון
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

משרד הבריאות ומשרד האוצר סיכמו ביניהם הצעה, לפיה יוגבלו בשנתיים הבאות עלויות האשפוז בבתי החולים, ויצומצמו הכנסות בתי החולים הממשלתיים ממכירת שירותים לקופות החולים. זאת, כדי להקטין את הוצאות קופות החולים על קניית שירותי אשפוז.

ההצעה היא חלק מן המאמצים להקטין את העלויות במערכת האשפוז לקראת הפעלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי והבראת קופת חולים הכללית.

חיסכון ע"י התייעלות

משמעות ההחלטה היא, כי בתי החולים יידרשו להמשיך לתת שירותים בהיקף שניתן היום, ויצטרכו לחסוך על ידי התייעלות וצמצום הוצאות.

על־פי התוכנית, שנידונה במסגרת הדיונים על הבראת הקופה הכללית, תופעל בשנים '95–'96 מדיניות לאומית לפיה עלות השירותים הניתנים בבתי חולים ממשלתיים, לרבות אשפוז, אשפוז סיעודי, אשפוז יום ושירותים אמבולטוריים – תוגבל לעלייה ריאלית של 2% כל שנה – כשהבסיס יהיה העלות בפועל ב-'94.

משרד הבריאות מתכוון להחיל את המגבלה הזאת גם על בתי חולים לא ממשלתיים, לרבות בתי החולים של קופת חולים הכללית ובתי חולים ציבוריים אחרים.

במסגרת ההצעה מתחייב המשרד לפעול כדי שמגבלות העלות יחולו גם על שירותים הניתנים באמצעות סניפי קרן המחקרים הרפואיים ופיתוח תשתית למתן שירותי בריאות שליד בתי החולים הממשלתיים.

כמו כן מתחייב המשרד, כי צמצום העלות לא יגרום ליצירת תורים מעבר למקובל היום.

כל הקופות יוגבלו

מבחינתה של קופת חולים משמעות ההצעה היא, שעלות קניית השירותים לחברי קופת חולים הכללית בבתי החולים הממשלתיים ב-'95 – לא תעלה על מיליון שקלים.

הכוונה היא לקבוע תקרות גם לקניית שירותים על ידי קופות חולים האחרות – מכבי, מאוחדת ולאומית. הגבלת ההוצאות לקופות הללו נדרשת לקראת הפעלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

כדי להבטיח את שירותי הבריאות הקבועים בחוק הזה, יידרשו קופות החולים, עם הפעלתו, לבצע צעדי התייעלות כדי לחסוך 325 מיליון שקל בהוצאותיהן. קופת חולים הכללית תידרש לחסוך 150 מיליון שקלים, קופת חולים מכבי 75 מיליון שקל, וקופות החולים מאוחדת ולאומית יצטרכו לחסוך 50 מיליון שקל כל אחת.

העובדים מתנגדים

עם זאת יש לציין, כי תוכנית ההבראה של קופת החולים נתונה בספק בגלל התנגדות העובדים והרופאים לקיצוץ של 2%–3% בשכרם.

יו"ר ארגון עובדי קופת חולים, משה וליטנר, אמר כי העובדים מסכימים להצעתו של יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, לפיה הקיצוץ בשכר יהיה מלווה לשנתיים.

על פי הסכם ההבראה המתגבש, נדרשת קופת חולים הכללית לקצץ 120 מיליון שקל בשכר העובדים – 15 מיליון ב-'94, 60 מיליון ב-'95 ו-45 מיליון ב-'96.

רמון אמר ל"הארץ", כי בהתחשב בתוספות השכר שיקבלו העובדים במסגרת ההסכמים שנחתמו עמם, התרומה שנדרשת מהם מוצדקת. לדבריו, העובדים הציעו להפוך את הקיצוץ להלוואה והוא הביא את הצעתם לשר האוצר, אברהם שוחט. שוחט אמר בתגובה, כי הוא דוחה כל הצעה להמיר קיצוץ שכר בהלוואה.

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן

הזמנה

להרצאה לזכרו של

עו"ד יוסף סַהַר ז"ל

במלאת עשר שנים לפטירתו

דברי פתיחה:
פרופ' אריאל רוזן-צבי
דיקאן הפקולטה למשפטים

דברים:
עו"ד משה סטוביצקי

הרצאה:
כב' השופטת מרים בן פורת
מבקר המדינה

"השגת שלטון בדרכים פסולות"

ביום שלישי, כ' בחשון תשנ"ה, 25.10.94, בשעה 18.00,
באולם כס המשפט ע"ש מלכה ברנדר, הפקולטה למשפטים
ע"ש בוכמן, בנין טרובוביץ, קרית האוניברסיטה, תל-אביב

לפ"ת

רצ התנועה לזכויות האזרח ולשלום

הודעה בדבר מורשי חתימה לפי הנחיות המפלגות (מורשה חתימה) התשנ"ה-1994

שתי חתימות של שניים מבין החברים/ות מעוזיה סגל, שולמית אלוני, יוסי שריד, רן כהן, דדי צוקר, בני טמקין, מרדכי ורשובסקי, מוסי רז, יאיר צבן, גבי דאוס, בצרוף שם המפלגה "רצ - התנועה לזכויות האזרח ולשלום", החותמת, הרשום או המודפס, מחייבת את תנועת "רצ - התנועה לזכויות האזרח ולשלום" לכל דבר וענין.

בברכה
רצ - התנועה לזכויות האזרח ולשלום
רח' טשרניחובסקי 21 ת"א, טל' 03-5254848

מס' 1 בארה"ב
עכשיו במבצע!

דגם 370

פקסימיליה brother
רק 199X12 ש"ח+מע"מ

תוצרת יפן

היחידה עם יישור וחיתוך נייר אוטומטי

מקום ראשון בארה"ב לפי
סקר של: Scout Report
המחיר כולל מע"מ 2,794 ש"ח
ריבית אפקטיבית 10.8% לשנה.

עם brother עושים עסקים טובים!

אחריות ושירות: ברדר-רשף (ישראל) בע"מ, אפעל 5, קריית אריה פתח תקוה, טל 03-9265840

ת"א - מכניק 03-5287102 - ברדר 03-5609282 בית הפקס - 03-6817765 אופיס דיפו - 03-5654488 ר.א.פ. - 03-664555 קאליפ - 03-5178590 ר"ג - שיר - 03-6735123 גבעתיים - שלוש מ.מ - 03-5713675
בת ים - מחשבי נינטה חולון - 03-5046573 ראשל"צ - שח מחשבים - 03-9617330 הרצליה - ברדר - 09-545281 למיר - 09-505894 נתניה - מצר - 09-650550 אשדוד - מאור מחשבים - 08-564272
ירושלים - ברדר - 02-249773 ארגמן - 02-231882 בבאי - 02-255910 כרמיאל - מטניקון צפון - 04-9985362 חיפה - ברדר - 04-418250 טבריה - M/P/C מחשבים 06-725699 נצרת - שאדפנה - 06-569004
ק.גת - אולם המחשב 07-811654 אשקלון - מחשוב 2000 - 07-722090 באר שבע - ברדר - 07-230317 רשף - 07-238775 פ"ת - אוריקון - 03-9229556/7 חדרה - מרום מחשבים - 06-326952 רעננה - סופר אופיס - 09-902412 אילת - זרחית - 07-331618

הכי טוב ישראכרט

ספורט

עורך אבי רצון

טבלת הליגה הלאומית

	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	הפרש	נק'
1. בני יהודה	7	4	2	1	6–12	+6	14
2. הפועל פתח תקוה	7	4	1	2	10–11	+1	13
3. הפועל באר שבע	7	3	3	1	8–13	+5	12
4. הפועל תל אביב	7	3	3	1	10–13	+3	12
5. בית"ר ירושלים	7	3	2	2	7–13	+6	11
6. ראשון לציון	7	3	2	2	6–10	+4	11
7. מכבי תל אביב	6	3	1	2	7–10	+3	10
8. עירוני אשדוד	7	3	1	3	10–10	0	10
9. בית"ר תל אביב	7	3	1	3	9–7	−2	10
10. מכבי חיפה	7	2	3	2	11–12	+1	9
11. הפועל בית שאן	7	2	2	3	12–5	−7	8
12. צפרירים חולון	6	2	1	3	12–10	−2	7
13. מכבי פתח תקוה	7	1	4	2	12–10	−2	7
14. הפועל חיפה	7	2	–	5	12–13	+1	6
15. מכבי נתניה	7	2	–	5	16–10	−6	6
16. מכבי הרצליה	7	1	2	4	18–7	−11	5

במחזור הבא

בית"ר תל אביב – בית שאן
מכבי הרצליה – הפועל חיפה
מכבי פתח תקוה – בית"ר ירושלים
מכבי תל אביב – ראשון לציון
הפועל באר שבע – בני יהודה
עירוני אשדוד – הפועל תל אביב
מכבי נתניה – צפרירים חולון
מכבי חיפה – הפועל פתח תקוה

מלך השערים

1. קונסטנטין מריקי (חולון) 5
2. עמיר תורג'מן (עירוני אשדוד) 4
–. ניסים אביטן (באר שבע) 4
–. אייל בגלייבטר (מכבי פ"ת) 4
–. ו. מלניקוב (הפועל חיפה) 4
–. רונן חרזי (בית"ר ירושלים) 4
–. אלון מזרחי (הפועל פ"ת) 4

המאמן אלי גוטמן פוטר לאחר התבוסה של הרצליה

מאת אמיר ינאי

מאמן מכבי הרצליה, אלי גוטמן, פוטר אתמול מתפקידו בעקבות התבוסה 1–8 לבית"ר ירושלים. הוא לא הגיע עם הקבוצה באוטובוס שהסיע את השחקנים בירושלים חזרה למגרש בהרצליה, לאחר המשחק, וכמה עשרות מאוהדי הקבוצה שהמתינו לשחקנים קראו לעברם קריאות גנאי ואף ניסו לפגוע בכמה מהם. עופר מזרחי, ג'קי מורג'ן ואלכסנדר פולוקארוב היו על סף תיגרה עם אוהדים מתוסכלים, שקראו למאמן אלי גוטמן להתפטר. בשעה מאוחרת יותר, בפגישה שנערכה בין היו"ר מנשה שני למאמן, הוחלט על הפסקת עבודתו של גוטמן.

בינתיים אמור מאמן קבוצת הנוער של הרצליה, יצחק זלצר, ליטול את התפקיד עד למציאת מאמן מתאים. בשלב זה, מוזכרים שמותיהם של צבי רוזן ורוני רוזה.

היום תשבות מכבי הרצליה מאימונים ורק מחר יתברר אם מונה לה מאמן חדש.

מליקה להרצליה עד סיום העונה

מאיר מליקה אמור לחזק את הקבוצה עד תום העונה, לאחר שיו"ר בית"ר ירושלים משה דדש סיכם על העברתו. אולג צ'רנסקי יצטרף להרצליה כבר בימים הקרובים כקשר נוסף וכן אמור להצטרף השוער יהודה בוארון, כממלא מקום לשולי גילרדי. ישוחרר כנראה החלוץ איתי מרדכי, שלא הצדיק התקוות שתלו בו.

שפיגל החליט להחליף את החלוץ הזר ואסילי קרדש

מאת דודי מרשלקוביץ'

ואסילי קרדש חלוצה הזר של מכבי חיפה יסיים ככל הנראה את פעילותו בקבוצה בזמן הקרוב. המנהל המקצועי גיורא שפיגל החליט להחליף את החלוץ שהגיע בתחילת העונה ועד היום לא הבקיע בליגה. קרדש גם לא נמנה על ההרכב הראשון של הקבוצה.

לחיפה יש ככל הנראה מועמד שיחליף את קרדש, אבל בינתיים שמו לא נחשף מחשש שהבאתו לקבוצה תיכשל ברגע האחרון.

אייל ברקוביץ', בעת שיצא מחדר ההלבשה, נתקל באוהד שקילל אותו וירק לעברו. ברקוביץ', שהיה מלווה באביו, לא הבליג. במקום התפתחה תגרה בין ברקוביץ' ואביו לבין האוהד, כאשר מסביב התגודדו אוהדים רבים. רק לאחר כמה חילופי מהלומות הצליחו להפריד בין הניצים.

המאמן שרף לא הזמין את אמסלם ושוורץ לסגל הנבחרת

מאת אשר גולדברג

מאמן הנבחרת שלמה שרף הזמין 17 שחקנים בלבד לאימון של נבחרת ישראל שיתקיים ביום רביעי באיצטדיון רמת גן, כהכנה למשחק בעוד שלושה שבועות נגד אזרבייג'אן.

שרף, שנכח אתמול בשני משחקי ליגה בני יהודה – מכבי תל אביב והפועל תל אביב – הפועל באר שבע, החליט בשלב זה שלא לזמן את דוד אמסלם ויעקב שוורץ מהפועל תל אביב שהיו מועמדים להצטרף לנבחרת.

17 השחקנים שהוזמנו לא כוללים את רוני רוזנטל שיצטרף בשלב מאוחר יותר. הסגל, שיקיים ביום רביעי משחק אימון באיצטדיון רמת גן נגד הנבחרת האולימפית כולל את: גינזבורג, רפי כהן, גלאם, בלבול, קלינגר, בנין, זאנו, רוני לוי, רונן חרזי, אלון חרזי, ברקוביץ', נימני, חזן, שלח, תורג'מן, טלסניקוב ורביבו.

ליגה א': חילופים בצמרת ב־2 המחוזות

במחוז צפון של ליגה א' חלו חילופים בפיסגה אחרי מחזור 4. למקום הראשון עלתה הפועל בני סכנין שהביסה 0–4 את מכבי עכו שהובילה ערב המחזור. המשחקים: הפועל טבריה – הפועל עכו (לא התקיים. טבריה הודיעה שאינה מסוגלת להעמיד קבוצה בגלל חוב כספי בן 700 אלף שקלים), מכבי עכו – בני סכנין 0–4 (0–1), הפועל טירת הכרמל – מכבי תמרה 1–0 (1–0), מכבי עוספיה – מכבי חדרה 0–0, מכבי עפולה – אום אל פאחם 0–0, אור עקיבא – אח"י נצרת 0–2 (0–1), נצרת עילית – מכבי שפרעם 2–3 (0–1), כפר קנא – גבעת אולגה 0–0.

גם במחוז הדרום חלו חילופים בפיסגה. למקום הראשון חזרה בית"ר באר שבע שניצחה את בית"ר רמלה 0–3. המשחקים: הפועל באר יעקב – הפועל קרית אונו 1–1 (0–1), הפועל אור יהודה – הפועל ירוחם 1–1 (1–1), הפועל מרחבים – הפועל יהוד 0–4 (0–3), הפועל קרית מלאכי – לודוס חולון 1–0 (0–0), הפועל מרמורק – צעירי יפו 1–1 (0–1), בית"ר באר שבע – בית"ר רמלה 0–3 (0–0), הפועל כפר שלם – מכבי שעריים 0–0, מכבי רמת עמידר – דליית אל כרמל 0–5 (0–3).

פציעה בברך תשבית את מאיר קרדוש

כדורגלן בית"ר ירושלים מאיר קרדוש נפצע אתמול בברכו במהלך המשחק נגד מכבי הרצליה, וקיים חשש לקרע ברצועה הצולבת. אם תתאמת ההנחה הרפואית, עלול קרדוש להיעדר תקופה ארוכה, ובכל מקרה מדובר בפציעה שתשבית אותו מפעילות למשך שבועות רבים.

רוני דיאן

600 שקל – מענק ניצחון בבית"ר ת"א

יו"ר בית"ר תל אביב בן ציון מזרחי, החליט להעניק סכום של 600 שקל לכל שחקן בעקבות הניצחון 2–3 על מכבי חיפה. שני שחקנים יקבלו היום מענק נוסף של 500 דולר.

אשר גולדברג

● המנהל המקצועי של הפועל פתח תקוה, גיא לוי, לא יחתים בשלב זה את הקשר הצ'כי רודולף מבליק. לוי יעניק אשראי נוסף למייקל אסורה הקשר מגאנה.

אשר גולדברג

מחרתיים: צפרירים תארח את מכבי ת"א

צפרירים חולון תארח ביום שלישי את מכבי תל אביב במשחק החוזר בליגה הלאומית בכדורגל. משחק זה, במחזור החמישי, נדחה בגלל הופעתה של מכבי תל אביב בגביע אירופה למחזיקות גביע בגרמניה, נגד ורדר ברמן.

1–8 בירושלים, 0–7 בחיפה ושיא שערים חדש העונה בלאומית: 34

בני יהודה: הפסד ראשון ועדיין ראשונה

שבוע לאחר התבוסה בדרבי פיגרה מכבי תל אביב 0–1 בשכונה, אך חוללה מהפך בשני שערים של יורי שוקאנוב כדי לנצח 2–1 ולפתוח מחדש את המירוץ

מאת צחי ברזילי

אחרי רעידת אדמה רצינית, כמו זו שאירעה בשבוע האחרון בהנהלת מכבי תל אביב, באים בדרך כלל רעשים מישניים נוספים. הניצחון שהשיגו אתמול השחקנים בשכונה – לא רק מול המובילה הבלתי מנוצחת, לא רק במבצרה, אלא גם תוך כדי פיגור בהפסקה – יתוסף כנראה את התופעה הזו ממכבי תל אביב.

המאמן נסים בכר דיבר לפני המשחק על שינוי ביסיוני ומפתיע שהוא מתכנן בהרכב קבוצתו. השינוי היחיד בבני יהודה נבע מאילוץ – היעדרו של מייקל יפה הפצוע – שפינה מקום בהרכב הפותח לסרגיי גראסימץ.

בדיעבד, פציעתו של יפה היוותה גורם מכריע בהפסדה הראשון של בני יהודה, שניצחה עד אתמול בכל שלושת משחקיה הביתיים. בכר התרגל ליהנות משפה ראשונה מצויינת של מייקל יפה, ומהכרעה סופית של המשחק באמצעות שילובו של גראסימץ הנפלא, אחת התגליות, סיוטו של כל מגן שמאלי בר דעת.

גראסימץ היה מצויין גם אתמול, אבל לבכר חסרה השעה הטובה של יפה, וב־20 הדקות האחרונות של המשחק, בדיוק כשבני יהודה הזדקקה לזריקת מרץ שתחולל את המהפך (בפיגור 1–2), אפילו יעקב הלל החלש למד איכשהו להסתדר עם גרסימץ.

המחצית הראשונה התנהלה בשליטה מוחלטת של בני יהודה, שעלתה ליתרון מוקדם (7). גראסימץ חלף על פני הלל ומסר לסהר מזרחי, שסידר לעצמו עמדת בעיטה מ־13 מטר. כדור נפלא אל הרשת הגבוהה, 0–1.

מכבי נראתה רע, כמו בדרבי שבוע קודם לכן. יורי שוקאנוב וויקטור בלקין לא מצאו את מקומם במגרש, נימני הירבה בנסיונות אישיים שהסתיימו באיבודי כדור, ואטארוב שמר על הפיגור העיקר בהדיפת כדורים של מזרחי (28) וגראסימץ (37). מכבי סיכנה רק בעונשין של גדי ברומר מ־25 מטר (40). שטראובר הדף.

במחצית השנייה הפסיקה מכבי לטייל באדישות, החלה להפעיל על בני יהודה לחץ אפקטיבי, במחצית מגרשם של המארחים. שוקאנוב כבש פעמיים את שטראובר מחוץ לרחבה (49, 50), וכשנשלח אל תוכה, הרשית נהדר בשמאל, מזוית קשה. 1–1 בדקה ה־53.

מכבי המשיכה לשלוט. שטראובר הציל מהזווית העליונה כדור מסוכן שבעט שוהם מ־18 מטר (54). דקה 72: קרן קצרה, הגבהה של שוהם ונגיחה של שוקאנוב מקרוב פנימה. 2–1 למכבי, ולפתע הכל נראה אחרת ביציעי השכונה.

מסובי המשיך לשקוד על החזרת הבטחון העצמי לאטארוב, כשבעט (75) מהרחבה חזק, אבל לא מספיק מדוייק. אטארוב איגרף לקרן. בני יהודה התקרבה עוד יותר לשוויון עם נגיחה חזקה של איציק לוי מקרוב (82). הלל הרחיק בראשו מקו השער.

הדרך לסיום הליגה עדיין ארוכה, אבל אחרי ניצחון בשכונה לפי זוית יכול המאמן אברהם גרנט לראות את התמרור: "אליפות – עוד 23 מחזורים".

● מכבי תל אביב: אטארוב 7, אבי כהן 4, גדי ברומר 6, שלח 6, הלל 5, אלון ברומר 6, שוהם 7, נימני 6, בלקין 6, שוקאנוב 7 (85, עמית לוי), מזרחי 5. המאמן: אברהם גרנט.

● בני יהודה: שטראובר 6, ארזין 5, מזרחי 5, שיטרית 6, ששון 6, איזמירלי 5, איציק לוי 5, מוקאן 5, מזרחי 6 (אלפיה 65, 5), גראסימץ 7, מסובי 5. המאמן: נסים בכר.

שפט עמית קליין, 8,000 צופים, בשכונת התקוה.

הראשון של יורי שוקאנוב בשכונה. מכניע את השוער לירן שטראובר ומשווה בדרך לניצחון 2–1 של מכבי ת"א על בני יהודה

מכבי חיפה לא שמעה על יניב אברג'ל

בית"ר תל־אביב – מכבי חיפה 2–3 (0–3)

מאת דודי מרשלקוביץ'

שלוש התקפות הספיקו ביום שישי לכדורגלני בית"ר תל־אביב לעלות ליתרון מדהים של 3–0 נגד מכבי חיפה באיצטדיון קרית־אליעזר. חיפה, שהגיעה מעודדת לאחר הניצחון בנתניה, לא האמינה שצפויות לה בעיות במשחק זה, שלפחות תיאורטית היה אמור להיות קל מאוד. ההימורים ביציע היו רק על ההפרש, כן תביס חיפה את הירידה הבית"רית מתל אביב.

בדיעבד מסתבר, שבחיפה כמעט שום דבר לא עובד העונה כמו שצריך. ההגנה איטית, חדירה ומבולבלת: הקישור לא תומך בהגנה, וכשאייל ברקוביץ' נשמר אישית אין הוא מצליח, בדרך כלל, להשתחרר ואין מי שיעשה במקומו את העבודה החיונית של ניהול המשחק. על הבעיות בהתקפה של חיפה, אותה מרכיבים לסירוגין הולצמן וקרדש, כבר נאמר ונכתב מספיק.

בית"ר תל־אביב באה, למעשה, להתגונן והצליחה בשלוש מתפרצות לעשות – בניגוד לכל התחזיות ובניגוד כל הסיכויים – את הסנסציה. היה זה יומו הגדול של הצעיר בן ה־17 יניב אברג'ל, שכבש צמד, תוך גילוי נחישות, כוח פריצה ויכולת סיום מרשימה. בדקה ה־16, לאחר מספר התקפות עקרות של חיפה, יצאה בית"ר למתפרצת שבה שלח תניב כדור מצויין לאברג'ל, שהגיע מול רפי כהן ובעט שטוח פנימה. 1–0 מפתיע מאוד. סיגנון המשחק נשמר, כשחיפה תוקפת ובית"ר מבקיעה. דקה 36 – רונן שווייג שלח לאייזנברג, שהגיע מול רפי כהן ולא נכשל. עכשיו כבר 2–0. מי היה מאמין? חיפה עוד לא הספיקה להתאושש מהשני וכבר חטפה את השלישי. דקה 39 – הפעם פריצת יחיד של אברג'ל הצעיר, שהשאיר מאחור את הבלם אולג קונייצב, שנראה מן היציע כאחד שרץ במקום, ושוב הגיע מול כהן האומלל ובעט כדור מתחכם פנימה. 0–3.

במחצית נראתה המקדמה הזאת מבטיחה מאוד, אבל את החצי השני פתחה חיפה מצויין. דקה 48 – גלאם הגביה משמאל וחזן בעט מהאויר פנימה, 1–3. דקה 53 – הפער כבר שער אחד בלבד, כשקבראורוב שלח כדור חזק מ־15 מטר פנימה, קבע 2–3 והפיח תקוה חדשה. לחיפה נשארה כמעט מחצית שלמה כדי להשוות ואולי גם לחולל מהפך, אבל דוקא אז חזרו האורחים לשחק בצורה שיגרתית ומסודרת, כשהתבססו בעיקר על הגבהות לרחבה שהקלו מאוד על הגנת בית"ר הגבוהה. בצורה זו לא היה בעצם לבית"רים קושי רב מדי לשמור על יתרונם המפתיע עד לסיום.

● בית"ר תל־אביב: קורנפיין 6, ניסן כהן 6, שיגאלוב 6, צופין 6, עמר 5, מגד 5, בוסל 6, שוויג 6, תניב 6, אברג'ל 7 (סנדורי), אייזנברג 6 (סגל). המאמן: אברהם מרצ'ינסקי.

● מכבי חיפה: כהן 4, בלבול 4, קונייצב 4, חרזי 4, גלאם 4, חזן 4, לוי 4, קבראורוב 5, רביבו 4, ברקוביץ' 4, הולצמן 4. המנהל המקצועי: גיורא שפיגל.

שפט מאיר לוי, 9,000 צופים באיצטדיון קרית־אליעזר חיפה.

אברהם מרצ'ינסקי: "המפתח לניצחון היה בהתארגנות הנכונה במגרש. למרות שצברנו הרבה תהילה, אסור לנו להיסחף. השחקן היעיל ביותר שלנו היה גונן בוסל, ששמר מצויין את ברקוביץ'".

יניב אברג'ל: "זה המשחק הגדול ביותר שלי. נפלא לכבוש בגיל 17 שני שערים נגד מכבי חיפה. הופתעתי מאוד מהקלות בה הגעתי למצבי הבקעה, ובהחלט אפשר להגיד שההגנה של חיפה מאוד חלשה".

רונן שווייג: "העניים ניצחו את העשירים. לפני המשחק הם דיברו על ההפרש ואנחנו באנו לנצח, עם הרבה אמונה".

שפיגל: אם סופגים 3 בבית – זה רע

גיורא שפיגל: "אם סופגים 3 שערים בבית, זה רע. במחצית הראשונה זה נראה כמו משחק אימון. כולם עלו קדימה וההגנה שלנו, למרות שהיתה ביתרון מספרי, ספגה שערים. אחרי שהבקענו את שני השערים במחצית השנייה לא שיחקו בחוכמה והקלנו על בית"ר תל־אביב".

אופיר מנע מבאר שבע את הפיסגה

הפועל תל אביב – הפועל באר שבע 1–1 (0–1)

יוסי בלס מהפועל ת"א (על הקרקע) מתקל את ויקטור מזרחי מבאר שבע (מימין) בתיקו 1–1

מאת דודי מנר

עד שלוש דקות לפני הסיום נחשבה באר שבע לכמי שכבשה את הפסגה ועלתה לראש הטבלה. היתרון 0–1 הספיק לה והיא היתה כל כך קרובה לפיסגה. אך בדקה ה־87 בעט שוער באר שבע המצויין, שאול סמוג'ה, כדור שהגיע בשגגה אל אלון אופיר שמ־18 מטר בעט כדור אדיר פנימה, כדי להשוות ולגזול מבאר שבע המצויינת 2 נקודות ואת הפיסגה.

לפחות 2,000 אוהדים באו לבלומפילד מבאר שבע כדי לעודד קבוצתם והם עשו זאת ללא הרף. היתה להם סיבה להיות גאים בקבוצתם שניצבה היטב על המגרש, בעיקר בזכות חוליית קישור עדיפה שכללה את מודרו המצויין, אלימלך וקלפטאנו שזכו לסיוע מסיורי של המגן גדי חזות. אי אפשר שלא לציין זוג את הבלמים הנבחרים רדידי ואילות, וגם את המגן ברוך דוד.

הפועל תל אביב לא חזרה על יכולתה מהדרבי מול מכבי תל אביב. בקישור בלט רק יעקב שוורץ ובהתקפה בלט המגן דוד אמסלם. בלט כמובן השוער יודסלב באקו שהצליח להדוף כדור עונשין מ־11 מטר בדקה ה־24, שבעט אמיר אביגדור, ובכך מנע יתרון בן 2 שערים לבאר שבע שפתחה את המשחק בסערה ובהתלהבות.

במחצית הראשונה התנהל משחק מהנה ורצוף התקפות הדדיות, אך לא היה ספק שבאר שבע שולטת במרכז השדה ותל אביב בלית ברירה מסתפקת בהתקפות מתפרצות. בדקה ה־21 ניהלה באר שבע התקפה נהדרת בסיומה בעט הרומני מריאן קלפטאנו פנימה 1–0. כעבור שלוש דקות כאמור הדף באקו כדור עונשין מ־11 מטר, לאחר שיוסי בלס שהסיט לשחק בהכנה, הכשיל את גוסייב.

המחצית השנייה היתה שקולה, באר שבע נסוגה מעט, אך תל אביב היתה רחוקה מלהבקיע עד לדקה ה־87 המכרעת, כאשר הבעיטה של אלון אופיר חילקה את הנקודות.

● הפועל תל אביב: באקו 6, אוזלאי 5, שרעבי 5, לוקשיק 5, אמסלם 6, בלס 6, אופיר 5, זנטי 5 (מימר 30, 5), שוורץ 6, מוסקל 5, אליה 5 (בן עמי 59, 5). מנהל מקצועי: משה סיני.

● הפועל באר שבע: סמוג'ה 6, חזות 6, רדידי 6, אילות 6, דוד 6, אלימלך 6, אביגדור 4, קלפטאנו 6, מודרו 6, אביטן 5 (בוכניק 84), גוסייב 5 (בוקובזה). המאמן: ויטלי מוצ'נקו.

שפט סבי אלנקוה, 7,000 צופים, באיצטדיון בלומפילד.

דרוש: עורך

טלוויזיה / טדי פרדיס

לספורט בערוץ 2 אין עורך. אמש הוקדשה כמחצית הזמן ל־3 משחקים: אין טענות נגד כמעט 20 הדקות של בני יהודה – מכבי ת"א, כי לא בכל יום מנצחת המוליכה. לא כן ניצחון בית"ר ת"א על מכבי חיפה. זו הפתעה שכבר הוצגה באותו בוקר ב"בעיטת פתיחה". נכון שגם לשומרי שבת מגיע משהו, אך מהצ'ולנט יד שניה רוב הצופים כבר אכלו בצהריים. שלא לדבר על צפרירים נגד אשדוד. גם שתיהן היו בבוקר ותה שכבר שתו אותו. שום הפתעה לא התחוללה בהתמודדותן. אפשר היה להסתפק ברבע מהמנה, אך אולי גרמה לשפע נוכחות בוני גינצבורג, שוער אשדוד ופרשן באולפן, והיא שהעניקה לקבוצתו יצוג כפול מהראוי. גינצבורג הוא שיפור לעומת שפיגלר, אך אם הוא רוצה לפרשן שיפרוש ממשרתו באשדוד. לא ייתכן שמכב"ל "אסם", למשל, ישמש שופט למוצרי "עלית".

לשאר 5 המשחקים הוענק כמעט זמן זהה כמו לשלושת הנ"ל. מהפועל תל אביב – הפועל באר שבע, שתיקן בצמרת, הוקרנו רק כ־4 דקות, כולל תוספת בעיטת 11, בלי הילוך חוזר כיצד עוצר באקו את הכדור. כך גם בניצחון בית"ר ירושלים עם 8 שערים: לא היו הילוכים חוזרים, למרות שכמה שערים ראויים להקרנה שניה. ניצחון הפועל חיפה על הפועל בית שאן נדחק לסוף.

כתבי ושדרי ערוץ 2 רחוקים מלהניח את הדעת. מרביתם טירונים, אחרים יוכלו להשתפר. אך כמו בטיס ובכירורגיה, לפני שמניחים למישהו לטוס או לנתח, שיתאמן תחילה על סימולטור, לא על הצופים. למשל: הכתב שתיאר את בית"ר ירושלים הצטיין בזכרון משובש. כל שער הזכיר לו משהו, כמו שערו של אוחנה באוסטרליה ושערו במכלן. הוא שכח את השער של סטלמך נגד בריה"מ ושל טוקרס מאתונה נגד ספארטה באולימפיאדה ה־17 ביוון העתיקה. את שם הכתב קשה היה לקלוט, כי אפילו אודלי יניב, הטובה מכל באולפן, נהגת לבלוע שמות, כמקובל כיום ברדיו ובטלוויזיה. מדוע אי אפשר להקרין כיתובית עם שם הכתב, או אפילו תמונתו?

ועוד מילה על "בעיטת פתיחה": אין חומר כדי למלא תבנית. גם לא כשמקרינים שני משחקים מיום קודם. ההתחכמויות של שפיגלר אינן תחליף לתוכן ממשי וגם לא הכתבות של גיורא צור. בראיון עם דוד אמסלם, תוארה עקירתו מלוד לת"א, כאילו היתה עקירת הרב אברהם חמרה מדמשק לתל אביב.

(הכותב הוא חבר מערכת "ידבר")

בית שאן – קורבן הזעם והתסכול של הפועל חיפה

הפועל חיפה – הפועל בית שאן 7–0 (4–0)

מאת שבתיה אביהו

הפועל חיפה שפכה אתמול כל הזעם, התיסכול והמרירות מהמחזורים האחרונים. הקורבן – הפועל בית שאן החלשה. חמשת ההפסדים האחרונים של חיפה היו סיבה מספיק טובה לחיפאים להילחם ו"לאכול" את הדשא, ומי שעזרה להם לכך היתה הגנת בית שאן הפרוצה והחדירה.

פסטיבל השערים החל בדקה ה־2. מלניקוב מסר כדור מצויין לראובן עטר, שחדר מבעד להגנת בית שאן ומול השוער מאיר כהן קבע 1–0. בדקה ה־19 מסר טל בנין למלניקוב שקבע 2–0. בדקה ה־27 מסר עטר לאחרוני, שפרץ גם הוא בהגנת האורחים והעלה את הפער ל־3–0. בדקה ה־34 עקף עופר טלקר את המגן אבי רדן ומול השוער קבע 4–0, כדי להשלים את המחצית המוצלחת ביותר של חיפה מראשית העונה.

בדקה ה־51 גם אולג קשלוק שותף בשלל. שוב חדר מבעד להגנת בית שאן וקבע 5–0. בדקה ה־66 פרץ עטר ברחבה והוכשל על ידי מאיר כהן, ראה את הכרטיס הצהוב והשופט יצחק בר־יצחק הורה על הנקודה הלבנה. עטר בעט מהנקודה הלבנה למשקוף השער והכדור הורחק. בדקה ה־85 קבע הישאם זועבי בנגיחה 6–0, לאחר בישול של עידן כהן. בדקה ה־88 ניצל עופר טלקר הדיפה לא מוצלחת של כהן לשער השביעי של הפועל חיפה, שהצהירה אתמול בקול תרועה כי חזרה אל הליגה.

● הפועל חיפה: אסייג 5, אהרוני 7 (מלכין), קושנקין 6, חלפון 6, עידן כהן 7, אסולין 6, בנין 6, קשלוק 7, טלקר 7, עטר 7, מלניקוב 6 (זועבי 6). המאמן: דרור קשטן.

● הפועל בית שאן: כהן 4, אבי רדן 3, ביטון 4, האדד 3, ניני עשור 4, שמעון רדן 5, קוזימי 4, וינסנט 4, אלבז 3 (אלמוג חזן 4), אגבריה 3, הדר 4 (מוריס אזון 5). המאמן: אלישע לוי.

שפט יצחק בר־יצחק, 4000 צופים, באיצטדיון קרית־אליעזר בחיפה.

זקני ירושלים לא זוכרים

בית"ר ירושלים – מכבי הרצליה 8–1 (3–0)

מאת דב בראל

הרצליה קרסה כמרי. שחקניה, ובעיקר בחלק ההגנתי, גילו חולשה מדהימה מול שחקני ירושלים שבמשך 45 דקות, בין הדקות 23 ו־68, כבשו שמונה שערים. התוצאה אף מקפחת את הירושלמים, שהחמיצו מספר שערים כפול.

רונן חרזי החל בכיבוש השערים (דקה 23, בנגיחה). ירון דרורי הגדיל (38) ל־2–0 ואייל כהן קבע 3–0 בשער מרהיב סמוך למחצית. לאחר ההפסקה החל הבליץ הגדול של בית"ר. אישטוואן סלוי, שחקן הרכש ההונגרי, קבע (52) 4–0 ואלי אוחנה, במהלך שהזכיר את שערו מול נבחרת אוסטרליה, חלף על פני המגינים והשוער גילרדי (57) כדי לקבוע 5–0.

שיתוף פעולה בין אוחנה לסלוי הניב בדקה ה־60 שער שישי מרגלי הכדורגלן ההונגרי. רונן חרזי הוסיף (64) שער נוסף, ואריק בנדו התכבד (68) בשער השמיני האחרון של קבוצתו. דקה מהסיום הצליח אלון אלמקייס להמתיק במידה מועטה בלבד את הגלולה המרה של הרצליה, וקבע את תוצאת המשחק הנדירה: 1–8 לירושלמים.

● בית"ר ירושלים: אנטמן 6, ש. לוי 6, קרדש 6 (כהילה 40, 5), אוזלאי 6, בנדו 6, א. כהן 7, דרורי 7, מזרחי 5 (גרשנייב 57, 5), אוחנה 6, חרזי 8. המאמן: יוסי מזרחי.

● מכבי הרצליה: גילרדי 4, ביטון 4, פולוקרוב 4, י. כהן 4 (אוחנה 35, 4), ענתבי 4, אמולג 4, רניאל 4, ואן דר ליברן 4, מורג'ן 5, אמסלם 4 (אלמקייס 60, 4) ע. מזרחי 4. המאמן: אלי גוטמן.

שפט דאוד סהיל, 6,500 צופים באיצטדיון טדי בירושלים.

פ"ת לוחצת על בני יהודה

הפועל פתח תקוה – מכבי נתניה 2–0 (1–0)

מאת גד לבנון

למרות יכולת בינונית זכתה הפועל פתח תקוה בניצחון והתקרבה כדי נקודה למקום הראשון – לעומת מכבי נתניה שעדיין לא השיגה נקודה בחוץ, נחלה הפסד חמישי (ב־6 משחקים) ומסתבכת בתחתית.

המחצית הראשונה היתה חלשה ודלת אירועים. בדקה ה־41 עודד אלון מאיה את הקהל המשועמם כשבעט מזוית קשה כדור חזק מעל בלרב וקבע 1–0. המחצית השנייה היתה יותר מעניינת, הרבה בזכות מייקל אסרה (נכנס בדקה ה־56) שהוביל יחד עם קוזשוילי ומישיש את התקפות פ"ת למצבים מסוכנים. אולם רק בדקה ה־88 הצליחה פ"ת לכבוש שער, אחרי שמישיש קבע 2–0.

פ"ת היתה טובה מיריבתה שממשיכה לאכזב. נתניה שמתקשה בחלק ההגנתי סבלה גם מחולשת החלק הקדמי. למעט אבישי דאנו הפעלתן, אך ספק תכליתי, לא הצליח להתבלט שום נתנייתי מול הגנת פ"ת.

● הפועל פתח תקוה: שי הס 6, ישראל כהן 6, קרגיל 6, סולופ 5, קייסי 5, קוזשווילי 6, קופל 5, מאיה 6, יוסי לוי 5 (אסרה 7), מישיש 6, אברבנל 5, (קקון 5). המאמן: אלי מתפוד.

● מכבי נתניה: בלרב 4, חזובב 6, טייב 5, טהה 5, בוארון 4, מבויז 5, איליה 5 (טארף 5), רונן גבאי 5, בראל 5, שרשני 5, שקורדין 5, דאנו 6. המאמן: ויקו חדד.

שפט יעקב ברזמן, 3500 צופים, בפתח תקוה.

הסתיימה האופוריה באשדוד

צפרירים חולון – עירוני אשדוד 3–1 (0–0)

מאת מנחם כהן

עירוני אשדוד חזרה למציאות העגומה. אחרי האופוריה של הניצחון על מכבי חיפה, באה הפועל פתח תקוה בשבוע שעבר וצפרירים חולון שלשום, ובשתי שלישיות שהבקיעו לשערו של בוני גינצבורג הבהירו לאשדודים כי טופס של זרי דפנה ליבול.

החולונים ניצלו עד תום חולשה כללית של כל שחקני אשדוד, למעט השוער בוני גינצבורג. הבלמים אבי פרץ ואלי כהן לא התקשו לבלום את חלוצי אשדוד יגאל זריהן ועמיר תורג'מן ואילו הקשרים אבי פס וזיתוני ניצלו חולשה בהרימה של קשרי אשדוד.

גינצבורג היה במחצית הראשונה במיטבו, כאשר עצר את בעיטותיהם של סובי, מרקו בן ברוך ומרקו (הירבה להחטיא במחצית הראשונה).

גם במחצית השנייה חולון תקפה, וגינצבורג בלם. אבל כמה יכול שחקן אחד טוב ככל שיהיה, לבלום לבדו את הקבוצה היריבה. בדקה ה־58 סובי קיבל כדור מימין מעמדה שנראתה כבדל והבקיע סמוך לקו הרוחב שלה כדור למרכז רחבת ה־16, מרקו עצר ובעט שטוח בסיבוב, 1–0 לחולון. תוך פחות מדקה הובקע השער השני. בן ברוך פרץ מימין מסר לפס שבבעיטה נאה מהאויר בעט למשקוף ופנימה, 2–0.

בדקה 85 פרץ בן ברוך כמעט ממחצית המגרש, חלף על פני שניים ממגיני אשדוד, מסר לסובי שפרץ קדימה והבקיע, 3–0. בדקה 89 הקטין זריהן ל־3–1.

● צפרירים חולון: לדקוב 5, מישעל 5, א. כהן 6, א. פרץ 7, הרשליקוביץ' 5, זיתוני 6, פס 6, אבוקסיס 4, בן ברוך 5, מרקו 6 (שירזי 89), סובי 6. המאמן: רמי לוי.

עירוני אשדוד: גינצבורג 6, א. כהן 4, מקריצקי 4, בוזגלו 4, רביבו 4 (מיטנק 63), בוזגלו 4 (אזאט 63), סיסה 4, אוליאה 4, חפיף 4, אלמשליט 4, זריהן 5, תורג'מן 4. המאמן: זאב זלצר.

שפט דני קורן, 1,800 צופים, בחולון.

ראשון לציון לא החזיקה מעמד

עירוני ראשל"צ – מכבי פתח תקוה 1–1 (0–0)

מאת אמי רוזנברג

שבע דקות לסיום התוצאה היתה 1–0 לעירוני ראשל"צ. המאמן אלי כהן צעק לעבר חניכיו: "יש עוד שבע דקות, תחזיקו מעמד". אך חניכיו לא הצליחו לעמוד במשימה. אייל בגלייבטר, הטוב בשחקני מכבי פתח תקוה, השווה ל־1–1 במבצע אישי מבריק.

המחצית הראשונה היתה חלשה. הקבוצות לא ריגשו וביצעו עבירות הדדיות רבות. יחד עם זאת, ראשל"צ סיכנה יותר את שער פתח תקוה. בדקה ה־44 הורחק יצחק סריסה המקומי לאחר שניסה לדחוף את הכדור בידו לעבר שער פתח תקוה.

במחצית השנייה, עם 10 שחקנים, ראשל"צ היתה טובה יותר. היא תקפה וסיכנה את שער פתח תקוה. בדקה ה־55 פרץ שרון מרציאנו לרחבת פתח תקוה, בעט חזק והשוער גולן טלול הדף לרגליו של רוז חפר, שמקרוב בעט פנימה, 1–0 לראשל"צ. שבע דקות מאוחר יותר הציל הבלם רז רבינוביץ את שערו כשהרחיק כדור מקו השער, לאחר מבצע אישי ובעיטה מצויינת של איוואן ירמצ'וק.

פתח תקוה לא סיכנה את שער ראשל"צ ששיחקה בהתלהבות וסגרה נכון, למרות שהיתה בנחיתות מספרית. בדקה ה־83 הצליח בגלייבטר לפרוץ את ההגנה במבצע אישי מרשים וקבע את השוויון 1–1.

● עירוני ראשל"צ: אלימלך 5, חלפון 5, כולקוב 5, בן דב 5, אלברט 5, מרציאנו 6, עודן 5, דגאני 5 (קפטה), חפר 7 (שיקוה), ירמצ'וק 7, סריסה 4 (הורחק). המאמן: אלי כהן. ● מכבי פתח תקוה: טלול 5, צופין 5, זאברוב 5, רבינוביץ' 5, אבו קשקש 4 (פיסוסי 6), קייסי 4 (טל בניה 45, 5), עודד צור 5, שאווב 4, בגלייבטר 6, כמן 4, אסי בן שמעון 4. המאמן: יהושע פייגנבוים.

שפט חיים יעקב, 1,000 צופים, בראשון לציון.

ספורט

טורקיה, רוסיה, או יוון מועמדות לארח המשחק אזרבייג'אן – ישראל

איגוד הכדורגל האירופי החליט שאזרבייג'אן מסוכנת לנבחרות האורחות ויודיע עד מחרתיים היכן יתקיים המפגש שנועד להיות ב־16.11

מאת אשר גולדברג

משחקה הבא של נבחרת ישראל במוקדמות אליפות אירופה שהיה אמור להיות ב–16.11 בבירת אזרבייג'אן, בקו, לא יהיה במדינה השסועה במלחמת אזרחים. בסוף השבוע החליט איגוד הכדורגל האירופי (אופ"א) לכדורגל, כי אזרבייג'אן לא תוכל לארח את נבחרת ישראל ואת שאר יריבותיה בבקו, מסיבה בטחונית, כיוון שקיים חשש לשלום הנבחרות שיבואו לבקו.

האיגוד האירופי אמור להודיע לישראל עד מחרתיים היכן יהיה המשחק, וגם התאחדות של אזרבייג'אן נתבקשה למסור את הצעתה למדינה חלופית באירופה שתארח את המשחק. האפשרויות שהועלו הן טורקיה, רוסיה, יוון.

מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל יעקב אראל הגיב אתמול: "אנחנו ממתינים להחלטה באופ"א היכן יהיה המשחק. זו לא יוזמה שלנו ואנחנו נכבד כל החלטה".

מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל ויו"ר הועדה המקצועית, גברי לוי, אמר אתמול: "לאחר שנקבל מאופ"א את ההודעה נבקש את אישורה לקיים את שני המשחקים עם אזרבייג'אן כאן בארץ. לאזרבייג'אן אין שום סיכוי לעלות לטורניר גמר אליפות אירופה, ולכן עדיף שתקיים את כל משחקיה במדינות נגדן היא מתמודדת".

נציגה נוספת בגביע אופ"א לאנגליה, לוקסמבורג ונורווגיה על משחק הוגן

החלטה נוספת של אופ"א: קבוצות לא ישחקו יותר מ־34 משחקי ליגה בעונה, לכן אנגליה, צרפת וספרד יאלצו לקצץ במספר הקבוצות

ציריך (רויטר). אנגליה, נורווגיה ולוקסמבורג ישלחו בשנה הבאה נציגה נוספת למשחקי גביע אופ"א בזכות המשחק ההוגן של הנציגות והנבחרות בעונה שעברה. כך הודיע שלשום הוועד המנהל של אופ"א, לאחר שפירסם לראשונה את דירוג המשחק ההוגן שלו.

מהחלטה זו עולה, שלאנגליה יהיו בעונה הבאה ארבע נציגות, לנורווגיה שתיים וגם ללוקסמבורג שתיים.

אופ"א החליטה עוד, כי עד סיום עונת 1997/98 קבוצות בליגה יהיו חייבות לשחק לא יותר מ־34 משחקים בעונה. לכן, אנגליה, צרפת וספרד, יהיו חייבות לשנות את מבנה הליגות הבכירות ולקצץ במספר הקבוצות ל־18. כעת באנגליה יש 22 קבוצות בליגה הבכירה, בספרד ובצרפת 20. הקיצוץ באנגליה יחול בעונה הבאה, כשמספר הקבוצות יהיה 20, אבל האנגלים לא מתכננים קיצוץ נוסף.

אופ"א תדרוש ייצוג של 16 נבחרות בגביע העולם 1998

ציריך (רויטר). אופ"א הודיעה שלשום, כי תדרוש שאת אירופה ייצגו 16 נבחרות באליפות העולם ב־1998 בצרפת, כולל המארחת. הוועד המנהל של אופ"א אימץ בכך את ההחלטות שהתקבלו לפני חודש במפגש בין ראשי ההתאחדויות השונות בשטוקהולם, שוודיה.

בהצהרה שפירסמה אתמול אופ"א נאמר: "דעת הוועדה היא, שבנוסף למארחת, צרפת, אירופה צריכה להיות מיוצגת עם עוד 15 מדינות".

ההחלטה על מספר הנציגות שתשלח כל יבשת תיקבע בחודש הבא בניו יורק בישיבה מיוחדת של פיפ"א. העמדה של אופ"א מתנגדת לאלה של התאחדויות הכדורגל של אפריקה ואסיה, שכל אחת מהן רוצה תוספת של שתי נבחרות למספר שהיה להן בטורניר הגמר האחרון שהיה בקיץ בארה"ב.

האלופה מילאן תארח היום את סמפדוריה במשחק המרכזי

רומא (רויטר). המשחק המרכזי בליגה האיטלקית היום יפגיש את האלופה, מילאן, ומחזיקת הגביע, סמפדוריה. זה יהיה משחק מרגש מאוד לרוד חוליט, ההולנדי של מילאן, ששיחק אשתקד בסמפדוריה.

מילאן תשחק ללא פאולו מאלדיני, ששבר את אפו במשחק גביע אירופה ביום רביעי נגד א.א.ק. אתונה וייעדר לשלושה שבועות.

המוליכה, א.ס. רומא, תארח את קליארי (שידור ישיר בטלוויזיה הכללית החל מ־22.00). רומא תופיע בהרכב חסר מאוד, בגלל שמאוריציו לאנה, יונאס תרן ופראנצ'סקו סטאטוטו פצועים, וג'ובאני פיאקנטיני מורחק. ג'יוזפה ג'יאניני, לשעבר הקפטן של רומא, עשוי לחזור לקבוצה ולשחק הערב.

שאר המשחקים: קרמונזה – יובנטוס; פיורנטינה – פאדובה; פוג'יה – אינטר; גנואה – לאציו; נאפולי – בארי; פארמה – רג'אנה; טורינו – ברשיה.

פורטו הביסה את פרנצואראוש 0–6

אופורטו, פורטוגל (רויטר). פורטו הביסה ביום חמישי בלילה 0–6 את פרנצואראוש ההונגרית במשחק הראשון בשמינית גמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

● פוטבול. במשחק השלמה ניצחה ביום שישי לפנות בוקר מינסוטה את גרין ביי 10–13 לאחר הארכה.

מובילה חדשה בארצית: הפועל כפ"ס

גברה 1–0 על מכבי יבנה וניצלה איבוד נקודות של שלוש הקבוצות שהקדימו אותה. מספר המורחקים מתחילת העונה: 30

מאת משה הר־נעש

הפועל כפר סבא עלתה למקום הראשון בליגה הארצית, שנשמר בה הממוצע של חמישה מורחקים במחזור. אלו המאפיינים העיקריים של המחזור השישי.

הפועל כפר סבא נצחה במגרשה 1–0 את מכבי יבנה, עלתה לפיסגה והמשיכה את סדרת המדהים בפיסגה מדי מחזור.

הכפר סבאים ניצלו איבוד נקודות של שלוש הקבוצות שדורגו לפניהם ערב המחזור. מכבי קרית גת סיימה בתיקו 2–2 את משחק החוץ עם הפועל אשדוד ונפרדה מהפיסגה אחרי שבוע. הפועל חדרה סיימה בתיקו 1–1 בבית עם שמשון תל אביב והכח רמת גן נכבעה בחוץ 1–0 לסגורת הטבלה ס.ב. נס ציונה, בתוצאה המפתיעה של המחזור. לנס ציונה היה זה ניצחון ראשון, כך גם לקבוצה שמעליה – הפועל רמת גן שמתקשה להתאקלם שוב בליגה הארצית (1–0 בבית על הפועל בת ים) הפועל טייבה (1–0 בחוץ על הפועל קרית שמונה). לטייבה היו עד כה חמש תוצאות תיקו והיא היחידה שלא נצחה עדיין בליגה הארצית.

רשימת המורחקים: אבי פריך שוער הפועל אשקלון בגלל פגיעה במאיר גולדפינגר ממכבי יפו, שאדי רייב מטייבה (צהוב שני), ג'קי צרפתי מיבנה (צהוב שני), גבאדי לסן משמשון (צהוב שני), בני כולק מהפועל חדרה (צהוב שני).

הפועל כפר סבא – מכבי יבנה 1–0 (1–0)

● השער: מוטי ייברבוים (34) ● המצטיין: גבי ספיר (כפר סבא) ● שפט רחמים אשש, 2,000 צופים, בכפר סבא.

אייל העירא

הפועל אשדוד – מכבי קרית גת 2–2 (2–1)

● השערים לאשדוד: יוסי זהר (17), גוצ'ה טבקצ'אבה (43, מ־11 מ') ● לקרית גת: חיים כהן (28), גיל סספורטס (48) ● המצטיין: דני יצחקוב (אשדוד) ● שפט שבתאי נחמיאס, 3,000 צופים, באשדוד.

יוסי אוחאבן

מכבי יפו – הפועל אשקלון 3–2 (1–0)

● השערים ליפו: עופר ראובן (6), יצחק דוליד (59), עופר דנמי (89) ● לאשקלון: יגאל בוסקילה (48), שרון סגרון (50) ● המצטיין: עופר דנמי ● שפט דוד ברק, 1,500 צופים, ביפו.

יוסף חבס

ס.ב. נס ציונה – הכח רמת גן 1–0 (0–0)

● השער: דני משה (88, מ־11 מ') ● המצטיין: חזי בר שלום (נס ציונה) ● שפט גיל אבן, 800 צופים, בנס ציונה.

עמי הרמן

הפועל לוד – הפועל ירושלים 2–1 (2–1)

● השערים ללוד: ניסים בן דוד (17), עופר שיטרית (43) ● לירושלים: יאיר אסייג (45, מ־11 מ') ● המצטיין: אהרן שלמה (לוד) ● שפט חיים מירוכסקי, 2,000 צופים, בלוד.

הפועל רמת גן – הפועל בת ים 1–0 (0–0)

● השער: תומר ברזילי (76) ● המצטיין: פטר סרבין (רמת גן) ● שפט דוד מלכה ב', 300 צופים, בגבעתיים.

יוסף חבס

הפועל חדרה – שמשון תל אביב 1–1 (0–0)

● השער לחדרה: טוני מרדכי (57) ● לשמשון: מוטי עמר (87) ● המצטיין: טוני מרדכי ● שפט רמי פידה, 1,000 צופים, בחדרה.

יאמר מראעי

הפועל טייבה – הפועל קרית שמונה 1–0 (1–0)

● השער: האב ג'אבדה (31) ● המצטיין: בני מסילתי (שוער טייבה) ● שפט מוטי בשושה, 800 צופים, בקרית שמונה.

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל כפר סבא	6	9–13	11
2.	מכבי יפו	6	5–7	11
3.	מכבי קרית גת	6	11–15	10
4.	הפועל חדרה	6	8–11	10
5.	הפועל לוד	6	8–9	10
6.	הפועל אשדוד	6	8–11	9
7.	הכח רמת גן	6	8–11	8
8.	מכבי יבנה	6	8–9	8
9.	הפועל טייבה	6	7–8	8
10.	שמשון תל אביב	6	6–6	7
11.	הפועל אשקלון	6	11–7	7
12.	הפועל ירושלים	6	10–8	6
13.	הפועל בת ים	6	8–7	6
14.	קרית שמונה	6	10–6	5
15.	הפועל רמת גן	6	11–6	5
16.	ס.ב. נס ציונה	6	11–4	5

מלך השערים

1.	ניסים בורי (הפועל חדרה)	6
2.	יניב עופרי (שמשון ת"א)	5
–.	גיל סספורטס (קרית גת)	5
4.	דוד בר כליפא (יבנה)	4
–.	האלרי קודלנצ'יק (כפ"ס)	4
–.	יוסי גורדונה (בת ים)	4
–.	עופר שיטרית (הפועל לוד)	4
–.	גוצ'ה טבקצ'אבה (אשדוד)	4

משחקי המחזור הבא

שמשון תל אביב – מכבי יפו
מכבי קרית גת – הפועל חדרה
הכח רמת גן – הפועל אשדוד
מכבי יבנה – ס.ב. נס ציונה
הפועל בת ים – הפועל כפר סבא
הפועל טייבה – הפועל רמת גן
הפועל ירושלים – קרית שמונה
הפועל אשקלון – הפועל לוד

בעיטה חופשית

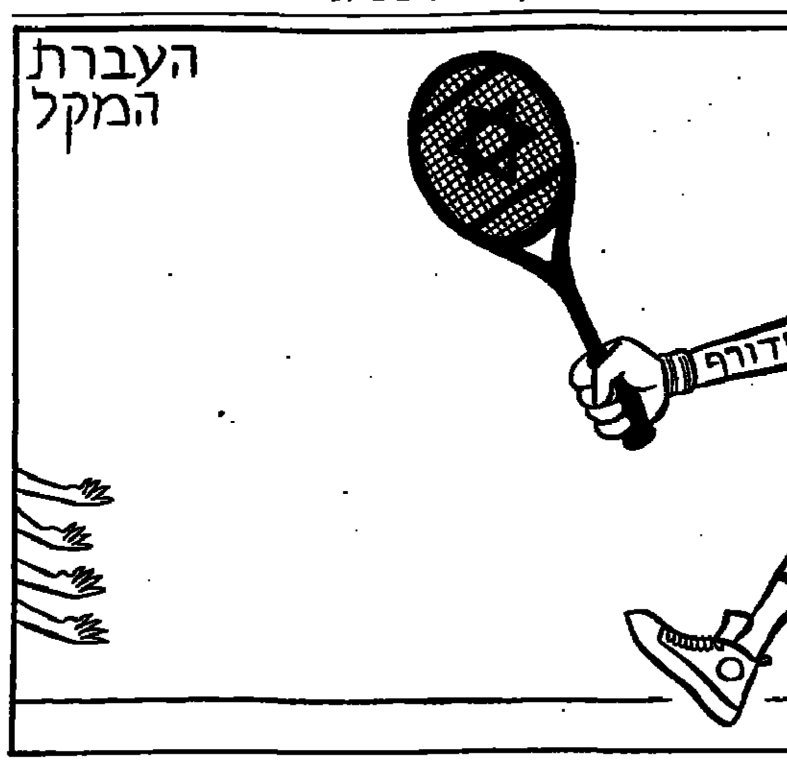

נצחונות חוץ לניוקאסל ולנוטינגהאם

המוליכה וסגניתה עדיין בלתי מנוצחות. ליוורפול עלתה למקום הרביעי

לונדון (רויטר). ניוקאסל ונוטינגהאם פורסט, שתי הקבוצות שטרם נוצחו העונה בליגה האנגלית הבכירה, השיגו אתמול נצחונות חוץ.

ניוקאסל רשמה את נצחונה התשיעי העונה, כשניצחה 2–1 את שפילד וונסדיי. סטיב האוטסון (35) ואנדי קול (57) כבשו לניוקאסל במחצית הראשונה (זה היה שערו ה־14 של קול העונה). איאן טיילור קבע את תוצאת המשחק בשער מצמק בדקה ה־55.

נוטינגהאם פורסט ניצחה 2–0 את אסטון וילה. סטיוארט פירס העלה את נוטינגהאם ליתרון 1–0 אחרי שהבקיע בבעיטת 11 מטר, 40 שניות מפתיחת המשחק. תוצאת המשחק נקבעה בדקה ה־70 משער של סטיב סטון.

ליוורפול העפילה למקום הרביעי, לאחר שהביסה 3–0 את ווימבלדון משערים של סטיב מקמנמן (20) בבעיטה מ־20 מטר, רובי פאולר (35) וג'ון בארנס (63). אוורטון, יריבתה העירונית של ליוורפול, הממוקמת אחרונה נוצחה 1–0 במשחק חוץ בקריסטל פאלאס משער של אנדי פרים בדקה ה־53. זה היה הפסד החוץ השני ברציפות של אוורטון.

טוטנהאם הובסה 5–2

טוטנהאם הובסה 5–2 בבית בידי מנצ'סטר סיטי. פול וולש, בעבר שחקן טוטנהאם, העלה את האורחת ליתרון בדקה ה־14. אילי דומיטרסקו השווה בבעיטת עונשין מ־11 מטר בדקה ה־29. בדקה ה־41 עלתה מנצ'סטר סיטי ליתרון 2–1 משער של נאייל קווין. וולש קבע את תוצאת המחצית, 3–1, בדקה ה־44. דומיטרסקו צימק ל־2–3 בדקה ה־46. סטיב לומאס (52) וגארי פליטקרופט (79) קבעו את תוצאת המשחק.

קבוצה לונדונית נוספת שנוצחה היא קווינס פארק ריינג'רס, שהפסידה 2–4 לנוריץ'. וסטהאם השיגה ניצחון בית נאה, 2–0, על סאות'המפטון, כאשר הרכש מליברפול, ג'וליאן דיקס, התקבל בידי קהל רב שגדש את יציעי אפטון פארק.

היום יתקיימו עוד שלושה משחקים, כשבמשחק המרכזי תארח בלקבורן רוברס, סגנית האלופה, את האלופה, מנצ'סטר יונייטד (שידור ישיר בערוץ הספורט של הטלוויזיה בכבלים החל מ־17.50). משחקים נוספים: ארסנל – קובנטרי; צ'לסי – איפסוויץ'.

המשחק בין לידס ללסטר ישלים מחר את המחזור.

● ליגה ראשונה. בארנסלי – וסט ברומיץ' 0–2; צ'ארלטון – ברנלי 2–1; גרימסבי – בריסטול סיטי 1–0; אולדהאם – סטוק 0–0; פורט וייל – בולטון 1–1; רדינג – סנדרלנד 0–2; שפילד יונייטד – לוטון 1–3; סווינדון – סאות'אנד 2–2; וטפורד – טראנמייר 2–0; וולבס – מילוול 3–3. היום יתקיימו שני משחקים: נוטס קאונטי – דרבי; פורטסמות' – מידלסבורו. הצמרת (אחרי 13 משחקים): וולבס 27 נקודות; רדינג 24; טראנמייר 23; מידלסבורו 23 (12 משחקים).

● סקוטלנד. האלופה, ריינג'רס, נוצחה במשחק חוץ 2–1 בידי מאתרוול. תוצאות נוספות: סלטיק – פאלקירק 2–0; דאנדי יונייטד – היברניאן 0–0; הארטס – אברדין 2–0; קילמרנוק – פארטיק 2–0. הצמרת (אחרי 10 משחקים): ריינג'רס 19 נקודות; היברניאן 17; מאתרוול 17; סלטיק 16.

הליגה האנגלית

1.	ניוקאסל	11	10–29	29
2.	נוטינגהאם	11	11–25	27
3.	בלקבורן	10	8–21	21
4.	ליוורפול	10	10–24	20
5.	מנצ'סטר יונייטד	10	7–15	19
6.	נוריץ'	11	10–12	19
7.	מנצ'סטר סיטי	11	16–21	18
8.	צ'לסי	9	13–18	15
9.	לידס	10	11–13	15
10.	סאות'המפטון	11	19–17	15
11.	ארסנל	10	11–14	14
12.	וסטהאם	11	11–7	14
13.	טוטנהאם	11	22–18	14
14.	שפילד וונסדיי	11	20–14	13
15.	קובנטרי	10	18–12	12
16.	אסטון וילה	11	16–11	10
17.	קריסטל פאלאס	11	14–7	10
18.	לסטר	10	21–13	9
19.	ווימבלדון	11	18–8	9
20.	ק.פ.ר.	11	22–15	7
21.	איפסוויץ'	10	19–10	7
22.	אוורטון	11	28–7	3

תצלום: אי־פי

אוליבר קרויצר (משמאל) תומך מניסיון בלימה של שטפאן פרוינד מבורוסיה דורטמונד, שניצחה 1–0 והגדילה את יתרונה בפיסגה. מאחור – מיכאל שטרנקופף (מימין) מבאיירן ושטפאן רויטר

המוליכה דורטמונד גברה על באיירן מינכן 1–0

בון (רויטר). בורוסיה דורטמונד פתחה פער של שתי נקודות בצמרת הבונדסליגה, לאחר שניצחה 1–0 את האלופה, באיירן מינכן. קארל־היינץ רידלה כבש את שער הניצחון בדקה ה־79.

"זה היה משחק ברמה גבוהה מאוד. תוצאה של תיקו 1–1 היתה הוגנת יותר", הודה בסיום מאמן דורטמונד, אוטמאר היצפלד. מאמן באיירן, ג'ובאני טראפטוני, אמר: "קבוצתי הציגה משחק יציב מאוד. כל שהיינו צריכים היה יתר מזל, כדי שהתוצאה תהיה 1–1".

היתרון של דורטמונד יכול להצטמצם היום, בגלל שהשניה בטבלה, ורדר ברמן, תשחק היום נגד קייזרסלאוטרן.

בורוסיה מנשנגלדבאך נצחה שלשום בהאמבורג 2–1, לאחר שפיגרה 0–1. באורן העלה את הקבוצה המקומית ליתרון בדקה ה־16, אבל מנשנגלדבאך השוותה בדקה ה־52 משער של וייכהוף. קאסטנמאייר הבקיע את שער הניצחון ארבע דקות מהסיום. פ.צ. קלן ניצחה בביתה את בוכום 2–1. רודי (5) וטוני פולסטר (28) הבקיעו לקלן. וגמאן העניק שוויון זמני בדקה ה־25.

מינכן 1860 השיגה את נצחונה הראשון העונה, כשהביסה 4–0 את פרייבורג. ברנד טראוס (4), ברנד האבר וינקלר (35, 82) ואולאף בודן (65) כבשו למנצחים. גם שטוטגארט כבשה ארבעה שערים ללא מענה, כשהביסה את קארלסרואה 4–0 משערים של אקסל קרוס (5), פרדי בוביץ' (42), לודוויג קואגל (53, בעיטת 11) ורונגה (82, בבעיטה חופשית מ־20 מטר).

● באייר לוורקוזן השיגה נצחון חוץ נגד האחרונה, דואיסבורג. לבי הוף (45) ורודי פלר (49) כבשו את השערים ללוורקוזן. איינטראכט פרנקפורט ניצחה בבית 2–0 את דינמו דרזדן משערים של פורטוק (46) ויבואה (55).

הליגה הגרמנית

1.	דורטמונד	10	10–26	16
2.	ורדר ברמן	9	11–18	14
3.	באייר לוורקוזן	10	13–21	12
4.	מנשנגלדבאך	10	13–19	12
5.	באיירן מינכן	10	15–20	12
6.	שטוטגארט	10	17–21	12
7.	פרייבורג	10	15–19	12
8.	האמבורג	10	12–16	12
9.	קייזרסלאוטרן	9	12–16	11
10.	קארלסרואה	10	18–19	11
11.	פרנקפורט	10	16–12	10
12.	שאלקה	10	13–12	9
13.	דינמו דרזדן	10	16–11	8
14.	קלן	10	22–16	8
15.	באייר אורדינגן	10	14–9	7
16.	מינכן 1860	10	19–11	5
17.	בוכום	10	26–11	5
18.	דואיסבורג	10	22–7	2

צרפת: נאנט הגדילה הפער ל־4 נקודות

פאריס (סי"ג). נאנט, מוליכת הליגה הצרפתית, הגדילה את הפער בצמרת לארבע נקודות, למרות שלא ניצחה אתמול במחזור ה־14. נאנט סיימה במשחק חוץ 0–0 עם סושו, אבל ניצלה את תבוסתה של השניה, ליון, 4–0 בלנס.

שטראסבורג העפילה למקום השלישי, לאחר שהשיגה ניצחון ביתי, 1–0, על מונאקו. קאן, שניצחה בשבוע שעבר את האלופה, פאריס סן ז'רמן, נוצחה בסנט אטיין בידי הקבוצה המקומית 1–0. סן ז'רמן, המצליחה מאוד בליגת האלופות של אירופה, מדורגת רביעית עם 24 נקודות, לאחר שהביסה אמש 4–0 במשחק חוץ את ניס.

שאר התוצאות: מארטיג – קאן 4–1; רן – ליל 1–0; בורדו – מץ 2–4; לה האבר – באסטיה 2–2. היום יתקיים המחזור, כשמונפלייה תארח את אוסר.

הצמרת: נאנט 30 נקודות; ליון 26; שטראסבורג 24; סן ז'רמן 24; קאן 23.

● הולנד. היירנבן הביסה שלשום 3–0 את ויטסה. אתמול: רודה – ניימיכן 3–1; ברדה – ספרטה רוטרדאם 1–3.

● בלגיה. לומל – סינט־טרויידן 1–0; לירסה – מכלן 0–0; בורדן – סראינג 1–0; גנט – מולנבק 0–0; סרקל ברוז' – סטנדארד ליאז' 3–0; פ.צ. ליאז' – אנטוורפן 2–1.

קאמו עשוי להחליף את פאלקאו בתפקיד מאמן נבחרת יפאן

טוקיו (רויטר). התאחדות הכדורגל של יפאן הציעה לשו קאמו (54), המנהל המקצועי של קבוצת יוקוהאמה פלוגלס, לקחת על עצמו את משרת מאמן הנבחרת במקום הברזילאי רוברטו פאלקאו, שחוזהו יפוג בחודש הבא. כך דיווחו אתמול עיתונאים ביפאן.

● פורטוגל. המוליכה ספורטינג הגדילה את הפער לארבע נקודות, לאחר שניצחה בחוץ 2–0 את בראגה.

● ויאריו בוסקוב מונה למאמן קבוצת נאפולי במקום וינצ'נזו גוארני. בוסקוב (63) הסרבי ישתכר 200,000 דולר עד סיום העונה.

צ'אנג ויאריד עלו לגמר טורניר הטניס בבייג'ין

בייג'ין (רויטר). מייקל צ'אנג ואנדרס יאריד העפילו אתמול לגמר טורניר הטניס כאן. צ'אנג, המדורג 1 בטורניר, גבר בחצי הגמר על בריט סטיבן מניו זילנד 5–7, 3–6. יאריד ניצח את האוסטרלי ריצ'רד פרומברג 6–7 (9–11), 6–7 (4–7).

● טורניר וינה. מיכאל שטיך (2) ואנדריי אגאסי (3) יתמודדו היום ביניהם בגמר הטורניר. שטיך ניצח אתמול בחצי הגמר את תומאס מוסטר (4) 6–3, 6–3, 3–6. אגאסי הדיח את המדורג ראשון בטורניר גוראן איוואניסביץ' 6–4, 6–4.

● טורניר ליון. ג'ים קורייר (4) העפיל לגמר לאחר שניצח אתמול את אנדריי צ'סנוקוב 6–3, 6–4. בגמר ישחק קורייר נגד מארק רוסה (5) שהדיח את המדורג ראשון, אנדריי מדוודב, 6–2, 6–2.

● טורניר ברייטון (נשים). יאנה נובוטנה (2) גברה אתמול בחצי הגמר על דולי האלאר (7) 3–6, 7–5. העולה השניה לגמר היא הלנה סוקובה, שניצחה את לאריסה ניילנד 6–4, 6–0, 7–5.

לא ניחשו 15 בטוטו

לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא שום משתתף שהצליח לנחש 15 משחקים ואם לא ימצא אף משתתף גם היום יהיה בזה מינימום הפרס המובטח השבוע – שמונה מיליון שקלים.

24 משתתפים ניחשו 14 תוצאות; 485 ניחשו 13; 5,160 ניחשו 12; 32,180 ניחשו 11.

הניחוש הנכון: 2, 1, 1, x, 2, x, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1, x.

● טוטו תיקו. לאחר בדיקה של 90% מהטפסים לא נמצא אף משתתף שהצליח לנחש את שבעת המשחקים. 2 ניחשו 6; 281 ניחשו 5; 5,970 ניחשו 4.

המשחקים: 4, 6, 15, 16, 25, 28, 32.

צבי שרף: לא ביקשתי להשתחרר מאימון הפועל ת"א בגלל חובות

מאת אלי פרוסי

צבי שרף, מאמן הפועל ת"א, הכחיש אמש שמועות לפיהן פנה להנהלת קבוצתו בבקשה לשחררו מתפקידו, בגלל הכספים שהקבוצה חבה לו. "לא היו דברים מעולם. לא ביקשתי להשתחרר מהקבוצה, ואין שום שמץ של מציאות בעניין הזה".

לפי עיתוני יוון, יש סיכוי שפריסטרי תיפנה לשרף בהצעה לאמנה, עקב שני ההפסדים של הקבוצה בתחילת העונה. שרף סירב בקיץ האחרון לאמן את פריסטרי.

על התקרית עם אוהדי הקבוצה, שדרשו את כניסתו של מיקי ברקוביץ' למשחק, הגיב שרף: "אני אחראי למה שקורה במגרש, ולא האוהדים. מה שעשיתי למען הקבוצה, האוהדים לא עשו ב־20 השנה האחרונות". ברקוביץ' לא שותף במשחק הניצחון אמש מול מכבי ירושלים, 91–79.

הפועל ת"א תמריא היום לצ'כיה, למשחק עם ביוזטה ברנו, בסיבוב השלישי בגביע אירופה לקבוצות.

ארדיטי 29, ג'ונסון 28, מיקי נשאר על הספסל

הפועל תל אביב – מכבי ירושלים 91–79 (46–37)

מאת יוסי משורר

לאחר שלושה הפסדים (בלי לקחת בחשבון את הקרב מול בית"ר ר"ג) חזרה הפועל תל אביב למסלול הניצחונות 91–79 (46–37) על מכבי ירושלים, הרבה בזכות ליאור ארדיטי, שהפגין את אחד ממשחקיו הטובים באוסישקין.

ארדיטי, בנוסף לבאק ג'ונסון הנצחי, משך את הפועל ת"א לאורך כל המשחק ובתוספת להנהגה המשופרת קלע 29 נקודות. כל נסיונות ירושלים לנטרלו נכשלו.

הפועל ת"א, לדאבונם של יושבי אוסישקין, הפכה מקבוצת צמרת לעוד קבוצה מהחלק הבינוני של הטבלה. הצופים החלו להצביע ברגליהם, ואין פלא שהקבוצה נגררת למשחק בית צמוד מול העולה החדשה מירושלים, שלמעט ג'ף דאוסן, בסיוע דרור כהן, אין לה כמעט מה להציע.

התל אביבים התקשו להסתגל בפתיחה מול האגרסיביות הירושלמית. למרות שג'ונסון היה בלתי ניתן לעצירה, וגם קלט 16 ריבאונדים, לא הצליחה הפועל ת"א ליצור פער משמעותי.

למרות המשחק הבלתי משכנע נאלץ מיקי ברקוביץ' לחזות במשחק מהספסל. עובדה זו הרתיחה כמה מהאוהדים שלא התאפקו והתעמתו עם המאמן צבי שרף, במחצית השניה.

לאחר משחק שבמהלכו הצליח ארדיטי להריץ את ת"א ליתרון 46–37 במחצית. ירושלים חזרה למשחק עד 56–58 (26), אבל אז לקח ג'ונסון את העניינים לידיים והוביל את ת"א, ביחד עם מאיר טפירו (לא רע, אבל חסר ניסיון), מחליפו של גלעד כץ, ליתרון 65–56. ירושלים צימצמה קצת, אבל ארדיטי קבע ניצחון 79–91.

לתל אביב: ארדיטי 29, ג'ונסון 28, והאגבר 11, פליישר 8, טפירו 7, סרי 6, קארוזו 2.

לירושלים: דאוסן 18, הולמס 17, דרור כהן 14, שמחוני 13, סיימן 9, בן עטר 7, אלי בלול 1.

שפטו: גדי זילברברג וג'וזף אבו־ערב. 500 צופים, באוסישקין.

אליצור רמלה ניצחה את רמה"ש 91–82

אליצור רמלה הנחילה הפסד בכורה להפועל רמת השרון, 91–82 (46–45), אמש במחזור התשיעי בליגה לנשים.

ויקה רודובסקי המצטיינת הובילה את רמלה מאמצע המחצית השניה ליתרון משמעותי. ליודין קפילוב, כיום שחקנית רמלה, קלעה 12 נקודות וחילקה שישה אסיסטים נגד קבוצתה בשנתיים האחרונות.

לרמלה: גארוביץ' 20, רודובסקי 18, וושינגטון 18, גרוסמן 17, קפילוב 12, ארבל 4, סירודשן 2.

לרמה"ש: קאמינגס 21, נורן 18, וויקס 14, קסטן 13, מורחי 8, רינרמן 4, מאווה 4.

שפטו: דן בורנשטיין ועודי ויסמן, 1,500 צופים ברמלה.

הפועל גבעת נשר תארח הערב (20.30) את מכבי רמת חן.

הסרבי סטויאקוביץ' במדי פאוק נגד מכבי

פאנתינאיקוס, ללא ניקי גאליס, ניצחה אמש באתונה 64–53 (43–22) את פאוק סלוניקי במשחק המרכזי במחזור הד' בליגה היוונית. שתי הקבוצות יתמודדו נגד מכבי תל אביב בשבועיים הקרובים בבית שמינית הגמר.

ביוון, עדיין לא נרגעו מפרישתו האפשרית של ניקי גאליס. הכדורסלן סירב להתנצל בסוף השבוע בפני המאמן קוסטאס פוליטיס, וכרגע נראה שמעטים הסיכויים שיחזור לשחק בחודש הקרוב, בו הכריז על מנוחה. הניצחון אמש חיזק את מעמדו של פוליטיס בקבוצה.

ג'רוד מוסטאף (27, 2.06) הוא המועמד העיקרי, לפי עיתונים בסלוניקי, להחליף את לאמן לאמפלי. מוסטאף שיחק בעבר בניו יורק ניקס ובעונה האחרונה בפיניקס סאנס. פאוק יכולה להחליף את לאמפלי למשחקי גביע אירופה עד יום רביעי הקרוב.

ראשי פאוק הגיעו בסוף השבוע להסדר עם הנהלת הכוכב האדום בלגראד לגבי שיחרורו של הסרבי בן ה־17 פרדראג סטויאקוביץ' (2.07 מ'). פאוק תעביר לכוכב האדום 800 אלף דולר. סטויאקוביץ' יערוך את הופעת הבכורה השבוע ביד אליהו מול מכבי ת"א. פרדראג באגיודוביץ', עוזר מאמן פאוק, עשוי לרגל הערב ברמת גן במשחקה של מכבי ת"א עם גבעתיים.

● סטיב בארס, ששיחק אשתקד במכבי ראשל"צ, חתם בסוף השבוע באילי טרייסטה, במקומו של לארי מידלטון.

● ספרד: ויטוריה טאוגרס, יריבת הפועל ירושלים בגביע אירופה לקבוצות, נוצחה בביתה בליגה בידי פורום ויאדוליד 79–93. קאסרס, יריבת גליל עליון בגביע קוראץ', נוצחה בידי האסטקה 63–71. להאוסקה: ריירדן ניקס 25. תוצאות נוספות: ריאל מדריד – מורסיה 102–75; ברצלונה – סלמנקה 75–64; סאראגוסה – מאלאגה 76–66. למאלאגה: מייקל אנסלי 17.

בולוניה (איי־פי). שארלוט הורנטס, העורכת מסע משחקים באירופה, ניצחה את אלופת איטליה, באקלר בולוניה, 114–107. רוברט פאריש (26 נקודות) ומיירון בראון (23) היו הבולטים בשארלוט. פרדראג דנילוביץ' מבולוניה, שגולדן סטייט ווריורס קיבלה את הזכויות עליו בדראפט, קלע 33 נקודות.

גולדן סטייט ווריורס ניצחה את אלופת אירופה, חובנטוד בדאלונה, 122–104. לאטרל ספריוול (24 נקודות) וכריס מאלין (22) בלטו בגולדן סטייט. שחקן החיזוק של בדאלונה, מייק סמית, קלע 21 נקודות. תומאס ג'ופרסה הוסיף 20.

יוטה ג'אז ניצחה אתמול את ניו יורק ניקס 115–101, ונגמלה לה על ההפסד שלשום, 113–110.

השבוע בכדורסל

היום

● ליגה לאומית, מחזור 7 (20.30): הפועל אילת – גליל עליון (ישפטו: דגן וסלע); הפועל ירושלים – הפועל חולון (וולצר ודיינישן); הפועל גבעתיים – מכבי תל אביב (שטריקס ויהלום); בני הרצליה – הפועל גבת (נרימן ובכר).

● ליגה לנשים, מחזור 9 (20.30): גבעת נשר – רמת חן.

יום שני

● ליגה לאומית, מחזור 7: מכבי ראשל"צ – עירוני רמת גן (שידור ישיר בכבלים, ברגמן ועלימי); בית"ר רמת גן – הפועל חיפה (קמינר וליין).

● שמינית גמר גביע המדינה לנשים, גומלין: רמת השרון – מכבי רעננה.

יום שלישי

● גביע הקבוצות, סיבוב שלישי, משחק ראשון: הפועל ירושלים – ויטוריה טאוגרס (ספרד); ברנו (צ'כיה) – הפועל ת"א.

● ליגה לנשים, מחזור 8: מכבי ת"א – אליצור חולון; אליצור ראשל"צ – הפועל קישון; אס"א ירושלים – בני יהודה.

● לאומית ב', מחזור 6.

יום רביעי

● גביע קוראץ', סיבוב שלישי, משחק ראשון: מכבי ראשל"צ – פאניוניוס אתונה (יוון); גליל עליון – קאסרס (ספרד); אודסה (אוקראינה) – הפועל אילת.

● גביע רונקטי, סיבוב שלישי, משחק ראשון: אליצור רמלה – מיראנד (צרפת); מכבי רמת חן – בורז' (צרפת).

יום חמישי

● אליפות אירופה לקבוצות, מחזור 1: מכבי תל אביב – פאוק סלוניקי.

● ליגה לנשים, מחזור 6: רמת השרון – עמק הירדן.

מוצאי שבת

● ליגה לאומית, מחזור 8: הפועל ירושלים – הפועל גבעתיים.

נשים: האלופה ניצחה את סגניתה בכדורעף

אלופת הנשים בכדורעף, הפועל מטה אשר, ניצחה במשחק מצוין שארך כשעה ו־40 דקות את סגניתה הפועל עמק חפר 3–1 (12–15, 15–8, 15–6, 15–13) במחזור השני בליגה. הילה שפיר ואוליבה חזוכה הצטיינו אצל האלופה. הפועל בת ים ניצחה את הפועל כפר סבא 3–2, אחרי שהובילה בשתי מערכות וניצחה במערכת 13–15. קרית חיים עלתה לראש הטבלה לאחר שניצחה בחוץ 3–1 את הפועל נוה שאנן.

אריה ליבנת

שיא עולם ברכיבת שעה לרומינגר

בורדו, צרפת (רויטר). רוכב האופניים השווייצי, טוני רומינגר, קבע אתמול שיא עולם חדש במספר ק"מ ברכיבה של שעה. הוא הצליח לעבור מרחק של 53.832 ק"מ, ושיפר את שיאו של הספרדי מיגל אינדוראין (53.040 ק"מ) שנקבע לפני שלושה שבועות.

● הינהר היום מגרמניה ניצחה אתמול בסידרון הקפת הבכורת התחרותי באופניים, שהיה במסלול של 63 ק"מ. זמנו 1:48.0 שעה. בזמן זהה הגיע הישראלי בני לוברנס, שסיים שני. בתחרות הקבוצתית ניצחה נבחרת מוסורד לה.

הישג עולמי לפולק ברובה אויר: 594 נק'

בוריס פולק קבע בשבת הישג בקנה מידה עולמי, כשניצח בקליעה ברובה אויר אולימפי עם 594 מ־600 נקודות אפשריות. גם שלמית טכבאי שסיימה שניה בתחרות קבעה הישג ברמה עולמית – 586 נקודות. בסיכום הקבוצתי ניצחו קלעי המכון האולימפי שצברו 1,740 נקודות. ההישג נקבע במחזור הראשון של הליגה הלאומית.

טלוויזיה

ערוץ 1

22.00 כדורגל, ליגה איטלקית, שידור ישיר, מחצית שניה: רומא – קליארי.

ערוץ הספורט

17.00 כדורגל, ליגה לאומית, תקציר: הפועל תל אביב – הפועל באר שבע. 17.50 כדורגל, ליגה אנגלית, שידור ישיר: מנצ'סטר יונייטד – בלקבורן; 19.45 כדורגל, המוסף היומי: סיכום המחזור השביעי בליגה הלאומית (ש.ח. ב־23.15).

יורוספורט

15.00 טניס, גמר טורניר וינה, שידור ישיר: מיכאל שטיך – אנדריי אגאסי (תקציר ב־21.30).

סטארספורטס

8.00 טניס, גמר טורניר טוקיו, שידור ישיר: מייקל צ'אנג – אנדריאס יאריד (תקציר ב־16.00, 21.00, 5.00).

בת 34 נדרסה למוות ליד ב"ש

מאת אמנון יוסף

תושבת באר־שבע, בת 34, נדרסה למוות אתמול לפנות בוקר, בתאונת דרכים בכביש באר־שבע–בית־קמא, שלושה קילומטרים מבאר־שבע.

בסביבות השעה 2:30 לפנות בוקר הגיעה מריה רוחמילנסקי לכביש כדי לחצותו. נהג מכונית פרטית לא הבחין בה, ודרס אותה למוות.

בוחני לשכת התנועה במרחב הנגב פתחו בחקירת נסיבות התאונה.

נהג המכונית הפרטית עוכב לחקירה.

"הרב המרקד" שלמה קרליבך מת בניו־יורק

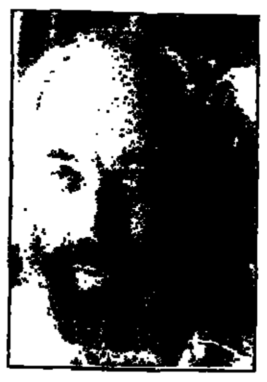
שלמה קרליבך

(ע). הרב שלמה קרליבך, שכונה "הרב המרקד" ו"המזמר" והלחין מאות רבות של יצירות זמר דתי חסידי, מת שלשום בניו יורק. קרליבך עלה לישראל מארה"ב לפני 30 שנה וכבש את עולם הזמר היהודי־הדתי בהופעותיו הייחודיות.

הוא הרבה להופיע בפני הציבור הדתי והחילוני באולמות גדושים ובאולמות שמחה כשהוא מתופף את קהל שומעיו במקצבי זמר, שהוכיחו לא מעט את הרוקנרול האמריקאי במעשה יהודי. על־כן כונה גם "אבי הפופ החסידי", כאשר שיריו וניגוניו היו כמו רב ומשכו אחריו רבבות מעריצים.

עם זאת, היתה אישיותו שנויה במחלוקת. סביבו התגבש בשעתו גרעין של חוזרים בתשובה, שעמם הקים את היישוב "מאור מודיעין" שבו מתגוררים כיום חסידיו.

הרב קרליבך למד בצעירותו אצל הרב אהרן קוטלר בליקווד, ארה"ב, וכן אצל האדמו"ר הקודם מלובביץ' אדמו"ר הריי"ץ, אשר שלח אותו להחזיר סטודנטים יהודים בתשובה בקאמפוסים של ארה"ב.

קרליבך החזיר יהודים רבים בתשובה וחסידיו טוענים כי הוא מנע התבוללות של רבבות אחרים. הוא היה בקי בתורת רבי נחמן מברסלאב ובכתבי ר' צדוק הכהן מלובלין, וכן בכתבי חב"ד.

הרב קרליבך נודע כאיש חסד שחילק כספים רבים לצדקה לעניים וקשיי יום. כאשר מבקוריו הרבים בארץ לקה קרליבך בלבו ואושפז בבי"ח שערי צדק. עתה הלך לעולמו. השאיר אחריו אשה ושתי בנות.

פורצים

(סוף מעמוד 1א)

המפקח, עו"ד יוסי כהן. עוד מעט יאשימו אותי גם ברצח ארלוזורוב. כדאי שעו"ד כהן יבדוק היטב מי מסתובב בסביבה שלו, ואז אולי ימצא קצה חוט לפריצות, למשרד".

שפירא הוסיף, כי "לגבי הטענות של הכבשה – הכל הבל הבלים. לפי הידוע לי ממה שפורסם בעיתונות, פוטר הכבשה מתפקידו בחקירת התיק של התשלובת בידי הממונים עליו. הסיפורים בדבר לחצים ושוחדלים, לפחות מבחינתי, הם בלוף אחד גדול. מעניין שבמשך כל החקירות אשר בוצעו עד כה מסרו כונס הנכסים וסגנו לבית המשפט כי שיתפתי עמם פעולה, וכי קיבלו ממני תשובות לכל השאלות וכל מסמך שביקשו. ההודעות האלה נמצאות בפרוטוקולים של בית המשפט.

"עורך דיני, יעקב וינרוט, כבר הודיע בכתב לכבשה כי הוא מתבקש למסור לו פרטים ממשיים על הלחצים המופעלים עליו ולהימנע מלהפיץ השמצות אנונימיות – אחרת יתבע אותו בבית המשפט".

שפירא הוסיף, כי לפי הפרסומים בכלי התקשורת יש סכסוכים פנימיים חריפים בין הגורמים השונים המטפלים מטעם בית המשפט בתיק של תשלובת "שטרן כרמל". "לא ברור לי על מה הם מתכסכסים, אבל השמצות לא יעזרו", אמר.

ישראלים וירדנים עורכים הכנות במסוף הערבה לקראת טקס חתימת הסכם השלום ביום רביעי

תצלום: יהודה בן יוסף

בביקור

(סוף מעמוד 1א)

התיכון לשלושת ימי ביקור. קלינטון ינחת ביום רביעי לאחר חצות בנמל התעופה של קהיר. עם בוקר ייפגש עם הנשיא חוסני מובארק. יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, יצטרף לפגישה. השלושה ידונו ביישום ההסכמים עם ישראל, המאבק בחמאס ובקידום הסיוע לשטחים.

מקהיר יגיע קלינטון למעבר הגבול בערבה וינאם בטקס החתימה על הסכם השלום. עם תום הטקס, תתקיים פגישה משולשת בין קלינטון, ראש הממשלה, יצחק רבין, והמלך חוסיין. מהערבה ייצא קלינטון לעמאן, שם ינאם בפני הפרלמנט ויסעד על שולחנו של המלך. ביום חמישי בבוקר ימריא קלינטון לסוריה ולאחר פגישה עם הנשיא אסד, יופיעו השניים במסיבת עיתונאים משותפת.

רבאט (ע"צ). שר החוץ, שמעון פרס, אמור להגיע ב־28 באוקטובר למרוקו, כדי להשתתף בפתיחה הרשמית של משרד הקישור הישראלי ברבאט, כך דיווחה ביום שישי סוכנות הידיעות המרוקאית שציטטה את שליחה בישראל. בהודעה מדגישה הסוכנות כי פרס יגיע בראש משלחת רמת דרג ועם כ־60 עיתונאים ישראלים.

במשך שהותו בבירת מרוקו, ייפגש השר עם בכירים מרוקאים וידון עמם בנושאי שיתוף הפעולה בין שתי המדינות, עוד לפני פתיחת הוועידה הכלכלית של המזרח התיכון וצפון אפריקה ב־30 באוקטובר בקזבלנקה. לדברי סוכנות הידיעות, נציגים של כ־120 חברות ישראליות ישתתפו בוועידה.

המלך חסן: אני רואה בפיגוע בתל אביב פשע נגד תהליך השלום

(ע). בראיון לכתב הטלוויזיה, אהוד יערי, אמר המלך חסן: "האירוע שהיה בתל אביב לא הפתיע אותי, משום שמאז ילדותי צעדתי בדרכי ההיסטוריה ועברתי את קשייה וכן את הקשיים שמלווים כל אדם שרוצה להשיג את המטרה הנאצלת והמכובדת הזאת. השלום הוא המטרה הנאצלת ביותר והמכובדת ביותר. ציפיתי שדרך השלום תיתקל במכשולים, אולם העובדה שציפיתי זאת לא ממעיטה במאומה מהמידה שהופתעתי ממה שקרה בתל אביב, משום ששוב, חפים מפשע משלמים את המחיר. אני רואה בפשע הזה לא רק פשע נגד חפים, אלא פשע נגד השלום, וזה הדבר שעלינו להתמקד בו. עלינו להגן על תהליך השלום מכל הסכנות שעלולות לאיים עליו.

"כמרוקאי, אני סבור שכעת אנו נמצאים במירוץ נגד הזמן ועלינו להקדים את הזמן. עלינו להילחם באלימות בהצלחה, עלינו להילחם באלימות בטוב. אנחנו לא משחקים כדורגל, שכל אימת שמובקע שער, הצד השני צריך להבקיע שער. אין כל ספק שהעצב לא פסח אפילו על בית אחד באזור הזה, לא של פלשתינאים ולא של ישראלים. אני סבור שעליהם למצוא בצרות המשותפות הללו את הגשר שעליו יבנו שלום בלא להביט אל העבר.

"תפקיד מרוקו בראש ובראשונה הוא לעמוד לצד השלום. כדי שהמלחמה תסתיים בשלום, עלינו לסיים את המלחמות בהקדם האפשרי ולהגיע לשלום. זו עמדתה של מרוקו וזה מה שהביא אותי תמיד לנסות ולהגיע לשלום ולהגיע בצדק עם כולם. תמיד האמנתי שיש להשיב לערבים את אדמותיהם ושעל ישראל להתקיים בביטחון בגבולות מוכרים מבחינה בינלאומית".

אותר חייל מילואים שנעדר מיחידתו באזור שכם מאז יום חמישי

אחרי החייל, ראובן דניאל, נערכו בסוף השבוע חיפושים נרחבים

מאת איתן רבין, סופרו הצבאי של "הארץ"

חייל המילואים ראובן דניאל, שבסוף השבוע נערכו אחריו חיפושים נרחבים בגלל שנעדר מיחידתו באזור שכם מאז יום חמישי, אותר, ויתייצב היום ביחידתו. כך מסר אמש דובר צה"ל. נודע כי החייל טילפן אמש למשפחתו והודיע כי ישוב היום ליחידתו.

דניאל, בן העדה האתיופית, יצא ביום חמישי מבסיסו באזור שכם ולא הגיע לביתו שבאזור השרון.

מקורות צבא אמרו כי ייתכן שהחייל לא חזר לביתו בגלל סיבות משפחתיות. דניאל, איש מילואים המשתייך ליחידת פיקוד עורף של פיקוד הצפון, היה במשמרת אבטחה בכלא שכם. ביום חמישי הוא יצא מהבסיס, ומאז נעלמו עקבותיו עד אמש.

ממידע שהגיע לצה"ל עולה כי החייל הגיע בסוף השבוע לאזור נתניה, ואף טילפן משם לבני משפחתו, אך לא הגיע לביתו. דיווח על כך הועבר לאלוף פיקוד העורף, שמואל ארד.

מדיווח שנמסר אמש עולה כי החייל נראה בסוף השבוע גם באזור עפולה.

מקורות צבאיים אמרו כי "מאז פרשת חטיפתו ורציחתו של החייל נחשון וקסמן פועל צה"ל במהירות רבה בתגובה לכל דיווח על היעלמות חייל".

בן 50 נהרג בנפילה ממצוק בגובה 15 מטר בבת־ים

(ע). גבר כבן 50 נפל אתמול ממצוק בגובה 15 מטרים, סמוך לחוף הים סי־פאלאס בבת־ים, ונהרג.

רופא של מד"א שהוזעק למקום קבע את מותו. עדי ראייה סיפרו, כי ראו את האיש מועד ממרומי הצוק, מתגלגל ונחבט בקרקע.

מהמשטרה נמסר, כי בבגדי האיש לא נמצאו מסמכים מזהים, ובשלב זה הוא נחשב אלמוני. גופתו הועברה למכון לרפואה משפטית באבו כביר.

שני צעירים נפצעו אתמול בבוקר, כשנפלו בעת שגלשו במצנחי רחיפה לתהום בגובה של 40 מטר.

אבי משה, מירושלים, ודרור נשיא, מדריך רחיפה מרמת־גן, יצאו לבצע גלישות מצנחים. חברו של משה, אהרן דניאל, המתין לשניים במכוניתו במקום שבו הם היו אמורים לנחות, כדי לאספם ממנו, ולצאת לגלישה נוספת עם נשיא.

ואולם, נשיא ומשה לא הצליחו להתרומם לרחיפה בגובה, נפלו לתהום ונחבלו. דניאל נסע למרכז התיירות המדברי במצוקי דרגות, והזעיק עזרה.

עם קבלת ההודעה על הנפילה הוזעקו למקום אנשי צוות יחידת החילוץ של מתנדבי המשמר האזרחי בקיבוץ עין־גדי, וחילצו את השניים. נשיא נחבל בגבו, והובהל במסוק לבית החולים הדסה עין־כרם בירושלים. משה נחבל קל, והובהל באמבולנס לקבלת טיפול בבית החולים הדסה הר הצופים בירושלים. נמסר, כי פעולות החילוץ ארכו כארבע שעות.

דליקה פרצה בבניין רב קומות בת"א; הכבאים השתלטו על האש

(ע). דליקה פרצה אמש בבניין רב קומות בדרך לוד 138 בתל אביב. לא היו נפגעים. מוקד האש היה במרתף הבניין.

כבאים ושוטרים שהגיעו למקום הורידו לדיירי הבניין, בן שמונה קומות, שבשלב ראשון יישארו בדירותיהם, כל עוד אין העשן מתפזר מכיוון המרתף ליתר הקומות. באותה שעה החלו פעולות כיבוי נמרצות, והכבאים השתלטו על האש במרתף.

הכבאים ניסו לפתוח פתחי אוורור במרתף, כדי לאפשר לעשן הסמיך לצאת.

באזור הדליקה נוצרו לחצי תנועה, בגלל שנהגים רבים עצרו כדי להסתכל בשריפה.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל" רח' סרי 2 חיפה 33093 מגדל הנביאים קומה 7 טל' 04-676296 קבלת קהל: א', ד', ה', 12-8.

הודעה (לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965), ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על ידי חב' יובל הנדסה בע"מ בקשה להקלה בגוש 10520 מגרש 124-136 ח"ח 7, ח"ח 3, 1 שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה: מכ/192 מהות ההקלה תוספת קומה מעל מספר הקומות המותר, המשמשת למעבר, מדרגות, מחסנים, חניה מקורה ובליטה למרפסת האחורית. ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הוועדה בשעות העבודה הרגילות, המעוניין להגיש התנגדות יגישה לוועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

מרדכי עמר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה "מורדות הכרמל"

בלב כואב אנו מודיעים
על פטירתו של יקירנו

זאב בוברמן

הלוויה תצא היום יום א' 23.10.94 בשעה 16:00
מבית הלוויות ברח' שמגר בירושלים
להר המנוחות בהר הצלל

המשפחה

אנו מבכים מרה את מותו של יקירנו

אינג' חיים איזנשטדט

ידיד נפש, אדם אציל

שלי לבקוביץ
לילי ושלמה פרגמנט

ממשלת ישראל
אבלה
על מותו של

ריינר יוריסט ז"ל

מהולנד
אשר נרצח בפיגוע הנפשע בתל־אביב
ומשתתפת בצערה העמוק של המשפחה השכולה

העיר תל־אביב יפו
אבלה וכואבת את מותו מידי מרצחים של

ריינר יוריסט ז"ל הולנד

שנרצח בפיגוע הדמים באוטובוס בכיכר דיזנגוף
ומשתתפת בצער המשפחה.

רוני מילוא
ראש העיר
וחברי מועצת העיר

לנעמי ברנע ולמשפחה

אתכם באבלכם על מות
האב – הסב

יוסטין גולדשמידט

בית יטבתה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אהרון אגמון (אנגליסטר) ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה ולגילוי מצבה מחר יום שני י"ט בחשון תשנ"ה
24.10.94 בשעה 15:00 בבית העלמין בקרית־שאול
נפגשים ליד השער
אנו מודים לכל מנחמינו

בתו: ד"ר עדנה פשר
בנו: נחמן אגמון
וכל המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

רחל לבבי

ההלויה תצא היום, יום ראשון י"ח בחשון תשנ"ה 23.10.94 בשעה 14.30
מביתה ברמת־השרון רח' בוסתנאי 26 לבית העלמין של רמת־השרון
(בצומת מורשה)

משפחות: לבבי, סער, איל

זאב*

שירה - שקולניק

* ב-3 בנובמבר 1994, החל מהשעה 9 בערב באולם ה"לופט" בנמל יפו, יהפכו זאבי עולם הפרסום את עורם ואת חברבורותיהם, ויבואו כמו כבשים רדופי בילויים ובידה, ריקודים ואוכל, הפתעות ופרסים, לחגוג את

מסיבת "עולם־הפרסום"
של האגוד הישראלי לפרסום

אלי יצפאן ינהל את שיאו של הערב הסוער, ספוג האלכוהול והזיעה - **פופו הפרסום**. "מוסיקה פלוס" וחבר אמנים מדרג ראשון ינצחו על הריקודים ההפתעות והטריקים.

לוטו הפרסום
20,000 ש"ח
מי שיצליח לנחש נכונה, על פי זיהוי בלבד, 15 מוצרים, יוכל לפדות במקום 20,000 ש"ח, לפחות.
הניחוש הגבוה לוקח - מישהו חייב לזכות!
אם יהיו שני זוכים או יותר - יחולק ביניהם הפרס.
צפויה עליה גדולה בשער הפרס, בהתאם לכמות המשתתפים.

האגוד הישראלי לפרסום

כרטיסים עכשיו
במשרדי האגוד הישראלי לפרסום
רח' דיזנגוף 30 קומה ב', תל-אביב 64332
טל. 03-299817 פקס 03-299816

רעיון: אמרה   הפקה: אלי לוי   הצילום - באדיבות אימגי בנק

בחסות:
נור פרסום חוצות
טופו
חברת תקשורת והפקות

רחוי 24 שעות קבלת מודעות חוסה
דיזנגוף 118 (מול כסית)
03-5239952 03-5246363
לבעלי כרטיסי אשראי ב-3 תשלומים
תל-אביב 03-5601001   חיפה 04-675686   ירושלים 02-256335

פרסום רם **מודעות אבל** עד חצות
השירות שבנו ללא תוספת מחיר
03-5605591, 5605731 ובערב 03-5032969

קבלת מודעות אבל
-03-
5755555

הארץ
קבלת מודעות אבל
סניף ת"א טל 03-5121212 פקס 03-6815859 עד חצות
סניף חיפה טל 04-623166 פקס 04-670715 עד 16:00
סניף ירושלים טל 02-254245 פקס 02-254249 עד 22:00
קבלת מודעות 177-022-3000 חיוג חינם עד חצות

לקבלת מודעות אבל
טל': 6388489
פקס: 6388812

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה 03-5661111
ובחיוג חינם 177-022-1516

מודפון
קבלת מודעות אבל 24 שעות ביממה
03—38 38 38

חדשות חוץ

הגשר שקרס שלשום במרכז סיאול, בירת דרום קוריאה. באסון נהרגו 32 בני אדם ונפצעו עשרות

32 בני אדם נהרגו בהתמוטטות גשר בסיאול; 7 פקידי עירייה נעצרו

לפחות 7 נהרגו ו־38 אלף נמלטו מבתיהם בעקבות סופת טייפון בפיליפינים

סיאול (ע"ר). שבעה פקידים בעיריית סיאול, בירת דרום קוריאה, נעצרו אתמול בעקבות קריסתו שלשום בבוקר של גשר מעל לנהר האן. כתוצאה מקריסת הגשר נהרגו 32 בני אדם ונפצעו 17.

חלקו המרכזי של גשר סונגסו קרס שלשום בבוקר ונפל למימי הנהר האן. מכוניות, משאיות ואוטובוס עמוס נוסעים – בהם 9 תלמידים – נפלו אל הנהר.

מלשכת התובע הכללי בסיאול נמסר, כי בין העצורים גם יו יונג-הון, ראש מחלקת הבינוי בעיריית סיאול. עיריית סיאול אחראית לתחזוקת הגשר.

העצורים חשודים בגרימת מוות ברשלנות. הם הואשמו על ידי חוקרים שבדקו את ההתמוטטות, כי לא בדקו את בטיחותו.

חברי הצוות החוקר מסרו לעיתונאים, לאחר שביקרו אתמול באזור הגשר, כי הם סבורים שקטע הגשר, באורך של 48 מטרים, קרס לאחר שצירים מתכתיים ולוחות נקרעו תחת עומס רב מן המותר.

לטענת מהנדסים, העירייה לא מנעה ממשאיות שמשקלן עולה על 40 טונות לנסוע על הגשר, למרות שתוכנן למעבר משאיות שמשקלן עד 33 טונות.

פקידים בעירייה הוזהרו לאחרונה מפני אסון אפשרי בגשרים שעל נהר האן, המחצה את סיאול. מיליוני נוסעים עוברים על הגשר מדי יום, בדרכם מרובעי המגורים שבדרום העיר לאזור העסקים שבצפונה.

התמוטטותו של הגשר היתה האירוע האחרון בסדרה של מקרים מביכים, שפגעו במעמדה של ממשלת הנשיא קים יונג-סאם.

קריסת הגשר עוררה גל של ביקורת מצד חברי פרלמנט וכלי התקשורת בדרום קוריאה ולאחריה מסר דובר בלשכת הנשיא, כי ראש הממשלה, לי יונג-רוג, הציע להתפטר בעקבות האסון, אבל הנשיא דחה את הצעתו.

"אני מנסה לא לחשוב על מה שראיתי, זה היה נורא", סיפרה קים מין יה, מורה שנפלה למים עם המכונית שבה נסעה. הצליחה לצאת ממנה ולשחות, ונמשתה לבסוף על ידי סירות. "איך יכול גשר שמיליוני אנשים עוברים עליו מדי יום להתמוטט סתם כך?" – שאלה.

הולכי רגל ונוסעים, שעברו במקום סיפרו, שראו את הגשר המרכזי, על ארבעת נתיביו, מתמוטט לתוך המים ויחד עמו נופלות מכוניות, משאיות ואוטובוס מלא נוסעים. "ראיתי כיצד האוטובוס צולל אל תוך הנהר לאחר שהגשר התמוטט מול עיני", סיפר הנהג יונג-סי, נהג שהצליח לעצור את מכוניתו על סף התהום שנפערה לפניו.

שר ההגנה של דרום קוריאה, ריי ביונג-טי, הורה לשלוח מיד מסוקים וצוללנים למקום האסון כדי לסייע למשטרה בעבודות ההצלה. סירות וספינות קטנות רבות סרקו את מימי הנהר, אולם עבודות ההצלה הופרעו על ידי גשם שוטף, וזרמים חזקים בנהר האן ופקקי תנועה עצומים בכבישי הגישה אל הנהר.

לפחות 7 בני אדם נהרגו ו־38 אלף נאלצו להימלט מבתיהם בעקבות סערת טייפון שהשתוללה שלשום בצפון איי הפיליפינים ובמאנילה. כך מסרו פקידי ההגנה האזרחית בפיליפינים.

מהערכות ראשונות של הצדקים עולה, כי הסופה, שכונתה תרזה, פגעה בצורה קשה במטעי האורז והקוקוס דרומית לבירה.

חזאים מסרו, כי הטייפון חלף על פני הפיליפינים במהירות של 90 קמ"ש ופגע בעיקר במחוז ארורה, צפונית למאנילה.

משרד הסעד באי פלילו, מזרחית לאי לוזון, מסרו כי 80% מהבתים באי נהרסו כליל.

הטיסות באזור האוקיינוס השקט נדחו בעקבות הטייפון.

9 נהרגו באתונה

9 בני אדם נהרגו בעקבות גשמים עזים שירדו שלשום בלילה באתונה ובאזורים שסביבה.

הגשמים, שירדו ללא הפסקה במשך שלוש שעות, גרמו לנזקים הנאמדים במיליוני דולרים, לכבישים ולבניינים וניתוקי קווי טלפון וחשמל רבים. כך מסרו אתמול בכירים במשטרת יוון.

המשטרה מסרה כי רוב ההרוגים טבעו למוות בדירות מרתף בפרברים הצפוניים של אתונה. עוד נמסר, כי עשרות אנשים אחרים נלכדו בדירות מרתף ובמעליות שפסקו לפעול בעקבות הפסקת החשמל.

האו"ם מסכים לדרישת נאט"ו להקשיח המדיניות בנוגע לתקיפות אוויר בבוסניה

האו"ם ידון בביטול הנוהג לפרסם אזהרות לפני התקיפות האוויריות

בריסל (רויטר). האו"ם הסכים עקרונית לדרישת נאט"ו למדיניות נוקשה יותר בנושא ההתקפות האוויריות על בוסניה, נמסר אתמול מבריסל. "האו"ם הסכים להבהיר שיש לזרז את תהליך קבלת ההחלטות בנוגע לתקיפות אוויריות, ולאפשר התקפה על יותר ממטרה אחת בכל פעם", אמר מקור בנאט"ו. הפרטים המדויקים יסוכמו בפגישה שתיערך מחרתיים במטה האו"ם בניו יורק.

ראשי ברית נאט"ו שמודאגים מאבדן אמינותם בעקבות המשבר בבוסניה, מתחו בעבר ביקורת על העיכוב הרב שחל בין מועד הגשת בקשתם של מפקדי האו"ם בבוסניה להתקפה אווירית של נאט"ו לבין ביצוע התקפה. מקור של עיכוב זה, שנמשך בעבר עד ארבע שעות, מצוי במדיניות האו"ם, לפיה מפורסמות לפני כל התקפה אווירית אזהרות המפרטות את מטרת התקיפה ושעתה.

בכירים בברית נאט"ו טוענים שמדיניות זו מסכנת את חיי הטייסים, ומאפשרת לסרבים הבוסנים להרחיק את כלי הנשק שלהם מאזור התקיפה המיועד. משלחת נאט"ו בדרג גבוה צפויה להגיע מחרתיים לניו יורק לסבב שיחות שאמור לגבש הסכם פשרה בנושאים אלה. מקורות בנאט"ו אמרו כי להערכתם תאומץ דעתם, ויבוטל הצורך בהתראות מוקדמות, כאשר יופרו תנאי האזורים המפורזים שקבע האו"ם.

המקורות בנאט"ו הדגישו שהם אינם מבקשים שימוש נרחב יותר בתקיפות אוויריות או ביטול זכות החתימה של מפקדי האו"ם על כל פעולה צבאית של נאט"ו ביוגוסלביה לשעבר. "איננו מבקשים מהאו"ם לבצע תקיפות אוויריות נוספות, אלא שכאשר מחליטים לבצע תקיפה אווירית, תבוצע היא באופן שיהיה לו השפעה וסיכוי כלשהו להצליח", אמר המקור.

שיירות דלק

סרייבו (רויטר). הסרבים הבוסנים הסכימו אתמול לאפשר לשיירות הדלק של שומרי השלום של האו"ם לחדש מחר את נסיעתן. כך אמר אתמול פקיד האו"ם סרג'יו דה מלו. לדבריו, הושג הסכם על חידוש נסיעת השיירות בפגישה בין מנהיג הסרבים הבוסנים רדובאן קאראדז'יץ' לבין השליח המיוחד של האו"ם ביוגוסלביה לשעבר, יאסושי אקאשי. ההסכם הושג לאחר תלונות אנשי כוח השלום על מצור הסרבים, שגרם למחסור חמור בדלק ושיתק את עבודת הסיוע של האו"ם.

ארה"ב, יפאן ודרום קוריאה יחלקו ביניהן הוצאות החלפת כוריה הגרעיניים של צפון קוריאה

טוקיו (רויטר). ארה"ב, יפאן ודרום קוריאה יפתחו בקרוב במשא ומתן על חלוקת ההוצאות הכרוכות בהחלפת הכורים הגרעיניים המיושנים של צפון קוריאה בכורים חדשים יותר, המפיקים פחות פלוטוניום המתאים לייצור כלי נשק גרעיניים. כך מסר אתמול שר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי.

בהסכם שנחתם שלשום בז'נבה התחייבה ארה"ב לספק לצפון קוריאה את הסיוע הטכני והכלכלי הנחוץ כדי להחליף את כוריה המיושנים – המופעלים על גרפיט – בכורים המופעלים על מים קלים. העלות הכוללת של התוכנית מוערכת ב־4 מיליארד דולר.

במסיבת עיתונאים בטוקיו אמר פרי, כי ההסכם עם צפון קוריאה לא יבוטל, גם אם פיונגיאנג תמשיך למכור נשק למדינות העולם השלישי או תנקוט פעולות צבאיות אחרות. לדבריו, "אינני רואה כל סיבה לקשור את ההסכם הזה ישירות עם פעולות צבאיות אחרות של צפון קוריאה".

פרי ציין, כי סגני שרים מדרום קוריאה, מיפאן ומארה"ב יפתחו בקרוב בדיונים, כדי לגבש את הפרטים הכספיים של ההסכם, שבו התחייבה ארה"ב לספק לצפון קוריאה כורים חדשים עד לשנת 2003.

מוקדם יותר אתמול קיים פרי פגישה עם שר החוץ היפאני, יוהיי קונו, ועם שר ההגנה, טומיצ'יז'ו טאמאזאווה, שהביעו באוזניו את תמיכתה המלאה של יפאן בהסכם.

סוכנות הידיעות היפאנית קיודו דיווחה אתמול, כי ממשלת יפאן תתרום 800 מיליון דולר מתוך ארבעת מיליארד הדולר הדרושים להחלפת הכורים. לדברי סוכנות הידיעות, דרום קוריאה תתרום 2.8 מיליארד דולר, ואת יתרת הסכום יממנו ארה"ב ומדינות נוספות. משרד החוץ היפאני סירב לאשר ידיעה זו.

ארגוני בריאות בהודו: אלפים מתו מזן קטלני של מלאריה

פקידי ממשלה: המספרים מוגזמים מאוד

ניו דלהי (רויטר). זן קטלני במיוחד של מחלת המלאריה, התוקף את מוחם של הנדבקים בו, גרם למותם של אלפי בני אדם במערב הודו. כך מסרו אתמול ארגוני בריאות ועיתונים מקומיים. העיתונים טוענים, כי במחלה זו מתו הודים רבים יותר מאשר בהתפרצות מחלת הדבר בחודש שעבר.

ארגונים שונים מסרו נתונים שונים לגבי מספר הקרבנות. פקיד בכיר של ארגון הצלב האדום מסר, כי 4,000 בני אדם מתו מהמחלה במחוז אחד של מדינת רג'סטאן במערב הודו – יעד תיירותי פופולארי על הגבול שבין הודו לפקיסטאן. "ספרנו 4,000 מקרי מוות מהמחלה במחוז באראמר בלבד מאז החודש שעבר", אמר קייראם ואסרי, המזכיר המקומי של הצלב האדום.

אולם מהארגון ההומניטארי הבריטי Action Aid, הפועל באזור, נמסר כי מתנדביו ספרו רק 1,000 בני אדם שמתו מהמחלה באזור. "זהו המספר שלגביו יש לנו אישור. ייתכן שמספר המתים גבוה יותר, אך איננו יכולים להתחייב למספר אחר", אמר אנ'אני צ'אודרי, אחד מפעילי הארגון.

פקידי בריאות ממשלתיים מסרו, כי יותר מ־70 אלף בני אדם ברג'סטאן נדבקו במחלה. לדבריהם, ארגוני הבריאות וההתנדבותיים והעיתונים הגזימו מאוד במספר המתים. "הנושא כולו נופח מעבר לכל פרופורציה", אמר פקיד בכיר במשרד הבריאות בניו דלהי, שביקש להישאר בעילום שם.

לדברי הפקיד, 78,087 בני אדם נתגלו כחולים במחלה, המועברת בעקיצות יתוש, מאז שפרצה לפני חודש. לדבריו, מתו 232 בני אדם מהמחלה מאז תחילת אוקטובר, נכון ליום ששי.

באראמר הוא האזור שנפגע יותר מכולם במחלה, אך לא היחיד. ידוע על מדינות מזרחיות נוספות שבהן נתגלו חולים במחלה: בקנאר, ג'ודפור וג'איסאלמר.

המפלגה הניאו־פאשיסטית באיטליה תפוזר ותמוזג עם "הברית הלאומית"

ממשלת סלובניה דחתה הסכם על פיצויי רכוש לאיטלקים שעזבו את תחומה אחרי מלחה"ע השנייה

מאת חולה ליברמנה
סופרת "הארץ" באיטליה

רומא. ג'יאנפראנקו פיני, מנהיג המפלגה הניאו־פאשיסטית של איטליה, אישר אתמול כי בכוונתו לפזר את "התנועה הסוציאלית האיטלקית" (MSI), שהוקמה על ידי יורשיו הפוליטיים של בניטו מוסוליני. התנועה תתמזג סופית עם "הברית הלאומית" הרחבה יותר, שהוקמה בראשית השנה כדי למשוך מצביעים מהמרכז־הימני.

פיני הודיע כי יפזר את המפלגה בוועידתה, שתיערך בין ה־26 ל־29 בינואר הקרוב. "לוועידת ינואר תהיה חשיבות היסטורית", אמר פיני. "היא סוגרת תקופה אחת ופותחת תקופה אחרת, והיא תעניק משמעות חדשה להשתתפותנו בממשלה. אולי נפסיד את תמיכתם של כמה אידיוטים המדדים בין הימין לבין נוגעות, אבל בכל מקרה ייטב לנו בלעדיהם", הוסיף. 70% מחברי הפרלמנט של "הברית הלאומית" ושלושה מבין חמשת שריה הם חברי MSI.

MSI הוקמה ב־1946 על ידי פקידים ותיקים במשטר הפאשיסטי של בניטו מוסוליני, אחרי שהחוקה האיטלקית אסרה על הקמת מפלגה פאשיסטית. המפלגה זכתה בכל הבחירות מאז ב־5%–8% מקולות המצביעים, כשמעוזי כוחה העיקריים הם באזורי הגבול הצפון מזרחי, שם חיים קרוב לחצי מיליון דוברי גרמנית, וכן ברומא ובסיציליה.

לתוכניתו של פיני לפזר את תנועת MSI ישנו גרעין של מתנגדים חריפים במפלגה, אבל רק מעטים סבורים שהם יצליחו למנוע את פיזורה של המפלגה.

ממשלת סלובניה החליטה שלשום שלא לאשר את ההסכם עם איטליה, שסוכם על ידי שרי החוץ של שתי המדינות במשא ומתן ממושך שהסתיים ב־10 באוקטובר. ביום רביעי אמורים היו ראשי שתי הממשלות לחתום על ההסכם. ההסכם כלל בין היתר סעיף שאיפשר לאיטלקים תושבי סלובניה, שעזבו אותה מיד אחרי מלחמת העולם השנייה, לרכוש במסגרת תוכנית ההפרטה של ממשלת סלובניה את האדמה והבתים שהיו ברשותם לפני המלחמה, אף כי לפי החוקה הסלובנית אין לזרים זכות לרכוש רכוש ממלכתי. המדובר, לפי מקורות איטלקים, בלא יותר מ־300 מבנים, רובם בחלקו הצפוני של חצי האי איסטריה.

בעקבות דחיית ההסכם תנסה איטליה למנוע דיון בבקשת סלובניה להתקבל לאיחוד האירופי בישיבת המועצה, שנקבעה ל־31 באוקטובר. במידה והיא תיכשל, היא תטיל ככל הנראה וטו על בקשת סלובניה, שכן קבלת חברה חדשה מותנית בהסכמתן של כל החברות.

בסלובניה חיים כיום קרוב ל־3,000 איטלקים וההסכם כלל גם סעיפים שהבטיחו את זכויותיהם בשטחי החינוך והתרבות.

מת שחקן הקולנוע ברט לנקסטר

לנקסטר, ששיחק ביותר מ־70 סרטים, מת בגיל 81 בביתו מהתקף לב

לוס אנג'לס (ע"ר, ע"צ וע"י). שחקן הקולנוע ברט לנקסטר מת שלשום בביתו מהתקף לב. לנקסטר היה בן 81 במותו.

לנקסטר היה חולה ומרותק למיטתו מאז לקה באירוע מוחי, לפני ארבע שנים. השחקן, שהחל את דרכו כאקרובט בקרקס, זכה לתהילה כבר בסרטו הראשון "הרוצחים", שהוקרן בשנת 1946.

ב־1960 זכה לנקסטר בפרס האקדמיה על תפקידו בסרט "אלמר גאנטרי", בו גילם את דמותו של איש הדת שעל שמו נקרא הסרט.

שירלי ג'ונס, ששיחקה לצד לנקסטר בסרט "אלמר גאנטרי", אמרה אתמול כי "יש הרבה שחקנים טובים, אבל יש מעט שחקנים יחידים־במינם, וכזה היה ברט".

לנקסטר גילם את דמותו של רוברט סטראוד, רוצח ששהה במשך 44 שנים בבידוד והפך למומחה לציפורים, בסרט "איש הציפורים".

במשך כ־44 שנות פעילותו כשחקן שיחק לנקסטר ביותר מ־70 סרטים. הוא נולד בניו יורק ב־2 בנובמבר 1913, ובנעוריו נודע כספורטאי מצטיין. הוא זכה במלגת כדורסל לאוניברסיטת ניו יורק, אך במקום ללמוד הלך להצטרף ללהקת קרקס בגיל 17.

ברט לנקסטר

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה התגייס לנקסטר לצבא ארה"ב, ושימש כבדרן ושחקן אקרובט בהופעות לפני חיילי בעלות הברית באוסטרליה, צפון אפריקה ואיטליה. ב־1948 הקים לנקסטר יחד עם סוכנו חברת הפקות, בניסיון לשבור את המונופול של אולפני ההסרטה הגדולים.

"שדה החלומות"

לנקסטר המשיך לשחק גם כשעבר את גיל 70. ב־'89 הוא שיחק בסרט "שדה החלומות", וב־1990 במיני־סדרה הטלוויזיונית "דרך האימה". הוא קיבל שבחים רבים על הסרט "אטלנטיק סיטי", בו גילם עבריין קשה־מזל ב־1980.

בין הסרטים המפורסמים בהם הופיע לנקסטר – "מעתה ועד עולם", "ורה קרוז", "השושנה המקועקעת", "טראפז", "מוכר הגשם", "אוקי קוראל", "אלמר גאנטרי", "הברדלס", "שבעה ימים במאי", "נמל תעופה", "סקורפיו", "גיבור מקומי" ו"1900".

לנקסטר כיהן כנשיא האגודה האמריקאית לזכויות האזרח. לעתים קרובות הוא בחר לשחק בסרטים בעלי מסר חברתי, ושיחק בשני סרטים אנטי־מלחמתיים.

בימ"ש גבוה בניגריה: מעצרו של אביולה אינו חוקי

בית המשפט אינו מוסמך לשחררו מיד

לאגוס (ע"צ). מעצרו ומשפטו בעוון בגידה של מושוד אביולה, מנהיג האופוזיציה בניגריה אינם חוקיים, כך קבע שלשום בית המשפט הפדרלי הגבוה בלאגוס.

בית המשפט הורה לממשל הצבאי הפדרלי בניגריה להפקיד 45,000 דולר כתשלום פיצויים ונזיקין לאביולה. בנימוקים להחלטתו אמר נשיא בית המשפט כי הממשלה הצבאית הפדרלית לא הצליחה לשכנע את בית המשפט בעוון הבגידה המיוחס לאביולה.

השופט הפדרלי בלאגוס אמר כי אין ביכולתו לצוות על שחרורו המיידי של אביולה כל עוד לא פרסם בית הדין לערעורים בקאדונה את החלטתו בנושא בקשת השחרור בערבות של אביולה, וכי שירות בית המשפט הפדרלי באבוג'ה להמשיך במשפטו.

אביולה נעצר ב־23 ביוני בלאגוס, והואשם בבגידה לאחר שקרא תיגר על ראשי הכת הצבאית והכריז על עצמו כעל נשיא ניגריה. משפטו של אביולה נפתח ב־6 ביולי בבית המשפט הפדרלי, בבירה אבוג'ה.

אביולה, איל תקשורת ותעבורה הנודע בקשריו ההדוקים עם הצבא, היה המועמד המוביל בבחירות שהתקיימו ביוני '93, אך גנראל איבראהים באבאנגידה, שהיה אז השליט הצבאי בניגריה, ביטל את הבחירות.

מעשה זה גרם לאנארכיה פוליטית ולמהומות שבהן נהרגו על פי ההערכות כ־200 בני אדם בתוך שלושה ימים.

משרד המדע והאמנויות

מעבדות לאומיות כמנוף לצמיחה כלכלית (ממבט אחר)

משרד המדע מקיים יום עיון על תרומתן של מעבדות לאומיות לפיתוח תעשיות מדעיות וטכנולוגיות
במוזיאון תל־אביב, ביום ה', 27 באוקטובר 1994

10:00-08:45 צבי ינאי, מנכ"ל משרד המדע: דברי פתיחה
דר' בן ציון נווה: מעבדות לאומיות לפיתוח תשתיות טכנולוגיות
דר' אורי אל־חנני: מעבדות לאומיות בעולם
פרופ' מוריס הגבל: מבנה מרכזים טכנולוגיים וגיבוש מדיניות לאומית

הפסקה

13:20-10:30 פאנל מומחים בהנחיית צבי ינאי, בהשתתפות:
פרופ' זאב תדמור, נשיא הטכניון
פר' יצחק פרנס, יו"ר הועדה העליונה לפיתוח תשתיות מדעיות וטכנולוגיות
תא"ל (מיל.) עוזי עילם, משרד הבטחון
דר' יהושע גלייטמן, המדען הראשי במשרד התמ"ס

13:30 ארוחת צהריים

נותר מספר מוגבל של מקומות
לפרטים והרשמה נא לפנות לגבי שמעוני במשרד המדע טלפונים: 02-847783/1

קרן קימת לישראל
מכרזים

קרן קימת לישראל מבקשת לקבל הצעות מקבלנים מורשים לבצוע העבודות כדלקמן:

מכרז 155/94 פארק אלונה - ניקוי פירים וניקבות מים

סיור קבלנים יתקיים ביום 30.10.94 בשעה 12:00.
מקום המפגש בכניסה למושב עמיקם.
קבלן שלא ישתתף בסיור הקבלנים הצעתו לא תובא לדיון.

משך ביצוע העבודה 60 יום.

תוכניות ומפרטים ניתן לקבל במשרדנו, מס הדרך במשרדו של מר א. קליין מול משטרת קרית חיים תמורת סך של 800 ש"ח שלא יוחזרו.

מכרז 156/94 שיקום תוואי ומתקנים - נחל חרוד

סיור קבלנים יתקיים ביום 30.10.94 בשעה 9:00.
מקום המפגש בכניסה לקיבוץ בית אלפא.

משך ביצוע העבודה 60 יום.

תוכניות ומפרטים ניתן לקבל במשרדנו, מס הדרך במשרדו של מר א. קליין מול משטרת קרית חיים תמורת סך של 500 ש"ח שלא יוחזרו. על המציע להיות בעל רישיון קבלן בענף המתאים סוג כספי מתאים.

את ההצעות עם הצירופים הנדרשים (לרבות ערבות בנקאית, אישור ניהול ספרים, וכד') יש להגיש לא יאוחר מתאריך 6.11.94 למשרדי הקק"ל בפס הדרך ת.ד. 46 קרית חיים ומול משטרת קרית חיים.

מנע אש ביערות

הודעות בעניין
תכנון ובנייה

ועדה מקומית לתכנון ובניה מעלה נפתלי־ מעלות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי מעלה נפתלי נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה מעלה נפתלי במעלות, הוגשה בקשה לקבלת הקלה/שימוש חורג, בבניה בתיק מספר 159/94 ע"י מר נעים נגיב איוב + עפיפה במקום פסוטה גוש 19643 חלקה 18 מהות ההקלה: 1. מרפסת הבולטת במרחק קטן מן המותר. 2. קו בנין צדדי קטן מן המותר. כל המעונין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי הועדה המקומית מעלה נפתלי במעלות, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

שלמה בוחבוט
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מעלה נפתלי־ מעלות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי שוקים שוק עירוני עם
תאריך: 18/10/94

הודעה לסעיף 2 ב' (3) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) התש"ל־1970 אני החתום מטה אשרף ג'מאל מג'דוב ת.ז. 2977825 מכפר כפר יסיף מס' בקשה 931069 מודיעה בזאת כי אני מבקש לבנות תוספת קומה ב לבנין קיים בשטח של 143 מ"ר בגוש 18764 חלקה 67 בכפר כפר יסיף כל מי שטוען לזכויות במקרקעין הנ"ל ומתנגד לבקשתי יודיע בכתב על התנגדותו בתוך 30 יום מסמוך פרסום הודעה זו. כתב ההתנגדות ישלח למשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי ת.ד. 3220 עכו 24314.

בכבוד רב,
פלק קהל
מהנדס הועדה

עיריית פתח־תקוה הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6640 חלקה 108 מגרש 3 ברחוב יגע כפיים ת.ב. 10268 לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור המתיר להקים בנין בן 3 קומות 120%. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם הוספת קומה רביעית וקומה חמישית חלקית. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

גיורא לב
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לתוספת מגורים בחזית האחורית קומה א' ברח' יוספטל 41 קרית מוצקין גוש 10428 חלקה 384. מהות הסטיה: הקלה של 4.0 מ' מקו בנין אחורי. כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית רח' הנדיב העברי 4 קרית מוצקין. תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

עיריית קרית גת האגף להנדסה ותשתית הועדה המקומית לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ובניה, קרית־גת, מודיע כי הוגשה לה בקשה להקלה מהוראות תכנית בנין עיר מס' 9/בת/109 עפ"י הפירוט הבא: המבקש: הגל החדש משר לכיש 33, קרית גת המקום. שער הדרום רחוב ארזורים בגוש. 3022, חלקה 800. ההקלה מבוקשת: הקלה של עד כ־3% (11.65% מ"ר) מגודל המגרש לבניה (במקום 100% ל־103%). כל מי שיש לו התנגדות לאישור ההקלה במקום האמור רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה קרית גת. את התנגדותו והנימוקים בכתב ולציין את כתובתו המדויקת ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מיום פרסום הודעה זו והובאנה לדיון בפני ועדת המשנה לתכנון ובניה קרית גת בישיבתה הקרובה.

אלי עזרן
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה קרית גת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל" רח' סרי 2 חיפה 33093 מגדל הנביאים קומה 7 טל' 04-676296 קבלת קהל: א', ד', ה', 8-12

הודעה (לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965), ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על ידי אחלאי אבי בקשה להקלה בגוש 11208 חלק חלקה 13, 17 מג 99 ברחוב הסחלב 14 נשר בנה ביתן שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה. ג/1059 מהות ההקלה: תוספת 6% בניה בסטיה מת.ב.ע. החלה על השטח ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות. המעונין להגיש התנגדות יגישה לועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

עומר מרדכי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה "מורדות הכרמל"

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי

הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, בדבר אשור תכנית, המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת "תכנית מספר ג/6690", המהווה שנוי לתכניות הבאות: מתאר ג/850 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם ישוב: מגאר גוש 15580 ח"ח 5, 8, 9, 61, 62, 63, 64, גוש 15609 ח"ח 1, 12, גוש 15619 ח"ח 5, 10, 11, 20, עיקרי הוראות התכנית: יעוד האיזורים והתוויית מערכת דרכים קביעת הוראות בניה לצורך הוצאת היתרי בניה. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 3861 תשנ"א עמוד 1995 בתאריך 28/03/91. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית צפון וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הגליל המזרחי וכל המעונין רשאי לעיין בה בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי באר שבע

הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 בדבר אשור תכנית, המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 5/ 102/108/03 א'", המהווה שנוי לתכניות הבאות: 5/81/108/03 ו־5/102/108/03 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: באר שבע שכונה נ־ רחוב חיבת ציון גושים 38078. עיקרי הוראות התכנית: שינוי בכניות בניה במגרשים לאזור מגורים א' בסעיף קו בנין קדמיים על מנת לאפשר ניצול זכויות הבניה לפי תכנית מאושרת. הודעה על הפקדת "תכנית" פורסמה בי"פ מספר 4205 התשנ"ד עמוד 2868 בתאריך 28/03/94. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית הדרום וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה באר שבע וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראות שעה), התש"ן־1990 וחוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי צפון השרון

הודעה בדבר אשור תכנית מתאר נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (11) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראות שעה), התש"ן־1990, ובהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, בדבר אשור תכנית מתאר הנקראת: "תכנית מספר צש/בת/2/82". השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: אביחיל פארק תעשיתי לב השרון, גוש 7816 ח"ח 1, 2, גוש 7898 ח"ח 8, עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי התכנית המפורטת המאושרת מס' תצ/1/82 ע"י איחוד השטח וחלוקתו מחדש למגרשי בניה וקביעת בינוי והוראות בניה להקמת גן תעשיה. ב. יעוד שטחים לתעשיה, למלאכה (כולל למפעלים שיפגעו מאזורי מגורים). למבני ציבור למסחר. לשטחי ציבור פתוח ולדרכים. ג. קביעת הוראות לפתוח השטח. טיפול נופי וגינון [illegible] הוראות ותנאים סביבתיים לשמירת איכות הסביבה בהתאם לתיקוני [illegible] על הסביבה. ה. קביעת הוראות לאכלוס. תפעול ואחזקה בשטח [illegible] ודרכים. תנועות ואזורי פריקה וטעינה. ז. איחוד וחלוקה מחדש. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בעתונות ביום 17/01/93 ובילקוט הפרסומים מספר 4077 תשנ"ג עמוד 1288 בתאריך 21/01/93. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה צפון השרון וכל המעונין רשאי לעיין בה בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד"ר אהרון לוי
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז המרכז

הודעה לפי סעיף 157 א. לחוק המקרקעין התשכ"ט־1969

1. להווי ידוע כי מר בן ציון שורי יורש של המנוחים ישראל יוסף שורי ז"ל ורחל שורי ז"ל שהם הבעלים הרשומים של זכות החכירה במקרקעין, הידועים של חלקה 8 בגוש 8368 של חלקה 2 בגוש 8367 ושל חלקה 49 בגוש 8370, הגיש בקשה למחיקת העיקול שנרשם על זכויותיו של המנוח ישראל יוסף שורי ז"ל במקרקעין האמורים לפי צו של בית־המשפט המחוזי בת"א־יפו על־פי שטר מס' 2488/64 מיום 22 בנובמבר 1964.

2. הואיל ועברו יותר מ־10 שנים מיום שנרשם העיקול במנקסי המקרקעין, ובטרם אורה על מחיקתו, ניתנת בזה הודעה על־פי סעיף 157 א. לחוק.

אם לא יוגש לרישום צו להארכת תוקפו של העיקול, תוך 45 יום מיום פירסום הודעה א, אורה על מחיקת העיקול.

שמואל בר־ישראל
רשם המקרקעין נתניה

مكتز من الاهل

חדשות חוץ

עיראק: נשמור על זכותנו להציב כוחות ליד כווית למרות אזהרות ארה"ב

בגדאד (רויטר). "עיראק שומרת לעצמה את הזכות לפרוס כרצונה את כוחותיה בדרום המדינה, בסמוך לגבולה עם כווית, למרות אזהרותיה של ארה"ב כי על בגדאד להימנע מהזזת כוחותיה לאזור זה". כך אמר אתמול יו"ר הפרלמנט העיראקי, סעדי מהדי סאלח במסיבת עיתונאים.

סאלח חזר על עמדת עיראק, לפיה היא מוכנה להכיר בריבונותה של כווית בתמורה להקלה בסנקציות, שהטיל עליה האו"ם בעקבות הפלישה ב-1990.

ארה"ב ובריטניה הגישו ביום חמישי מחאות רשמיות לשגריר עיראק באו"ם, שבהן הוזהרו את בגדאד מפני "תוצאות קשות ביותר" אם חיילי המשמר הרפובליקאי יועברו דרומה לקו הרוחב 32. סאלח הגדיר את אזהרת ארה"ב כ"התערבות בוטה בענייניה הפנימיים של עיראק". בתגובה לשאלה אם עיראק תתעלם מאזהרה זו, השיב סאלח: "אל תכנה זאת 'התעלמות'. נשמור על זכויותינו. מעשינו בתוך שטחנו, בתחום הצבאי או האזרחי, אינם מהווים איום למדינה שכנה כלשהי", אמר.

בתחילת החודש העבירה עיראק כ-8,000 חיילים מיחידת העילית שלה, המשמר הרפובליקאי, לקרבת הגבול עם כווית. הכוחות נסוגו לאחר שארה"ב שלחה אלפי חיילים לאזור המפרץ, אולם הנשיא סדאם חוסיין הצליח להפנות את תשומת הלב הבינלאומית לדרישתה של עיראק להקל את הסנקציות מעליה.

סאלח חזר אתמול על הצעתה של בגדאד להכיר בריבונותה של כווית בתמורה להסרת הסנקציות מעליה. "האם אתם באמת מצפים מאתנו להכיר בכווית בשעה שתושבינו גוועים ברעב", שאל. מאוחר יותר במסיבת העיתונאים סתר את עצמו סאלח, באמרו כי בגדאד כבר הכירה בכווית, וכי אין צורך בהחלטה של האסיפה הלאומית של עיראק כדי להכיר בה. סאלח גם ציין, כי הגבול בין שתי המדינות, שנקבע לאחר הפסקת האש במלחמת המפרץ, עדיין נתון במחלוקת באו"ם.

סאלח, שהיה לבוש במדים צבאיים וישב ליד שולחן עבודתו כשמעליו תלוי דיוקן גדול של הנשיא סדאם חוסיין, האשים את ארה"ב ואת האו"ם בשינוי דרישותיהם. "כל פעם שאנו נענים לדרישות הם משנים את התנאים ומעלים דרישות חדשות. לאורך כל התקופה הזו אנו היינו קונסטרוקטיביים וגילינו נכונות לשיתוף פעולה", אמר.

הסנקציות שהטיל האו"ם על עיראק מונעות ממנה לייצא נפט, מקור ההכנסה העיקרי שלה.

כווית (רויטר). שר ההגנה הכוויתי, שייח אחמד אל-חמוד אל-סבאח, צוטט אתמול בעיתון מקומי כאומר שכוחות ארה"ב ובעלות בריתה הפרוסים בכווית יישארו שם עד שהאיום העיראקי יוסר לחלוטין.

"הכוחות האמריקאיים והכוחות הידידותיים האחרים לא יעזבו את כווית עד שהסכנה תחלוף", ציטט העיתון "אל-זמאן" את שייח אחמד. "האיום העיראקי לא הוסר לחלוטין, אם כי אני חושב שהוקל במידת מה", אמר.

פקיד הגנה אמריקאי אמר שלשום, כי המשבר העיראקי הוקל, ולפיכך לא יישלחו כוחות נוספים למפרץ.

ארה"ב תפעיל לחץ

וואשינגטון (ע"ת). הנשיא ביל קלינטון אמר שלשום כי יוסיף להפעיל לחץ על עיראק, כדי לכפות עליה למלא אחר ההחלטות הבינלאומיות. קלינטון התחמק מהשאלה אם יש להדיח את סדאם חוסיין, אך אמר: "עמדתי היא שעלינו להמשיך להפעיל לחץ על משטרו, כל עוד הוא לא ימלא אחר ההחלטות הבינלאומיות".

תצלום: אי-פי

יו"ר הפרלמנט העיראקי, סעדי מהדי סאלח, מדבר עם כתבים במסיבת עיתונאים בבגדאד. סאלח הדגיש כי עיראק שומרת לעצמה את הזכות לפרוס את כוחותיה כרצונה, והגדיר את עמדת ארה"ב "התערבות בענייניה הפנימיים של עיראק"

יומן

מייג'ור נתן אור ירוק

סוף-סוף נתרצתה לונדון מאפיה "הקבוע" של הפסקת האש שהכריז הIRA ב-31 באוגוסט, ושלשום – במהלך ביקור בבלפסט – נתן מייג'ור את האור הירוק למגעים ראשונים בין ממשלתו לבין השין-פיין, הזרוע הפוליטית של המחתרת האירית. מייג'ור זכה בהסכמה לצעד זה ממנהיגם של הפרוטסטנטים המתונים, ג'יימס מולינו ("המפלגה היוניוניסטית של אלסטר"), ומחר ייפגש עם עמיתו האירי, אלברט ריינולדס, לדון בפריצת הדרך. רק הלויאליסטים הקיצוניים מהמפלגה הדמוקרטית של אלסטר, בהנהגת איאן פייזלי, דוחים את ההתפתחויות האחרונות ומגדירים את הפסקת האש של הIRA כ"תרגיל".

כעת דנים בלונדון ובדאבלין ב"הסכם מסגרת" שיפורסם ברגע שיתחילו המגעים עם השין-פיין. מטרת ההסכם היא לקשור את הקתולים לתהליך המדיני באופן כזה שלא יוכלו לשוב לפעול באלימות. לאחר מכן ייפתח משא ומתן עם כל המפלגות כדי להגיע להסדר, שיובא – על פי הבטחת מייג'ור – למשאל עם. המשאל ייערך בצפון בלבד (הדרישה המרכזית של הפרוטסטנטים), ואולם דבר לא ימנע מהדרום לקיים משאל מקביל באותו יום, כדי להעניק לכך ממד אירי כללי (כפי שרוצים הקתולים). לונדון תתחייב לקבל את הכרעת המשאל: המשך הקשר עם בריטניה או הסתפחות לאירלנד. פתרון מן הסוג האחרון מדאיג מאוד את היוניוניסטים שחוששים שבמגעים חשאיים כבר הסכימה לונדון ל"נטישתם".

בינתיים, הפער בעמדות גדול מאוד מכדי שניתן יהיה לדבר על הסדר קרוב לבעיה המשסעת את האי מזה דורות. המתונים משני הצדדים יצטרכו לנווט את המשא ומתן ולהעלות נוסחאות פשרה, כגון ההצעה הקתולית לאחד את אירלנד תוך מתן אפשרות לפרוטסטנטים "להרגיש בריטים באי מאוחד", או ההצעה היוניוניסטית – להישאר חלק מבריטניה אך לחלוק בשלטון עם הקתולים. נשמעים גם רעיונות לפשרה מסוג אחר: מעמד נפרד לחבל עם קשר כפול לבריטניה ולאירלנד. המשא ומתן טרם החל, והוא עלול להימשך שנים. אולם כיום ניכרת נכונות, גדולה מאי פעם, לשקול על רקע הפסקה בטרור, הצעות שונות ונוסחאות פתרון.

ניצן הורוביץ

מייג'ור הודיע על ביטול הצו שאסר על מנהיג השין פיין להיכנס לאנגליה

מאת דפנה הדרי
סופרת "הארץ" בבריטניה

ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, הודיע שלשום על שורה של צעדים שנועדו לקדם את השיחות עם האיי-אר-איי. בין השאר הודיע מייג'ור על ביטול האיסור על כניסתם של ג'רי אדאמס, מנהיג השין פיין (הזרוע הפוליטית של האיי-אר-איי) וסגנו, מרטין מקגינס, לאנגליה ולסקוטלנד.

הודעתו של מייג'ור באה כחודשיים לאחר שהאיי-אר-איי הודיע על הפסקת פעילותו הצבאית, וכשבוע לאחר שגם ארגוני הטרור הפרוטסטנטיים הצטרפו להפסקת האש. מייג'ור דחה ביקורת של קבוצות איריות לאומניות, לפיה הוא פועל לאט מדי, ובמקביל דחה האשמות מצד יוניוניסטים על שלא המתין, כפי שהבטיח, עד שהנהגת האיי-אר-איי תודיע שהפסקת האש היא סופית.

בנאומו אמר מייג'ור, כי ממשלתו פועלת בהתאם להנחה שהפסקת האש היא סופית. ממשלת בריטניה כבר הודיעה כי תפתח בשיחות עם שין פיין לקראת סוף השנה, אבל כצעד של רצון טוב החליט מייג'ור להודיע כבר עכשיו על שינויים מעשיים באזור.

בתגובה לביטול האיסור נגד אדאמס, הודיעו חברי פרלמנט מהאגף השמאלי של הלייבור, כי יחדשו את הזמנתם לאדאמס להופיע בפני הפרלמנט הבריטי. צעד נוסף, שעליו הודיע מייג'ור שלשום הוא פתיחת כל מעברי הגבול בין צפון אירלנד והרפובליקה האירית – דבר שיקל על חקלאים רבים שאדמותיהם מפוצלות בין שני האזורים.

במישור הפוליטי, ממשלת בריטניה מתכוננת לפתוח בשיחות עם נציגי ארגוני הטרור הפרוטסטנטים, לאחר שאלה קיבלו על עצמם את הפסקת האש, והבהירו כי תוקפה תלוי לחלוטין בזו של האיי-אר-איי.

ממשלת בריטניה מקווה שהצעדים עליהם הודיע מייג'ור יאפשרו פתיחת שיחות מקיפות על עתיד צפון אירלנד בתחילת השנה הבאה, בהן ישתתפו כל הארגונים האזוריים.

כמו כן הודיע מייג'ור על קיום ועידה בינלאומית למשקיעים בחודש הבא בבלפסט, והבטיח לפעול באיחוד האירופי כדי להביא לאזור סיוע כספי.

ביום שני ייפגש מייג'ור עם עמיתו האירי, אלברט ריינולדס, כדי לדון בהתפתחויות האחרונות ובשיתוף הפעולה העתידי בין שתי הממשלות בכל הנוגע לעתיד צפון אירלנד.

מנהיג הלייבור בבריטניה הציג ממשלת צללים חדשה

מאת דפנה הדרי
סופרת "הארץ" בבריטניה

מנהיג הלייבור בבריטניה, טוני בלייר, הודיע שלשום על הרכבה החדש של ממשלת הצללים שלו, לאחר הבחירות הפנימיות שהתקיימו בסוף השבוע. לאכזבתו של בלייר, תוצאות הבחירות לא איפשרו לו להכניס הרבה פנים חדשות לממשלת הצללים, אולם הוא ניצל את ההזדמנות כדי להעביר שורה של חברי פרלמנט מתפקיד לתפקיד, בדרך שתבהיר כי הדגש העיקרי של המפלגה יושם מעתה על ההיבט הכלכלי, שלדעת רבים יכריע את הבחירות הבאות.

בראש הקבוצה שתנהל את המדיניות הכלכלית של ממשלת הצללים ימשיך לעמוד חבר הפרלמנט גורדון בראון, שהוא ידיד אישי קרוב של בלייר. יחד עם בראון יהיו בצוות זה שר המסחר והתעשייה בממשלת הצללים, ג'ק קנינגהאם, אשר החזיק קודם בתיק החוץ, שרת התעסוקה, הריאט הרמן, ומחליפו של קנינגהאם, רובין קוק. קוק שיכנע את בלייר לצרף אותו לצוות הכלכלי, בטענה שחלק ניכר מתפקידו של שר החוץ נוגע לקשרים בין בריטניה לאירופה, והבסיס העיקרי לאלה הוא כלכלי. בממשלת הצללים של בלייר יהיו גם ארבע נשים, בהתאם למדיניותו המוצהרת, הקוראת להגדלת ייצוג נשים במערכת הפוליטית.

בבריטניה מנסים להציג את ממשלת הצללים החדשה כדגם לממשלה שירכיב בלייר אם יזכה בבחירות הכלליות הבאות. אולם גורמים המקורבים לבלייר מערערים על הערכה זו, בטענה שכראש ממשלה תהיה לבלייר יד חופשית יותר, שאותה ינצל כדי להכניס לממשלה חברי פרלמנט צעירים יותר.

בקצרה

● רומא. בית המשפט ברומא דן שלשום, שלא בפניו, את המחבל הפלשתיני אבו נידאל ל-6 שנות מאסר, בעוון מעורבותו בפיגועים ברומא בשנות ה-80. אבו נידאל היה באותה תקופה יו"ר המועצה המהפכנית של הפת"ח. אבו נידאל הוא אחד משבעה אנשים שבית המשפט דן במעורבותם בפיגועים שנעשו באיטליה בשנות ה-80. חמישה אנשים, ביניהם אזרח איטלקי, זוכו. רוב הנאשמים נשפטו שלא בפניהם. (ע"ד וע"צ)

● קאבול. לפחות 45 בני אדם נהרגו ו-150 נפצעו בקרבות שהתחוללו שלשום בקאבול בין הכוחות הנאמנים לנשיא אפגניסטאן, בורהאנודין ראבאני, לבין הכוחות הנאמנים למתנגדיו, מסרו מקורות בבתי חולים מקומיים. חילופי ירי ארטילרי והפצצות אוויריות החלו מיד לאחר עלות השחר, התפשטו לכל חלקי הבירה, ונמשכו מספר שעות. מניין ההרוגים והפצועים שלשום הוא מהגבוהים ביותר ביום אחד בקאבול, מאז שהחל סיבוב הקרבות האחרון בין הפלגים היריבים באפגניסטאן, ב-1 בינואר השנה. (ע"ד)

● קהיר. קנאים איסלאמים ירו שלשום למוות בשוטר במצרים העליונה, וגנבו את נשקו, מסרו אתמול מקורות משטרתיים. השוטר נורה למוות שלשום בלילה בעיר נגע חמאדי, כ-650 ק"מ דרומית לקהיר. מספר התוקפים אינו ידוע וכולם הצליחו להימלט, מסר דובר משטרתי. מאז מאי 1992 נהרגו במצרים יותר מ-460 בני אדם בהתנגשויות בין קנאים איסלאמים לבין כוחות הממשלה. (ע"צ)

● אנקרה. אניית משא רוסית טבעה שלשום בערב בסערה עזה בים השחור. בין 26 אנשי הצוות נמנה הרוג אחד ו-10 נעדרים, מסרה סוכנות הידיעות הטורקית אנאטוליה. 15 הניצולים הצליחו להגיע לחוף בסירות הצלה. (ע"צ)

שברולט קורסיקה 95'. זה אמריקה בשבילי.

יותר עוצמה
שברולט קורסיקה 95'. מנוע V6, 3.1 ל', 160 כ"ס, או 4 ציל. 2.2 ל', 120 כ"ס, הזרקת דלק רב-נקודתית, עוצמה אדירה ואתה שולט בה בקלות עם הגה כח אמריקאי, בלמי כח, תיבת הילוכים אוטומטית והנעה קדמית ליתר שליטה. קורסיקה החדשה נהנית גם מניצולת דלק משופרת וחסכונית.

יותר בטיחות
דגמי 95' בנויים בשיטת Total Safety System תפיסת הבטחון המושלמת של ג'נרל מוטורס הכוללת למעלה מ- 100 אביזרי בטיחות. לקורסיקה כציוד סטנדרטי: כרית אויר AIR BAG, מערכת ABS, ABW - מקדים אור בלם אחורי וחגורות בטיחות אקטיביות.

יותר נוחות
לשברולט קורסיקה יש את כל אביזרי הנוחות שאתה מצפה למצוא באמריקאית: חלונות חשמליים, נעילת דלתות אוטומטית, גלגל הגה מתכוונן לגובה, רדיו טייפ דיגיטלי עם 4 רמקולים, מזגן אויר אמריקאי, תא מטען ענק עם פתיחה חשמלית ועוד שיפורים רבים.

יותר אמריקה
אין כמו מכונית אמריקאית. אתה "יושב" טוב על הכביש, נוסע כמו שאתה אוהב בבטחון ומגיע רענן לכל מקום. הדרישות באמריקה הן הגבוהות ביותר בעולם ושברולט מובילה בשוק האמריקאי בזכות שלמות ומצוינות בכל פרט. אתה יושב בשברולט קורסיקה ומרגיש אמריקה!

ועכשיו גם יותר כדאי

אחריות 3 שנים 100,000 ק"מ

AAA TOTAL SAFETY SYSTEM AIRBAG • ABS • ABW

המחיר כולל מע"מ, אינו כולל אגרת רישוי ואביזרי רישוי, וכפוף לשינויים ללא הודעה מוקדמת

UMI Israel

GM CHEVROLET

יוניברסל מוטורס ישראל בע"מ יבואנים בלעדיים לדגמי: GM, אופל, איסוזו, סאאב אולם תצוגה ראשי רכבים פרטיים GM: ת"א דרך פ"ת 76, טל: 03-5616363.
מפיצים: ירושלים עפר תעבורה, האומן תלפיות, טל: 02-792995, איביאם האומן 9 תלפיות, טל: 02-793888, חיפה סמא, דרך ים 132, טל: 04-530281. קריון, ההסתדרות 153, טל: 04-727082. נצרת סרוג'י, המוסכים 11, טל: 06-461222.
עכו מרכז הצפון, הגדוד 14/22 טל: 04-915203. חדרה כהן ובניו, שכ' ביאליק, טל: 06-346666. אבגר סוכנויות בע"מ מושב מרחביה, טל: 06-526481. נתניה גלצר, סמילנסקי 24 טל: 09-626626. ארבע, שכטרמן 12, את. ישן, טל: 09-343726.
כפר-סבא שירן שיווק, סשרניחובסקי 24, טל: 09-420785. חולון מכב הרכב, המלאכה 20, טל: 03-5581551 ראשון לציון מוסך החוף, שרת 23 א.ת.חדש, 03-9627676. רמלה מוסך אהרון לוי, האצ"ל 30, 08-229407.
רחובות מוסך צמד, דרך יבנה טל: 08-361727. אשדוד המדע טל: 08-564932. אשקלון שרותי ציוד, א.ת. צפוני, טל: 07-750811. באר שבע ירוחם עורא, דרך חברון 5, טל: 07-277011. אילת מוסך ש.ת.מ טל: 07-378371.

עוצמת ג'נרל מוטורס לשרותך

GIGA ג'יגה שיווק בע"מ
מקבוצת ג'יגה

נייד בהישג יד
*1,690 $

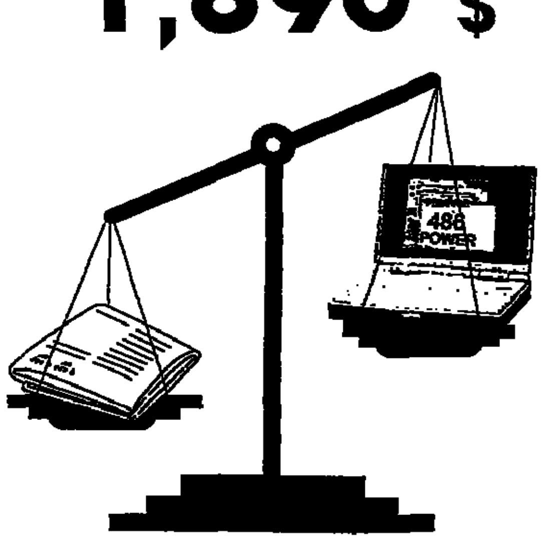

קל יותר מעיתוני סוף השבוע

SubNote Twinhead
מחשב נייד קל במיוחד 1.7 ק"ג בלבד

מעבד 486SX-33 - דיסק נשלף 120MB - זכרון 4MB
כולל עכבר פנימי • DOS 6.2 • Windows 3.1

*במבצע עד ה-31.10.94 או עד גמר המלאי.
(המחיר לא כולל מע"מ; התשלום בש"ח צמוד לשער הדולר)

חייג עכשיו 03-5181666
ג'יגה שיווק בע"מ בניין פנורמה, דרך בן צבי 84 ת"א

הארץ כלכלה

יום ראשון 23.10.94 — העורך נחמיה שטרסלר

תשובה החליט לא לרכוש את "דבר" בן ישראל: לחשוף קשריו עם רמון

נציג העבודה בהסתדרות: רמון העדיף את תשובה, שתרם כספים למערכת הבחירות שלו; רמון: בן ישראל משקר

מאת חיים ביאור

הקבלן והמלונאי יצחק תשובה הסיר בסוף השבוע את מועמדותו לרכישת עיתון ההסתדרות "דבר". עו"ד גדעון בן ישראל, נציג סיעת מפלגת העבודה בהסתדרות, טען אמש כי במועמדותו של תשובה היה משום ניגוד אינטרסים, מאחר שתשובה תרם כספים למערכת הבחירות של רמון להסתדרות – זאת לפי מידע שהגיע לידי בן ישראל.

בן ישראל, שכיהן בעבר כיו"ר האגף לארגון ומועצת הפועלים וכיו"ר לשכת הקשר בין ההסתדרות לכנסת, עומד להגיש שאילתה לרמון, שבה יבקש הבהרות לגבי טיב הקשרים שבין תשובה לרמון.

בן ישראל מבקש לדעת, אם בנוסף לתרומה שתשובה נמנה על מי שסייעו לרמון במערכת הבחירות. לדבריו, יש בין השניים קשרים כלכליים, ורמון אף תיווך כעורך דין בעסקה שבה מכר תשובה את חברות יעקב לאיש העסקים החרדי מארצות הברית, ריצ'ארד רייך.

עוד מבקש בן ישראל לדעת אם אמר רמון לאפרים רייגר, שאותו מינה לבדוק את מצבו של "דבר", כי בין הרוכשים הפוטנציאליים – הוא (רמון) מעדיף את תשובה. בן ישראל שואל עוד אם נכון שמוסדות ההסתדרות טרם אישרו את מכירת העיתון, ולפיכך המשא ומתן המתנהל על מכירתו פסול על פי דין.

בתגובה על כל טענות בן ישראל אמר רמון, כי "בן ישראל משקר, ואף אתבע אותו על הוצאת דיבה, אם יאמר לי את הדברים". רמון אישר שכעו"ד היתה לו נגיעה למכירת יעקב, אך לא תיווך בעסקה – "אפילו רבתי עם חלק מהמעורבים בה", הוסיף. לדברי רמון, לא זו בלבד שלא אמר לרייגר להעדיף את תשובה על פני רוכשים פוטנציאליים אחרים, אלא אף החליט לתת במשך חודשיים, עד סוף אוקטובר 94', זכות קדימה לעובדי "דבר" לרכוש את העיתון. "תשובה אף התלונן שלא דיברו איתו", אמר יו"ר ההסתדרות, והוסיף כי מה שמופץ בעניין קשריו עם תשובה "זו עוד עלילה של הנהגת ההסתדרות הקודמת, ששיתופה מתגלת בימים אלה, בשיתוף עם גורמים בוועד הפעולה של עובדי העיתון".

בעקבות החלטת תשובה שלא לרכוש את "דבר", נותרה קבוצת ליאון צרני והרולד ברי היהודיה שעדיין מתעניינת ברכישה לבעלות בעיתון, בשיתוף עם חלק מעובדיו.

קבוצת צרני-ברי, בודקת את האפשרות לרכוש בנוסף ל"דבר", גם את בטאון מפ"ם "על המשמר".

אלסטר: בזק נהגה בקלות דעת בהמשיכה להעביר תשלומים לחי

הבא: "דירקטוריון בזק אינו צד בעניין. לחי נגרם עוול"

מאת אבי בליזובסקי וצבי זרחיה

חברת בזק נהגה בקלות דעת, בכך שהמשיכה להעביר תשלומים חודשיים לסמנכ"ל שאול חי, שפוטר בשנת 90' לאחר שהורשע בבית משפט בעבירה שיש עמה קלון – כך אמר יורם אלסטר, שכיהן כיו"ר בזק באותה שנה בה הוחלט לפטור את חי. אלסטר סבור, כי על בזק להשלים מייד את הליכי הפיטורים של חי.

לדברי אלסטר, לפני כארבע שנים הגיע אליו דו"ח ביקורת פנימי, שבו התגלו ממצאים, שלכאורה היה בהם חשד לטוהר מידות מצידו של חי. הוא העביר את הדו"ח למבקרת המדינה, מרים בן פורת, ולפי קביעתה, ליועץ המשפטי לממשלה דאז, יוסף חריש. חריש הורה למשטרה לפתוח בחקירה, שבעקבותיה הוחלט להעמיד לדין את חי ואת מנכ"ל החברה לשעבר, צבי אמיד.

אלסטר ציין, כי מאחר שחי נמנה עם 18 הבכירים שקיבלו תנאי פרישה נדיבים ביותר, הוא הציע לסיים את ההתקשרות עם חי בדרך מכובדת תוך מתן פיצויים סבירים, ובתנאי שלא יזכה באותם פיצויים גבוהים שנקבעו במסגרת הסכם הבכירים. לדבריו, לא ייתכן שאדם שעבר עבירה יזכה לפיצויים הגדולים שניתנו לבכירים. ואולם, לטענתו סירב חי להגיע להסדר כל עוד לא הסתיים משפטו. יצוין כי אלסטר פרש מהחברה באפריל 91'.

חי פוטר לפני ארבע שנים, לאחר שדו"ח ביקורת פנימי על עסקה של בזק עם חברת אי.בי.איי, הביא להגשת כתב אישום נגדו ונגד מנכ"ל החברה דאז, צבי אמיד. באוקטובר 93' גזר בית המשפט על אמיד וחי 3 חודשי מאסר בפועל ו-20 אלף שקל קנס.

מועצת המנהלים של בזק אינה צד בעניין המשך תשלום משכורתו של שאול חי – כך אמר יו"ר מועצת המנהלים של בזק, משה הבא, בתגובה לידיעה שפורסמה ב"הארץ" ביום ו'. הוא אמר כי נעשה לחי עוול, אך לא פירט.

לדברי הבא, פנה לאחרונה הדירקטוריון ליועץ המשפטי של החברה, חיים קידר, בבקשה לבדוק את הסוגייה. רק לאחר המלצותיו ידון הדירקטוריון בנושא.

באוצר טוענים כי לא היה צורך לשלם לחי פיצויי פיטורים משום שהורשע בעבירה שיש עמה קלון.

יומן

לא הבטיחו לקיים

שוחט. בעקבות אשכול

מדרגות מס הרכישה עודכנו בשבוע שעבר בעדכון הרבעוני. כתוצאה מהעדכון יוטל מס של 0.5% על 61 אלף הדולר הראשונים של מחיר הדירה, במקום 58 אלף דולר לערך. על 90 אלף הדולר הבאים יוטל מס של 3.5%, ומעבר לכך – 4.5%.

ההקלה שיגרתית ועצומה. מי שירכוש מעתה דירה בשווי 100 אלף דולר ישלם כ-5,100 שקל מס רכישה, במקום 5,350 שקל – חיסכון כמעט סמלי (יחסית למחיר דירה) של 250 שקל.

כבר נאמר לא אחת, גם בטור זה, כי מס הרכישה הוא אחד המסים הפחות צודקים, ובנסיבות הזמן גם היותר מטופשים באוצר המסים הממשלתי. הוא מהווה מס בשלישית – כלומר, מס המוטל על מס (ערך מוסף) שמוטל על מסים (קנייה, בכס ועוד). הוא לא צודק משום שהוא נגבה – כתוספת למסים "הרגילים" הנגבים על כל מוצר ושירות – על מוצר בסיסי חיוני; הוא משולם מחדש כל אימת שהאזרח מחליף דירה, למשל עקב הרחבת המשפחה; הוא רגרסיבי יחסית להכנסה; הוא מטופש משום שהוא מייקר מוצר שיש אינטרס לאומי להוזילו. מס הרכישה היה צריך להיות בין המסים הראשונים, אם לא הראשון, לביטול.

בשנת התקציב הבאה אמורה לחול רפורמה במס הרכישה, אבל למי שציפה לגדולות ונצורות צפויה אכזבה. בסך הכל מתכננים כנראה להעלות את מדרגת המס הראשונה, שעליה יחול השיעור הנמוך של 0.5%, מ-61 אלף דולר כעת ל-85 אלף דולר. זה אכן יפחית באופן ניכר את נטל המס על דירות זולות מאוד, אבל ישאיר בעינו מס עושק על כל שאר הדירות, לרבות דירות לא יקרות יחסית, כאלה שרוכשים זוגות צעירים בשלב הרחבת המשפחה.

בעקבות הנכתב כאן לפני שבועיים ("לא צודק, לא חכם") הפנה אחד הקוראים את תשומת הלב למשפט מהחוברת "עיקרי תוכנית העבודה", שהוציאה מפלגת העבודה ערב הבחירות האחרונות (92'). וכך נאמר שם: "כדי להוזיל את מחירי הדיור העממי ולהקל על ניידות האוכלוסיה, יבוטל כליל מס הרכישה על דירות ששטחן נמוך מ-100 מ"ר או מ-20 מ"ר לנפש בכל רחבי הארץ, להוציא מספר מצומצם של אזורי יוקרה".

פיתרון זה אינו אופטימלי, אבל הוא טוב מה"רפורמה" שמציע האוצר ל-95'. באחרונה למדנו כי מצעי מפלגות מחייבים רק בשעת נתינתם, וכי שוני בנסיבות (אמיתי או מדומה) מצדיק סטייה מהנאמר בהם. במקרה הנדון אפשר לטעון לשוני בנסיבות – אבל בכיוון המחזק את הצורך לקיים את המצע, ואף לבעלה מזה, ולא להיפך. האם שר האוצר בייגה שוחט לא קרא את המצע? שכח אותו? ואולי הוא הולך בעקבות הכלל המיוחס לחותנו המנוח לוי אשכול: הבטחתי, אבל מי אומר שהבטחתי לקיים?

אברהם טל

האוצר מתנגד לזכיית פיג'ו במכרז רכב לאלופים בצה"ל

מאת יעקב בצלאל ושרון שדה

יבואניות רכב שהפסידו במכרז לאספקת כלי רכב לאלופי צה"ל פנו לפני כמה ימים למערכת הביטחון, בבקשה לקבל את פרטי ההצעות שהשתתפו במכרז, בו נבחרה מכונית מסוג פיג'ו 605 בנפח 2,000 סמ"ק מודרב.

שתי המתחרות שהגיעו לשלב הסופי של מכרז היו הטויוטה קארינה והמאזדה 626, ולדברי מקורות באוצר, שקלול הנתונים הוטה באופן בלתי סביר לטובת פיג'ו. לדבריהם, צה"ל אינו יכול לבצע את הרכישה, מאחר שמינהל הרכב הממשלתי מתנגד לה.

הבחירה בפיג'ו 605 עוררה ביקורת בקרב יבואניות רכב, ואחת מהן טוענת כי אחד התנאים במכרז היה שהמכונית המוצעת תשווק בישראל במשך שנה לפני הרכישה. ככל הידוע, הדגם הוכה לא שווק בשנה החולפת, ומחירו אינו מופיע במחירון הרכב של לוי יצחק. מבדיקת נתוני איגוד יבואני הרכב עולה, כי בשמונת החודשים הראשונים נמכרו חמש מכוניות מסוג פיג'ו 605, רק שלוש מהן בנפח של 2,000 סמ"ק, אך לא ברור אם אלה שנמכרו מצוידות במנוע 2 ליטר טורבו.

הפיג'ו 605 הוצעה למערכת הביטחון בכ-115 אלף שקל, בעוד שהמחיר שבו מוכר היבואן הוא 132 אלף שקל.

מקורות במערכת הביטחון דחו את הביקורת של מקורות ממשלתיים ויבואני רכב נגד הליכי הכרעת המכרז. לדבריהם, נערכה בדיקה מעמיקה ומקצועית. בוועדת המכרז השתתפו נציגים בכירים מטעם מינהל הרכב הממשלתי, מינהל הרכישה במשרד הביטחון ואנשי כספים.

במכרז המכוניות לאלופים התבקשה הזוכה לספק לצה"ל 25 מכוניות, עם אופציה ל-60 מכוניות נוספות שיירכשו על ידי מינהל הרכב עבור בכירים במגזר הציבורי.

קופות הגמל של אנליסט

בטוח כמו בבנק-
ריווחי כמו
באנליסט!

למה כדאי לך להעביר את קופת הגמל לניהול חברת "אנליסט"?
היום, יותר מתמיד, מתקשים הבנקים לנהל את קופות הגמל הכבדות ביעילות ובמקצועיות בשל היקפיהן - מיליארדי ש"ח בכל קופה.
חברת "אנליסט" מפעילה את אותם הכלים שאפשרו לה להשיג תוצאות יוצאות דופן בשש קרנות הנאמנות שבניהולה, גם בקופות הגמל שלך.

מה בדיוק תרויח מזה?
לא ניתן כמובן להתנבא. אבל אם נניח שעודף התשואה בקופות הגמל של "אנליסט" יהיה דומה לזה שהשיגה החברה בתחום קרנות הנאמנות (2%-3% לשנה), הרי שעל השקעה של 100,000 ש"ח ובמשך 15 שנה, מסתכם עודף זה לרווח פוטנציאלי נוסף של 35,000-50,000 ש"ח.

האם נשמרות זכויותיך עם מעבר קופת הגמל ל"אנליסט"?
כן! כשתעבור לקופת הגמל של "אנליסט" תשמרנה זכויותיך במלואן!

האם זה בטוח להשקיע בקופת הגמל של "אנליסט"?
בהחלט! כספי העמיתים של "אנליסט" מופקדים בבנק המזרחי ואינם חשופים לסיכונים.

אילו קופות גמל מנהלת חברת "אנליסט"?
"אנליסט" הינה החברה הפרטית הראשונה בישראל שקיבלה אישור ממשרד האוצר לניהול שתי קופות גמל:
"אנליסט קופת גמל",
"אנליסט גמל גמישה".

אם ברשותך קופת גמל בשווי 50,000 ש"ח ומעלה, אתה מוזמן להצטרף!

שים לב! תקנות האוצר קובעות: קופות גמל ניתן להעביר אחת לשנה לפי בחירתך ללא שום פגיעה בזכויות.

ט. 03-5663401
אנליסט קופות גמל

זרמון

שוחט יבקש היום מהממשלה לאשר הארכת תוקף חוק קרנות הפנסיה

מאת גדעון מלץ

שר האוצר, אברהם שוחט, יבקש היום מהממשלה לאשר את הארכת תוקפו של חוק קרנות פנסיה (קרנות חדשות) עד ל-31 מארס 95'. תוקף החוק אמור היה לפוג בסוף החודש.

חוק קרנות פנסיה קובע, כי קרנות פנסיה חדשות אינן זכאיות לרכוש איגרות חוב ממשלתיות מיועדות, בעלות תשואה מובטחת של 5.5%, וכי איגרות אלה יוכלו לרכוש רק קרנות הפנסיה של ההסתדרות. החוק נחקק לפני כמה חודשים לתקופת ביניים, עד שתגובש מדיניות פנסיונית כוללת ותוסדר בעיית הגירעון האקטוארי של קרנות הפנסיה.

באוצר חוששים, כי אם יותר לקרנות פנסיה חדשות לרכוש איגרות חוב מיועדות, יגרום הדבר להעברת כספים מאסיביות מקרנות הפנסיה ההסתדרותיות לקרנות אחרות, ויפגע בשוק ההון.

ועדה בראשות מנכ"ל האוצר, אהרון פוגל, גיבשה המלצות בעניין זה לפני כחצי שנה, אך שוחט עדיין לא קבע את עמדתו.

מבזק

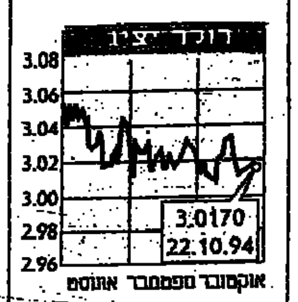

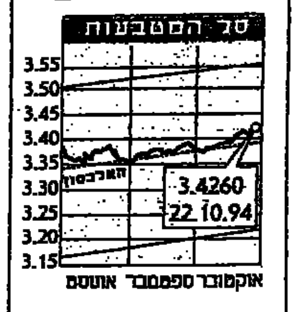

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר ביום ו' בניו יורק:
מארק: 1.4988 – +0.18%
לישט"ש: 1.6265 – +0.21%
ין: 97.25 – +0.10%

חברת העובדים אינה מעבירה חוב של 470 מיליון ש' לקרנות הפנסיה (עמוד ג2).

האוצר: בליזובסקי מתנהג כאיש תמ"ס בהתנגדותו לדיונים בסתר עם ירדן (עמוד ג2).

ישראל בוחנת הצעת האירופאים למימון תוכניות מים משותפות עם ירדן (עמוד ג2).

[illegible] יפעלו במשרדי [illegible] מחלק הכלכלה (עמוד ג2).

דו"ח על דו"ח. אשמורים תעשיות – המשך הצמיחה מותנה בהגדלת נתח השוק (עמוד ג3).

צרכנות. הסירופים המתוקים המיועדים לילדים הם עתירי סוכר, ורובם מכילים צבעי מאכל וחומרים משמרים (עמוד ג3).

וול סטריט. נמשכת הנפילה במחזורים; שלדוסה ירדה בעוד 6.2% (עמוד ג4).

הדולר נחלש מול המטבעות החשובים האחרים וירד לשפל שלא היה כמוהו 50 שנה מול הין ולשפל של שנתיים מול המארק (עמוד ג6).

מיקרוסופט, בית התוכנה האמריקאי הענק, ודויטשה טלקום, ענק התקשורת הגרמני, יצרו שותפות אסטרטגית בתחום המולטימדיה (עמוד ג6).

עלייה ברווחי יבם ברבעון השלישי ב-689 מיליון דולר (עמוד ג8).

מוטורולה תספק רשת סלולרית ספרתית לליטא (עמוד ג8).

יבם מציעה מערכות עיבוד מקבילי ליישומי יוניקס מסחריים (עמוד ג8).

נדל"ן

מושקוביץ תקים שכונה על חורבות בית חרושת אתא (עמוד ג9).

עיריית ת"א תתנה היתר למשרדים בתנופה העירונית החדשה בסיכום עם דיירים על פינוי (עמוד ג9).

מגדלי שקל עוזבת את אילת: "המחירים בעיר לא סבירים" (עמוד ג10).

הום-סנטר – גם באשדוד (עמוד ג10).

2.24 מיליון דולר לשטח דונם בסגולה בפתח תקווה (עמוד ג11).

המינהל חודש איכות מוכות, הקבלנים מתריעים מפני קרטל (עמוד ג12).

צווארון לבן / צבי הראל

השופטים העדיפו מעצר

למרות שהמחוקק הגביל את מעצרם עד תום ההליכים של נאשמים בעבירות צווארון לבן, החליט בית המשפט העליון לעצור את עקיבא פרדקין ואת אילן צברי, בשל חשש סביר לשיבוש הליכי משפט

צברי. הדיח עדים

פרדקין. השמיד ובדה ראיה

לפני חמש שנים שינה המחוקק הישראלי את החוק בנוגע למעצר עד לתום ההליכים של נאשמים. הנשכרים העיקריים של השינוי בחוק הם נאשמים בעבירות צווארון לבן. החוק (סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי) קובע, כי חומרת העבירה לבדה אינה יכולה לשמש עילה למעצר עד לתום ההליכים אלא בעבירות מוגדרות: סמים, אלימות, שימוש בנשק – ועבירות כלפי קטינים או כלפי קורבנות הסובלים מליקוי נפשי. ניתן לשער, כי התביעה היתה מתקשה היום לשכנע את בית המשפט לעצור את הבנקאי לשעבר יהושע בן ציון, הגם שהאשם בגניבת עשרות מיליוני דולרים.

נכון אמנם כי לא ניתן לעצור עד לתום ההליכים נאשם בעבירות של צווארון לבן (גניבה, מרמה, זיוף שוחד ואחרות) – ואולם החוק ופסיקת בית המשפט העליון מאפשרים לעצור נאשמים כאלה, כאשר לחומרת העבירה מתלווה חשש סביר לשיבוש הליכי משפט; חשש סביר של השפעה על עדים או חשש של הימלטות מאימת הדין.

השבועות האחרונים סיפקו לנו שתי דוגמאות: עקיבא פרדקין ואילן צברי, שנעצרו באחרונה עד לתום ההליכים המשפטיים על-ידי שני שופטים שונים של בית המשפט העליון.

פרדקין (46), תושב פתח-תקווה, שימש בין 79'-93' כמנהל 11 בתי הספר התיכוניים ב"מכללה למינהל – מיסודה של הסתדרות הפקידים". בפברואר השנה הוגש נגדו כתב אישום, בו יוחסו לו עבירות גניבה, זיוף ומרמה בהיקף כולל של ארבעה מיליון שקל. מיד לאחר הגשת כתב האישום, במאי השנה, איפשרה לו התובעת, עו"ד נאוה שילה, לעיין ולצלם את חומר החקירה כדי להתכונן למשפט.

בעת ביקוריו של פרדקין במשרדי פרקליטות מחוז תל-אביב, עלה חשד כי הוא העלים מסמכים מקוריים במטרה להשמידם. נגד פרדקין הוגש כתב אישום נוסף, בחודש שעבר, שבו האשם בעבירות של גניבה, השמדת ראיה, בידוי ראיה ושיבוש הליכי משפט.

בעקבות כתב האישום השני נגד פרדקין ביקשה התביעה לעצור אותו עד לתום ההליכים. שופט בית משפט השלום בתל-אביב, זכריה כספי, לא נעתר לבקשה, והורה לשחררו בהגבלות ממשיות, לרבות מעצר בית. בין היתר איפשר לו השופט להיפגש עם סניגורו. עו"ד שילה לא השלימה עם החלטתו של השופט וערערה עליה לבית המשפט המחוזי. השופט המחוזי אברהם בייזר נעתר לבקשה והורה לעצור את הנאשם עד לתום ההליכים.

בעקבות מעצרו של פרדקין על-ידי השופט בייזר הגיש פרדקין לבית המשפט העליון בקשת ערר, בו ביקש לשנות את החלטתו של השופט המחוזי. בקשתו של הנאשם נדונה בפני השופט מישאל חשין. סניגורו של פרדקין, עו"ד אייל רוזובסקי, טען כי קיים חשש שהנאשם יהיה עצור חודשים רבים עוד לפני שיסתיים משפטו.

השופט חשין ציין בהחלטתו, כי לעולם יישמר איזון בין השיקולים המושכים לכיוונים שונים: בין אלה המורים על הכרח לעצור את הנאשם עד לתום ההליכים, לבין השיקולים הנגדיים, הגם הזמן הרב שיחלוף עד שיסתיים משפטו של הנאשם, או אפילו עד שיחול. אשר לנימוק של שיבוש הליכי משפט קבע השופט: "המבקש (הנאשם) עשה שימוש לרעה באמון שניתן בו, ועשה מעשים שהביאו להגשת כתב האישום נגדו. אכן, נתקיים בו במבקש, יסוד סביר לחשש כי שחרורו יביא לידי שיבוש הליכי משפט, והרי זו עילה למעצר (...), ולא נמצא לי כי נתקיימו בעניינו נסיבות שבהן ניתן להשיג את מטרת המעצר על דרך של חלופת-מעצר".

החוק מאפשר לבית המשפט לעצור נאשם עד לתום ההליכים, לתקופה של שנה. כל הארכה של שלושה חודשים – מעבר לשנת מעצר – טעונה את אישורו של בית המשפט העליון. השופט חשין מציין, כי מעצרו של פרדקין עשוי להתפרש כמו מעצר למשך שנה, אלא אם כן יסתיימו ההליכים קודם לכן. השופט מעלה אפשרות, לפיה נאשם פלוני מוחזק במעצר תשעה חודשים, ומשפטו טרם החל או שהוא נמצא רק בראשיתו. בנסיבות אלה – כתב השופט – יהיה זכאי הנאשם לבקש עיון חוזר בהחלטת המעצר.

בשבוע שעבר נדון אילן צברי, לשעבר סמנכ"ל חברת גמולות של בנק הפועלים, לעשרה חודשי מאסר בפועל, לאחר שהורשע, על פי הודאתו, בשיבוש הליכי משפט ובהדחת עדים. את העבירות ביצע צברי תוך כדי חקירת פרשת הרצת המניות.

בתשובתו לכתב האישום, שניתנה לפני חודשים אחדים, הודה צברי בעובדות רבות בכתב האישום (להבדיל מהודאה בעבירות כתב האישום). הודאתו שימשה לסניגוריו, עו"ד פנינה רבורין ודן קואל, עילה לבקש לשחררו בערבות.

צברי נעצר עד לתום ההליכים הן על-ידי שופטת בית משפט השלום, ברכה אופיר, והן על-ידי שופט בית משפט המחוזי, אריה אבנאר.

למרות זאת ביקשו צברי וסניגוריו מבית המשפט העליון לשחררו. הבקשה נדונה בפני השופט יעקב קדמי. גם בפני השופט קדמי תפס הדיון של הודאת הנאשם בחלק מעובדות כתב האישום, חלק נכבד בדיון.

> השופט חשין: לעולם יישמר איזון בין ההכרח לעצור את הנאשם עד לתום ההליכים, לבין הזמן הרב שיחלוף בטרם הסתיים משפטו של הנאשם, או אפילו בטרם החל

בפתח החלטתו לדחות את בקשת העורר כתב השופט קדמי: "מקום שאדם מואשם בעבירות של הדחה בעדות ושיבוש הליכי משפט, הוגנת אלו המיוחסות למבקש (לבי אשם), וקיימת תשתית ראייתית לכאורה להוכחתן, קמה ועומדת לחובתו חזקה, שאם ישוחרר בערובה לא יירתע מלחזור על התנהגות דומה לסיכול קיומם של הליכים תקינים במשפטו; ודי בכך – בהעדר 'סיבה טובה' להפרכת החזקה – כדי לבסס קיומו של 'יסוד סביר לחשש, ששחרור הנאשם יביא לידי שיבוש הליכי משפט', וכדי להצדיק החזקה במעצר דוחקא".

מול טענת הסניגורים, כי הנאשם הודה בחלק מעיקרי עובדות כתב האישום, טענה נציגת הפרקליטות, עו"ד אורלי רוזון, כי אין בהודאה זו כדי לבטל את הצורך בעדים הדרושים להוכחת עובדות אחרות השנויות במחלוקת ובהוכחת העבירות עצמן.

השופט קדמי קיבל טיעון זה וכתב: "לטובה אפילו 'הזכר' של ההודאה בעובדות, מצדו של המבקש, כדי מבקשת התביעה להשמיע עדים מטעמה; ונסיבות העניין עומדות בהקשר זה לחובתו של המבקש, מתחזק החשש של שיבוש הליכי משפט".

דו"ח על דו"ח / אורן שטיינברג וגיל נויברגר

אשטרום תעשיות – המשך הצמיחה מותנה בהגדלת נתח השוק

קצב הצמיחה של ענפי הבנייה בשנים הקרובות והביקוש למוצרי החברה, יושפעו ממדיניות הממשלה להפשרת קרקעות ולזירוז הליכי הבנייה

חברת אשטרום תעשיות בע"מ היא חברה תעשייתית העוסקת בייצור בטון מובא ומחזיקה בחב־רות בנות העוסקות בייצור מוצרי בנייה שונים, ובכלל זה בלוקים מבודדים, מוצרים מבטון, ריצוף משתלב וכן איטום ובידוד גגות ומבנים.

החברה מושפעת בעיקר מהיקף הפעילות בענף הבנייה למגורים, המקבל כיום דחיפה ממשלתית, במטרה להוזיל את מחירי הדירות. בנוסף, מושפעת החברה מהמצב הביטחוני, בעקבותיו מחליטה הממ־שלה על מספר ההיתרים שיינת־נו לעובדים מהשטחים ולעובדים זרים.

במחצית הראשונה של '94 חל שיפור משמעותי ברווחיות החברה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ואולם זו עדיין נמוכה בהשוואה לחברות דומות הפוע־לות בענף מוצרי הבנייה (איסוגג ואקרשטיין תעשיות). פעילות הע־נף במחצית הראשונה של השנה נפגעה מהסגר שהוטל על השט־חים בחודשים מארס־מאי. החל מיוני חזר ענף הבנייה לפעילות בהיקפים גדולים, בדומה לסוף '93 ותחילת '94.

אשטרום תעשיות נוסדה בשנת '66 ובאפריל '92 ביצעה הנפקה ראשונה לציבור בבורסה לניירות ערך בתל אביב של מניות, אג"ח ואופציות.

החברה נמצאת בשליטת חברת אשטרום הנדסה בע"מ המחזיקה במישרין ובעקיפין ב־66.3% מהון המניות (נכון ליום ה־30 ביוני '94). אשטרום הנדסה היא חברה פרטית הפועלת כחברה קבלנית ומוחזקת על ידי יונדק חברה מאוחדת להנדסה ופיתוח בע"מ (60%) ואליאר השקעות בע"מ (40%).

בעלי השליטה בחברת יונדק הם חיים גירון, המשמש כמנכ"ל משותף בחברת אשטרום תעשיות, יחזקאל נוסבאום, ליפא משורר, נחמיה רובין וקרולינה מייבלום. בעלת השליטה באליאר השקעות היא חברה זרה הרשומה ב"קאנאל איילנד", המנוהלת על ידי נאמ־נים ובהם חיים רובין, המשמש כיו"ר הדירקטוריון וכמנכ"ל משו־תף באשטרום תעשיות.

באפריל '94 חל תאריך פקיעת כתבי האופציות שהנפיקה החברה ב־'92. מתוך סך של כ־5.6 מיליון כתבי אופציה שמומשו למניות, מימשה החברה הבת (בשליטה מל־אה) נתיבי נוי בע"מ, כ־1.6 מיליון כתבי אופציה ורכשה 2 מיליון מניות נוספות, בהשקעה כוללת של 22.9 מיליון שקל. בכך הפכה החברה הבת לבעלת 11.5% מהון המניות של החברה. רכישה זו תאפ־שר לחברה לגייס הון בעתיד (על ידי מכירת המניות שמחזיקה החב־רה הבת), ללא העלויות הכרוכות בגיוס הון מהציבור.

בעלי מניות נוספים באשטרום תעשיות הם קבוצת בנה"פ (6%); אלייר השקעות (2.6%); חיים גירון (1.3%); יחזקאל נוסבאום (1.3%); ליפא משורר (0.6%) והיתרה בידי הציבור.

לאשטרום תעשיות (להלן אשטרום) חמש חברות בנות הפוע־לות בתחומים שונים של ענף מוצ־רי הבנייה (בסוגריים שיעור הבעלות):

● ישראבטון תעשיות בטון (100%) – חברה העוסקת בייצור ובשיווק בטון מובא. החברה היא אחת החברות הגדולות בארץ בת־חום זה וחלק מתוצרתה מיועד לאשטרום הנדסה.

● נתיבי נוי (100%) – חברה העוסקת בייצור ושיווק אבני רי־צוף משתלבות, מרצפות מדרכה, אבני תיחום וריהוט רחוב וגן.

● איטומית (100%) – חברה העוסקת באיטום ובידוד גגות של מבנים.

● אשקרים מוצרי בטון (95%) – חברה המייצרת מגוון מוצרי בטון ובהם אדני רכבת, עמודי חשמל וקורות דרוכות למבני תעשייה וגשרים. החברה השקיעה בשנים האחרונות בקווי ייצור חדשים כדי להגדיל את כושר הייצור של המפעל.

● אשקלית 268 (100%) – החב־רה הוקמה בשנים האחרונות כדי לספק את הביקוש בשוק הבלוקים לבנייה קלה ומבודדת. מוצרי החברה מתחרים במוצרי חברת אי־טונג, והחברה מעריכה כי חלקה בשוק זה, לאחר שנת פעילות אחת, מגיע ל־25%. מפעל החברה הוקם בהשקעה של כ־15 מיליון דולר, שמומנה מההנפקה שביצעה אשטרום תעשיות באפריל '92.

יצוין, כי 20.3% ממכירות אשטרום תעשיות והחברות הבנות מיועדות לאשטרום הנדסה (החב־רה האם) ולחברות הבנות שלה.

תוצאות הפעילות

ניתוח התוצאות של אשטרום תעשיות למחצית הראשונה של '94 ייעשה תוך השוואה למחצית המקבילה אשתקד ולשתי חברות הפועלות בענף מוצרי הבנייה, בהיקף ותחומי פעילות דומים:

● איסוגג תעשיות (להלן איסו־גג), העוסקת בעצמה ובאמצעות חברות בת, בייצור בלוקים מבוד־דים, אבני ריצוף משתלבות, יח"ד מתועשים, אביזרי צנרת ולוחות בטון דרוכים וחלולים.

● אקרשטיין תעשיות (להלן אקרשטיין) העוסקת בייצור ושיו־וק אבני ריצוף משתלבות, מוצרי סיליקט לבנייה, רעפי בטון ומוצ־רי תשתית תת קרקעיים מבטון.

מכירות אשטרום במחצית הראשונה של '94 הסתכמו ב־93.4 מיליון שקל, לעומת 73.2 מיליון שקל במחצית המקבילה אשתקד ו־113.6 מיליון שקל במחצית השנייה של '93. המכירות במח־צית הראשונה של '93 ו־'94 הושפעו מצמצום הפעילות בענף הבנייה עקב הסגר על השטחים, שהביא לצמצום הביקוש לחלק ממוצרי החברות הבנות. העלייה של 28% במכירות לעומת התקו־פה המקבילה, נובעת מגידול בהיקף הפעילות של ענף הבנייה שהחל במחצית השנייה של '93, והתבטא בעיקר בחברות אשקלית, אשקרים וישראבטון. המכירות של איסוגג ואקרשטיין הסתכמו במחצית הראשונה של '94 ב־98.3 ו־63 מיליון שקל בהתאמה.

לעלייה החדה במכירות הצטר־פה עלייה בשיעור הרווח הגולמי, מ־11.3% במחצית הראשונה ב־'93 ל־11.9% במחצית הראשונה ב־'94. העלייה במכירות ובשיעור הרווח הגולמי הביאו לעלייה של 34% ברווח הגולמי של אשטרום, שעלה מ־8.3 מיליון שקל במח־צית הראשונה של '93 ל־11.1 מי־ליון שקל במחצית השנייה.

שיעור הרווח הגולמי של החב־רה נמוך יחסית לאיסוגג ולאקרש־טיין, בהן הסתכם הרווח הגולמי במחצית הראשונה של '94 ב־35.7% ו־23.2% מהמכירות בהתא־מה. ניתן לשייך חלק מהפער בשי־עור הרווח הגולמי לסיווג שונה של הוצאות לעלות המכירות ול־הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות, ולפיכך השוואה משמעותית יותר היא של שיעור הרווח התפעולי.

בהקשר זה, יצוין כי בדו"חות הכס־פיים ל־30 ביוני '94, שינתה החב־רה את סיווג הוצאותיה לעלות המכירות ולהוצאות מכירה. שינוי זה נעשה הן לגבי מספרי ההשוואה והן לגבי נתוני '94, וזאת ללא מתן ביאור מתאים.

שיפור תוצאותיה הכספיות של אשטרום לעומת התקופה המקבי־לה אשתקד, נמשך גם בסעיף הוצ־אות מכירה, הנהלה וכלליות. אלה עלו אמנם ב־12%, מ־7 מיליון שקל במחצית הראשונה של '93 ל־7.9 מיליון שקל במחצית השנ־יה, ואולם כאחוז מהמכירות ירד חלקם מ־8.4% ל־7.5%.

כל אלה הביאו לעלייה חדה של 155% ברווח התפעולי של החברה, שעלה ל־3.2 מיליון שקל במחצית הראשונה של '94 (3.5% מהמכירות) לעומת 1.3 מיליון שקל במקבילה (1.7%).

על אף השיפור החד ברווחיות התפעולית של אשטרום היא עדי־ין נמוכה מאוד בהשוואה לחברות דומות. הרווח התפעולי של איסו־גג ואקרשטיין במחצית הראשונה של '94 הסתכם ב־14.1 ו־9.2 מי־ליון שקל בהתאמה.

בשתי חברות אלה מהווה הרווח התפעולי יותר מ־14% מהמכירות לעומת 3.5% בלבד באשטרום.

כיוון שהחברה אינה מפרטת בדו"חותיה הכספיים את הרווחיות התפעולית בחלוקה לחברות בנות ו/או למוצרים, ניתן רק לשער מה גרם לרווחיות התפעולית הנמוכה:

● תחרות חזקה בתחום הבטון המובא, שהוא המוצר העיקרי של הקבוצה, גורמת לירידת מחירים ולשחיקה ברווחיות של החברה ושל החברה הבת ישראבטון.

● החברה הבת, אשקלית 268, שהחלה לפעול ב־'93, הפסידה בשנה זו 1.8 מיליון שקל (על פי הדו"ח התקופתי). כאמור, אשטרום אינה מוסרת נתונים לגבי החברות הבנות ולפיכך לא ניתן לדעת אם אשקלית עברה לרווח במחצית הראשונה של '94.

בהוצאות המימון של החברה חל גידול מ־1.6 מיליון שקל במחצית הראשונה של '93, ל־2.5 מיליון שקל במחצית השנייה. גי־דול זה מוסבר בהפסד מני"ע של כמיליון שקל במחצית השנייה (מתוך תיק ני"ע שעמד בסוף '93 על 3.4 מיליון שקל), לעומת רווח של 770 אלף שקל במקבילה.

ללא השפעת הפסד/רווח מני"ע ירדו הוצאות המימון מ־2.3 מיליון שקל במחצית הראשונה של '93 ל־1.5 מיליון שקל במח־צית השנייה. הירידה בהוצאות המימון מוסברת בירידה בהתחיי־בויות השוטפות לבנקים ובירידה בהלוואות לזמן ארוך (ז"א).

החברה היא חברה תעשייתית כהגדרתה בחוק עידוד התעשייה (מסים) תשכ"ט־'69, ומדווחת לצורכי מס על בסיס הדו"ח המאו־חד. הוצאות המס שלה עלו מ־320 אלף שקל במחצית הראשונה ב־'93 ל־780 שקל במחצית השנייה. שיעור המס הגבוה נובע מחישוב מס הכנסה על בסיס דולרי ואי הכרה לצורכי מס בהפסד מני"ע.

השורה התחתונה בדו"ח רווח והפסד מצביעה על מעבר לרווח נקי של 41 אלף שקל במחצית הראשונה של '94, לעומת הפסד של 300 אלף שקל במקבילה. השיפור המתון ברווח הנקי, לעו־מת השיפור החד ברווח התפעולי, נובע בעיקר מההפסד מני"ע השנה לעומת רווח אשתקד. הרווח הנקי של איסוגג ואקרשטיין במחצית הראשונה של '94 הסתכם ב־6.3 ו־3.9 מיליון שקל בהתאמה.

החברה מחלקת דיווידנד לבע־לי מניותיה, וב־'92 ו־'93 חילקה 10 ו־6.4 מיליון שקל בהתאמה.

תזרים מזומנים

תזרים המזומנים הפרמננטי של החברה הסתכם במחצית הראשונה של '94 ב־7.3 מיליון שקל לעומת 3.2 מיליון שקל במקבילה אשת־קד.

עיקר הפער בין הרווח הנקי לתזרים הפרמננטי נובע מפחת והפחתות בסך 5.4 מיליון שקל (4.8 מיליון שקל במקבילה), וכן משחיקת ערך ני"ע סחירים והשק־עות לזמן קצר (ז"ק) בסך 940 אלף שקל. תזרים המזומנים הפרמננטי של איסוגג ואקרשטיין הסתכם במחצית הראשונה של '94 ב־15.7 ו־9.3 מיליון שקל בהתאמה.

התזרים מפעילות שוטפת היה נמוך יותר והסתכם ב־2.8 מיליון שקל לעומת תזרים שלילי של 2.6 מיליון במקבילה. הפער בין התז־רימים נבע בעיקר מעלייה בחיי־בים ובמלאי, עקב גידול הפעילות ביוני וברבעון השלישי.

במחצית הראשונה של '94 מי־משו כל כתבי האופציה של החב־רה למניות ולקופת החברה זרמו 12.4 מיליון שקל. סכום זה, יחד עם הרווח מפעילות שוטפת, שי־מש בעיקר להשקעה בפיקדון לז"ק בסך 7.2 מיליון שקל ולפיר־עון הלוואות לז"א בסך 6.2 מיליון שקל. בנוסף, השקיעה החברה 1.7 מיליון שקל ברכישת רכוש קבוע.

מצב כספי

האיתנות הפיננסית של החברה השתפרה במחצית הראשונה של '94 בעיקר כתוצאה ממימוש כתבי אופציה למניות. כתוצאה מכך עלה היחס השוטף ל־2.43 (לעומת 2.18 במקבילה) והיחס המהיר הגיע ל־1.95 (לעומת 1.76 במקבילה). יחסים אלו הם נמוכים יחסית לאיסוגג ולאקרשטיין (יחס שוטף של 3.69 ו־5.95 בהתאמה), ואולם עובדה זו מעידה בעיקר על עודפי נזילות בחברות אלה, שאי־נם משמשים לפעילות שוטפת.

ההון העצמי של החברה (בניכוי המניות שמחזיקה החברה הבת) ליום 30 ביוני '94 עומד על 74.9 מיליון שקל וממנו 51% מנכסיה. בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ההון העצמי ב־64.1 מיליון שקל ומימן 45% מנכסיה. הגידול בהון העצמי נבע בעיקר מהמרת כתבי אופציה למניות.

בנוסף למניות החברה נסחרות בבורסה לני"ע בתל אביב אג"ח להמרה (סדרה 1) שערכן המתואם 27.1 מיליון שקל. איגרות החוב נושאות ריבית שנתית בשיעור של 3%, צמודות למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין מארס '92, עומדות לפירעון ב־3 תשלומים שווים בשנים '97–'99, וניתנות להמרה למניות רגילות בנות 1 שקל ע.נ כל אחת, לפי שער המרה של 7.2 שקל ע.נ למניה. לפי שע־רי ניירות הערך של החברה ליום ה־13 באוקטובר '94 נסחרות איג־רות החוב במסלול האג"ח, בתשו־אה לפדיון נמוכה של 3.1% (ובפרמיית המרה של 124%).

מבט לעתיד

ענפי הבנייה צפויים לצמוח בשנים הקרובות ולגרום לגידול בביקושים למוצרי בנייה בכלל ולמוצרי החברה בפרט. קצב הצ־מיחה, בעיקר בענף הבנייה למגו־רים, יושפע ממדיניות הממשלה להפשרת קרקעות ולזירוז הליכי הבנייה. כמו כן מושפעת החברה, בטווח הקצר, מהחלטות הממשלה לגבי היתרים לעובדים מהשטחים ולעובדים זרים, באופן הגורם לתנ־ודות בהיקפי המכירות ובעקבות כך גם ברווחיות.

התוצאות העסקיות של החברה בשנים הקרובות יושפעו בעיקר מהרווחיות בתחום הבטון המובא, שהוא המוצר העיקרי של החברה, ומפעילות החברה הבת אשקלית. חברה זו, המייצרת בלוקים לבנייה קלה ומבודדת, שבהקמת מפעלה הושקעו כ־15 מיליון דולר, טרם עברה לרווחיות משמעותית.

המשך הצמיחה ברווחיותה של החברה מותנה ביכולתה לשמור ואף להגדיל את נתח השוק ושיעו־רי הרווח הקיימים, בשוק המאופי־ין בצמיחה מהירה, ובתחרות חזקה מאוד.

דו"ח רווח והפסד מאוחד
מתואם לשקלים של חודש יולי 1994

	לתקופה של ששה חודשים 1994	לתקופה של ששה חודשים 1993	לתקופה של שלושה חודשים 1994	לתקופה של שלושה חודשים 1993	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993 (מבוקר)
	שנסתיימה ביום 30 ביוני (בלתי מבוקר)				
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
הכנסות ממכירות	93,440	73,155	47,740	36,341	186,767
עלות המכירות	82,324	64,855	42,212	32,095	165,408
רווח גולמי	11,116	8,300	5,528	4,246	21,359
הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות					
הוצאות מכירה	913	863	435	322	1,524
הוצאות הנהלה וכלליות	6,963	6,164	3,450	3,440	11,956
	7,876	7,027	3,885	3,762	13,480
רווח מפעולות	3,240	1,273	1,643	484	7,879
הוצאות מימון, נטו	(2,451)	(1,567)	(1,162)	(637)	(1,681)
הכנסות אחרות	78	319	12	319	338
רווח לפני מסים על ההכנסה	867	25	493	166	6,536
מסים על ההכנסה	775	315	859	134	1,909
	92	(290)	(366)	32	4,627
חלק המיעוט ברווחי חברה בת	(51)	(10)	(20)	(11)	(118)
רווח (הפסד) נקי	41	(300)	(386)	21	4,509
רווח (הפסד) למניה ל־1 ש"ח מניות ערך נקוב (בש"ח)	0.00	(0.01)	(0.01)	0.00	0.16

אנשים ועסקים

יפעור. פיטורים בבית ברל

פורן. אנרגיה ומיחזור

קדמן. נגד אבנתלה

זנבר. נגד פיחות

ההסתדרות סוגרת ברז

ההסתדרות תפסיק להעביר כספים לפעילויות העריכות בחמישה גופים הפועלים במת־חם בית ברל – המכון הבינלאו־מי להכשרת משתלמים, המכון היהודי־ערבי, מכון לוינסון, מו־רשת השרון המדרשה ליהדות. כך עולה מהצעה שהכין בנימין יפעור, מנהל האגף למטה ותכ־נון בהסתדרות, שתידון היום בהנהגת ההסתדרות.

גופים אלה יצטרכו לדאוג לקיומם הכלכלי על־ידי קיום סמינרים וימי עיון. הפסקת התקציב תביא לפיטורי כמחצית מהמועסקים בגופים הללו ולהת־ייעלות בתחומי התחזוקה.

חיים ביאור

פורן בחברה חדשה

תא"ל (מיל') אפרים פורן, לשעבר דובר צה"ל ומזכירם הצבאי של בגין ורבין, מצטרף כשותף לחברה חדשה שתעסוק בפרויקטים בתחומי האקולוגיה, מיחזור וייצור אנרגיה.

החברה, מערכות אנרגיה מת־קדמות, הוקמה בשיתוף איש העסקים יורם גרופ, בעליה של הנדסה כללית, והיא תתמקד באיתור ובפיתוח פרויקטים בת־חום ניצול וייצור אנרגיה מפסו־לת, שריפת גזים רעילים ועוד.

פורן וגרופ אירחו באחרונה משלחת של קונצרן הענק הצ־רפתי בבקוק אנד אנטרפריז, השואף לפעול בישראל בתחומי האנרגיה ואיכות הסביבה.

עמירם כהן

פביוס מתרחבת

רשת הפיצות פביוס תחל במכירת זכיונות ליזמים, ועד לסוף השנה ייפתחו שני סניפים חדשים. בעל הרשת, אורי זהרבי־ני, אמר כי בדעתו להנפיק בש־נה הבאה את הרשת בבורסה.

בימים אלה חתם זהרבני על חוזה לפתיחת קפה מסעדה אי־טלקית, בשטח של כ־400 מ"ר, במרכז גולדה בתל־אביב. כיום כוללת הרשת חמישה סניפים.

זוהר בלומנקרנץ

בזק תיקנה את הסרט

התשדיר החדש של בזק ל"שיחות מפגש" עלה בסוף השב־וע שוב על המרקע, לאחר שע־בר שינויים על פי הנחייתו של מנכ"ל החברה, יצחק קאול. התשדיר המקורי הופסק בעק־בות תלונתו של מנכ"ל המועצה הלאומית לשלום הילד, ד"ר יצ־חק קדמן, ממנה עולה כי הסר־טון מהווה פגיעה במאומצים ובמאמצים.

בתשדיר המקורי הופיעה ילדה בוכי־יה ששוחחה עם אנשים נוספים והתייפחה: "אבנתלה? מאומצת? איזה גודל אבסור". קדמן טען, כי הפרסום מהווה פגיעה בציבור שלם של משפחות מאמצות, נו־תן הכשר לסטיגמה שלילית של ילדים מאומצים ואף תורם לב־נייה של סטיגמה כזו.

עירית רוזנבלום

מחטפי פרס

שר החוץ, שמעון פרס, לא רואה מנוס מקיצוץ הוצאות המ־משלה כדי להילחם באינפלציה. בהופיעו בסוף השבוע בפני חב־רי אגודת הידידים של המרכז הרפואי בילינסון, הדגיש פרס שהתהליך האינפלציוני קשור בהסכמי השכר שנחתמו במשק, שהיו נדיבים מדי.

פרס הזכיר, כי כשהיה ראש ממשלה, ב־'84, גיבש תוכנית לבלימת האינפלציה שכללה קיצוץ מאסיבי בהוצאות המשר־דים. לדבריו, הוא ניצל את הד־יונים הליליים ואת עייפות השרים, ובכל פעם ששר זה או אחר חטף תנומה, הוא ניצל זאת להעביר החלטה על קיצוץ בתקציב משרדו. "קיצצתי במהלך זה הרבה אויבים שמאוחר יותר הצביעו נגדי במרכז המפלגה", אמר פרס.

עדנה ארידור

זנבר: זה לא הזמן לפיחות

(ע). יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי, משה זנבר, קרא ביום ששי לממשלה להע־ביר בדחיפות חוק שיתיר לחב־רות לקנות ולמכור את מניותיהן בבורסה, על מנת למ־נוע זעזועים ותנודות חריפות בשוק, וכדי להפסיק את התופ־עה שביקושים קטנים או היצ־עים קטנים יביאו לעליות או לירידות חריפות בשערי המני־ות, ללא סיבה כלכלית סבירה.

כשנשאל האם יש לעשות פיחות בשער החליפין, ענה זנ־בר שלא, זה לא הזמן המתאים.

מינויים

● ניר גת, דירקטור במקורות, מונה לקדנציה נוספת כיו"ר ועדת הביקורת.
● שמאי הרכב אפרים מוהר מונה ליו"ר ארגון סוחרי הרכב המשומש בישראל.
● צור יוגב מונה למנהל "אי־יס" – רשת למוצרי עשה זאת בעצמך, בבעלות כיל"ו.
● עמיחי בר־יוסף מונה למנ־הל השיווק של חברת סילק מולטימדיה – תוכנות המחשה.
● משה שאול מונה למנהל השיווק בחברת שלטי כרמי.

חברת העובדים אינה מעבירה חוב של 470 מיליון ש' לקרנות הפנסיה

מאת חיים ביאור

חברת העובדים נמנעת מלהע־ביר לקרנות הפנסיה ההסתדרותי־ות סכומים שהעבירו הקרנות לקרן והשקעות שלה בין '70–'83.

הכספים הושקעו בקרן השק־עות באיגרות חוב בלתי צמודות. מבקרת המדינה, מרים בן־פורת, שהתייחסה לנושא בדו"ח מינואר '93, קבעה שלקרנות הפנסיה נג־רם הפסד של 297 מיליון שקל. ההפסד נאמד ב־470–480 מיליון שקל בסוף '94.

במכתב ששיגר בימים אלה מתי דהן, יו"ר המחלקה להשכלה וחבר ועד עובדי ההסתדרות, ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת, גדליה גל, נטען: "המסקנה הסו־פית מפרשה זו, בה הופקרו מאות מיליוני שקלים של מבוטחי קר־נות הפנסיה, היא שאנשי האוצר נמנעו מלהפעיל את סמכותם ואת תוכחתם, בהתאם להנחיות המבק־רת. היה עליהם כדי לגרום לכך שקרנות הפנסיה יפוצו על־ידי חברת העובדים או ההסתדרות, בגין השקעות בנכס חסר ערך".

(ע). העובדים שיפוטרו יזכו לפיצויים הוגנים ששיעורם יגיע עד ל־800 אלף שקל, כך אמר יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ח"כ עמיר פרץ, בסימפוזיון שנערך מטעם הסתדרות עובדי המדינה בביתן אהרון.

פרץ הבהיר, שיש גם מי שמז־היר מפני בזבוז כספים מצד ההס־תדרות כדי לפצות עובדים. לאור האמור, אמר, חייבים הפיצויים להיות הוגנים, אך לא נדיבים מדי.

האוצר: בליזובסקי מתנהג כאיש תמ"ס בהתנגדותו לוויתורים בסחר עם ירדן

מאת גדרי מלץ

משרד האוצר מתח ביקורת חריפה על מנכ"ל התאחדות התע־שיינים, יורם בליזובסקי, בשל תביעתו להקפיד כי עיקרון ההד־דיות יישמר בהסכם הסחר בין ישראל לירדן. "בהתקפותיו מתנ־הג בליזובסקי כאיש משרד התע־שייה והמסחר, ולא כנציג התעשיינים, הרואים את האפשר־ויות הגלומות לתעשייה הישרא־לית עם חתימת הסכם השלום ופתיחת הסחר בין ישראל וירדן", נאמר בהודעה רשמית שהוציא דו־בר משרד האוצר.

בניגוד למשרד התעשייה והמ־סחר, סבור האוצר כי יש לאפשר הפחתה מהירה יותר של שיעורי המכס על היבוא מירדן לישראל, לעומת הפחתת שיעורי המכס על יצוא מישראל לירדן.

לדברי אנשי המשרד, יש להת־חשב בנסיבות הפוליטיות והכבד־לים שבין כלכלת ישראל לכלכלת ירדן.

באוצר מזהירים, כי עיכובים בגיבוש הסכם הסחר בשל עמדת התמ"ס, עשויים לעכב גם את בי־טול החרם הערבי.

לדברי אנשי האוצר, יש לראות את תרומת השלום עם ירדן בראי־יה כוללת ולא בצרות עין.

באוצר מציינים, כי סך היצוא של ירדן הוא 1.2 מיליארד דולר – מתוך זה 500 מיליון דולר יוצא אשלג, שעליו אין דנים כלל. לדבריהם, ליצוא הירדני עשויה להיות השפעה שולית על התעשי־יה בישראל.

ישראל וירדן יפעלו להדברת הכלבת ולהגנה על הצומח

מאת עמירם כהן

הסכם לשיתוף פעולה וטרינרי למלחמה בכלבת ולהגנת הצומח, נחתם בסוף השבוע בעקבה בין ישראל לירדן.

מבצעי חיסון משותפים

ההסכם קובע הסדרים למעבר זקות ופירות ומוצרים חקלאיים מהצד, בין המדינות. כן נקבע, כי גוף משותף יעביר מידע על מח־לות צמחים ובעלי חיים בשתי המד־ינות, וישתף פעולה בהדברת הכלבת ומחלת הפה והטלפיים.

ההסכם מאפשר גם חילופי מומחים ומבצעי חיסון משותפים.

מהצד הישראלי חתמו על ההס־כם מנהל השירותים הווטרינריים, פרופ' ארנון שמשוני, ומנהל השי־רות להגנת הצומח, פרופ' שמואל אלחנן, ומהצד הירדני חתמו ד"ר מחלוף אמרין, מנהל השירותים הווטרינריים בירדן, וה"ד יוסף רושדי, יועץ שר החקלאות הירדני לייצור.

שר החקלאות, יעקב צור, אמר כי ההסכם יהווה בסיס להסכם הס־חר החקלאי שיחתם בהמשך.

קופיטק – משווקת מכונות הצילום של טריומף־אדלר

מאת נחמיה שטרסלר

חברת קופיטק מיכון משרדי מונתה לאחרונה כמשווקת בישר־אל של מכונות הצילום של חברת טריומף־אדלר. היא עוסקת גם בי־בוא ישיר של ציוד זה.

שיווק מכונות הצילום נעשה בדרך של מכירה או השכרה, כאשר החברה משווקת את המוצ־רים בעיקר במגזר העסקי והממש־לי לצד פעילות בשוק הפרטי. לשם כך גייסה החברה כוח אדם נוסף.

בעלי החברה, המכהנים בה כמנכ"לים במשותף, יוסף איצקר בין ואורי מונטג, מצטיים זה שנים רבות בענף המיכון המשרדי.

נבחנת הצעת האירופים לממן תוכניות מים משותפות עם ירדן

מאת עמירם כהן

ישראל בוחנת את ההצעות שהגיש לה האיחוד האירופי למי־מון פרויקטים עם ירדן בתחום המים, במסגרתם אמורים לפתח כ־70 מיליון מ"ק מים עבור ירדן.

שתי המדינות ישקיעו 150 מי־ליון דולר בהקמת שני סכרים על הירמוך והירדן לאיגום מי שטפ־נות, ובהקמת מתקני התפלה להת־פלת מי "המוביל המלוח".

האיחוד האירופי הציע להלוות 50% מהסכום הנדרש בריבית של 4.5% ל־20 שנה עם גרייס של 5 שנים. בשיעור הריבית המוצע גלומה הנחה של 3% בהשוואה לריבית המקובלת באירופה.

אחד הקשיים בגיוס הכסף נובע מסירוב האיחוד להשתתף בפיתוח מים לחקלאות, מתוך הערכה כי לחקלאות בישראל ובירדן אין יכולת החזר. בנוסף, מתנים האי־רופים את השתתפותם במציאת מקורות נוספים.

נציב מים, גדעון צור, אמר כי ישראל תמשיך לדון עם האיחוד על תנאי המימון תוך בחינה מחו־דשת של האפשרויות לפתח יותר מים לצריכה ביתית.

לדברי הנציב, הדיונים יתמקדו בדרישת האירופים לערבויות להלוואות, וכי תיבחן הקמת קונ־סורציום ישראלי־ירדני, או בנק משותף, שידרוש יורם הכסף. צור ציין, כי ישראל תפנה גם לאמריק־אים בבקשה להשתתף בגיוס הכס־פים.

עוד נמסר כי שר החוץ, שמעון פרס, עשוי לצאת בקרוב יחד עם הנסיך חסן לגרמניה, שם ינסו להשיג מענק של 25% מההשקעה. בישראל מעריכים, כי אם יושג הסכום המבוקש, לא יתקשו החב־רות שיזכו במכרז לממן את היתר ממקורות בנקאיים.

עדיר רוח
שירותי המפעיל לשרותך (1962) בע"מ
בכל הקשור ברישום התחברות
רישום חברות חדשות רשומים
במחשב הרשם * מידע ממוחשב
מרכז כלל חדר 703 מתחת
למשרדי רשם החברות ירושלים
טל' 02-248989
פקס 02-250202

בבל"ל: חיסכון צמוד לשנתיים בריבית של 4% בחצי שנה הראשונה

מאת מרית גילת

בנק לאומי מציע תוכנית חיס־כון צמודת מדד לתקופה של שנ־תיים בשם "חיסכון שיא", שבה בששת החודשים הראשונים משולמת ריבית קבועה של 4% לשנה – שהיא הריבית הגבוהה ביותר במשק. הריבית תשתנה מדי חצי שנה על בסיס "עוגן כפיר" – ממוצע תשואות באג"ח צמודות למדד מסוג כפיר (כיום 4.3%). הבנק מבטיח כי הריבית לא תרד מתחת ל־2.5% לשנה.

זוהי תוכנית הדומה במתכונתה לתוכנית חיסכון שפירסם בנק מר־כנתיל דיסקונט לפני כשבועיים, ואולם שם הריבית המובטחת בתק־ופה הראשונה היא של 3.75%. בתוכניות צמודות מדד רגילות משלמים כיום רוב הבנקים המסח־ריים 2.5%–2.75% ריבית.

הידעת שאפשר להרוויח גם בשוק יורד?
אפשר! בשיטת StorM

ניהול תיקי אופציות מעו"ף

ניהול תיקי מעו"ף בכל סוגי הפוזיציות והאסטרטגיות:
קניה, מכירה בחסר, גידור סיכונים, ארביטראז',
שיקום תיקי אופציות קיימים.
הפעילות מבוצעת בשיטת StorM באמצעות:
מערך מיחשוב מתקדם ויחודי.
לפרטים: שלום הר־עוז או ערן חורש טל. 03-5605595

סערת שוקי־הון בע"מ
אלנבי 106 - ת"א טל': 03-5605650/רב קווי

משתלם למנהלים עם החשבשבת שלהם

השתלמויות על חשבון 'חשבשבת' - למנהלים ולבכירים בחברה שאינם מפעילים את התוכנה בעצמם, ורוצים להפיק ממנה יותר. בין הנושאים: ניהול תזרים המזומנים, תמחיר, ניתוח המכירות, דוחות סטטיסטיים ובקרת נתונים.
לקבלת מידע על לוח ההשתלמויות, פקסס - 03-5612310 או טלפון 03-5631976 (סימה).

בית חשבשבת: רח' בית הלל 3,
שכ' מונטיפיורי, תל־אביב 67017
טל': 03-5631919
סניף צפון: שלמה בן יוסף 10,
חיפה, 04-418222

חשבשבת
והעסק עובד חכם

נוגה אלי

צרכנות

עורכת לאה פורת

פטור מדו"ח חוסך מס

חור בכיס

אברהם טל

פקידי מס הכנסה לא מוותרים בקלות על אלף שקלים וגם לא על מאה – כאשר הם חושבים שהכסף מגיע לאוצר המדינה. מצד שני, ההוראות החוקיות מאפשרות לנישום במקרים מסוימים לחסוך ממס הכנסה אלפי שקלים ואולי רבבות, בלי מאמץ. הנה דוגמה שלמדתי אך לאחרונה. הנתונים מתייחסים לשנת המס 93', אבל העיקרון יחול גם השנה.

על פי ההוראות היה פטור מהגשת דין וחשבון מי שהכנסותיו נבעו אך ורק משלושה מקורות, ולא עלו על 290,000 שקלים. המקורות (בפישוט שאינו גורע ממהות העניין) הם: משכורת שממנה נוכה מס במקור, ואם יש יותר ממשכורת אחת – שנוכה ממנה מס בשיעור 45% או בשיעור שקבע פקיד השומה; דמי שכירות ששולם עליהם מס בשיעור 10% תוך מילוי הדרישות שנקבעו לעניין זה בחוק; ו"הכנסה נוספת" שלא מעסק או משלח יד שנוכה ממנה מס בשיעור שאינו נמוך מ–40% – או באישור פקיד השומה, בשיעור שאינו נמוך מ–30% – וסכומה של ההכנסה אינו עולה על 150 אלף שקל או עד מחצית המשכורת ודמי השכירות, לפי הנמוך.

290 אלף שקל בשנה, כלומר כ–24 אלף שקל בחודש, הם משכורת שאפשר להתכבד בה, וגם לחיות ממנה לא רע. ברור שנישום המושך משכורת כזאת שילם אשתקד את המס השולי המרבי – 50% (ליתר דיוק: 50.2%). נניח שהיתה לו "הכנסה נוספת" בסך 140 אלף שקל, שממנה נוכו במקור כחוק 40% (וזה שיעור ניכוי שכיח בשורה ארוכה מאוד של עיסוקים שאינם "עסק או משלח יד"), בלי צורך באישור פקיד השומה. בהעדר דו"ח, זה גם שיעור המס הסופי. אילו היה הנישום חייב בדיווח, היה משלם על הכנסה זו מס של 50%. החיסכון: 14,000 שקלים.

אם גם בן או בת זוגו ממלאים את התנאים האלה, אפשר להכפיל את החיסכון.

ביקשתי את הסברו של גרי אגרון, סגן נציב מס הכנסה. מדבריו הבנתי שהסדר זה מבוסס על ההנחה שלנישום בעל הכנסות נוספות יש גם הוצאות, שאותן הוא זכאי לנכות כדי להגיע להכנסה החייבת במס. ההסדר נקבע כדי להקטין את העומס על פקידי השומה ולחסוך טרחה מנישומים.

מעניין מאוד. המשמעות היא, שמס הכנסה מוכן להכיר, בלי צורך בדיווח ובהוכחה, בהוצאות שהיו לנישום בייצור ההכנסות הנוספות. לעתים קשה להצביע על הוצאות ולהוכיח אותן להנחת דעתו של פקיד השומה: במקרים אלה יש בוויתור על הדיווח, התיעוד וההוכחה משום הקלה גדולה ומקור לחיסכון מס בסכומים משמעותיים.

המסקנה: כדאי לנישומים המגישים דוח"ות שנתיים למס הכנסה והממלאים את התנאים שנקבעו בהוראות, להשתחרר מטורח הדיווח. מי מאתנו לא ישמח להקטין את העומס מעובדי מס הכנסה?

עמלה מותנה

בסוף אוגוסט דיווחתי כאן שהפקדת מזומנים לזכות חשבון של אחר בבנק לאומי חייבת, בניגוד למה שהיה בעבר, בעמלה של 7.85 שקל. למשל, אם תרצו להפקיד 500 שקל לזכות חשבונו של הבן כדי לצמצם את האוברדרפט הפראי שלו בבנק.

דוברת בנק לאומי העירה לי כי העמלה לא חלה כאשר ההפקדה נעשית בידי "קרוב משפחה", או בידי עובד או שליח של בעל החשבון. פקידי הבנק אמורים לברר את זיקת המפקיד לבעל החשבון.

מניסיון אישי אני יכול לקבוע, שפקידי הבנק אינם עושים זאת: יש שהם דורשים עמלה ויש שאינם דורשים, אבל הם אף פעם לא שואלים. לקוחות בנק לאומי – שימו לב.

מה הנוהג בשאר הבנקים? בנק המזרחי גובה מהמפקיד מזומנים בחשבון של אחר 7.50 שקלים, בנק הפועלים גובה 7.80 שקלים, בנק דיסקונט גובה 8 שקלים. רק הבנק הבינלאומי מקלקל את שורת הקרטל: הוא מצליח לגמור את השנה ברווח למרות שאינו גובה עמלה על הפקדות כאלה.

כך סוחטים אותנו

אירוע א. לא מזמן עלה על שולחננו ממרח שלא הכרנו בעבר: חצילים ביוגורט מתוצרת מפעל מזון גדול ומפורסם בצפון הארץ. אני מודה שקנינו את המוצר שלא בהתאם לכללי הצרכנות הנבונה – כלומר ראינו אותו על המדף, הושטנו יד והנחנו בעגלה. בבית עברנו על "לוקש" הקופה, ונדהמנו להיווכח במחיר התערובת: 5.30 שקל.

מדובר בסך הכל ב-250 גרם מהחומר. אינני מומחה בתחשיבים של מוצרי מזון, אבל כמה יכולים לעלות חומרי הגלם במוצר, שמרכיביו העיקריים (250 גרם ברוטו) אינם שמנת הלנית וביצי דגים מהים הכספי, אלא יוגורט וחצילים? 20 אגורות? נכפיל פי חמישה כדי לכסות את כלל עלויות הייצור, וסכום זה נכפיל פי שניים לטובת הוצאות מכירה והוצאות כלליות – ועדיין אנחנו רק בשני שקלים. הרווח בסך 3.30 שקל מתחלק בין המרכול והיצרן – מן הסתם, שליש למרכול ושני שלישים ליצרן. האם זה פלא שבעל המפעל (דמות ציבורית ידועה) הולך ומתעשר?

נ"ב, מבחינת הטעם – מוטב חצילים לחוד ויוגורט לחוד.

אירוע ב. כאשר שעון הקווארץ שלי מתחיל לפגר, אני פונה לשען כדי שיחליף את סוללות הכפתור. באחרונה שילמתי בעד הסוללה הזעירה – והמאמץ הכבד שהשקיע השען בהחלפתה – שמונה שקלים. לא מזמן חדל מחשבון הכיס שלי לפעול. נכנסתי לחנות למוצרי חשמל ברחוב סלמה וביקשתי שתי סוללות כפתור. נדהמתי לראות את המחיר: ארבעה שקלים לזוג. "לפי זה השען שלי מרוויח 300% על החלפת סוללה", אמרתי לחשמלאי. הלה, בחור לא תמים, צחק ואמר: "למה לא 700%?" מזה הבנתי, שגם הוא לא טומן את ידו בצלחת – אם כי הרווח שלו על סוללה הוא 100% בלבד.

השפעת עידן הבריאות על מיץ הפטל

מאת מיכל צוריאל

המרכיבים העיקריים במיץ פטל ובסירופים אחרים האהובים על ילדים הם סוכר, מים וצבעי מאכל – ולא מיץ פרי. רק באחרונה נכנסו לשוק כמה מוצרים שאינם מכילים תוספות מלאכותיות

כמעט כל ישראלי מבוגר שתה בילדותו מיץ פטל. גם היום לא נס ליחו של התרכיז האדום המהול במים, המוגש בכוסות קלקר בימי הולדת ובמסיבות סוף שנה, נישא במימיה לטיולים, נלגם בסתם יום של חול ונמצא בכל בית שיש בו ילדים.

מחקר צרכני שערכה חברת אסם, יצרנית הסירופים של עסיס, העלה כי שמונה מתוך עשר אמהות לילדים עד גיל 13 קונות סירופים ממותקים באופן קבוע.

לא פלא שילדים אוהבים את האדום המתוק־תוק הזה, אבל מפליא שבעידן הבריאות והחזרה לטבע, הורים עדיין מאפשרים לילדיהם שתיית מיצים עתירי סוכר, צבעי מאכל ותוספים אחרים.

רשימת הרכיבים המצויים בכמה מהמיצים הללו מעוררת מחשבה. כך, למשל, סירופ פטל מתוצרת עסיס מכיל, נוסף לסוכר, מים ומיץ פטל, גם חומצת מאכל, חומר משמר, חומרי טעם וריח וצבעי מאכל 122 וצהוב סאנסט.

סירופ ענבים ג'מבו מתוצרת יכין מכיל: סוכר, מים, רכז ענבים, גלוקוזה, חומצת מאכל, חומרי טעם וריח, חומר משמר 221, צבעי מאכל – צהוב סאנסט, פי.סי.פי. 110, קרמוזין 120, כחול מבריק 133 וקרמל 150.

גם פריגת, שמוצריה האחרים משווקים תחת הסיסמה "טרי מן הטבע", מייצרת מיץ פטל המכיל סוכר, מים, חומצת מאכל, רכז פטל, צבעי מאכל 102, 122, 124, 132, חומרי שימור וחומרי טעם וריח.

על פי הוראות משרד הבריאות, רכיבי המוצר מצוינים על האריזה בסדר יורד, בהתאם לתכולתם במוצר. מכאן אפשר להסיק שסוכר ומים הם המרכיבים העיקריים בסירופים – ולא מיץ הפרי.

במשך שנים עמד בקבוק הפטל על המדף כמעט ללא שינוי – אותו הרכב ואותו בקבוק. עם השנים הצטרפו לשוק יצרנים חדשים עם הרכבים ובקבוקים דומים. אך עד לאחרונה כמעט שלא פותחו מוצרים חדשים, הפרסום היה מינימלי, והיצרנים נאבקו במדפים בעיקר על ידי הוזלת מחירים. באחרונה מסתמן אמנם שינוי שמקורו ביוזמת היצרנים עצמם, אבל לא בטוח שהסנוניות הראשונות מבשרות עידן חדש.

לשוק פרצו כמה מוצרים חדשים שאינם מכילים תוספות מלאכותיות, המיועדים באופן ספציפי לילדים. משקה כזה הוא, למשל, ויטמינצ'יק של עסיס, סירופ בלא חומרים משמרים ובלא צבעי מאכל המועשר בוויטמינים.

חנה שימשי מחברת אסם, טוענת שממחקרי שוק של החברה עולה כי האם הישראלית אינה שלמה עם כך שילדיה שותים מיץ מרכיז סינתטי. לכן, לדבריה, פיתחה החברה את ויטמינצ'יק, שהוא השבחה של מוצר קיים שהותאם לקהל הצרכנים.

שימשי מגדירה את המוצר "בשורה חדשה" בשוק הסירופים. אבל הבשורה החדשה ניצבת על המדף לצד המוצרים הוותיקים והלא משובחים של עסיס ושל יצרנים אחרים. שימשי חוזה שבתוך שנים מספר יפנו המשקאות הסינתטיים את מקומם על המדף לטובת משקאות משובחים נטולי חומרים משמרים וצבעי מאכל.

בשורה חדשה מתחום המשקאות המוגזים היא המשקה קולה קיד, שיצא באחרונה לשוק. משקה זה, אומר איתן כסיף, מנהל השיווק של היצרנית חברת יפאורה־תבורי, עונה על צורכי השוק.

לדבריו, אמהות נעתרות מתוך ברירה לדרישות ילדיהם המבקשים משקאות קולה המכילים תוספים מלאכותיים. זו מלחמה אידיאולוגית שבה הורים רוצים שילדיהם ישתו מים, אבל הילדים רוצים לשתות רק מתוק.

"היום ההורים מגלים רגישות להימצאות כימיקלים במזון" אומר כסיף, "לכן הוצאנו מקולה קיד את החומרים המשמרים ואת החומצה הזרחתית, שמזיקה לשיניים יותר מחומצת המאכל המצויה בו".

מוצר נוסף מבית יפאורה־תבורי שעבר שינוי הוא המשקה טרופית. אלא שכאן מדובר רק בטעם ובארומה חדשים. אם הקולה קיד עבר "השבחה", הרי הטרופית עברה תהליך המכונה על ידי אנשי שיווק "מתיחת מותג". כלומר: שיווק המוצר, שנמכר עד עתה באריזות אישיות, בבקבוקים משפחתיים בני ליטר וחצי. טרופית בטעם מסטיק מכילה מים, סוכר, חומצות מאכל, חומר מייצב, חומרי טעם וריח, חומר משמר וצבעי מאכל.

היכן התשובה לרגישות ההורים לחומרים כימיקליים? כסיף: "מתפקידי לענות על צורכי הצרכן ולא לחנך אותו. במקרה של טרופית לא היה אפשר לוותר על חומר משמר וצבעי מאכל, שעליהם ניתן לוותר במשקאות מוגזים".

אולם על פי דבריו של פרופ' שמואל יגאי מהפקולטה להנדסת מזון ומיקרוביולוגיה בטכניון, אין לראות בקולה קיד בשורה חדשה. "במשקאות מוגזים דוגמת קולה אין צורך בהוספת חומר משמר, מאחר שהחומצה המצויה ממילא במשקה מונעת את קלקולו", הוא אומר. "הדבר דומה להצהרת יצרני שמני מאכל צמחיים שאין כולסטרול בשמן. הרי ממילא אין כולסטרול בשמנים שמקורם בצומח".

חומצה זרחתית, טוען פרופ' יגאי, היא חומר שהגוף זקוק לו, הנמצא במוצרי מזון שונים. ומלבד זאת אין הבדל משמעותי בנזק הנגרם לשיניים מחומצה זרחתית או מחומצת מאכל, ובשני המקרים הרוק מנטרל את החומצה המתנקזת לקיבה, שבה יש חומצה בריכוז גבוה יותר מאשר במשקה. כמות הסוכר במשקאות הממותקים היא הגורמת לנזק לשיניים. בקולה קיד המיועד לילדים, אין פחות סוכר מאשר במשקאות קלים אחרים.

על קפאין אומר פרופ' יגאי כי אין סיבה להפריז בהשפעתו המזיקה על ילדים, אך כיוון שחומר זה אינו נחוץ לילדים מבחינה תזונתית, אין להגזים בו. לדעתו, כוס אחת של משקה קולה ביום היא כמות סבירה לילד בן שלוש. אם ילד דורש יותר, יש מקום לשקול שימוש במשקה נטול קפאין.

בהנחה שהיום כל קונה אינטליגנטי בודק את רשימת הרכיבים, נשאלת השאלה האם מוצר שהוצאו ממנו צבעי המאכל והחומרים המשמרים אמנם עדיף על פני מוצר שמכיל את החומרים האלה.

פרופ' גבריאל דינרי, מנהל המכון לגסטרואנטרולוגיה ותזונה במרכז הרפואי לילדים בבילינסון, אומר שככל שמוצר כולל פחות תוספות כימיות, כך הוא פחות מזיק. מצד שני, אין כרגע הוכחה מדעית ברורה שחומרים כמו צבעי מאכל, חומרים משמרים ותוספות מזון, המותרים כיום לשימוש, אכן מזיקים לבריאות.

פרופ' דינרי ממליץ על שתיית שש כוסות נוזלים ביום לילד בן שלוש ושניים עד שניים וחצי ליטר ביום לילד בן עשר. חשוב לדעת שגם בפירות יש מים וגם שוקו או אשל הם נוזלים. לא תמיד התרשמות של ההורה, שלילד יש בעיית שתייה או אכילה, היא נכונה. אם הילד גדל ומתפתח יפה, כנראה אין לו בעיה.

הורה מודאג יכול לבצע מעקב ולרשום במדויק כל מה שהילד אכל ושתה במשך כמה ימים. ייתכן שיווכח לדעת כי הילד מצליח לאזן את עצמו. אם בכל זאת נראה להורים שיש בעיה, עליהם לפנות לייעוץ רפואי או דיאטני.

על הוספת ויטמינים למוצר, אומר דינרי, שכאשר הכלכלה מאוזנת, תוספת של ויטמינים מעבר לצריכה היומית הנדרשת היא חסרת משמעות ואין לה יתרון בריאותי. לעומת זאת, צריכה עודפת של ויטמינים כמו אי ודי עלולה להזיק. יש היום טבלאות שבעזרתן אפשר לחשב במדויק מהי צריכת הוויטמינים המומלצת. אך לדברי דינרי, אפשר להניח ששתיית משקה עם תוספות של ויטמינים אינה מזיקה, כי מדובר בכמויות קטנות.

צריך גם לזכור, שכוס של משקה ממותק מכילה לפחות 150 קלוריות. שתייה מרובה של משקאות ממותקים יכולה לגרום להרגשת שובע וחוסר רצון לאכול. דינרי ממליץ לשתות מים בלבד, אך גם הוא יודע שזו גזירה שהציבור אינו יכול לעמוד בה.

פרופ' יגאי מתנגד להוספת צבעי מאכל למוצרי מזון, גם של צבעים הנחשבים בטוחים או לא מזיקים לבריאות. "לצבעי מאכל יש פונקציה קוסמטית שאינה משרתת שום מטרה בריאותית או תזונתית", הוא אומר, "כך שבהחלט אפשר לוותר עליהם. וצריך לחנך את הציבור לקנות מוצרים נטולי צבע".

לדעתו, המושג "צבע מאכל" מטעה ויוצר את הרושם שמדובר בחומרים הכרחיים שנועדו לאכילה. על כן הוא מציע להשתמש בהגדרה "חומרים צבעי מזון".

לעומת זאת, דעתו של יגאי שונה על חומרים משמרים שנועדו למנוע הרעלות מיקרוביאליות. "יש להפסיק את הגישה הטבריאואיסטית הגורסת שכל דבר טבעי הוא טוב וכל דבר סינתטי הוא רע", הוא אומר.

חיקויים

טעמים / דניאל רוגוב

אין זה סוד גדול שמפעלים נוהגים להעתיק מתחריהם את המוצרים הרווחיים ביותר. בדרך כלל החיקויים נופלים מהמוצרים המקוריים, פרט לכמה יוצאים מן הכלל. אחת הדוגמאות היא גבינת שמנת בנוסח אמריקה, שהמקור שלה הוא "פילדלפיה". גבינת פילדלפיה, מתוצרת ענק־המזון האמריקאי קראפט, היא לא רק המוצקה, החלקה והטעימה ביותר, אלא גם הנמכרת ביותר מכל גבינות השמנת האמריקאיות.

החיקוי הישראלי הראשון, שעליו כתבתי בהתלהבות, בעיקר בהתחשב במחירה המקומם של פילדלפיה בארץ, היה גבינת "סימפוניה" של שטראוס, שמחירה סביר והיא טובה כמעט כמו פילדלפיה המקורית. אחר כך נתנה לנו תנובה את "פלורידה", אולם בעיני היתה גבינה זו יבשה יותר, חלקה פחות ועשירה פחות בטעמה מקודמותיה.

החיקוי האחרון לגבינת שמנת אמריקאית שהופיע על מדפינו הוא של "מילקמן". כמו המוצרים האחרים, גם גבינת השמנת הזאת משווקת בשלושה טעמים – טבעי, עם זיתים ועם שום. בניגוד למוצרים האחרים, שבכולם תכולת שומן בשיעור של 30%, גבינות מילקמן החדשות מכילות 16% שומן בלבד, ומשום כך כונו (בעברית תמוהה) "גבינת כפרי קלה". טעמתי את כל גרסאות הגבינה, ואף אחת מהן לא היתה מוצקה או עשירה דיה. כולן גרגריות מדי וכולן השאירו טעם לוואי לא נעים בחיך.

מעבר לכך, דומה שאין עקביות במרקם הגבינות שבסדרה. הגבינות בטעם טבעי ובטעם זיתים קצת רכות מדי וגבינת השום כמעט נוזלית. העובדה שגבינות מילקמן מכילות פחות שומן מסבירה מדוע יש בהן כשליש פחות קלוריות מאשר במוצרים של המתחרים. מאותה סיבה הן אמורות להיות גם יקרות פחות. אולם מסיבות לא לגמרי ברורות גבינות השמנת של מילקמן עולות 5.90 שקלים, בעוד המוצרים המקומיים האחרים עולים רק 4.46 שקלים לגביע של 200 גרם.

חיקוי קאלואה

ב–1959 חברה המבשלה המקסיקאית המייצרת את ליקר הקפה "קאלואה" לחברה הבלגית המייצרת את שוקולד "גודייבה" לשיווק של רעיון חדש: גביעונים משוקולד גודייבה משובח שלתוכם אפשר למזוג מעט מהליקר. שותים מהם ואחר כך נוגסים בשוקולד. עד מהרה הלכו בעקבות קאלואה עוד חברות, ובעולם שווקו באופן זה לפחות שישה מהליקרים הטובים ביותר, בטעמי תפוזים, שוקולד וקפה.

חלפו 35 שנה וסוף־סוף הופיע גם חיקוי ישראלי, "אמריאוס" – אריזה של 14 ספלוני שוקולד מתוצרת אופנהיימר בלווית בקבוק ליקר "שוקולד־תפוז קרים" של כרמל מזרחי.

החיקוי הזה מתחבב מעט פחות מכמה מצירופי הליקר והשוקולד בעלי השם העולמי המוצעים באירופה ובאמריקה, אולם הוא מוצלח.

הליקר של כרמל, בעל תכולת אלכוהול של 16.9%, מיוצר מתערובת של שמנת מתוקה וטעם תפוזים עם ברנדי 777 והנב של כרמל. כאשר סקרתי בראשונה את הליקר הזה (ב-1.5.94) כתבתי שיש לו צבע מושך וניחוח מגובה והוא מספק שתייה חלקה. הגביעים, משוקולד מריר, הם בעלי טעם טוב ומרקם חלק ונעים – שיפור ניכר לעומת מוצרים קודמים רבים של אופנהיימר. קופסה של 14 גביעי שוקולד עם בקבוק של 200 מ"ל מהליקר עולה 24.80 שקל.

חיקוי לטבע

יש חברות המחקות חברות אחרות. יש המנסות לחקות את הטבע, והדוגמה המשעשעת ביותר שנתקלתי בה באחרונה היא משקה נמס בטעם בננה בסדרת "מיסטר שוקי" של מפעל טעמיקו. מוצר זה, שקהל היעד שלו הוא כמובן ילדים, מכיל סוכר, סוכר ענבים, חומר טעם וריח, חומר מסמיך וצבע מאכל. כל מי שהגיע לגיל קריאת התוויות אינו יכול להתעלם מכך שאין כל שמץ בננה ב"משקה הבננה" הזה.

למרות חיסרון זה, נשמעתי להוראות שעל האריזה: עירבבתי שתי כפיות גדולות מהאבקה בכוס חלב קר וטעמתי. התוצאה היתה משקה חלב מתוק מדי, שהזכיר רק במעורפל את טעמן של בננות אמיתיות. המחיר: 5.28 שקלים לקופסה של 500 גרם. אינני חושב שהייתי מציע מבנו לילדים המבקרים אצלי. לעומת זאת, לא הייתי מהסס לערבב בבלנדר בננה, כוס חלב, ואולי גם חצי כפית סוכר, ולהציע להם מילקשייק בננה טעים, מרענן וטבעי לגמרי.

חיקוי עצמי

כאחת היצרניות הגדולות של משקאות קלים בישראל, הוסיפה "יפאורה תבורי" למגוון מוצריה כל כך הרבה מוצרים חדשים בשנים האחרונות, שהיתה זו רק שאלה של זמן עד שייאלצו לחקות את עצמם. עכשיו, לבד "קולה קיד" שיצא לשוק לא מזמן ויועד לילדים בני 5–10, הוציאה החברה משקה בטעם קולה ושמו W.W.F, שהיעד המסומן שלו הוא ככל הנראה אותו פלח אוכלוסייה, בין הגילים 11–16, המכור לספורט ההיאבקות. פחיות משקה הקולה הזה מעוטרות, כפי שהבנתי, בתמונותיהם של כמה מהמתאבקים הפופולריים ביותר בעולם. כאשר לתוכנה של הפחית, לא הצלחתי למצוא הבדל משמעותי במרכיבים, בטעם או במרקם בינה לבין חצי תריסר משקאות קולה אחרים בשוק.

W.W.F משווקת גם כמשקה לא מוגז בטעם ענבים, פרימיטיבי לא פחות ולא יותר מכל מוצר מתחרה הקיים כיום. לדעתי שני המוצרים מיותרים לחלוטין, אבל מי שאינו מסכים עמי יוכל לרכוש אותם במינימרקטים, במכולות ובקיוסקים, במחיר הנע בין 2.50 שקלים ל–4.00 שקלים לפחית של 300 מיליליטר.

חיקוי יין

אני מרבה לשתות מי סודה, אולם עד לאחרונה לא עלה בדעתי שקניית סודה עלולה להיות עניין מסובך. הרי סודה היא רק מים מתוססים בבועות של פחמן דו־חמצני. אולם השקפת העולם שלי השתנתה, שכן, בחוש הומור נשגב ואולי בחוצפה צרופה, מוציאה עכשיו "סמפר" לשוק בקבוקים שהתוויות שלהם מודיעה לנו כי הם מכילים לא פחות ממי סודה Collection prime.

שתיתי בקבוק או שניים מהמוצר החדש, שעל פי התווית הוא מי באר צלולים, ולמען האמת מדובר בסודה טובה בתכלית. למרות זאת, יש לי הרגשה שלא ארכוש את הסודה הזאת, מפחד פן נעודד הרגלי הכתרה מעין אלה ועד מהרה נמצא לפנינו בקבוקים שעליהם, כמו על בקבוקים של יין משובח, מצוינים לא רק מקור המים (האקוויפר בראש פינה או המקור הצפוני ביותר של נהר הירדן, למשל), אלא גם שנת ה"בציר", וכפי שאמר אחד מידידי – אם המים יושבו באורגלי פורצלן סיניים משושלת מינג או במכלי שיש שנלקחו בידי נזירים במנזר קטן בטורינו.

חיקוי במבה

המבוגרים יכולים לחשוב מה שהם רוצים על איכויותיה הנסתרות והגלויות של "במבה" של אסם, אבל מעטים המוצרים שהתחבבו כל כך על קהל בני השנתיים עד 12 באוכלוסייתנו. בהתחשב בהצלחה הכלכלית הגדולה של המוצר, אין זה מפתיע שבשוק הופיעו בשנתיים האחרונות כמה וכמה חיקויים. האחרון ב"כפילי הבמבה" האלה הוא "שוש" של עלית, מוצר חדש שהחברה מפרסמת כחטיף תירס בטעם בוטנים.

אף על פי שעברתי מזמן את הגיל שאליו אמורים לפנות המוצרים האלה, אין הם מעוררים בי כל התנגדות קולינרית או בריאותית. שוש, לדוגמה, מיוצר מגריסי תירס, חמאת בוטנים ושמן צמחי. הוא מועשר במגוון גדול של ויטמינים ואינו מכיל כולסטרול, תוספת סוכרים, חומרים משמרים וצבעי מאכל מלאכותיים. אפשר בהחלט להבין מדוע ילדים צעירים אוהבים את חטיפי חמאת־הבוטנים הפריכים, המתוקים, 1.00 שקל לשקית של 20 גרם ו–2.80 שקל לשקית של 80 גרם, נראים סבירים.

בהתחשב בפופולריות העצומה של "במבה" ובנאמנותם של הצרכנים למותג זה, מעניין לראות כמה ילדים והורים (שהם, בסופו של דבר, הפורעים את החשבון) יעברו למוצר החדש.

צ'יפס מתפוחי־עץ

כל מי שביקר באמריקה בעשור האחרון יודע כי החטיף החדש שהוציאה אסם לשוק לפני כמה חודשים, פרי־TV, הוא בעצם חיקוי לחטיף אמריקאי פופולרי. מדובר בחטיפים דקים ופריכים מפרוסות תפוחי עץ, אגסים ופירות אחרים. צ'יפס האגסים והתפוחים של אסם בריא יותר ומתאים לקהל אנין טעם יותר מאשר צ'יפס תפוחי אדמה, וביקורתי עליהם היתה אוהדת מאוד.

הגרסה המקורית מתוצרת אמריקה, Nature's Favorite Apple Chips, הופיעה השנה על מדפינו, ויש צורך ברור בהשוואה. אחרי שטעמתי הן מהגרסה המקומית והן מזו האמריקאית, אני מוצא שהמוצר של אסם עולה מכל הבחינות על המוצר המקורי. פרי־TV תפוחים ופרי־TV אגסים שטעמתי אינם רק פריכים יותר ומתוקים פחות, אלא משאירים טעם רענן יותר בחיך. זאת אולי בעיקר משום שבמוצר של אסם יש רק פירות, שמן צמחי, סוכר ומעבי המזון, בעוד שהמוצר האמריקאי מכיל יותר תוספים ובהם שמן קנולה, סירופ תירס, חומצת תפוחים, סוכר ענבים, סוכר, חומצה אסקורבית, גומי ערבי, תוספת לימון, תמצית תפוחים ותמציות טבעיות אחרות.

שקית Nature's Favorite במשקל 28 גרם עולה 2.70 שקל, ואילו 45 גרם פרי־TV עולים 3 שקלים. טעימות משווה וחשבון פשוט מלמדים שהמוצר של אסם לא רק יותר טעים, אלא גם זול בכ–35% ומשתלם הרבה יותר מהמתחרה האמריקאי.

נעשקים על ימין ועל שמאל

תגובות

בכתבה "סיפור יקר" (מדור צרכנות, "הארץ", 11.9), מאת לאה פורת, ירדה הכותבת לפרטי עלויות שיחות הטלפון הסלולרי – אבל גירדה רק את קצה הקרחון: מוטורולה, מונופוליסטית עד סוף 94', נותנת אינפורמציה חלקית ביותר. אבקש להאיר נקודות נוספות שאני רואה בהן בעיה חמורה.

מוטורולה מחייבת בתשלום באמצעות הוראת קבע בבנק. מי שאין לו חשבון או לא רוצה לתת לידיים חמדניות להיכנס לחשבון הבנק שלו – נמנע ממנו השימוש במכשיר. בכלל – ראוי, לדעתי, לבדוק את חוקיותה של הדרישה לתשלום באמצעות הוראת קבע בלבד. נראה לי משונה שחברה מונופוליסטית יכולה להעלות דרישה כזאת.

תעריפי השיחות מסובכים, כפי שצוין ברשימה, אך מה אכפת לי, הצרכן, אם הכסף הולך למוטורולה או לבזק או לחברה המשותפת? אני רוצה לדעת כמה אני משלם לדקה מסוימת בזמן מסוים ביממה. הם למדו מזמן שאם יבלבלו אותנו – לא נדע כמה אנחנו באמת משלמים, נדבר ונשלם, ללא אפשרות מעקב.

בתעריפי השיחות רב הנסתר, והייתי מעז ואומר שהדבר נעשה במתכוון ולא מתוך רשלנות. למשל: פעימת זמן אחת היא יחידה בת שלושים שניות, אם הייתי מתקשר ממכשיר הטלפון הנייד לטלפון קווי. ונניח שהשיחה התנתקה אחרי חמש שניות ואני צריך להתקשר שוב? אחויב בתשלום כאילו דיברתי שלושים שניות. ואם נוסיף כמה שיחות מופרעות ומתנתקות ביום נגיע לסכומי עתק של תשלומים בעבור שידורים שלא נצרכו. זו גזילת כסף שוטה.

וזה עוד לא הכל. גם פעימות המונה של בזק הן יחידות זמן קבועות (הנעות בין 20 ל–900 שניות). גם כאן אחויב בין 20 שניות שמתוכן דיברתי 15, כי נותקתי בשל כשל המערכת.

בשל עומס ברשת ותקלות רבות (אין שיחה שמתחילים ומסיימים בלא הפרעות), התשלום שאנחנו משלמים למוטורולה ובזק גבוה בעשרות, ואולי במאות, אחוזים ממה שהיינו צריכים לשלם בפועל.

אין לנו אפשרות מעקב אחר השיחות. במכשירי הטלפון הניידים יש שעון המודד את משך השיחה. אבל השעון מתחיל לעבוד עם הלחיצה על send, ולא בזמן הרמת שפופרת הטלפון בצד האחר. כמו כן, השעון מודד גם את זמני השיחות הנכבשות. לכן אין בו טעם מכל בחינה שהיא. פנייה למוטורולה בבקשה לשינוי תכנות השעון כך שימדוד את זמני השיחות בפועל, כדי שנוכל לעקוב אחרי החשבון – נענתה בשלילה. זו תכונה בלתי ניתנת לשינוי, אמרו. שיחה עם אנשי מחשבים העלתה בדיוק את ההפך. זו תכונה שניתן לשנותה בקלות רבה – אם רוצים. ומוטורולה, וסיבותיה עמה, אינה רוצה.

ועדיין לא העליתי רבע מהבעיות הכרוכות בשימוש במכשיר הטלפון הנייד. אנו נעשקים על ימין ועל שמאל. ראו הוזהרתם.

חיים חסין
תל אביב

נשכחו המהירות ומחירי החניה

בכתבה "מכונית פרטית או תחבורה ציבורית" (מדור צרכנות, "הארץ", 25.9) מדובר על הצורך ב"ייעול" חברות התחבורה ועל כדאיות השימוש ברכב הפרטי לעומת התחבורה הציבורית.

כנהג אוטובוס המפלס דרכו בג'ונגל התחבורה בארץ, אני רואה לעצמי חובה להגיב. לעניין הייעול: האם ביקרה הכותבת (לאה פורת) בין כותלי אחת מחברות התחבורה וראתה את עבודתן לפי הכתבה, הציוונה כבאבגה של אריה כספי, הציוון בכתבה של אחרים, התשובה הברורה היא: לא.

לעניין הכדאיות בשימוש בתחבורה הציבורית: נשכחו שני נתונים – המהירות והחניה בעיר. בשעות העומס מגיעים מהר יותר באמצעות התחבורה הציבורית; מחירי החניה, כ–15 שקל ליום, לא נכללו בתחשיב.

האם הכותבים יודעים כי הסבסוד לתחבורה הציבורית בלונדון ובפאריס הוא כ–40% ממחיר הנסיעה? הידוע להם כי בגרמניה מחיר הנסיעה בעיר הוא 4–6 מארקים, שהם 7.10 שקלים? האם הם יודעים כי מחיר עיתון בלונדון הוא 20–30 פני, השווים 1–1.50 שקל, בעוד עיתון "הארץ" עולה לקורא 3.90 שקלים?

כמי שמעורה במערכת הפוליטית בישראל ומכיר את הכריכות והיריבויות בין הבכירים הממשלתיים השונים, נותר לי רק לומר: אל תהיו שופרו של מישהו והפסיקו את ההסתה נגד משרד התחבורה, שר התחבורה והחברות לתחבורה.

אלי סער
פתח־תקוה

דמי ביטוח כפולים?

דין פרוטה

לאה פורת

שנת הלימודים הנוכחית נפתחה ללא הסערה המסורתית על גובה התשלום בעבור ביטוח תאונות אישיות של תלמידי מערכת החינוך. ההורים נדרשו לשלם פרמיה שנתית בסך 21 שקל, ולכאורה הכל בא על מקומו בשלום. לכאורה – מפני שבכל זאת קיימת בעיה, שרק מעט הורים איתרו אותה. אחד מההורים האלה, חנניה וינברגר מרחובות, גילה שיש סתירה בין מה שכתוב בפוליסת הביטוח לבין המציאות בשטח.

בפוליסה שנחתמה בין "כלל, חברה לביטוח בע"מ" לבין החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי, שבאמצעותה מבוטחים כל תלמידי מערכת החינוך שבישראל, נכלל הסעיף הבא: "המבטח יפצה במקרה תאונות אישיות כל תלמיד נפגע שנגרם לו היזק גופני שאירע במקום כלשהו בשטח מדינת ישראל ובשטחים המוחזקים ובכל מקום אחר בעולם בכל שעה משעות היממה בין שיש לה קשר לפעילות המוסד החינוכי ובין אם לאו..."

מן הסעיף הזה הסיק וינברגר, ובצדק, כי על ידי תשלום של 21 שקל הוא העניק לילדיו כיסוי ביטוחי מושלם. להפתעתו נדרש לשלם דמי ביטוח גם בתנועת הנוער ובאגודת הספורט שבהן ילדיו פעילים.

ב–1 במאי השנה התלונן על כך במכתב ששלח לשר החינוך, פרופ' אמנון רובינשטיין, לסגן שר החינוך, מיכה גולדמן, ליו"ר ועדת החינוך, אברהם בורג, וליו"ר הפורום הציבורי, רפי אלול. העתק מהמכתב שלח גם למבקרת המדינה, מרים בן פורת.

ארבעה וחצי חודשים חלפו, אבל אף לא אחד מחמשת האישים שאליהם פנה השיב לו.

לכן החליט וינברגר לפנות לגורמים אחרים – למנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, וליו"ר מרכז השלטון המקומי, עדי אלדר. הפעם נענה, ואף מהר יחסית – שבועיים וחצי לאחר ששלח את המכתב.

אלא שהתשובה שעליה חתומה מרים ריקנטי, מתאמת יחידות סגר בלשכת המנהל הכללי, לא הכילה הרבה. פנייתו, נאמר בתשובה, הועברה לטיפולה של גבירה אביזוהר, מנהלת ענף ביטוח, וכן הובאה לתשומת לבו של עודד כהן, מנהל מנהל חברה ונוער. מכתב זה נשלח לוינברגר ב–3 באוקטובר, ועד לכתיבת שורות אלה לא הגיעה תשובה נוספת.

במקביל פנה האב גם לכמה חברי כנסת. אחד מהם, הרב יצחק לוי, הגיש ב–4 באוקטובר שאילתה לשר החינוך בעניין, שעליה השר טרם השיב. בלשכת דובר משרד החינוך טוענים כי דמי הביטוח שגובות תנועות הנוער ואגודות הספורט הם בעבור ביטוח צד ג', כלומר, הנהלות הגופים הללו מבטחות את עצמן, במימון הורי החניכים. במשרד החינוך הבינו שאכן קיימת בעיה, ובימים הקרובים יודנו בה.

מדובר אמנם בסכום של כ–10 שקלים בשנה לכל ילד, אבל גם אם נתעלם מכך שהסכום הקטן הזה הופך לגדול לאחר שמכפילים אותו במספר הילדים, העיקרון חשוב הרבה יותר: לא הוגן שתנועות הנוער ואגודות הספורט, שכבר גובות דמי חבר מכל חניך, ידרשו מהם גם לממן ביטוח שעליהן לממן בעצמן. נמשיך לעקוב אחרי ההתפתחויות.

הצרכנים מעדיפים מוצרים טבעיים

נראה ששיקולים הקשורים בגורמים סביבתיים, כמו סוג החומרים שמהם עשויים מוצרים ומידת השפעתם על זיהום הסביבה והאוויר, מתחילים לחלחל לתודעת הצרכנים. כך אפשר להסיק מסקר שערך בחודש שעבר המכון לגיאוקרטוגרפיה, בהזמנת הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות. 500 המשתתפים בסקר נשאלו מהו הגורם המשפיע עליהם ביותר בהחלטה על קניית מוצר, והתבקשו לפרט שישה גורמים סביבתיים.

ואלה התוצאות העיקריות:

- המוצר עשוי מחומרים טבעיים – 68.7% השיבו כי גורם זה משפיע במידה רבה עד רבה מאוד על שיקוליהם ברכישת מוצר חדש.
- מוצר שאינו גורם לזיהום – 65.1%.
- מוצר חוסך אנרגיה – 59.4%.
- מוצר שאינו פוגע בשכבת האוזון – 56.4%.
- מוצר הנושא תווית ירוקה – 52.3.
- מוצר ממוחזר או הניתן למחזור – 43%.

אחוז המשתתפים שהשיבו כי אינם יודעים לתת תשובה נע בין 10% ל–27%. סקר דומה שנערך באנגליה העלה כי המודעות שם לגורמים סביבתיים גבוהה יותר. אבל אין ספק שעם הזמן גם אצלנו היא תעלה.

هكذا من الاصل

مكذا من الاصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

ברנוביץ עושה מאמץ מיוחד לקראת האופציה. עד סוף החודש, ביום שני הבא, יפקעו 9 סדרות של אופציות ובימים הראשונים של נובמבר יפקעו 3 סדרות אופציות נוספות, בסכום גיוס כולל של 133 מיליון שקל. אלא שכבר עכשיו ברור, שרק חלק מסכום זה יגויס. האופציה המעניינת ביותר היא זו של כיתן. מדובר בגיוס גדול יחסית – 41.2 מיליון שקל – והמניה נמצאת קרוב מאוד לכדאיות המימוש. אם תעלה מניית כיתן ב-2.7% או יותר השבוע, יהיה המימוש כדאי. ירידה במניה – תרחיק מהתמורה סכום זה.

אופציה מעניינת היא זו של ברנוביץ. בשבוע שעבר עלה מחירה של מניית ברנוביץ ב-39% למחיר של 17.53 שקל למניה. אך כדי שהאופציה תהיה כדאית למימוש על המניה לעלות ב-15% נוספים.

האופציות הפוקעות – וסיכויי מימושן

יום מסחר אחרון	האופציה	סכום הגיוס	מרחק מהכסף
26.10	כיתן 2	41.2	2.7%
27.10	סקום 1 *	10.9	–33.5%
	לחות גליל 1	2.9	–31.9%
	צינור דרום 1	9.1	–4.2%
	תום 1	8.2	–3.2%
	ברנוביץ 1	25.5	14.7%
	חר מתכת 2	35.9	145.2%
	חופית 1	3.2	250.7%
	סטאנג 1	13.0	283.6%
02.11	סכנופלסט 1	3.8	21.5%
	שדות נפט 1	9.3	248.5%
06.11	אסמור 1	11.1	29.4%
סה"כ		132.9	

* כל אופציית סקום במכפלת למניה וחצי.
– סכום הגיוס במיליוני שקלים.
– מרחק בסימן שלילי – האופציה בתוך הכסף.
– מרחק בסימן חיובי – האופציה מחוץ לכסף.

ברשימת האופציות הפוקעות יש שלוש המהלכות על הגבול הדק סביב נקודת הכסף. פרט לכיתן מדובר בצינור דרום ובתום.

ויש, כמובן, אופציות שכבר היום ברור שהחברה לא תראה מהן ולו שקל אחד. מנהליה של חר מתכת יוכלו השבוע לראות כיצד 34 מיליון השקלים שאותם תכננו לגייס באמצעות האופציות, מתאיידים להם. מניית חר צריכה לעלות ב-145% כדי להגיע לתוספת המימוש. כך גם בחופית ובסטאנג.

אופציות שמימושן קצת יותר מאוחר ויש סיכוי כלשהו שימומשו הן אלה של סכנופלסט. מחיר מניית סכנופלסט היה ביום חמישי 6.47 שקל ואילו תוספת המימוש – 7.86 שקל. עלייה של 21.5% במניה וסכנופלסט תוכל לזכות ב-3.8 מיליון שקל מהציבור המחזיק באופציות.

סכום קצת יותר גדול, של 11.1 מיליון שקל תלוי בעלייה קצת יותר גדולה – של 29.4% במניית אסמור. זו כבר שיגרה לפני שבועיים הודעה לבורסה על עסקת יצוא עם מצרים.

מועדים בבורסה

תאריך	נייר	אירוע
23.10	איילון ביטוח אג"ח א	אקס ריבית ופדיון חלקי, תשלום 10.11.94.
	הראל המסחר אג"ח א	אקס ריבית ופדיון חלקי, תשלום 10.11.94.
	הכשרת הישוב אג"ח 6	אקס ריבית, תשלום 10.11.94.
24.10	אקסלנס השקעות	הנפקה ראשונה לציבור של מניות.
	הפניקס	אקס הטבה 30%, הקצאה 27.10.94.
	פורמולה מערכות	אקס זכויות.
26.10	כיתן אופ' 2	יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 28.10.94.
27.10	יום מסחר אחרון באופ'	ברנוביץ 1, סקום 1, תום 1, סטאנג 1, לחות גליל 1, חר מתכת 2, צינור דרום 1, חופית 1. מימוש אחרון – 31.10.94.
30.10	אלתא מר"פ 85	פדיון סופי אג"ח ויחידות השתתפות.
	ודראה	מסחר בזכויות.

• מקור: בנק המזרחי

נמשכת הנפילה במחזורים; טלדטה ירדה בעוד 6.2%

וול סטריט

צבי רבין

חוץ מאי.סי.איי, שהמשיכה לרכז את המחזור הגבוה ביותר – מעל 1 מיליון מניות, הרי שמרבית הישראליות הוסיפו להירשם פעילות דלה ומחזורים נמוכים. אי.סי.איי סיימה את שבוע המסחר במחיר של 20 דולר, לאחר שבפתיחת השבוע היה מחירה 17.875 דולר. העלייה הזאת באה לאחר 5 חודשים שבהם נסחרה המניה סביב מחיר של 18 דולר – אליו ירדה ממחיר שיא של 28 דולר, בעת המפולת שנרשמה בארה"ב.

שלא כמו טבע, לא הצליחה המניה לתקן את הירידות החדות שרשמה. לכך תרם בעיקר חשש המשקיעים מפני הרווחיות הצפויה של החברה, ותוצאות הרבעון השני, שהצביעו על ירידה קלה בשיעור הרווח הגולמי.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אי.סי.איי	—	20.0	—	21.0
אפי	⬇	24.5	-3.9%	7.5
סאיטקס	⬆	22.4	+1.7%	2.5
קומברס	⬆	12.2	+1.0%	1.1
די.אס.אס.איי	⬆	7.5	+9.1%	1.0
מדד דאו ג'ונס	⬇	3891.3	-0.5%	
מדד נאסד"ק	⬇	775.3	-0.2%	

התוצאות הכספיות הטובות שפירסמה די.אס.פי לא התקבלו בהפתעה בקרב המשקיעים במניה, מאחר שהחברה הוציאה במהלך הרבעון שלוש הודעות חיוביות, שהצביעו על רווחיות כוו המשך הצמיחה מהירה. בסוף השבוע נפוצה שמועה חדשה בקרב המושקעים בדי.אס.פי, לפיה קונצרן כלל ניצל גם הוא את ההזדמנות למכור מניות די.אס.פי.

מרקורי, לעומת זו, זינקה ב-11.8% עם פירסום הדו"חות והמשיכה לטפס גם בסוף השבוע עד 12.25 דולר במחזור גבוה. מי שלא הגיבה לנתונים חדשים היא טלדטה – שהמשיכה להידרדר ב-6.2% נוספים למחיר של 5.785 דולר.

בלננט ירדו המחזורים, לאחר כמה ימים שבהם נרשמה החלפת ידיים גבוהה. החברה הודיעה בסוף השבוע כי היא מעמיקה את חדירתה לשוקי אירופה, וכראיה לכך דיווחה כי הפכה לספק המוביל בצרפת לציוד מיתוג לרשתות תקשורת נתונים מקומיות. להישג זה הגיעה לננט באמצעות החברה הבת שהקימה בצרפת בתחילת '93.

אחת הבעיות הקשות של לננט בעבר היתה הקמת מערך שיווק והחדרת מוצריה בשוקים קיימים, דוגמת ארה"ב. למרות שמוצריה נחשבו בעיני הפעילים בתחום לטובים, לא השכילה החברה לנצל יתרון זה להגדלת מכירות בצורה משמעותית. בשנה האחרונה, בכל אופן, השכילה החברה לפתח ולהעמיק את השיווק תוך הקמת מערך שיווק רחב וגדול יותר.

ללננט, למי ששכח, יש גם מזומנים בקופה בסך של 50 מיליון דולר והון עצמי של 75 מיליון דולר. היא נסחרת כיום לפי שווי שוק של 92 מיליון דולר. ישנן הערכות כי החברה עתידה לנצל את המזומנים בקופה על מנת להגדיל את הפעילות – אם על ידי רכישת חברה בתחומה, או קניית מערך שיווק.

שלוש חברות הברוקרים, סמית בארני, פרודנשיאל ופורמן סלז, הוציאו המלצות חדשות על מניית סאיטקס לקראת פירסום הדו"חות הכספיים.

הערכות על דו"חות משופרים של החברה קיימים זה זמן אצל פעילים, ובקרב מושקעים במניה נפוצו בסוף השבוע הערכות כי אינטרנשיונל פייפר החלה לקנות מניות סאיטקס – אם כי המחזור הנמוך במניה ביום שישי לא מעיד על כך.

פחד הכר"ם בקופות הגמל
האם יש לו הצדקה

השבוע בבורסה

גיא רולניק

"אני לא נוגע בדברים הללו", נחר השבוע בכח מנהל באחת מקופות הגמל. "הדברים הללו", כפי שכינה אותם הם 1,110 ניירות הערך של יותר מ-500 חברות הנסחרות היום ברשימה הידועה בשם "הכר"ם".

גופים מוסדיים רבים, בעיקר קופות הגמל הבנקאיות, צימצמו בחצי השנה האחרונה את פעילותם בזירת הכר"ם. את עיקר מלאכת הצמצום עשה עבורם השוק עצמו, שקיפד בממוצע 45% משווי השקעותיהם במניות קלות ובינוניות הנסחרות ברשימה זו. אולם בעוד שבזירת המשתנים ביצעו

> **ברוקרים ומושקעים החפצים מאוד בתחייתה של רשימת הכר"ם, משום שעליה פרנסתם, ייטו לטעון שיש בה 150 מניות זולות מאוד**

הקופות רכישות גדולות לאורך הנפילה הארוכה, הרי שמשאר המניות הן התרחקו השנה.

לצורך כתבה זו נעשה שימוש חד־פעמי בפירוש שונה למונח כר"ם. רשמית, מניות כר"ם הן המניות הנסחרות בשיטת הכרוז הממוחשב. אולם בפועל, השימוש במונח כר"ם נעשה היום בבורסה על ידי פעילים בעיקר כשם כולל למניות של חברות קטנות ובינוניות או חברות שהן מחוץ ל"קונסנזוס".

מניות כמו ליפשיר, תאת, פורמולה, קרדן, טיבנרדיל או כהן פיתוח נסחרות אמנם במשתנים, אולם מאחוריהן יש חברות קטנות או בינוניות, עם שווי שוק נמוך יחסית. הן נסחרות במשתנים משום שבתקופה מסוימת היו בן מחזורים גבוהים – אבל הן עשויות כל רגע לשוב אל הכר"ם.

לעומת זאת משכן, הפניקס, ריבוע כחול, רנקור או גב ים הן מניות של חברות גדולות, מבוססות, בעלות שווי שוק גבוה. הן נסחרות בכר"ם, אולם איש אינו רואה בהן מניות "כר"מיות" במובן הפופולרי של המלה. בכתבה זו נאמץ את המובן הפופולרי של הביטוי: כר"ם – חברות קטנות, פחות מבוססות ובעלות שווי שוק נמוך.

פחד הכר"ם שאחז את מנהלי קופות הגמל נולד משלוש סיבות, שהעיקרית שבהן היא המפולת. בסיסו של הפחד נעוץ בכלל ישן, והוא שלפקיד בנוף בנקאי גדול מוטב תמיד להפסיד 50% במניה של חברה גדולה ומבוססת מאשר 30% במניה של חברה קטנה ולא מוכרת. קל להסביר לוועדת ההשקעות ולממונים עליך מדוע קנית בזק, אבל קשה יותר יהיה להסביר מדוע קנית ליפמן, דנבר, פויכטוונגר, רפק או קשרי תעופה.

סיבה נוספת לצרות הכר"ם הגורמת למנהלים האחראים על פעילות במניות בגופים מוסדיים להתרחק מרשימה זו, היא חקירות הרשות לני"ע והחשיפה הגדולה שקיבל כל נושא פוטנציאל השחיתות בקרב הגופים המנהלים "כספים של אנשים אחרים".

ככל שהמניה קטנה יותר, צרדית יותר ומוכרת פחות, כך גדול הסיכוי שלמנהל שהשקיע בה יהיו גם שיקולים זרים בקבלת החלטת ההשקעה. הכוונה ב"זרים", כמובן, היא זרים לעמיתים. לדידו של המנהל – הם יהיו קרובים ואינטרסים. לכן, "להתרחק ממניות כר"ם" עשויה להיות עצה טובה למנהל שלא מעוניין בצרות, שאלות, שמועות, חקירות או בדיקות.

רק הסיבה האחרונה היא הרלוונטית, וקשורה לשיקולים כלכליים: ברשימת הכר"ם התרכזו מרבית האכזבות, הרמאויות והשערוריות הגדולות שהיו בבורסה בשנה האחרונה. זו גם הרשימה ממנה יימחק בשנים הקרובות אחוז ניכר מהחברות שהפסדים ושכר המנהלים יכלו את ההון.

לאחר ההפסדים הכבדים שספגו הקופות במניות, החשדות לשחיתויות שהועלו והכישלונות העסקיים בחברות רבות הנסחרות בכר"ם – קל ופופולרי לקבוע, כי מוטב שהקופות יתרכזו במניות החברות "האמיתיות" ויפסיקו להמר בכספי חיסכון סוציאלי במניות מסוכנות. זה פופולרי – אבל, אם נניח לרגשות החזקות שמעוררים בנו האירועים הקשים בבורסה ובמערכת הפוליטית בשנה האחרונה – הרי ייתכן שדווקא הקופות, יותר מכל משקיע אחר, צריכות להתעניין בכר"ם.

בעיה עיקרית בהשקעה במניות כר"ם היא הסחירות הנמוכה של המניות הנסחרות שם. היא נמוכה גם משום שהחברות הן קטנות יותר בדרך כלל, גם בגלל הנפילה החזקה במחיריהן בשנה האחרונה וגם משום שבממוצע, אחוז הסחרה הצפה במניות כר"ם נמוך משמעותית ממניות משתנים.

סחירות נמוכה מקשה על איסוף סחורה, וחשוב מזה – מקשה כפליים על מכירת הסחורה. במחשבה ראשונה נראה שנושא הסחירות הורג מיד את הטיעון, כי קופות גמל צריכות להשקיע גם במניות כר"ם.

במחשבה שנייה – הסחירות הנמוכה היא אולי הסיבה בעטיה דווקא הקופות הן אלו שצריכות להשקיע במניות כר"ם. בעוד שמדיניות ההשקעות של מנהלי תיקים וקרנות נאמנות מוכתבת בתקופות גאות ושפל על ידי פדיונות וגיוסים, הרי שתנועת הכספים בקופות הגמל כאחוז מסך נכסיהן – מתונה בדרכה.

קופות הגמל יכולות לאסוף מניות לאורך תקופה ארוכה – הן אינן חייבות "להתנפל" עליהן, כמו אחיותיהן קרנות הנאמנות, בתקופות בהן השוק רותח והציבור קונה יחידות השתתפות במיליארדים.

קשה יותר היא השאלה מתי הן ימכרו אותן? לא נכון כי בתקופות של שפל בשוק המניות, סיכוייהן של קופות גמל לחסל החזקות במניות קטנות הם אפסיים. ולכן, ברור כי כל בניית תיק ההשקעות של הקופות ואופק ההשקעה שיראו לפניהם מנהליהן – צריכים להתבסס על ההנחה, כי ההשקעה היא לטווח ארוך. הקופות יוכלו לממש רווחים (או הפסדים) בשני מקרים: א. גאות בשוק המניות. (במחצית השנייה של '93 היו יכולות קופות הגמל לממש בלי בעיה את החזקותיהן בכר"ם). ב. כאשר ההשקעה מצליחה, החברה גדלה, שווי השוק מתרחב ומניותיה הופכות לסחירות יותר. גם אז אין בעיה לממש.

הבעיה מתעוררת כאשר החברה מאכזבת והשוק מצוי בשפל. אז או מוצאת עצמה הקופה מוחזקת עם המניה בנישואים קתוליים. יש היום מניות כר"ם (במובן הרחב של הביטוי) רבות שיאכזבו וחלקן אף יימחק. אבל המסקנה שקופות גמל צריכות להתרחק ממניות הכר"ם אינה נגזרת מבעיית אי הסחירות. לכל היותר, צריכות קופות הגמל לדרוש דיסקאונט ניכר ממחיר המניה בשל הסחירות הנמוכה שלה.

מנתחים רבים מעריכים, כי גם אם נותנים את הדעת לסיכון הרב הכרוך בהשקעה במניות כר"ם (שוב – כר"ם במובן הרחב של הביטוי), עדיין יש ברשימה זו מניות רבות הנסחרות בדיסקאונט כה עמוק מתחת לשווין – עד כי הוא מאפיל על חסרונות הסחירות הנמוכה והסיכון הגבוה.

הוויכוח בין המנתחים הוא בשאלה אם יש 50, 100 או 150 חברות כאלה בכר"ם. ברוקרים, יועצי הנפקות, ומושקעים החפצים מאוד בתחיית רשימת הכר"ם, משום שעליה פרנסתם, ייטו לטעון שיש 150 מניות זולות מאוד בכר"ם. מנתחים אחרים, יותר שמרנים, החוששים מהדיסאונות הרבים שיש בהשקעה בחברות קטנות (סיכון גבוה, סחירות נמוכה, אי יכולתן לעמוד בשכר המנהלים, סיכוי טוב שהבעלים יחלבו אותן וכו') – ייטו לומר שמדובר במספר הקרוב יותר ל-50 חברות.

בין אם הצדק עם הקבוצה האופטימית ובין אם הוא עם הפחות אופטימית, ברור כי בפני משקיע מוסדי יש היום היצע די גדול של מניות כר"ם כדי להרכיב תיק מפוזר של מניות. אלו מניות מסוכנות יותר, חלקן עשוי להימחק – אולם זו בדיוק מטרתו של הפיזור: מאחר שהתיק מורכב ממניות הנסחרות עמוק מתחת לשווין הכלכלי (השווי הכלכלי כפי שיעריכו אותו היום המנתחים בגופים המוסדיים) – אזי הוא יניב לאורך זמן תשואה גבוהה למרות הכישלונות שיהיו בחלק מהחברות.

כל זה הביא אותנו לשאלה כללית, שאינה קשורה רק לקופות הגמל. השאלה היא "רמת המחירים במניות הכר"ם". זאת שאלת 64 אלף הדולר כמובן, אולם בהזדמנות זו ניגע בה רק בקצרה – מזווית מסוימת אחת. בגרף "הארץ" שבמרכזו ניתן לראות, כי מניות הכר"ם חזרו ריאלית שנתיים וחצי אחורה. התוצאות הכספיות של חלק מהחברות מסבירות היטב מדוע הן חזרו לאחור.

> **ברור, כי בפני משקיע מוסדי יש היום היצע די גדול של מניות כר"ם כדי להרכיב תיק מפוזר**

ראוי להזהיר ממדדים בכלל, אך ממדד הכר"ם בפרט. זאת משום שבשנתיים וחצי האחרונות השתנה הרכב מדד זה באופן דרמטי בעקבות גיוסי ההון המאסיביים של חברות קטנות. אם נניח לגרף ונלך לגיליון השערים, נגלה עשרות רבות של מניות הנסחרות בכמחצית ממחיר שבו הונפקו.

מובן, כי "מחיר ההנפקה" לא צריך להיות עוגן כלשהו לשווי ריאלי. שהרי אנו יודעים היטב שהחתמים שהנפיקו בשנה שעברה חברות לא התעניינו במיוחד בנושא הקרוי "שווי חברה". אבל, ודאת אנו נוטים לשכוח פעמים רבות, ההנפקה עצמה הכניסה לתוך החברות הרבה מיליארדי שקלים. ולכן, גם אם העסקים עצמם דישדשו, הרי רק הכסף לכשעצמו שזרם לקופות החברות, במחירי שיא, השביח אותן. "להשבחה" זו היה מחיר יקר – מי שקנה בהנפקות שילם עד היום מחיר כבד. אך כל זה הוא היסטוריה. הכסף בקופה הוא מצב נתון ועל חורבותיהם של המשקיעים הוותיקים, שהורידו את כל המיליארדים הללו, עשויים היום משקיעים חדשים לבנות ולהיבנות.

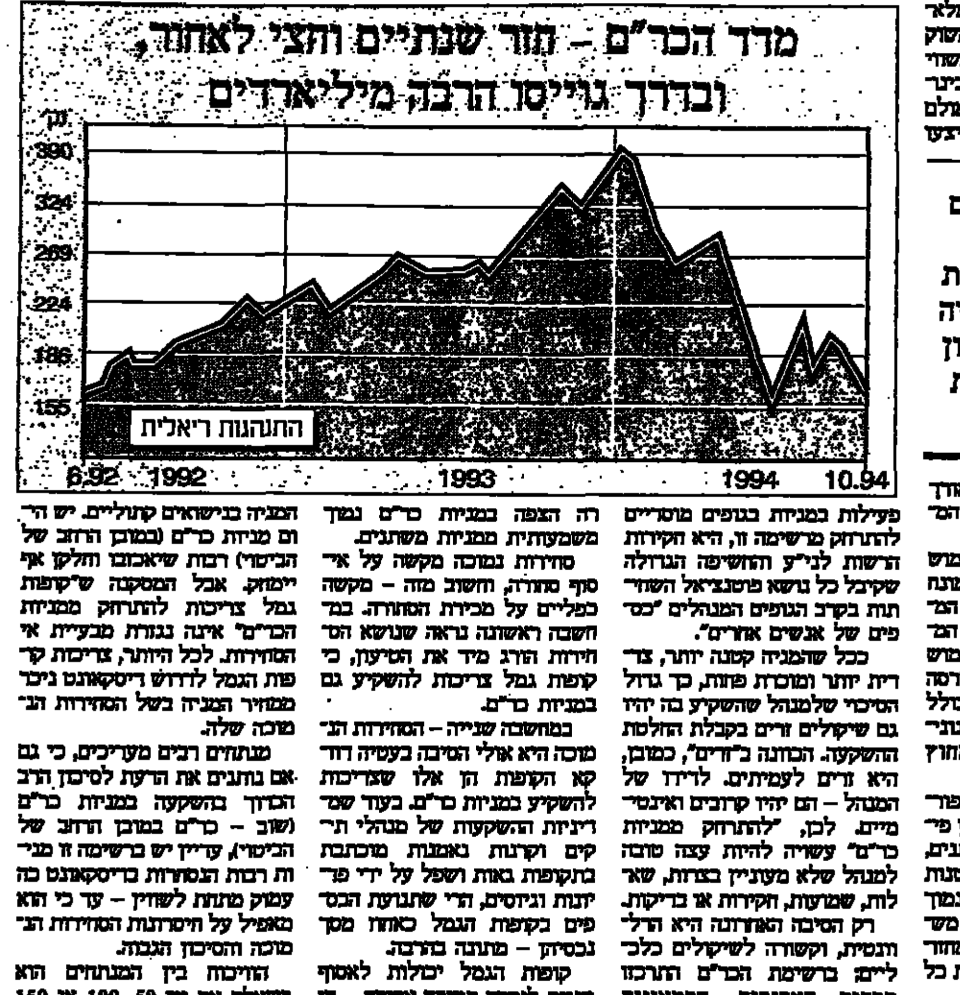

ניו־יורק / 22.10.1994

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל רווח
מדד ישראליות	111 81/128	-0.9	---	---	113 104/128	111 22/128	---	---	21 67/128	02 34/128	---	---	---	---	---	---
סאיטקס	22⅜	1.7	22	22⅜	22¾	21⅞	114,200	2,555,225	26⅞	15¼	-9	739.0	68.5	668.0	915.9	13
טבע	27¾	0	27¾	27⅞	27⅞	27⅝	105,900	2,938,725	34½	22 54/64	-8	738.0	68.5	542.0	1551.7	23
אי.סי.איי.	20	0	19⅞	20⅛	20⅝	19⅞	1,090,900	21,818,000	28½	14¾	-17	283.0	62.0	340.0	1303.2	21
אדיוניקס	2	0	1 15/16	2 3/16	2	2	70,700	141,400	14	1 15/16	-85	15.8	-0.1	8.8	16.5	-165
אדיוסופט	9½	5.6	8⅞	9½	9½	8⅞	2,500	23,750	19	6¼	-36	15.3	1.6	9.6	38.5	24
אורבוטק	9	0	9	9⅜	9	8⅞	7,100	63,900	14¾	7¼	-35	42.5	5.9	102.0	124.4	21
איי.איי.אס	3⅜	0	3⅛	3⅜	3⅜	3⅛	41,400	139,725	26	2⅝	-75	42.5	5.9	102.0	124.4	21
איי.אס.בי.	2¼	2.9	2	2¼	2¼	2	5,700	12,825	11	2	-77	6.3	-3.3	4.4	11.3	-3
אינפרמארם	19	0	---	---	---	---	---	---	20¾	14	-100	28.2	5.1	50.1	118.6	23
אלביט	24⅛	0.5	24	24¾	24⅛	23¾	14,200	342,575	44¼	17	-44	292.0	38.0	683.0	465.1	12
אלדין	9½	-2.6	9½	10	10⅛	9½	38,400	364,800	11½	4	12	10.3	1.8	5.5	37.4	21
אלסינט	2⅛	0	2⅛	2¼	2⅛	2⅛	9,800	20,825	5	1¾	-56	170.0	16.0	230.0	162.1	10
אלרון	9½	0	9½	10	9½	9½	4,000	38,000	21¼	8½	-55	162.0	8.0	216.0	180.8	23
אמ. סיסטמס	4	0	3⅞	4¼	4⅛	4	18,000	72,000	14	2⅝	-71	6.9	-3.1	2.4	21.7	-7
ארית	1¾	7.7	1⅝	1⅞	1¾	1¾	6,000	10,500	6¾	1 7/16	-72	8.5	-3.5	17.3	16.2	-5
אשור	25/32	19.0	11/16	25/32	25/32	25/32	5,000	3,906	3¾	⅝	-76	10.5	-0.7	8.8	8.2	-12
בי.וי.אר	5⅞	4.4	5⅝	6	5⅞	5 11/16	11,500	67,562	19⅝	3½	-69	11.6	-0.1	18.4	32.3	-323
ביוטכנולוגיה	2¼	-2.9	2⅛	2¼	2¼	2⅛	135,100	287,087	5⅞	2	-60	23.4	-17.4	14.1	88.1	-5
גילת	13¼	0	13	13¼	13¼	13	10,100	133,825	15	8	-2	32.6	5.0	20.4	103.6	21
די.אס.אס.איי.	7½	9.1	7⅜	7⅝	7 13/16	7⅛	107,800	808,500	13¾	5½	-42	38.0	1.8	66.1	44.5	25
הכשרת ישוב	13¼	0	13¾	15	---	---	---	---	30¼	10¾	-100	124.1	3.8	156.0	123.5	32
הלת'קייר	2 1/16	0	1 15/16	2 1/16	2 1/16	2 1/16	4,000	8,250	3¼	1¾	-34	10.5	0.1	6.6	30.9	309
סימד רביעי	6⅞	-6.8	6⅞	7⅛	7½	6¾	28,700	197,312	24½	3	-72	40.9	-2.3	23.6	74.1	-32
סי.ו.ני.	1¼	0	1¼	1½	---	---	---	---	4⅝	1¼	-100	7.0	-0.1	2.0	12.9	-129
טכנומטיקס	6	0	5¾	6⅛	---	---	1,000	---	12⅝	3⅝	-100	30.5	-1.0	19.0	46.7	-47
טלגרף	4	-8.6	4	4⅛	4¼	4	27,600	110,400	10	1¾	-60	7.3	-4.9	2.4	18.5	-4
טלדטה	5⅞	-6.2	5¾	6⅜	6⅜	5⅞	22,800	133,950	18	5⅞	-66	54.0	9.9	37.0	65.0	7
ישמק	44/128	10.0	½	9/16	9/16	15/32	110,500	56,976	2 9/64	7/16	-77	10.7	1.0	0.4	10.7	11
כרמל	8⅜	0	8⅛	8⅝	---	---	---	---	11⅞	8¼	-100	13.7	2.4	74.5	21.8	9
לן-הם	8⅜	-1.4	8⅝	8⅞	9	8⅝	10,400	89,700	12¾	6	-27	74.4	5.4	59.7	89.4	17
לייזר	5⅝	4.6	5½	5¾	5⅝	5½	10,800	60,750	9¾	5	-41	9.0	3.3	36.0	32.6	10
לשאופטיקס	7½	0	7¼	7¾	7½	7½	4,000	30,000	18¾	5½	-59	33.2	2.9	20.2	53.5	18
מג'יק	6¾	0	6¼	6⅝	6¾	6½	800	5,400	17¾	6	-50	15.7	2.0	18.3	38.5	19
מגל	5	0	5	5½	---	---	---	---	9⅜	4½	-100	13.2	0.5	12.2	23.1	46
מדיסאל	2¾	0	2½	3¼	---	---	---	---	13⅝	2⅝	-100	5.8	-2.0	0.9	25.3	-13
נייר חדרה	48⅝	0	---	---	---	---	---	---	52	36½	-100	145.0	10.6	252.0	176.8	17
נקסוס	5⅜	0	5⅛	5⅜	5⅜	5⅜	5,500	29,562	5⅞	2¾	26	7.0	-0.6	0.4	37.0	-62
סיליקום	3¼	0	3⅛	3⅝	---	---	---	---	6	2¾	-100	6.2	0.1	1.3	14.0	140
שש"פ	2½	0	2⅜	2¾	2½	2 7/16	5,500	13,750	6	2	-47	10.2	-1.4	20.1	18.4	-13
עידן	½	0	7/16	½	---	---	---	---	1 15/16	⅛	-100	14.5	-0.9	7.5	14.0	-16
עץ לבוד	6¾	-1.8	6¾	7	7	6¾	3,800	25,650	11⅞	5½	-35	25.0	2.9	97.1	20.1	7
פיברוניקס	1 5/32	-2.6	1 5/32	1¼	1 5/32	1 5/32	1,500	1,734	3	11/16	-63	1.7	-7.1	43.0	9.1	-1
ראדא	4	6.7	3⅞	4⅛	4 1/16	3¾	14,300	57,200	10⅛	2½	-59	13.0	0.2	33.0	20.2	101
רובומטיקס	2	0	2	2⅛	---	---	---	---	8¾	1⅝	-100	0.5	-5.3	4.0	8.0	-2
ת.א.פ.	3⅝	0	---	---	---	---	---	---	3⅞	2¼	-100	43.3	-3.7	123.7	80.6	-22
תאת	3½	7.7	3⅜	3½	3½	3¼	69,200	242,200	8⅝	2⅝	-56	11.0	4.7	16.2	28.8	6
תרו	6	4.3	5¾	6	6	5¾	31,500	189,000	8¾	4½	-77	17.6	1.9	34.2	56.5	30
תדיראן	20⅜	0.6	20⅜	20½	20⅝	20	19,300	393,237	26½	14½	-22	208.0	28.2	783.0	409.4	15
אמפל	7⅞	0	---	---	7⅞	7¾	19,100	150,412	13⅛	6¾	-31	173.0	5.6	77.0	246.7	44
אלקטריק פיול	7	0	6½	7	7	6½	82,700	578,900	14¼	5½	-38	23.5	-1.2	1.5	53.4	-44
אינדיגו	16½	-1.5	16½	17	17⅛	16½	7,600	125,400	20⅛	13	-18	29.0	-25.0	37.6	931.2	-37
אפי	24½	-3.9	24½	25¼	25¼	24¾	303,800	7,443,100	29½	13¼	46	92.5	14.2	97.4	308.0	22
ניאומק	9¼	-1.3	9⅜	9½	9⅜	9¼	125,300	1,159,025	16	6⅜	-38	90.9	-63.0	61.5	492.0	-8
די.אס.פי.	25¾	1.0	25	25¾	25¾	25	81,500	2,098,625	27¼	12¼	63	---	---	---	181.2	---
ישראמקו	1¾	0	1⅝	1¾	1¾	1⅝	64,300	112,525	2 11/16	1⅜	-15	21.2	3.3	4.7	38.1	12
מרקורי	12⅛	1.0	11¾	12¼	12¼	11¼	228,100	2,765,713	21¾	7	-30	35.2	2.9	16.4	123.3	43
ספיאוס	3¼	-3.7	3¼	3 7/16	3 7/16	3¼	6,600	21,450	23¼	2¾	-83	28.9	-6.3	40.0	46.8	-7
פי.אי.סי.	28	0	28	28¼	28¼	28	3,200	89,600	34¾	23⅛	-9	307.0	48.4	65.2	533.4	11
קומברס	12⅛	1.0	11⅞	12⅛	12⅛	11⅞	85,000	1,030,625	15⅝	8	-16	93.3	12.7	77.3	222.7	18
קרן ישראל	13	0	---	---	13	12⅞	12,400	161,200	20¼	11	-10	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות מתחת לקו חייבים במס.

מדד המשתנים מסתער על משוכת 199–205 הנק'

מזווית טכנית

רפי פרסיץ

במחזורי מסחר ערים (יחסית לתקופה האחרונה), העפילו כל מדדי המניות המובילים בתל אביב בשבוע שעבר: מדד המשתנים עלה מ-183.61 ל-195.05 נקודות (+6.2%) בחישוב שבועי; מדד 25 מניות המעו"ף עלה מ-185.98 ל-198.59 נקודות (+6.8%); מדד הכר"ם – התנודתי בכולם – מ-161.73 ל-174.21 נקודות (+7.7%) ומדד המניות הכללי מ-173.13 ל-184.74 נקודות (+6.7%).

אחרי שהבקיע את משוכת 192–193 הנקודות שניצבה בדרכו, מצפה למדד המשתנים מחסום פתח־ערך ברמת 196 נקודות. כשידלג מעליו, יהיה נכון להסתער – בשלישית – על מקבץ מחסומי התנגדות הארוכים לו באזור 199–205 הנקודות.

פריצה של רמות אלה – אם וכאשר תארע – עשויה להוביל את מדד המשתנים, בתוך פרק זמן קצר יחסית, לרמת ההתנגדות המשמעותית הבאה, השוכנת אי־שם בסביבות 213–215 הנקודות.

רמת התמיכה הקרובה לשבוע זה מצויה אי־שם בסביבות 193 הנקודות, כשרמות תמיכה יותר משמעותיות ("מחסומי ברזל", בעגת טכנאים) שוכנות בסביבות 180 ו-165 הנקודות.

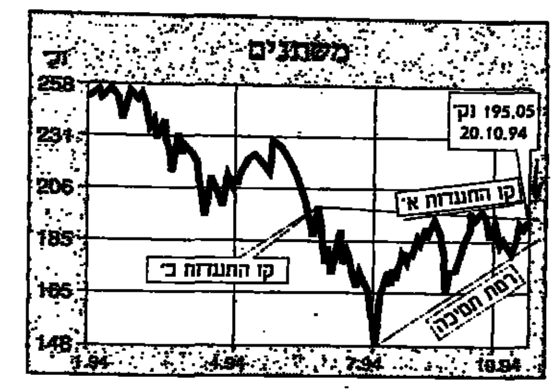

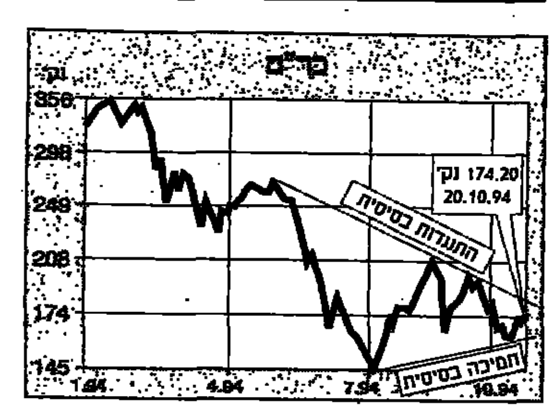

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העליה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. יוניקורן 1	+52%	1. דוראה	-28%
2. ברנוביץ	+39%	2. איילון	-20%
3. יוניקורן 5	+39%	3. רשף	-15%
4. דודעד	+38%	4. חיון	-14%
5. רובוטרום	+37%	5. קלדור	-14%
6. בלנסיין	+36%	6. משוב	-13%
7. לביש	+36%	7. ידע	-9%
8. ליבר	+35%	8. שף	-9%
9. ליפשיר 5	+32%	9. נגה	-9%
10. יעסור	+31%	10. אורדס	-8%

• מקור: בנק הפועלים

מימושים וירידות בכל החזיתות

בורסות בעולם

שי אבנית

שבוע המסחר העגום בבורסות החשובות נסגר שלשום במגמה שאפיינה אותו בימים הקודמים – ירידות שערים, לעתים חדות. אם נדמה היה באמצע החודש כי תפנית חיובית אמיתית מחוללת לשוקי ההון נוכח שיפור הרווחיות במגזר העסקי, בא השבוע והגלגל הפך את הקערה על פיה.

וול סטריט, על כל בורסותיה, נשחקה בין מחצית האחוז לאחוז. טוקיו נסוגה אף היא במקצת. האכזבה הגדולה הגיעה מכיוון אירופה והונג קונג: נפילות שבוע בין 2% במקרה הטוב (אמסטרדם) ל-4.7% במקרה הרע (פאריס).

מדד	סגירה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,891.3	-0.49	+3.65
אס אנד פי (ניו יורק)	464.9	-0.90	-0.35
אימקס (ניו יורק)	456.4	-0.47	-4.57
נסדא"ק קומפוזיט (ניו יורק)	775.3	-0.56	-0.19
פייננשל טיימס (לונדון)	3,032.8	-2.38	-11.28
דקס (פרנקפורט)	2,022.2	-3.97	-10.78
סי.איי.סי (פאריס)	1,842.1	-4.70	-18.78
מיבטל (מילנו)	9,849	-2.67	-1.51
אס.אם.איי (ציריך)	2,508.6	-2.97	-15.19
איי.אי.אקס (אמסטרדם)	399.9	-2.04	-3.48
ניקיי (טוקיו)	19,899	-0.35	+14.25
האנג סנג (הונג קונג)	9,339	-2.22	-21.45

את האשם העיקרי ניתן למצוא, ללא מאמץ מיוחד, בשוקי המטבע. כאן קירטע הדולר אל מתחת לרמה של 1.5 מארק, בה לא שהה כשנתיים, וצלל לשפל של כל הזמנים מול הין היפאני, אי־שם בסביבות 97 למטבע אמריקאי אחד. הנפילה הזו היכתה פעמיים את הבורסות האירופיות: פעם אחת עקב התחזקות המטבעות המקומיים כלפי הדולר, הגורמת לשחיקה משמעותית ברווחי חברות עתירות יצוא לארה"ב, ופעם שנייה עקב החשש שהריבית בארה"ב תעלה שוב בקרוב, ותביא בכך לצמצום מרביתי גלובלי.

אם מוסיפים את השפעתם של גורמים מקומיים, כגון עלייה בקצב הגידול באמצעי התשלום בגרמניה או המשך בעיות התקציב באיטליה, התוצאה ברורה. למרות דו"חות כספיים טובים יחסית של החברות המקומיות, באה נפילה בשערי האג"ח ובשוקי המניות העתידיים, שהשפיעה גם על שוק הספוט.

על הבורסות של ניו יורק משפיעה היחלשות הדולר בשתי דרכים נוגדות: מצד אחד גדלה האטרקטיביות של חברות המייצאות לאזורים שונים בעולם, אולם על כך מאפיל החשש מהאצה אינפלציונית. יש לזכור שנתוני מדדי המחירים, שפורסמו לא מכבר והיו מרגיעים לטעמו של כל משקיע סביר, משקפים בסך הכל את העבר, ואינם מלמדים תמיד על העלול לבוא.

עם זאת, ההשפעה המקלה של עידוד היצוא הביאה את הבורסות האמריקאיות למצב שחיקה מתונה יחסית. הנתונים החיוביים המופיעים בדו"חות הכספיים לרבעון השלישי תרמו אף הם לאיזון. עד עתה פירסמו דו"חות כמאה חברות מתוך ה-500 המרכיבות את מדד סטאנדרד אנד פורס. הדו"חות היו חיוביים ליותר מ-50% מהן, בעוד שרק רבע איכזבו את האנליסטים. ואגב, יש לזכור, לאחר שרף הציפיות כבר עלה בהתמדה בחודשים האחרונים. יבמ היתה אחת החברות ה"טובות", והתוצאה בכך זכתה לדירוג השקעה גבוה יותר. ג'נרל מוטורס, לעומתה, היתה אחד הגורמים לירידת הבורסה ביום ו', נוכח אכזבה מפעילותה ברבעון האחרון: היא הפסידה יותר מ-320 מ' ד' מפעילותה המקומית.

שוק האג"ח הממשלתי נפגע באופן יותר משמעותי מהיחלשות הדולר. התשואה על האגרות ל-30 שנים טיפסה במהירות, הגיעה ל-8.02% בצהרי יום ו', וסיימה מעט מתחת לקו ה-8%. רמות כאלו של תשואה לא נצפו בוול סטריט זה שנתיים וחצי.

הבורסה של טוקיו הפגינה עמידות יחסית, בהתחשב בהתחזקות הין, הבעייתית לחברות היפאניות.

הכותב הוא רואה חשבון

ישאל – מעסקת קרגל עד סהר וכמיפל

למרות שהיתה מעורבת בשלוש פרשיות בורסאיות וכלכליות, שריכזו עניין רב בבורסה בשנים האחרונות – עסקת כלל וקרגל, המשבר של חברות הכבלים וכבלי ציון והנפילה של סהר ניירות ערך – לא נחשפה עד היום חברת ההשקעות הזרה ישאל. בתקופה בה גוברת ההתעניינות של משקיעים זרים בישראל, מעניין לראות את הישגיה של חברה שהחלה להשקיע בארץ לפני 7 שנים ואשר מרבית מניותיה בידי משקיעים זרים

מאת יורם גביזון

בשבוע בו נרכשו 33% ממניות מז על ידי קבוצת משקיעים זרה בראשות קרן רנסאנס, עלתה לכותרות חברת סהר נ"ע בה שותפה חברה זרה אחרת, ישאל.

למרות שהיתה מעורבת בשלוש פרשיות בורסאיות וכלכליות שריכזו עניין רב בבורסה בשנים האחרונות – עסקת כלל וקרגל, המשבר של חברות הכבלים וכבלי ציון והנפילה של סהר ניירות ערך – לא נחשפה עד היום חברת ההשקעות הזרה ישאל. בתקופה בה גוברת התעניינות של משקיעים זרים בישראל, מעניין לראות את הישגיה של חברה שמרבית מניותיה בידי משקיעים זרים ואשר החלה להשקיע בארץ לפני 7 שנים.

ישאל הוקמה ב–87' ביוזמתו של אהרון דוברת שהיה מנכ"ל כלל, כחלק ממאמץ לרתום את יהדות העולם להשקעות בישראל. הבעלות בה מתחלקת בין כלל (20%) ל–70 משקיעים דרום אמ־ריקאיים בראשות היו"ר בנו גיטר. ישאל גייסה בשבע השנים מאז הקמה 40 מיליון דולר, חילקה דיוידנד של 13 מיליון דולר. הונה העצמי מסתכם כיום ב–50 מיליון דולר.

היות שמרבית בעלי מניותיה הם יהודים דרום אמריקאים, מקיים הדירקטוריון חלק מישיבותיו החצי שנתיות במיאמי פלורידה. ראשי כלל נשאו בעול הזה ללא מרוניה.

ההשקעה הגדולה הראשונה של ישאל היתה במחצית השנייה של 87'. היא רכשה אז עם כלל תעשיות 50% ממניות ההון ו–60% ממניות השליטה בכבלי ציון מכימיקלים לישראל לפי שווי חברה של 18.5 מיליון דולר. סמנכ"ל כ"ל תעשיות, חברה בת של כ"ל, היה באותם ימים ד"ר הוגו צ'אופן מנכ"לה כיום.

צ'אופן החל את דרכו באגף התקציבים בשנים 82'–84' כיהן כסגן הממונה באגף. ב–85' עבר לכימיקלים לישראל שם היה סמנכ"ל עד 87'.

מסלול ההשקעות של ישאל בישראל החל במאי 87' כאשר השתתפה עם כלל, קבוצת שטיינהרדט־טימקין ואורי מנשה ברכישת חבילת המניות שהחזיקה לאומי השקעות בקרגל. ישאל רכשה אז 9.17% מהונה של קרגל, העוסקת בייצור מוצרי אריזה מקרטון גלי, לפי שווי של 24 מיליון דולר. כיוון שזמן קצר אחרי הרכישה משכו בעלי העניין הראשים מקרגל דיוידנד של 8 מיליון דולר, נקנתה החבילה לפי שווי של 16 מיליון דולר. חצי שנה לאחר שלאומי השקעות ויתרה על חלקה הנפקה קרגל לפי שווי גדול פי 2.5 – 40 מיליון דולר.

היות שמדיניותה של ישאל היתה להימנע מהשקעות בהן חלקה פחות מ–10%, נרכשה בפברואר חבילה נוספת של 4% במחיר של 1.1 מיליון שקל – כך שההשקעה בקרגל נעשתה לפי שווי חברה משוקלל של 21 מיליון דולר.

עסקת קרגל עוררה עניין רב בציבור בעיקר בשל הרווח המהיר שגרפו אבי טימקין ומייקל שטיינהרדט.

קרגל המשיכה לחלק דיוידנדים משמעותיים לבעלי מניותיה לאורך השנים, ובמחצית הראשונה של 94' אף הגדילה את הרווח התפעולי שלה ל–14.2 מיליון שקל (12.5% מהמחזור) לעומת רווח תפעולי של 10.2 מיליון שקל (9.3% מהמחזור), הודות לגידול מתון של 3.2% במכירות וקיצוץ בעלות המכר ובהוצאות המכירה וההנהלה והכלליות. לא ברור אם השיפור בקרגל יימשך גם ברבעונים הקרובים, שכן מחיר הנייר, שהוא חומר הגלם העיקרי של החברה נמצא בעלייה, וספק אם ניתן יהיה לגלגל את העלייה כולה לפתחם של הלקוחות.

תוצאותיה של ההשקעה הבורסאית הוותיקה האחרת – כבלי ציון, שונות בתכלית. בכבלי ציון הורע המצב במחצית הראשונה של 94'. המכירות ירדו ב–22% לעומת המחצית המקבילה ב–93' בעקבות עצירה כמעט מוחלטת של הזמנות מחברת החשמל עד לפרסום תוצאות המכרז הבינ"ל. כבלי ציון עברה להפסד תפעולי ובמחצית הראשונה של 94' נפלה המניה ב–53.8% לעומת ירידה של 10.9% בלבד בקרגל. לקראת סוף המחצית הראשונה של 94' זכתה כבלי ציון במכרז בנתח של 40 מיליון דולר, אולם הזכייה לאחר קיצוץ במחיר המכירה לא הסירה את רעתה של החברה מהתרעה בסביבתה העסקית. כבלי ציון הבינה, כי על מנת לשרוד מול התחרות העזה של חברות הכבלים הזרות יהיה עליה להתאחד עם היריבה המקומית העיקרית – כבלים. המו"מ על האיחוד התפוצץ בשל חוסר הסכמה על המחיר. לבד מתשואה מרחית צנועה של 17% על ההשקעה זכתה ישאל בדיווידנד של 3 מיליון דולר. השקעה מאכזבת בהשוואה לרכישת השליטה בכבלים על ידי האחים עופר.

ישאל שקטה במשך שנתיים וב–89' קנתה את פוסטר מדיה בחלקים שווים עם כלל לפי שווי חברה של 4.4 מיליון דולר. פוסטר מדיה, העוסקת בפרסום חוצות, הגישה טיוטת תשקיף בתחילת 94' אלא שהמשבר בשוק ההון סיכל את הנפקתה לפי שווי חברה של 17 מיליון דולר. מאז התחוללו שינויים מהותיים בענף הפרסום, בעיקר בשל הופעתו של הערוץ הטלוויזיוני. פוסטר מדיה, כאמצעי פרסום אחרים, סבלה מהסטת תקציבים לטלוויזיה ורווחיותה נשחקה.

שלוש שנים נוספות נקפו עד ההשקעה הבאה: רכישת 50% ממניות מצברי שנפ. יצרנית המצברים שנרכשה לפי שווי חברה של 9.8 מיליון דולר, חילקה לדברי צ'אופן דיווידנד שאת גודלו הוא מסרב לציין. לטענתו, מחזורה של שנפ עולה במקצת על זו של המתחרה הבורסאית וולקן – 30 מיליון שקל ב–93', וגם רווחיותה משופרת בהשוואה לרווח לפני מס של וולקן, שהיה 9.4% מהמחזור ב–93'.

ב–94' נסוגו עסקיה של וולקן וגם רווחיותה של שנפ ירדה. למרות זאת, מגדיר צ'אופן את שנפ כחברה סולידית, אם כי לא מאוד רווחית.

לאחר תקופה ארוכה של שקט יחסי התחדש פרץ ההשקעות של ישאל דווקא כשהאמירו המחירים בשוק המניות והגדל"ן לקראת סוף 93' ותחילת 94'. המשבר בשוק ההון, שבא מיד אחר כך, טרף את קלפיה של ישאל. ראשית, ירדה מהפרק התוכנית להנפיק את פוסטר מדיה שהיתה מצמיחה לחברה רווח הון גדול. ישאל עצמה, שהשתעשעה בתחילת 94' במחשבה להנפיק את מניותיה על פי שווי של 80 מיליון דולר, נאלצה לגנוז את הרעיון; אבל את המכה הקשה מכולן ספגה ישאל מהשקעות בורסאיות שיצאו לפועל באותה תקופה.

בסוף אוקטובר 93' השקיעה ישאל ב–20.2% ממניות חברת כמיפל, המשווקת אביזרים רפואיים ומוצרי הגיינה וטואלטיקה. ישאל רכשה את המניות במחיר של 5.69 שקל למניה. שבוע אחר כך שותף הציבור במחיר של 6.48 שקל למניה. כמיפל גייסה אז 7.4 מיליון שקל, ובכל זאת צנח שוויה ל–5 שקל למניה – כלומר מתחת למחיר בו נכנסה ישאל. בהתחשב בתוצאותיה הכספיות של כמיפל מאז הנפקה קשה לתלות את הקרימה רק במצבו של שוק ההון. הרווח התפעולי של כמיפל נסוג במחצית הראשונה של 94' ב–36% לעומת התציון המקביל ב–93' בעיקר בשל גידול חוק בהוצאות המנהלים הרובצת מעדך המכירות.

ארבעה חודשים אחרי הנפקת כמיפל וחדשה ישאל את קשריה העסקיים עם כלל. ישאל רכשה 8.5% ממניות סהר נ"ע תמורת 11.1 שקל למניה וקיבלה אופציית CALL על יתרת החזקותיה של כלל בסהר – 41.5% מההון, במחיר שנופל ב–5% ממחיר הבורסה או על פי מכפלת 10 ברווח הנקי ל–96' – לפי הנמוך. כבר עתה ברור, שמזלה של ישאל היה שקיבלה אופציה על מרבית החזקותיה של כלל, שכן שווי השוק של סהר לאחר ההנפקה הוא 6.3 שקל למניה ומכפילה התכווץ ל–7.3.

עבור כלל, שניסתה כבר זמן רב למכור את אחזקותיה בסהר היתה זו עסקה מצוינת, אם נתעלם מהעובדה שהיא מחזיקה ב–20% ממניות ישאל. כלל רכשה 50% מסהר בתחילת 90' תמורת 1.2 מיליון דולר, משכה ממנה דמי ניהול של עשרות אלפי דולר בשנה, ומכרה לחברה מחזיקת 8.5% מהחברה תמורת 1.8 מיליון דולר.

גורם מקורב לעסקה שפגש בצ'אופן, טוען ששמע יותר משמץ מרירות בקולו על העסקה. צ'אופן עצמו אומר, שלא ניתן לשפוט את ההשקעה בסהר על פי שוויה הבורסאי הנוכחי ובמנותק משווי האופציה שקיבלה ישאל וממצבו של השוק. עם זאת הוא מודה, שהיה מתלבט אם לחזור על העסקה לו היה יכול להשיב את הגלגל לאחור.

לישאל שתי השקעות בענף הנדל"ן. ב–93' השתתפה ברכישת 100 דונם בפי גלילות תמורת 32 מיליון דולר. שותפיה של ישאל לפרויקט הם אורים (50%) וחברת קלנר (20%). לדברי צ'אופן, מתוכננת בניית 300 יחידות דיור ומרכז מסחרי גדול בהשקעה של 35 מיליון דולר. ישאל הלוותה גם 10 מיליון דולר ליזמים המשתתפים בבניית 1,200 יחידות דיור בפרדס רייספלד בקרית אונו.

השקעה שולית יחסית היא 25% ממניות חברת אלסיד העוסקת בטיהור מים, ומשתתפת במכרז הבינ"ל על מכון טיהור השפכים בירושלים. שותפיה של ישאל באלסיד הם כלל תעשיות (25%) וחורות (50%).

ישאל בלטה ברכישות בתקופת המפולת. בארבעת החודשים האחרונים רכשה ישאל מניות ב–2.3 מיליון שקל. בכמיפל נעשה הרוב המוחלט של הקניות מעל מחיר הבורסה הנוכחי – 503 נקודות. גם ההשקעה בכבלי ציון בחודשים האחרונים לא הניבה תשואה חיובית, שכן זו נסחרת היום במחיר של 1,179 נקודות בעוד שחלק ניכר מרכישותיה היה במחיר של 1,832 נקודות. הרכישות בקרגל היו ברובן מתחת ל–1,350 נקודות כששוויה הנוכחי של המניה 1,551 נקודות.

המשבר בשוק ההון ב–94' טרף את קלפיה של ישאל. התוכנית להנפיק את פוסטר מדיה ירדה מהפרק וכך גם הרעיון להנפיק את ישאל לפי שווי של 80 מיליון דולר. אבל את המכה הקשה מכולן ספגה החברה מהשקעות בורסאיות שיצאו לפועל באותה תקופה

צ'אופן אומר, שלא ניתן לשפוט את ההשקעה בסהר במנותק משווי האופציה שקיבלה ישאל וממצב השוק. עם זאת הוא מודה, שהיה מתלבט אם לחזור על העסקה לו היה יכול להשיב את הגלגל לאחור

תיק ההשקעות של ישאל

(במיליוני דולרים, מבוסס על נתונים שנמסרו לבורסה ומידע שמסרה החברה)

החברה	שיעור החזקה	עלות רכישה	מועד רכישה	שווי לרכישה	שווי נוכחי	דיבידנדים שחולקו	היקף השקעה נוכחי
קאנטרי–קלאב	30.0%	9.6	'93	32.0	–	–	30.0
כבלי ציון	30.7%	5.5	'87	18.5	31.5	3.0	9.6
מצברי שנפ	50.0%	4.9	'92	9.8	–	א"צ	4.9
כמיפל	20.2%	1.6	'93	10.1	9.2		1.8
קרגל	13.7%	2.7	'87	21.0	48.8	2.0	6.4
סהר נ"ע	7.8%	1.8	'94	24.5	15.5	–	1.2
פוסטר מדיה	50.0%	2.2	'89	4.4	(–)	–	2.2
פרדס רייספלד	–	–	–	–	–	–	10.0
מזומנים	100%						17.0
סה"כ השקעות							83.0

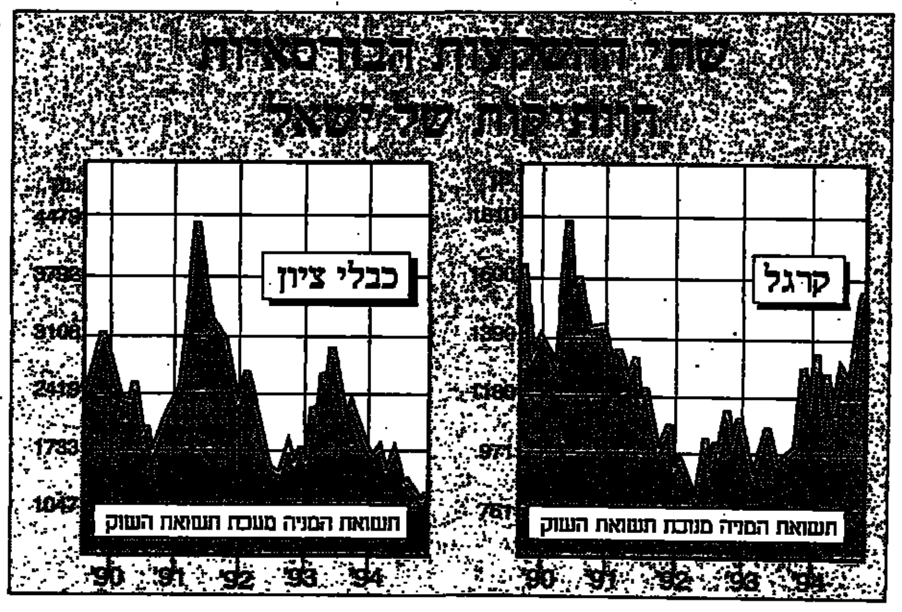

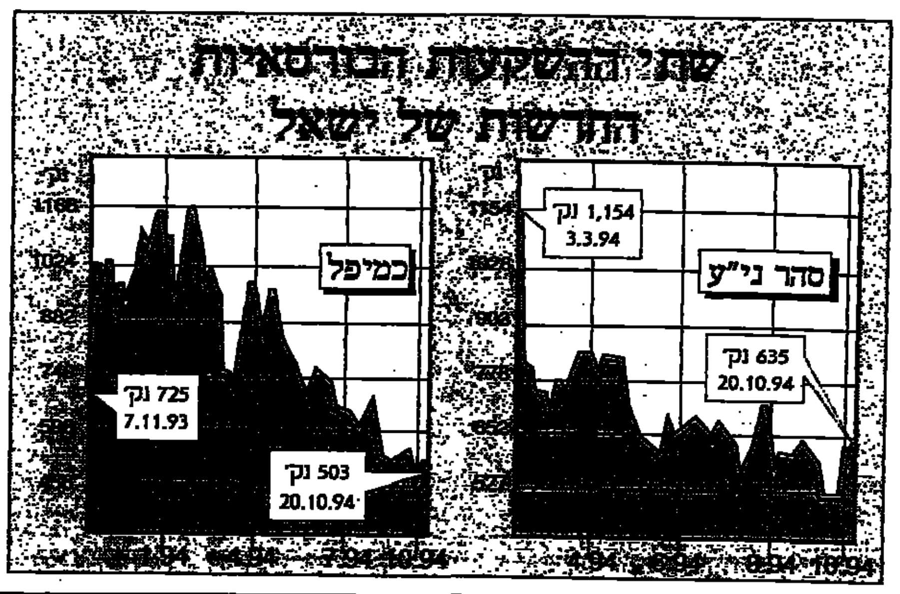

מוציאים את האף מהבונקר הצמוד

הערכה הרווחת בשוק היא, שאם הריבית לא תועלה בשבוע הבא – ייקטנו מאוד הסיכויים להעלאה נוספת בעתיד

מחיר הכסף

מרית גילת

הרושם שנוצר מהתנהגות השחקנים הסולידיים בשבוע האחרון, הרבה יותר מכך מהתבטאויותיהם, הוא שבכל הנוגע למלחמה באינפלציה – הגענו לרגיעה מסוימת. "האויב לא חדל," הגדיר זאת אחד השחקנים, "אבל המתקפה נבלמה".

הקונסנזוס המתגבש בשוק הוא שהאינפלציה – שטיפסה לקצב שנתי של 15%, ואיימה להעפיל לפסגות נוספות – חזרה לקו שביתת אש של 12%. זה עדיין רחוק מהקצב החד־ספרתי שאליו שואפים קברניטי המשק, ורחוק עוד יותר מהקצב המקובל בעולם המערבי. ובכל זאת, אחרי שהייה ממושכת במקלט הצמוד, הרבה משקיעים מעיזים להוציא את האף החוצה. כפי שהסביר מנהל בקופ"ג מובילה, שעשתה בשבוע החולף גיחה לכיוון המק"מ: "מצד אחד, אני פחות מודאג שהמדדים יברחו, ומצד שני, אני גם פחות חושש שבנק ישראל יפציץ את המשק בהעלאות ריבית נוספות".

ואכן, בשבוע החולף איבד מדד הצמודים קרוב לחצי אחוז. חשובה מזאת העובדה, שעקום התשואות לפדיון – שרק לפני כחודש הציג שיפוע תלול – הפך לקו משונן אך שטוח בעיקרו. פער התשואות בין האג"ח הקצרות ביותר לאג"ח הארוכות ביותר ירד לשיעור של כ–0.4%.

מצד שני, לא מורגשת בינתיים התנפלות על האפיקים הלא־צמודים. בבנק הפועלים צופים למדד של 1.1% באוקטובר ומדדים של 0.8% בנובמבר־דצמבר. התחזית בבל"ל היא לעליות של 1.1%, 0.6% ו–0.6% בשלושת החודשים האמורים. בממוצע מדובר על קצב שנתי של 10%–11% ברבעון האחרון של 94'. לגבי עליות המדדים שנה קדימה, פירסמו שני הבנקים תחזית של כ–12%.

לעומת זאת, הפער בין התשואות במק"מ לבין התשואות באג"ח הקצרות ממשיך לשקף קצב אינפלציה של 14%–15%. בשוק תולים תופעה זו בשלושה גורמים: האחד הוא התחרות הקשה של המק"מ מול הפיקדונות בבנקים. כיום מציעים כל הבנקים ריבית זכות של 15.5% בפיקדונות לשלושה חודשים. זוהי ריבית אפקטיבית שנתית של 16.4% – מעל מה שמשלם המק"מ לתקופה המקבילה, וללא העמלות הכרוכות ברכישת נייר ערך. יתרה מזו, בכמה בנקים, כמו דיסקונט ואיגוד, ריבית זו היא רק הרצפה. במידה שבנק ישראל ייקר שוב את הריבית, מבטיחים הבנקים להעלות בהתאם גם את ריבית הזכות בפיקדון – הגנה שלא קיימת במק"מ.

גורם שני שמציינים במערכת, הוא החשש שעדיין קיים מפני העלאת ריבית נוספת של בנק ישראל. גם אלה המאמינים כי המשק בדרך לקצב אינפלציה של מתחת ל–12%, מזכירים כי היעד האמיתי של בנק ישראל הוא 8%. "המדדים בחודש נמוכים יחסית, ולכן אם בנק ישראל ירצה להעלות שוב את הריבית כדי לקיים את מטרותיו, זה המועד האחרון לבצע את המהלך בלי להזמין התקפות הסטוריות של התעשיינים ואולי גם האוצר", אמר בנקאי בכיר.

נציין, כי הערכה הרווחת בשוק היא, שאם הריבית לא תועלה בשבוע הבא – ייקטנו מאוד הסיכויים להעלאה נוספת בעתיד, אלא אם כן המדדים שוב ינסקו מעל התחזיות.

הגורם השלישי שאליו מתייחסים בשוק קשור לאופי של השחקנים בשוק הסולידי. "שחקן שונא סיכון לא יוליך פוזיציות אלא אם יראה ירידה בפועל של האינפלציה, במיוחד בהתחשב בעלות הגבוהה של העמלות הכרוכות בכך", אמר בכיר בשוק ההון. "כתוצאה מכך, בתקופות של אי־ודאות ותנודתיות, השוק משקף את נתוני העבר – במקרה הזה, קצב אינפלציה של 14.5%".

לצורך העניין, הבנקים לא שונים משחקנים אחרים. למרות התחזיות של המחלקות הכלכליות שלהם עצמם, ממשיכים במערכת למכור אופציה להגנה מפני אינפלציה בפרמיה של 4% ל–3 חודשים, כלומר בעלות של כ–17% במונחים שנתיים.

ההשתטחות של עקום האג"ח מכתיבה קיצור של התיק, שכן אין שום פיצוי בתשואות על הסיכון הגלום בהשקעה בטווחים הארוכים יותר. אבל אין פירוש, כי שוק האג"ח נעדר קונים. להיפך, מול המכירות של קרנות הנאמנות וגופים אחרים, הקופות ממשיכות להישמע בקניות, וביניהן קופות בנק לאומי, שעל־פי דיווחים, בולעות סחורה כבר כמה שבועות. ולא פלא. נוכח העודף התקציבי שביצעה הממשלה בספטמבר החליט האוצר להקטין את היקף הגיוסים באג"ח באוקטובר – מהתכנון המקורי של 2.4 מיליארד שקל ל–2 מיליארד שקל בלבד. מאחר שבחודש זה יירשמו פדיונות ענק של 4 מיליארד שקל, זה מותיר "חור" של למעלה ממיליארד שקל שלא ימוחזרו. אם ניקח בחשבון כי גם בנובמבר צפויים פדיונות ענק – בשעה שהאוצר ככל הנראה לא עומד להגביר את קצב ההנפקות – המחסור עלול להחריף בחודשים הבאים.

אולם, באחת מקופות הגמל הגדולות במשק כבר החלו לדבר בחשש על שינוי בכיוון השוק ב–95'. הם מזכירים, כי לפני כשנה וחצי היתה לבנקים הצלחה עצומה בשיווק תוכניות חיסכון צמודות מדד, והמערכת גייסה מצרפית יותר ממיליארד שקל. מרבית הכספים גויסו לשנתיים ולכן יבואו לפדיון במחצית השנה הבאה.

בשלב זה לא ברור לאן יופנה כל הכסף שישתחרר, אבל ההנחה היא, שלא יחזור במלואו לחיסכון. ומאחר שהבנקים נוהגים להתבסס על תוכניות חיסכון באג"ח, אם ישירות אם בעקיפין, חוששים בקופות שהם יזרקו הרבה סחורה לשוק וידחקו כלפי מעלה את התשואות.

"לכן, בעיקרון אנו נוטים יותר ויותר לכיוון השקלי. יש בכך סיכון אינפלציה, אבל הסיכון לעליית תשואות יכול להיות הרבה יותר גדול" – הסביר המנהל הבכיר. "אני סומך על הנגיד פרנקל כי לא ייתן לריבית להישאר ריאלית שלילית לאורך זמן. לכן, כשאני משקיע במק"מ ל–3–6 חודשים, אני יוצא מתוך הנחה שאם האינפלציה תואץ – אוכל למחזר את הכסף באפיק השקלי בתשואה גבוהה יותר. ואם היא תרד – אוכל למחזר אותו באפיק הצמוד בתשואה גבוהה בהרבה מזו הנהוגה כיום".

ריבית בנק ישראל	
מרכז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	15.51%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	15.85%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	17.42%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	17.80%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	22.50%
ריבית קרדיטורית	
פח"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	12.56%
פח"ק ליום – חצי מליון ש"ח	12.82%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	13.56%
מק"מ לחודשיים	15.60%
מק"מ לשנה	15.75%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	1.10%
אג"ח צמוד מדד ל־5 שנים (נטו)	1.60%
אג"ח צמוד מדד ל־10 שנים (נטו)	1.40%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל־3 חודשים	5.563%
שטרלינג – ליבור – ל־3 חודשים	5.958%
מארק – ליבור – ל־3 חודשים	5.146%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות הבריית	-45.63%	-51.30%
מניות המשתנים	-21.25%	-29.45%
אג"ח צמוד מדד	9.60%	-1.82%
אג"ח צמוד מט"ח	2.65%	-8.05%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ועד היום (הערכה) ב־11.62%)

בעלי עניין קונים

החברה	בעל העניין	שער	כמות	ישבם	תאריך	תמורה
אורבנ"ך הון	אורבנ"ך	300–312	81,457	249	10–13.10.94	62.80
אליצקי	אליצקי אחי'	—	48,545	—	30.9.94	0.67
אמיס	אוניל	964	10,456	101	12.10.94	2.25
אינטרקוסמא	בראון יהודה	991	1,492	15	12.10.94	9.11
אל קבית	אקדוב אלפרד	766	2,128	16	13.10.94	1.65
אל קבית	אלדוב נכסים	766	7,960	61	11–13.10.94	80.15
אפליקום	קום תוכנה	700–707	4,000	28	10–16.10.94	0.43
אדריכי אג' א	אייל עדי	90.5	50,000	45	6.10.94	—
ארלון	אור באבל	1170	3,765	44	5.10.94	46.14
אשטרה	גוטשאל יחזקאל	148	17,800	26	10–13.10.94	50.75
בובור	דבית שרם	397	2,948	12	10.10.94	0.31
ברן	דור מאיר	1716–1720	11,592	200	9–13.10.94	30.12
גולת	איביאר	6089	2,716	163	10.10.94	3.79
גלבוע	גלבוע בנין	219–221	147,580	325	10–12.10.94	3.93
דנקנר	דנקנר נחוי	1537	8,285	127	6–11.10.94	1.86
חיון	חיון רפאל	205–214	293,918	611	5–13.10.94	69.62
יתגדים	סמואל ביורא	380–450	8,556	55	5–12.10.94	57.86
ילד	ילד חיתום	505–508	6,427	53	13–16.10.94	0.33
ירושלים	ינבינרטס קבאוט'	290	5,000	15	5.10.94	0.96
ישפרו	גב ים	2454	1,024	25	10.10.94	27.39
ישפרו	נכסי הרים	2454	1,024	25	10.10.94	27.39

החברה	בעל העניין	שער	כמות	ישבם	תאריך	תמורה
כמיפל	ישאל הלנד	456–475	20,451	96	10–12.10.94	20.87
מרטשאל	חלוה אברהם	226	33,660	76	10.10.94	38.22
לגו	לסלשטייך נועם	351	8,000	28	9.10.94	55.36
ליבר	קל בנין	821	3,757	31	18.10.94	0.19
מישור התוף	טלף השק'	594	16,200	96	12.10.94	4.47
מישור התוף אג' 2	טלף השק'	89	100,000	89	12.10.94	—
מפקסרוניקס	אגליסס קבאנט'	308–314	50,000	94	10–12.10.94	9.09
סקום	שלה שמואל	1339	5,586	75	13.10.94	3.87
פרליסי	ברולי יעקב	1756	2,837	50	10–16.10.94	23.81
פרליסי	יצחק רון	1756	3,025	53	9–16.10.94	15.27
פרדס אג' א	פרדס הדר	79.5	100,006	80	10–12.10.94	—
ציונסול	וילנרשטיין רונן	1267–1308	8,793	113	10–13.10.94	63.78
קבלנים	התאחדות הקבלנים	1510	1,000	15	10.10.94	2.76
רומבך	רומבך ביזה	1108–1167	2,880	34	28.9–13.10.94	0.86
רומבך 5	רומבך ביזה	1037–1183	2,701	30	28.9–10.10.94	0.14
ריגבם	גרי איגוסם	354–401	124,458	488	16–18.10.94	55.18
תשלה השקעות	תשלה נכסים	800	2,066	17	15.10.94	0.30
בעלי עניין מוכרים						
אליצקי*	אליצקי עמר	—	48,545	—	30.9.94	—

* עסקת מחוץ לבורסה – הסכום הינו באלפי שקלים

טרייד אינב בע"מ
("להלן "החברה")
אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי המניות של החברה תתכנס ביום ראשון 13.11.1994 בשעה 10.00 במשרדי החברה, ברח' התעשיה 4, תל־אביב.
על סדר היום
1. אישור רכישה בבורסה של מניות חברת "קווי אשראי לישראל שרותים פיננסים משלימים בע"מ" שעל בעלי העניין שבה נמנים בעלי ענין בחברה.
2. שונות.
טרייד אינב בע"מ 23.10.1994

חדש!
בחוף הצוק הדרומי !
בלילה: טל. 03-6993830
להנאת הקהל נפתחה מסעדה חדשה בין המדשאות לים באווירה צעירה ודינאמית צוקארה מציעה לארוחה: מוסיקה רקה ותפריט עשיר ומגוון הכולל: בשר, סלטים מבחר משקאות. ניתן לערוך ארועים במקום.

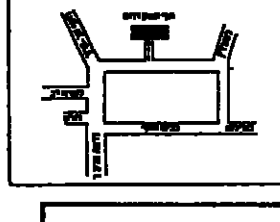

קשר ישיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
מספר אחד
קשר ישיר לכל העיתונים
מחלקת המודעות

מידע בורסאי שוטף
איך תקבל מידע מהבורסה ישר לכורסא?
התחבר לסופרמרקט המידע של "קו מנחה" וקבל את נתוני המסחר בבורסה היישר ל– .P.C שעל שולחנך.
התעריפים הנוחים בארץ לעדכונים תקופתיים ולמידע רציף.
עתה גם במהירויות של 14,400 סל"ש.
אם יש לך .P.C ומודם, העולם כולו שלך.
טלפון מכשיר: 03-5388225
בקס: 03-5388288
קו מנחה
מידע ממוחשב בקצה הקו
רשיון משרד התקשורת מס. 5-8006-2-501

הנרי ה-VIII
מסעדה ביהדית לאוני הטעם
AZZORIX שף מצרפת בוגר ביה"ס
מאכלי בשר, דגים ופירות-ים
ארוחות גורמה עסקיות א'-ו' 16:00-12:30
ארוחות גורמה בשבת בצהריים לכל המשפחה, כולל תפריט ילדים
תל חי 40 כפר סבא. טל 09-959859

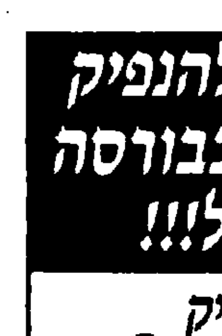

אם חשבת להנפיק את חברתך בבורסה ואינך יכול!!!
באפשרותינו להנפיק את חברתך בארה"ב בתהליך מהיר.
לפרטים נוספים צלצל:
09-902528
(מיועד לחברות בעלות הון עצמי של 2 מיליון דולר ומעלה)

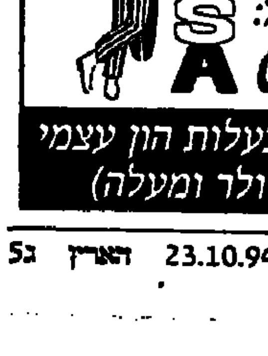

هكذا من الاصل

שווקים

הדולר בשפל של 50 שנה מול הין, שפל של שנתיים מול המארק

ענק התקשורת האירופי דויטשה טלקום וענק התוכנה האמריקאי מיקרוסופט חשפו תוכניות לשיתוף פעולה אסטרטגי וההודעה תשפיע על הבורסות בארצות הברית ובגרמניה

מאת אריה השביה

מטבעות

בסוף השבוע צלל הדולר לשפל שלא היה כמוהו מאז מלחמת העולם השנייה, מול הין. המטבע האמריקאי נחלש גם מול המטבעות החשובים האחרים. ואולם, לקראת הסגירה של שבוע המסחר בניו יורק ביום ששי, התאושש הדולר במקצת אחרי שפקידי ממשל בכירים בוואשינגטון השמיעו הצהרות מרגיעות. שר האוצר לויד בנטסן בבסטן אמר שארצות הברית היתה רוצה לראות דולר חזק יותר ורמז כי יש אפשרות שפדרל רזרב יתערב בשוקי המטבע הזרים, לטובת המטבע האמריקאי. קדם לו סגנו, לורנס סאמרס, שהתבטא בנעימה דומה. ביום חמישי אמר בנטסן כי אין לוואשינגטון כוונות להתערב לטובת הדולר, והצית בכך את הידרדרות המטבע האמריקאי. הדולר צלל מול הין לנקודת שפל שלא היתה כמוה מאז סיומה של מלחמת העולם השנייה, ונחלש מאוד גם מול המארק הגרמני ומטבעות חשובים אחרים.

במערכת המטבע האירופית קרבל המארק הגרמני חיזוק מעלייה של 7.7% במלאי הכסף בשוק בספטמבר (בחישוב שנתי), אחרי 8.2% באוגוסט ולעומת תחזית של 7.4%. אנליסטים אמרו שאין די בכך להרפיית המדיניות המוניטרית בגרמניה, ואולם בינתיים ריפה המטבע הגרמני במידת מה את לחצו על הדולר. זה קרה אחרי שהדולר צנח לשפל של שנתיים מול המארק.

הלירה האיטלקית המבוידת נודלשה מול המארק בגלל המשך הדאגה סביב הגירעון התקציבי הענק באיטליה. הלירה הוחלפה ביום בשער של 1,023.70 למארק, לעומת 1,020.20 למארק ביום חמישי.

לעומת זאת, התחזק הכתר השוודי מול המארק, בין היתר אחרי שסקר דעת קהל מצא שרוב הציבור בשוודיה (41%) תומך בהצטרפותה של המדינה לאיחוד האירופי. משאל עם שייערך ב־13 בנובמבר יקבע בדבר ההצטרפות. שער החליפין של הכתר השוודי היה 4.7605 למארק, לעומת 4.7770 למארק ביום חמישי.

הפרנק הצרפתי נסגר בלונדון בשער של 3.4272 למארק, בהשוואה ל־3.4283 למארק ביום חמישי ול־3.4322 למארק בשלב הפתיחה של המסחר ביום ששי.

וול סטריט

יום ששי היה היום השני ברציפות שבו ירדו שערי המניות הכבדות בבורסה של ניו יורק. סוחרים זקפו זאת לחובת הדאגה המתמשכת בנושא האינפלציה והדו"חות המאכזבים על התוצאות העסקיות של ג'נרל מוטורס.

מדד דאו ג'ונס איבד יותר ממחצית האחוז, ואילו מדד סטנדרד אנד פורס ירד ב־0.42%.

אותן הידיעות הבולטות בשוק באו מפרנקפורט ואנליסטים משוכנעים כי תטבע את חותמה בחול סוחרים בשבוע המסחר הנוכחי ואף מעבר לו, תחילה בשער המניה של מיקרוסופט ואחר כך בשעריהן של מניות היי־טק ותקשורת. בית התוכנה האמריקאי הענק מיקרוסופט וחברת התקשורת הגדולה ביותר באירופה, דויטשה טלקום הגרמנית, חשפו תוכניות לשותפות אסטרטגית אשר תפתח מוצרים בתחום המולטימדיה.

הודסט גלרט, חבר מועצת המנהלים של טלקום המופקד על לקוחות עסקיים, ומנכ"ל מיקרוסופט ביל גייטס, חתמו מזכר הבנה הצופה שיתוף פעולה בפיתוח ובשיווק שירותי מולטימדיה. בתחילה תתמקד השותפות על שילוב הגירסאות החדשות של מערכת חלונות הפופולרית של מיקרוסופט במחשב המשרדי המולטימדיה שמפתחות טלקום ואינטל. "הכוונה היא לבנות פלטפורמה על בסיס חלונות, שתציע ברשתות טלקום עתידיות שירותים ושימושים בתשתית הקיימת, במיוחד ברשת תקשורת רב־שימושית", נאמר בהודעת טלקום.

הדברים אמורים ברשת תקשורת שתעביר בו בזמן טלפון, פקס, וידאו ונתונים בקו טלפון יחיד.

מיקרוסופט וטלקום הדגישו כי השותפות האסטרטגית שלהן תשרת גם משתמשים פרטיים וגם עסקים, אולם הדגש יושם בתחילה, כמובן, במשתמש העסקי. "מבטינו ממוקדים באוטוסטרדת המידע", אמר גייטס במסיבת עיתונאים.

דויטשה טלקום, שתופרט הפרטה חלקית ב־1996, מפעילה את הרשת הרב־שימושית הגדולה בעולם והיא מובילה בפיתוח הטכנולוגיה הזאת באירופה.

תומס קול, מנהל הלקוחות העסקיים של מיקרוסופט גרמניה, אמר כי השותפות תשתמש בתוכנת חלונות95 שעדיין לא יצאה לשוק, וכי יפותחו פרויקטים משותפים נוספים.

חלונות95 תוצא לשוק במחצית הראשונה של השנה הבאה. מיקרוסופט צופה מכירה של 30 מיליון עותקים ב־1995. היא שולטת בשוק המחשבים האישיים עם יותר מ־60 מיליון עותקים של חלונות ברחבי העולם.

גרמניה בושעה להיכנס לתחום אוטוסטרדת המידע, אך השותפות החדשה תיתן דחיפה לתחום הזה באירופה כולה, להערכת מיקרוסופט.

מחזור העסקים של מיקרוסופט באירופה גדל ב־8% ל־1.4 מיליארד דולר בשנת הכספים שנסתיימה ב־30 ביוני. כשליש מן הסכום הזה נבע מגרמניה.

מזרח רחוק

בבורסה של טוקיו נרשמה ירידה במדד ניקיי, בגלל היצעים בעסקות ארביטראז' בשעות הבוקר של יום ששי. עליית הין מול הדולר לשיא שלא היה כמוהו מאז נסתיימה מלחמת העולם השנייה (ראה לעיל) חיזקה את מגמת הירידה בשערי המניות בבורסה היפאנית.

בהונג קונג איבד מדד האנג סנג יותר מחמישים נקודות, אבל המניות התאוששו מן הירידות של שעות הבוקר כאשר משקיעים זרים רכשו כמויות ניכרות של המניה הכבדה של חברת האחזקות HSBC. גם אמריקאים וגם יפאנים רכשו מניה זו, שעלתה בחצי דולר מקומי ל־90.25 דולר. חטיבת האנג סנג של התאגיד הזה עלתה ברבע דולר ל־55.50 דולר של הונג קונג.

התחזקות הין תרמה להורמת הון לבורסה של הונג קונג. ואולם, מניות רבות איבדו גובה. בראשן היתה מניית HAECO שירדה ב־1.35 דולר – או 4.34% – ונסחרה בשער של 29.75 דולרים מקומיים. חברת סוויר פאסיפיק ירדה ב־75 סנט ל־63.75 דולר, ואילו צ'יינה לייט צללה ב־60 סנט ל־39.30 דולר.

חולשתו המתמשכת של הדולר (שהמטבע המקומי צמוד לו) חידשה את החששות מפני העלאה נוספת של שיעורי הריבית בארצות הברית, והברוקרים הביעו דאגה לגבי מצב המשק הסיני ובריאותו הרופפת של המנהיג הסיני דנג סיאאו פינג. הם מצפים להזרמת הון יפאני במרוצת השבוע הנוכחי, הודות לחוסנו של הין.

אירופה

ברוב הבורסות באירופה נרשמו ירידות בסוף השבוע.

בלונדון נרשמה ירידה חדה במדד פיננשל טיימס, אם כי הסגירה ביום ששי היתה גבוהה מן השפל שאליו הגיע המדד הזה במשך יום המסחר. ברוקרים ייחסו את הירידה לחולשת איגרות החוב והדולר. נפח המסחר היה דל ומשקיעים רבים נקטו עמדות המתנה עד שיתברר המצב בנוגע לשיעורי הריבית בארצות הברית. אחרי שבוע המסחר הקודם, הסוער, חלוקות התחזיות בלונדון לגבי השבוע הנוכחי.

נפח מסחר מצומצם היה גם בפרנקפורט, וגם כאן היו ירידות.

בפאריס איבדו המניות יותר מאחוז ואווירה קודרת שררה בשוק החושש מהעלאת שיעורי הריבית. סוחרים אמרו שירידות באיגרות החוב של הממשל האמריקאי תרמו לרפיון הידיים של שעות המסחר הראשונות. על השוק הצרפתי השפיעה גם העלייה הגדולה מן הצפוי של מלאי הכסף במשק הגרמני.

לקראת נעילה התאושש השוק במקצת ונסגר ברמה גבוהה מזו שאליה ירד במשך היום. מדד סי־איי־סי איבד 1.35% (ירידה בשיעור 4.9% לעומת יום המסחר האחרון בשבוע הקודם). נפח המסחר היה 4.3 מיליארד פרנק.

מניית יורוטונל התאוששה מעט אחרי שצנחה לשפל שלא היה כמוהו מתחילת השנה, ברמה של 15.85 פרנק. סיבת הירידה החדה נעוצה בהורדת הדירוג של החברה בעקבות תחזית מתוקנת על תוצאותיה העסקיות בשנה הבאה – תחזית שפורסמה ביום שני.

מניית ז'נרל דז או ירדה אחרי שריווחה על תוצאות חצי־שנתיות פחות טובות מאלה של מחצית השנה הקודמת. להערכתה של הנהלת החברה, יגדלו רווחיה ב־4% בשנה הבאה.

מניית פניקס נחלשה – אם כי נסחרה בשער גבוה יותר מן השפל שאליו הגיעה השנה – אחרי שדיווחה על הפסד של 650 מיליון פרנק במחצית הראשונה של השנה.

מניית לאגארדר איבדה גובה אחרי שקבעה שיא לשנה הנוכחית בעקבות פרסום תוצאות עסקיות טובות מן התחזיות מראש.

במילנו נמשכה הירידה בשוק ששלטו בו ספקולנטים. רוב המשקיעים הגדולים עמדו בצד ביום ששי. השוק עצבני בגלל התמהמהות הממשלה בנקיטת אמצעים לצמצום הגירעון התקציבי הענק. משקיעים מוסדיים איטלקיים סובלים מקשיי נזילות ואילו משקיעים זרים ממתינים עד שתתבהר התמונה סביב התקציב האיטלקי לשנת 1995.

מדד מיבטל ירד ב־1.05% ונפח המסחר היה קטן מאוד. הירידות נרשמו בכל הענפים. יצרנית המכוניות פיאט התאמצה לשמור על רמה של 6,000 לירטות, שנחשבת רף פסיכולוגי, איבדה 0.3% ונסחרה בשער של 6,030 לירטות. אנליסטים התלבטו בשאלה האם מניית פיאט יקרה מדי, בהשוואה ליצרניות רכב אירופיות אחרות כגון רנו ופולקסוואגן.

רשת המרכולים ריגאשנטה איבדה 143 לירטות ונסחרה תמורת 8,200 לירטות.

אותת המניות החזקות בשוק האיטלקי היא זו של קבוצת המסעדות המרכולים SME, שעומדת לפני הפרטה. בשוק רווחו שמועות שריגאשנטה תרכוש את הקבוצה הזאת במחיר 4,002 לירטות למניה.

סחורות

חולשת הדולר חיזקה את הזהב בלונדון, ואילו הכסף ירד שם. גם הפלטינה ירדה בשוק הספוט הלונדוני, ואילו הפלדיום עלה בדולר, בקירוב.

הנפט מסוג ברנט (מחיר הצפר נו') עלה ב־5 סנטים לחבית ונסחר בשוק הספוט בלונדון במחיר 16.40 דולר.

במחירי המתכות התעשייתיות היו ירידות חדות בלונדון אחרי שהעליות התלולות מאז יום שני עוררו מימוש רווחים ספקולטיבי. סוחרים בלונדון אמרו שההיצעים היו צפויים על רקע העליות הרצופות במשך השבוע. הנחושת נסחרה ב־2,430 דולר לטונה, אך הירידה נבלמה על ידי ביקושים ספקולטיביים מחודשים. כאשר המחיר עלה ל־2,575 דולר לטונה, התחדשו ההיצעים.

גם האלומיניום היה נתון ללחץ אחרי שקבע שיא של ארבע שנים.

הניקל ירד לרמה של 7,000 דולר לטונה. גידול במלאי והערכות שהמפיקים יגדילו את התפוקה בשנה הבאה, העמידו בספק את המשך הקיום של המחיר שהגיע לשיא של שנתיים.

יבולים גדולים הורידו את מחירי הסויה, שנתמכו על ידי גידול בביקוש לשמן סויה.

מזג אוויר מושלם במערב התיכון של ארצות הברית מאפשר לחקלאים לקצור תירס בקצב מסחרר – וגורם לירידת מחירים בשוק הגרעינים בשיקגו.

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הבחנות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.1206	6
פרנק בלגי	20.586	5.6
מארק גרמני	1	5.41
לירה אירית	2.404	5.04
פרנק צרפתי	3.4265	3.18
כתר דני	3.9105	2.61
אסקודו פורטוגלי	102.32	1.85
פזטה ספרדית	83.35	0

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קניה	פורוורד 3 חודשים קניה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.4988	1.4985	1.4970
פרנק שווייצרי	1.249	1.248	1.2438
לישט"ש	1.6265	1.6255	1.6247
ין	97.25	97.15	97.19
דולר קנדי	1.3517	1.3512	1.3510
פרנק צרפתי	5.141	5.138	5.1378
אקו	1.2692	1.2682	1.2675
ד' אוסטרלי	0.7316	0.7311	0.7296
ד' סינגפור	1.4745	1.4735	1.4670
לירטה	1537	1535	1536.12

[illegible]

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	5.625%	5.938%	6.500%
שטרלינג	5.958%	6.490%	7.313%
ין	2.375%	2.500%	2.813%
פר"ש	4.083%	4.271%	4.625%
מארק	5.146%	5.271%	5.646%
אקו	6.000%	6.188%	6.763%
פר"צ	5.625%	5.875%	6.371%
גילדן	5.160%	5.300%	5.670%
ד' קנדי	5.430%	6.000%	6.870%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 7.75%

יורודולר – פרנקפורט

תקופות	דולר	מארק
3 חודשים	5.600%	5.120%
6 חודשים	5.930%	5.250%
1 שנה	6.500%	5.600%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.12%
שנה	6.17%
10 שנים	7.79%
30 שנה	7.98%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב% מ־30.12.93
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3891.3	-19.85	-0.51%	3921.58	3861.35	3.65%
	S&P 500	464.89	-1.96	-0.42%	466.85	463.83	-0.35%
טוקיו	ניקיי 225	19899.08	-92.82	-0.46%	19933.79	19784.86	14.25%
הונג קונג	האנג סנג	9338.59	-50.19	-0.53%	9377	9291.08	-21.45%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2377.45	-4.8	-0.20%	2381.95	2370.86	-1.99%
לונדון	FTSE 100	3032.8	-30.4	-0.99%	3049.4	3016.4	-11.28%
פרנקפורט	דקס	2022.22	-47.73	-2.31%	2034.66	2020.41	-10.78%
פאריס	CAC 40	1842.09	-25.28	-1.35%	1853.09	1829.51	-18.78%
מילנו	MIBTEL	9849	-105	-1.05%	9926	9823	-1.51%
ציריך	SMI	2508.6	-22.3	-0.88%	2529.9	2487.6	-15.19%
אמסטרדם	EOE	399.85	-3.52	-0.87%	401.5	397.36	-3.48%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב נוב' (דולר לאונקיה)	391.4	-0.5
כסף נוב' (סנט לאונקיה)	530.5	-11
פלטינה ינואר (דולר לאונקיה)	426.4	-3.2

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקיה)	391.2
כסף (דולר לאונקיה)	5.36
פלטינה (דולר לאונקיה)	425
פלדיום (דולר לאונקיה)	157.25

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים נוב'	108.65	-1.55
כותנה נובמ'	69.1	0.04
קפה דצמ'	195.55	-7.1
קקאו דצמ' (דולר לטונה)	1318	-22
סוכר מרץ	12.7	-0.08

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה נובמ' (סנט לבושל)	548.5	-1
חיטה דצמ' (סנט לבושל)	397.25	-2.25
תירס דצמ' (סנט לבושל)	214.75	-2.75
בקר חי דצמ' (סנט לליברה)	70.175	0.3

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2547
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5500
עופרת ספוט (דולר לטונה)	652
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1066.3
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1729.8
ניקל ספוט (דולר לטונה)	6897

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	16.4
ברנט נובמ'	16.2
דובאי ספוט	15.3
מראץ ספוט	14.7
מקסס קרוד ספוט	17.33
נפט לחימום ספוט	46.5

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)
איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להדרה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	188
נפטא פר"ב	158

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה נובמ' (דולר לטונה)	3670	-85
קקאו דצמ' (לישט"ש לטונה)	946	-6
גומי אוקט' (דולר לקילו)	0	0

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב־%
231.63	-2.89	-0.89%

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

שערי מטבע חוץ / 20.10.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.94	3.08	2.95	3.08	2.94	3.07	2.9921	3.0342	2.9930	3.0353	2.9892	3.0308	3.0170	-0.07%	0.13%	1.04%	-9.54%
1 מארק גרמני	1.97	2.07	1.98	2.08	1.97	2.06	2.0068	2.0350	2.0108	2.0392	2.0037	2.0316	2.0241	0.64%	3.93%	17.61%	5.30%
1 לירה שטרלינג	4.78	5.01	4.81	5.03	4.80	5.03	4.8807	4.9494	4.8771	4.9460	4.8835	4.9514	4.9250	0.65%	3.43%	11.59%	-0.09%
1 פרנק צרפתי	0.57	0.60	0.57	0.60	0.57	0.60	0.5855	0.5938	0.5859	0.5943	0.5857	0.5939	0.5901	0.56%	3.49%	16.48%	4.29%
100 ין יפני	3.04	3.18	3.05	3.19	3.04	3.19	3.0901	3.1335	3.0962	3.1405	3.0944	3.1374	3.1174	0.68%	1.90%	16.75%	4.53%
1 גילדן הולנדי	1.76	1.85	1.76	1.85	1.76	1.85	1.7923	1.8175	1.7922	1.8176	1.7931	1.8181	1.8060	0.62%	3.95%	17.39%	5.11%
1 פרנק שווייצרי	2.37	2.49	2.38	2.49	2.38	2.49	2.4151	2.4491	2.4137	2.4478	2.4186	2.4523	2.4340	0.52%	3.79%	20.72%	8.09%
1 כתר שוודי	0.42	0.44	0.42	0.44	0.41	0.44	0.4243	0.4303	0.4243	0.4304	0.4244	0.4303	0.4257	1.36%	5.90%	18.74%	6.32%
1 כתר נורבגי	0.45	0.47	0.46	0.48	0.45	0.48	0.4613	0.4678	0.4614	0.4680	0.4615	0.4680	0.4648	0.65%	4.45%	17.02%	4.77%
1 כתר דני	0.50	0.53	0.50	0.53	0.50	0.53	0.5136	0.5208	0.5142	0.5216	0.5139	0.5211	0.5175	0.64%	4.29%	17.29%	5.02%
1 מארק פיני	0.65	0.68	0.65	0.68	0.64	0.68	0.6579	0.6672	0.6574	0.6668	0.6557	0.6648	0.6606	1.02%	7.05%	27.90%	14.51%
1 דולר קנדי	2.16	2.27	2.17	2.27	2.16	2.26	2.2027	2.2337	2.2031	2.2343	2.1986	2.2292	2.2229	-0.29%	-0.83%	-1.10%	-11.45%
1 דולר אוסטרלי	2.13	2.25	2.12	2.27	2.12	2.25	2.1896	2.2204	2.1910	2.2220	2.1848	2.2152	2.2089	-0.62%	-0.82%	9.18%	-2.25%
1 ראנד דרא"פ	0.77	1.00	0.61	0.87	0.67	0.85	0.8529	0.8649	0.8532	0.8653	0.8534	0.8653	0.8596	0.24%	2.03%	-2.17%	-12.41%
10 פרנק בלגי	0.96	1.00	0.95	1.01	0.95	1.00	0.9753	0.9890	0.9757	0.9896	0.9728	0.9864	0.9830	0.58%	3.82%	18.91%	6.46%
10 שילינג אוסטרי	2.80	2.94	2.81	2.94	2.80	2.93	2.8518	2.8919	2.8549	2.8952	2.8468	2.8864	2.8754	0.62%	3.94%	17.46%	5.17%
1000 לירטה איטל	1.92	2.03	1.92	2.04	1.92	2.02	1.9601	1.9877	1.9687	1.9885	1.9605	1.9878	1.9735	0.09%	1.90%	13.08%	1.25%
100 פזטה ספרדית	2.34	2.50	2.39	2.54	2.37	2.48	2.4074	2.4412	2.4108	2.4449	2.4095	2.4430	2.4274	0.46%	3.36%	15.97%	3.83%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.8155	3.8692	3.8160	3.8707	3.8064	3.8594	3.8468	0.43%	3.29%	15.38%	3.31%
1 דינר ירדני	4.19	4.45	4.19	4.48	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3294	-0.07%	0.48%	3.56%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0177	-0.56%	0.00%	0.57%	---
1 לירה מצרית	0.86	0.91	0.85	0.91	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9654	-0.07%	-2.91%	-2.64%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3980	3.4450	3.3990	3.4479	3.3947	3.4420	3.4260	0.27%	1.68%	7.61%	-3.65%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 20.10.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6126	1.4905	0.9678	1.2395	5.1127	1.6705	1.5288	3.0692
1 לירה שטרלינג	1.6324	---	2.4332	1.5798	2.0234	8.3460	2.7270	2.4956	5.0102
1 מארק גרמני	0.6709	0.4110	---	0.6493	0.8316	3.4301	1.1208	1.0256	2.0591
100 ין יפני	1.0333	0.6330	1.5401	---	1.2808	5.2828	1.7261	1.5796	3.1713
1 פרנק שווייצרי	0.8068	0.4942	1.2025	0.7808	---	4.1247	1.3477	1.2333	2.4761
1 פרנק צרפתי	0.1956	0.1198	0.2915	0.1893	0.2424	---	0.3267	0.2990	0.6003
1 גילדן הולנדי	0.5986	0.3667	0.8922	0.5793	0.7420	3.0605	---	0.9151	1.8372
1000 לירטה איטל	0.6541	0.4007	0.9750	0.6331	0.8108	3.3443	1.0927	---	2.0076
10 פרנק בלגי	0.3258	0.1996	0.4856	0.3153	0.4039	1.6658	0.5443	0.4981	---

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
תל-אביב - 03-5917211
השמיים פתוחים
EL AL אל על
CARGO מטענים

Strudel שטרודל
קפה מסעדה וינאית
VIENNESE CAFE & RESTAURANT
ארוחות עסקיות 46–25 ש"ח בימים א'-ה' 12:00-16:00
אלנבי 1, מגדל האופרה, קומת המעצבים, טל. 662513

עסקים עם מדינות ערב
קורס יחודי
6 מפגשים בימי ה' אחה"צ, בת"א, בין התאריכים 3.11.94-8.12.94

בין הנושאים: ■ מאפיינים עיקריים בכלכלת מדינות ערב ■ קשרי מסחר עם ירדן ■ שותפות עסקית בין משקיעים מקומיים וישראלים בשטחי האוטונומיה ■ התארגנות המכס הישראלי לאור עידן האוטונומיה ■ מדינות המפרץ - פוטנציאל לשיתוף פעולה עסקי ■ התרבות העסקית במדינות ערב ובשטחים - קיום ייחודים.

מרצה אורח: Mr. Mohamed Al-Orabi, הנספח הכלכלי-מסחרי בשגרירות מצרים בישראל.

ובהשתתפות (לפי סדר הא"ב): ■ גב' מיכאלה און, מכון התקנים ■ דר' אפרים אהרון, האוניברסיטה העברית ■ פרופ' משה ברוור, אוניברסיטת תל-אביב ■ פרופ' גד גילבר, אוניברסיטת חיפה, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ פרופ' זאב הירש, אוניברסיטת תל-אביב ■ מר גדעון השמשוני, המכון הישראלי לתכנון ומחקר תחבורה ■ דר' איל זיסר, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ מר דן זכאי, כלכלן בכיר ■ מר אברהים חדד, מפעל אברהים חדד ■ מר באסם חורי, Pharmacare ■ מר סמיר חיבון, Unstitute Data ■ מר מוקי מלצר ■ מר עאסם מסרות, אגרוסם ■ פרופ' אשר ססר, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ פרופ' הישאם עווראני, אוניברסיטת אלנגאח, שכם. ■ פרופ' שמואל פוהורילס, משרד החקלאות ■ דר' גיל פיילר, חב' אינפו-פרוד מחקרים המזה"ת בע"מ ■ דר' יוסף קוסטינר, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ דר' אהוד קופמן, משרד האוצר, ■ מר עלי קדמני, חברת קדמני בע"מ ■ מר דוד שמעוני, הנהלת המכס.
מנהה אקדמי: דר' משה אפרת, Middle East Economics

מס' המשתתפים בקורס מוגבל!
המרכז הישראלי לניהול | התאחדות התעשיינים בישראל
פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להודי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

צוואות

מספר התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
7112/94	רוזנבלום חיה	1.8.91	רוזנבלום אורי
7113/94	רוזנבלום צבי	23.1.94	רוזנבלום אורי
7115/94	אסתר מיילס	6.8.94	מאיר מיילס
7116/94	יצחק הוכנברג	21.7.94	הוכנברג הלן
7122/94	פאני פולק	15.9.94	אברהם פולק
7126/94	חיה ויסמן	21.4.92	שמעון סבסטיאן ויסמן
7127/94	יעקב רגאל	3.1.88	ישראל רגאל
7128/94	סילביה גולדשטיין	9.9.94	חנה גריגל
7128/94	חנש חיים	4.11.98	חנש אביגיל
7130/94	סלומון ריבלר	21.8.94	נחם נורי
7131/94	יעקב בירנבלום	11.2.94	אביגדור
7132/94	סלימה סולימאני	6.7.01	ציון סליים
7144/94	פרלה מלול בניסימול	30.6.94	יצחק מלול
7145/94	ברכה בוזגלו	24.11.93	יוסלבין פריה
7146/94	יהונתן צחק	11.9.98	לוי פנחסי
7147/94	קמה נעימה	21.8.94	מרדכי אביב שרה
7148/94	מייק יוסף	5.7.94	מייק דוד
7149/94	בנבנולסקי יעקב	11.6.94	בן זאב סופר
7153/94	יצחק קלדרון	28.7.94	מתילדה קלדרון
7154/94	חנה זוסים	28.12.93	ספרה (שרה) הכנברג
7155/94	יעקב זוסים	1.2.94	—"—
7156/94	מניה קפרמן	27.3.87	—"—
7157/94	אהובה מרמל	5.9.94	אורבך יעה
7159/94	סוסיה חנניה	28.6.94	סוסיה רבקה
7166/94	אליאסי סלמנה	3.2.94	ציונה יצחק
7170/94	מלכה גרושטיין	27.8.94	מור גיל
7175/94	בנבנישתי משה	4.8.94	בנבנישתי יעקב
7176/94	שלגית נוסמן	15.10.93	מרדכי נוסמן
7182/94	אריה רוזנברג	22.8.94	גל פלד
7185/94	אסיה פנקלסדורף	26.8.94	אלימלך פנקלסדורף
7180/94	בנימין דוד ליסון	23.9.94	אסתר ארנה ליסון
7182/94	אריה רוזנברג	22.8.94	גל פלד
7185/94	אסיה פנקלסדורף	26.8.94	אלימלך פנקלסדורף
7180/94	בנימין דוד ליסון	23.9.94	אסתר ארנה ליסון
7187/94	נחמה פרידמן	24.6.94	אלי פרידמן
7189/94	בנימין אקשטיין	5.9.94	עמוס אקשטיין
7190/94	ישראל בן קרונפלד	20.4.94	מניה קרונפלד
7192/94	פייג שושנה	14.2.88	פייג דוסק
7193/94	הררי שרה	8.7.92	הררי משה
6418/94	גרשון גרינברג	3.8.94	אלישע גולדברג
7197/94	אילר אברהם	26.9.94	קיסרר חוה + אחר
7198/94	אילר רחליה	18.9.88	קיסרר חוה + אחר
7199/94	אסתר מיסוני	8.1.93	אלברט מיסוני
7200/94	עבד רחל	27.1.94	כרזון עבד
7201/94	פול מנחם	16.7.94	רבקה פול
7203/94	יוסף בירד	4.4.94	בירד רבקה
7204/94	יצחק רוסינק	23.7.94	מרים כאה
7208/94	קיפמן יונה	25.8.94	יהושע קיפמן
7209/94	תן כלכן	13.9.94	תמר כלכן
7211/94	סימון יוסף	29.8.92	סימון רוני
7214/94	דבורה לובה כוכים	24.7.94	שלומית כוכים
7217/94	גברי בנטאו	24.7.73	יהושע גלפט
7218/94	שרה כהן	15.11.86	יורם כהן
4042/94	קיש פלים	16.1.94	כרי פרים
7220/94	זאב אהרן	14.9.94	עדה אהרן
7221/94	רישה חיים	17.6.94	אלכסנדר חיים
7224/94	קפלן מיכאל	29.10.93	קפלן ולדימיר
7231/94	דב הלפרט	31.8.94	אריה הלפרט
7233/94	נייטר חמן	5.9.94	נייטר אריאלה
7234/94	שילה עבדי	15.8.94	גיל גמליאל
7236/94	יחזקאל ליברמנים	27.8.94	שרה ליבמנים
7238/94	עדה גרינפמן	16.9.94	יוסף גלבוע
7239/94	עזרא ישראלי	5.9.94	בתיה ישראלי
7240/94	שרנקין (שטרנבך) כסה	31.8.94	שטרנקין דבורה
7244/94	ישה קוץ	26.6.94	יקליקה קבלה
7247/94	אנגל דליה	25.8.94	אנגל יוסף
7249/94	סוקולי רחל	31.8.94	סוקולי חנניה מאיר
7250/94	שאול אנגל	13.8.94	אילנית אנגל
7252/94	גורמה הגולד	4.7.90	צבי הגולד
7253/94	פרלמן יגבני	11.7.93	יורי פרלמן
7254/94	פרלמן רחמה	4.7.94	יורי פרלמן
7255/94	שכטמאן איטה	1.10.94	חנה אברהמי
7256/94	קודמיל מוליל	28.7.93	אסתר מהזה
7261/94	גמליאל גמליאל	12.11.89	אהובה עדיני + אחר
7262/94	גמליאל פרחה	18.6.94	אהובה עדיני + אחר
7266/94	קויטינסקי אברהם	30.8.94	קויטינסקי אהובה
7268/94	ליל מיקמון	17.7.94	רנים אלמון מיקמון
7269/94	אסתר קפן	14.4.83	פרנסין קהל שורץ
7272/94	אופקס אסתרון	1.9.94	רוני חיים

מספר התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
7114/94	שיף מלכה	18.6.84	ישראל שיף
7117/94	איטר גלנבר	24.8.94	קלרה וילבוחן
7118/94	לוי אליהו	21.9.93	לוי רבקה
7119/94	סמיה הגר	08.6.78	שרה רוחם
7120/94	פרשיאה שפרה	17.2.98	אברהם אבני
7123/94	סיכה נגה	7.8.94	סכסלגה נגה
7124/94	אברהם תמינה	4.5.87	חיים אברהם
7125/94	סימונג רזמן	1.5.94	סימונג סונה
7134/94	ברוך שרה	27.7.94	רפאל ברוך
7135/94	אברהם נוסחר	6.12.91	אסתר נמר
7136/94	משולם משה	19.8.94	משולם יונה
7137/94	שעבי אפרים	28.12.91	שרביט חוית
7138/94	מרים הררי	25.6.91	חיה לבושבץ
7139/94	אביקדר מישל	31.7.94	חיה לוטסקיג
7140/94	כהן תנוך	4.7.94	כהן ודי
7141/94	יצחק פורת	25.1.88	צינה יגוני
7142/94	פורת מלכה	9.9.98	—"—
7143/94	גנאוה רחל	28.6.94	הורטי מרעינס
7150/94	רוטשטיין שרה	6.8.94	רוטשטיין צבי
7151/94	ריגודקר רחל	1.5.94	ריגודקר רוברט
7152/94	קרמי שמחה	2.8.94	מוסקר קרנה
7158/94	מרים גולדמן	10.9.94	שלמה גולדמן
7160/94	ריסכמית הבכרת	15.4.54	לבנון יוחנן
7161/94	קמה סוכה	28.7.94	עוגר קנה
7162/94	קמה שלמה	29.7.94	—"—
7163/94	שמואל רייזנגר	9.9.93	מרים רייזנגר
7164/94	עפרים תמר	15.6.93	עפרים יורם
7165/94	חוה לבננש	17.8.94	חגית גב
7167/94	סקוקה יצחק	31.8.94	שלמה סקוקה
7168/94	משה סלמון	31.1.67	אהרן שמיר
7169/94	עוזי יעיש	23.6.94	חביבה עובד
7171/94	יהודה חבושה	30.10.90	נורה חבושה
7172/94	עוזי יהודה	29.11.85	רחל אביבי (עוזי)
7173/94	הכותמן אליעזר	27.5.94	הבירה המזמן
7177/94	בת שבע לוי	20.5.94	רועי לוי
7178/94	אלישבע וייס	14.7.93	יגאל וייס
7179/94	נגר שמעה	17.8.82	אהרן אסור
7180/94	נגר חיים	5.2.91	אהרן אסור
7181/94	יוסי אריה הרסה	12.9.94	יוסי עליזה אליעזר
7183/94	קאופמן איזו	22.6.94	קאופמן קלרה
7184/94	דייזורין דוד גולדשטיין	1.4.89	רחליה גולדשטיין
7191/94	כהן שלמה	0013/63	כהן חיים
7195/94	מהנר רחל	00.11.73	אפרים הדרי
7196/94	מהנר משיח	00.8.70	אפרים הדרי
4804/92	גרודי יצחייק	28.6.91	לילאן יצחייק
7202/94	פריילר חנה	24.9.94	פריילר יוסף
7205/94	דוד ודי נעים	27.9.91	שמעון דוד ודי
7206/94	דוד ודי מלה	12.8.88	שמעון דוד ודי
7207/94	ויזאנה רות סבר	6.9.98	אורי סבר
7210/94	רוזנר דבורה	28.12.92	יעקב שמואל רוזנר
7212/94	סימון רבקה	23.5.94	סימון רני
7213/94	יהודית רזמן	27/8/94	שלמה רזמן
7215/94	מיכלין צבי	6.8.94	מיכלין שושנה
7216/94	ליכטנשטיין אלקה	4.10.94	שביט גאולה
7219/94	אסתרין אלאטונה	10.4.94	אסתרין נחי
7222/94	לישיין נפתלי אלימלך	26.8.78	ליפשיץ אברהם שמאי
7223/94	רוזה רוזן	21.8.94	יואל רוזנשטיין
7225/94	קלין ארנסט	31.8.94	קלין מטילדה
7226/94	שמש עזרא	22.1.87	שמש לולו
7228/94	ליזט ג'מס	25.9.94	יעל (מנואלה) עירן
7227/94	פרודה וילהלם	21.9.94	מרים פרודר
7229/94	אביה שמואל קליין	21.8.67	מלכה גינזלסר
7258/94	שפירא מקריה	1.8.94	שפירא יוחה אנוסתסה
7232/94	אורן קורן	14.6.94	איילת קורן
7235/94	צברי אהרה	17.6.94	צברי יוסף
7237/94	סטקטר קלרה	11.7.94	סטקטר מרים
7241/94	פלוס אברהם אלפרט	17.11.93	פלוס אדיס
7242/94	רוטמבי עזר הורניץ	4.4.94	דבורה הורניץ
7243/94	מלין אברהם	29.7.93	מלין רחליה
7245/94	קדי שמואל	23.7.90	סעדה שרה
7246/94	ברכיה שרה	15.11.93	ברכיה שמעון
7248/94	בם מרדכי	11.8.94	סימון מינטה
7251/94	חיה בן־צבי רינה	18.9.94	יצחק בן צבי
7257/94	משה הגורה	18.5.93	תבם בגירה
7258/94	יהושאל באמר	21.9.94	אבלין באמר
1332/94	נפטר זאן יגר	9.11.93	יבראול ניסל
7259/94	שמיר סעיד	12.3.82	שמיר שלמה
7260/94	שמיר רומיה	28.6.84	שמיר שלמה
7263/94	זכריה חוקה	23.10.88	זכריה משה
7265/94	שרה קול	30.10.93	מטם קול
7267/94	מיכאל חנניה	15.7.94	מיכאל סיטי
7270/94	זמסטיאנר יוסף	7.2.94	פרנינה זמסטיאנר
7271/94	גכם לייבה	6.8.77	מרים (לילי) קישו

ירושות

מספר התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
7111/94	הוננסקי חיים	22.8.93	הוננסקי בלה

(*) הדסה אלשייך, שופטת
רשמת בית המשפט המחוזי תל־אביב־יפו

בעולם

הכרזת העצמאות של השבבים

שבע שנים אחרי הקמתה של סמאטק, חברה משותפת לממשלת ארצות הברית ול-11 יצרניות של מוליכים למחצה, הודיעו השותפים בה שהם יפסיקו עד 1997 את קבלת המימון הממשלתי

New York Times

לפני 7 שנים, כאשר תעשיית המוליכים למחצה של ארצות הברית הוכתה קשות בידי היפאנים, שיכנעו יצרני השבבים האמריקנים את הממשלה להקים קונסורציום ייצור במימון פדרלי שיציל את הענף שלהם.

הסיכון היה שבאמצעות השקעה בטכנולוגיית ייצור של מוליכים למחצה יהיה זה אפשר להפוך את מגמת הירידה של חלק השוק של ארצות הברית לשבבים, שנועדו יותר ויותר כנפט העולמי של עידן המידע.

היום, כאשר חברות השבבים האמריקניות לא זו בלבד שמוליכות שוב בעולם אלא גם צפויות לשלוט עד סוף השנה בכתפיה משוק המוליכים למחצה הגלובלי, בשווי של 77.3 מיליארד דולר, הכריז הקונסורציום, סמאטק, שמשימתו הלאומית הושלמה.

במסיבת עיתונאים בוושינגטון הודו ראשי הקונסורציום בנימוס לממשלה ואמרו שיגמלו את עצמם ממימון פדרלי – העומד עכשיו על 90 מיליון דולר לשנה – עד 1997.

הקבוצה, שהמימון שלה יגיע מעתה רק ממקורות פרטיים בענף, תתרכז לא ב"מדיניות תעשייתית לאומית" אלא בכל הפרטים הקטנים של אמנותו של יצרן השבבים של שנות ה-90'.

האם הניסיון של סמאטק הוכיח את הצורך במדיניות תעשייתית לאומית – הנוהג של שימוש בכספי משלם המסים כדי להחיות תעשיות אמריקניות הנתונות תחת איום של תחרות זרה? לא בהכרח, משום שהיו כוחות כלכליים וכוחות שוק אחרים, אפשר שגדולים יותר, שתרמו להתעוררותה המחודשת של תעשיית המוליכים למחצה האמריקנית.

אבל הדוגמה של סמאטק מראה שכאשר הממשלה מרשה – אפילו מעודדת – לראשי התעשייה לשתף פעולה ביניהם, יכול המשק הלאומי להרוויח מכך.

"תקוותי היא שהדוגמה של שיתוף פעולה בין ממשלה, תעשייה ואקדמיה תתברר להיות כה יעילה שמרבית התכניות הממשלתיות בעתיד ירצו לפעול לפי הדוגמה שלנו", אומר ויליאם ספנסר, הנשיא והמנכ"ל של סמאטק.

חברות סמאטק הן 11 מן הגדולות ביצרניות המוליכים למחצה במדינה, כולל יבמ, אינטל, מוטורולה, ניישנל סמיקונדקטור וטקסס אינסטרומנטס. מאז הקמת הקונסורציום השקיעה הממשלה 690 מיליון דולר, ואילו החברות בו השקיעו סכום דומה, כאשר התרומה של כל חברה מבוססת על הכנסתה השנתית.

נראה שהקבוצה פיקחה על התאוששות תעשייתית מדהימה. ב-1988 שלטו חברות יפאניות ב-46% מן השוק, בהשוואה ל-43% של חברות אמריקניות. היום מספקות חברות אמריקניות 48% מן המוליכים למחצה בעולם, ואילו חברות יפאניות מספקות 36%.

בעוד סמאטק יכולה לטעון בצדק לחלק מן הקרדיט על מהפך זה, קיבלה תעשיית השבבים מידה רבה של סיוע ממגמות טכנולוגיות ובינלאומיות גדולות יותר.

השליטה הנמשכת של ארצות הברית בתעשיית המחשבים האישיים עזרה ליצרני השבבים האמריקנים לפעול כקובעי התקנים. בינתיים, אטיותם של עסקי המוליכים למחצה היפאנים כמו NEC ותושיבה לעבור מעבר לשבבי זיכרון של מוצרי צריכה ולהצטיין ביצירת שבבי "מוח" משתלמים יותר הפריעה לחלק השוק של יפאן. בעת ובעונה אחת הפעילו יצרני שבבי זיכרון מדרום קוריאה, כמו סמסונג, לחץ חדש על היפאנים. והתיסוף בשער הין היפאני עזר ליצרני השבבים בארצות הברית ובאירופה.

האם הניסיון של סמאטק הוכיח את הצורך במדיניות תעשייתית לאומית — הנוהג של שימוש בכספי משלם המסים כדי להחיות תעשיות אמריקניות הנתונות תחת איום של תחרות זרה? לא בהכרח

למרות זאת נראה שמרבית המנהלים בתעשיית המוליכים למחצה האמריקנית מוכנים היום להודות שסמאטק היתה הצלחה – דבר שלא היו מוכנים לצפות בשלהי שנות ה-80, כאשר הקונסורציום היה באמצע ויכוח סוער בשאלה אם הממשלה צריכה להיות בעסק של בחירת מנצחים ומפסידים. אפילו כמה אויבים מרים לשעבר של סמאטק מוכנים עכשיו לאחל לה הצלחה.

"ההתנגדות הגדולה האחרונה לסמאטק היתה שהם מקבלים סיוע מן הממשלה", אומר טי-ג'יי רוג'רס, נשיא ומנכ"ל של סייפרס סמיקונדקטור, יצרנית שבבים מסנטה קלארה, קליפורניה. "לכן היום אני אומר, עלו והצליחו".

משום שחברתו בעלת הגודל הבינוני בחרה לא לשלם את דמי החבר בסך מיליון דולר כדי להצטרף לסמאטק, אומר רוג'רס שבתחילה לא כעס מאוד משום שנראה היה שסמאטק תופסת את כל ציוד ייצור השבבים האמריקני בשביל 11 החברות בה. לפיכך חשב רוג'רס שחברתו מותקפת על ידי אותו כסף פדרלי שיועד להציל את חברות המוליכים למחצה האמריקניות. אבל לדבריו מדיניות זאת השתנתה ב-1991, אחרי שספנסר, לשעבר סגן נשיא למחקר בזירוקס, קיבל את ניהולה של סמאטק.

יצרני שבבים אחרים שאינם חלק מסמאטק אומרים שהכסף הממשלתי הוצא בצורה טובה. "בדבר בוזבז הרבה יותר כסף ללא תועלת מאשר הכסף שהוצא על מאמצים כמו סמאטק", אומר ברנרד ווגרשמידט, נשיא קסילינקס, חברת שבבים קטנה מעמק הסיליקון. אבל הוא מודה: "מסוכן להסיק מכך שמצבנו טוב יותר פשוט בשל ההשקעה".

כמה שגיאות בולטות נעשו במאמציה של סמאטק להציל יצרני שבבים ויצרני ציוד לייצור שבבים.

כישלון יקר ובולט היה התמוטטותה ב-1993 של GCA. החברה מאנדובר, מסצ'וסטס, היתה היצרנית המוליכה של מכשיר במחיר של מיליוני דולרים בשם סטפר – אחד מן הגורמים החיוניים ביותר בייצור שבבים. שלוש שנים קודם לכן היתה GCA אחת משתי היצרניות האמריקניות היחידות של סטפרים שנותרו בשוק שנשלט בידי שתי חברות יפאניות, ניקון וקנון.

בשימוש ב-60 מיליון דולר מכספה של סמאטק פיתחה GCA קו חדש של סטפרים שהיה מעלה אותה לקו הקדמי של מלחמות הטכנולוגיה. אבל הפרויקט איחר בשנה ול-GCA לא היו המוניטין של ניקון לשירות טוב. אפילו חברות סמאטק העדיפו להמשיך להשתמש בסטפרים יפאניים.

הפרויקט נכשל והחברה האם של GCA, ג'נרל סיגנל, סגרה אותה בשנה שעברה.

"זו היתה דוגמה מושלמת לחוסר ההבנה של סמאטק בנושאים פוליטיים ועסקיים", אומר דן האצ'יסון, נשיא VLSI ריסרץ', חברה מעמק הסיליקון העוקבת אחרי תעשיית השבבים. "הם ניגשו ל-GCA כאל בעיה של טכנולוגיה ולא כאל בעיה עסקית של שוק".

מנהלי סמאטק אומרים שהם מצליחים יותר עם החברה האמריקנית השנייה לסטפרים, סיליקון ולי גרופ ליטוגראפי.

נקודה אחת שלגביה אין כמעט חילוקי דעות היא שבאמצעות המקורות בייצור יצרה סמאטק צורה חדשה של רוח צוות וגאווה בתוך תעשיית השבבים האמריקנית. והתוצאות השתלמו בצורה של יעילות ואיכות גבוהות יותר.

לגבי האצ'יסון, ההוכחה המרשימה ביותר היא העובדה שאפילו החברות היפאניות מצביעות עכשיו על האיכות של המפעלים האמריקניים. אחד ממפעלי השבבים בעלי הפריון הגבוה ביותר של NEC, למשל, נמצא ברוזוויל, קליפורניה. הוא עובר את כל אתרי הייצור של החברה ביפאן במונחים של פריון ושני לפי אמת מידה זאת רק למפעל של NEC בסקוטלנד.

בתקופה שבה חיפשה סמאטק דרכים להכות את היפאנים, "היפאנים נחו על זרי הדפנה שלהם ושכנעו את עצמם על עוצמתן של טכניקות הייצור היפאניות", אומר האצ'יסון. "הם עשו את אותן השגיאות שאנחנו עשינו בשנות ה-80".

מקדונלדס כובשת את העולם

השוק בארצות הברית מדשדש במקום, אבל מחוץ למדינה יש הזדמנויות רבות. אחרים מדברים על יצוא שירותים, מקדונלדס עושה את זה

FORTUNE

בזמן כלשהו ב-24 השעות הבאות, כאשר כולנו רק עובדים, אוכלים או ישנים, תפתח מקדונלדס עוד 3 מסעדות חדשות. אחת עשויה להיות בפרבר גדל במהירות של סולט לייק סיטי, אחרת במרכז העסקים של סינגפור, ואילו השלישית ברחוב הדמה בוארשה, שם היא תתקף עד מהרה בהמוני צעירים פולנים לבושים היטב, הכמהים לטעום טעם של אמריקה. כל הסיכויים הם שבתוך שנה תהיה לכל אחת מן המסעדות הללו הכנסה של 1.7 מיליון דולר והיא כבר תהיה רווחית. ומחר? אותו הדבר. עוד 3 מסעדות ייפתחו.

לפני זמן לא רב היו רבים שניבאו שגדולה של מקדונלדס נחרץ להיות פרה חולבת מודקנת בענף שהגיע כבר לשיאו. כפי שמתברר, החברה נשארה הקמעונאי הרווחי ביותר בארצות הברית במשך 10 השנים האחרונות, למרות שמתחרותיה נעשו זריזות יותר. מאז 1983 נכפלו רווחיה השנתיים של מקדונלדס יותר מפי 3 לכמעט 1.1 מיליארד דולר, על הכנסות בסך 7.4 מיליארד דולר ומכירות בסך יותר מ-23 מיליארד דולר ביותר מ-14,000 מסעדות.

אין זאת אומרת שאותם מסימני הזקנה החוזרים אינם מתחילים להופיע. הרווח התפעולי בארצות הברית עלה רק מעט בשנים האחרונות, ותרבותה של מקדונלדס מתחילה להראות סימנים של קשיחות יתר, מסוקרת יתר על המידה באורתודוקסיה שלה מכדי שתוכל למצוא חידושים חיוניים. מרבית האנליסטים חושבים שמשהו חדש בסדר הגודל של ביג מק או הקוורטר פאונדר יידרש כדי לפתור את מה שמכונה "בעיית התפריט" של מקדונלדס.

אבל יהיו אשר יהיו בעיותיה של מקדונלדס מבית, היא מאזנת אותן ויותר בהצלחתה המרשימה בחוץ. רק מעטים מן המפקפקים בהצלחתה של מקדונלדס בשנות ה-80 יכלו לצפות שענק ההמבורגרים – אחרי כישלון בהולנד בשנות ה-70 – יצא לדרך עם הצלחה כזאת. ב-1988 היו לחברה 2,600 מסעדות זרות עם הכנסה של 1.8 מיליארד דולר מעבר לים. 6 שנים מאוחר יותר יש לה 4,700 מסעדות והכנסה של 3.4 מיליארד לשנה. התוצאה: היום מקדונלדס היא מכונת השירותים העצומה ביותר על פני כדור הארץ, וממש תוכנית כיצד לעשות ארגון שירותים לארגון גלובלי. כל המומחים טוענים ששירותים יהיו היצוא הגדול הבא של אמריקה. מקדונלדס כבר עושה זאת היום.

החברה נמצאת בעמדה הנדירה הראויה לקנאה של מותג שירותים גלובלי אמיתי, שם המוכר למאות מיליונים ברחבי העולם. "רק מותגים אמריקניים מעטים קלים ליצוא", אומרת קרולין לוי מלהמן ברדרס. "דמות היוקרה צריכה להיות גבוהה מאוד ונקודת המחיר נמוכה. המשמעות היא קוקה קולה, מלבורו, ריגלי ומקדונלדס". נא לציין שמתוך ארבעת המפלאים של לוי רק מקדונלדס מוכרת שירות, לא מוצר. ואם ספקי המוצרים יכולים להוות דוגמה, הרי שהפוטנציאל של מקדונלדס עדיין לא נוצל כמעט. החברה כבר מוכרת המבורגרים ב-73 מדינות ומשיגה כ-45% מן הרווח התפעולי שלה מפעילות בחוץ לארץ. אבל ענק המשקאות הקלים הגלובלי קוקה קולה, למשל, מוכרת ל-195 מדינות ו-80% מהכנסתה מגיעים מחוץ לארצות הברית.

חיילים פולנים ליד מסעדה של מקדונלדס בקראקוב

למרות כל עוצמת המותג שלה, מה שמקדונלדס באמת מוכרת בחוץ לארץ הוא תפיסה שברירית ובלתי מוחשית – שירות. איך היא עושה זאת? התשובה: אוסף של אסטרטגיות ניהוליות פשוטות. וזה חומר הלימוד:

- ●אסוף את אנשיך לפגישות פנים אל פנים כדי שילמדו זה מזה.
- ●העבר לעובדיך הכשרת מנהלים קשה וחוזרת על עצמה.
- ●תיצור הסדרים טובים עם הספקים.
- ●הכר את תרבותה של מדינה לפני שאתה נכנס אליה.
- ●שכור עובדים מקומיים ככל שתוכל.
- ●הגדל את האוטונומיה ככל האפשר.
- ●שנה את התפריט הסטנדרטי רק במעט ממקום למקום.
- ●שמור על מחירים נמוכים כדי להשיג חלק שוק. הרווח יגיע כאשר כלכלות הגודל יפעלו.

כמובן שמקדונלדס גם מעניקה סיוע שיווקי עצום למותג שלה ומכסה את העולם בפרסום וקידום מכירות. תקציב פרסום גלובלי של 1.4 מיליארד דולר עושה את מקדונלדס למותג היחיד בעל הפרסום הגדול ביותר בעולם.

האדם הדוחף את חיילי קדמה במסע הצלב של ההמבורגרים הוא המנכ"ל מייקל קווינלאן, 49. קווינלאן, המנכ"ל השלישי בלבד של החברה, התחיל לעבוד בה לפני 31 שנה בחדר המשלוחים. הוא יורשם של ריי קרוק הידוע ונוכחי פרד טרנר. בעוד קווינלאן גא בריקורד של החברה תחת ניהולו, הוא מתוסכל יותר מכל אחד אחר מוסר יכולתה למצוא את הכריך הגדול הבא. לכן הוא הציב פרס לחדשנות ומחפש עכשיו בכל העולם את הזוכים בו. "אתם רוצים לדעת מה הגדרתי לטירוף?" הוא שואל. "זה לעשות את אותו הדבר שוב ושוב ולצפות לתוצאות שונות. אם יש משהו שאני מנסה להעביר לאנשי, זה לעולם לא להיות מרוצה. משמעות הדבר היא רעיונות חדשים".

רעיונות חדשים רבים הגיעו ממסעדות מחוץ לארצות הברית, ורוח היזמות הבינלאומית בולטת במיוחד בפולין. 5 שנים אחרי נפילת הקומוניזם עסוקים הפולנים בהוצאת פיח של ארבעה עשורים מחזיתות הבתים. שלטים מסחריים צבעוניים חדשים, כמו אלה של פיצה האט ובורגר קינג, מופיעים כבמהיון אחרי הגשם. ביוני 1992, אחרי הכנות שנמשכו 18 חודש, נכנסו ביל פנטון, מנכ"ל מקדונלדס פולין וצוות של 50 איש ממקומות אחרים, התחילו לעבוד. מאז הוחלפו כולם, להוציא את פנטון, בעובדים מקומיים.

עכשיו הפולנים לא רוצים רק לאכול במקדונלדס, הם רוצים גם לעבוד שם. משום שהשכר השנתי הממוצע בפולין הוא 2,000 דולר, עבודות ודלפק המציעות 1.70 דולר לשעה, או כ-75% מעל לממוצע זה, נחטפות במהירות. אין זה מפליא שנראה שהעובדים מתאמצים יותר מאשר בארצות הברית. תפקידי ניהול ב-900 דולר לחודש, עם הכשרה במרכז ההכשרה של החברה בארצות הברית, מבוקשים במיוחד.

האם זה לא מכעיס את אלה שלא זכו לקבל משרה? האם מקדונלדס אינה מסתכנת להיראות כסוג מסוים של אימפריאליסט קולינארי אמריקני? "ההתנגדות היחידה באה מצד אותם האנשים שלא רצו בשינוי בשלהי שנות ה-80", משיב פנטון.

אם ההתרגשות המוחשית של לקוחותיו של פנטון היא סימן, הרי שבעלי הקו הנוקשה יצטרכו לחפש להם שעיר לעזאזל קפיטליסטי אחר. היום הוא יום הלימודים הראשון בבתי הספר בוארשה, ותלמידים נוהרים פנימה למסעדה של מקדונלדס בצל של משרד התרבות הפולני, מתנה מסטאלין וסמל אירוני למהירות בה התחוללו השינויים בפולין.

המנהלים הפולנים של פנטון מסתגלים למערכת של מקדונלדס עם קשיים מועטים. "הרעיון שקשה ביותר ללמד אותם הוא משא ומתן", הוא אומר, "משום שבמשטר הקומוניסטי לא היה דבר כזה". הוא גם היה צריך להציע להם למנוע מן הלקוחות להיכנס עם וודקה למסעדות. עד סוף השנה ינהל פנטון 22 מסעדות, ויהיה לו רווח תפעולי, למרות שהמחירים נמוכים ב-25% מאלה שבארצות הברית. ב-1998, חושב פנטון, יהיו בפולין 100 מסעדות, אבל אז כבר יישב פולני במקומו.

כל מדינה שאליה נכנסת מקדונלדס מייצגת בעיה – וגם הזדמנות – משלה. החוק הגרמני אוסר על קידום מכירות מן הסוג של "קנה אחד ותקבל אחד חינם", ופרסום של הנחות. איגודי העובדים בצרפת האשימו באחרונה את החברה שלא נתנה לעובדים דמי שעות נוספות. לפעמים צריכה החברה לצאת למתקפה כדי להתמודד עם פקידי ממשל אסרטיביים. בגרמניה פעלה תוכנית קידום למזון סיני כה טוב שהלחמניות המיוחדות אזלו. "ניסיתי להשיג לחמניות מן הספק שלנו בדנמרק", אומר הנס גריבלר, מנהל הרכישות בגרמניה. "אבל הוא אמר לנו שהחברה זקוקה לרישיון מן הממשלה לעבוד בסופי השבוע. טילפנתי לשר העבודה הדני וקיבלתי את הרישיון".

סוג זה של נכונות לספק שירות – דבר שהוא כמעט מובן מאליו בארצות הברית – מצוי בלב הדבר שמציעה מקדונלדס מעבר לים. אנשים מתחילים להיות רעבים לשירות, אבל במדינות רבות הם מקבלים אותו רק במקדונלדס. זו הסיבה לכך שהמסעדות מלאות.

האספקה למדינות זרות עשויה להיות חלום בלהות. כאשר החברה נכנסת למדינה כלשהי, היא צריכה בתחילה לייבא חלק גדול מן המצרכים שהיא זקוקה להם. אחר היא מנסה לרכוש אותם ממקורות מקומיים מהר ככל האפשר. לפעמים היא מוצאת ספקים מקומיים טובים עם תוצאות טובות לשני הצדדים. חברת חרדל ומיונז גרמנית שהחלה לפני 20 שנה בהזמנה של 100 דולר מוכרת עכשיו למקדונלדס בסכום של 40 מיליון דולר לשנה.

מציאת שותפים פוטנציאליים חדשים ברחבי העולם אינה מהווה בעיה למקדונלדס. היא מוצפת בבקשות. החברה מעדיפה אנשים בעלי קשרים. בסעודיה, למשל, אחד מן המנהלים הוא בן המשפחה המלכותית. באירופה מנהלת החברה חברות בנות שבבעלותה המלאה, משום ששווקים אלה דומים לשוק האמריקני. כמו בשוק האמריקני מפעילות חברות בנות אלו מסעדות שבבעלות החברה וכן מוציאות רישיונות לזכיינים – כ-70% מכלל המסעדות בעולם שייכות לזכיינים. השגת זיכיון כזה אינה קלה. כמו בארצות הברית עוברים הזכיינים הפוטנציאליים תהליך ניפוי הנמשך שנתיים. הם חייבים לעבוד במסעדה ולעבור הכשרה לפני שהם מקבלים אישור סופי לשלם 45,000 דולר ולהתחיל על חוזה של 20 שנה המבטיח למקדונלדס תמלוגים בסך 4% מן המכירות, ועוד 8.5% או יותר מן המכירות תמורת שכר הדירה. הוסיפו לזה 4% מן המכירות לפרסום, ואנחנו מקבלים יותר מ-16% היורדים מלמעלה. אבל לא צריך לרחם על הזכיינים של מקדונלדס, המארגנים את עצמם ברשתות של קואופרטיבים וקבוצות שירות. בסופו של דבר יש להם רווח שנתי של 200,000 ממסעדה. מסעדות בעלות נפח מכירות גבוה בוארשה או במוסקווה יכולות להרוויח פי 3 מזה.

בשווקים האסיאתיים מעדיפה החברה מיזמים משותפים, כמו הפעילות היפאנית בעלת 1,000 מסעדות ויותר בראשותו של המיליארדר התמהוני דן פוג'יטה. הסדרים אלה, בדרך כלל של 50-50, מאפשרים לחברה להשתמש במגעים ובמומחיות המקומיים של השותף שלה. השותפים גם מנהלים משא ומתן עם יישויות מגושמות כמו ממשלת סין, שכבר הרשתה למקדונלדס להפעיל 23 מסעדות, עם עוד עשרות מסעדות בדרך. מקדונלדס מקבלת את התמלוגים הרגילים, וכן 50% מן הרווח הנקי.

מקדונלדס עשתה לגלובליים גם את עסקי הנדל"ן העצומים שלה. בבעלותה כ-9,000 נכסים, או 60% מאתרי המסעדות שלה, ובכך היא בעלת פיסות הקרקע הגדולה בעולם. שווי הספרים של נכסיה: 10 מיליארד דולר. שווי השוק: קשה לקבוע. פי 1.5?

אבל היום נדל"ן נמצא במקום נמוך ברשימת הקדימויות של החברה. הדאגה הראשונה: אותו תסכול ישן על שהיא אינה מסוגלת למצוא פריצת דרך מבית – אותו פריט בתפריט שיביא לצמיחה דרסטית. ואין פתרון נראה לעין. אפילו קווינלן מכנה את פיתוח המוצרים "אכזבה" ומודה ש"מוצרים חדשים נמצאים למעשה על המבער האחורי". פרויקט פיצה ארוך ויקר הוא "כמו לגלגל כדור שלג במעלה ההר". גם שורה של מנות אחרות, כמו תירס או פסטה, איכזבו. כדי ליצור משהו מוצלח באמת יהיה על מקדונלדס לעשות משהו כמו קניית רעיון של מישהו אחר או שכירת אנשים מבחוץ שימציאו את הקוורטר פאונדר הבא.

דבר אחד שמקדונלדס אינה מנסה לחסוך בו הוא הכשרת עובדים. כל הופך המבורגרים, מטייפה ועד טופקה, קנסס, עובר הכשרה של יומיים או שלושה. לא מעטים זוכרים את ההכשרה הזאת. החברה טוענת שאחד מכל 15 אמריקנים קיבלו אצלה את המשרה הראשונה שלהם.

אף שמקדונלדס עושה עסקים גם עם חברות גדולות כמו היינץ, קראפט וקוקה קולה, היא קונה את מרבית המצרכים שלה משורה של חברות קטנות לשעבר שהיום מספקות רק לה, והיא קובעת להן את המחירים. סך המכירות של חברות קטנות לשעבר אלו הוא 3 מיליארד דולר. קרוק לא אהב לקנות מחברות גדולות משום שלדעתו הן לא הגיבו מספיק לדרישות החברה. פעם היו לקראפט כל עסקי הגבינות של מקדונלדס, אבל היא הפסידה 75% מהם כי לא היתה מוכנה לייצר גבינת צ'דאר חריפה.

עם כל ההתמקדות הזאת בשירות ועם הצבא של 840,000 עובדים בכל רחבי העולם המקובעים בפעילותה, קרוב לוודאי שמקדונלדס עדיין תלמד כל אחד אחר מה זה שירות גם במאה הבאה. בשיחות עם אנשים בתוכה, מן המנכ"ל ומטה, מעולם לא מקבלים את התחושה שיש בתוכה הרגשת ניצחון. האנשים האלה עדיין נמצאים במלחמה – בכל החזיתות.

שווה כל דולר

וורן באפט שונא להיפרד ממניות. הארולד אלפונד הכריח אותו לשלם במניות תמורת דקסטר שו. באפט אינו מתלונן

Forbes

אחרי וורן באפט ואשתו סוזן, הארולד אלפונד ומשפחתו הם בעל המניות הגדולים ביותר בברקשייר האתאווי, ובבעלותם 2% ממניותיה בשווי שוק של 475 מיליון דולר. משפחת אלפונד קיבלה את המניות בנובמבר שעבר, כאשר באפט החליף אותן בחברת דקסטר שו שלהם, במה שהיה בשביל באפט צעד בלתי רגיל. הוא נתן למעשה חלק מן המניות במתנה בכך ששילם את תמורת דקסטר במניות במקום במזומן. הוא גם שילם מחיר גבוה: פי 1.7 מן המכירות של דקסטר בשנת 1993, בסך 260 מיליון דולר.

באפט בוודאי רצה מאוד בדקסטר. ואכן הוא רצה. "בדקסטר", הוא אומר, "הם עושים הכל נכון".

הארולד אלפונד, עכשיו בן 80, למד איך לעשות הכל נכון בדרך הקשה. הוריו, מהגרים מפולין, השתקעו בראשית המאה במסצ'וסטס. אביו עבד במפעל נעליים בלין, מסצ'וסטס, והארולד הצעיר הלך בעקבותיו לעבוד במפעל אחרי שסיים את בית הספר התיכון ב-1934. "באותם הימים אתה עשית מה שאביך עשה", אומר אלפונד. אבל הבן התקדם מהר יותר מאביו ובגיל 22 היה הארולד אלפונד מנהל עבודה בקסלן שו בקנבנק. ב-1939 אסף הארולד טרמפיסט שסיפר לו על מפעל נעליים סמוך העומד למכירה. המחיר: 1,000 דולר. אביו הוציא את כל חסכונותיו וכך נולדה חברת הנעליים נורווק.

בקסלן פיקח אלפונד על הייצור של מה שהיה ידוע כנעלי גודייר ולט – נעלי עור כבדות שקיבלו את שמן בשל העיצוב והייצור שלהן. נעליים אלו היו מוצרים קשוחים, שנועדו לעמוד בשחיקה היום יומית ללא תיקונים והחלפות. "אם ידעת כיצד לייצר גודייר ולט, יכולת לייצר כל דבר", אומר אלפונד.

אלפונד ואביו ייצרו כשני תריסר דגמים של נעלי עור לגברים ונשים, מרביתם לא רשמיים. ב-1944 כבר היה לחברה מחזור של 4 מיליון דולר לשנה, אבל אביו של אלפונד חלה ולפיכך הם מכרו את המפעל לשו קורפ אוף אמריקה תמורת 1.1 מיליון דולר – סכום נכבד באותם הימים – והסכם לפיו הארולד אלפונד יישאר בתפקיד הנשיא. הוא נשאר, והמפעל המשיך לשגשג.

בראשית שנות ה-50 שוחחו שני הסנאטורים של מדינת מיין עם אלפונד על יצירת משרות חדשות בעיר דקסטר, עיירה חקלאית בעלת מפעלי צמר בצפון של 50 ק"מ מבנגור. בעזרת עידודם של הפוליטיקאים, הנחות ממסים שקיבל מן העירייה ו-10,000 דולר ממשפחתו, קנה אלפונד מפעל צמר ריק באמצע דקסטר. דקסטר שו נולדה ב-1957. אחיו דיוויד הצטרף אליו, וכך גם אחיינו פיטר לונדר.

בתחילה ייצרה דקסטר קו רגיל למדי של נעליים לגברים ונשים – מוצרי צריכה מקובלים. אבל בשלהי שנות ה-60 התחיל אלפונד לייצר את מה שהפך להיות הסמל המסחרי של דקסטר שו: נעלי עור עם סוליות גומי גמישות – נעלי סירות, נעלי שדה, הסוג של נעליים ספורטיביות שהיום רואים בלנדס אנד, ל"ל בין וקטלוגים אחרים של לבוש לא רשמי.

בתחילה מכר אלפונד את נעליו תחת המותגים של חברות אחרות, אבל בשנות ה-70 הוא התחיל לשים את השם דקסטר על נעליה. הוא היה חלוץ בהפצה לחנויות מפעל: לחברה יש עכשיו 77 חנויות מפעל, בעיקר בצפון מזרח.

עד מהרה היתה דקסטר לסיפור הצלחה נדיר בענף תעשייתי מקרי שהתחיל להתנוון. בזמן שבו מרבית הנעליים שנעלים בארצות הברית יוצרו מחוץ לגבולותיה, נשארה דקסטר אמריקנית ועדיין מייצרת 65% מנעליה במדינת מיין, שם עובדים בארבעה מפעלים 2,400 מתוך 3,900 העובדים שלה. עוד 1,500 עובדים בפורטו ריקו, במפעל שמנהל בנו של הארולד, פיטר. דקסטר מייצרת כ-30,000 זוגות נעליים ליום. לקוחותיה הגדולים ביותר כוללים את ג'יי-סי פני, נורדסטרום ורשתות אחרות, אבל דקסטר עדיין מספקת נעליים להרבה חנויות נעליים עצמאיות ברחבי המדינה. זוג של נעלי גברים של דקסטר נמכר ב-70 דולר, זוג נעלי נשים נמכר ב-50 דולר, ובכך ממוקם המותג באמצע קשת המחירים של הענף. "שם נמצא נפח המכירות הגדול", מסביר אלפונד.

מדוע הצליחה דקסטר במקום שבו כל כך הרבה מפעלי נעליים אמריקניים נכשלו? מייקל קודמוס, המנהל חברת ייעוץ לענף הנעליים, מציע הסבר פשוט: "דקסטר מציעה את השווי הגבוה ביותר לדולר בין כל מותגי הנעליים האמריקניים".

היא מספקת את השווי הזה למרות תשלום שכר גבוה לפי אמות המידה של הענף. עובדי הייצור של דקסטר במיין מרוויחים בממוצע 8 דולרים לשעה, בלי שעות נוספות. העובדים בפורטו ריקו מקבלים כמעט 5 דולרים לשעה. לעומת זאת המתחרים באס וטימברלנד מייצרים חלק מנעליהם ברפובליקה הדומיניקנית, שם שכר עובד מתחיל אצל באס הוא 60 סנט לשעה.

כדי להתמודד עם יתרון עלות העבודה של המתחרים השקיע אלפונד בציוד ייצור מודרני ביותר. משרדי ההנהלה של דקסטר ספרטניים. מספר אנשי המינהלה מגיע ל-30 – על יותר מ-4,000 עובדי ייצור. אלפונד ואחיינו לונדר חולקים במזכירה אחת. החברה חופשית לחלוטין מחובות ומוציאה רק כ-2% מן המכירות על פרסום, פחות ממחצית מן ההוצאות לפרסום של מתחרותיה.

כאות הערכה למאמציה לספק סחורה טובה ללקוחותיה קיבלה דקסטר את אות הספק המעולה משתיים מלקוחותיה הגדולות, ג'יי-סי פני ונורדסטרום.

היום יש לדקסטר המקום השני או השלישי בחלק השוק באחדות מן הקטגוריות המיוחדות שלה. הרווח לפני מס ב-1993 היה 40 מיליון דולר, 15% מן המכירות בתעשייה שבה רק קומץ של חברות – סטרייד רייט ודייקי ביניהן – יכולות להגיע בקביעות ל-9% או יותר.

עכשיו אתם יודעים מדוע וורן באפט היה מוכן לוותר על מניות כדי לרכוש את דקסטר.

באפט למד לפני שנים אחדות על דקסטר ומשפחת אלפונד מפרנק רוני. כמנהל חברת הקמעונות המתמחה מלוויל בראשית שנות ה-70 רצה רוני לרכוש את דקסטר אבל נדחה בידי אלפונד. רוני עזב את מלוויל ועמד בראש חברת הנעליים ה"ה בראון, שאותה רכשה ברקשייר האתאוויי ב-1991. הוא התחיל לדבר בשבחה של דקסטר בפני הבוס החדש שלו.

בראשית 1993, להצעתו של רוני, נפגש באפט עם הארולד אלפונד בנמל התעופה ווסט פאלם ביץ', פלורידה. "הלכנו למסעדה קטנה, אכלנו המבורגר ודיברנו על נעליים", אומר באפט. הוא הגיש מיד הצעת רכש במזומן. אלפונד לא רצה לתת כמעט שליש מעבודת חייו לגובה המס. הוא אמר לבאפט שהוא רוצה מניות של ברקשייר האתאוויי. באפט אמר שיהיה עליו לחשוב על כך.

בסופו של דבר באפט הסכים. הוא אמר תמיד שישקול הנפקת מניות של ברקשייר אם יחשוב שהוא מקבל שווי גדול באותה המידה שהוא נותן, ודקסטר עמדה בתנאי זה.

חודשים אחדים אחרי הפגישה בפלורידה – וכאשר ברקשייר האתאוויי נסחרה כמעט במחיר השיא של כל הזמנים שלה – נפגשו באפט ואלפונד בדירתו של פיטר לונדר בבוסטון. שם, ללא פרקליטים או בנקאי השקעות שיסבכו את העניינים ויגישו חשבונות גדולים, נחתמה העסקה.

בבעלותה של ברקשייר יש עכשיו 3 חברות נעליים. האחרות הן ה"ה בראון ולובל שו (ההכנסות של שתיהן עולות על 300 מיליון דולר.) מגפי עבודה ונעליים לא רשמיות יותר פופולריים בימים אלה מנעליים ספורטיביות, והאמריקנים מתלבשים בפחות רשמיות לעבודה. "עסקי הביגוד הרשמי עתידים להצטמצם במהירות, ודקסטר תהיה מרוויחה גדולה מן המגמה הזאת", אומר ויליאם בוטנר, נשיא התאחדות קמעונאי הנעליים בארצות הברית. "בדקסטר הם יודעים מה הגומחה שלהם, הם מכירים אותה טוב מאוד", אומר באפט. "לפי דעתי אנחנו נתרחב יותר בנעליים, אבל לעולם לא נמצא עסק מנוהל טוב יותר מאשר דקסטר".

סיוע ביד רחבה

הבירוקרטים של אירופה עדיין מסכימים לתמוך בתעשיות מולאמות כושלות

Newsweek

הסנאטור האמריקני אוורט דירקסן, שמרן מן המערב התיכון שאהב לגלגל קל, ציין פעם לגבי התקציב האמריקני התופח: "מיליארד פה, מיליארד שם, ועד מהרה אתה מדבר על כסף אמיתי". מעניין מה היה דירקסן אומר על הסכומים המדהימים שממשלות אירופה מוציאות כדי לתמוך במפעלים הכושלים שלהן.

בחודשים האחרונים הורשה האיחוד האירופי להעניק יותר מ-10 מיליארד דולר מכספי משלמי המסים לקבוצת חברות, שקרוב לוודאי לא היו שורדות ללא סובסידיות: אייר פראנס (3.8 מיליארד דולר), אולימפיק איירוויז (2.4 מיליארד), חברת המחשבים בול (2.1 מיליארד) וחברת התעופה הלאומית של פורטוגל טאפ (1.1 מיליארד דולר). כל זה מנוגד לסר שהתחייבו לצמצם את תמיכת הממשלות בתעשייה שלהן וליצור שדה משחק ישר לכל החברות – פרטיות כציבוריות.

המענקים מכעיסים חברות פרטיות שאין להן הגישה לארנקים התפוחים של הממשלות. תארו לעצמכם מה היתה תגובתה של אירופה אילו החליטה וושינגטון להעביר מיליארדי דולרים לחברות תעופה כמו יונייטד איירליינס או דלתא איירליינס, או איך היתה ארצות הברית מגיבה אילו עזרה ממשלת יפאן לממן את הדור הבא של מחשבי מחברת של טושיבה. או איך היתה צרפת מגיבה אילו העבירה ממשלת בריטניה 3.8 מיליארד דולר לבריאיי.

כך מרגישות היום רבות מחברות התעופה הידועות ביותר באירופה ובארצות הברית. לפני כשבועיים הודיעו בריטיש איירווייס, קל"מ, סאס וכמה חברות תעופה אחרות שיערערו על הסובסידיות לאייר פראנס בפני בית הדין האירופי. אומר יו"ר בריטיש מידלנד, מייקל בישופ, "סובסידיות מחלקות את הענף לשתי קבוצות: אלה המחויבות לפעול בלחצי שוק רגילים ואלה שיכולות להרשות לעצמן להתעלם מהם".

אין זה מפתיע שכל כך הרבה חברות ניגשות אל אבוס הסובסידיות. המיתון האחרון באירופה הותיר את החברות הגדולות שלה במצב קשה. בעוד מרבית החברות הפרטיות הגיבו למשבר באמצעות קיצוץ בעלויות ובמשרות, אלו הנתונות לשליטה פוליטית הקריבו לעתים קרובות את היעילות על מזבח התועלת הפוליטית שבשמירה על משרות. התוצאה: רבות מהן אינן מצויות היום בכושר כדי להילחם ללא סיוע ממשלתי במתחרים הפרטיים הרזים והיעילים יותר. הדבר שהפתיע אחדים מן המשקיפים הוא העמדה שנקטה הנציבות האירופית בת 17 חברים, הזרוע הביצועית של האיחוד האירופי.

הנציבות מכחישה שהתרככה. "המדיניות שלנו היא לנסות לצמצם בהדרגה את הסיוע הממשלתי, וכאשר אנחנו חייבים להסכים לו מסיבות טובות, להתנות אותו בתנאים רבים", אומר קרל ון מירט, הממונה על הסיוע כנציב האירופי לענייני תחרותיות.

ון מירט אומר שהנציבות קבעה אמות מידה קשוחות במיוחד לאישוריה האחרונים, כולל המחויבות לעשות כל אחת מהן "חבילת סיוע חד פעמית, בפעם האחרונה". ון מירט גם התנגד לגדולה של הסובסידיה המבוקשת בסך 650 מיליון דולר ליצרנית הפלדה המזרח גרמנית אקו שטאל בתנאי למכירתה ליצרנית הפלדה הבלגית קוקריל סמבר.) למרות זאת מודה ון מירט שסיוע ציבורי לתעשיות המולאמות באירופה היה במשך שנים עמוד התווך של המדיניות הכלכלית האירופית, וש"יידרש זמן רב מאוד כדי להפסיק את זה".

אין זה מפתיע שכל כך הרבה חברות ניגשות אל אבוס הסובסידיות. המיתון האחרון באירופה הותיר את החברות הגדולות שלה במצב קשה. בעוד מרבית החברות הפרטיות הגיבו למשבר באמצעות קיצוץ בעלויות ובמשרות, אלו הנתונות לשליטה פוליטית הקריבו לעתים קרובות את היעילות על מזבח התועלת הפוליטית שבשמירה על משרות

אחת הבעיות, אומרים אנשים המבקרים את הנציבות בבריסל, היא אי קיום דיון אמיתי. הנציב הבריטי ליאון בריטאן הוא לעתים קרובות המתנגד היחיד בנציבות, הנשלטת בידי פוליטיקאים ממסדיים מולאמים. אומר מקור בנציבות: "הדיונים הופכים למחלוקת רק אם בריטאן מתנגד".

אין מדינה המתקרבת כל כך הרבה פעמים אל שולחן המטעמים – או הולכת ממנו עם מנות כה גדולות – כמו צרפת. באמצעות השקעת יותר אנרגיה דיפלומטית באיחוד האירופי מכל אחר אחר, הבטיחה לעצמה צרפת עמדת השפעה בבריסל ללא תחרות – השפעה המשתלמת שוב ושוב. הצרפתים לחצו חזק במיוחד כדי להשיג את האישור להצלתה של אייר פראנס, עובדה שלדברי מקורבים לאיחוד האירופי משקפת את החשיבות הביטחונית שפאריס – כמו בממשלות רבות אחרות – עדיין מעניקה לחברת תעופה לאומית.

מצד שני, בקשת הסיוע לחברת בול, שאושרה רק בשבוע שעבר, זכתה רק להתנגדות סמלית. בחלקה הסיבה לכך היא שליצרנית המחשבים הצרפתית יש תוכנית מוצקה להבראה ולהפרטה, והסיוע קשור ישירות להתקיימותה בשטחים אלה. אבל הגישה האדישה מעט של מתחרותיה משקפת גם את העובדה שרק אנשים מעטים בענף רואים בבול חברה רצינית עכשיו – או בעתיד.

אין לצפות שבקרוב יהיה סוף לסיוע. איבריה איירליינס צפויה לבקש סיוע ממשלתי לתוכנית ההבראה שלה. אליטליה, חברת תעופה נוספת השקועה בקשיים, מפסידה מיליון דולר ליום ונחשבת אצל רבים כמועמדת נוספת לסיוע. ועוד מעט צפויה פאריס לבקש אישור להזרמה נוספת של סיוע ממשלתי לבנק קרדיט ליאונה הכושל שבבעלותה.

בינתיים נאלצת צרפת להסכים להסכם בינלאומי לביטול סובסידיות לבניין אוניות בסוף השנה הבאה, ואילו יצרניות הפלדה של אירופה נאבקות לריב על סובסידיות שנועדו לצמצם את כושר הייצור של התעשייה. "רבות מממשלות אירופה כורעות תחת נטל ההיסטוריה שלהן", אומר מקורב לנציבות, "המאמין למרות זאת שהתרבות של סיוע ממשלתי גוועת". כולם יודעים שיום זה יגיע רק כאשר אחת מחברות התעופה הלאומיות של אירופה תפשוט את הרגל.

هكذا من الأجل

בעולם

יבמ מציעה מערכות עיבוד מקבילי ליישומי יוניקס מסחריים

מאת אבי בליזובסקי

יבמ הכריזה על הורדה משמעותית במחיר מערכות מחשוב מקבילי מאסיבי (MPP), עם הכרזתה על דגמי כניסה חדשים של צמתים ומעבדים במערכת SP2 מתוצרתה. מערכות אלה משלבות יחידות עיבוד בארכיטקטורת RS/6000, הערוכות בצימוד רופף ומרכיבות במשותף מערכת אחת המצטיינת בגמישות תצורה, תוך שמירה על התאמה מושלמת בין מערכות RS/6000 מבוססות מעבד יחיד, שרתים בעיבוד מקבילי סימטרי ושרתי-על מקביליים בצימוד רופף.

על פי תחזית מומחי גרטנר, השוק למערכות מקביליות בריבוי מעבדים מאסיבי ליישומים מסחריים עתיד להתרחב ולגדול משוק של 640 מיליון דולר השנה, ל-5.2 מיליארד דולר ב-1998. בתחום הבנקאות, יוכלו למשל יועצי ההשקעות לעשות שימוש בטכנולוגיית המחשוב המקבילי כדי לעבד כמויות גדולות של מידע היסטורי לגבי ביצועי העבר של השקעות שונות. ביצוע עיבודים מתמטיים מורכבים בתוך שניות, יאפשר להם לתת מענה מיידי לשאלת משקיע בכוח, המתקשר ליועץ בטלפון.

רשתות חנויות יוכלו לעקוב אחר מכירותיהם של עשרות אלפי מוצרים שונים מדי יום. מידע זה יאפשר להן לנייד מלאי בין חנויות, על פי הדרישה בכל אחת מחנויות הרשת, ולהגדיל את מכירות המוצרים הזוכים לפופולריות בחנויות מסויימות.

יחידות העיבוד החדשות של יבמ עושות שימוש בארכיטקטורת פאור-2. היחידות הקטנות תומכות בזיכרון של 64-512MB, בדיסקים פנימיים בנפח מירבי של 4GB ומציעות ארבעה חריצי הרחבה.

יחידות העיבוד הגדולות יותר מציעות יכולת אחסון ותקשורת משופרת. גם כאן, מבוססת המערכת על מעבד פאור-2, ומציעה שבעה חריצים לכרטיסי רשת ולקלט-פלט, עד 8MB נפח אחסון בדיסקים פנימיים ועד 2GB זיכרון פנימי לכל יחידת עיבוד.

ההכרזה הנוכחית כוללת גם גרסת כניסה של מתג בעל ביצועים גבוהים, שיאפשר לנהל יישומים מקביליים בתצורה של עד 8 מערכות בצימוד רופף. המתג החדש יש זמין לתצורות הכניסה שהוכרזו עתה.

דגם הכניסה הבסיסי בעולם ה-SP2 כולל שתי יחידות עיבוד קטנות, 128MB זיכרון פנימי, 2GB דיסקים ומתג ניהול. בצד המעבדים ומערכת המיתוג, הכריזה יבמ גם על דיסקים חדשים למערכות SP2, בנפחים של עד 4.5GB ובממשק SCSI-2 מהיר. משפחת הדיסקים החדשה, כולם בגודל 3.5", מציעה קצב העברה כפול בהשוואה לדגמים קודמים של מוצר זה.

עלייה ברווחי יבמ ברבעון השלישי של '94 ל-689 מיליון דולר

בעקבות עלייה של 8.6% במכירות שהגיעו ל-15.43 מיליארד דולר

ארמונק, ניו יורק (בלומברג). יצרנית המחשבים יבמ דיווחה על עלייה ברווח הנקי ברבעון השלישי של '94 מעבר לציפיות, והודיעה כי היא מתכננת להמשיך בהתאוששות באמצעות קיצוץ במשרות נוספות וביצוע אפשרי של רכישות.

יבמ מסרה כי הרווח הנקי שלה הגיע ל-689 מיליון דולר, לעומת הפסד בסך 87 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות עלו ב-8.6% ל-15.43 מיליארד דולר, לעומת 14.21 מיליארד דולר במקביל, בשל מכירות חזקות באירופה ובאזור אסיה-האוקיינוס השקט.

השיפור מתחולל באמצע תוכנית הבראה שקיצצה את עלויות החברה ב-5.6 מיליארד דולר מאז סוף 1992. ב-92'-93' היו ליבמ הפסדים של כ-15 מיליארד דולר, בעיקר בשל ירידה חדה ברווחים ממחשבים מרכזיים. ההכנסות ממחשבים אלה עלו ברבעון השלישי, זו הפעם הראשונה מאז הרבעון השני של 1992.

יבמ ממשיכה לצמצם משרות, אף שבקצב אטי יותר מן המתוכנן, בשל הביקוש החזק. החברה אמרה כי תפטר ברבעון הרביעי 10,000 עובדים ותסיים את השנה עם 220 אלף עובדים, 63 אלף פחות מאשר בראשית השנה אבל עדיין ב-7,000 יותר מן המטרה שעליה הודיעה קודם.

מחיר המניה של יבמ ירד ב-0.375 דולר בנפח מסחר גדול. הסיבה לירידה היא החשש בוול סטריט שהעלייה בהכנסות בשיעור של 8.6% צנועה לעומת צמיחה של יותר מ-20% אצל המתחרות היולט-פקארד, סאן ואפל.

יבמ עשויה להשתמש ביתרות המזומנים הגדולות שלה, שעלו כמעט ב-50% והגיעו ב-30 בספטמבר ל-10.8 מיליארד דולר, לעומת 7.13 מיליארד דולר בסוף 1993, לשם רכישות. ג'רום יורק, מנהל הכספים הראשי, אמר כי החברה תשתמש במזומנים כדי למצוא דרכים להגדלת עסקיה.

הרווח השולי הגולמי, או אחוז ההכנסות שנותר אחרי תשלום עלות המוצרים שנמכרו, עלה מעט ל-39.9%, לעומת 39.2% ברבעון המקביל אשתקד.

אזורים שעדיין נמצאים בדרכם להתאוששות ביבמ כוללים את מחלקת המחשבים האישיים, את עסקי האחסנה בדיסקים והתוכנה.

יבמ הציבה את עצמה היטב למעבר ממחשבים מרכזיים למעבדים במקביל, המצויים בשימוש במסדי נתונים וברשתות. המעבד במקביל החדש ביותר של יבמ יהיה מוכן לקראת סוף '94.

סעודיה דוחה רכישת מטוסים מארה"ב בשל בעיות אשראי

סט. לואיס (בלומברג). שר האוצר האמריקאי לויד בנטסן אמר, כי בעיות מימון מעכבות את תוכניותיה של סעודיה לרכוש מטוסים בשווי 6 מיליארד דולר מבואינג וממקדונל דגלאס, מסר העיתון "סט. לואיס פוסט דיספאץ'".

בנטסן, שאמר כי הוא בטוח שהעסקה תצא אל הפועל, אמר שבעיות האשראי לטווח קצר של ממשלת סעודיה מעכבות את רכישתם של 60 מטוסים מתוצרת ארה"ב.

ממשלת סעודיה, שהודיעה בפברואר על התוכנית לרכישת המטוסים, רוצה להחליט סופית לגבי ההזמנה בעוד היא בוחנת קיצוץ תקציב המדינה שלה ב-20% ומכירות כמה חברות חשמל וגז למשקיעים פרטיים.

חברת בואינג מסיאטל, היצרנית הגדולה בעולם של מטוסי נוסעים, מסרה בשבוע שעבר כי תשקול לקבל את טייוואן כשותפתה לייצור מטוס של 100 מקומות ישיבה.

תוצאות שיא לאינטל ברבעון השלישי של '94

מאת אבי בליזובסקי

חברת אינטל פירסמה שלשום את תוצאות הרבעון השלישי של 1994 שהסתיים ב-1 באוקטובר. מהתוצאות עולה כי הכנסות החברה לרבעון עלו ב-28% לעומת ההכנסות ברבעון המקביל ב-93' והגיעו ל-2.86 מיליארד דולר, לעומת 2.24 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. הרווח למניה עלה גם הוא ב-14% לעומת הרווח ברבעון המקביל אשתקד. הרווח לרבעון הסתכם ב-659 מיליון דולר לעומת 584 מיליון דולר ברבעון המקביל ב-93'.

בתשעת החודשים הראשונים של 1994 הגיע הרווח הנקי של החברה ל-1.92 מיליארד דולר, עלייה של 13% לעומת שלושת הרבעונים הראשונים של 1993, אז הסתכם ב-1.7 מיליארד דולר.

במהלך הרבעון השלישי, הכפילה אינטל את מכירות מעבדי הפנטיום מתוצרתה. "שוק המחשבים משתנה היום במהירות חסרת תקדים", אמר אנדרו גרוב נשיא אינטל, עם פרסום תוצאות הרבעון. "מעבד הפנטיום הופך במהירות לסטאנדרט בתחום המחשוב האישי במחיר שהוא שווה למחירו של פי.סי מבוסס 486 לפני שנה".

נתוני המכירות לרבעון השלישי של 1994 מצביעים על כך שאינטל תעמוד ביעדי השוק שהציבה לעצמה עם תחילת השנה. על פי נתונים אלה יהוו מכירות הפנטיום 25% ממכירות המעבדים של החברה עד סוף השנה, כפי שצפו מנהלי החברה בראשיתה.

יעד נוסף שהציבה לעצמה אינטל היה מכירות של 6–7 מיליון מעבדי פנטיום עד סוף 1994. על פי הנתונים של הרבעון השלישי תגיע אינטל להגשמת יעד זה רק שבועות ספורים אחרי תום השנה.

מוטורולה תספק לליטא רשת טלפונים סלולארית ספרתית

בשלב ראשון יושקעו ברשת 4 מיליון דולר

ארלינגטון הייטס (יו.אן.אס). מחלקת התשתית הסלולארית של מוטורולה-אירופה זכתה בחוזה להספקת רשת טלפונים סלולארית ספרתית מדגם GSM לליטא. זהו החוזה הסלולארי הראשון של חברת מוטורולה במדינות הבלטיות שלאחר התפרקות ברית המועצות.

ההשקעה בשלב הראשון של יישום החוזה תסתכם ב-4 מיליון דולר. על הביצוע מופקדת חברה האחראית להפעלת רשת הטלקומוניקציה הניידת הפועלת ברחבי ליטא. שלב זה, שלאחריו אמורה הרשת החדשה להיכנס לשירות מסחרי, מתוכנן להסתיים במארס 1995.

הרשת תחל לפעול בווילנא ובקובנה ובצירי קשר עיקריים אחדים במדינה זו. על פי המתוכנן, תושלם בתוך כשנתיים רשת סלולארית שתשרת את ליטא כולה. מוטורולה היא הקבלן הראשי עם אחריות מלאה להפעלת הרשת, לרבות הקשר בגלי מיקרו, תכנון RF, והכנסת ציוד לרשת אנטילרית.

רשת תחנות הבסיס הצרכניות הבסיסית מדגם GSM תשתלב עם מרכזי המיתוג הניידים של סימנס מדגם די-900.

נשיא ליטאקום, ויטקוד גראדיס, אמר כי "הניסיון של מוטורולה בתחומים אלה משביע את רצוננו, באשר להספקה של ציוד באיכות גבוהה ושירות מיתוג מלא, כדי להקים את הרשת שלנו". דייוויד יה, סגן נשיא החברה ומנהל כללי של מחלקת התשתית הסלולארית במוטורולה-אירופה, אמר: "מוטורולה מאוד שמחה שזכתה בחוזה זה בליטא. זוהי הזדמנות רבת משמעות לקידום מערכת ה-GSM בשוק הסלולארי העולמי".

לדבריו, "מוטורולה תבטיח כי השירות המסחרי יופעל בהתאם ללוח הזמנים והיא תספק לחברת ליטאקום את רמת השירות הגבוהה ביותר". ליטאקום היא חברה ליטאית המפעילה את שירות הספקת הנתונים ברחבי המדינה, יחד עם קשר סלקומוניקציה בין הארצות הבלטיות לבין אמריקה הצפונית.

מוטורולה היא ספקית מובילה בעולם של שירות קשר אלחוטי, מוליכים למחצה ומערכות ושירותים אלקטרוניים. מתקני הקשר של החברה מופעלים על ידי מוליכים למחצה של מוטורולה.

לייזרטרון תשתמש בטכנולוגיה של יבמ לייצור מגברים לסיבים אופטיים

מערכות לייזרטרון משמשות להגברת אותות תקשורת וטלוויזיה בכבלים

מאת אבי בליזובסקי

חברת לייזרטרון רכשה זכויות שימוש בטכנולוגיה של יבמ לייצור לייזרים עתירי עוצמה לסיבים אופטיים, אשר פותחה במעבדות החברה בציריך. ההסכם פותח בפני לייזרטרון את הגישה לשיטות תכנון וייצור ייחודיות, המוגנות בפטנטים של יבמ.

יצרן יחיד

עד לחתימת ההסכם, היתה יבמ היצרן היחיד של שבבי לייזר בהם עושה לייזרטרון שימוש במגברי הלייזר שלה. זהו רכיב מפתח במערכות האופטיות להגברת אותות, המשרתות את תעשיית התקשורת והטלוויזיה בכבלים.

שבבי הלייזר מתכנון יבמ מצטיינים בעוצמה באמינות גבוהה ובעוצמה המתאימה לשימוש במגברים אופטיים מבוססי אירביום, יסוד נדיר המאפשר הגברת אותות ללא תלות במקור מתח חיצוני. הדור החדש של שבבי החברה האלה, E2, מספק 150 מיליוואט מאורך גל אינפרא-אדום של 980 ננו-מטר.

יחידות החברה מתוצרת לייזרטרון, המבוססות על שבבי יבמ, שולבו במהלך השנה האחרונה ברשתות תקשורת סיב-אופטי, תוך הצגת יעילות גבוהה במיוחד במשך 3.6 מיליון שעות עבודה ברשת הטלפון הציבורית של ארצות הברית.

מבנה תלת שכבתי באמצעות קרן מולקולות

שבב אי-2 מיוצר במבנה תלת שכבתי, בשכבות של גליום אינדיום ארסנייד, אלומיניום גאליום ארסנייד, וגאליום ארסנייד. גידול השכבות נעשה באמצעות קרן מולקולות מדויקת במיוחד, באופן המאפשר ייצור אמין ברמות דיוק גבוהות ביותר.

השבב מייצר קרן לייזר בתחום האינפרא-אדום, באורך גל של 980 ננו-מטר, התואם את תחום החזרה של אירביום. תנאי הכרחי לפעולת ההגברה הוא הפעולה במווחי גל הקרובים לאזור ההתאבכות, תוך שמירה על דיוק הקרן ועוצמה מתמשכת של 150 מיליואט.

לייזרטרון היא חברה פרטית, המייצרת מוליכים למחצה וגלאי אותות לתעשיית התקשורת והטלוויזיה בכבלים.

פיאט תמכור את סי"אי"איי"סי לחברת אקסיד האמריקנית

מאת תלדה ליברטמה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). חברת פיאט תמכור את חלקה בחברת CEAC לייצור מצברים למכוניות, לחברת EXID האמריקנית. מומחים מעריכים את חלקה של פיאט בחברה בכ-535 מיליון דולר. לאחר הרכישה, יגיע חלקה של אקסיד בשוק המצברים למכוניות באירופה ל-18%.

חברת סי"אי"איי"סי היא החברה המובילה באירופה במגזר המצברים למכוניות, עם היקף עסקים של 1.19 טריליון לירטות (793 מיליון דולר). החברה נשלטת על ידי פיאט שמחזיקה ב-62.3% ממניה, ויתרת ההון מוחזקת בידי אלקטאל אלסטוהם הצרפתית. בין השאר מספקת החברה מצברים למכוניות פיאט, פולקסואגן, רנו ולמשאיות איווקו, חברה בת של פיאט.

עוד החליטה מועצת המנהלים של פיאט לרכוש 17% מחברת מרידיין טכנולוגיז באמצעות חברה בת שלה, טקסיד, מהחברות המובילות באירופה לייצור ושיווק של חלקי חילוף ממתכת למכוניות. ב-93' הסתכמו עסקיה של טקסיד ב-1.251 טריליון לירטות.

בישיבת מועצת המנהלים, סיפר נשיא פיאט ג'ובני אנייאלי, על שיפור ניכר בעסקי הקבוצה.

סיור לימודי בלונדון

27.11.94 – 4.12.94

26.10.94

עיקרי התוכנית

- ביקור בבורסה של לונדון
- ביקור בחברה הנסחרת בבורסה של לונדון
- מפגש עם נציגי ה-.Institute of Chartered Secretaries Ltd
- מפגש עם נציג גוף חיתום
- ביקור ב-.Securities & Futures Authority Ltd
- מפגש עם עורכי דין במשרד המתמחה בחברות ובני"ע

מוזמנים להשתתף

מזכירי חברות, נושאי משרה ומנהלים בכירים אחרים.

המרכז הישראלי לניהול

לפרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

המרכז הישראלי לניהול
בית-הספר למנהלים

קורס ניהול פרוייקטים

למהנדסים ולמנהלים

הקורס מיועד למנהלים ולמהנדסים המופקדים על תכנון פרוייקטים מורכבים בארגוניהם, או למי שמיועד לתפקידים אלו.

מטרות הקורס:

- להקנות למשתתפים ידע תיאורטי שיטתי ומקיף על תהליך ניהול פרוייקטים - לאורך כל מחזור החיים של הפרוייקט.
- הקניית כלים יישומיים לתכנון, ניהול ובקרת פרוייקטים.
- לפתח אצל המשתתפים גישה מערכתית הקושרת את הפרוייקט עם גורמים שונים בארגון ובסביבה הרחבה.

(הקורס מזכה לגמול השתלמות).

מועד פתיחה:
30.10.94
ימי א' בשבוע במשך כארבעה חודשים
(130 שעות לימוד)
במלון רמת אביב.

פרטים והרשמה:
בית-הספר למנהלים
טל. 03-6990234, 6995134
03-6994516, פקס. 03-6995207
המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-6957202,
פקס. 03-6953104

הצרכנים מוציאים ומוציאים

ואחרי שגמרו להוציא, הם מוציאים עוד

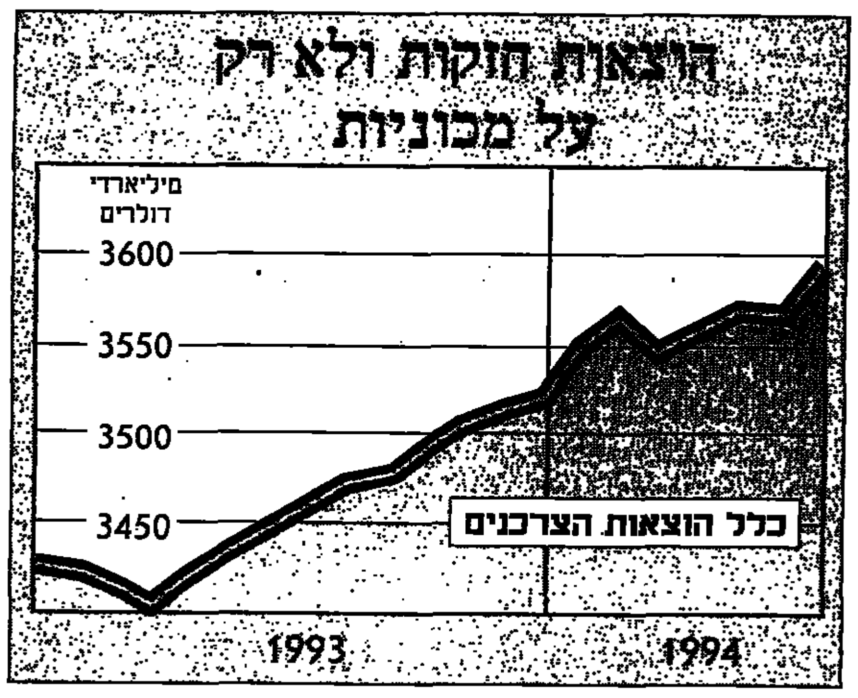

FORTUNE

להפתעתם של כלכלנים, אנליסטים ואפילו קמעונאים רבים, שוב מתחילים הצרכנים להיות הקטר המניע את הצמיחה הכלכלית. אחרי אביב עלוב שבו ההוצאה הריאלית עלתה בשיעור שנתי דל של 1.3%, התאוששו המכירות. באוגוסט מילאו הלקוחות את החנויות והסוכנויות והמשיכו להגיע גם בספטמבר. בשביל הרבעון השלישי כולו ההערכות לגבי העלייה בסך כל ההוצאות מגיעות עד ל-3.5%. האם הצרכנים ימשיכו להוציא כספים עד לחג המולד ומעבר לו? זו חידה עסקית העומדת בפני קובעי המדיניות ומתכנני העסקים.

אם בוחנים רק את מצב הרוח של הצרכנים, ברור שהגיגית הקניות לא תסתיים בזמן הקרוב. הסקר של אוניברסיטת מישיגן בספטמבר מראה שהאנשים עכשיו בעלי אמון רב יותר לגבי עתידם הפיננסי מכפי שהיו במשך כל השנה. אבל צרכנים אינם יכולים להוציא אמון, והראיות ליכולתם להמשיך לקנות בקצב המהיר הנוכחי אינן חותכות.

נראה שבממוצע מצבם הכספי של הצרכנים טוב – עד עתה. שיעור החיסכון הוא אותה מרקסת לצרות. הוא התנודד השנה בין 3.3% ל-4.4% מן ההכנסה הפנויה, נמוך באחוז אחד מן הממוצע הנמוך כבר של השנים האחרונות. רכישות בכספים שנלקחו בהלוואה העלו את המכירות בלי להוסיף להכנסה, ושיעור החיסכון המדווח מטעטע. אם השיעור יירד עוד יותר ילוו הצרכנים יותר מדי כדי לשלם על הוצאותיהם.

שיעורי הריבית הנמוכים מטשטשים עובדה קשה בדבר מצבם הכספי של הצרכנים. חלק גדול מן החובות שהצטברו בשנות ה-80 עדיין מצוי איתנו. הם מכאיבים פחות משום שהריבית על החובות ירדה, ותשלום החובות מגיע היום ל-15.7% מן ההכנסה הפנויה, לעומת שיא של 18.1% בסוף 1989.

מימון מחדש שוב לא עוזר, ומשום שלצרכנים רבים יש משכנתאות בריבית משתנה הפגיעות יותר לעלייה כשיעורי הריבית מאשר בהתרחבויות קודמות. אומר קרל סטידמן, כלכלן בחברת הייעוץ מנג'מנט הורייזונס: "המציאות היא שלצרכנים אין מאזן כמו זה של השנתיים הקודמות".

אבל מרבית המומחים עדיין אינם מודאגים מן העלייה בחובות. "בדרך כלל הצמיחה באשראי תואמת התרחבויות קודמות", אומר צ'רלס לאקס, כלכלן של הפדרל ריזרב. אבל הוא גם מציין שיותר צרכנים בוחרים לחכור מכוניות, התחייבות שאינה בנתוני האשראי.

השכר והמשכורות במשרות של המגזר הפרטי יהיו המפתח לעלייה בהכנסות ובהוצאות. הסכום עלה יותר מאשר התעסוקה במשך שלוש השנים האחרונות. בשביל הכלכלן יוג'ין שרמן, מנהל המחקר בחברת השקעות, העלייה בשכר ובמשכורות לעובד אינה מתאימה להשקפה המקובלת שמשרות חדשות הן של עבודות כפיים ושכר נמוך. "הרעיון הזה פשוט אינו מתעדכן עם חשיבה הגיונית, משום שבעלי שכר נמוך אינם יכולים להרשות לעצמם בתים חדשים, מכוניות חדשות, בגדים חדשים וכו'", הוא אומר.

יש צדק בדבריו, אבל זה אינו כל הסיפור. העובד הממוצע אינו מקבל תוספת כמו המענקים המשולמים לברוקרים, הנכללים בסך כל השכר והמשכורות. זה סך הכל הזה כולל גם תשלומים לשעות נוספות. כפי שמעידה השביתה מן החודש שעבר בג'נרל מוטורס, אפילו פועלי מכוניות הסתם מתנגדים לשבוע עבודה בן 66 שעות, למרות השכר הגבוה יותר שהוא גורר אחריו. שכר העבודה הריאלי לשעה לא עלה כמעט, והחברות ימשיכו להתגבר להעלאות.

עכשיו יחפשו הצרכנים מציאות, בחלקו משום שמרבית הביקוש הכבוש מתקופת המיתון כבר סופק. מכירות של רהיטים ומכשירי חשמל עדיין מקבלות תנופה מן העלייה בבניית בתים. זה יירד יחד עם הירידה בהתחלות בנייה. נכון, על הכבישים יש עדיין הרבה מכוניות ישנות. אבל מכירות של מכוניות ומשאיות כבר הגיעו לממוצע שנתי של 15 מיליון בתשעת החודשים הראשונים.

כבר זמן מה שהרכישות בכל המגוון הרחב של מוצרי צריכה עולות בקצב מהיר. "חג המולד יהיה בסדר", אומר קרל סטידמן. "אבל הקמעונאים יתאכזבו". אחרי חג המולד תגדל בכל הנראה ההכנסה במידה מספקת כדי להניע את ההוצאות הריאליות של הצרכנים בקצב מתון של 2.5% עד 3% בשנה.

עבר שבוע / רפי פרסיץ

שבוע לא רגוע

כמו למומחים ולכלכלנים, לא ברי לשווקים אם מרחפת על המשק האמריקאי סכנת אינפלציה, אם לאו. בשבוע הקודם השיבו לשאלה זו בשלילה. בשבוע שעבר השיבו עליה בחיוב

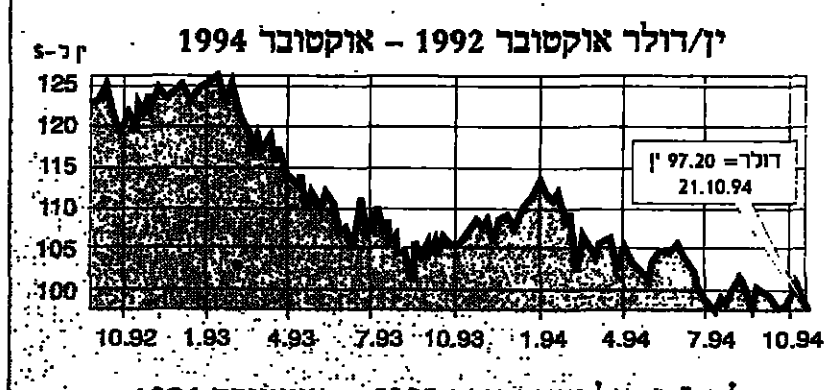

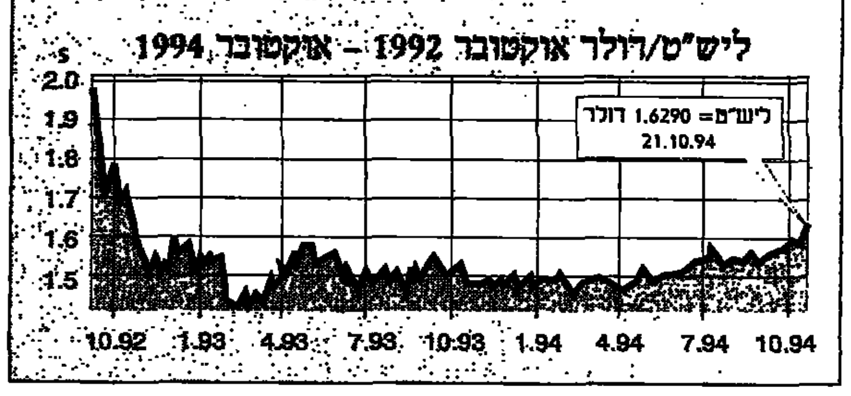

בסקירתנו ביום ראשון שעבר, ציינו כי מדדי המחירים לצרכן וליצרן, שראו אור בארה"ב בשבוע הקודם, הפיגו חששות להתלקחות אינפלציונית מיידית. "עד מתי" שאלנו. "עד שיבואו נתונים כלכליים נוגדים, שיצביעו על מגמה הפוכה", השבנו.

תגובות שרשרת

נתונים כאלה ניחתו על השווקים בשבוע שעבר ברמותה של עלייה בלתי צפויה, בשיעור של 4.4%, בהתחלות הבנייה בארה"ב בספטמבר, שהציתה מחדש חששות אינפלציוניים בקרב הפעילים בשווקים.

התגובה בזירת הריביות לא בוששה לבוא: התשואה השנתית על איגרת החוב הדולרית הארוכה זינקה מ-7.87% ל-8% (ננעלה ביום שישי ב-7.98%), והתשואה על שטרי אוצר לשלושה חודשים האמירה מ-4.99% ל-5.12% בשנה. איגרות החוב האירופיות לא פיגרו: התשואה השנתית על איגרת החוב המארקית הארוכה עלתה מ-7.41% ל-7.50% וזו על איגרת החוב הליש"טית הארוכה מ-8.54% ל-8.63%.

עד מהרה, חילחלה העצבנות בשוקי הריבית לשוקי המניות והמטבעות: למעט מדד המניות ביוהנסבורג, שטיפס ב-2.6%, ומדד המניות בסידני, שעלה ב-1.5%, חוו רוב בורסות העולם שבוע שחור.

בפאריס התבטאה המפולת השבועית ב-4.7%, בפרנקפורט (שהרקיעה בשבוע הקודם ב-7.4%) ב-3.9%, בציריך ב-2.8%, במילאנו ב-2.7%, בלונדון ב-2.3%, בהונג קונג ב-2.2%, באמסטרדם ב-2%, בניו יורק ב-0.5% ובטוקיו ב-0.3% בלבד.

לולא שורה של תוצאות עסקיות טובות שראו אור בארה"ב במהלך השבוע, מן הסתם היתה הירידה בניו יורק יותר תלולה.

הדולר התבול

בשוקי החליפין התמידה השחיקה במעמדו של הדולר, המאפיינת את תנודותיו זה חודשים אחדים. במסחר במזרח הרחוק ובאירופה ביום שישי בבוקר כרה תחתית בת שנתיים מול המארק (1.4880) ו-1.2360 מול הפרנק השווייצי, שלא להזכיר קרקעית בת 50 שנה (96.55) מול היין.

בשוק המסחר בניו יורק ביום שישי בערב, התאושש המטבע האמריקאי במקצת וננעל ב-1.50 מארק (1.80- פניג בהשוואה שבועית), ב-1.2480 פרנק (1.50- סנט שווייצי), ב-97.20 ין (0.90-) וב-1.6290 מול הליש"ט הבריטי (נפילה שבועית ביותר מ-2%).

התחזקותה של הליש"ט, שלפני כ-20 חודש עמד שערה על 1.40 דולר, מדאיגה את יצואניה של בריטניה.

בניגוד לדעה רווחת, אין לכרוך את היחלשותו של הדולר בתוצאות הבחירות בגרמניה (שתאמו את הציפיות); גם לא בהערכה שארה"ב מעוניינת בדולר חלש – כחלק ממלחמת הסחר שהיא אוסרת על יפאן (בחודש שעבר התרחב הגירעון במאזן הסחר עם יפאן, במונחים דולריים, ב-2.4%); גם לא בהערכה שאין בכוונתו של הבנק המרכזי בארה"ב "לייצב" את שערו של הדולר באמצעות התערבויות שוקיות (אלא "במקרי חירום"). כל אלה שעירים לעזאזל, חד לא.

הסיבה הבסיסית להישחקות שערו של הדולר טמונה יותר במשוואה הקלאסית: חשש לאינפלציה גורר עלייה בשערי ריבית; זו גוררת בתורה ירידה בשערי איגרות החוב (כלומר, עלייה בתשואות); זו גוררת בתורה ירידה במדדי מניות; וזו מכרסמת בתורה את שער הדולר.

אף שבהסתכלות יומית אין משוואה זו תופסת תמיד, לאורך זמן היא בדרך כלל תקפה.

נפילתו של הדולר תואמת את ניתוחו המחזורי של בועז ויתרבה, כפי שהובא במדור זה ב-17 ביולי. בניתוחו, צפה הגרו מרמת גן נפילה לדולר (לפחות) לרמה של 1.48 מארק.

מתייקרות המתכות התעשייתיות

אם אכן מסתמנים סימני אינפלציה בעולם, מקום במתכות התעשייתיות, שאחדות מהן התמו את השבוע ברמות-שיא: נחושת התייקרה מ-2,487 ל-2,547 דולר לטונה, רמתה הגבוהה מאז 1991. אלומיניום נסק מ-1,682 ל-1,749 דולר לטונה, פסגה בת ארבע שנים; עופרת מ-637 ל-653 דולר לטונה; ניקל מ-6,591 ל-6,900 דולר לטונה (4.7%+) ובדיל מ-5,390 ל-5,565 דולר לטונה (3.2%+).

בזירת המתכות היקרות, עלה שער הפלטינה (שאין לזלזל בשימושיה התעשייתיים) מ-414.25 ל-424.50 דולר לאונקייה; ושער הזהב מ-387.65 ל-390.85 דולר לאונקייה. לעומתם, התכרסם שער הכסף, בחישוב שבועי, מ-5.36 ל-5.31 דולר לאונקייה.

בשוקי הדלק, עלה שער הנפט הגולמי מתוצרת טקסס, למסירה בדצמבר, מ-17.09 ל-17.38 דולר לחבית, ונפט גולמי מסוג ברנט למסירה בדצמבר מ-15.76 ל-16.28 דולר לחבית.

הקפה מיטלטל

ב"רכות", נרשמו עליות לאורך כל החזיתות: רכדהמפוים (חוזה-נובמבר) התייקר מ-1.0470 ל-1.0865 דולר לליברה; סוכר (חוזה-מארס 1995) טיפס מ-12.58 ל-12.72 סנט לליברה; קקאו (חוזה-דצמבר) האמיר מ-1,269 ל-1,318 דולר לטונה; וקפה (ערביקה, חוזה דצמבר) מ-188.35 ל-1.9540 דולר לליברה (3.7%+ בחישוב שבועי).

המסחר בקפה היה תנודתי לתפארת: ביום שני עלה שערו מ-1.8835 ל-2.0385 דולר לליברה (8.2%+); ביום שלישי נסוג ל-1.9490 (4.7%-); ביום רביעי זינק ל-2.0160 (3.4%+); וביום שישי היטלטל בכיוון מטה בכשישה סנטים, ל-1.9540 דולר לליברה.

שערי התה, הנקבעים בלונדון על פי איכותם, היו 1.90, 1.35, 1.20 ו-1.12 ליש"ט לק"ג.

התאוששות בסויה

שער הבקר למסירה בדצמבר עלה מ-69.0750 ל-70.1750 סנט לליברה. שער הבהמה למסירה בדצמבר היה יציב: 69.10 סנט לליברה.

בתבואות היה המסחר מעורב. בעוד פולי הסויה (חוזה-נובמבר) המשיכו בתהליך התאוששותם מ-5.39 ל-5.4825 דולר לבושל (כשרמת ההתנגדות הטכנית הבאה שוכנת בסביבות 5.55 דולר לבושל), נסוג חוזה התירס למארס 1995 מ-2.28 ל-2.2575 דולר לבושל וחוזה החיטה לדצמבר מ-4.0850 ל-3.9750 דולר לבושל.

נדל"ן

יסודות

המינהל דורש איכות מוכחת, הקבלנים מתריעים מפני קרטל. העילה למאבק: תנאי במכרזי קרקעות, המגביל השתתפות קבלנים קטנים ובינוניים (עמוד 12ג).

איך בונים קניון? האם מסתמנת "רוויית קניונים" בארץ? היכן כדאי להקים קניון? הארכיטקט אהרון שלוש, שתיכנן וייעץ להקמת עשרות קניונים בארה"ב ובאירופה, עונה על שאלות אלו ואחרות ומוסיף כמה עצות תכנון שימושיות ליזם מתחיל בענף הקניונים (עמוד 10ג).

"הביקוש לא מתבטא בעסקות". "בשוק המשרדים בת"א יש אמנם תחושה של ביקוש רב, אך בפועל לא מצליחים לבצע עסקות במחירים הנדרשים", אומר יצחק היבש, ממנהלי משרדים ברשף נכסים (עמוד 12ג).

2.24 מ' דולר ל-8 דונם בסגולה בשתי עסקות שנחתמו השבוע, באזור התעשייה בפתח תקוה ובהוד השרון, נרכשו קרקעות לתעשייה ולמגורים בכ-4.6 מ' ד' (עמוד 11ג).

חיים שושן בונה בבית שמש 69 קוטג'ים על 15.5 דונם. חברת גני שמש בונה ב שכונת גבעת סביון 69 קוטג'ים טוריים. היקף המכירות הצפוי בפרויקט – כ-9 מיליון דולר (עמוד 10ג).

מגדלי שקל עוזבת את אילת: "המחירים בעיר – לא סבירים". חברת מגדלי שקל, שהתמחתה בעיקר בנדל"ן מניב, מכרה שטח של כ-9 דונם באילת, שיועדה לבניית מלון דירות תמורת 1.7 מיליון דולר (עמוד 10ג).

בניין בדיזנגוף ב-2.6 מ' ד'. הבניין נמצא על מגרש בשטח 433 מ"ר ובו קומת קרקע מסחרית ו-3 קומות מגורים. הבניין מושכר תמורת 11,600 דולר בחודש (עמוד 11ג).

ניו יורק – 32 קומות ב-19.3 מ' ד'. בנק אוף קומיוניקיישנס משנחאי רכש באחרונה את הבניין באקסצ'יינג' פלאזה מספר אחת תמורת 19.3 מיליון דולר (עמוד 11ג).

מכרז לבניית 19 אלף מ"ר לאגודת יד שרה. האגודה פירסמה מכרז לבניית קומפלקס בשטח כולל של 19 אלף מ"ר, בשדרות הרצל פינת רחוב יפה נוף בירושלים (עמוד 11ג).

מושקוביץ תקים שכונה על חורבות בית חרושת אתא

בימים אלה מנהלת החברה מגעים עם גורם המעוניין לרכוש את כל המתחם. מחיר השיווק הממוצע – 1,400-1,300 דולר למ"ר וההשקעה בבנייה מוערכת בכ-450 דולר למ"ר

מאת נעה וסרמן

חברת מושקוביץ הגישה לוועדה המקומית לתכנון ובנייה תוכנית לבניית שכונת מגורים מטורה על שטח בית החרושת של אתא בקרית אתא שבצפון. המגרש, ששטחו 24 דונם נרכש על ידי החברה באוגוסט 93' תמורת 3.7 מיליון דולר. בנוסף התחייבה מושקוביץ לסלק חובות שנצברו לנכס.

על פי התכנון תיבנה השכונה במבנים משולבים של בתי קומות וצמודי קרקע. בנוסף, תשלב החברה בפרויקט בניית 1,500 מ"ר למסחר.

קומה בשבוע – זהו משך הבנייה המשוער של קומה מפלדה ב"בית יפו" בחיפה

בימים אלה מנהלת חברת מושקוביץ מגעים עם גורם המעוניין לרכוש את כל המתחם. מחיר השיווק הממוצע נע בין 1,300 ל-1,400 דולר למ"ר וההשקעה בבנייה מוערכת בחברה בכ-450 דולר למ"ר. החברה מעריכה, כי משך אישור הפרויקט ייארך כשלושה חודשים ומשך בנייתו כשלוש עד חמש שנים.

יצוין, כי מאז הוצעו נכסי אתא למכירה נתפס שטח בית החרושת בקרית אתא כנכס בעייתי בגין שתי סיבות: הראשונה היא ייעוד השטח לתעשייה. יצוין, כי בשלב שבו בחנו חברות בנייה שונות את רכישת המגרש צוינו חלק מהן את שינוי ייעוד השטח כאפשרות יחידה להפוך את הנכס לרווחי. הבעיה השנייה היא שהרוכשים הפוטנציאליים לא יכלו להעריך במדויק את היקף החובות שיש לפרוע בגינו. מחברת מושקוביץ לא נמסר רשמית מהו היקף החובות שהיא נאלצה לפרוע, אולם לטענת מקורות בחברה, באחרונה סולק חוב בהיקף של 1.2 מיליון דולר בגין ארנונה.

לפני כשבועיים חתמה מושקוביץ על עסקת קומבינציה לפי 34% לגבי קרקע לבניית 150 דירות ברמת גולדה, בכרמל בחיפה. למעשה, מימשה החברה אופציה שניתנה לה על ידי הבעלים הפרטיים של הקרקע לפני כשנה. בהתאם לעסקה ייבנו בשטח דירות מרווחות, שישווקו במחירים שבין 300 ל-350 אלף דולר. בימים אלו מנהלת החברה מו"מ עם עיריית חיפה לאישור הפרויקט. נראה שהדיון עם הרשויות נוגע להסדרת בעיות תכנון עירונית, כגון תשתית, כבישים ומוסדות ציבור.

עוד החליטה מושקוביץ באחרונה לבנות מפלדה את "בית יפו" – מבנה משרדים ומסחר בחיפה, שייבנה על מגרש בשטח של כ-3.3 דונם. תכנון הביצוע, אספקת הלוחות והבנייה בפועל תבוצע על ידי החברה האפריקאית רובינסקי. עם זאת, ישולבו בביצוע הפרויקט אנשי החברה, בכוונה שירכשו התמחות בביצוע בנייה מסוג זה.

השימוש בפלדה לשם הקמת המבנה נבע, לדברי החברה, מן הצורך להיערך בפני החמרת המחסור בפועלי בנייה; שיטה זו מצמצמת את כוח האדם הדרוש לבנייה בעשרות אחוזים, לעומת כוח האדם הדרוש בבנייה קונבנציונלית.

בהתאם להערכות שסיפקה חברת רובינסקי, יימשך שלב התכנון והובלת החומרים בפרויקט כחצי שנה, לאחר מכן תיארך בניית כל קומה – שבוע אחד בלבד. בסך הכל מדובר בקיצור של כחצי שנה לפחות בזמן הבנייה, לעומת בנייה קונבנציונלית. בחברה לא קיימת תמימות דעים באשר לשאלה אם אופן בנייה זה יצמצם את ההשקעה הדרושה בפרויקט. הצוות הפנימי של החברה גורס כי בנייה קונבנציונלית תהיה זולה יותר, וההנהלה קבעה, לעומת זאת, כי בניית פלדה משקפת עלות נמוכה יותר מעלות הבנייה הקונבנציונלית.

מושקוביץ מנהלת בימים אלה הליכים להגדלת אחוזי הבנייה מ-176% – שהם 14.4 אלף מ"ר ל-300% בנייה. אם תאושר הגדלת אחוזי הבנייה יוקמו בפרויקט 12 קומות במבנה המרכזי ו-10 קומות במבנה הצדדי הצמוד לו, במקום 7 קומות במבנה המרכזי ו-5 בצדדי, בהתאם לתכנון הקיים.

חברת מושקוביץ מעורבת כיום ב-11 פרויקטים כחברה יזמית, בכלל בניית מרכז מסחרי בנשר ופרויקט הי-טק, משרדים ומסחר ביד אליהו בתל אביב. כחברה קבלנית מעורבת החברה בכ-10 פרויקטים, שביניהם בניית 300 דירות בין נשר לכרמל. החברה סיימה כבר הקמת 140 דירות במקום, ותתחיל בקרוב בבניית 150 דירות נוספות בארבעה בניינים רבי-קומות.

החברה תבנה 150 דירות ברמת גולדה שבחיפה, בעסקת קומבינציה לפי 34%

פרויקטים נוספים של מושקוביץ הם: בניית 225 דירות ביד חנה ו-36 דירות דו-משפחתיות ותלת-משפחתיות בירוחם. בניית פרויקט מבוצעת לאחר ששונתה תוכנית הבנייה המקורית, שכללה בעיקר דירות צמודות קרקע בודדות טוריות תלת-משפחתיות.

בשלוש השנים האחרונות בנתה החברה מאות דירות: בין היתר, 76 דירות ביקנעם ו-86 בכרמיאל. כקבלנית ביצוע עוסקת החברה בימים אלו בבניית שישה פרויקטים, ביניהם: מבנה תעשייתי בשטח 13 אלף מ"ר במגדל העמק; 16 אלף מ"ר בראש העין ומבנה תעשייה בשטח 12 אלף מ"ר ברמת סיב – כל אלו עבור חברת מבני תעשייה; ו-35 דירות בפרויקט גבעת הפרחים בתל אביב עבור החברות בטנס ודנדור.

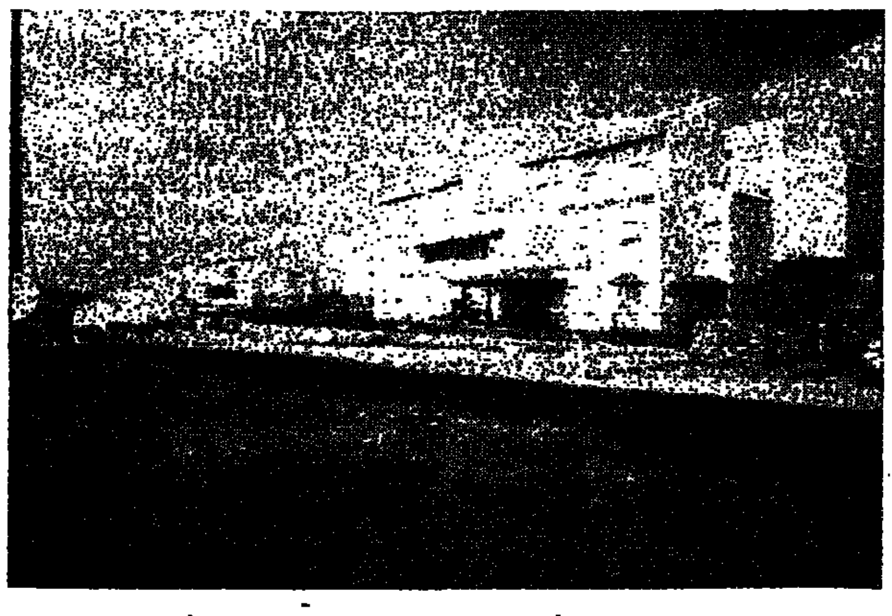

דירות שבנתה מושקוביץ בכרמיאל. מעורבת בכ-10 פרויקטים כחברה קבלנית

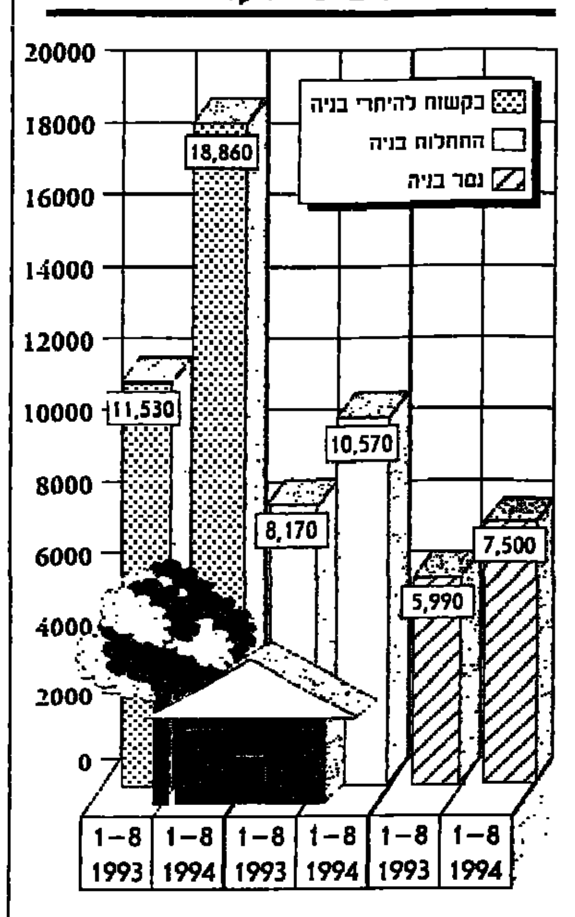

בשמונת החודשים הראשונים של 94' נרשמה עלייה של 64% במספר הבקשות להיתרי הבנייה ב-24 הערים הגדולות, לעומת התקופה המקבילה אשתקד – כך עולה מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בינואר-אוגוסט הוגשו בקשות להיתרי בנייה ל-11,530 דירות, לעומת 18,860 בקשות להיתרים במקבילה אשתקד.

בהתחלות הבנייה ב-24 הערים הגדולות נרשמה בשמונת החודשים הראשונים עלייה של 29% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד: בינואר-אוגוסט נרשמו 10,570 התחלות בנייה, מול 8,170 התחלות בנייה במקבילה.

בגמר הבנייה ב-24 הערים הגדולות היתה עלייה של 25% בתקופה זו לעומת המקבילה אשתקד – 7,500 דירות, מול 5,990 דירות שבנייתן הסתיימה בינואר-אוגוסט 93'.

הוד השרון נגד שבס

העירייה מתנגדת להצפת העיר בבניית מגדלי דירות. בינתיים, גם תוכניות לבניית קוטג'ים מתעכבות

מאת דין מאור

בתחילת שנת 1992 קיבלה תוכנית בניין עיר, המתייחסת להוד השרון, תוקף. היום, כשנתיים וחצי לאחר אישורה, רוב התוכנית נותר על הנייר בלבד. בנוסף, הולכות ועדת המבנ"לים לעידוד בנייה, שבראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה שמעון שבס – הקובעת כי על קרקעות מדינה במרכז הארץ תתבצע רק בנייה לגובה – עלולה לפגוע בחזונו של ראש העירייה, עזרא בנימיני, להפוך את הוד השרון ל"בירת הקוטג'ים של ישראל".

תוכנית בניין עיר מחלקת את הוד השרון ליותר מ-20 מתחמים, בהם אמורות להיבנות כ-7,500 דירות, רובן צמודות קרקע. בתוכנית הופשרו כ-3,000 דונם, מתוכם כ-1,500 דונם לשטחי ציבור.

המתחם המרכזי והגדול ביותר הוא מתחם 19, הנמצא ברחוב הראשי בעיר – דרך רמתיים, בחלקה הצפונית, בין רחוב הפרדס ורחוב שרת, ולרוחב של שני רחובות. לפי התוכנית ישמש המתחם כמע"ר של הוד השרון. ייבנו בו 1,648 דירות ומשרדים בבנייה רוויה, ועשרות אלפי מ"ר מסחריים.

לדברי מתכנן הוועדה המקומית לתכנון ובנייה של הוד השרון, גיורא דותן, התוכנית תובא לדיון בוועדה המחוזית של מחוז המרכז בנובמבר, לאחר שהעירייה קיבלה התחייבות מצד הוועדה לדון בהתנגדויות לתוכנית במסלול מקוצר. לפי תוכנית העירייה, יחולק המתחם לשמונה פרוסות, שכל אחת מהן תטופל באופן עצמאי. התוכנית מאפשרת חופש של שינוי ייעוד משרדים לדירות מגורים ולהיפך.

407 קוטג'ים במתחם 11

מתחם 11, בו אמורים להיבנות 407 קוטג'ים, נדון השבוע בול"ל במחוז המרכז. המתחם נמצא בדרום-מערב היישוב, מדרום לרחוב הבנקי. בין היזמים הפועלים במתחם זה חברות קבלניות גדולות, כאשלד ודנקנר.

במתחם 17 בשכונת גיל עמל אמורה העירייה לעבות שכונת מגורים קיימת בכ-250 קוטג'ים נוספים. גם מתחם זה יידון בול"ל, עד סוף אוקטובר.

במתחם 4 תכננה העירייה לבנות כ-650 קוטג'ים. לדעת דותן, בעקבות החלטת ועדת המבנ"לים על בנייה גבוהה באזור המרכז, ייאלצו בעירייה להתפשר ולהכין תוכנית חדשה למתחם, שבה יותר מאלף דירות. המתחם נמצא בצפון העיר, משני צידיו של רחוב סוקולוב, בחלקו הצפוני.

להערכת דותן, מעבר ל-7,500 היחידות שאושרו בתוכנית בניין העיר, הוגשו לול"ל על ידי יזמים ואנשים פרטיים תוכניות לבניית כ-2,000 דירות נוספות בשטחים חקלאיים.

במרכז הוד השרון, בין מגדיאל לרמתיים, קיימת רצועה של אדמת מינהל מקרקעי ישראל, שהוחכרה לכפר מלל הסמוך. עיריית הוד השרון וכפר מלל חלוקים לגבי סוג הבנייה השימוש במתחם זה.

תושבי כפר מלל, המיוצגים על ידי עו"ד שרגא בירן, הגישו באמצעות הול"ל תוכנית לבניית יותר מאלף דירות בבניינים רבי קומות.

לדעת בנימיני, בנייה לא מתאבנת של רבי קומות רבים בהוד השרון תגרום ליצירת שיכונים מתוחים, כדבריו, שידכאו אוכלוסייה נחשלת. בנימיני אמר כי הוא מוכן גם לבנייה של בתים גבוהים, אך זאת, לצד בנייה נמוכה דירות יוקרה, כדי ליצור עיר הטרוגנית, בעלת אוכלוסייה מעורבת.

העירייה הגישה תוכנית חלופית ובנימיני טוען שהיא תצטרך להפקיע לפחות 70% מהשטח, בגלל מבני ציבור, פארקים וכדומה. לפי תוכנית העירייה גם בנייני העירייה הדרושים ייבנו במתחם זה.

בעירייה מתכננים לבנות בנייני שירותים במתחם, שישרתו בין היתר את הדירות האמורות להיבנות באזור המע"ר. העירייה מוכנה לאשר בניית דירות בשוליים, בצ'יפות לדירות צמודות קרקע, ודותן מקווה שהתוכנית תובא לדיון יחד עם תוכנית המע"ר, כבר בנובמבר הקרוב.

אזור מגורים נפרד

מתחם התע"ש, בין הרצליה, רמת השרון והוד השרון, כולל 2,650 דונם, מהם 1,600 דונם בהוד השרון. כדי למנוע יצירת אזור מגורים מרוחק ונפרד מהעיר, נענתה ועדת הרמלך לבקשת העירייה, ואישרה בשבוע שעבר כי בחלקה של הוד השרון במתחם לא ייבנו דירות מגורים.

במתחם, במערב העיר, ייבנו כמיליון מ"ר לתעשייה, משרדים ועסקים, בהם מרכז תקשורת ארצי, מבני ציבור ופארק גדול. 5,000 הדירות שבמתחם ייבנו על פי התוכנית בשטחן של הרצליה ורמת השרון. התוכנית אושרה על ידי הרשויות המקומיות ותידון בקרוב על ידי ועדה מחוזית, המורכבת מהוועדות המחוזיות של מחוז המרכז ומחוז תל אביב.

בדרום הוד השרון נמצא אזור התעשייה של העיר, על כ-100 דונם, בעיקר של תעשייה נקייה. לפי התב"ע ייבנו מפעלים נוספים על 250 דונם הצמודים לאזור התעשייה, על קרקע של מינהל מקרקעי ישראל.

תוכנית נוספת הנדונה בעירייה היא תוכנית פרדס בתיה, המשתרע על שטח של 500 דונם. התוכנית כבר נדונה בוועדה המקומית והוקפאה עקב התנגדות בעלי קרקעות רבים בפרדס. תוכנית מתאר מחוזית ייעדה את האזור לפארק לאומי. בעירייה הוכנה תוכנית שתשלב מרכז תעסוקתי, משרדים, עסקים ופארק פתוח. בסך הכל מדובר ב-200 אלף מ"ר לתעשייה. 30 דונם מהמתחם, לפי התוכנית, יינתנו למוסד אקדמי, בנוסף למוסד אחר ללימוד משפטים המוקם בצפון העיר.

40 אלף מ"ר של קניונים

במתחם פרדס איוקסון, בדרום העיר, הולך ומוקם פרויקט הקוטג'ים רמות השרון, שחלקו מאוכלס בימים אלה. במתחם ייבנה גם קניון גדול ושני קניונים גדולים נוספים, בשטח כולל של כ-40 אלף מ"ר מתוכננים על המגרשים בהם נמצאים כיום מוסני קוקה קולה ומפעל פריכון של יכין, במערב העיר.

מצפון לפרדס איוקסון, נמצא מתחם שיכון עובדים, בו ייבנו 460 קוטג'ים. הפרויקט קרוב לשלב הבנייה וסכום היטל ההשבחה כבר נקבע עם העירייה. שיכון עובדים מכרה את הזכויות במתחם לחברת אפריקה ישראל. במתחמים 8 ו-12, במרכז העיר, נבנים 114 קוטג'ים המתחמים 8, 9 ו-20 בצפון-מערב העיר, בהם כ-940 קוטג'ים, קרובים לאישור.

היום תסייר בהוד השרון ועדת המבנ"לים, העשויה לעכב או לזרז תוכניות במתחמים השונים.

פרויקט הקוטג'ים "רמות השרון" המוקם בדרום העיר

עת"א תתנה היתר למשרדים בתמח"ת בסיכום עם דיירים על פינוי

העירייה משהה התוכנית לבניית 48 אלף מ"ר

מאת מטר יוארי

עיריית תל אביב תציע לא להעניק לקבלן מרדכי יונה היתר לבניית 48 אלף מ"ר למשרדים בשטחי התחנה המרכזית הישנה. העירייה החליטה להתנות מתן היתר לבניית 24 אלף מ"ר הראשונים, בהסכם פינוי שיחתום יונה עם 338 מבין 450 משפחות המתגוררות בסמוך לתחנה-המרכזית הישנה (75%).

את הבקשה לבניית המשרדים מעל התחנה המרכזית הישנה הגיש יונה לוועדה המקומית לתכנון ובנייה של תל אביב. הצעה זו גובשה על ידי ממלא מקום ראש העירייה ומנהל מינהל ההנדסה, דן דרין, וסגן ראש העיר איתן סולמי, אשר נפגשו לפני כחודש עם הדיירים.

ההצעה עלתה בדיוני הוועדה לתכנון ובנייה בסוף השבוע. בישיבה זו הסתיימה ההצבעה על ההצעה בתיקו, אולם מאחר שלא כל חברי הוועדה נכחו בה, הוחלט לערוך הצבעה מחודשת בנוכחות כל החברים.

צעד זה מהווה שינוי במדיניותה של העירייה, שלא קשרה עד לשבוע שעבר בין מתן אישורים לבנייה בתחנה המרכזית הישנה, לבין פינוי דיירים באזור.

בהתאם למדיניותה החדשה, הודיעה העירייה גם, כי כל עוד לא יגיע יונה להסכמי פינוי עם 113 מהדיירים (25%), לא יקבל הקבלן תעודות גמר לעבודות בניית התחנה המרכזית החדשה.

לדברי סולמי, המשמש גם כממלא מקום יו"ר ועדת בניין ערים: "ההצעה מרחיקת לכת יותר מזו שנקבע לפניה, ומטרתה העיקרית לפתור את בעיית התושבים ולהגן על זכויותיהם".

עד סגירת הגיליון לא ניתן היה להשיג את תגובתו של מרדכי יונה לדברים.

מרכז העסקים - נעמן

מכירת שלב ב' בעיצומה

מרכז עסקים עם חניה בשפע, ללא פקקי תנועה על כביש מהיר קריות נהריה, 5 דקות מהקריות 7 דקות מנהריה.

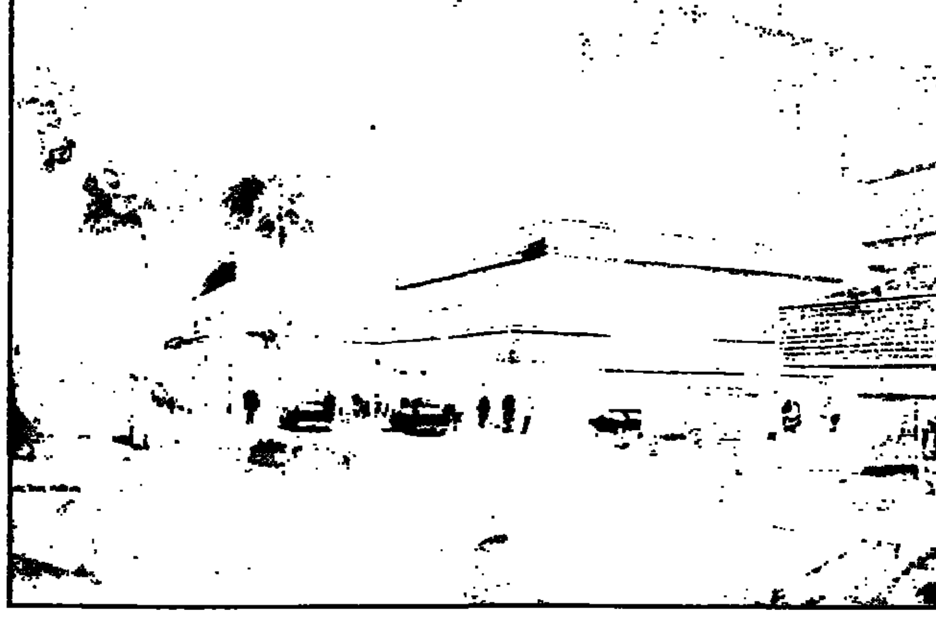

השילוב המושך ביותר בנדל"ן:

במרכז משולבים מסעדות, בתי קפה, יבואני הנעלה וטכסטיל, שרותי רכב, סוכנויות רכב, דואר, מוניות ובנקים.

עיצוב חדשני

מרכז נעמן נבנה תוך הקפדה על גימור מושלם ופיתוח סביבתי הכולל: משטחים ירוקים וצמחיה עשירה.

חברת הניהול

תטפל בגינון, שמירה ואחזקה של הקומפלקס כולו.

השקעה בטוחה

חברת "סער השקעות" מעמידה לרשותך משכנתאות מוגדלות ומסלול תשלומים אטרקטיבי.
השקעה במרכז נעמן-תהווה השקעה בטוחה !

העיסקה

מרכז נעמן מאפשר לך להרכיב את עיסקת החבילה לפי צרכיך ויכולתך.
המרכז מציע לבחירתך 23,000 מ"ר של: חנויות, סוכנויות, משרדים, תעשיות "HI-TEC" במחירים אטרקטיביים, לקניה והשכרה.

סער השקעות חב' לבנין בע"מ
קרית אתא שד' העצמאות 40 טל' 04-453788/9 פקס' 04-454255

משרד מכירות: אנגלו סכסון קריות - מחלקה מסחרית - טל. 04-722774

איך בונים קניון?

האם מסתמנת "רוויית קניונים" בארץ? היכן כדאי להקים קניון? הארכיטקט אהרון שלוש, שתיכנן וייעץ להקמת עשרות קניונים בארה"ב ובאירופה, עונה על שאלות אלו ואחרות ומוסיף כמה עצות תכנון שימושיות ליזם מתחיל בענף הקניונים. אטרקציות, הוא מדגיש, רווחיות רק אם משקיעים בהן 15 מיליון דולר לפחות

מאת נעה ווסרמן

חברת שיא הודיעה בשבוע שעבר על רכישת 40% ממניות חברת גלזאי נכסים, תמורת 1.3 מיליון דולר. הנכס העיקרי של החברה הוא קניון ראון טאון בראשון לציון, המשתרע על פני 14 אלף מ"ר.

בענף הנדל"ן מכנים את ראשון לציון "עיר הקניונים" ומשתמשים בה כדוגמה לרוויה שחלה בתחום הקניונים בארץ. לדברי גורמים בענף, הרכישה של שיא מציינת את תחילת עונת המיזוגים בעיר.

האם יש רוויה בקניונים? שאלנו מומחי נדל"ן שונים, אם אכן קיימת רוויה בתחום, כיצד קורה שחברות ייזום ובנייה מרוויחות על תכנון קניונים נוספים; אם השוק עדיין לא הגיע לרוויה, מדוע מדווחות החברות על הקניונים שלהם כעל מרכזי בידור המשלבים אטרקציות.

רוב המומחים סבורים כי בראשון לציון אכן יש רוויה בתחום, אך הפוטנציאל הגלום בייזום קניונים בארץ רק החל לממש את עצמו.

לדברי הארכיטקט אהרון שלוש – מבעלי החברה הרביעית בהיקפי תכנון קניונים בארה"ב ואשר תיכנן ושימש כיועץ על לעשרות קניונים בארה"ב ובאירופה – מבחינת הממוצע הארצי של היקף שטחי הקניונים, ביחס למספר הנפשות, ישראל רחוקה מהממוצע הרווח בארה"ב ובקנדה.

לדבריו, "בארה"ב יש 40 אלף מרכזי מסחר המשמשים ל–260 מיליון תושבים. 10% מתוכם מוגדרים כקניונים. בארץ יש יש בין 50 ל–60 מרכזי קניות, מתוכם כ–10 בלבד נחשבים בקניונים".

קודם לבחירת מיקום לקניון, יש לערוך סקר שיקבע מהו אזור השפעת הקניון, מבחינת ההיקף הפוטנציאלי של התושבים שישתמשו בשירותיו, ומהו כוח הקנייה שלהם. כמה מהקניונים בארץ לא הצליחו, הסביר שלוש, בגלל התבנון. "בארה"ב משתמשים באמרה ישנה, לפיה קניון מצליח בגלל שלושה דברים: מיקום, מיקום ומיקום. היום ידוע שהאמרה לא נכונה לגמרי", אמר.

לדבריו, לא רק המיקום משפיע על הצלחת הקניון; גם לתכנון הקניון חלק חשוב מאוד במידת הצלחתו. "פירוש הדבר, תכנון של מבנה הקניון ושילוב נכון של סוגי המסחר הקיימים בארץ, ביחוד עם מיקום נכון של שאר שטחי המסחר והאוכל".

היכן כדאי להקים היום בארץ קניון?, שאלנו את שלוש.

"באופן כללי כדאי לתכנן קניון בלב עיר גדולה, או בצד כבישים בין־עירוניים על הצטלבות של שתי דרכים בין עירוניות. אני יכול להצביע על שני מקומות בסרחים: בדרך לירושלים, בטווח נסיעה קצר מהעיר על יד מבשרת ציון, למשל, ובתנאי שניתן יהיה לראות את הקניון מהכביש. קניון כזה צריך לשרת את האוכלוסייה הנוסעת בין תל אביב לירושלים ואת תושבי ירושלים המעדיפים להשתמש בשירותי הקניון.

"מקום נוסף בו כדאי להקים קניון הוא צומת אילנות. באשר לבניית קניונים בתוך הערים, אילת היא עיר מתאימה, כיוון שיש בה מקום לעוד עשרות אלפי מ"ר של קניונים".

ומה באשר לתכנון הקניונים עצמם?

"באופן הבסיסי ביותר, עדיף לבנות קניון בן קומה אחת, שאינו מחולק למובלעות שונות. קניון המשתרע על פני קומות רבות ומובלעות שונות צריך לכלול פתרונות תכנוניים רבים יותר למשיכת הקונים. עדיף שמרחב הקניות יהיה יחיד ופתוח ותמיד צריך לזכור שהשיטה למשוך קונים לרכוש מוצרים אינה לינארית, אלא ב'זיגזג' – כלומר, נגישות נוחה מחנות המוקמת בצד אחד של הקניון לחנות הנמצאת מן העבר שמול, אותה רואה הלקוח בזווית עינו. בנוסף, כדאי ליצור רצף הצויות חוזר – מבחינת אופי המוצרים.

"רצוי שהרצפה בקניון תהיה אופקית וללא רמפות. מדרגות במרכז קניות הן אסון. אם הקרקע משופעת כדאי למתן ככל האפשר את השיפוע. בחירת מיקום הדלת של כל יחידה בקניון מוכתבת מאופי השיפוע ואם נוצרת בעיה, ניתן להגדיל את פתח החנות. פתרון זה גם יוצר 'חלון ראווה' רחב יותר, המציג לעיני הקונה את כל תכולת החנות, מושך יותר קונים פוטנציאלים ומאפשר מעבר נוח עם עגלות.

"בשימוש בפתרון כזה, רצוי להמשיך את הריצוף שמאפיין את השטח הציבורי של הקניון אל תוך החנות. כמובן שתכנון מסוג זה של שטחי המסחר בקניון מכתיב מערכת מיזוג אוויר שתחייב את השוכרים/קונים להפעיל את מערכות מיזוג האוויר שלהם ולא לנצל את מערכת מיזוג האוויר המרכזית.

"יש להימנע מרדכים ללא מוצא. התאורה צריכה להיות מתמ־אדהמה ולא תאורת פלורסצנט. זאת, למרות שהאורה בפלורסצנט זולה יותר. בכל קניון יש לשלב גם מקומות ישיבה בשטח הציבורי הפתוח, אבל רצוי ליצור איזון בין מקומות הישיבה הללו למקומות הישיבה בשטח האוכל בקניון".

אילו עצות אתה יכול לתת לתכנון החיצוני של המבנה?

"רצוי להקדיש תשומת לב רבה לשטחי החניה בפרויקט. תמיד רצוי ליצור מצב בו שטחי החניה שבחזית הקניון ייראו מהכביש הראשי וכדי ליצור תחושה שהמקום הומה אדם כדאי ששטחי החניה האלה יהיו מצומצמים. אנשים לא סומכים מרדכים כדי להיכנס לקניון שנראה ריק כלפי חוץ".

בחודשים האחרונים התבשרנו על כמה קניונים שיהוו גם מרכזי בידור ויכללו אטרקציות. כך למשל, מנכ"לי החברות נוטים להזיל כדי לבחור דגמים נעים של בתי קולנוע והדרי משחקים. עלויות האטרקציות גבוהות. האם הן מחזירות את ההשקעה?

"כדי שאטרקציות יהיו שוות את ההשקעה בהן, יש להקצות לטובתן משאבים בהיקף של 15 עד 20 מיליון דולר לפחות. אחרת לא כדאי להשקיע בהן כלל".

אפריקה ישראל מתכננת לבנות קניון גדול ברמת אביב. אנשי נדל"ן סבורים שהמלחמה על כיסו של הצרכן תחריף, ותשפיע לרעה על שטחי מסחר אחרים בעיר. כיצד הם יכולים להיערך למאבק?

"אין ספק שקניון טוב ישנה את תנאי המסחר באזור. קיימת אפשרות סבירה שקניון איילון ברמת גן ייפגע. הקניון הצליח מסיבות רבות ובין היתר, בגלל שהיה הקניון הראשון שנבנה באזור והושם בו דגש רב על התכנון. הצעתי להקים בקניון קומה שנייה, כדי שמרכז הקניות יוכל להציע מבחר רחב יותר של מוצרים".

דגם של קניון "אביב" של אפריקה ישראל ברמת אביב. "אפשרות סבירה שקניון איילון ייפגע"

ייעוץ לשיפוץ

הערת אזהרה

נעה ווסרמן

מהנדסי עיריית תל אביב, שבחנו את הנזק שנגרם למבנים הסמוכים לכיכר דיזנגוף עקב הפיצוץ שאירע בו בשבוע שעבר – לא מצאו נזקים המחייבים הריסת מבנה ובנייתו מחדש. "לכל הדירות", אמר השבוע מהנדס העירייה ברוך יוסקוביץ, "יוצאו צווים לשיפוץ המבנים". הוא הוסיף כי גם אנשי מס רכוש העריכו את הנזקים על מנת לפצות את הנפגעים בהקדם.

יוסקוביץ הבהיר, כי אזרחים החוששים בכל זאת כי ביתם ספג בפיגוע נזקים המחייבים שיקום – רשאים לפנות למהנדסי עיריית תל אביב ולבקש בדיקה חוזרת של המבנה.

לאלו שעליהם לשפץ כיום את ביתם ממליצים המומחים להקפיד על כמה עקרונות בסיסיים:

● ראשית, כדאי לבחור קבלן שיפוצים אחד לביצוע העבודה כולה, ומומלץ, לבחור בקבלן הרשום ברשם הקבלנים. מובן שניתן לבחון את אופן העבודה של הקבלן גם באמצעות יצירת קשר עם אלו שהשתמשו בשירותיו בעבר.

יש להקפיד על קבלת הצעת מחיר כתובה מהקבלן לביצוע העבודה, המפרטת את סעיפיה השונים ואת החומרים שבהם ישתמש

● רצוי לבדוק כמה הצעות עבודה, מקבלני שיפוץ שונים. יש להקפיד על קבלת הצעת מחיר כתובות לביצוע כל העבודה, המלוות בפירוט סעיפיה השונים והחומרים שבהם ישתמש הקבלן. בסופו של הסקר יש לחתום על הסכם עבודה עם הקבלן הנבחר, ובו לכלול, כמובן, את סעיפי העבודה, משך ביצועה, סדר זמנים מדויק, תאריך סיום עבודה, והמחיר הסופי. בנוסף, רצוי לצרף להסכם סעיף המבטיח אחריות של הקבלן על ביצוע העבודה.

● אם נבחן שיפוץ הבית המשותף כולו – כדאי לפנות לחברת עזרה וביצרון, או לאגודה לתרבות הדיור, להיעזר בידע שצברו על מנת לבחור את אופי השיפוץ והקבלן, והפיקוח ההנדסי שבספקת שתיהן במקרים שבהם שיפוץ המבנים נעשה באמצעותן. רשויות אלו מסייעות גם במתן הלוואות שיפוץ לתקופות ארוכות, המוענקות בריבית נמוכה.

● קבלני שיפוץ מעלים כמה עצות בהן יוכלו להסתייע אורחים שביתם נפגע קלות והם מעוניינים לבצע בו שיפוץ בשיטת "עשה זאת בעצמך":

● צביעה – רצוי למי שהחליט לצבוע את הקירות להצטייד ביריעות ניילון עבות ונייר דבק עבה. את היריעות כדאי לפרוס על הרצפה ולהצמיד לשוליים באמצעות רצועות הדבק.

● שיטה זו מומלץ ליישם גם בצביעת משקופים – ולהצמיד רצועות ניילון אל הזגוגיות. למטרת הגנה על הזגוגיות מפני לכלוך ניתן להשתמש גם בניילון דביק עבה (המשמש בדרך כלל לכיסוי כלי מזון).

● כאשר מעוניינים לתקן לבד ריהוט שנפגע – כדאי להתייעץ עם משווקים בחנויות "עשה זאת בעצמך".

תעשייה ומשרדים

רונית מורגנשטרן

מגדלי שקל עוזבת את אילת; "המחירים בעיר – לא סבירים"

חברת מגדלי שקל, שהתמחותה בעיקר בנדל"ן מניב, מכרה שטח של כ–9 דונם באילת, שיועדה לבניית מלון דירות.

מגדלי שקל מכרה את כל מניות החברה הבת אילת ערמונים, שהחזיקה בזכויות על הקרקע, לחברת לב קורה, שבבעלות קבוצת משקיעים מחו"ל, תמורת 1.7 מיליון דולר. סכום זה כולל את החזר ההלוואת בעלים למגדלי שקל בסך 600 אלף דולר.

ג'ולדר סלבסט, מנכ"ל מגדלי שקל, הסביר את מכירת השטח באילת בכך שמחירי הקרקעות באילת הגיעו ל"שיאים בלתי סבירים, שלא יחזיקו מעמד זמן רב. אנו מתכוונים לרכז את פעילות הבנייה שלנו באזור המרכז, ולכן סברנו שזהו הזמן הטוב ביותר למכור את הקרקע שלנו באילת", אמר סלבסט.

הום־סנטר – גם באשדוד

רשת הום־סנטר תפתח בסוף החודש את החנות החמישית שלה בישראל, הפעם באזור התעשייה באשדוד. החנות החדשה משתרעת על פני שטח של כ–2,200 מ"ר, והיא נשכרה ממפעלי תעשיות צמר אוסטרליות לפי 8 דולר למ"ר, כלומר, דמי שכירות חודשיים של כ–17,200 דולר, לשטח הכולל גם 10 דונם לחניה. לחברה אופציה לשכירת כ–2,500 מ"ר נוספים בנויים.

הום סנטר השקיעה בחנות זו, אותה ינהל יגאל אריק גביש, שניהל קודם לכן את סניף הום־סנטר ברמת־גן, כ–5 מיליון שקל.

גב־ים וישפרו משווקות 2 מבנים בפארק התעשייה בבאר טוביה

החברות גב־ים וישפרו מקימות במשותף את "פארק גביש" – פארק תעשייה באזור התעשייה של באר טוביה, שישתרע על כ–120 אלף מ"ר. ההשקעה בבניית הפארק נאמדת בכ–40–50 מיליון דולר, לא כולל מרכיב הקרקע.

החברות החלו כבר בהקמת שני מבני תעשייה בשטח כולל של כ–4,500 מ"ר. המבנים הם דו־קומתיים בגובה 7.5 מטר עם גלריה, רצפת בטון הלחות גלילה. חברת ע. עציוני תבנה מבצעת את הבנייה, והתכנון נעשה על ידי המחלקה הטכנית שליד תנועת המושבים. בימים אלה מתחיל שיווק השטחים בשני המבנים, המיועדים לשכירות ביחידות של 500 מ"ר לכל הפחות. דמי השכירות – החל מ–4.75 דולר למ"ר למבנה בסיסי. האכלוס אמור להיות במארס '95.

פארק גביש ישתרע על שטח בנוי כולל של כ–120 אלף מ"ר ויכלול מבני תעשייה המתאימים לתעשייה קלה, תעשייה כבדה ומחסנים. בבעלות שתי החברות כ–170 דונם במקום.

שירותי ביטחון בכיכר מילאנו

חברת שלהבת שירותי ביטחון, המספקת שירותי אבטחה שוטפים בארץ ובעולם, שכרה לאחרונה 110 מ"ר משרדים באזור כיכר מילאנו בצפון תל אביב. דמי השכירות שמשלמת החברה הם 20 דולר למ"ר. שלהבת תרכז במשרדים, הנמצאים בבעלות פרטית, את פעילות הקשר והמעקב שלה, באמצעות תקשורת אלקטרונית עם נציגויות החברה בחו"ל.

אר.טי.אס. – 10 אלף ד' לחודש בסניף החדש

סניף המרכז של חברת התוכנה אר.טי.אס. עבר למשרדים חדשים בקריית המדע והטכנולוגיה, בפתח תקוה. הסניף כולל מרכזי הדרכה, תחזוקה, שירות ומכירות. מנכ"ל אר.טי.אס. ישראל, גבי רוזנם, מסר כי החברה נזקקה למשרדים חדשים בעקבות הגדלת פעילותה. המשרדים החדשים, שברחוב כזל 16, משתרעים על שטח של כ–1,000 מ"ר. החברה משלמת דמי שכירות לפי כ–10 דולר למ"ר, ובסך הכל תשלם כ–10,000 דולר בחודש.

"בית א.ד.י. מערכות" בבן־אביגדור בת"א

חברת א.ד.י. מערכות סטריאו ואזעקות לרכב, יבואנית אלפיין וקליפורד", תבנה את משכנה החדש ברחוב בן־אביגדור 8 בתל אביב. דמי השכירות שתשלם החברה עבור הנכס, הכולל 3 קומות בשטח של כ–1,500 מ"ר, מסתכמים בכ–9,000 שקל בחודש. בעלי בית א.ד.י. מערכות הם חברת "גלגל", והנכס נשכר מהם לתקופה של 10 שנים לפי 8 דולר למ"ר, צמוד לדולר. במבנה 280 מ"ר אולם תצוגה ומשרדים, 700 מ"ר מחסנים והתקנת שוטפות ו–500 מ"ר להתקנות מיוחדות ולחניה.

קבוצת עורק – 2,500 מ"ר במגדלי התאומים

חברת פ.ס. פבלישינג סיסטמס, מקבוצת עורק, שכרה שטח כולל של כ–2,500 מ"ר במגדל התאומים 1 שברחוב ז'בוטינסקי 35 ברמת־גן. בקומה ה–13 שכרה החברה 672 מ"ר במחיר של 18.5 דולר למ"ר; בקומה ה–10 – 820 מ"ר ב–18 דולר למ"ר ובקומה ה–7 שכרה קבוצת עורק 1,000 מ"ר במחיר של 19 דולר למ"ר. שלושת החוזים צמודים למדד לשלוש שנים עם אופציה להארכה. העסקות בוצעו על ידי איציק היבט, מנהל מחלקת המשרדים של רשף נכסים.

שלומי חסון – בניין של 7 קומות בהוד השרון

מאת זיו מאור

חברת חסון פרויס, שבבעלות שלומי חסון ויחזקאל פרויס, בונה במרכז הוד השרון בניין בן 7 קומות ובו 23 דירות: בניין דירות 5 ו–5.5 חדרים, דירות גג ופנטהאוזים. הקרקע בפרויקט היא קרקע פרטית, שנרכשה בעסקת קומבינציה.

מחיר דירה בשטח של 150–165 מ"ר בפרויקט נע בין 230 ל–240 אלף דולר. דירת גג תעלה 300 אלף דולר ופנטהאוז – 400 אלף דולר. חסון מקווה לאכלס את הפרויקט בתוך שנה וחצי.

בתל אביב בשכונת בית יעקב (הסמוכה לשכונת התקווה) בונה חסון בשותפות עם חברת מ.י. ידידיה (50%) פרויקט של כ–25 דירות. הקרקע בפרויקט, 3 דונם, היא קרקע פרטית שנרכשה על ידי החברה המשותפת שהוקמה לצורך הפרויקט – מ.י.ש. תמורת כ–8,000 דולר לחדר (כ–850 אלף דולר למגרש כולו). הפרויקט כולל ארבעה בניינים הבנים 6 ו–7 דירות בנות 4 ו–4.5 חדרים ודירות גג. שטח דירת 4 חדרים יהיה כ–100 מ"ר ומחירה – החל מ–160 אלף דולר.

חסון מקווה לאכלס את הפרויקט בתוך שנה וחצי מתחילת הבנייה. בימים אלה מוציאה החברה רשיון להקמת הבניין הראשון. הפרויקט נמצא בין הרחובות אחימן ומצובה, ושיווקו החל בימים אלה.

בנוסף, יש לחסון תוכנית לבניית 150 דירות ושני מרכזים מסחריים בהוד השרון בדרך השרון. חסון הוא בעל הקרקע באזור, הכולל בתחום 19.

הפתוח עדיין לא קיבל את אישור הוועדה המקומית, למרות שתוכנית בניין העיר מאפשרת לבנות שם חנויות, משרדים ושטחי מגורים.

חיים שושן בונה בבית שמש 69 קוטג'ים על 15.5 דונם

מאת זיו מאור

חברת גבי שמש בניין ופיתוח, שבבעלות חיים שושן, בונה ברחוב הארזים, בשכונת גבעת סביון בבית שמש 69 קוטג'ים טוריים. עד כה נמכרו בפרויקט 37 קוטג'ים והיקף המכירות הצפוי בפרויקט הוא כ–9 מיליון דולר.

הפרויקט נבנה על שלושה מגרשים בשטח כולל של 15.5 דונם, שנרכשו במכרז של מינהל מקרקעי ישראל לפני כשלוש שנים, תמורת כ–20 אלף דולר ליחידה, כולל פיתוח (כ–1.4 מיליון דולר לכל המתחם).

בשלב א' נבנו 12 קוטג'ים, כולם מאוכלסים. בשלב ב', הנמצא בשלב בנייה מתקדם, נמכרו 18 קוטג'ים מתוך 22. בשכונות האחרונים החל בשיווק שלב ג' של הפרויקט ועד כה נמכרו שבעה מבין 35 הקוטג'ים.

מחירי הקוטג'ים בפרויקט נעים בין 167 ל–177 אלף דולר. לקוטג'ים 5 חדרים, 4 מרפסות, גינה בחזית ובעורף ולקוטג'ים הקיצוניים גינה גם בצד הבית.

שטח הקוטג'ים נע בין 135 ל–160 מ"ר והם בנויים על מגרש של 121 עד 320 מ"ר. הפרויקט נמצא בשכונת וילות, בכניסה הדרומית לבית שמש ושושן מקווה לסיים את אכלוסו בתוך שנתיים. הפרויקט הוא חלק ממתחם של 215 קוטג'ים, מהם נבנו 46 והם כבר מאוכלסים.

דנהאוז מכרה 5 קוטג'ים במתן ובלפיד ב–927 אלף דולר

המכירות עד כה ב–2 הפרויקטים: כ–57 מ' ד'

מאת זיו מאור

חברת דנהאוז, שבבעלות נחום פר ואבי דוראי, הבונה 549 קוטג'ים ביישובים מתן ולפיד, מכרה בשבוע האחרון 5 קוטג'ים תמורת 927 אלף דולר. היקף המכירות עד כה בשני הפרויקטים מסתכם בכ–57 מיליון דולר.

במתן בונה החברה 244 קוטג'ים ובלפיד 305 קוטג'ים. החברה צופה, כי היקף המכירות הכולל יגיע לכ–71 מיליון דולר.

עד כה נמכרו בפרויקטים כ–480 קוטג'ים. מחיר קוטג' דו־משפחתי, 155 מ"ר, על מגרש של 350 מ"ר הוא כ–230 אלף דולר; קוטג' דו־משפחתי בשטח 175 מ"ר, על מגרש בן חצי דונם עולה כ–245 אלף דולר; מחיר וילה בשטח 110 מ"ר במפלס אחד, על מגרש של חצי דונם – כ–198 אלף דולר.

בשלבים הראשונים של הפרויקט נמכרו יחידות זולות יותר, בתים דו קומתיים וטוריים, בפחות מ–100 אלף דולר ליחידה. להערכת מנהלי החברה, נובע הביקוש הגבוה לקוטג'ים שהיא מקימה מן הפרסומים לגבי סלילתו הקרובה של כביש חוצה ישראל, שיעבור בסמוך לשני הפרויקטים, ויקצר את זמני הנסיעה לצפון לתל אביב וגם, להחלטת ועדת המנב"לים על הפחתת בנייה צמודת קרקע על קרקעות מדינה במרכז הארץ.

לוקי – 9 וילות במתן ב–2 מיליון דולר

חברת לוקי מכרה עד כה בפרויקט שהיא מקימה ביישוב מתן 9 וילות בהיקף של כ–2 מיליון דולר. החברה בונה בפרויקט, הממוקם ליד כפר סבא, 72 וילות בהיקף מכירות של כ–15 מיליון דולר.

וילה בת 6.5 חדרים נרכשה בפרויקט תמורת 200 אלף דולר. שטח הווילות בפרויקט הוא 160 מ"ר, והן נבנות על מגרשים של 250 עד 500 מ"ר. הפרויקט נמצא כרגע בשלב בניית היסודות, ואכלוסו צפוי החל מקיץ '95.

מי שכבר קנה, לא מפסיק לשיר...

שירת הים-דירות נופש במגוון גדלים ומחירים
במתחם מלונאות ונופש
המוקף בנופי זכרון הציורית,
עם כל הפינוקים והמותרות,
עם ניחוח האורנים, הבריזה המלטפת והים שממול.

שירת הים
מגורים ונופש במעלה זכרון
הרטן מלונאות ונופש בע"מ

משרד המכירות באתר הבנייה
פתוח כל השבוע, יום יום,
בשעות 17:00 - 10:00.
טלפונים: 06 392018
177-022-8040

הכי קרוב לכל מה שטוב

החל מ- $99,950*

דירות 6,5,4,3 דירות גג

חיים על הגובה
מגדלי עילית
שכונת העילית של חדרה ■ *צמוד למדד

* 3 כיווני אוויר, מרפסות שמש ושיזוף (לחלק מהדירות)
* לובי מפואר, 2 מעליות
* שכונה סגורה, ללא כבישים פנימיים.
* 5 דקות הליכה מהמדרחוב של חדרה.

ליווי פיננסי וערבות בנקאית מלאה.
תנאי תשלום גמישים. הלוואת מקום מיוחדת.

ד.ע. דירות עילית חיפה. שיווק בלעדי: אנגלו סכסון
מכירות: רח' הגיבורים 53 חדרה טל. 06-324964
אתר: סוף רח' ה. סמואל חדרה טל. 06-324662

שיווק מלט - נתונים חודשיים

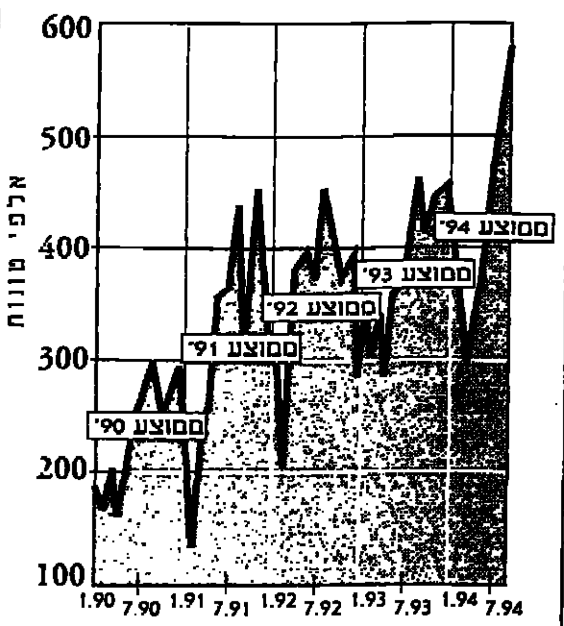

מגמת העליה בהיקף שיווק המלט נמשכת ברציפות מבמארס 94'. אוגוסט מהווה שיא בשיווק מלט, גם בהשוואה לשנים קודמות. בחודש זה שווקו 578 אלף טונות מלט, לעומת 518 אלף טונות בחודש יולי, גידול של 11.6%. מתחילת השנה שווק בישראל 3.37 מיליון טונות מלט, לעומת 2.9 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 16.7%.

2.24 מיליון דולר ל–8 דונם בסגולה בפתח תקווה

ו–2.4 מיליון דולר למגרש המיועד לבניית 19 קוטג'ים בהוד השרון

מאת זיו מאור

בשתי עסקות שנחתמו השבוע, באזור התעשייה בפתח תקוה ובהוד השרון, נרכשו קרקעות לתעשייה ולמגורים בכ–4.6 מיליון דולר. שני תושבי חולון מכרו השבוע לחברה 8 דונם בשני מגרשים באזור התעשייה סגולה בפתח תקוה תמורת 2.24 מיליון דולר, כלומר, לפי 280 אלף דולר לדונם. שני המגרשים, בני 3.5 דונם ו–4.5 דונם, ממוקמים בגוש 6354, חלקות 154, 137 ו–142. המוכרים רכשו את הקרקע לפני פחות משנה למטרות השקעה.

מאשרים הרחבות

על המגרשים, הממוקמים באזור פסי הרכבת, מול מפעל קוקה קולה, ניתן לבנות כיום מבני תעשייה היי־טק לפי 120% (9,600 מ"ר), לפי תב"ע נקודתית שנעשתה לשטח. כעת יש לבצע חלוקה ואיחוד מחדש של השטח.

לדברי ניר בסיל, ממשרד מתי־טין נכסים, מחירי הקרקעות באזור התעשייה בסגולה עלו מתחילת השנה בכ–20% – מגרש שתומחר לפי 300 אלף דולר לדונם בראשית השנה עולה כיום, לדבריו, כ–350 אלף דולר לדונם.

בסיל הוסיף, כי העירייה נוטה לאשר בקשות הרחבה של אחוזי הבנייה במגרשים באזור תעשייה זה מ–120% ל–160%.

בהוד השרון (גוש 6455, חלקה 3) נמכרה קרקע לבניית 19 קוטג'ים – מחצית מחלקת "מושע" (שהיא חלקה מרובת בעלים) המיועדת לבניית 37 קוטג'ים. העסקה, בה תיווך עו"ד אורי חן, בוצעה לפי 110 אלף דולר לקרקע ליחידה ועוד 20 אלף דולר דמי השבחה ליחידה. היקף העסקה – 2.405 מיליון דולר.

המגרש ממוקם במתחם 5, לפי חלוקה של תכנית בניין העיר של הוד השרון. מתחם זה נמצא בצפון העיר, מדרום לרחוב שרת ולכפר מלל ומזרחית לרחוב ישורון. במתחם כולו אמורים להיבנות יותר מ–400 קוטג'ים.

בפרויקט אזורי וייצמן ברחובות מוצעות למכירה דירות 5–3 חדרים תמורת 159 עד 212 אלף דולר. חברת אזורים החלה באחרונה בבניית השכונה, השוכנת בסמוך למכון וייצמן, ואשר תכלול 358 דירות ב–11 בניינים בני 6 עד 12 קומות.
בשלב זה משווקת אזורים דירות בשני בניינים בני 9 קומות, שבכל אחד מהם 8 דירות בנות 3 חדרים, 8 דירות של 4 חדרים ו–2 פנטהאוזים בני 6 חדרים. היקף ההשקעה של אזורים בבנייה מוערך ב–30 מ' ד', והיקף התקבולים הצפוי הוא 55 מיליון דולר.

ניו יורק

חיים הנדוורקר

בנק משנתאי משקיע בנדל"ן; 32 קומות ב–19.3 מ' ד'

בנק אוף קומיוניקיישנס משנתאי רכש באחרונה את הבניין באקסצ'יינג' פלאזה מספר אחת תמורת 19.3 מיליון דולר. הבניין בן 32 קומות בשטח של 28 אלף מ"ר, נבנה ב–1982 והוא היה בחזקתה של פרודנשל ריאלטי, אשר עיקלה אותו לאחר שהבעלים הקודמים לא עמדו בתשלומיהם. לבנק משרדים במגדלי התאומים, אולם הוא העדיף לקנות את הבניין משום שהוא מאמין, כי ערכו יעלה בשנים הקרובות.

מבנהו המיוחד של הבנק נחשב לבעייתי, כיוון ששטח הקומות בו קטן יחסית – כ–850 מ"ר לקומה. הדרישה בשוק כיום, לעומת זאת, היא לקומות בעלות שטח גדול. בעיה נוספת עמה ייאלצו להתמודד הבעלים החדשים היא העובדה שרק 66% משטח הבניין תפוסים על ידי דיירים.

דיסני נגד וורנר

חברת וולט דיסני שוקלת לפתוח חנות בעלת שתי קומות בשדירה החמישית מספר 711 (ליד רחוב 55). החברה תשכור את השטח מחברת קוקה קולה, שהיא הבעלים של הבניין. החנות החדשה שתיפתח מיועדת להתחרות בחנות המצליחה שפתחה חברת וורנר ברדרס בשדירה החמישית ורחוב 57, שבה נמכרים חפצים ומזכרות הקשורים לדמויות מסרטי וורנר.

7 קומות ב–5 מיליון

המרכז הרפואי של אוניברסיטת ניו יורק רכש בניין בן שבע קומות משרדים בשדירה הראשונה מספר 656, תמורת 5 מיליון דולר. ארגון "קייר" אשר היה הבעלים של הבניין בשנים האחרונות עזב את ניו יורק לאטלנטה.

היפאנים ישלמו

החברה היפאנית איי.אס.אי. היזמ רכשה בשנת 1990 את הבניין בברודווי מספר 555. הברוקר שתיווך בעסקה זו היה קואנטום ריאלטי, ובידיו היתה התחייבות בכתב, כי הרוכשים ישלמו את דמי התיווך. במהלך השיחות נוצר משבר והן התפוצצו. כעבור חודשים אחדים חודשו השיחות, והעסקה נחתמה. אולם, החברה היפאנית טענה, כי אין היא מחויבת לשלם את דמי התיווך משום שחברת התיווך לא היתה מעורבת בשלב השני של העסקה.

קואנטום ריאלטי הגישה תביעה משפטית נגד החברה היפאנית ובעקבותיה קבע בית משפט בניו יורק כי על הנתבעים לשלם דמי תיווך בסכום של 600 אלף דולר וכמו כן 203 אלף דולר נוספים ריבית.

אושקוש בגאש פורצת לעיר

יצרנית האוברולים הפופולאריים "אושקוש בגאש" שכרה ברוקפלר סנטר שטח של 380 מ"ר, שיהיה המאחז הראשון של החברה בניו יורק. השטח נמצא בשדירה החמישית מספר 580 בין הרחובות 47–48. אם תצליח החברה במכירותיה במקום, בכוונתה לשכור שטח נוסף בן 430 מ"ר. השוכר הקודם של השטח היה חברת בנטון, שהחליטה לעבור לאחר 10 שנים לשטח קטן יותר, בשדירה החמישית מספר 530.

סמפליסטי קפיטל – ממדיסון לפארק

חברת הטקסטיל סמפליסטי קפיטל העבירה את משרדיה משדרת מדיסון מספר 200 לשדירת פארק מספר 2 פינת רחוב 33. השטח ששכרה הוא 3,800 מ"ר. החברה חתמה על חוזה ל–15 שנה, ולא נמסרו פרטים על המחיר ששילמה. גורמים בענף מעריכים, כי מדובר במחיר של כ– 25 דולר למ"ר.

עסקות אחרונות

● מנהטן – דרך ריברסייד רחוב 75 , ארבעה חדרים, 2.5 חדרי שירותים, 170 מ"ר, בבניין קראוס, שוער 24 שעות ביממה, דמי אחזקה של 2,600 דולר בחודש, ניכוי לצרכי מס של 56%. הבעלים ביקשו 850 אלף דולר וכעבור שנה הצליחו למכור את הדירה במחיר זה.

● מנהטן – רחוב 69 בחלק המזרחי של העיר, ארבעה חדרים, ארבעה חדרי שירותים, דירה מאוחדת משתי דירות, שטח של 170 מ"ר, שוער 24 שעות ביממה, שני כיווני אוויר, דמי אחזקה חודשיים בסך 1,750 דולר, ניכוי לצרכי מס בשיעור 50%. הבעלים ביקשו 780 אלף דולר, וכעבור 48 שבועות נמכרה הדירה תמורת 682 אלף דולר.

● ברוקלין – קלינטון היל, בניין מיועד לשימור בן ארבעה חדרים, שלושה חדרי שירותים. הבעלים ביקשו 325 אלף דולר, וכעבור 29 שבועות מכרו את הדירה תמורת 285 אלף דולר.

● קווינס – פורסט הילס, בית בן ארבעה חדרים, שני חדרי אמבטיה, חניה למכונית אחת, מסים חודשיים בסך 1,750 דולר. הבעלים ביקשו 270 אלף דולר, ולאחר 20 שבועות נמכר הבית במחיר של 240 אלף דולר.

מכרז בשווי 10 מ' ד' לבניית בית עיריית הרצליה

מאת סופר "הארץ"

עיריית הרצליה עומדת לפרסם בשבועות הקרובים מכרז פומבי לבניית בית העירייה החדש, בשטח 15 אלף מ"ר, כולל חניונים תת קרקעיים.

בית העירייה יוקם בפינת הרחובות בן גוריון והרב קוק והוא יתנשא לגובה של שמונה קומות. היקף העבודות מוערך בכ–10 מיליון דולר (בממוצע של כ–666 דולר למ"ר).

עיריית הרצליה מייעדת את המכרז לקבלנים גדולים בלבד, שבנו בשנים האחרונות מבנים ציבוריים בהיקפים דומים.

העירייה עדיין לא פירסמה את המכרז והיא ממתינה עד לקבלת אישור תקציבי ממשרד הפנים.

בניין בדיזנגוף ב–2.6 מ' ד'

מאת סופר "הארץ"

הבניין ברחוב דיזנגוף 218 בתל אביב נמכר לאחרונה תמורת 2.6 מיליון דולר. הבניין, שהוקם לפני 50 שנה, נמצא על מגרש בשטח 433 מ"ר ובו קומת קרקע מסחרית ו–3 קומות מגורים. הבניין משכיר תמורת 11,600 דולר בחודש.

המחיר הכולל של הבניין חושב לפי 9,000 דולר למ"ר בקומת הקרקע המסחרית וכ–60 אלף דולר לכל חדר מגורים בבניין. הערכת השומה בוצעה על ידי השמאי רן וידניק.

מכרז לבניית 19 אלף מ"ר לאגודת יד שרה

מאת סופר "הארץ"

אגודת יד שרה פירסמה בימים אלו מכרז לבניית קומפלקס בשטח כולל של 19 אלף מ"ר, בשדרות הרצל פינת רחוב יפה נוף בירושלים. למכרז ניגשו כולל ברנע, פרץ ג.ג מהנדסים, מגרב, ג. אלה ובניו, פרייצקר וג'י.טי.אר.

הפרויקט כולל 3 בניינים בהם ירוכזו משרדי האגודה. תוצאות המכרז יפורסמו בתחילת דצמבר ובשלב א' ייבנו 7,000 מ"ר. הקרקע לפרויקט, שתיכנן האדריכל פסקאל ברדיו, הועברה לאגודה ללא תמורה ממינהל מקרקעי ישראל.

הכנס כבר היום
למבני תעשייה
באשקלון פיתוח ב'

תל אביב 55 ק"מ
ראשל"צ 45 ק"מ
יבנה 32 ק"מ
אשדוד 30 ק"מ

כאן מחכים לך:
* מבני תעשייה חד–קומתיים באזור התעשייה הדרומי לכניסה מיידית!
* הקלות ומענקים לאזור פיתוח ב'.
* מחיר השכרה אטרקטיבי.
* חלוקת שטחים גמישה מ–560 מ"ר ומעלה.
* פיתוח סביבתי מלא.
* כח עבודה זמין בכל הרמות.
* נגישות קלה מהכביש הראשי.
* 45 דק' נסיעה מת"א ו–20 דק' מנמל אשדוד.

שיווק: אנו במרחק של טלפון אחד ממך.
07-231888 ,07-231922

והעיקר: בעל הבית הגדול והטוב במדינה:
חברת מבני תעשייה בע"מ
חברת הנדל"ן הגדולה בישראל!

בפסגה הגבוהה ביותר במודיעין, יכולה להיבנות רק שכונת פסגה אחת

מליבו ישראל!

פסגות מודיעין
הכי טוב במודיעין

משרד מכירות באתר: טל' 050-215603
שעות פתיחה: בימים א'-ה' ובשבת בשעות 10:00-20:00. ביום ו' בשעות 10:00-15:00

هكذا من الاجمل

שיחה

עם יצחק היבש, ממנ' משרדים ברשף נכסים, על שוק המשרדים בת"א

הביקוש לא מתבטא בעסקות

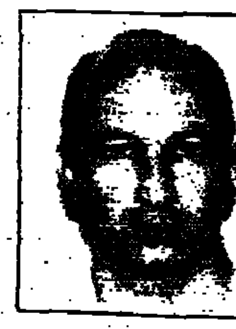

בשנה האחרונה יש דיווחים על עלייה מתמדת במחירי משרדים בתל אביב והסביבה, בשל ביקוש גדול לשטחי היצע דל.

יש אמנם בשוק תחושה של ביקוש גדול, אבל בפועל לא מצליחים לסגור עסקות, בגלל הפער בין המחירים שדורשים המוכרים, לבין אלו שהקונים מוכנים לשלם. הסברה הרווחת היא שאנשים הרוויחו בשנה וחצי שעברו הרבה מאוד כסף מעסקות בתחום המשרדים. אך לא כך הדבר, משום שהמחיר עלה הרבה יותר מאשר שער הדולר.

בכמה מתבטא פער המחירים?

בממוצע מתבטא הפער ב-10%–15%. לדוגמה, בבניינים שמשווקת רשף נכסים, כמו מגדלי התאומים ברמת גן, דורשים בעלי השטחים, כ-3,000–3,300 דולר למ"ר. בפועל לא מתקיימות עסקות במחירים כאלה. העסקות נסגרות במחירים שבין 2,500 ל-2,800 דולר למ"ר.

במגדל העיר בתל אביב, או במגדל עוז ברמת גן דורשים 3,200–3,400 דולר למ"ר. המחירים הריאליים נעים בין 2,700 ל-3,000 דולר למ"ר.

מדוע המוכרים מתעקשים על מחירי פתיחה גבוהים?

אכן קיים ביקוש. אנשים פונים לבעלי נכסים ומבקשים לרכוש שטחים. בעלי השטחים לא מעוניינים למכור דווקא ברגע זה, או הם אומרים: 'הציע לי מחיר שלא אוכל לסרב לו', ונוקבים במחיר גבוה ב-15% מהמחיר הריאלי. במחיר כזה, עסקה לא מתבצעת.

יש לציין, כי בדרך כלל מדובר בנכסים מיד־שנייה, אותם רכשו המוכרים ישירות מהקבלן במחיר ריאלי הנמוך בעשרות אחוזים מזה שהם דורשים. הם מתקשים להשכיר את הנכס ומנסים לנצל את העובדה שבשוק חסרים שטחים. לכן גם בפועל הם לא מצליחים לקבל את המחיר שהם רוצים.

הדבר ניכר גם בהשכרה?

גם בתחום ההשכרה מתרחשת תופעה דומה. דורשים מחירים גבוהים מדי ונאלצים להוריד. אנשים רכשו את הנכסים באמצעות הלוואות, עליית הריבית מכבידה על החזרי המשכנתה, הם משלמים מסים ואחזקה על הנכס, ומשכירים במחיר נמוך יותר.

אם במגדלי התאומים התגלגלה שמועה שנחתמה עסקת השכרה ב-22 דולר למ"ר, יהיו עוד משכירים שידרשו מחיר כזה. אבל כיוון שאין מי שישלם את המחיר, מורידים המשקיעים הקטנים שנלחצים מהתחייבויות הכספיים את המחירים ל-17–18 דולר. ואז מתייצב המחיר על 18–19 דולר למ"ר.

מאת ורנית מורגנשטרן

המינהל דורש איכות מוכחת, הקבלנים מתריעים מפני קרטל

מאת נעה וסרמן

העילה למאבק: תנאי במכרזי קרקעות, המגביל השתתפות קבלנים קטנים ובינוניים

חודשים ארוכים מוחים הקבלנים נגד הכנסת תנאים חדשים למכרזים של משרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל לשיווק קרקע. בעיקר מוחים הקבלנים נגד קריטריון חדש שהציב משרד השיכון, לפיו קבלנים יורשו להשתתף במכרזים, בהתאם למספר הדירות הממוצע שבנו בשלוש השנים האחרונות.

הקבלנים טוענים כי התנאי החדש פוגע בפרנסתם ואינו משקף יכולת ביצוע. מנגד, במשרד השיכון ובמינהל טוענים כי קריטריון כזה מבטיח כי הקבלנים שייבחרו יהיו בעלי יכולת להקמת תשתיות בהיקף גדול ובאיכות גבוהה.

בעקבות פרסום תנאי המכרז לקרקעות ל-2,160 דירות בראשון לציון, פנו קבלני ראשון לציון לביהמ"ש המחוזי בת"א. בתביעתם טענו הקבלנים כי הקריטריון – המגביל השתתפות במכרז, בהתאם לממוצע הדירות שבנה כל קבלן – פוגע בפרנסתם. כמו כן, לטענתם, תנאי זה, בנוסף להגבלות נוספות שקבעו משרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל, יוצרים מצב שבו רק 28 חברות קבלניות בישראל עומדות בתנאי המכרז.

בקשת קבלני ראשון לציון לבטל את ההגבלה במכרז – נדחתה. אולם, קיימת אפשרות כי הקבלנים יערערו עליה. בקשה דומה תלויה בבית המשפט בירושלים בעניין מכרז לקרקעות ל-500 דירות בשכונת גילה.

לבית המשפט המחוזי בתל אביב הופנתה גם בקשה למתן סעד בעניין תיקון מכרז הקרקעות בראשון לציון, בו נקבע גם כי החברות משולבות אינן נחשבות כחברה אחת לעניין ממוצעי הבנייה בשנים האחרונות.

לדיון בבקשת קבלני ראשון לציון קדמה אסיפת חירום של כל סניפי התאחדות הקבלנים בארץ. באסיפה הביעו הקבלנים את חששם מיצירת קרטל של כמות מצומצמת של חברות שיוכלו להשתתף במכרזי משרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל.

חשש זה, הבהירו הקבלנים, עולה כיוון ש-95% מקרקעות המדינה הם בבעלות מינהל מקרקעי ישראל וכיוון שאפשרות קניית קרקעות מפרטיים מוגבלת, בגין היקפן המצומצם של קרקעות אלו.

הקבלנים טוענים בתוקף, כי משרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל יוצרים קרטל של חברות בנייה, בכוונה תחילה.

לעומתם, במשרד השיכון טוענים, כי הקריטריונים הנכללים במכרזים נועדו להבטיח הקמת מערכות תשתית בהיקפים גדולים ובאיכות גבוהה ולפיכך, מחובתם לבחור אך ורק חברות בעלות יכולת ביצוע מוכחת. לגרסת משרד השיכון, חישוב ממוצעי בנייה למגורים בשנים האחרונות היא הדרך הטובה ביותר להבטחת יכולת זו.

מנהל מינהל מקרקעי ישראל, עודי וכסלר, אמר השבוע, כי העילה לקביעת הקריטריונים היא להבטיח שהבנייה תיעשה על בסיס מערכות תשתית ברמה נאותה. "תשתית שאינה מבוצעת כמו שצריך – קשה מאוד לתקן", אמר. לדבריו, ניסיון העבודה עם קבלנים קטנים, כגורם המוליך תשתיות, התברר כבלתי מוצלח. "ברור לי שבדרך זו של הגבלת מספר החברות המורשות להשתתף במכרזים, גם התחרות על כיסו של הצרכן נפגעת ונוצר מעין מיני־קרטל. עם זאת, שיקולי התשתית חשובים במיוחד, משום שהם תנאי חשוב לאיכות חייו של הצרכן בדירתו", אמר וכסלר.

וכסלר, כמו גם שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, אמר כי בתוכנית השיווק של מינהל מקרקעי ישראל ומשרד השיכון לשנת '95 כלולות קרקעות עליהן יוכלו להתמודד גם קבלנים קטנים ובינוניים.

את טענת וכסלר בנוגע לתשתית דוחים הקבלנים, אולם להסברות בדבר שילוב קבלנים קטנים ובינוניים במכרזים שיפורסמו בעתיד הם מתייחסים בתקווה מהולה בחשדנות.

לטענת הקבלנים, ההגבלה יצרה מצב מגוחך, שבו למרות שחברות תשתית, שהשתלבו בבנייה למגורים, ביצעו בעבר עבודות תשתית בהיקף של מיליוני שקלים – הן מנועות על פי הקריטריון החדש של משרד השיכון כמי שבנו בממוצע 12 דירות בשנה, ולכן אינן יכולות להתמודד על מתחמים לבניית כמאה דירות.

נדל"ן

מכרז להקמת 8,000 מקומות ישיבה באיצטדיון טדי בירושלים

מאת כתבי "הארץ"

מוריה, החברה העירונית לפיתוח ירושלים, תפרסם בקרוב מכרז סגור לבניית 8,000 מקומות ישיבה באיצטדיון טדי בירושלים. במכרז ישתתפו 12 עד 15 קבלנים. מקומות הישיבה ייבנו ביציע נפרד, מאחורי השער הצפוני של המגרש.

עלות הבנייה מוערכת בכ-6.5 מ' ד' ולדברי איצו גור, דובר חברת מוריה, משך הקמת הפרויקט מוערך בכשנה וחצי. גור הוסיף, כי משחקי הכדורגל יתנהלו כסדרם במשך כל זמן הבנייה. התוכנית להוספת מקומות הישיבה הופקדה לאחרונה בוועדה המקומית לתכנון ובנייה לשמיעת התנגדויות.

בניית אצטדיון טדי הושלמה בשנת 1991 והוא כולל כיום 12 אלף מקומות ישיבה. האיצטדיון נבנה על ידי חברת רמט בהשקעה של כ-25 מליון דולר. בעת הפקדת התוכניות לבניית האצטדיון נרשמו 1,088 התנגדויות. הבנייה תמומן מתרומות שתגייס קרן ירושלים, מכספי הספורטוטו ומכספי העירייה. הבנייה תחל, ככל הנראה, בחודש מארס '95.

בעכו נבנה בימים אלה איצטדיון חדש, בן 15 אלף מושבים, בהשקעה של 15 מיליון דולר.

משרדים

מחירי מכירה למ"ר בדולרים

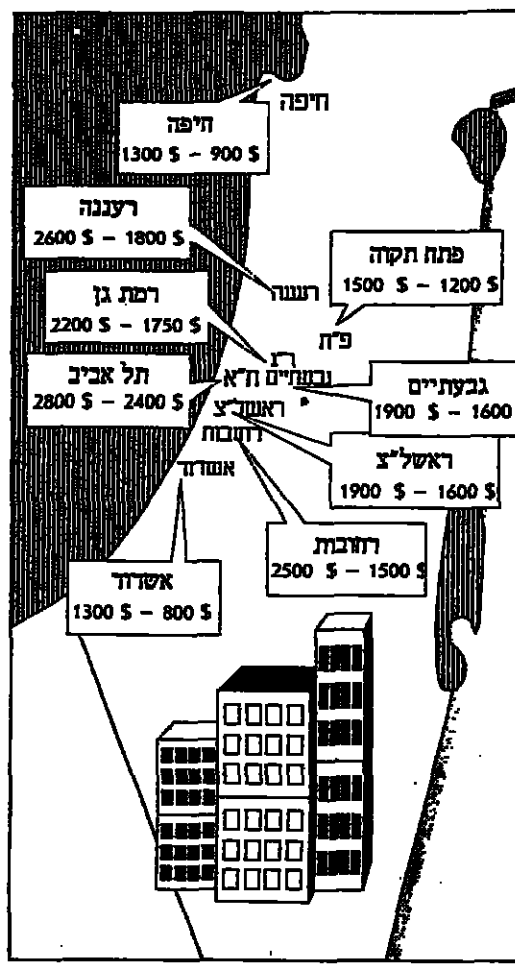

מסקר שנערך על ידי מחלקת המחקר של אנגלו סכסון עולה, כי המפתח למחיר משרד בתל אביב יכול להגיע ללא קושי ל-2,800 דולר למ"ר.

המספרים בתרשים הם ממוצעים, כאשר המספר הנמוך מתייחס למשרדים ברמה בינונית והמספר הגבוה – למשרדים ברמה גבוהה.

משרדים זולים באופן יחסי אפשר לרכוש בחיפה ובאשדוד. מחירי משרדים ברמה בינונית נקבעים על פי מפתח של 800 דולר למ"ר באשדוד ו-900 דולר למ"ר בחיפה. מחירי משרדים המצטיינים ברמת גימור גבוהה מגיעים בערים אלו ל-1,300 דולר למ"ר בממוצע.

המשרדים הזולים ביותר באזור המרכז מצויים בפתח תקוה: משרד ברמת גימור בינונית בפתח תקוה ניתן לרכוש תמורת 1,200 דולר למ"ר. מחיר משרד ברמת גימור גבוהה יותר מגיע ל-1,500 דולר למ"ר בממוצע.

(זיו מאור).

מקרקעין במשפט

רכישת דירה בלי היתר בנייה

על ניסוחים ועל סיבוכים

מאת: דוד א. דעואל

חוק התכנון והבנייה קבע איסור פלילי על בנייה בלי היתר, ומאפשר הטלת עונשי הריסה, מאסר וקנס כנגד מפירי האיסור. פרט לכך, הוועדה המקומית רשאית לנקוט צעדים מינהליים ושיפוטיים יעילים לכיבוי מיידי של השריפה, על ידי הוצאת צווים להפסקת העבודות לאלתר.

בצד האזרחי, רכישת דירה מקבלן בטרם ניתן היתר בנייה לבית המשותף שיוקם עליה, עלולה להסתבך עד כדי התדיינות משפטית ממושכת ואובדן הדירה וההשקעה. ניתן לחשוב על שלושה אופני התייחסות לבעיה בחוזה המכר, ומהם תשתמע אף ההכרעה ו משפטית בקונפליקט שבין הדייר לקבלן:

במצב האחד, החוזה מטיל על הקבלן חובה מפורשת להשיג היתר בנייה בתוך זמן קצוב. כאן התוצאה ברורה, שכן הפרת החובה היא הפרת החוזה. הקונה יוכל איפוא להיעזר לביטול חד־צדדי של החוזה, להשבת הכספים ששילם ע"ח הדירה ולקבלת פיצויים על הנזק שנגרם לו. מצב כזה התעורר בביהמ"ש העליון בקשר לעסקת קומבינציה, בעניין לוי נ. שרמן (פסה"ד ניתן ב-10.9.90 ע"י השופט דב לוין, בהסכמת השופטים אהרון ברק ושלמה לוין) ונקבע כך: "במקרה דנן חלף זמן רב מעבר לתקופה של ארבעת החודשים שנקבעה בתוספת להסכם לתחילת הבנייה. כל אותו זמן לא הוצא היתר בנייה, וכל שנעשה בשטח היו פעולות של אחיזת עיניים של ריכוז קרשים ובניית מבנה קטן ממלט. מכאן שהמשיבה 5 הפרה את ההסכם הפרה יסודית ובכך הקנתה למשיבים 1–4 הזכות לבטל את ההסכם". התוצאה היתה ביטול הסכם הקומבינציה וחיוב הקבלן בפיצויים לבעלי המגרש, וכן, ביטול חוזי מכר הדירות וחיוב הקבלן בפיצויים לבעלי המגרש, וכן ביטול חוזי מכר הדירות וחיוב הקבלן בהשבת כספים ובפיצויים לרוכשי הדירות. שאלה אחרת היא, היאך כובד פסה"ד למעשה, שכן רוב ההסתבכויות ממין זה כרוכות גם בפגיעה באמצעים הכוללים של הקבלן, ובאין כסף – אין פיצוי והשבה.

במצב השני, החוזה שותק כליל באשר לקיומו או אי־קיומו של היתר בנייה. שתיקה כזאת, כשלעצמה, אינה מצביעה על כך שהצדדים התכוונו לבצע עסקה בלתי חוקית, קרי, עסקה העומדת בניגוד לאיסורים הפליליים של חוק התכנון והבנייה. הפסיקה מניחה לזכותם שהם חשבו לבצע את העסקה בדרך החוקית, דהיינו, להשיג היתר כדין ולבנות לפיו. לעת שתיקה שכזאת, ההכרעה המשפטית תתבסס על ההלכה הנושנה, הקובעת שהתחייבותו של פלוני לבצע משהו עבור אלמוני, כוללת בחובה אף את כל פעילויות הלוואי הנדרשות באורח סביר לשם מימוש ההתחייבות: לכן, החובה להשיג את ההיתר היא של הקבלן וחובה זו טעונה קיום תוך זמן סביר, בהתחשב במועד שנקבע בחוזה להשלמת הבניין ומסירת הדירה לקונה. הפרת החובה תטופל איפוא כפי שטופלה במצב הראשון (אגב, יש בסיס לטיעון המשפטי הנגרס, כי שתיקת הקבלן כלפי הקונה הדיוט, מהווה גם פגם טרום־חוזי הממוקם בשלב המו"מ: הטעיה, יצירת תשתית לטעות ולעיתים עושק. הדיון בכך מצוי מעבר לתחום הקצוב למאמר הנוכחי).

במצב השלישי, החובה להשיג את ההיתר מוטלת בחוזה במפורש על הקונה – מזמין הבנייה. מצב זה הוא בלתי שכיח בעסקות רגילות של רכישת דירה מקבלן־בונה, ואנו נתקלים בו בעיקר בעסקות של הזמנת בנייה הנעשות בין בעל מגרש לבין קבלן־מבצע. בעסקות כאלה, לקבלן אין בדרך־כלל עניין במגעים המוקדמים עם הרשויות, ותפקידו מצטמצם לביצוע הבנייה בלבד בהתאם לתוכניות שהוא מקבל מן הקונה־המזמין. יוצא שאם תופסק הבנייה מחמת העדר היתר, תהיה זו הפרת חוזה הבנייה ע"י הקונה־המזמין כלפי הקבלן. עליכן, הקבלן הוא שיזכה לסעדים כספיים בגין ההפרה.

הכותב הוא שותף ברפאל, רביטביץ, מהלל ושות', עו"ד

אתם מוזמנים להצטרף לטוף של ראשון בקרית גנים.
זה המקום, זה הזמן וזה הטוף.
זה המקום - כי קרית גנים היא הטוף של ראשל"צ, סביבת מגורים מבוקשת ביותר ומלאת חיים, שתושביה כבר נהנים משירותים קהילתיים מגוונים. הבניה מרווחת, הפיתוח הסביבתי מדיר מסונן, והשכנים הם אנשים שתשמחו לפגוש.
זה הזמן - כי שוף בונה כאן עכשיו והביקוש עולה על ההיצע.
זה הטוף - כי סטנדרט הבניה של שוף הוא מהגבוהים בארץ, עם תוספות מיוחדות ותשומת לב לכל פרט בתוך הדירה ומחוצה לה. בואו לבקר במקום ולהגיע לטוף של קרית גנים.

שוף
לגור בטוף
שיכון ופיתוח לישראל

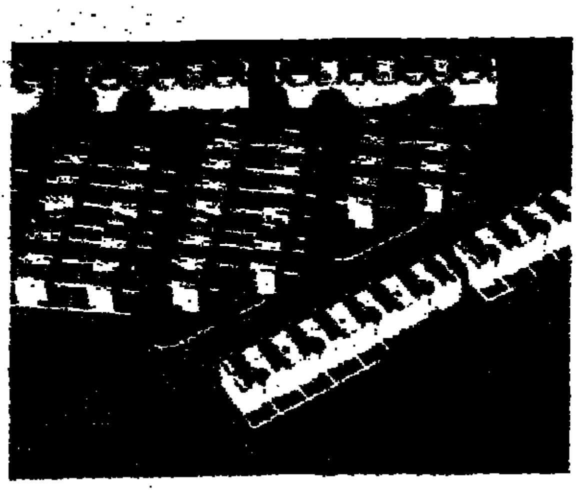

טוף ראשון
לגור בטוף של קרית גנים. ראשון לציון
קוטגים, דירות גן ודירות גג בסביבה הכי יפה והכי מבוקשת בראשון לציון

משרד מכירות ראשי: רח' החשמונאים 121, תל־אביב. טלפון: 03-5632710 טלפון באתר: 050-250292

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ
סניף שיכון דן - בתי יוקרה
1. למכירה בשיכון דן מגרש לבניית 2 קוטגים !! $530,000
2. למכירה באפקה וילה טולידית במקום יוקרתי !! גינה גדולה !!
3. להשכרה בישגב (שיכון דן) דירת גג יפייפיה !! נוף מרהיב !! טל: 03-6486114
FIABCI
טל: 03-6472775 פקס: 03-495106

סניף רמה"ש - בתי יוקרה
1. למכירה/השכרה ברמת השרון המערבי
דופלקס גג מיוחד+ נוף מדהים!!!מטופח!!!ומושקע!!!
2. למכירה דירת גג חדשה מקבלן 3 חדרים
+ גג + חדר + 3 אמבטיות + מעליות !! גימור לוקסוס !!
3. למכירה ברמת השרון 5 חדרים + 2 אמבטיות
+ מיזוג מרכזי בריצוף שיש ומעלית.
טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

עסקת השבוע !
בלעדיות!
ברמה"ש 4 חדרים ברח' סולד
קומה גבוהה מושקעת!!!
$290,000
03-5400004

הארץ

יום ראשון י"ח בחשון תשנ"ה
23 באוקטובר 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב הסוללות 2, טל' 6–254245–02, ת"ד 273 י-ם 91002; פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 7–623166–04, ת"ד 5259 חיפה 31052; פקס' 04-670715
שירות תלונה למנויים 03-5121533, 03-5121544 מודעות לוח ודרושים 03-5423820

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

הסגר – חרב קהה

כלום הממשלה היתה צריכה לשוב ולנהוג על־פי הכלל, שכל פיגוע חמור גורר איסור על כניסת פלסטינאים לשטח ישראל? ראש הממשלה רצה בסגר לצורכי ביטחון, ולא נמצא ולו שר אחד שהעז לפקפק ביעילות הסגר כאמצעי לשמירה על ביטחונם האישי של תושבי המדינה.

הניסיון מלמד כי הסגר, שהוטל כמה פעמים על רצועת עזה, לא מנע ממחבלים מתאבדים לחדור משם לשטח ישראל, ואם כוחות הביטחון לא הצליחו למנוע זאת כאשר היה מדובר ברצועה בלבד – כיצד יוכלו לערוב לאי־כניסתם של מחבלים מן הגדה? הגבול בינה לבין ישראל ארוך הרבה יותר, והטופוגרפיה שם נוחה לטרוריסטים. הכוח הסדיר של צה"ל, לא יהיה בו די לפקח על הגבול הארוך הזה ולחסום עשרות מקומות מעבר: יהיה נחוץ לתגבר אותו באנשי מילואים – מה שיזיק למשק ויוסיף נטל כספי על המוטל לביטחון לאומי.

בעיית הפיקוח על הסגר אינה מוגבלת לשטחים המוחזקים. היא מסתבכת בירושלים, שמן הנמנע לחלק אותה ולסגור את כל המעברים שבין שני חלקיה.

סגר ממושך ישלול מרבבות פלסטינאים מקורות פרנסה. הסגר יחליש את התמיכה ביאסר ערפאת ויחזק את מתנגדיו; תקוותיו של הרמטכ"ל, כי הסגר יאלץ את ערפאת להתעמת עם חמאס ושאר ארגוני הסירוב, עתידות להתבדות.

המשק הישראלי אינו יכול להתנהל בלי כוח עבודה נוסף. בהעדר פלסטינאים יש למצוא תחליף מחוץ לארץ. שרת העבודה והרווחה מיהרה להיכנע לשר הבינוי והשיכון, המייצג למעשה את קבלני הבנייה, ומספרם של אורחי העבודה שיועסקו באתרי בנייה עשוי לעלות על ארבעים אלף איש. שר החקלאות דורש תוספת פועלים מהמזרח הרחוק, ומספרם של אלה יעלה על רבבה. למה יש לצפות מיבוא מוגבר זה של גברים זרים, שאין להם לשוב בתום יום העבודה למשפחותיהם, אם לא לריבוי זנות ופשיעה.

המונחים חלוקה והפרדה שורבבו בדיון הממשלתי. חלוקת הארץ בין שתי ישויות ממלכתיות תוכל להציב חיץ ביניהן, וזה הכרחי ואף רצוי. אבל חלוקה כזאת אינה חייבת להביא לנעילתו של שוק העבודה בישראל בפני פלסטינאים.

אפשר בהחלט להביא בחשבון כי כבר בימי הסדר הביניים יסכימו שני הצדדים, בכל שנה מחדש, על מכסת פועלים מתחום האוטונומיה שיורשו לעבוד בישראל למחייתם. האולם מי שרוצה בהפרדה, אשר פירושה כי שום פלסטינאי לא ייכנס עוד למדינה, ייאלץ להשלים עם חלוקה מדינתית – גם אם הצביע בעד הליכוד, צומת, מולדת ומפד"ל.

הממשלה חייבת לדאוג לביטחונם האישי של כל האזרחים, אבל המלאכה הסבוכה בתחום זה אינה מוטלת עליה אלא על מערכת הביטחון, על כל זרועותיה. הממשלה חייבת למצוא פתרון לסכסוך הפוליטי, שאי־פתרונו מספק לארגוני הטרור את הבסיס הרעיוני ואת הזדהותם של הפלסטינאים עם פעולות הטרור שלהם.

הממשלה שגתה באשליות אם היא סבורה שבהחלטה להטיל סגר מוחלט על השטחים סיפקה גלולת הרגעה לציבור. החלטתה תתגלה במהרה כהחלטת נפל: בעקבותיה נקלעה ישראל לעימות עם ערפאת, שידרוש בתוקף את ביטול הגזירה.

המצב מחייב להגביר את המאבק נגד הטרור – מבצעית ורוחנית; אך זהו מטבעו מאמץ מלחמתי שהממשלה, כגוף אזרחי ופוליטי, אינה מסוגלת להרים לו תרומה משמעותית. הסגר, ש"משכו לא הוגדר", צפוי להתגלות, במסגרת המלחמה בטרור, כחרב בעלת להב קהה.

הנשיא שלנו חבר'המן

מאת עוזי בנזימן

נשיא המדינה סירב לקבל שיחת טלפון מיאסר ערפאת, שביקש להביע באוזניו תנחומים על הפיגוע בלב דיזנגוף. ולא סתם סירב אלא רץ לספר לחבר'ה על סירובו. ולא סתם רץ לספר אלא הוסיף לגו"ב הסבר מאיר עיניים: הוא אינו מוכן לשוחח עם ערפאת בכלל, לא רק לאחר מעשי הבלה קבלניים: אין לו, לנשיא, מה לומר לראש אש"ף ואין הוא רוצה לשמוע ממנו. ושידעו כולם: גם בעבר ניסה המנהיג הפלסטינאי ליצור קשר עם נשיא המדינה אך עזר ויצמן דחה אותו.

אפשר להעלות על הדעת כמה סיבות להתנהגותו של ויצמן: כמו (כמעט) כל הישראלים, ערפאת מעורר בו חימה. ראש אש"ף מוסיף לקנן בתודעתו כדמות הרדבלית, שזקנו מבעד מבצבץ על לחייו והוא מעלה בגו תחושה של מיאוס.

מאז נחתמו הסכמי אוסלו הצליח ערפאת לקבע את תדמיתו השלילית בעיניו במקום למחוק אותה והוא התגלה כרמאי (מעמד התחיפה על רוחה קהיר), גבב גבורות ניסיונו להבריח אנשים דרך מעבר רפיח, וחרש רע לתדמיתו האישית למחוד שמחבאים מחבלים ברצועת עזה, והוך בצע (דרישתו לשלוט באופן אישי על כספי התרומות הבינלאומיות), המבוכן (בעד הגר בחירות בגדה), איש מחפש (בציבור להתרשמות הישראלית המוקדמת ממנו, הוא אינו נוקט פעולה של ממש נגד החמאס).

בעיקר מאוכזב ויצמן, כמו אישים אחרים בהנהגה הישראלית, מהאופן שבו ערפאת ממלא את הציפיות שתלו בו בעקבות הפעלתו של הסכם עזה ויריחו.

ואולי ראה ויצמן בצלצול הטלפון של ערפאת תרגיל אופייני שלא בא למעשה השתתפות כנה באבל אלא נועד, בעיקר, לשרת את יחסי הציבור שלו. אפשר להניח שיחסו המתגבר של ויצמן לערפאת ניזון גם מתפיסתו המדינית הבסיסית, המעדיפה לראות את ההסכם עם אש"ף לסוף התור ולהקים לו חוזי שלום עם סוריה ועם ירדן. מותר לנחש גם שסירוב הטלפון של ויצמן מושפע מהכרתו שבתפקידו הנוכחי עליו לקלוע לטעמן של כל שכבות הציבור ולא להרחיק מטווח השפעתו את הציבור הימני. וחוץ מזה ויצמן הוא איש של החבר'ה והוא מדבר מבטן בטנו ולא בא לו לענות לצלצול של ערפאת.

אלא שבאותה שעה עצמה ויצמן הוא נציבה הרם ביותר של מדינת ישראל, ואין זה מובן מאליו שסערת נפשו היא המרשם הנכון להתנהגות הרצויה כלפי ערפאת. אי אפשר שלא לתהות מה מותר ויצמן מיצחק רבין ושמעון פרס: גם עצמותיהם של ראש הממשלה ושר החוץ אינן רוחשות עונג למראה ערפאת ובכל זאת הם מקיימים עמו את המגעים הנחוצים כפי שמתחייב מתפקידיהם. מדוע זכאי הנשיא לפטור בעניין זה?

ובכלל, על ההנהגה הישראלית להגדיר לעצמה אילו תגובות היא מבקשת לראות אצל ערפאת לאחר מעשי טרור: כשהוא אינו מגנה פיגועים היא באה אליו בטענות, וכשהוא מנסה לענות על הציפיות בתחום זה (גם אם דבריו הם מן השפה ולחוץ) היא דוחה אותו ומשפילה אותו.

ערפאת, בצד היותו דמות אנטיפתית, הוא גם איש אמיץ שהעז לשבור טאבו פלסטיני ואיסלאמי נוקשה ולחתום שלום עם ישראל תוך ויתור על תביעות ערביות מושרשות. הוא איש המסכן יום יום את חייו מול קיצוני חוגי הסירוב, ובעיקר הוא בן־השיח שבחרה ישראל כדי לסיים באמצעותו את סכסוכה עם העם הפלסטיני. מבחינה זו גוזרים כללי נימוס מסוימים החלים על ישראל הרשמית, והנשיא עזר ויצמן אינו רשאי לפטור את עצמו מהם.

התנהגותו של ויצמן אינה אנקדוטה. היא שיקוף של הלך רוח רווח בציבור הישראלי הממסדי: איננו חשים עד כמה אנחנו משפילים את הפלסטינאים. 27 שנות כיבוש הרגילו את כולנו לראות בפלסטינאים אבקאים. ייתכן כי יותר משהאינתיפאדה פרצה בגלל רגשות לאומיים היא באה כמחאה על רמיסת הכבוד האנושי. קהות הרגשות הזאת כלפי הפלסטינאים והנהגתם נמשכת: אצל החיילים במחסומים, אצל הקצינים במינהל האזרחי ואצל אזרחים מנושאי המשרות הרמות ביותר בירושלים.

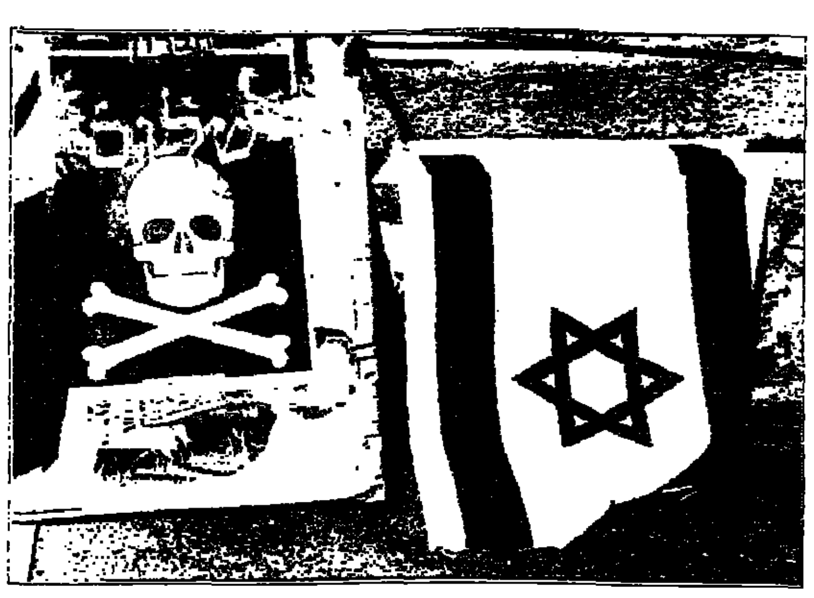
אוקטובר 1994 / צילום: אלכס ליבק

בלבולים משפטיים?

מאת זאב סגל

לו הייתי ראש הממשלה, הייתי אומר לשר הביטחון "בלי בלבולים מקצועיים", ודורש תוצאות מיידיות וראויות במלחמה נגד החמאס. אלא שסגנון כזה נראה בעיני בלתי הולם ויכוח ציבורי, גם בשעות קשות.

השרה שולמית אלוני, בגין קשיי השעה, נתפסה בשעה של אובדן רוח כשביקשה לא לבוא חשבון עם ראש הממשלה, שדיבר במסיבת העיתונאים ביום הפיגוע על "בלבולים משפטיים" שאלמלא הם היה החמאס בטל כלא היה.

לא הייתי קורא בעת קשה זו תגר נגד ראש הממשלה, אלמלא סברתי שמלחמתו בכל מה שריח משפט נודף ממנו, סכנתה רבה לדמוקרטיה ולאמון הציבור במערכת המשפט. גם מי שסבור כנגד "חוקים מטמטמים", בשמע עתה בעוצמה רבה יותר כשהוא מבהיר קבל עם ועולם, שציות לדו"ח ועדת לנדוי עלול היה להביא לכך שלא נגיע כלל לחוליה שחטפה את נחשון וקסמן.

בג"ץ ממעט להתערב

מי ששומע כי ראש הממשלה אמר את הדברים בשל חוסר בקיאות, חוטא מסבור של יצחק רבין. כל מי ששומע אותו בנושאים שונים מלא התפעלות, בדרך כלל, מה כוחו את העובדות. העובדות הן, כי הוועדה מנודה לא רק לחץ פיסי בלתי מתון לשם הפקת מידע מבוקר על "פצצה מתקתקת", אלא גם על "פעולה נמרצת" מול סכנה שאינה מיידית, אם מטרתה למנוע אובדן חיים.

המציאות היא שהמשפט הוא אצלנו נוהל בידי רשויות הביטחון עוצמה רבה מאוד – בגירוש, בהריסת בתים ובמעצרים מינהליים. העובדות הן שבג"ץ, שראש הממשלה נוהג להציגו כעומד בדרכו, עומד מנגד בדרך כלל ואינו מתערב בשיקוליהן של רשויות הביטחון. כך, למשל, פירסם פרופ' דוד קרצמר מאמר מקיף שעיקרו ביקורת בג"ץ על הריסה ואטימה של בתים בשטחים, ובו הראה כי יותר מ־150 פסקי דין דנו בעניין זה, ורק במקרה יחיד התערב בג"ץ בשיקול הדעת עצמו. מאז אותו מחקר התערב בג"ץ בנושא פעם נוספת ומנע הריסת ביתו של מחבל שבו מתגוררת משפחתו הקרובה התמימה. אלא שהתערבויות נדירות אלה הושקעו מלבטא ביקורת שיפוטית נמשכת על רשויות הביטחון.

ראש הממשלה מודע היטב לפסיקת בג"ץ מינואר 93', שבה דחה הרכב של שבעה שופטים פה אחד את עתירותם של מגורשי החמאס. על הדחייה הזאת, שמנעה מהמגורשים את זכותם להישמע בטרם מעשה, מתחו משפטנים "יפי נפש" ביקורת קשה. זו נשענה בעיקר על כך שזכויות וזכות השימוע למגורשים שלאחר הגירוש, בפסיקת "נעשה ונשמע", בעשותה כלי שבג"ץ קבע אפילו שבו היו טעמי ביטחון דחופים.

העובדות מדברות בעד עצמן. בג"ץ ממעט מאוד להתערב בשיקול דעתם של מפקדים צבאיים בשטחים. על הרקע הזה נבצרו מבינים, שקיום אפשרות הפנייה לבג"ץ מצד תושבי השטחים אינו אלא "עלה תאנה" בלבד, שטוב לו שלא יהיה קיים משיהיה קיים. אלא שגם אלה שאינם שלמים עם הריסון השיפוטי של בג"ץ בנושא זה מאמינים, כי עצם אפשרות הפנייה אליו חיונית לשמירת פניה של הדמוקרטיה.

רבין צריך להוכיח

ראש הממשלה ימצא אולי אוזן קשבת אצל מנהיגים ערבים לתנוחתו על "הבלבולים המשפטיים בישראל". הוא לא ימצא אהדה לגישתו אצל נשיא ארצות הברית, ביל קלינטון, שבארצו נחשב בית המשפט העליון למוסד החזק יותר ממוסד הנשיאות. האמריקאים עדיין מצרים על הימנעות הרשות השיפוטית של ארצם מהתערבות במעצרים מינהליים המוניים של אזרחים ממוצא יפאני בעת מלחמת העולם השנייה. זה לא כבר התנצלו השלטונות לפני אותם אזרחים, וביקורת שיפוטית נחשבת בארה"ב לא לרע הכרחי אלא לביטוי יסודי למשטר של "ריסונים ובלמים".

יצחק רבין, המבקש להיבחר בבחירות ישירות וליהנות מסמכויות נרחבות, חייב לשכנע את הציבור שהוא מבין דמוקרטיה מהותית מהי. ב־89', כשר ביטחון, התנגד רבין להענקת זכות טיעון לתושבי השטחים בטרם הריסת בתיהם של מחבלים. התנגדות זו נתקלה בפסיקת בג"ץ, אשר קבע מפי הנשיא מאיר שמגר, שבאין נסיבות צבאיות מיוחדות לא ייהרס ביתו של אדם בטרם תינתן לו זכות טיעון.

השופט שמגר, שהבנתו בצורכי הביטחון זוכה גם להערכתו של ראש הממשלה, הבהיר באותו פסק דין את אמונתו שפתיחות שערי בג"ץ לפני תושבי השטחים היא מיסודות הדמוקרטיה הישראלית. מי שעוקב אחר פסיקת בג"ץ יודע היטב שערכי הדמוקרטיה כוללים בתוכם מתן משקל רב לצורכי הביטחון ולמצבה המיוחד של מדינת ישראל. הגישה זו רחוקה מאוד מ"בלבולים משפטיים" ואין בה כדי להפריע לרשויות להוכיח את מלוא כוחן במאבק בטרור.

אם ישקיע ראש הממשלה את מלוא עוצמתו בכיוון הראוי, ייצאו נשכרים מכך הן אזרחי המדינה והן עקרונות הדמוקרטיה. עקרונות אלה הראויים ל"בלבולים" הם החיים את הריסונים והבלמים שבלעדיהם מפנה שלטון החוק את מקומו לשלטון האגרוף.

בינתיים / אמנון דנקנר

בוקר בחדר האמבטיה

אתמול חתכתי את עצמי אגב סידור הזקן שלי, וכשביצבצה טיפת הדם הראשונה צץ לידי ביבי נתניהו. יש לו כשרון, לבנימין הזה. כואב, מה? אמר והגיש לי פיסת נייר לספיגה. אל תשליך את זה אחרי השימוש, אמר, אני רוצה את זה לאוסף שלי.

בוא לא נעשה מזה עניין גדול, אמרתי, כבר עברנו דברים גרועים יותר. האם אמר ועיפעף בעיניו, אני מתפעל מכושר העמידה שלך. בעיני הדם הזה הוא לא פחות נורא משורת הקטל האיומים ביותר שבהם הייתי. דם זה דם, לא?

תראה, אמרתי, בסך הכל חתכתי את עצמי קצת בגילוח ואני באמת לא חושב שצריך לעשות מזה עניין. הוא קימט את מצחו בצורת רוח ודיבר קצובות כשהוא מניע את ידיו בתנועות האלה שלו. הייתי רוצה באמת שתשאל את עצמך איך דבר כזה קורה לך, פתאום כרעם ביום בהיר. הרי אלה לא דברים שמתרחשים סתם. היד שלך רעדה בוודאי. מדוע היא רעדה אם לא בגלל המצב האיום הזה שיש לנו עכשיו בגלל רבין.

לפני שהספקתי לענות לו, נפתחה דלת חדר האמבטיה ודן מרידור עמד שם וניענע ראשו בצער. אני רוצה להסתייג, אמר. אני לא חושב שרבין ממש אחראי ישירות לחתך הזה, וגם לא מתאים לי, בתור אדם מוסרי ויפה, להגיד דברים כאלה, אבל בינינו, אם תחשוב טוב – ואני מציע לך שכדי לחשוב טוב תגדל בלורית קטנה שנופלת על העין ומפעם לפעם תניע את הראש כדי להסיט אותה, זה עוזר למחזור הדם בקרקפת ומאיץ דם למוח – הוא ראש ממשלה ויש לו אחריות כוללת על המצב. הוא הרי לא יכול לעמוד ולומר, תשמעו, אני לא אחראי לכל אדם שחותך את עצמו בגילוח. מה זה ראש ממשלה אם לא אחראי כולל, זאת אומרת – על הכל. ושים לב, כבר קשה, אני לא מותח ביקורת ישירה, אני פשוט לא כזה.

רציתי לומר לו משהו ואז הוסט וילון המקלחת ורפול עמד שם והביט בי ובזקן המסובסס שלו. תגיד לי אתה, פנה אלי בקול חמור, אתה בכלל יודע אם רעדה לך היד בגלל אש"ף או בגלל החמאס? זה לא אותו דבר בשבילך? הרי אתה יודע שהכל קשקוש וקשקשק מתלך בשביל לבלבל אותנו. תן לראות.

הוא תפס את ראשי בשתי ידיו, ובחן את העשת שלו נגד שב. אל תזלזל בזה, חושבים שאפשר לעבור לסדר היום, אבל אחר כך מתחת העולת דם וקוראים לחשמל מאוחר ואז אין מה לעשות יותר ומתים.

תראה, אמרתי, בואו נגמור, אני מצטער לבוקר. הדאגה שלכם ממש נוגעת ללבי, אבל אני רוצה לגמור את טקס הבוקר שלי. ואני חושב שאתם קצת מגזימים. תאמינו לי, אני אתגבר ואני אחיה.

הא, צחק ביבי צחוק מר, אתה באמת חושב כך? הרי גם אם נהיה נורא אופטימיים לגבי הדרך ונניח שהתהליך הזה יעבור בשלום, אתה באמת חושב שיהיה בטוח בשבילך לצאת מהבית? הרי בכל פינת רחוב אורבת סכנה איומה ואין מקום בטוח בארץ הזאת. הבן אדם יוצא בבוקר לעבודה מרוצה מהחיים ופתאום – בום וזה נגמר.

אני רוצה להסתייג מזה, אמר דן מרידור, המצב לא עד כדי כך איום, אבל מצד שני הוא די מדאיג, אולי תיקח שבוע חופש ותרגע. מה יהיה אחר כך? אני הרי עומד מאחורי ראש הממשלה במלחמתו בטרור, אבל מצד שני הוא תקף היסטרי ומבולבל, כבר צריך לשוק אותה בסוג, לא?

אני מתפלא שבכלל בריא וחזק כמוך עוד נשאר בארץ בכלל, נהר רפול. מה, אין לך מספיק כוח לקחת שתי מזוודות ולרוץ לשדה התעופה? אתה מחכה שמחר בבוקר תשמע ותרשה היד שלך תנוד תוך את הגרון מקצה לקצה?

רציתי לענות לו, אבל אז שמעתי רחשים בחצר. הצצתי מהחלון וראיתי את להקת בעלי־הטורים הפיוטיים שישבו על הגדר ובין השיחים ובכו. מילא, הם אמרו, אם היית חותך את הלחי בעפולה, באשקלון או בקרית שמונה, מילא. אבל כאן, בתל אביב? ליד הפיקוסים, לא רחוק מהמסעדות האיטלקיות והמעודנות וחנויות הספרים שבהן מסתובבות נערות אדוקות צוואר ונוהרות על ספרי שירה דקים? הרי בעוברנו ברחוב הידוע יומני ושכור כל כך, רחוב שבו מלונו וגלונו והאבנו הולדנו ילדים, בעוברנו כאן ובשומענו פעמים את זעקת הכאב שלך שעה שהיינו מהלכים ומלקטים עלים ממגדר הזית ומסללים אותם באר צבעונינו, חשך עלינו העולם באר חת.

סגרתי את החלון ועצמתי את עיני. זה חלום לא נעים בטעם רע, אמרתי לעצמי, זה לא יכול לקרות באמת. אבל כשפקחתי את עיני התרוממה מכסה האסלה וראשו של נגדי בצבץ ממני.

אתה הפקר, צעק, אתה חיה קרבן ועלובה המתרוצצת מיואשת בשדה הציד, אין מי שדואג לך ומגן עליך.

הדרדתי את המכסה בכוח והתיישבתי עליו.

באותו רגע נשמעה חריקת צמיגים. משהו הוטח בחוזקה אל קיר הבית ונפשות דם ניתזו על החלון. האורחים שלי מיהרו לרוץ למטה. הבטתי המצבה וקראתי אחריהם, הבו, הבו, אל תמהרו כל כך, לא ייצא לכם מזה עניין, זו רק מכונית שרודה ונצול. ביבי הביט אחורה וקרא בעליצות, אל תדאג, גם זה משהו, תן לחיות להיות וגם להתעדכן.

סימון מטרות נקודה

מי שמציג את תהליך השלום כפתרון לטרור של החמאס, לא רק אומר כי פתרון מדיני הוא תשובה למלחמת גרילה דתית, אלא גם בונה בשביל החמאס מטרה חדשה לפיגועים

מאת צבי בראל

האם אפשר להילחם בטרור או רק להתגונן נגדו? האם לתקוף מדינת טרור או לחפש את הטרוריסטים? האם צריך לנהל משא ומתן עם טרוריסטים כדי להציל חיי אדם, או שבשום מחיר אין להיכנע לתביעותיהם?

אין בעולם מדינה דמוקרטית שלא מתחבטת בשאלות האלה. הנה, ג'ורג' שולץ, אבי תורת הכוח האמריקאית נגד הטרור, ניהל בעצמו משא ומתן עם טרוריסטים. למרות ניסוחי המפתולים, היתה זו פעילותו הדיפלומטית שהביאה ב־1985 לשחרורם של 766 עצירים לבנונים מכלא עתלית בתמורה לשחרור נוסעי מטוס טי־דבליו־איי שנחטפו על ידי פעילי ארגון "אל־דעווה" המוסלמי הקיצוני. יוזמה ישראלית־אמריקאית, הידועה יותר בשם "איראנגייט", הולידה את עסקת הטילים תמורת בני ערובה עם איראן. עסקה ישראלית היתה בתורה גם עם ארגונו של אחמד ג'יבריל.

גם מלחמות כוללות נגד מדינות טרור נכשלו. התקיפה האמריקאית על לוב לא חיסלה את מחנות האימונים של ארגוני הטרור. באפגניסטן פועלים מחנות אימונים בגלוי תוך כדי שימוש בכלי נשק שסיפק הסי־איי־אי לאפגנים במלחמתם נגד הסובייטים, החרם האמריקאי על איראן, מדינת הטרור התורנית, לא חיסל את משמרות המהפכה או את ארגון החיזבאללה.

למלחמה בטרור, להבדיל ממלחמה קונבנציונלית, אין פתרונות מדיניים. לפיכך שלום אינו תשובה לטרור האיסלאמי, משום שהטרור הזה אינו גלום בשלום כמטרה. הוא עלול לפגוע בשלום כתוצאה משנית, אבל לא כמטרה ראשונה. חוטפיו של נחשון וקסמן לא דרשו להפסיק את תהליך השלום, הם דרשו שחרור עצירים. חוטפי מטוס טי־דבליו־איי ביקשו לשחרר את בני משפחותיהם, שהיו כלואים בבית כלא בכוויית ועמדו בפני הוצאה להורג. ארגון החיזבאללה אינו נלחם בתהליך השלום אלא בנוכחות הישראלית בדרום לבנון. איראן מתנגדת לעצם קיומה של מדינה יהודית, אבל היא מקיימת יחסים הדוקים עם מדינות השותפות לתהליך השלום.

הצגת החמאס ושלוחותיו הצבאיות כאויבי השלום היא לא יותר מרטוריקה טובה, אבל מטעה. אויביו של החמאס הם הכופרים או המוסלמים שסילפו לדעתו את הדת. האם תהליך השלום יכול לשמש כלי לקעקע את אויביו ולהשיג את השלטון, הוא אפילו מוכן לאמצו. כך, למשל, מוכן החמאס להשתתף בבחירות לרשות הפלסטינית ולהשיג הישגים פוליטיים שיקדמו את מטרתו. הוא מודיע כי לא יילחם ברשות הפלסטינית כל עוד זו לא תפריע לו להילחם למען מטרתו המקודשת: חיסולה של המדינה היהודית. נציגיו שותפים בשלטון בירדן. הוא נהנה ממימון סעודי, אותה סעודיה המודיעה על תמיכתה בתהליך השלום ואף הסירה את החרם המשני מעל ישראל.

לפיכך, מי שמציג את תהליך השלום כפתרון לסוג זה של טרור, לא רק אומר כי פתרון מדיני הוא תשובה למלחמת גרילה דתית, אלא גם בונה בעבור החמאס מטרה חדשה לפיגוע.

החמאס הוא תנועה עממית אידיאולוגית, ולכן הוא מטרה רחבה מדי למלחמה. רחבה אפילו יותר מהכרזת מלחמה על איראן. לפיכך חיוני להבדיל בין חלקיו המדיניים, הסוציאליים והדתיים, לבין חוליות הטרור שהצמיח. הדוקטרינה שהציג רבין בשבוע שעבר, שלפיה הפרדה מוחלטת בין השטחים לישראל תביא לניצחון, טובה אולי לימים של סערת רגשות, אבל אין בה פתרון. במקרה הטוב אין היא יותר מדרך זמנית להתגוננות מפני הטרור. אבל גם מי שמריע לדוקטרינה הזאת ומכדר בניתוק, צריך לתת מענה לשאלה כיצד ניתוק כזה עולה בקנה אחד עם השלום, המבקש לפתוח גבולות? כיצד הוא ימנע פיצוץ של מרכז יהודי בבואנוס איירס, או תקיפה על שגרירות ישראלית בלונדון? יותר מכך, כיצד הניתוק ייתן אפשרות להילחם בטרוריסטים עצמם?

כי זאת צריכה להיות המטרה: רדיפה וחיסול של המבצעים עצמם. מטרות נקודה הן מטרות קשות, אבל בנות השגה. שיג ושיח תיאולוגי עם החמאס על אחרית הימים, או על פתרונות פוליטיים, אינו רלוונטי למלחמה בטרוריסטים עצמם. אלה יראו גם בגבולות בטוחים שיש להילחם בהם, אם ינהלו איתם מו"מ עם האויב העקרוני.

מכל מקום, ישראל אינה זקוקה עכשיו לערוץ הידברות עם החמאס. הוא אינו השותף המדיני שלה, וכל דיון עמו עלול רק לערער את מעמדם של ערפאת ושל הרשות הפלסטינית. החמאס המדיני הוא בעייתו של ערפאת. הטרור הוא בעיה משותפת לישראל, לערפאת ולרוב מדינות האיסלאם. זו מלחמה שאינה סובלת עקרונות או כללי משחק. היא אינה נמדדת באמות המידה המקובלות וכלי הנשק אינם תותחים, טנקים או מבצעי ראווה של מגורשים.

זוהי מלחמה שצריכה להיעשות במלקחיים חדים ובסכין מנתחים. הגדרת מטרות רחבות מדי במלחמה כזאת מאפשרת אולי פגיעה בטוחה יותר על חשבון הדיוק, וכשם שפעולת טרור לא מדויקת אינה משנה את מטרתה, כך גם הפגיעה בטרור עצמו. מפספס אינו חצי ניצחון, הוא כישלון.

הפרדה עכשיו

מאת גדעון לוי

הפיגוע ברחוב דיזנגוף העריף את מבוכת הישראלים. מעבר להרדה הקיומית שעלתה וצפה באורח חריף מאוד, הן בשל אופי הפיגוע והן בשל מיקומו, שב והתעורה מבוכה גדולה. בימין הקיצוני שב וחזר אל פתרונות הכוח של העבר, אבל מסביבו המפה ושאלה נותרו רבים בלא מענה.

אל התחושה ש"צריך לעשות משהו" הצטרף הפעם חוסר אונים משווע. הנה ממשלת ישראל חוזרת את הרטוריקה, הולכת להידבר עם אש"ף, ובמקום ניצני שלום והתפייסות יש הזמנה בטרור. שמאלנים, אנשי מרכז, ואולי גם אנשי ימין שפוי, לא ידעו את נפשם: האם ממשיכים בתהליך המעלה פירות באושים כאלה? האם עוצרים? ואם עוצרים – מה יהיה? ואם פונים לאחור – מה יקרה?

ראש הממשלה, מודע כנראה למבוכה הזאת, ניסה להתמודד אתה במוצאי יום הפיגוע בשתי דרכים. את האחת, הגלויה, גנז למחרת. רבין הבין בן לילה שזו אשמה אינה במערכת המשפט. דווקא בבאים התלהמות כנגד "בלבולים משפטיים" ראוי לציין, על הפתרון האמיתי. רבין אמר שישראל רוצה להיפרד מהפלסטינאים, לא רק באמצעות סגר לכמה ימים, אלא כתפיסת עולם. עיון מדוקדק בדבריו מראה כי ראש הממשלה לא התכוון רק לסגר ארוך ימים. רבין דיבר על נחת המסגרות בין העמים לאנשי ארץ ישראל השלמה, ועל פתרון מדיני שלא יטשטש את קווי התיחום בין ישראלים לפלסטינאים.

המשמעות האמיתית היחידה של דברי ראש הממשלה היא פירוק ההתנחלויות, הסגת הכוחות והקמת שתי מדינות, זו בצד זו, עם סגר מתמיד, לא מינהלי, ביטחוני. המשמעות הברורה הזאת, הרחקה בלילה שבו בינו אותנו בבשורות רוצח, מחזקת את זכאותו לפרס נובל עבור זכה. אם יידע גם לתרגם בנחישות את דבריו המבונים לשפת המעשה, יציע רבין לישראל את הסיכוי היחיד שנותר לעמוד איכשהו את מעגל הדמים. ההסכם שנחתם עם הפלסטינאים מותיר חמש שנות המתנה עד לגיבוש הסדר הקבע אתם. היה זה שריד ישן מהסכמי קמפ־דייוויד, שממשלת ישראל מיהרה לאמצו.

לכאורה היה זה צעד נבון. חמש השנים הנוכחות הללו נועדו ליצור צעדים בוני אמון בין שני העמים כדי שיגיעו לשולחן הדיונים על הסדר הקבע עם פחות דם על ידיהם. אלא שכוונות לחוד ומציאות לחוד: בחודשים שחלפו מאז נחתם ההסכם רק ניגר עוד ועוד דם. הדם הזה, חשוב לציין, לא ניגר בשום מקרה בשל מעשי החתומים על ההסכם. אש"ף, ורבין עצמו מודה בזאת שוב ושוב, נמנע ממעשי טרור. יתרה מזאת, אחרי חטיפת נחשון וקסמן גם נקטה הרשות הפלסטינית כמה צעדים להדברת הטרור, שגם יצחק רבין בירך עליהם. הצעדים הללו ננקטו באיחור, לא תמיד הם עלו יפה ונוכח ולקים בזעם הקהל הפלסטינית, שיצאו מיד לרחובות עזה, אבל ערפאת ואנשיו הציגו גם הם אישור הדבקן.

כך או אחרת, החודשים שחלפו מאז ההסכם מבשרים שחמש שנות ההמתנה עלולות להפוך לחמש שנות סיוט. רבין, כך אפשר להתרשם, מבין זאת. ביום הפיגוע הוא דיבר גם על שותף פלסטיני שיעבוד מעודד וינסה, בהתאם ליכולתו, למנוע פיגועי החמאס יחד עם פתרון מדיני. אש"ף, על אף כל הסיבוכים שנתן בהם ראש הממשלה, ממשיך לענות על אמות המידה הזאת. את ההנחות הללו צריך עכשיו לתרגם לשפת המעשה. אחרי שהפלסטינאים, שהיו הראשונים שהביעו אותנו עכשיו, ויהיו גם האחרונים בו.

אחרי שכבר התברר מעל לכל ספק שבלי ההסכם עם אש"ף לא היו לנו לא ירדן ולא קטאר, לא תוניסיה ולא בחריין, לא מרוקו וגם לא סימנים מעודדים ראשונים בסוריה, צריך עכשיו לזכור שבלי הסדר מהותי עם הפלסטינאים עלולים כל העולמות המבטיחים הללו להיחרב עלינו.

לכאורה זו עת קשה להאצת התהליך המדיני. ממשלתו של רבין נשענת על רוב רופף, ובכנסת ובסקרי דעת הקהל הוא הולך ואובד את עולמו. השנתיים שעוד נותרו לממשלתו הן קריטיות לא רק לתהליך המדיני, אלא גם לעתיד הפוליטי של רבין ומפלגתו. הליכה מדינית מהוססת לא תביא להם ברכה. זאת בדיוק העת להאיץ את התהליך. אין עוד כל טעם בהמתנה לדיונים על הסדר הקבע. צריך להתחיל בהם מיד, ותאריך היעד צריך להיות שנתיים לפני 4 במאי 1999, התאריך המקורי שנקבע.

הדרך לכך פתוחה לפני רבין: דווקא המבוכה שהישראלים שרויים בה עשויה להצמיח פתיחות לפתרונות מדיניים אמיתיים. על רוב מרכיביהם כבר מדבר ראש הממשלה. נותר לו עוד רובד קטן אחד להצהיר: הסכמתו להקמתה של מדינה פלסטינית בצד מדינת ישראל. רק עם הקמתה יהיה אפשר להגיע להפרדה הכרתית בין ישראל לפלסטינאים, עם סגר כזה או אחר, ככל שנרצה. שתי מדינות יכולות לחיות, זו בצד זו, עם גבולות פתוחים או סגורים. ישראל תסתלק מאחריותה לנעשה בקרב הפלסטינאים; ברצותה תפתח את גבולה וברצותה תסגור אותו, בלי התחבטויות מוסריות ומדיניות על גורל הדרים בבלאטה או בדהיישה.

משוחררים מהאחריות הזאת, נוכל תמיד להגיש סיוע הומניטרי למדינה השכנה, כפי שעשינו למשל ברואנדה. גם לחמאס זו תהיה מכה ניצחת. כוחו עשוי לפחות כשיווכחו הפלסטינאים סוף סוף שיש תמורה אמיתית לאגדת השלום. שלום, שתתבטא בחיי היום יום שלהם ולא רק בהרעשות בטלוויזיה.

יתרה מזאת, כשייסגר הסכם, הסגר ייתחם ויהיה לעימות חיים, ייאלץ החמאס לכוון את מטעני החבלה שלו כלפי המדינה שלו, לא כלפי המדינה השכנה. אמצעי הביטחון שישראל תוכל לנקוט אז כנגד מסתנני המדינה השכנה יהיו יעילים הרבה יותר, ואילו לממשלה הפלסטינית יהיו אז אמצעים שאין לה כיום כדי להילחם בהם. את הבנתה להילחם בהם ערפאת כבר הוכיח.

مكذا من الاهل

וכמעט כולם רוצים לשים פתק בקלפי

כשהעזו עורכי הסקרים בשטחים לבדוק את מידת התמיכה בפעולות אלימות נגד ישראלים באוטונומיה, התגלה כי כמחצית הנשאלים שוללים אותן. קרוב למחציתם גם תומכים בפתח ובבעלי בריתו – למרות השחיקה בתמיכה בהסכם אוסלו וברשות הפלשתינית. אבל ספק אם ממצאים אלה משקפים את התמיכה האמיתית במחנה האיסלאמי

תומך נלהב. הבעיה העיקרית של ערפאת היא בקרב הצעירים והמשכילים

תצלום: אלכס ליבק

מאת אורי ניר

הסכמי אוסלו וקהיר ותחילתו של של־טון פלשתיני בעזה וביריחו לא פתחו דף חדש לגמרי בדעת הקהל הפלש־תינית. בתמיכה בהסכמים וברשות הפלש־תינית של ערפאת חל כרסום, ולפעולות אלימות נגד ישראלים עדיין יש מאגר רחב למדי של תמיכה בקרב תושבי השטחים. רוב התושבים אינם יכולים להצביע על פירות מוחשיים של תהליך השלום בתחום רווחתם הכלכלית, והם תולים תקוות בבחירות הכל־ליות המתוכננות להתקיים בשטחים. ההת־להבות מן התמורה הפוליטית שככה. ציניות, ביקורת וחשדנות תפסו את מקומה. האופוזיציה לערפאת ולהסכם שחתם עם ישראל ניכרת בעיקר בקרב אינטלקטואלים, מנהיגי דעה.

כך, בקיצור נמרץ, אפשר לתאר את מצב הרוח בשטחים אחרי יותר משנה של הסדר בין ישראל לאש"ף, ואחרי יותר ממאה ימי חסד של שלטון עצמי פלשתיני בעזה וביריחו. הדברים אינם מסתמכים רק על התרש־מות אנקדוטאלית משיחות עם פלשתינאים ומקריאת כתביהם, אלא גם על תרימר סקרי דעת קהל, שמכון מחקר פלשתיני בשכם (מכון פלשתין ללימודים ומחקר) עורך מדי חודש בחודשו מאז החתימה על הסכם הצה־רת העקרונות בוואשינגטון.

היחס לפעולות אלימות נגד ישראלים היה טאבו בסקרי דעת הקהל הללו עד כה, אומר ד"ר נאדר סעיד, סגן מנהל המכון, "משום שעצם הצבת השאלה מעידה על הנחה כי הנושא שנוי במחלוקת. מדובר בסו־גיה הקרובה ללבם של אנשים רבים (בשט־חים), הרואים בה זכות טבעית". בסקר האחרון העזו הסוקרים ושאלו מה דעת הת־ושבים בשטחים על פיגועים נגד מטרות ישראליות (לא צוין אם מדובר במטרות צב־איות או אזרחיות) בשטחי האוטונומיה. שליש מהנשאלים (33%) הביעו תמיכה בפי־געים אלימים באזורים אלה, אף שמדיניותו של אש"ף היא שחל איסור על פעילות אלי־מה בתחומים שבשליטתו. 53% מהנשאלים התנגדו לפיגועים כאלה. מעניין שדווקא בקרב תושבי עזה, שלדידם הסתיים הכיבוש הישראלי, יש התמיכה הרבה ביותר בביצוע פיגועים כאלה (39%). תמיכה רחבה במיוחד בפיגועים נגד ישראלים בעזה וביריחו נמצ־אה בקרב צעירים בשכבת הגיל 18–22 (41 אחוזי תמיכה).

אשר ליחס לרשות הפלשתינית, רוב הצי־בור הפלשתיני עדיין נותן לה ליהנות מהס־פק, אבל היחס ספקני מאוד. מוקדם לשפוט את ביצועיה של הרשות, אמרו 41% מה־נשאלים בסקר האחרון, שנערך בסוף ספטמ־בר בקרב 1,251 תושבים מהגדה המערבית ומעזה, במדגם מקרי, באמצעות ראיונות פנים אל פנים. פחות משליש (31%) מהנשא־לים אמרו כי הם מעניקים ציון חיובי לתפ־קודה של הרשות. 21% מהנשאלים אמרו כי הם נותנים לה ציון שלילי. 33% סברו שע־דיין מוקדם לשפוט את אופן תפקודם של ארגוני האופוזיציה בשטחי עזה ויריחו, ו־34% אמרו שאינם שבעי רצון מתפקודם. חוסר שביעות הרצון המשתמע קשור כנראה לכך שרוב גדול של תושבי הגדה המערבית ועזה אינם חשים בשיפור ממשי בתנאי החיים שלהם בעקבות תהליך השלום והסכמיו. רק 9% מהנשאלים אמרו שחל שי־פור במצבם בשנה האחרונה, מאז החתימה על הצהרת העקרונות. היתר אמרו שלא חל כל שינוי במצבם (50%) או שאף חלה בו הרעה (41%). רוב התושבים (63% לפי סקר מספטמבר אשתקד) ציפו לשיפור משמעותי במצבם הכלכלי כתוצאה מההסכם.

יחסי הכוחות הפוליטיים, שנה אחרי ההס־כם, מתבהרים כלהלן: זרם מרכזי, המורכב מתומכים של ארגון פתח ובעלי בריתו (מפלגת "פדא" ומפלגת העם, הקומוניסטית לשעבר), שכוחו מגיע לכדי 45 אחוזי תמי־כה לערך (מהם 41% תומכי פתח); אופוזיציה "שמאלית", שבה נכללים החזית העממית לשחרור פלשתין (של ג'ורג' חבש) והחזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין (של נאיף חוואתמה), הזוכות מכ־9% תמיכה. אגב, דוברים משני הפלגים הודיעו באחרונה כי הם שוקלים לשוב ולהתאחד; בקוטב השני של האופוזיציה, הקוטב הימני־הקיצוני, נמצאים הארגונים האיסלאמיים (חמאס, הג'יהאד האיסלאמי ועצמאים איסלאמיים – המזוהים עם התנועה האיסלאמית, אך לא עם ארגון מסוים בתוכה), שיחד זוכים לכ־23% תמיכה באוכלוסייה, לפי הסקרים של מכון המחקר; קבוצה שלישית היא של "עצמאים לאומיים", כאלה המשתייכים למחנה הלאומי (הלא־דתי), אך אינם מזדהים עם אף אחד מהפלגים הפלשתיניים. כוחו של המחנה הזה הוא כ־24% תמיכה, לפי תוצאות מצטברות של סקרי המכון בשנה האחרונה.

אבל ספק אם הממצאים האלה מדייקים לגמרי. נראה שהתמיכה במחנה האיסלאמי לא השתקפה בהם במלוא עוצמתה. סביר להניח שחלק מהנשאלים תומכי חמאס חש־שו לומר זאת, בפרט בשטחי הגדה המערבית, שעדיין תחת שלטון צבאי ישראלי, שבהן תנועות חמאס והג'יהאד האיסלאמי אינן חו־קיות. חברון, על פי ממצאי הסקרים, היא המעוז העיקרי של חמאס, עם שיעור תמיכה של 20%. עוד 13% מהנשאלים בחברון הבי־עו תמיכה בגורמים איסלאמיים עצמאיים, מסורתיים יותר, שכמו חמאס והג'יהאד האיסלאמי תומכים בכינונה של חברה איס־לאמית, ובדרך כלל מתנגדים לתהליך השלום.

פתח ובעלי בריתו הם אמנם הגוש הפולי־טי הגדול ביותר בגדה וברצועה, אבל אין הם נהנים מרוב מוחלט. תיאורטית, גוש מאוחד של ארגוני האופוזיציה (קשה להניח שגוש כזה יורכב) יוכל לנצח את פתח בבחי־רות כלליות, אם הבחירות יתקיימו במתכו־נת דומה לזו הנהוגת בישראל. הבעיה של פתח מצויה בקרב הצעירים והמשכילים, ובפרט בקרב הצעירים המשכילים – הסטו־דנטים. ממצאי סקר מתחילת השנה מלמ־דים, כי בקרב הצעירים (בני 18–22) גוש של ארגוני האופוזיציה מהימין ומהשמאל (עם 39 אחוזי תמיכה) יוכל לגבור על הזרם המר־כזי (עם 38 אחוזי תמיכה). בעזה התמונה היתה קיצונית אף יותר: 48 אחוזי תמיכה לאופוזיציה בקרב הצעירים. באוגוסט השנה השתפרה מעט התמונה מנקודת מבטו של פתח: 44 אחוזי תמיכה לו ולבעלי בריתו ו־38% לאופוזיציה.

חולשתו של פתח בקרב הצעירים עלולה לבלוט במיוחד במערכת בחירות, שבה יש צורך בקאדרים בעלי מוטיבציה גבוהה לקי־דום מסרים ומצעים של מפלגות. מוטיבציה מהסוג הזה, בתוספת כושר שכנוע, מצויה בעיקר בקרב סטודנטים.

גם השחיקה בתמיכה בקרב אינטלקטוא־לים, הנחשבים מנהיגי דעה, היא בעוכריו של פתח. המשכילים, הרגישים יותר מכל מגזר אחר לערכי דמוקרטיה ויושר ציבורי, אינם חוששים למתוח ביקורת פומבית על צרימות בתפקודה של הרשות הפלשתינית. "אויב חדש עולה ומופיע: צלו של שלטון רודני וסמכותנות פטרונית", אמר ד"ר סלים תמרי, מרצה לסוציולוגיה באוניברסיטת ביר־זית ולשעבר חבר במשלחת המו"מ הפ־לשתינית לקבוצת העבודה לעניני פליטים במסגרת השיחות הרב־צדדיות. את הדברים אמר ברב שיח על השינויים בציבור הפלש־תיני מאז הסכם אוסלו, שהתקיים באחרונה במכון המחקר "טנטור" שבגבול ירושלים ובית לחם.

> המשכילים, הרגישים יותר מכל מגזר אחר לערכי דמוקרטיה ויושר ציבורי, אינם חוששים למתוח ביקורת פומבית על צרימות בתפקודה של הרשות הפלשתינית. "אויב חדש עולה ומופיע: צלו של שלטון רודני וסמכותנות פטרונית", אמר ד"ר סלים תמרי

הבחירות למועצת הממשל העצמי נתפ־סות עכשיו כפתח התקווה הראשי בקרב תומכי כל הפלגים הפלשתיניים. 75% מה־נשאלים תומכים בקיום בחירות (לעומת חלופות כגון מינוי חברי המועצה מטעם אש"ף), ו־75% מהנשאלים אמרו כי בכוונתם ללכת לקלפי ולבחור. באופן פרדוקסלי, בק־רב תומכי הארגונים המתנגדים או שוקלים להחרים את הבחירות (ארגוני האופוזיציה) גדול במיוחד שיעור הנשאלים שאמרו כי הם תומכים בבחירות. לאלה, כנראה, יש התמריץ הגדול ביותר להשתתף בבחירות: לשנות את השלטון.

אומרים להם, אתם בסך הכל סטודנטים

"הסגל הזוטר הוא לב ההוראה האקדמית, אבל האוניברסיטאות מתייחסות אלינו כמו לעבדים", אומרת רות גרטוונג, יו"ר הסגל הזוטר באוניברסיטת חיפה. היא ועמיתיה מאוניברסיטאות אחרות כבר הכריזו על סכסוך עבודה ומאיימים בשביתה. יום ראשון בשנת הלימודים האקדמית תשנ"ה

חוזרים לקמפוס. הרי הפרופסורים, טוענת גרטווגן, אינם יכולים לתפקד בלי המתרגלים

תצלום: שרי שרן

מאת נילי מנדלר

שואלים תמיד את רות גרטווגן מקרית מוצקין, צוללנית מנוסה, אם העלתה באחת הפעמים הרבות שבהן ירדה למ־עמקי הים מטבע עתיקה או מטבע זהב. היא משיבה תמיד בשלילה, אף כי לו היתה מעלה ברשתה אוצר קטן, היה זה דבר בעתו לנוכח משכורתה הדלה – 850 שקל ברוטו בחודש, בלי תנאים סוציאליים (למעט ביטוח לאומי). גרטוו־גן היא "מורה מן החוץ" בחוג לארכיאולוגיה באוניברסיטת חיפה ועומדת לפני סיום עבודת הדוקטורט שלה בחקר הארכיטקטורה והעגינה הימית של נמלים בימי הביניים. לצלול למדה כחלק מן הלימודים לתואר שני. בלי מיומנות זו לא היתה יכולה לחקור את שרידי המבנים והמפ־צים השקועים בתחתית הים במפרצים של קיסר־יה, עכו, הבציה, האיים בים האגאי, הכלולים בתחום מחקרה. עבודת הדוקטורט שלה הצריכה, בין השאר, יכולת לפענח כתבי יד של ימי הבי־ניים הכתובים לטינית או בשפה הוונציאנית. לשם כך ישבה חודשים רבים בארכיונים לכתבי יד עתיקים בוונציה.

גרטווגן היא יו"ר הסגל האקדמי הזוטר באו־ניברסיטת חיפה ומבכירי ארגון הגג של ארגוני הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטאות בארץ. הארגון מאיים להשבית החל ב־30 בחודש את כל ההרצאות הפרונטליות, התרגילים, הדרכה בהכנת עבודות סמינריוניות והעבודה במעב־דות, שעליהם מופקדים חברי הסגל האקדמי הזוטר. פעילי הארגון טוענים כי עד היום ויתרו שלטונות האוניברסיטאות בכוחם כאיגוד מקצו־עי לשבש את המהלך התקין של הלימודים. לדברי יו"ר הסגל הזוטר בחיפה, יופתעו השלטו־נות להיווכח כי שביתה של חברי הסגל הזוטר תשתק את החיים האקדמיים. הרי הפרופסורים, היא טוענת, אינם יכולים לתפקד בלי המתרג־לים, שנוסף על כל מטלותיהם גם מכינים בש־ביל הפרופסורים את הבחינות לסטודנטים ובודקים אותן.

האיום בהשבתה יוממש אם האוניברסיטאות ושאר הגופים המוסמכים לא יחזרו בהם מניסי־נם – כטענת ארגון הגג – לקעקע חלק מהסעי־פים בהסכם השכר שנחתם בחודש מאי, בתום השביתה הממושכת באוניברסיטאות. נציגי הארגון הכריזו בעוד מועד סכסוך עבודה נגד שלטונות האוניברסיטאות, המאפשר להם להש־בית את הלימודים החל מהיום. בכתב התביעה לבית הדין לעבודה נאמר כי "מאז חתימת ההס־כם ועד היום לא שולמו כל תוספות השכר וגם לא קוימו התנאים הסוציאליים שעליהם הוסכם. כמו כן הורע הסטטוס ו/או שונתה הגדרת מש־רתם של רבים מאנשי הסגל האקדמי הזוטר, ול־חלקם לא חודש מינוי ההעסקה לשנת הלימודים תשנ"ה, וזאת שלא בתום לב".

האוניברסיטאות, אומרת גרטווגן, "מנצלות את חברי הסגל האקדמי הזוטר שהן עצמן מטפ־חות ומגדלות. והרי לטענתן הן בוחרות את הסגל הזוטר מבין הסטודנטים הטובים ביותר. הסגל הזה הוא לב ההוראה האקדמית. האמת היא שהאוניברסיטאות מתייחסות אלינו כמו לעבדים". את שכרה היום מקבלת גרטווגן בע־בור ארבע שעות הוראה פרונטליות וגם בעבור הנחיית סטודנטים לתארים שני ושלישי בעבו־דות סמינריוניות, משימה הגוזלת ממנה שעות רבות במשך שבועות ארוכים. שכר זה ניתן לה, כמו ליתר עמיתיה המורים מן החוץ, לשמונה חודשי עבודה. לפי ההסכם החדש היתה גרטווגן אמורה להשתכר 1,070 שקל – לתשעה חודשי עבודה – ולקבל מענק שנתי חד־פעמי של 500 שקל ליחידת הוראה. היות שהיא מלמדת ארבע שעות שבועיות לפחות, היה המענק אמור להגיע ל־2,000 שקל, הדבר תקף ביחס לרבים מהמו־רים מן החוץ.

אך בעניין זה ניסו המעבידים להתחכם למורי הסגל הזוטר. כדי להתקיים עובדת גרטווגן במשרה חלקית נוספת, כמרצה במכללת אורנים. בעבור ארבע השעות שהיא מלמדת במכללה היא השתכרה בשנה שעברה כ־700 שקל ברוטו בחודש, ועם שכרה באוניברסיטה – כ־1,550 שקל. פה ושם היא גם נותנת הרצאות מזדמנות ומצליחה איכשהו לפרנס את עצמה עד אותו רגע שבו, אם יתמזל מזלה, תימנה עם הסגל הבכיר הקבוע של אוניברסיטת חיפה. אבל באו־ניברסיטה זו טוענים כי היות שעבודתה בחוג לארכיאולוגיה אינה יחידה, אין היא זכאית לק־בל את תוספת השכר המגיעה לחברי הסגל הזו־טר העובדים רק באוניברסיטה.

אוניברסיטת חיפה נתלית בסעיף בהסכם הש־כר שנחתם במאי עם המרצים, ולפיו הטבות למרצים יחולו רק על מי שזו להם עבודתם היחידה. שלטונות האוניברסיטה מתעלמים מה־סיפא של אותו סעיף, שבו נאמר כי ההגדרה מהי עבודה יחידה תיקבע בכל מוסד בהתאם לנהלים הנהוגים בו. שהרי לכל אוניברסיטה קריטריונים נבדלים, המאפשרים לחברי הסגל האקדמי הב־כיר הזוטר להיחשב כמי שעובדים רק באוני־ברסיטה גם כאשר הם עובדים במשרות חלקיות במקומות אחרים.

ההבדלים בפרשנות לסעיף זה הם אחד ממוק־די המאבק בין חברי הסגל האקדמי הזוטר לבין האוניברסיטאות. חלק מהאוניברסיטאות מתעל־מות עתה מהסיפא לאותו סעיף. וחלק החליטו לשנות את הגדרת משרתם של המורים מן החוץ ולסווגם עם עובדים ששכרם נמוך יותר. באוני־ברסיטת חיפה, למשל, מציעים עכשיו למורים מן החוץ חוזים אישיים בתנאים דרקוניים, ובכ־לל זה חידוש החוזה אחת לשלושה חודשים ופי־טורים בלא צורך בנימוק.

גרטווגן אומרת כי אפילו היו האוניברסיט־אות מכבדות את ההסכם שנחתם כלשונו וכרוחו, עדיין יש מקום לדבר על ניצול מחפיר של מורים מן החוץ ועוזרי הוראה ומחקר באוניבר־סיטאות, הכלולים בקטגוריה של הסגל האקדמי הזוטר. אמנם תוספת השכר האמורה להינתן לחברי הסגל הזוטר, לפי ההסכם החדש, מקבילה לתוספת שקיבלו המרצים הבכירים (כ־40%), אבל נקודת הזינוק שלהם היתה כה נמוכה מל־כתחילה, שגם כך שכרם של רבים מהם עדיין נמוך משכר המינימום במשק. "יש כאן פרדוקס", טוענת גרטווגן. "האוניברסיטאות אומרות לנו: 'מה אתם רוצים. הרי אתם בסך הכל סטודנטים לתואר שני ושלישי'. אבל אם אנחנו בסך הכל סטודנטים, מדוע האוניברסיטאות מטילות עלי־נו את עיקר ההוראה?"

> באוניברסיטת חיפה, למשל, מציעים עכשיו למורים מן החוץ חוזים אישיים בתנאים דרקוניים, ובכלל זה חידוש החוזה אחת לשלושה חודשים ופיטורים בלא צורך בנימוק

היא אינה מבקרת רק את האוניברסיטאות. לטענתה, המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמיים – שארגון הגג של ארגוני הסגל הזוטר נכלל בה בתקופת שביתת המרצים, עד שפרש ממנה באוגוסט – נהגה בחברי הסגל הזוטר בצביעות רבה. את עיקר האשמה תולה גרטווגן ביו"ר המועצה המתאמת, הפרופ' עמוס קומורניק, שלדבריה ניהל את מאבקם של המר־צים הבכירים והקבועים על גב המרצים. "ניצלו אותנו", היא אומרת. אחת הטענות שהיא מעלה נגד קומורניק – שהוא לא הסביר לנציגי ארגון הגג של הסגל הזוטר כי למעשה המסמך שעליו חתמו אינו חלק מההסכם הקיבוצי החל על חברי הסגל האקדמי הבכיר, והוא רק מעין מכתב־כוו־נה להסכם. גם לא הוסבר להם שדין מכתב־כוו־נה זה הוא כדין הסכם ג'נטלמני שאינו מחייב את המעבידים.

"קומורניק הוליך אותנו שולל", היא אומרת. "הוא הפקיר את חברי הסגל הזוטר בכל האוני־ברסיטאות. ערב השביתה הגדולה הוא איים עלינו, באוניברסיטת חיפה, שאם לא נצטרף להשבתה לא ניהנה מפירותיה. אחרי שנחתם ההסכם הוא חזר והדגיש בראיונות לכלי התק־שורת, שהסגל הזוטר הוא המרוויח העיקרי מה־הסכם – יותר מהפרופסורים הבכירים. היום מתברר שהבכירים, הדוקטורים וכמובן הפרופ־סורים, הם הנהנים העיקריים".

ביקורת חריפה יש לה ולחבריה למאבק גם על ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה) ועל הוע־דה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבו־הה (ות"ת). התברר, לטענתם, כי החתימות של נציגי שני גופים אלה אינן שוות את הנייר שעליו הן מתנוססות.

הפרשנות לאותו סעיף בהסכם הדן במורים מן החוץ שזו עבודתם היחידה היא רק אחת הדוגמ־אות למה שחברי הסגל הזוטר מגדירים "ציניו־נות התחמקות של הגורמים הנוגעים בדבר מכיבוד ההסכם". עילה נוספת להכרזת סכסוך העבודה היא אי מימוש הקביעה בהסכם, שלפיה ור"ה יקים ועדה להגדרת משרתם של חברי הסגל האקדמי הזוטר. הוועדה היתה אמורה לסי־ים את עבודתה עד סוף ספטמבר השנה, אך עד היום טרם כונסה, וכפועל יוצא מכך לא חודשו באוניברסיטת חיפה כתבי המינוי לחלק מהמו־רים מן החוץ. תחת זאת מוצעים להם חוזים אישיים בתנאים שיש בהם משום נסיגה מההסכם שנחתם. באוניברסיטת באר שבע בוטל הסטטוס של מורים מן החוץ הם הורדו לדרגת "מורים עוזרים", הצריכים לעבוד פי אחת וחצי מעבוד־תם עד היום כדי להגיע לאותה רמת הכנסה.

מנתוני ות"ת מתברר כי מספר חברי הסגל האקדמי הבכיר הקבוע בכל האוניברסיטאות יהיה בשנת הלימודים תשנ"ה כ־5,000. מספר חברי הסגל האקדמי הזוטר יהיה כ־4,000. ההג־דרה "סגל זוטר" כוללת בתוכה שלוש קבוצות עיקריות: "עוזרי הוראה ומחקר", "סגל הוראה אחר" (למשל רופאים או מורים לאנגלית), "מו־רים מן החוץ". בקבוצה האחרונה יש לא רק סטודנטים לתואר שני ושלישי, אלא גם רואי חשבון, עורכי דין ובעלי מקצועות חופשיים אח־רים, המלמדים באוניברסיטאות נוסף על עבוד־תם העיקרית. שלוש הקבוצות הללו מיוצגות על ידי גרטווגן ועל ידי נציג בולט אחר של ארגון הגג של ארגוני הסגל הזוטר, אף הוא ממובילי המאבק, יו"ר ועד הסגל הזוטר באוניברסיטת תל אביב שמואל חן.

טענותיו של חן בנוגע לאי כיבוד סעיפי ההס־כם זהות לאלה של גרטווגן, אבל הוא אומר שהאופן שבו עוקפת האוניברסיטה שלו את ההסכם שונה. הדברים אלה, אומרים השניים, נכונים גם לאוניברסיטאות באר שבע ובר אילן (בשלב זה בר אילן, כנראה מטעמים טקטיים, אינה מצטרפת לאיום בהשבתת הלימודים). הס־גל האקדמי הזוטר בטכניון אינו נכלל במאבק משום ששלטונות מוסד זה כיבדו את הסכם הש־כר כלשונו וכרוחו.

קומורניק נמנע מלהגיב על ההאשמות הנוג־עות אליו במישרין. לטענתו, האשמים במצב שנוצר הם ור"ה ות"ת, שלדבריו "חסר להם הרצון הטוב לפתור את הבעיה בשלבים, מתוך שמירה על אותו סגל אקדמי זוטר שהוא העתי־דה של המרצים לעתיד". קומורניק אישר כי הגורמים השונים, לרבות האוניברסיטאות, ניסו להתחכם בעניין סעיפי ההסכם הנוגעים לסגל הזוטר. לדבריו, בשלב מתקדם במאבק התברר לנציגי המועצה המתאמת כי אוניברסיטת חיפה, יותר משאר המוסדות, מקפחת את חברי הסגל האקדמי הזוטר שלה. נציגי המועצה תבעו כי שכרם של זוטרים אלה יושווה לשכר עמיתיהם בשאר האוניברסיטאות, וסוכם שההשוואה תי־עשה בהדרגה, בתוך כשנתיים.

יו"ר ות"ת, הפרופ' אמנון פזי, אמר בתגובה כי הוועדה מטעם ור"ה טרם סיימה את עבודתה וניתנה לה ארכה עד סוף ספטמבר. עם זאת ציין פזי כי כל אוניברסיטה אוטונומית להגיע להסדר נפרד עם חברי הסגל האקדמי הזוטר שלה. לדבריו, בכל המוסדות, למעט אוניברסי־טת תל אביב, נקודות המחלוקת הן מינוריות. דובר ור"ה, עידו עסיס, מסר כי באותן אוניבר־סיטאות שחברי הסגל הזוטר מאיימים לשבות בהן מתקיימים דיונים קדחתניים במגמה להביא לפתרון מיידי של המשבר.

לשרוף את השכן

בעוד דרום אפריקה נולדת מחדש, משתלט על הכפרים שבצפון־מזרח המדינה טירוף של שריפת מכשפות, שכמוהו לא היה באזור מעולם

ביל קלר

ניו יורק טיימס

טובוי, דרום אפריקה

ביום ראשון, 1 במאי, היום שדרום אפריקה ספרה בו את קולות המצביעים בבחי־רות החופשיות הראשונות שלה, התנפלו תושבים בעיי־רה טובוי על שכנתם, סינה מנקאנה. זה קרה מול ביתה. הם קשרו את זרועותיה לשלו־שה צמיגים טבולים בדלק, ול־דברי עדי ראייה קראו לבעלה יוהנס לצאת מהבית והושיטו לו קופסת גפרורים. יוהנס או־לץ לשרוף את אשתו חיים לעיני ילדיה. לאחר שצפו במר־אה, התפזרו השכנים.

אך ביום שלישי הם חזרו, שפכו דלק על הבעל ושרפו אותו בביתו. את הבת, מרתה, בת 21, עינו וסקלו באבנים ואז הציתו גם אותה. אחר כך דלקו אחר הבן, פרנק, בן 17, ורצחו גם אותו. משפחת מנ־קאנה לא היתה קורבן לעי־מות פוליטי. בניה האשמו בהטלת כישוף על שכן.

דרום אפריקה נולדת מחד־ש עכשיו, אך על כפרי הא־זור הצחיח שבצפון־מזרח המדינה משתלט טירוף של שריפת מכשפות, שכמוהו לא היה באזור מעולם. ונראה שה־לך רוח זה הוא במידה רבה תולדה של שחרור דרום אפ־ריקה. שכן למרבה הפתיעה, ברוב המקרים לא זקני השב־טים, המקיימים מסורת עתי־קה, עומדים בראש השורפים, אלא ה"קומרידס" כפי שהם מכונים בדרום אפריקה, מילי־טנטים צעירים של המאבק נגד שלטון המיעוט הלבן.

במשטרה אומרים שידוע להם על 37 איש שנרצחו הש־נה כמכשפים ומכשפות באזור אחד בלבד – שמורת אפרט־הייד לשעבר בשם לבובה, שהוקמה כ"אזור מולדת" ל־2.7 תושבי סוטו הצפונית. ככל הנראה, המספר הכולל של הנרצחים גבוה בהרבה.

מנהיגי הקונגרס הלאומי האפריקאי, זקני שבטים וה־משטרה רואים ברציחות סי־מפטום של התפרקות מנגנוני המרות וזילות חיי אדם בדרום אפריקה. "האנשים הצעירים שלנו הבינו שכדי לשנות דב־רים בארץ זו עליהם להשתמש בכל אמצעי העומד לרשותם", אמר מוקופנה מסאגג, יו"ר ההתאחדות האזרחית בנובוי, עיירה של כמה אלפי בני אדם, שנקראה בשם זה בגלל השממה והעזובה אשר קידמו את השחורים שהגיעו אליה בראשונה בשנות השישים. ההתאחדות האזרחית קשורה לקונגרס הלאומי האפריקאי.

גם טקסי רצח המכשפות אינם תולדה של מסורת אלא של המאבק הפוליטי. לעתים קרובות קודמת לשריפה זמרת טויי־טויי, ריקוד המלחמה המ־ביע מחאה פוליטית, והשריפה עצמה מתבצעת באמצעות צמיג טבול בדלק – ה"מח־רוזת" – אותה שיטה לרצח אויבים פוליטיים, שהיתה נהו־גה בקרב קומרידס מסוימים ובקרב יריביהם באינקאתה.

"כישוף קיים מימי קדם", אמר פיט מבאסה, זקן שהוגלה מהכפר גקולופו בחשד שזימן ברק אשר הרג נערה צעירה, "אבל מכשפות ומכשפים לא נהרגו מעולם במחרוזות". "בי־מים קודמים היה הקורבן של המכשף הולך ושוכר ניאנגה, רופא אליל, כדי שיפוגג את הכישוף", אמר איברהים מהו־לה, שגורש מביתו בכפר בייס־ווטר בשל חשד לכישוף וגר כיום עם משפחתו בעיר אוה־לים מאחורי תחנת המשטרה של מטלאלה. "כולם יודעים שאי אפשר להתמודד על עק־בותיו של מכשף", אמר. "רק ניאנגה יכול לעשות את זה".

זקנים זוכרים כי אנשים שהואשמו בכישוף היו צפויים להגליה מהכפר, וכי לעתים נדירות בוצעה גם נקמה. צ'יף אגנס מולוסו, שירשה את תפ־קיד הצ'יף בסוטו הצפונית כאשר מת בעלה ב־1980, אמ־רה כי לפתע נוכחה שיותר ויותר אנשים נשרפים. מולו־סו, שהיתה מוכנה להסתבך בכעסם של השורפים, הקימה כפר מקלט לאנשים שהואשמו בכישוף. עשרים משפחות יושבו כך באחד ממחנות הפ־ליטים היוצאים דופן ביותר בעולם. "אמנם העלתה התנג־דות, אבל אנחנו צריכים להי־ות תקיפים וחזקים ולהשתמש בכוח שלנו", אמרה מולוסו בתגובה על הרטינות שהשמי־עו אנשים.

באמריקה / עקיבא אלדר

הבריחה של קלינטון?

אם הרפובליקאים ישמרו טינה לישראל על סגירה את הנשיא ביל קלינטון למסע במזרח התיכון, לא יהיה זה בגין החשיפה התקשורתית המוענקת למנהיג הדמוקרטי שבועיים לפני הבחירות החשובות לקונגרס, למשרות המושלים, ראשי ערים ושלל משרות ציבוריות. הרפובליקאים, כך לפי חות הם מספרים בתעמולת הבחירות שלהם, מצטערים שלקחו להם את קלינטון בעיצומה של מערכת בחירות כל כך לוהטת.

"ככל שקלינטון נמצא יותר בוואשינגטון", אומר ניוט גינגריץ', המצליף הקולני של סיעת האופוזיציה בבית הנבחרים, "כך הוא מוכיח לבריות את מדיניות הפנים, וזה רע לרוב המועמדים הדמוקרטים". העיתון השמרני "וול סטריט ג'ורנל" פירסם באחרונה מאמר שכלל מכתב מרומה של מועמד כזה לבית הלבן, שבו התנצל על שהחמיץ את הופעתו של הנשיא באזור הבחירה שלו. "חבר הקונגרס" הסביר שלצערו נזקק בדחיפות לטיפול שורש. הוא הרגיע את ידידו הנשיא, שהשיניים הן במצב מצוין, אלא שהגיע הזמן ל"טיפול שורש מונע".

בסוף השבוע שעבר הצטרף קלינטון למסע הבחירות של גיסו, אחיה של הילארי, המתמודד על אחד ממושבי בית הנבחרים המיועדים לפלורידה. הנשיא ופמלייתו נחתו במיאמי ביום שבו הנחית וורן כריסטופר את ז'אן ברטראן אריסטיד בפורט או פראנס. אפילו יוצאי האיטי המרובים בעיר לא הטריחו את עצמם לעצרת הבחירות של קלינטון-רודהם. פעילי המפלגה הצליחו לגרור למקום שלושה אוטובוסים. אלה השאירו את הכיסאות ריקים למחצה. ההזמנה מיצחק רבין והמלך חוסיין (שרצה בכל מחיר להקדים את המלך חסן ועידת קזבלנקה במרוץ אחר משקיעי חוץ) התמודדה עם גיוס תרומות למועמד לסנאט ממישיגן ולמועמד למושל איובה.

אין ספק שביקור ראשון במזרח התיכון, שבמרכזו חתימה על הסכם שלום בין ישראל לירדן, מבטיח לקלינטון יציעים מלאים. יועצי הנשיא אינם מתעניינים בצופי הטלוויזיה בירושלים ובעמאן. הם התחבטו ארוכות בשאלה כיצד יצטייר הביקור בעיני צופי התחנה המקומית בטקסס שטופת המבול ובעיני המובטלים בלוס אנג'לס. סקרי דעת הקהל (שכאן מתייחסים אליהם בכבוד השמור אצלנו לתוצאות הבחירות, לרבות קולות הימאים והחיילים) מלמדים שההצלחה הגדולה בהאיטי, השכנה שמעבר לכביש, הוסיפה קמצוץ לפופולריות של הנשיא. אמנם 47% מהאמריקאים מרוצים מתפקודו בנושאי חוץ – השיעור הגבוה ביותר מאז פברואר – אבל רק 44% תומכים עכשיו בקלינטון, שני אחוזים יותר מאשר בראשית ספטמבר.

הבית הלבן מצא את עצמו בדילמה מסובכת: אם קלינטון ייצא למזרח התיכון, יאמרו שהוא משאיר בשדה חברים פצועים, המשלמים את מחיר הזדהותם עמו. אחרים ילעיזו שהנשיא קפץ על ההזדמנות לשחרר את חבריו מנוכחותו הכפויה באזורי הבחירה שלהם. מזכירים כאן שאת נסיעתו של ריצ'רד ניקסון למזרח התיכון לפני 20 שנה ליוו שמועות על בריחה מווטרגייט. חקירת ווייטווטר עדיין בעיצומה. שומר ראשו לשעבר של המושל ביל קלינטון העיד זה עתה כי שמע אותו מפציר בבעליו של בנק בארקנסו להלוות 300 אלף דולר בסבסוד ממשלתי לאשת שותפם של הקלינטונים בעסקת המקרקעין.

מצד שני, אם ייודע שדחה את ההזמנה (והם יודעים שההזמנה שנשלחה מירושלים היא בחזקת הדעה לעיתונות), הוא יצטייר כמנהיג קטנוני, שמעדיף להתנשק עם ילדות כדי לגייס עוד כמה דולרים לטובת מושל מרילנד מאשר להתחבק עם מנהיגי המזרח התיכון באחת משעותיו הגדולות של האזור הזה.

קלינטון. הנסיעה למזה"ת טובה לדמוקרטים?

מעניין שהיועצים לא שומרים את דעתם לדיונים בבית הלבן. האסטרטג הפוליטי הוותיק, טוני קואלהו, צוטט ב"ניו יורק טיימס" לאמור: "אני חושב שמסע למזרח התיכון יעזור לנו". ראש צוות הבית הלבן, ליאון פאנטה, והיועץ הבכיר ג'ורג' סטפנופולוס אמרו שהביקור יוציא מנשיאותו של קלינטון את מיטבה. פעיל דמוקרטי ותיק הציע את האבחנה הבאה: הביקור הזה לא ישפיע על הבחירות במילווקי. מוטב שחברי הפמליה (הגדולה מדי) יזכרו שהשמחה באזור הזה מהולה בכאב גדול, ולא יהפכו את הביקור בו למסע בחירות.

היד נותרה באוויר

מי שלא האזין לחדשות הבוקר לא היה מאמין ששעות אחדות לפני כן חתמו המלך חוסיין ויצחק רבין על הסכם שלום בראשי תיבות בין ירדן לישראל. המצב עם מצרים ומרוקו לא נראה הרבה יותר מזהיר בהרצאות של המכון למדיניות במזרח התיכון. במוסד הפועל בחסות הסנאטור לשעבר ג'ורג' מקגוורן, לא הרחק מהבית הלבן, הצטרפתי לעיתונאי לבנוני ולעיתונאי אמריקאי בדיון עם אנשי תקשורת ערבים על עיתונות במשטרים דמוקרטיים. בין המאזינים – אורחי משרד ההסברה האמריקאי – היו עיתונאים מאלג'יריה, מתימן, מסעודיה, מהגדה המערבית, ממרוקו, מירדן וממצרים.

"ישראל היא תולדה של הקולוניאליזם המערבי", אמר המצרי, "ועד שתודו בכך ותתקנו את המעוות, לא נתקרב אליכם". המרוקאי האשים את ישראל בניסיון להביא למזרח תרבות זרה והתנגדות לשכנים. הגדיל לעשות האורח מירדן, עיתונאי בכיר, לבוש היטב, שדיבורו סדור ושקט. דווקא ביום הזה – אמר – כאשר מנהיגינו הולכים לחתום על הסכם שלום, אני מודיע כאן שאגודת העיתונאים שלנו אוסרת על כל שיתוף פעולה עם עמיתים ישראלים.

אני מקווה שבישיבה במחיצתי אינך מפר את החוק, ניסיתי להתלוצץ, והושטתי את ידי לעברו השני של השולחן. היד נותרה תלויה באוויר. מארגן האירוע ניסה לשכנע אותי אחר כך שהאיש לא הבחין בידי הקטנה.

קרטר ימשיך לנסות

ג'ימי קרטר לא זכה גם השנה להיכנס לרשימת הזוכים בפרס נובל לשלום, אבל מקומו מובטח כבר בספר השיאים של גינס. חמש פעמים לפחות היה הנשיא לשעבר מועמד לפרס ועוד ידו נטויה. מאטלנטה מדווחים שהפעם גדולה האכזבה במיוחד ועיתוני ג'ורג'יה אפילו כועסים. שוב גזל המזרח התיכון את הפרס מקרטר, המתווך של העולם, שמנע השנה מלחמות בקוריאה ובהאיטי.

קרטר עצמו סיפר שב-1978 הסבירו אנשי ועדת הפרס למליצי היושר שלו כי אפשר להעניק את הפרס ליחיד, לזוג או לארגון. התקנון, אמרו לו, אינו מאפשר לחלק את הפרס לשלושה. שושבין קמפ דייוויד, שכפף את ידיהם של מנחם בגין ואנואר סאדאת עד שחתמו על הסכם השלום הראשון, נשאר איפוא בחוץ.

16 שנה חלפו והמזרח התיכון נוטל שוב את הפרס, הפעם, כדי להבטיח שאיש מהישראלים לא ייעלב, מגמישים הנורווגים את התקנון ומחלקים אותו לשלושה. קרטר נער לב, אף שבראיונות לעיתונות אמר כי צפה שיצחק רבין ויאסר ערפאת יזכו בפרס. האדם השלישי, שמעון פרס, לא הובא בחשבון, שהרי אמרו לו שאי אפשר לחלק את השלל לשלושה. ההיסטוריון ארווין אברמס, מחבר הספר על פרס נובל, שהמליץ על קרטר לפחות שלוש פעמים, מבטיח ששמו הזה יונח על שולחנה של הוועדה גם בשנה הבאה. האם רבין וחאפז אל-אסד יגמלו לו אותו מטבע, ומה יאמר על כך ביל קלינטון?

משחקי ילדים בשיקגו

רשת הצעצועים הגדולה "Toys R US" הודיעה בשבוע שעבר כי הפסיקה לייצר ולשווק אקדחי צעצוע ושאר כלי משחית מפלסטיק. זה קרה לאחר ששוטרים הרגו "בטעות" ילדים ששלפו לעומתם רובי שעשוע. הניסיון לימד את אנשי החוק שלא לקחת סיכונים מיותרים. באותו יום השליכו ילדים בני 9 ו-11 פעוט בן חמש מחלון ביתו בקומה ה-14 של שיכון עוני בשיקגו. בחקירה סיפרו השניים שאריק מורס הקטן סירב לגנוב בשבילם סוכריות מהמזווה. לא מזמן ירה בן 11 משיקגו למוות בילדה ששיחקה בפארק. כעבור ימים אחדים הוצא הרוצח להורג בידי כנופיית ילדים יריבה. רובים ואקדחים אמיתיים נמכרים ברוב מדינות ארה"ב לכל דיכפין.

ועידת העיר

השקעות 95'

ועידת ההשקעות השנתית של ישראל

ההתפתחויות שחלו השנה בשוק ההון, במקביל לגידול הדרמטי באלטרנטיבות ההשקעה בישראל ובחו"ל - מחייבות את המשקיע המתוחכם להעריך מחדש את מדיניות השקעותיו ואת אופן פעולתו לקראת 1995.

בועידת השקעות 95' יציגו מיטב המומחים ואנשי המקצוע בישראל קשת רחבה של אלטרנטיבות השקעה, ינתחו את המשמעויות האופרטיביות של השינויים והמגמות החדשות בשוק, ויציגו כלי עבודה וטכניקות מתקדמות המיועדות לשפר את התשואה באפיקי ההשקעה השונים.

דיוני הועידה יעסקו הן בראייה הכוללת של המגמות בשווקים השונים והן בהמלצות קונקרטיות המיועדות לסייע בגיבוש וניהול מדיניות ההשקעות ברמה האסטרטגית והטקטית בשנת 1995.

מספר המקומות מוגבל, מומלץ להרשם בהקדם.

במקביל לועידה תתקיים תערוכת השקעות 95'

מלון הקונגרסים החדש - דן פנורמה תל אביב ■ ימים ד'-ה' 26-27.10.94 ■ 08:00-17:00

יום רביעי, 26 באוקטובר

08:00	התכנסות והרשמה
08:30	מגמות במחירי הנדל"ן הפרטי והמסחרי חיים גלנצר - מנכ"ל שמאות והנדסה
09:00	המסחר בבורסה לקראת 1995 דרור שליט - סמנכ"ל הבורסה לניירות ערך
09:30	איתור הזדמנויות השקעה בני"ע וקרנות נאמנות בארה"ב אדי שלו - מנכ"ל אוסקר גרוס
10:00	ניתוח מגמות בשוק המניות בישראל אהרון זלר - מנכ"ל זלר-אבלגון
10:30	הפסקת קפה
11:00	עד כמה יש להתבסס על דוחות כספיים לצרכי השקעה יאיר לפידות - מנכ"ל נשיונל קונסלטנטס
11:30	תכנון מס בעקבות הטלת המס על רווחי הון בבורסה רו"ח זאב פלדמן - משרד רואי חשבון בריטמן ושות'
12:00	יתרונות וחסרונות במעבר לשיטה האמריקאית למכירת הנפקות ישראל אפריימי - מנכ"ל דיסקונט חיתום וקידום עסקים
12:30	ניהול אפקטיבי של השקעות בשווקי ההון הבינלאומיים ישראל אינרא - ניהול השקעות
13:00	מדיניות המיסוי לקראת 1995 והשלכותיה על ציבור המשקיעים יורם גבאי - ראש מינהל הכנסות המדינה, משרד האוצר
13:30	ארוחת צהריים
14:30	טכניקות לניצול הזדמנויות השקעה בעת תנודות חדות בשוק ההון רמי תמרי - מנכ"ל מרץ השקעות
15:00	ניצול אפקטיבי של הטבות חוק עידוד השקעות הון מתי דוידוביץ - מנכ"ל מ.ד. עידוד השקעות הון בינ"ל
15:30	השקעות ישירות ועקיפות בקרנות הון סיכון ידין קאופמן - מנהל VERITAS VENTURE CAPITAL MANAGEMENT
16:00	"הבורסה השלישית" - ביצוע עיסקאות ני"ע מחוץ לבורסה דן נוריאל - מנכ"ל מאה
16:30	מהפכת המידע בשוק ההון יובל גולן - מנכ"ל תוכנה לענין

יום חמישי, 27 באוקטובר

08:00	התכנסות והרשמה
08:30	המס על הבורסה והשלכותיו עו"ד פרופ' אהרון יורן - האוניברסיטה העברית
09:00	שיקולים מרכזיים בקביעת אטרקטיביות של נייר ערך פרופ' יאיר אורגלר - יו"ר מעלות, החברה לדירוג ני"ע
09:30	משולחנו של המחוקק: הבורסה השניה, המס על הבורסה וסוגיות אחרות ח"כ סילבן שלום - יו"ר ועדת שוק ההון
10:00	הגנה על המשקיעים ותהליך הדיו דיליג'נס עו"ד רונית גרוס
10:30	הפסקת קפה
11:00	סיכויים וסיכונים בהשקעות בשוק המעוף ד"ר רפי אלדור - מנכ"ל מעופים
11:30	טכניקות לאיתור הזדמנויות השקעה בנדל"ן בארה"ב יהושע פרנקל - FRANKEL INTERNATIONAL REALTY
12:00	השלכות חוק קרנות נאמנות - על מנהלי הקרנות, הלקוחות ותעשיית הקרנות צבי סספק - מנכ"ל מיטב
12:30	התאמת תיק השקעות לתנודתיות בשוק ההון יוסי לב - ראש צוות מנהלי התיקים, פעילים חברה לניהול השקעות
13:00	המשבר האחרון בשוק ההנפקות והשלכותיו על שיקולי המשקיעים שמואל מרטלר - מנכ"ל כלל מנפיקים
13:30	ארוחת צהריים
14:30	ניצול הזדמנויות השקעה בנכסים מניבים עמוס גלזר - מנכ"ל אנגלו-סכסון
15:00	השקעות בשטחי האוטונומיה - היבטים כלכליים ומשפטיים עו"ד ד"ר אברהם אלתר
15:30	השקעה באג"ח להמרה - אמידת סיכונים וסיכויים באמצעות מודל אלטמן רמי אורדן - מנהל השקעות מנורה
16:00	טכניקות לביקורת ניהול תיקי השקעות יהודה מרסרו - מנכ"ל אתיקה
16:30	ניהול אסטרטגי של השקעות במטבע חוץ ניל בירנר - ד"ר ב. ברק יועץ פיננסי

באדיבות: הארץ שוקן   בשיתוף: בנק דיסקונט   בזקזהב goldnet שווקי הון

■ מחיר ליומיים: 495 ש"ח + מע"מ (סה"כ 579 ש"ח) ■ מחיר ליום אחד: 312 ש"ח + מע"מ (סה"כ 365 ש"ח)

מנחה: ברוך אסקרוב   ייזום והפקה: המכון הישראלי לעסקים

לפרטים והרשמה: 177-022-7177

פסי רכבת ביער הבוץ

האמן הישראלי דני קרוואן תיכנן אתר הנצחה בגורס – מחנה המעצר הגדול ביותר של שלטון וישי. התקשורת בצרפת בחרה להתעלם מחנוכת האתר, ויש הרואים בכך רק סימן נוסף לניסיונם של הצרפתים להתנער ממעשיהם בתקופה ההיא

מאת ניצן הורוביץ

גורס

במקום שעמד בו מחנה המעצר הגדול ביותר של שלטון וישי, בגורס, לא הרחק מהגבול הספרדי, משתרע היום יער עבות. שום שריד לא נשאר מהצריפים, מגדרות התיל וממגדלי השמירה. אפשר לסייר שעות בין העצים הענקיים בלי להעלות על הדעת שביער השקט והאפלולי הזה רוכזו רבבות בני אדם שהובאו לכאן מכל רחבי "האזור החופשי" של וישי בשל דתם, מוצאם ועמדותיהם הפוליטיות. בסך הכל הוחזקו כאן 65 אלף בני אדם בתנאים מחפירים: רעב, קור, צפיפות, והקשה מכל – הבוץ.

"הבוץ הנורא של גורס היה ידוע לשמצה בכל מחנות המעצר בצרפת", מספרת רנה קוארל, אחת הניצולות המתגוררת כיום בליון. "במשך חודשים היינו כולנו מכוסים בוץ, והאנשים מתו כמו זבובים". היא וחברתה, הנרייטה הגואנאואר, באו לכאן בסוף השבוע הקודם עם עוד עשרות ניצולים לטקס החנוכה של אתר ההנצחה, שהוקם לאחר מאבק קשה בשורה ארוכה של גופים. שתי הקשישות היהודיות מליון הגיעו לצרפת עם משפחותיהן בסוף שנות ה-30, לאחר שגורשו מגרמניה הנאצית. כשפרצה המלחמה, הם נחשבו לנתיני אויב ונעצרו. צרפת לא הכירה בהם כפליטים נרדפים. בתקופת וישי הועברו רוב היהודים בעלי הנתינות הזרה לידי הגרמנים ונשלחו לאושוויץ. רנה והנרייטה ניצלו.

המחנה בגורס הוקם ב-1939, וראשוני הכלואים בו היו אלפי פליטים מספרד וחברי הבריגדה הבינלאומית (בהם יהודים) שלחמו נגד כוחותיו של פרנקו. ב-1940 החלו להישלח למחנה יהודים רבים שנעצרו ב"אזור החופשי" של וישי על פי הוראות ממשלת פטאן. מלבדם היו עצורים במחנה פליטים בסקים, צוענים, אנשי מחתרת צרפתים, "אלמנטים חברתיים שליליים" (כמו פרוצות), קומוניסטים ועוד. אולם מלבד קומץ הניצולים וכמה צרפתים משוגעים לדבר, איש בצרפת אינו מכיר את המקום הזה – המסמל יותר מכל מקום אחר את מדיניות הרדיפות של המשטר הצרפתי בתקופת המלחמה. כשנשאל פרנסואה מיטראן לפני כחודשיים אם אין זה מן הראוי שצרפת תביע סוף סוף חרטה ממלכתית על פשעי וישי, ענה כי לרפובליקה הצרפתית אין שום חלק במעשי וישי, ומשום כך צרפת אינה צריכה להביע חרטה. "זה היה מיעוט אקטיווי שניצל את התבוסה כדי לבצע את הפשעים הללו. זו לא צרפת. לא ולא" אמר בהתרגשות.

אולם נראה שאפילו מיטראן חש כי אינו יכול לסכם בכך את העניין. האחריות של צרפת לפשעים כבדה מכדי שיהיה אפשר להתנער ממנה. המחנה בגורס, למשל, הוקם ביוזמה צרפתית, ואלה ששהו בו נעצרו וטופלו על ידי המשטרה הצרפתית. היה זה ממשל צרפתי שיזם את הרדיפות והעביר חלק נכבד מן העצורים לידי הגרמנים, ששלחו אותם למחנות ההשמדה. למרות כל ניסיונות ההתחמקות והטיוח במשך עשרות שנים, הרפובליקה הצרפתית אחראית למעשיה של "המדינה הצרפתית" של פטאן. משום כך נקבע המחנה בגורס לאתר משלושת האתרים בצרפת שהוקם בהם פרויקט הנצחה לנרדפים בתקופת המלחמה.

הפרויקט בגורס, שממומן בחציו על ידי ממשל צרפת ובחציו על ידי ניצולי המחנה, הופקד בידיו של האמן הישראלי דני קרוואן, שחלק מהעבודות הסביבתיות הידועות שלו ברחבי העולם מתמקדות ברדיפות הנאצים. "אני ממלא בזה את חובתי האנושית", אמר קרוואן בהתרגשות כשצעד על פסי רכבת באורך של 200 מטר, שהניח בין דגם בגודל טבעי של אחד מצריפי המחנה לבין רחבת זיכרון מוקפת בגדר תיל ועמודי עץ גבוהים עם פנסים. כל החומרים ששימשו להקמת הפרויקט הם אותנטיים משנות ה-40, לרבות פסי הרכבת, והאתר כולו מעורר אסוציאציה מיידית למחנה ריכוז, אף שלא נשאר בו שריד מהמחנה המקורי.

"קרוואן מראה בגורס את הקשר הישיר, שאפיין את כל המחנות בווישי, בין המעצר לבין ההשמדה", אומר ההיסטוריון הצרפתי קלוד להארי, שחקר את תולדות המחנה ואשר ספרו שימש בסיס להקמת הפרויקט. "הם היו מעוניינים שיישארו כאן רק עצים, אבל הפכנו עולמות, ועל אפם ועל חמתם הקמנו פה אתר זיכרון – לא רק לאלפים שמתו בגורס או שולחו מכאן להשמדה, אלא לכל קורבנות וישי". על השאלה למי כוונתו במלה "הם", עונה להארי: "אינך יכול לתאר לעצמך כמה אנשים בצרפת מעוניינים למחוק את התקופה הזאת".

צילום: ניל פרשל

פסל סביבתי – מחווה לעצורי המחנה בגורס

ואכן, הצרפתים, המצטיינים ביחסי ציבור של אירועים, לא טרחו להעניק לחנוכת האתר את הפרסום הראוי לה. התקשורת הארצית התעלמה מכך כמעט לחלוטין. "הבעיה הגדולה של צרפת היא האמונה שצרפת האמיתית היתה עם דה-גול בלונדון, ווישי היתה אירוע בסוגריים. אין שקר גדול מזה", אומרת הפרופ' ברברה ורמייר, היסטוריונית גרמנייה, המלווה זה שנים את ניצולי גורס.

בעבורה, אתר ההנצחה של קרוואן הוא מעין עדות למפעל חייה. "הפרויקט הזה יוצא מגדר הרגיל, בגלל השילוב בין רגישות היסטורית ופשטות גדולה", אומרת ורמייר. כעת היא מנסה להשפיע על אנשי המשרד לוותיקי המלחמה שישנו את נוסח הכתובת שנחרטה על לוח הזיכרון: "לזכר אלה שנכלאו מהמדינות שכבשו הנאצים". הכתובת מעוררת בה זעם: "הרי גרמניה לא נכבשה בידי הנאצים, והפליטים הגרמנים שעזבו את גרמניה היו יהודים או מתנגדים פוליטיים. עליהם לא מדברים משום שמדיניות המקלט בצרפת היתה שערורייתית".

גם היום, היא אומרת, יש בצרפת בעיה בנוגע למתן מקלט פוליטי. "למשל פרשת הסופרת תסלימה נאסרין, שהמוסלמים הקיצוניים בבנגלדש הוציאו עליה גזר דין מוות וצרפת הסכימה לתת לה ויזה ליום אחד בלבד. כאז כן היום, כל עניין המקלט הפוליטי מטופל באופן מתוסכל. ממש כמו ההתייחסות לעברו של מיטראן".

ואכן, הדיפוש התקשורתי בעברו הווישיסטי של מיטראן חושף התלבטויות של מדינה שלמה, שכמו נשיאה עדיין מתקשה להתמודד עם התקופה ההיא. מיטראן הסוציאליסט, חובב האינטלקטואלים וחביבם, מתגלה עתה כאיש ששורשיו בימין הקיצוני, חסיד של פטאן וידיד של רנה בוסקה. דמותו זו, כמו של רבים אחרים בצמרת הצרפתית, היא אולי ההסבר למדיניות הרשמית של צרפת במשך עשרות שנים כלפי וישי: "פיוס לאומי", גם במחיר של התעלמות כמעט מוחלטת מהפשעים.

אבל אנשים עקשנים כקרוואן מצליחים להבקיע גם את החומה הרשמית. "במקום הזה, שאתה רואה בו את העצים, עמדו הצריפים", מצביע קרוואן לעבר היער שלצד הכביש, "כאן, איפה שאנחנו נוסעים, השליכו כפריים לעצורים משהו לאכול, כמו מבקרים בגן חיות. והבוקר, בטקס, כשתזמורת הצבא הצרפתי ניגנה את המרסלייז – זה היה אחד הרגעים הקשים ביותר בשבילי, מכיוון שגם אנשי וישי ניגנו כאן את המרסלייז. רק שאז היתה לו משמעות אחרת לגמרי. היום אותו מרסלייז מסמל ניצחון הזיכרון, וזו בדיוק המטרה של הפרויקט הזה".

המטרה – שוודיה

מאת דורון סטניצקי

באחרונה פירסמה אורית שוחט מאמר מצמרר ושמו "מוכים לנצחיות" ("הארץ", 10.10) שעניינו נשים מוכות, בהקשר למקרה של כרמלה בוחבוט. יותר מכל התיאורים על הגיהנום ללא מוצא שבו מצאה בוחבוט את עצמה במשך 24 שנים ארוכות – הזדעזעתי דווקא ממסקנתה של הכותבת בסיפא של המאמר, כי "אין סיכוי רב לשינוי המצב".

לכאורה הצדק עמה, וכהוכחה לכך, באותן שעות ממש שבו ירד המאמר האמור לדפוס, נוסף לכרוניקה העצובה של נשים, קורבנות אלימות ביתית, גם המקרה של מכבה פסל, אשר נרצחה בידי בעלה השוטר.

אולם החודש קרה דבר מה במרחק אלפי קילומטר צפונית לגבולותינו שעשוי לשנות את התמונה. בשוודיה נערכו בחירות כלליות. בתום ספירת הקולות הסתבר כי מחצית מחברי הפרלמנט הבא יהיו נשים. אם נשכיל ליישם את הדגם השוודי אצלנו – ניתן יהיה סוף סוף להדביר את הנגע התרבותי של הפקרת שלומן וחייהן של נשים כה רבות.

את האמת הפשוטה שהדריכה את נשות שוודיה חייבות הנשים בישראל להחדיר למוחן אחת ולתמיד: הפתרון היחיד למצבן, ואין בלתו, הוא כוח פוליטי.

שום תהליך לא יעזור. לא עשרה מאמרים קורעי לב של אורית שוחט ולא עשר תוכניות רדיו מצמררות של שלי יחימוביץ' בנושא האלימות הביתית יביאו את המזור. רק כוח פוליטי נמו של נשים יוכל לחולל את השינויים הנדרשים בחקיקה, בשפיטה, בהגנה על נשים ובאכיפת החוק על גברים מכים.

תגובה

רק כניסה מאסיווית של נשים לפוליטיקה תביא קץ לאלימות הגברית נגדן

נשות ישראל חייבות לאמץ סיסמה חדשה: "המטרה – שוודיה". לא עוד שריון של חברות כנסת. לא עוד מינוי חברות כנסת בחסד. לא עוד קבלת טובות מהפוליטיקאים, המעניקים את הנשים כעטרות פרלמנטריות. רק דרישה לגיטימית ובלתי מתפשרת לקבלת ייצוג בכנסת כגודל הייצוג הנשי באוכלוסייה.

ששים נשים בכנסת יובילו לממשלה שבה יהיו כעשר שרות. בממשלה כזאת תמצא שרת האוצר בתוך חמש דקות את כל הכסף הנדרש להקים מעונות נוספים לנשים מוכות. בממשלה כזאת תפטר שרת המשטרה בתוך חמש דקות כל שוטר שלא טיפל כראוי בתלונתה של אשה מוכה. בממשלה כזאת תגיש שרת המשפטים לכנסת הצעת חוק שתרחיב את ההגדרה של הגנה עצמית על מקרים כמו של כרמלה בוחבוט. ראש ממשלתה של ממשלה כזאת תדחה על הסף הסכם בנוסח הצעה של ש"ס, המבטיחה את האפליה לרעה של נשים על פי חוקי הדת.

ששים נשים בכנסת יביאו לייצוג ריאלי של נשים בכל מוקדי הכוח במדינה כולל ועדות הכנסת, הוועדה למינוי שופטים, הצבא, המשטרה, בתי המשפט, ובכלל זה בית המשפט העליון.

הבשורה הטובה מכל היא שהדרוש שלעיל בהחלט ניתן להגשמה. לא רק מעצם קיומו של התקדים השוודי, אלא בגלל שהבחירות המקדימות לכנסת הבאה ייערכו על פי חוקי משחק חדשים לגמרי. רוב הסיכויים שהפעם יהיו אלה פריימריס פתוחים. זו הזדמנות פז למאות ואלפי נשים מכל שדרות העם להציג את עצמן כמועמדות לכנסת (במפלגות הקיימות, במיוחד בעבודה, בליכוד, במרצ ובצומת). רשימת נשים נפרדת תחטיא את המטרה. ככל שירבו מספרן כך יגדל הסיכוי לבחירתן. ככל שיותר נשים יקפצו למים הפוליטיים – כך תעמיק ההכרה אצל קהל הבוחרות (והבוחרים) שייצוג אמיתי לנשים הוא דבר בר השגה, ובעקבות ההכרה תבוא ההצבעה.

התנאי להגשמת החזון זה הוא שיימצאו הנשים שיובילו את המהלך. אלו יכולות לבוא מקרב נשים מובילות בישראל. נשים כגון אורית שוחט, שלי יחימוביץ', פנינה רוזנבלום, דורית ביניש, עידית לינור ורבות אחרות, חייבות במחילה מכבודן לצאת מהחממה, להיכנס למסכה הלוהט, ולעשות את העבודה בעצמן למען בנות מינן. כבן המין השני אני יכול לומר להן חד וחלק שגברים לא יעשו זאת בשבילן.

הכותב הוא מרצה לעסקים וכלכלה באוניברסיטת תל אביב

מדע / יבשם עוזגד

ליל האהבה של הפאלולו

האם הירח המלא רק שופך אור על מעשה האהבה, או שהוא גם מעורר ומתאם פעילות מינית? מה הקשר בין שעונים ביולוגיים לכתיבת שירה?

איור: נעמה בנזימן

עיתוי מעשה האהבה הוא אחד הגורמים המרכזיים המשפיעים על התהליכים האבולוציוניים השונים. כדי להבטיח שפעילות מינית תוביל להעברת גנים אל הדור הבא (שמבחינה אבולוציונית היא מטרת העל של כל בעלי החיים באשר הם) לא תמיד די בשאלה "אצלי או אצלך" ולפעמים יש להחליף אותה בשאלה "בזמן שלי או בזמן שלך". לפעמים צריך גם לצרף את שתי השאלות האלה. כך או כך, תיאום זמנים, או מקומות, או זמנים ומקומות כאחד, בין זכרים ונקבות, הוא תנאי הכרחי לרבייה מינית.

תצפיות שונות בעולם החי מציעות שכדי להבטיח את תיאום הזמנים הרצוי בין זכרים לנקבות מפעיל הטבע את אחד משיקויי האהבה החזקים ביותר העומדים לרשותו: אור הירח המלא. סגולתו מעוררת האהבה של הירח המלא ידועה היטב למשוררים, אבל נראה שהרבה לפניהם ידעו ויודעים זאת בעלי חיים רבים ושונים. בחלקים גדולים של עולם החי זריחת הירח המלא מתקבלת כמעין אות רב עוצמה לתחילתה של פעילות מינית מוגברת. בעלי חיים רבים מחכים בחוסר מעש מיני עד לקבלת האות הזה, המופיע אחת לחודש.

בשטחים פתוחים, שהתיעוש והעיור טרם הגיעו אליהם, אור הירח המלא הוא גורם חזק במיוחד. כשהוא מופיע, השטח כולו מואר היטב (אדם יכול לקרוא עיתון לאור הירח). לעומת זאת, בליל מולד הירח העלטה כמעט מוחלטת. באוקיינוסים ולידם הופעת אור הירח המלא מלווה בגיאויות חזקות במיוחד, שגם הן ממלאות תפקיד חשוב בחיי האהבה של בעלי חיים מסוימים.

האלמוגים, למשל, עוסקים בפרייה ורבייה בעיקר בלילות ירח מלא. בעלי חיים נייחים אלה (שבעבר נחשבו בטעות לצמחים ואפילו לדוממים) מסוגלים להתרבות בשתי דרכים: בהנצה, וגם ברבייה מינית. זכרים ונקבות של מיני בעלי חיים שונים חייבים להיפגש אלה עם אלה לצורך קיום מעשה האהבה הפותח את תהליך הרבייה המינית. אבל האלמוגים נטועים על מקומותיהם ואינם יכולים לנוע ולהיפגש אלה עם אלה. לפיכך, הם משחררים את תאי הרבייה, ביציות, וזרעונים, ב"תקווה" שהם ייפגשו אלה עם אלה, יתלכדו וייצרו יחד דור חדש של אלמוגים.

הסיכוי שזה מה שיקרה תלוי במידה רבה בעיתוי מדויק ומתואם של פליטת תאי הרבייה. פליטה בזמן אחד מתואם מעלה את סיכויי הפגישה. פליטה לא מתואמת מקטינה מאוד את הסיכוי הזה. כך יצאו האלמוגים לחפש להם גורם מתאם, ונראה שבחירתם הראשונית נפלה על הירח, המופיע ונעלם, מתמלא ונולד במחזוריות מדויקת, ואותו נראה בבירור גם על ידי פרטים מרוחקים זה מזה. אור הירח חודר ונראה היטב גם בעומק של כשלושים מטרים.

למעשה, ייתכן שהגורם מתאם הזמנים אינו אור הירח המלא, אלא מחזור הגיאות והשפל. ההפרש הגדול ביותר בין הגיאות לשפל מתחולל בליל הירח המלא ובליל מולד הירח (כלומר, פעמיים בחודש).

כלומר, שתי התופעות (אור ירח מלא והפרש מרבי בין גיאות לשפל) מופיעות יחד, ולכן עדיין לא ברור מי מהן משפיעה ומתאמת את זמני הרבייה. בכל אופן, עובדה היא שהאלמוגים משחררים את תאי הרבייה שלהם בלילה שלאחר ליל הירח המלא. התיאום ביניהם רב כל כך, עד שלעתים הפליטה מבוצעת באותה שעה ממש.

נראה שגם מינים אחרים של בעלי חיים מתאמים את פעילותם המינית על פי מחזור הירח. סרטנים שונים, למשל סרטני פרסת הסוס, יוצאים אל החוף לחפש להם בני זוג לפעילות מינית בלילות ירח מלא תוך שהם נעזרים בהפרשי הגיאות והשפל.

הסרטנים אולי מושפעים בעיקר מהבדלי הגיאות והשפל, אבל ציפורים נודדות למדו להתאים את עצמן לזמני האהבה של הסרטנים על פי אור הירח המלא (כאמור, השניים מופיעים באותה עת). כך, למשל, ציפורים נודדות, שמזהות את אור הירח המלא, נוהגות לסטות ממסלולן כדי להגיע לחוף הקרוב ולסעוד את לבן בביצי סרטנים טריות שזה עתה הוטלו והופרו.

מיני דגים אחרים נוהגים להתאסף בלהקות ענק לאורך החוף בלילות ירח מלא והפרשים מרביים בין גיאות לשפל. בכינוסים האלה מפרים הזכרים את ביציות הנקבות, המושארות עד לבקיעתן בגומות בקרקע הים הרדוד.

דוגמה בולטת לצורך הנואש בתיאום זמנים מיני אפשר לראות באורחות חייה של תולעת החיה באיי פיג'י שבאוקיינוס השקט. תולעת זו, הקרויה פאלולו, יכולה לעסוק בפרייה ורבייה פעם אחת בשנה בלבד. מכאן, שכל החמצה עלולה להיות משמעותית מאוד במה שקשור לריבוי הטבעי של אוכלוסיית הפאלולו. סדרה של החמצות אחדות יכולה למעשה להחריץ כליה על המין כולו. האפשרות הזאת נמנעת הודות לתיאום הקשור כנראה להופעתו ולזיהויו של אור הירח המלא. התיאום במקרה הזה מדויק כל כך עד שהוא מאפשר למעשה לחזות מראש את המועד שבו יחול ליל האהבה השנתי של הפאלולו. ואכן, לחוות שנה אחדים בסמואה מציינים את המועד הזה כאירוע תיירותי וכלכלי מומלץ (תאי הרבייה של הפאלולו נחשבים בסמואה למעדן, ובליל האהבה של התולעים יוצאים דייגים רבים לאסוף כמויות גדולות ככל האפשר שלהם).

למעשה, אור הירח אינו משמש רק כאות לזמני אהבה, אלא גם כאות המזהיר מפני סכנה (שהוא עצמו גורם אותה). אור הירח המלא בהיר פי 36,000 מאורו של הכוכב סיריוס, הבהיר בכוכבים הנראים מכדור הארץ. וכך, טורפים רבים למדו לנצל אותו לתועלתם. ליל הירח המלא נעשה איפוא לליל ציד רבתי, ובעלי חיים שונים שחייהם יקרים להם למדו לזהות אותו כאות של סכנה מיידית. רבים מבעלי החיים האלה למדו להסתתר ולהימנע מלצאת אל השטח הפתוח עד שיעבור זמנו של הירח המלא. עם אלה נמנים מינים של עטלפים אחרים, עכבר הקנגרו, ואפילו מינים שונים של חרקים.

על פי השערות אחרות, שרידים מסוימים מהשפעת הירח על חיי האהבה נותרו גם אצל בני אדם מודרניים. דוגמה לכך אפשר אולי לראות במחזור הביוץ החודשי של האשה. ייתכן שמחזור זה, כמו גם העובדה שאנשים כותבים שירים על הירח (או בהשפעתו), נובעים ממעין "מסורת ביולוגית" שמהימים הרחוקים ההם, במורד האבולוציה, שבהם אור הירח המלא תיאם את חיי האהבה של אבות האדם הקדמונים. מכל מקום, בהווה הרווי גירויים ואילוצים מלאכותיים (ונוכח הזמינות המינית הכמעט תמידית שהתפתחה באדם המודרני), נראה שהשפעת הירח המלא על פעילותם המינית של בני האדם, גם אם היא קיימת, הרי שהיא כמעט לא מורגשת.

כך נראה שאור הירח המלא, או הפרשי הגיאות והשפל, נותנים אות לפעילות מינית, אך לא רק מינית, לאורך ולרוחב עולם החי כולו. אבל מה קורה כאשר עננים מסתירים את הירח, או, למשל, כאשר סרטנים מצויים מחוץ למים או מתחת לחול קרקע הים? בניסויים שנועדו לענות על השאלות האלה הוחזקו סרטנים במכלי מים במעבדה, בתנאי תאורה אחידים. התברר שעל אף חסרונם של הגיאות, השפל ואור הירח המלא, התעוררו בעלי החיים האלה לפעילות מינית בדיוק כמו בני מינם שבטבע, כלומר, בדיוק בליל הירח המלא – שהם לא יכלו לראותו ולא ידעו עליו. עם זאת, מידת הדיוק וההתאמה בפעילותם של בעלי חיים שהוחזקו בתנאי מעבדה אחידים פחתה בהדרגה ככל שחלפו חודשים רבים יותר מאז ראו באחרונה את אור הירח.

ממצאים אלה העלו השערות, שלפיהן בעלי החיים שפעילותם המינית מתואמת על פי מחזור הירח, אינם תלויים ישירות באור הירח. במקום זה, ייתכן שהם משתמשים באור הירח (או בהפרשי הגיאות והשפל) לכיוונו ולכיולו של שעון ביולוגי פנימי כלשהו. לפי ההשערה, שעון זה הוא המכוון המתאם את הפעילות המינית, אך הוא עצמו זקוק לכיוון, ל"מתיחה" ולכיול מתמידים. פעולות אלה מבוצעות בכל פעם מחדש, בהתאמה להופעת הירח המלא, או להפרשי גיאות ושפל מרביים.

היכן מצוי השעון הביולוגי הזה? כיצד הוא פועל? האם הוא דומה לשעונים ביולוגיים אחרים דוגמת השעון הביולוגי המכוון את זמני השינה והערות בבני אדם? ההנחה המקובלת היא ששעון השינה והערות ממוקם בהיפותלמוס שבמוח. אלא שלאלמוגים, למשל, אין מוח ובכל זאת נראה שיש להם שעון ביולוגי שמתאים למחזור הירח. לפיכך, רבים מהחוקרים המבקשים לחשוף את השעון הביולוגי הזה מאמינים שהוא מהווה מערכת בסיסית המצויה בתוך תאים מסוימים של בעל החיים. במלים אחרות, ייתכן שמדובר במנגנון מולקולרי שהתפתח באחד מהשלבים הראשונים של התפתחות החיים. ייתכן גם שלא מדובר בשעון אחד, אלא במערכת שעונים התלויים זה בזה בקשר היררכי. ההשערות האלה, לפי שעה, מונחות על שולחנות מעבדה רבים כשהן מעוטרות בסימני שאלה.

שלום על כל ישראל

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

עוד בשנת 1929 נחשפו שרידים מבית הכנסת בג'רש, לא הרחק מעמאן, ובו כתובת יהודית אקטואלית לימינו

במרחק של כ־35 ק"מ מצפון לעמאן, כ־600 מעל פני הים, נמצא הכפר הירדני ג'רש. הכפר שימר את שמה השמי של העיר ההלניסטית־רומית גרש, או גראסה ביוונית. חשובי חוקרי המערב, וכהם זטצן (ב־1806), בורקהארדט (ב־1812) ובקינגהאם (ב־1816), הגיעו בראשונה לסיור באזור בראשית המאה ה־19. חוקרים אלה דיווחו לעולם על קיומם של שרידים ארכיאולוגיים מרשימים בלב הגלעד.

החל מסוף שנות ה־70 של המאה הקודמת החלו חוקרים רבים לפקוד את האזור ופתחו בתיעודם של השרידים. התברר שאתר התרבות משתרע על שטח של כ־800 דונם, שטח הגדול במעט מהעיר העתיקה של ירושלים. אלא שהעיר, שרעכה לאחר הכיבוש הערבי במאה השביעית לסה"נ, הפכה לתל חורבות, ורק שרידיה בותרו בשטח.

החל בשנת 1925, תחת השלטון הבריטי, החלו בחפירות יסודיות ובמלאכת שיקום ושחזור של העתיקות. מאז באו למקום משלחות ארכיאולוגיות שונות מחו"ל, החפירות וחלקים נכבדים ממבני העיר העתיקה. אם אם הפכה ג'רש לאתר מסוקרי הארכיאולוגיה הירדנית, שנייה אולי רק לפטרה בעושר שרידיה.

גרש נמצאת בלב עמק רחב ידיים פורה ושופע מים, ולפי המסורת היא נוסדה בידי אלכסנדר מוקדון במאה ה־4 לפנה"ס בשביל חיילים יוונים משוחררים. הם גם גרסו כי מקור השם השמי, גרש, גזור מלשון יוון, גרונטס, קשישים, כלומר, ותיקי מלחמה משוחררים.

לימים, תחת שלטון הסלווקים במאות ה־3–2 לפנה"ס הוסב שמה לאנטיוכיה, על שמו של המלך אנטיוכוס.

אלכסנדר ינאי, המלך החשמונאי, שכבש את העיר סמוך לשנות ה־80 של המאה הראשונה לפנה"ס, מת במלחמה על אחת מבנותיה, היא רגב. אבל גרש לא החזיקה מעמד זמן רב תחת שלטון יהודי. בשנת 63 לפנה"ס, בעת ביקורו של המצביא הרומי פומפיוס באזור, לאחר חדירת האימפריה הרומית למזרח התיכון, הוא הקים את מערך הערים ההלניסטיות, שנודע לימים בכינוי הדקאפוליס, והיינו "ברית עשר הערים". אלו היו ערים בעבר הירדן המזרחי – למעט אחת שהיתה ממערב לירדן, היא בית שאן – אשר זכו למעמד של ערים עצמאיות.

העיר זכתה עתה תנופת פיתוח עצומה, וזאת בשל ישיבתה על דרכי המסחר העיקריות שחצו את עבר הירדן המזרחי. במשך כמה מאות שנים שיגשגה העיר מבחינה כלכלית והשרידים העומדים על תלם עד עצם היום הזה מעידים כי תושביה ידעו לתרגם את הכנסותיהם לשפת הבנייה הפארתית.

העיר מוקפת חומה שהיקפה כארבעה ק"מ, עוביה 3 מטרים, ובה 100 מגדלי שמירה. יש בה ארבעה שערים ראשיים ועוד שני פשפשים, כ מספר השערים של חומת סולימאן בירושלים העתיקה, המאוחרת לה במאות שנים.

לפי מיטב מסורת התכנון ההלניסטי־רומי, חוצים את העיר רחוב אורך ראשי (קרדו) ורחוב רוחב ראשי (דקומנוס). לאורכו של הקרדו נמצאים שני מבני מזרקה (נימפיאון) המוקדשים לגרבה רב, והם מהיפים המרשימים באתרי העיר מן התקופה הקדומה. ראשיתו של הקרדו בשער שבדרום של העיר הרומית והוא יוצא מרחבה סגלגלה מוקפת עמודים, שהיא סמלה של העיר לימינו. שם, בדרום, נמצאים שרידיו של תיאטרון מפואר, ששוקם ושוחזר ומשמש למופעים בימות הקיץ. תיאטרון נוסף קטן יותר במעמדו נמצא בצפון העיר, והוא שימש אולי כאודיאון, תיאטרון למופעים מוסיקליים.

סמוך לתיאטרון הצפוני ומדרום לו נמצא מערך מבני דת ההדר לך ונחשף בשנים האחרונות בידי משלחת איטלקית. זהו מתחם מקדש האלה ארטמיס, האלה המפרת בית של העיר גרש. מתחם זה מגיע בשטחו ל־34 אלף מ"ר, והוא מן הגדולים והמרשימים שבמתחמים הקדושים בעולם ההלניסטי־רומי של אגן הים התיכון המזרחי. ממנו מתחילה דרך התהלוכות, דרך רחבה סלולה באבן שרחבה 11 מטרים ואורכה יותר מ־500 מטרים. ראשיתה במערכת שערים מרשימים (פרופילאה), שגם היום, בהריסותה, היא מרשימה ביותר. גם מחוץ לעיר מצויים כמה שרידים, כמו ההיפודרום (מגרש מרוצי סוסים), וסמוך לו קשת ניצחון מרהיבה שבנה הקיסר אדריאנוס. בעיר עצמה מצויים שרידי כמה בתי מרחץ ואזור מגורים.

גרש המשיכה להיות אחת הערים העשירות והחשובות גם בימי השלטון הביזאנטי (המאות ה־4–7 לסה"נ). הדבר בא לידי ביטוי בבנייתם של קתדרלה וכמה כנסיות חשובות. שרידיהן של הללו נחפרו ושוקמו והן ממיטב התגליות של התקופה הנוצרית בגרש.

תחת השלטון הביזאנטי התקיימה בגרש גם קהילה יהודית. לזו היה במקום בית כנסת, שלימים, במאה ה־6 לסה"נ, הופקע מן היהודים ועליו נבנתה כנסייה גדולה. בחפירות שנערכו בשנת 1929 נחשפו שרידים מבית הכנסת, ובו רצפת פסיפס מהודרת המתארת את מצעד החיות לתיבת נוח, ויותר מכך – כתובת יהודית עשויה פסיפס, אקטואלית לימינו אלה, ובה נאמר: "שלום על כל ישראל, אמן אמן סלה".

בית בלוע הר הגעש

חיזוי מוצלח של פעילות געשית איפשר את פינוים מבעוד מועד של 30 אלף תושבים מהעיר רבאול שבגיניאה החדשה. במקום צפויה ההתפרצות הגעשית הגדולה זה אלף שנים

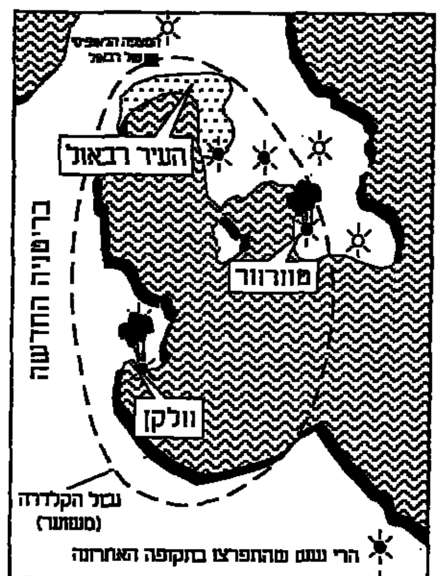

הצלחה מרשימה בחיזוי התפרצויות געשיות ורעידות אדמה שנלוות אליהן נרשמה באחרונה לזכותם של גיאולוגים מגיניאה החדשה. הודות לחיזוי פונו מבתיהם כ־30 אלף בני אדם בעיר רבאול, שבאי בריטניה החדשה. 18 שעות לאחר מכן התחוללה באזור רעידת אדמה חזקה ואחריה התפרצו שני הרי געש סמוכים. החיזוי התבסס על מדידת שינויים בקצב ההתחוללות של רעידות האדמה החלשות באזור. רעידות אדמה חלשות, שקשה לחוש בהן ללא מכשירי מדידה מדויקים, מתחוללות (בכל מקום) דרך שגרה. הגיאולוגים מהמצפה הגיאופיסי של רבאול תיעדו במשך שנים אחדות את קצב התחוללותן של הרעידות האלה, דבר שאיפשר להם להבחין בהאצה מסוימת בקצב. ההאצה לוותה גם בעלייה קלה בעוצמה הממוצעת של הרעידות. השילוב בין שני השינויים האלה פורש על ידי הסיסמולוגים כמדע מקדים על פעילות געשית מתפתחת. החיזוי שביצעו על סמך הפרשנות הזאת הוכח כאמור כמוצלח.

העיר רבאול ממוקמת למעשה על שפתה הפנימית של קלדרה, שהיא בור התמוטטות וולקני הנפתח לעתים באזורי געש. לעתים, בהתפרצויות וולקניות אנרגטיות במיוחד, חלק מהחומר הוולקני מתפרץ ונפלט החוצה אל האטמוספירה או אל פני השטח. החומר המתפרץ והנפלט משאיר מאחוריו חלל. בהמשך התהליך דפנות הלוע של הר הגעש מתמוטטות אל תוך החלל הזה. כך נוצר מעין לוע ענקי חדש. קלדרה יכולה להיווצר כתוצאה מהתפרצות חד פעמית חזקה במיוחד, או כתוצאה מסדרת התפרצויות געשיות. ההתמוטטות יכולה לפעמים לחסום את "צינור הפליטה" של הר הגעש המקורי. במקרים כאלה נוצרים לעתים מעין מעקפים המאפשרים לחומר הוולקני לעלות ולצאת החוצה. משמעות התהליך הזה היא למעשה יצירתם של הרי געש חדשים הפזורים בשרשרת על שפת בור ההתמוטטות של לוע הר הגעש המקורי (בהיקף הקלדרה).

מלבד הקלדרה של רבאול ידועות כיום קלדרות נוספות שבהן (בהיקפן) מתחוללת פעילות געשית עכשווית. בין אלה אפשר למנות את העמק הארוך בקליפורניה והפארק הלאומי האמריקאי ילוסטון.

העיר רבאול ממוקמת איפוא בתוך שטחה של קלדרה שנוצרה בהתפרצות געשית ענקית לפני כ־1,400 שנה. על שפתה של אותה קלדרה מצויים כיום הרי געש אחדים. שנים מהרי הגעש האלה, וולקן וטוורור, התפרצו לפני כחודש (ההתפרצות הקודמת של שניהם התחוללה ב־1937, ואז נהרגו בעיר ובסביבתה יותר מ־500 בני אדם). במהלך ההתפרצות האחרונה שילחו שני ההרים תמרות אבק, עשן ואפר לגובה של כ־30 קילומטרים. בימים שלאחר מכן כוסו העיר והאזור כולו בשכבת אפר שהגיעה לעובי ממוצע של 30 סנטימטרים. משקל האפר גרם להתמוטטות גגות אחדים בעיר.

גיאולוגים מודרניים לא צפו במאה הנוכחית בהתפרצות געשית חזקה דיה שהביאה להיווצרות קלדרה (האירוע הגעשי האחרון מסוג זה התרחש לפני יותר מ־1,000 שנים). אבל קיים חשש שהתפרצויות האחרונות על שפת הקלדרה של רבאול מבשרות את התקרבותה של התפרצות ענקית כזאת העלולה לבלוע את העיר כולה. התפרצות בממדים כאלה עלולה לשלח אל האטמוספירה כמויות ענק של אפר וולקני, דבר שעלול להשפיע על האקלים ועל כמויות המשקעים במקומות שונים בעולם.

דרושה: מדיניות מדעית

הערב ייפתח בירושלים כינוס בינלאומי שיתמקד בבחינת מודלים אפשריים של תמיכה לאומית במחקר מדעי (בסיסי ויישומי). הכינוס מתקיים ביוזמת ובארגון האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, וישתתפו בו נציגים בכירים העוסקים בקביעת מדיניות מדעית של 11 מדינות.

בין הבאים לכינוס פרופ' תומס בלונדל, יו"ר הוועדה לביוטכנולוגיה ולמחקר ביולוגי באנגליה; פרופ' הרברט קורין, לשעבר שר המדע של צרפת, פרופ' אומברטו קולומבו, לשעבר שר המדע, המחקר הטכנולוגיה והחינוך הגבוה של איטליה; ד"ר מילדרד דרסלהאוס, האחראית על ניהול התקציב באקדמיה האמריקאית למדעים; ד"ר אבדג'ייקי מנון, לשעבר שר המדע של הודו, וכן יועצים ומנהלים בכירים של מערכי מדע לאומיים באירופה, באסיה ובארה"ב. אליהם יצטרפו חברים באקדמיות למדעים של המדינות המשתתפות.

הכינוס נועד לשמש חלק מתהליך בחינה והערכה מחודשת של מדיניות המחקר בארץ. כיום נהוגה בישראל מדיניות של ביזור המכבידה על מיפוי מערך המחקר ברמה הלאומית. מדיניות זו מקשה במידה מסוימת על שליטה באיזון הרצוי שבין המחקר הבסיסי למחקר היישומי בארץ. היא מזכירה את המדיניות האמריקאית, אלא שספק אם היא מתאימה למדינה בגודלה של ישראל. בנוסף לכך, בארה"ב האקדמיה הלאומית למדעים עוקבת אחר מערך המחקר הלאומי, דבר שלא נעשה בישראל.

במסגרת הכינוס יבחנו המשתתפים מודלים אפשריים שונים לניהול מדיניות לאומית בתחומי המדע השונים. ייסקרו בעיקר מודלים שיושמו או מיושמים במדינות שונות, ייבחנו היתרונות והחסרונות של כל מודל, ותוערך מידת התאמתו האפשרית לישראל. הכינוס עשוי לשמש שלב חשוב בבחינת המדיניות המדעית העכשווית של ישראל והתאמתה למאה הבאה שתאופיין בין היתר בשיתוף פעולה בינלאומי גובר גם בתחום המחקר המדעי.

כמו כן יידונו דרכים להערכת איכותו של מחקר בסיסי, ויוצגו סקרים אחרים שנערכו לבחון, בשיטות שונות, את איכות המחקר הבסיסי בישראל. מחקר יישומי אפשר אולי למדוד על פי מספר הפטנטים הנרשמים כתוצאה ממנו. לעומת זאת, לא ברור כיצד אפשר למדוד איכות של מחקר בסיסי. דרך אפשרית אחת לעשות זאת מבוססת על מספר הציטוטים של דו"חות מחקר שמפרסמים על ידי חוקרים ישראלים. על פי מדד זה, המחקר הרפואי בארץ נופל במידה רבה מרמת האיכות הממוצעת של המחקר הרפואי בעולם. לעומת זאת, המחקרים הישראליים בפיסיקה ובכימיה עולים בהרבה על ממוצע האיכות העולמי בתחומם. בתחומי הביולוגיה השונים חלה באחרונה ירידה מסוימת במיקומו של המחקר הישראלי בטבלת האיכות העולמית, אך המחקר הישראלי בתחום זה ניצב עדיין מעל לממוצע העולמי. קיימים חילוקי דעות בשאלת יכולתו של מדד כמות הציטוטים לשמש למדידת איכות במחקר בסיסי, ובכינוס ינסו המשתתפים לגבש דרכים שונות לביצוע סקרים ומדידות בתחום זה.

הכינוס ייפתח הערב בקבלת פנים במלון המלך דוד בירושלים. הדיונים יחלו מחר, באולם האקדמיה הלאומית למדעים. במושב הפתיחה ישתתף לפי המתוכנן גם ראש הממשלה, יצחק רבין.

בארגון הכינוס שיתפה האקדמיה למדעים פעולה עם קרן רבסון. קרן רבסון תרמה חמישה מיליון דולר וסייעה לגיוס 15 מיליון דולר נוספים, ובכך הביאה ליצירת הקרן הישראלית הלאומית למדע, שהונה 20 מיליון דולר, והמנוהלת על ידי האקדמיה הלאומית למדעים.

75 שנות הארץ / 21־23 באוקטובר

1943

מאסר כל יהודי צרפת

...הגרמנים הודיעו לממשלת וישי שהם עומדים אפוא לנקוט מיד את הצעדים הבאים: ...(ד) כל היהודים וכן זרים אחרים אשר יחשדו על רגשות אנטי גרמניים ייאסרו.

אחרוני יהודי הולנד

לונדון, 21 (ר). 5000 היהודים שנשארו בהולנד נלקחו מאמסטרדאם למחנה ריכוז בוד־אסטנבורג ב־26 בספטמבר.

1967

טובעה המשחתת אילת

המשחתת "אילת" של חיל הים הישראלי טבעה אמש במימי הים התיכון מול רומני, שעל החוף הצפוני בסיני לאחר שנפגעה בטילים שנורו עליה מספינות טילים מצריות...

כעבור זמן קצר טבעה האניה ועל פני השטח, בים ובאוויר החל מבצע הצלה רב ממדים...

1973

21.10.73

נפגעו סוללות טילים

כוחות צה"ל הפועלים במדבר מעבר לתעלה הרחיבו את השטח שבשליטתם ופגעו קשה ביחידות שונות של הצבא המצרי, כולל סוללות טילים... בחזית הצפון שרר אתמול שקט יחסי, לאחר שביום ו' נהדפו 3 התקפות של כוחות סוריים, עיראקיים וירדניים.

22.10.73

אש על הצירים לקהיר

השטח שבשליטת צה"ל ממערב לתעלה הורחב אתמול עד לכ־40 ק"מ מדרום לצפון. שני צירי התנועה הראשיים מן הבירה המצרית לתעלת סואץ, נמצאים תחת אש כוחותינו.

22.10.73

הצעת ארה"ב וברה"מ: הפסקת אש

וואשינגטון, 21 (אי־פי). הבית הלבן הודיע הלילה שארה"ב וברה"מ הסכימו על גישה משותפת לשלום במזה"ת ודורשים את כינוס המיידי, עוד הערב, של מועצת הבטחון... מצפים שמועצת הבטחון תתכנס הלילה בשעה 0300 לפי שעון ישראל ותקרא להפסקת אש באותן נקודות שהצבאות יעמדו בעת שהפסקת האש תיכנס לתוקפה.

23.10.73

הופרה הפסקת האש

נכבשו מוצבים בחרמון

אמש בחצות עדיין נמשכה האש המצרית במקומות רבים לאורך התעלה. הפסקת האש שנתקבלה על ידי ישראל ומצרים הופרה על ידי המצרים כמה פעמים. בחזית הסורית שרר שקט עם רדת החשכה לאחר שכוחות צה"ל – צנחנים וגולני – כבשו בקרב עקוב מדם את מוצב החרמון ושני מוצבים סוריים השולטים מעליו.

כל הציטוטים לקוחים מגיליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסומו

עורך: אוריאל רייכגולד

הבימה – התיאטרון הלאומי
הקאמרי של תל אביב
חיפה – התיאטרון העירוני
תיאטרון באר שבע
בית ליסין
האופרה הישראלית – ת"א

גלריה

התעמלות בוקר

1. מה שם סרטו הראשון של אלפרד היצ'קוק?
2. איך מוגדרת חברות בסרט "צומת מילר" של האחים כהן?

(התשובות בעמ' 6ב)

האם ביל והילרי מאושרים

ביוגרפיה חדשה מציגה את הרוזוולטים כמעמידי פנים שהצליחו להסתיר מעיני האמריקאים נישואים קשים, גם בזכות עיתונות סובלנית. אבל גם היום העיתונות אינה יודעת מה אופיים האמיתי של נישואי הקלינטונים

• פרנקלין ואלינור רוזוולט. נכים מבחינה רגשית, ובודדים

מאת אוואן תומס

ניו־יורק

תארו לעצמכם מה היתה עושה התקשורת המודרנית מתמסריס הבאים: הנשיא לא שוכב עם אשתו זה עשרים שנה. הוא מעדיף את מזכירתו החיה בבית הלבן, בעיקר כשהיא לובשת כותנות לילה אקזוטיות בשמלות ערב, ומשמשת מארחת למשחקי הפוקר של הבוס עד שעות הלילה הקטנות. הנשיא גם מתרועע עם נסיכה סקנדינבית יפהפייה ובעלת חיוך מטורפש, המוציאה את המזכירה הקבועה מדעתה (המזכירה, חולה ומדוכאת, מנסה או להצית את עצמה).

בינתיים שוקעת הגברת הראשונה באהבתה האובססיבית לרדיקל צעיר, הנוטה למצבי רוח משתנים. הבזיון האמריקאי מצדתת לשיחותיהם ומעביר את המידע לנשיא, שמחליט לשלוח את הצעיר לשליחות ברחום האוקיינוס השקט. חברותיה של הגברת הראשונה בעלות תספורת קצוצה וחליפות גבריות. אחת מהן, לסבית ששוקלת 98 ק"ג ומעשנת סיגרים, גרה בבית הלבן, וכמוה גם יועצו הראשי של הנשיא, שלפי השמועות שוכב עם הגברת הראשונה.

ברוכים הבאים איפוא לביתם של אלינור ופרנקלין רוזוולט, כפי שהוא מתואר, פחות או יותר, בביוגרפיה החדשה של דוריס קירנס גודווין "No Ordinary Time" (הוצאת סיימון ושוסטר, 759 עמודים, 30 דולר). גודווין, שחקרה את נשיאותם של ג'ונסון וקנדי (ומשפחתו), מציגה בספרה החדש מבט רחב־היקף על נושאים כמו אופי (המלה המרכזית היום בפי האמריקאים הבוחנים את אמינותם של נשיאיהם), סגנון מנהיגות ותפקיד העיתונות בתקופת נשיאותו של רוזוולט.

סגנון מנהיגותו של רוזוולט, כפי שמתארת אותו גודווין, עודד את ההרחקה והצביעות של המעמד הבינוני המשכיל. בני הזוג רוזוולט, כפי שגילו כמה ביוגרפיות, היו נכים מבחינה רגשית ובסופו של חשבון בודדים. רוזוולט אהב לשתות, לעשן ולהעמיד פנים, ולא היה "מתוכנן לילד הפנימי שבו", כדברי גודווין. אבל הוא עזר לנצח במלחמת העולם השנייה. אלינור לא היתה מסוגלת לאהוב אותו באמת, אבל נהגה לצאת למאבקים חברתיים, שאותם ניהלה בהצלחה רבה.

רוזוולט היה קנאי לפרטיותו, דבר שהיום אי אפשר להעלותו על הדעת. עיתונאים באותם ימים אמנם ריכלו עליו, אבל לא כתבו על חייו (ומתברר שאף פעם לא מאחורי. עובדה. גודווין מכרה את ספרה לסדרה, שתפיק ממנו מיני סדרה). רוב האמריקאים לא ידעו שנשיאם נכה. ב־12 שנות נשיאותו לא פורסם אפילו צילום אחד שלו בכיסא גלגלים. צלם שחרג מהכללים היה עלול לגלות שמצלמתו הופלה "שלא במתכוון" על הרצפה. חייו הפרטיים ויוצאי הדופן של הנשיא, שהעיתונות יכעה עליהם הכל, הוסתרו מעיני הציבור עד רגע מותו, כשלצדו ישבה אז אהובתו ולא אשתו.

עם זה, אפשר בהחלט לטעון שהשתיקה סביבו פעלה לטובת הציבור. רוזוולט, שהיה מוגבל פיסית בגלל השיתוק שסבל ממנו, חש שהוא זקוק לחברת נשים מעריצות, שאיתן נהג לפלרטט תוך כדי עימותיו עם היטלר. אלינור, שקודם כבר בה אביה האלכוהוליסט ולאחר מכן בעלה, היתה מסוגלת, כך אמרה, לחוש תשוקה רק כלפי נושאים חברתיים. היא היתה "קוץ בתחת" של בעלה, אבל גם מצפונו בנושאים חברתיים.

קוראי הספר וצופי הסדרה שהפיקה רשת הטלוויזיה הציבורית, ואשר הוקרנה בארה"ב ב־11–12 באוקטובר במשך 14.5 שעות, לא יכלו שלא לשים לב לדמיון בין הרוזוולטים והקלינטונים: שני הנשיאים להוטים לשאת חן, רהוטי דיבור, אופורטוניסטים וקצת הולקלקים. שתי הגברות הראשונות עצמאיות, מוסרניות ונחושות לעשות טוב. אבל הרוזוולטים השיגו הרבה, בעוד הקלינטונים, לפחות עד כה, השיגו מעט.

כמובן שהאתגרים אז היו שונים. הפשיזם והשפל הכלכלי דרשו מעשים נועזים. העיתונות היתה אז סובלנית יותר ובמידת מה גם עצלנית. רוזוולט אף מילא פעם את מקומו של עיתונאי שנעדר, כשהוא כותב בעצמו את סיפורו. היחסים הניבוזיים עם העיתונות יכלו להיתפס כלא מזיקים כל עוד שאפו רוזוולט וצ'רצ'יל להביס את הנאצים, אבל עם ג'יי. אדגר הובר, למשל, השיטה הזאת לא פעלה.

אולי מה שבאמת חסר היום בבית הלבן ובמשרות בכירות אחרות הן הגינונות והאופטימיות הנחושה. רוזוולט מעולם לא התלונן. הוא צחק על יריביו. הוא ליגלג על הרפובליקאים ואמר שהם מתייחסים ברשעות לכלבו פאלה. קלינטון, לעומתו, נושך את שפתו התחתונה, מייבב על הנימה הצינית בעיתונות, ומופיע באם־טי־וי כדי לדבר על סוג התחתונים שהוא אוהב.

ולמרות כל זה, אומץ הלב של הרוזוולטים, שנראה טוב כל כך בעיני הציבור, הסתיר כאב אישי רב. כמה מהקטעים הנוגעים ביותר ללב בספרה של גודווין הם ניסיונותיו המהוססים של רוזוולט לזכות מחדש באלינור כרעיה אמיתית. היום, למרות הדטנות הבלתי נלאית של העיתונות, היא אינה יודעת מה אופיים האמיתי של נישואי הקלינטונים. ואולי צריך לקוות שאם ביל והילרי מצליחים פחות מאלינור ופרנקלין, הם לפחות מאושרים יותר יחדיו.

עם ארמני לא מתווכחים

פחות מ־50% מבגדי המעצבים בחנויות מוצאים קונים במחיר המלא, במיוחד לא קווי העלית של בתי האופנה

הסיפור האמיתי של האופנה בשנות התשעים אינו דגם זה או אחר שלבשו השנה הדוגמניות על המסלול. סוזי מנקס, כתבת האופנה של "הראלד טריביון" הסבירה בכתבה שפורסמה בעיתון בשבוע שעבר שהוא מתמצה בשלוש מלים: למכור במחיר מלא. איזה אחוז מן הבגדים של בתי האופנה שהגיעו לחנויות נמכרו במחיר מלא?

מספר 1: ארמני, 81 אחוז

בסקר שערך "הראלד טריביון" בקרב קמעונאים גדולים של בגדים מבתי אופנה חשובים בעולם, תפס ארמני את המקום הראשון. בחמש השנים שחלפו נמכרו במחיר מלא 81% מהבגדים מבית היוצר של ארמני. מבחינה זו, ארמני הוא המעצב הרווחי ביותר.

לא פלא איפוא שרשת חנויות הכלבו "בארני" הגיעה לכדי הגשת תביעה נגד ארמני, כחלק ממלחמת החנויות על בלעדיות במכירת בגדי מעצבים. אחוזי המכירות של ארמני במחיר מלא זהים כמעט בחנויות בכל העולם. "דבר טוב נמכר טוב בכל מקום", אומרת ג'ין פרסמן, נשיאת "בארני", "דמות הטעם שווה. הדברים רעים לא נמכרים בשום מקום".

אחרי ארמני מופיע בטבלה של "הראלד טריביון" אוארין אליה והשלישי הוא בית האופנה של שאנל. אחרין בגדי הספורט DKNY של דונה קארן (לא הקו העיקרי, שסובל מבעיות קשות של אספקה במועד) ואחריהם ג'יל סנדר, עם 64% אחוזי מכירה במחיר מלא ובמגמת עלייה תלולה.

גם המעצב הבלגי דריס ון נוטן, שאינו מופיע בטבלה, נמכר היטב, והבגדים של פראדה נוטקים במהירות. עזארין אלאיה נמכר היטב בכל חנות שהוא מגיע אליה. ואף פול נוסייה, שעושה בימים אלה שידוד מערכות במערכת ההפצה שלו, מבוקש מאד אצל קונים, אבל בחנויות רבות קשה למצוא אותו.

מספר 4: דונה קארן, 65 אחוז

הבעיה במכירות בגדי מעצבים במחיר מלא נוגעת לא אחת במחירים הגבוהים של

מספר 2: אזארין אליה, 75 אחוז

קווי העלית שלהם, הקמעונאים תולים את תקוותיהם בקווי המשנה של המעצבים, כמו "צ'יג'ילי" של רומיאו ג'ילי ו"באזאר" של כריסטיאן לקרואה. את לקרואה קשה למכור, אבל "באזאר" שלו, שמכר 30% יותר מן התחזית באירופה בעונה הראשונה שלו, מקדם את החברה למקום גבוה יותר בטבלת המכירות. הג'ינס של ורסאצ'ה והקווים המשניים שלו נתפסים בחנויות, ואילו קו העלית שלו רק מתחיל לזחול כלפי מעלה.

בין מעצבי העלית באירופה, אחרי שאנל בא אונגרו. ולנטינו דורך במקום. מתכסה מונגר כ"קשה". הקו של "זול האפנתי" של מוסקינו עדיין נמכר היטב. תיירי מוגלר זינק בעת האחרונה לאחר תקופה של שפל, ואיב סאן לורן הוא "עסק קטן מאוד", לדברי קניינים.

ומי הם הכישלונות הגדולים ביותר? קרל לגרפלד וקלואה מוכרים פחות מ־30% במחיר המלא.

כאלפת הדירוג: שפחות כ־50% מבגדי המעצבים בחנויות מוצאים קונים במחיר המלא. העולם בית האופנה הוא סם החיים של האופנה, והוא לא צריך להימדד רק בכסף. "לא מדובר רק בלחם וחמאה", אומרת ג'ויס מא, מנהלת רשת חנויות אופנה באסיה. "אנחנו זקוקים לדמיון ויצירתיות. בלי זה היינו מפורכת לעבוד".

עירית "האריף"

אחוזי מכירות במחיר מלא

האופנאי	אחוזים
ארמני	81
אוארין אליה	75
שאנל	65
דונה קארן	65
ג'יל סנדר	64
ראלף לורן	63
קום דה גרסון	59
אונגרו	56
ורסאצ'ה	53
ולנטינו	50
לקרואה	50
קלווין קליין	47
איב סאן לורן	45
ימאמוטו	44
אן דמולמסטר	39
הלמוט לאנג	38
ויויאן וסטווד	36
קלוד מונטנה	34
קרל לגרפלד	34

היום בטלוויזיה / אורי קליין

השמש כן שוקעת בבריטניה

"בודהה מהפרוורים". סדרה בארבעה פרקים, ערוץ 1, ראשון־רביעי 23:35

הצפייה בפרק הראשון של "בודהה מהפרוורים" – מיני סדרה בריטית שמבוססת על ספרו של חניף קוריישי – מתנה. הבימוי של רוג'ר מיצ'ל קצבי ומרוכז, וצוות השחקנים (בעיקר נאווין אנדרוס בתפקיד הראשי) עושים עבודה טלוויזיונית בריטית מהימנה. הפרק הראשון, ומן הסתם גם אלה שיבואו בעקבותיו, מעניק לנו את מה שאנחנו מצפים מסדרה בריטית המבוססת על ספר מוערך ופופולרי: עשייה טלוויזיונית קורקטית, שמשרתת את הסיפור ואת הדמויות ובונה עולם דרמטי שלם.

ניכר בסדרה שהיא מבקשת לבנות את עצמה כאירוע: את המוסיקה שמלווה אותה, למשל, הבוללת כמה פזמונים, כתב דייוויד בואי, אם כי בפרק הראשון לא היתה למוסיקה הזאת נוכחות רבה. תחושת האירוע נובעת גם מהתעוזה המינית שלה. הפרק הראשון כולל סצינת אהבה של קארים, גיבור הסרט, וחבר, שמכיוונה שהבי־בי־סי מוכן ללכת רחוק מאוד כשמדובר בהפקה טלוויזיונית יוקרתית.

עלילתה של הסדרה מתחילה בפרוורי לונדון בשנות השבעים. קארים, תלמיד תיכון, הוא בן לאם אנגלייה ואב ממוצא הודי. האב מביא את בשורת המזרח לחוגים האלטרנטיביים, שנעיית בחוזו שמיימי לצלילו של כל גונג אקוסטי ולכל סיסמה של האב בדבר האפשרות למצוא שלווה קוסמית. האם הנרגנת מבקשת ממנו להורוד מכל השטויות האלה. היא חשה עצמה נטושה ונזוחה, כאילו הרציאה אותה האחיות המופגנת של בעלה אל מחוץ למעגל המשפחתי.

העלילה מציבה את קארים בין עולמות, בין תרבויות ובין המינים: שנות השבעים מספקות לעלילה את הרקע התרבותי ההיסטורי, שמאפשר טשטוש הדרגתי של הגבולות בין התחומים. סביב קארים נטוית מציאות רוחשת של התנגשויות אתניות ומיניות, והעלילה בודקת את ניסיונותיו לשרוד בתוך המציאות הזאת, להגדיר את זהותו הפרטית ולעצב לעצמו את הביוגרפיה הייחודית לו.

הפרק הראשון מצליח להניח בסיס חברתי ואנושי לתהליך הזה, ודרך קל ומסורר מרצד בו, הוא מלווה תחושה של שכבות מאטירית מהנה. סגנון הבימוי – שמוכר לנו מהסדרות הבריטיות – נטורליסטי ויעיל, אבל מה שהופך לעתים קרובות לצפוי ומייגע נוטע כאן באנרגיה ותעוזה, שנובעת מהגיוון האתני והמיני של המציאות המתוארת, מגודש הדמויות הסיפורים, ובעיקר מהחושת הבימוי שמגשר בין כל אלה.

"בודהה מהפרוורים" ממשיכה את גל סרטי הקולנוע משנות השמונים (במיוחד אלה של סטיבן פרירס, "מכבסה יפהפייה שלי", למשל, שקוריישי כתב לו את התסריט) – שתיארו מציאות בריטית מפוררת מבחינה אתנית ומינית – והדרכה הטלוויזיונית היא גם משתלבת בגל הזה.

בריטניה שבסדרה מתמודדת עם שרידי עברה האימפריאליסטי ועם ההשפכות התרבותיות שחלו בה החל מסוף שנות החמישים, כשנדמה שהשמש כן שוקעת בה לעתים. המציאות המתוארת כאן היא תוצאה של התמורות האלה, וקארים הוא גיבור אחר שסיפורו מעיד על המתח האתני והמיני שיאפיין את עתידה של אנגליה ואת צביונה החברתי והתרבותי.

הסדרה הופכת את שנות השבעים לצומת שבו מתנגש עברה של בריטניה בצפוי לה, והמכנסיים המתרחבים, שהיו אז באופנה, הופכים לסמנן של אבסורד הארכאיות, שהם תוצאה בלתי נמנעת של חברה במשבר בלתי פוסק.

אלברט כהן וקרן מור זכו בפרס השחקן המצטיין בתיאטרון הקאמרי

שחקני הקאמרי, אלברט כהן וקרן מור, זכו בפרס השחקן המצטיין שהוענק אתמול על ידי ראש עיריית תל אביב בתיאטרון הקאמרי. כהן זכה בפרס על משחקו בהצגות "פליישר" ו"פנטזיה לפסנתר" ומור על משחקה בהצגות "מלאכים באמריקה" ו"מבקר המדינה". פרס העובד המצטיין הוענק לאלי אהרון, מנהל הבמה של "שיינדלה" ו"ביקור הגברת הזקנה". הפרס הוא בסך 5,000 שקלים. בנוסף הוענקו מלגות על שם עדנה פלידל בסך 1,500 שקל למירב גרובר ("ביקור הגברת הזקנה" ו"שיינדלה") ונועה אורד ("גורודיש" ו"תמול שלשום").

היום הפתיחה של בית האופרה החדש. בשל הפיגוע בתל אביב בוטלו קבלות הפנים והחגיגיות שתוכננו להיום ולמחר לאחר הופעים בערבי הפתיחה של המשכן לאמנויות הבמה והאופרה הישראלית החדשה בתל אביב. המופעים שתוכננו – אירוע הפתיחה היום והאופרה "בוריס גודונוב" מחר – יתקיימו כסדרם.

אלן מנקן וטים רייס בירושלים. אלן מנקן וטים רייס יגיעו בתחילת נובמבר לביקור בישראל, כהכנה לכתיבת המחזמר "דוד המלך" לקראת חגיגות ה־3,000 לירושלים. מנקן הלחין את השירים בלהיטי וולט דיסני "היפה והחיה", "בת הים הקטנה" ו"אלאדין" (יחד עם רייס), וזכה עליהם בפרסי אוסקר. רייס הוא שותפו של אנדרו לויד וובר לכתיבת מחזות הזמר "יוסף וכתונת הפסים המשגעת", "ישו כוכב עליון" ו"אוויטה", וכן כתב את השירים ל"מלך האריות" של דיסני.

סדרה חדשה של אגדות. הוצאת "מסדה" מוציאה סדרה חדשה של אגדות וסיפורי עם לילדים המתחילים לקרוא. בסדרה, "לקרוא קסום", יופיעו במשך השנה כ־12 ספרים.

טד טרנר יציע לחברות הכבלים בישראל ערוץ סרטים ואנימציה

רדן סיקן, סגן נשיא של רשת השידור הבינלאומית של טד טרנר, יבוא לישראל בשבוע הבא לפגישות עם זכייני הכבלים, כדי להציע להם למכירה ערוץ המשלב 14 שעות של סרטים מצוירים של האנה ברברה, האחים וורנר ואם־ג'י־אם ועוד עשר שעות של סרטים קלאסיים של וורנר ואם־ג'י־אם.

הערוץ, שהופעל לראשונה בספטמבר 93', הוא חלק מ"טרנר מערכות שידור" של טד טרנר, שבמסגרתו פועלים גם ערוצי סי־אן־אן וסי־אן־אן אינטרנשיונל, רשתות חדשות ומידע מכל העולם המשדרות 24 שעות ביממה.

הערוץ הבידורי נקלט כיום בביתם של 20 מיליון צופים באירופה. תוצאותיו של סקר, שהראו שביעות רצון רבה משידוריו, הביא את הרשת למסקנה שאפשר להפיצו גם בשוק הבינלאומי, כולל ישראל.

עירית רוזנבלום

התקבל הערעור של קים בייסינגר

בית המשפט המחוזי לערעורים בקליפורניה פסק ששחקנית הקולנוע קים בייסינגר לא תצטרך לשלם ליוצרי הסרט "Boxing Helena" פיצויים בסך 8.1 מיליון דולר. את התפקיד שבייסינגר סירבה לגלם, ובשל כך נתבעה למשפט, גילמה בסוף שרילין פן. הסרט, שביים בידי ג'ניפר לינץ', נחל כישלון חרוץ בארצות הברית.

"משמר המפרץ" הפופולרית ביותר. ב־142 מדינות צופים באדיקות בסדרה "משמר המפרץ" (המשודרת כאן בכבלים, בסטאר טיוי). הסדרה, שנקטלה על ידי כל המבקרים, מועמדת להיות התוכנית הפופולרית ביותר בהיסטוריה של הטלוויזיה, עם יותר ממיליארד צופים בעולם. השמועו כל כך הרבה בריחות על השבון סדרה קלת דעת זו – המתעדת את חייהם של קבוצת מצילים שגאלצים, מתוקי תפקידם כמובן, להסתובב כל היום בבגדי ים בלבד – שנדמה לפעמים כי זה אחד הדברים שתרם לפופולריות שלה. זאת לפחות דעתו של דייוויד הסלהוף, המגלם את מיטש, כוכב הסדרה.

לראשונה: פרסי אם־טי־וי אירופה

הטקס הראשון של חלוקת פרסי אם־טי־וי אירופה יועבר בשידור ישיר משער ברנדנבורג בברלין ב־24 בנובמבר ב־21:00 ויימשך כשעתיים וחצי. לצורך האירוע יוקם מבנה מיוחד שממנו יועבר הטקס, אליו יוזמנו 2,500 איש. צוות השופטים שיעניק את הפרסים יכלול מפיקים, בעלי חברות תקליטים ואמנים, שיבחרו את אמני השנה לפי אם־טי־וי אירופה.

בין המועמדים הבולטים: "אירוסמית", ברוס ספרינגסטין, בריאן אדאמס, פרינס, ביורק, מריה קארי, "תראפיה", ה"פט שופ בויז" ואחרים. בין מגישי הטקס יהיו מייקל האצ'נס מ"אינקסס" ונעמי קמפבל. קליפ ישראלי שייבחר מראש בתוכנית הקליפים של "תבל" יישלח לתחרות ויוקרן בברלין. בין המתמודדים: ריטה, "איפה הילד", אביב גפן, "החברים של נטאשה", רמי פורטיס, יהודית רביץ ו"רוקפי צפת".

מיכל פלטי

הצעת היום / נירה רוסו

חזה עוף מצופה בייגל וחרדל

כותרת מתמיהה: זו מנופה על מעדן נפלא, שטעמתי לפני שנים אצל אשת דיקאן בית הספר למינהל עסקים בהרווארד. היא גם תרמה את המתכון לספר הבישול השנתי של "נשות הרווארד". אם תחשבו על כך, פירורי בייגלך מלוחים עם חרדל ודבש הם אכן ציפוי הולם השומר על עסיסיות נתחי העוף. מתכון מהנה ובלתי שגרתי.

עצה שליט הגישו עם סלט סלרי, תפוחים ואגוזים במעט מיונז.

חומרים:

500 גרם נתחי חזה עוף

3/4 כוס חרדל טוב

4 כפות דבש

1/2 כפית אבקת שום

1 כוס בייגלך עם שומשום (אלה הקטנים, העגולים היבשים, בשקיות, מימי הולדת של הילדים)

1 כפית פפריקה

הכנה:

1. מחממים תנור ל־200 מעלות. מרסקים במעבד מזון את הבייגלך. יהיה רעש נורא.
2. חותכים את נתחי העוף לקוביות בגודל של 2–3 ס"מ.
3. מערבבים חרדל, דבש, פפריקה ואבקת שום. מחלקים את התערובת לשניים.
4. טובלים את קוביות העוף במחצית מהתערובת, ואז בפירורים: בוזקים על הפירורים מאט מהמחצית הרוטב שנותר.
5. מסדרים על תבנית רחבה, ואופים 20 דקות, או עד שנועצים מזלג באחת הקוביות והבשר רך ממש.
6. מגישים עם מחצית הרוטב שנותרה, לטבילה.

תזמורת סימפונית חיפה

HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA

העונה ה־45 תשנ"ה 1994–1995

מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר

קונצרט למנויים מס' 2

מנצח: אנדרו פארוט

סולן: לארס ווגט – פסנתר

בתוכנית:

אלגר: מבוא ואלגרו לכלי מיתר

טיפט: "חתונת קייץ": מחולות פולחן

רחמנינוב: רפסודיה על נושא מאת פגניני

סטרווינסקי: סימפוניה ב־דו

עונת הקונצרטים ה־45 תשנ"ה 1994–1995

מוצ"ש	29.10.94	סדרה 3	תיאטרון הצפון, ק. חיים
יום א'	30.10.94	סדרה 1	אודיטוריום חיפה
יום ב'	31.10.94	סדרה 2	אודיטוריום חיפה
יום ד'	2.11.94	סדרה 4	אודיטוריום חיפה

כל הקונצרטים מתחילים בשעה 20:30

משרדי התזמורת – רח' פבזנר 50, טל. 04-640004

ימים א'–ה' 8.30–13.00, 16.00–18.00, יום ו' 8.30–12.30

שפי

مكتب من الاحل

גלריה

פינת הילד / יעל דר

בני אדם אוהבים לשחק

"מבוך הקריסטל", סדרת טלוויזיה בער־רוץ הילדים, שבת, 19:00, ששים דקות

כשמכבים סדרת טלוויזיה "סדרה לכל המשפחה", מתכוונים בדרך כלל למשהו אמריקאי, די נגיש, בן עשר לפחות, עם אמא ואבא וכמה ילדים. משפחה קצת יוצאת דופן אבל לא יותר מדי, עם הומור שהצחוקים ברקע מסמנים אותו. סקס יצירתי אין בסדרות האלה וגם לא אלי־מות, כך שמי שלא משתגע מקולות הר־קע בהולם יכול להישאר רגוע: חוץ מקצת שוביניזם גברי, אין בהן שום דבר מזיק לילדים. אלה שעדיין לא יודעים לקרוא מעבירים בשלב הזה עדיין, כי הסדרות הללו, כאמור, לא מדובבות עב־רית.

סדרת המשחקים "מבוך הקריסטל" היא סדרה לכל המשפחה במובן הטוב מאוד של המלה. ראשית, היא לא אמ־ריקאית. היא אנגלית. שנית, היא מזכירה למי שכבר שכח, שבני אדם אוהבים לש־חק, בכל גיל – בנים ובנות כאחד. ושלי־שית, וזה מתקשר לראשית, היא עשויה נהדר. ולהזכירכם, בני אדם, בכל גיל, יודעים להעריך עיצוב מצוין, צילום מעולה, קצב מהיר, הומור, משחק, מתח, וכימוי מקצועי מאוד.

בכל פרק יש מחזור משחקים שבנויים באופן מחושב מאוד. כללי המשחק נוקש־ים: יש מנחה, ריצ'רד או'בריין, קירח למשר־עי ושחקן מצוין (הזכור לטוב מהסרט "מופע האימים של רוקי"). או'בריין מלווה קבוצה של שישה משתתפים, בני 20 עד שלושים במבוך הקריסטל. אחד מהשישה הוא ראש הקבוצה והוא זה שמחליט את מי מהמשתתפים לשלוח ולאיזו משימה.

מטרת הקבוצה לצבור כמה שיותר גבישי בדולח בתחנות המשחק השונות שמתוכות בארבעה אזורי משחק קבועים. אזורי המשחק מייצגים אזורי זמן שונים: אזור הג'ונגל האצטקי, אזור ימי הביניים, האזור התעשייתי ואזור העתיד. בכל אזור ישחקו המתמודדים ארבעה משח־קים, המתחלקים – שוב – לארבעה: משחקי חשיבה, משחקי מיומנות, משח־קים פיסיים ומשחקי חידות.

המעבר בין אזורי המשחק שעל הסט אינו פשוט: על הקבוצה לחתור בקיאקים על פני גלים סוערים, לחצות סולם חב־לים די רופף, להלך על חבל המתוח בין שני צוקים ולחצות דרך מנהרה חשוכה. המדריך נמצא אתם לאורך כל הדרך, קצת מצחיק, קצת מתגרה ("ילד בן שלוש היה מצליח יותר טוב"), מעודד את הכ־ושלים ("אין דבר, העיקר שיצאת מהפוך בזמן") וקורץ לצופים ("היא מרכיבה הכל הפוך, גביש לא ייצא לה מזה").

המשחקים קצרים, שתיים־שלוש דקות, ושעון חול אכזרי קוצב אותם. השחקן שנבחר לשחק משחק מסוים מוכ־נס לחדר סגור ובו מחכה לו משימתו. החדר ואבזרי המשחק מעוצבים על פי האזור שאליו הם שייכים. משחק מיומ־נות של אזור ימי הביניים יכול לכלול שלל גלגלי שיניים מעץ חורק, שעל המתמודד להציבם בסדר נכון על ווי ברזל שקבועים בקיר, כדי שיסתובבו זה את זה ויפילו לבסוף את גביש הבדולח היישר לידי המתמודד.

שאר חברי הקבוצה יכולים לעמוד ול־עודד מבחוץ. הם מציצים לחדר דרך חלונות, חרכים (באזור ימי הביניים) או באמצעות מוניטור (באזור העתיד). אם רואים שהזמן אוזל, חייבים לצאת לפני ששעון החול מתרוקן, ולא – תילת נבע־לת לנצח. הדרך היחידה לפדות מתמודד שבוי היא לוותר על גביש בדולח יקר, וזה לא כל כך מתחשק לאף אחד.

בסוף, אחרי סדרת משחקים מלאת מתח וריגוש וצחוק, נשארים עם כמה גבישי בדולח ביד. כל גביש מקנה חמש שניות בכיפת הבדולח, ושם, שם מחכות המתנות הגדולות.

המשחקים מאוד פשוטים והם ארוזים נהדר: מבוכים של דלתות מתכת מנו־פנפות באזור התעשייתי, מבוך מראות מסתובבות, שבתוכו מסתתרת נסיכה שצריך לנשקה באזור ימי הביניים. משח־קי קליעה למטרה, שיכולה להיות, למשל, שק של חול שנקרע באמצעות החץ ונשפך ומפעיל, בתורו, פטיש קטן המשודד במכה מדויקת את גביש הב־דולח.

החוקים נוקשים אך מסביבם רוחשת יצירתיות בלתי נדלית והרבה תקציב וכ־ישרון. והתקציב עצום: מיליון דולר לב־ניית הסט, שהוא סט הטלוויזיה הגדול ביותר באנגליה שנמצא תחת קורת גג אחת. רק לשם דוגמה: 22 טונות של חול וארבעים אלף ליטרים של מים הובאו לסט כדי לענות על צורכי האזור האצט־קי. את הסט הנפלא הזה עיצב ג'יימס דילון, ומלבד שלשלאות הברזל השחו־רות וגלגלי השיניים העצקיים באזור ימי הביניים, שום דבר לא חורק כאן. לסט הזה, אגב, עולים לרגל, והוא נמצא היום בגודל וילד אורוהם באסקס, במחסן מטוסים ענק.

כל העסק מושפע מאוד ממשחקי המח־שב, שלהם, יש לציין, חלק נכבד בהש־בת יצר המשחק לבני האדם. במקרה זה, למרות שיד ימין לא אוחזת בעכבר, הוד־ויה מאוד אקטיבית. ואולי דווקא מפני שהמחשב השתלט על אגף המשחקים וההרפתקאות, מאוד מרענן לראות אנש־ים אמיתיים משתולים ומתאמצים כמו שרק בני אדם יודעים. והכי טוב: כל בני הבית יכולים לצפות בהם בעת ובעונה אחת, בלי להצטופף ליד צג קטן בחדר העבודה ובלי לריב על מקש האנטר.

עיצוב / אריה ברקוביץ'

ריהוט מטויח

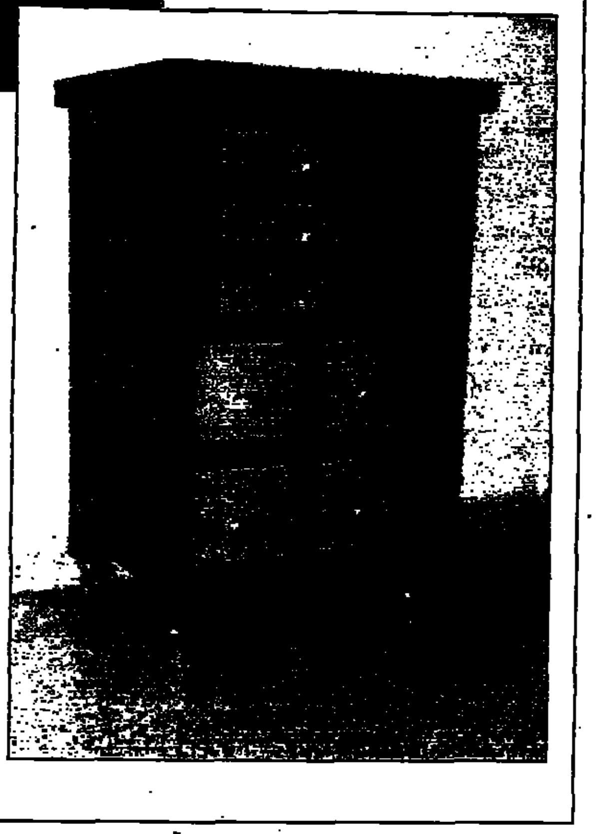

בעולם עיצוב הרהיטים נתקלים באפשרויות רבות לצי־פוי ולטקסטורה, כשהחומרים, הסגנון והטעם משתנים עם התקופה ועם הלך הרוח האמנו־תי שמתווה הסגנון העיצובי. מוכרים לנו הפורמייקות המצו־רות של "מבפיס", העץ החשוף מצופה הלכה, הצבע המגורד במגנון העתיק, ציפויי הפורניר ועוד.

באחרונה נתקלתי בציפוי מסוג חדש – רהיטים מטויחים. הם מעוצבים ומבוצעים בידי מעצבת צעירה בשם טל בשן. לרהיטים שלה קוראת בשן "רהיטים־בתים" – מבנים בנויים מלוחות סיבית עבים ומצופים מכל העברים בשכבת טיח מיו־חד המשמש בדרך כלל בתים. הטיח מגוון ומאפשר יצירת רהיטים צבעוניים החל מצבע בז' ועד לכחול, כתום, ורוד, צהוב וכיו"ב.

הסגנון מזכיר רהיטים של פעם שניתן לראותם בבתים ערביים או בבתים ירושלמיים עתיקים. הם פונקציונליים, וי־כולים לשמש הן כמדפיות והן כשולחנות, שרפרפים ועוד. בצילומים נראים ארון טיח כחול על גלגלים עם מגרות פח; ומגרות טיח ועץ מהגוני עם רגלי מייפל.

בלאן דה בלאן מבעבע

יין
דניאל רוגוב

לא מזמן הוזמנתי, עם כמה עמיתים צרפתיים ואיטלקים, להשתתף בטעימה של יינות בלאן דה בלאן מבעבעים מקליפור־ניה ומספרד. רבים מהיינות שטעמנו היו מצוינים, אבל הטו־בים ביותר של קליפורניה היו משנות הבציר 1983, 1985 ו־1986 של יקבי שראמסברג. היינות הספרדיים הטובים ביותר היו קר־דוניה 1989 ויינות ללא ציון שנת בציר של פול שנו ופרקסאר־נט. עם שובי לתל אביב יכולתי להמשיך בטעימה עם יינות בלאן דה בלאן המבעבעים שהוציאו עכשיו לשוק יקבי רמת הגולן ויקבי הברון.

יינות בלאן דה בלאן הם יינות לבנים המיוצרים מענבים לבנים. כל היינות המבעבעים שטעמתי יוצרו ב־Methode Champenoise, השיטה המסורתית להכנת שמפניה צרפתית. בניגוד לרוב יינות שמפיין, העשויים תערובת של ענבי פינו נואר ושארדונה, אלה יוצרו על טהרת השארדונה. לשמחתי הגדולה, שני היינות הישראליים עומדים יפה בהשוו־אה, לא רק לאותם יינות קליפור־ניה וספרד שטעמתי, אלא גם לכמה מיינות בלאן דה בלאן המו־שובחים ללא שנת בציר של אפר־ניי וראנס, בלב אזור השמפניה הצרפתי.

זהו הבלאן דה בלאן ללא שנת בציר השני שמוציאים יקבי רמת הגולן, ובהשוואה אפשר לראות בבירור את מגע היד השונה של שני ייננים. היין הראשון, שיצא במארס 1991, הכיל 95% ענבי שארדונה ו־5% פינו נואר לאיזון, ושיקף את יכולתו של היינן ג'יימס קליין להשיג תערובת משובחת מזני ענבים שונים. היין השני, לעומת זאת, משקף את הניסיון המקצועי שרכש היינן ויקטור שנפלד באזור השמפניה הצרפתי, שם הנטייה, ביינות כאו־לה, היא למצות ככל האפשר את השארדונה הטהור.

היין הקודם נעלם כבר מזמן מהמדפים, אבל מי שזוכרים אותו יודעים שהוא היה יין משובח, עם משקל, איזון ועושר מצוינים. היין החדש, שיוצר בעיקר מענבים שנבצרו ב־1991, טוב עוד יותר. זהו יין יבש מבעבע רענן יותר, נמרץ ועשיר יותר, עם ניחוחות פרחים ורמזים לחמאה, ענבים ומ־לון בטעם, והוא משאיר תחושה נקייה ונוזה בפה. לו התבקשתי לסכם את היין במלה אחת הייתי בוחר במלה "מסעיר", והוא מציע תמורה מצוינת לכסף במחיר שבין 55 ל־60 שקלים הבקבוק.

יין "Champenoise" העושה כעת את דרכו לחנויות המשקאות הוא ניסיונם הראשון של יקבי הברון ביין מבעבע. בסך הכל מדובר בניסיון מוצלח. נוסף על טעמי תפוח ואגס נעימים ומרקם גמיש, יש ביין גם בועות קטנות המשתמרות זמן רב לאחר המזי־גה, וטעמיו משתהים יפה בפה. בצד החיובי קצת פחות, יש ליין ריחות שמרים ובצק עזים שהם קצת מורגשים מדי ואולי לא ימשכו כל אחד. בשעת כתיבת שורות אלה מחירו של היין מופרז מעט, 65 שקל הבקבוק, יחסית לאיכותו. אבל ייתכן שהוציאו או־תו לשוק מעט מוקדם מדי, והוא יאבד קצת מניחוחותיו המופרזים ויתעגל אם יניחו לו עוד ארבעה־חמישה חודשים בבקבוק.

כמו שמפניה, בלאן דה בלאן הוא יין אידיאלי להגשה לפני הסעודה או עם המנה האחרונה. יש סבורים שאת שניהם אפשר להגיש עם כל סוג מזון כמעט, אבל אני אישית מעדיף לאכול עם בלאן דה בלאן פואה גרא, מנות דג מאודה או בגריל, וכמעט כל מאכל של שליו או תרנגולת. אני מודה גם בחולשה מודגשת ליין בזה בארוחת הבוקר המשושה ביו־תר של קרואסנים חמאה, או הפ־פארות ביותר, עם קוויאר על טוסט או ביצים בנדיקט.

הערה על הרגלי תיוג

נהוג לציין שנת בציר על שמפניה צרפתית ושאר יינות מבעבעים רק בשנים שבהן הענ־בים מעולים במיוחד. שמפניה משנת בציר תמיד יקרה יותר, אבל לעומת זאת אפשר לדעת מה גילה. שמפניה ובלאן דה בלאן ללא ציון שנת בציר עשויים מתערובת של יינות צעירים עם שנת בציר קודמות, כדי להבטיח שליינות ללא שנת בציר של או־תו יקב יהיה תמיד אותו טעם בכל שנה.

עד לאחרונה היתה הבעיה העיקרית ביינות ללא ציון שנת בציר שלא היה אפשר לדעת אם קונים יין בן שנתיים או בן 12. זה היה חיסרון, משום שאת רוב הש־מפניות ללא שנת בציר (כמו היי־נות המבעבעים ללא שנת בציר של ישראל ושל כל מדינה אחרת) יש לשתות בעודן צעירות, לפני השנה הרביעית או החמישית בבקבוק, שאחריה הן מקבלות בד־רך כלל צבע כהה יותר ומאבדות מטעמן.

שנים רבות התנגדו הצרפתים למסור כל מידע שהוא על שמפ־ניה ללא שנת בציר. כפי שמציין ג'נסיס רובינסון מכתב העת "היין ספקטייטור", "פירוש הדבר שלע־תים קרובות אנחנו משלמים הר־בה כסף על יין שאין לנו מושג מתי יוצר ומהו". שני יצרני שמפניה צרפתים גדולים שינו עכשיו מנהג זה, ועל התוויות האח־וריות של כל בקבוק שמפניית בולינג'ר או מואה א־שאנדון ללא שנת בציר רשומים עכשיו אחוזי הענבים מכל זן, שנת הבציר ותאריך ביקבוק היין. עוד כמה מייצרני השמפניה הטובים ביותר מתכוננים להתחיל בנוהג דומה ב־1996. עכשיו, כשיינות מבעב־עים משובחים הפכו לחלק מהר־פרטואר של שלושה יקבים ישראליים גדולים, הגיע הזמן שישקלו גם כאן מדיניות תיוג דומה. לרוכשי היינות המשובחים יש זכות לדעת מה הם מקבלים תמורת כספם.

יישובות
• "גן התענוגות", מ־1925. "חברות היא מצב נפשי".

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נוסדה בתרצ"ו־1936 בידי ברוניסלב הוברמן
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

מספרי הטלפון שלנו:
תל־אביב – מחלקת המנויים – 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים – 04-664167
ירושלים – משרד "בימות" – 02-240896
מידע מעודכן 24 שעות ביממה בטלמסר 03-565225

זובין מהטה, מנצח
יו־יו מא, צ'לן

בתוכנית:
וברן: פסקליה
היידן: קונצ'רטו לצ'לו ב־רה מז'ור
ר' שטראוס: "חיי גיבור"

קונצרט מס' 1
יום ה', 27.10.94, 19:00, היכל התרבות/סדרה ה' ת"א

קונצרט מס' 2
מוצ"ש, 29.10.94, 20:30, היכל התרבות/סדרה א' ת"א

"יש בשביל מה לצאת מהכורסה וללכת לקונצרטים...כן, פה בארץ, תתקיים סדרת קונצרטים ושמה אותנטיקה. זה לא חלום? לרוץ!"
רפי לביא, "העיר", 26.8.94

מרכז למוסיקה ירושלים
jerusalem music centre
מולטי מדיה בע"מ MULTI MEDIA LTD

מוסיקה עתיקה. סדרת קונצרטים

מכירת המנויים נמשכת!

מוצרט ועוד
טריו די קלרונה - גרמניה
סבינה מאייר — באסט הורן וקלרנית
וולפגנג מאייר, ריינר ואהלה — באסט הורן וקלרנית
בתכנית: שלושה דיברטימנטי מאת מוצרט, דואט מאת י.ס. באך, סונטה מאת פולנק
בחסות: מכון גתה GOETHE-INSTITUT
מוצ"ש, 5.11.94, שעה 20:30, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים
יום א', 6.11.94, שעה 20:30, אולם אוהל שם, ת"א

CAPRICCIO DI FLAUTI
רביעיית החליליות "לוקי סטארדסט" (הולנד):
קארל ואן סטינהובן, דניאל ברוכן, ברטו דריוור, פאול לינהוטס
בסיועה האדיב של שגרירות הולנד בישראל
יצירות מאת: טרבאצי, גאאמי, פרסקובלדי, באאמורטייה, מיידינג, מרצינ, מרולה, צדלי פרקר, סוולינק, י.ס. באך, גייסן, ויואלדי.
יום ה', 15.12.94, שעה 20:30, אולם אוהל שם, תל־אביב
מוצ"ש, 17.12.94, שעה 20:30, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים

גוסטב ליאונהרדט
- צ'מבלו
ביקור ראשון בישראל
בתכנית: סויטה בלה מינור מאת ל. קופרן; פנטזיה, טוקטה, סויטה וקינה על מות פרדיננד הרביעי מאת פרוברגר; פרליוד פוגה ואלגרו מאת י.ס. באך; חמישה קטעים מאת פורקרה
יום ה', 12.1.95, שעה 20:30, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים
* בירושלים בלבד

זמרי "קונצ'רטו איטליאנו"
ניהול מוסיקלי וצ'מבלו: רינאלדו אלסנדריני
בשיתוף המכון האיטלקי לתרבות
מוניקה פיצ'יניני — סופרן
אליסה פרנצטי — סופרן
קלאודיו קאביונה — אלט
ג'וזפה מאלטו — טנור
סאנדרו נגליה — טנור
דניאל קרמביץ' - באס
יצירות קוליות מאת:
מונטוורדי, מרנציו, רורה, וורט, לאסו.
יום ה', 9.2.95, שעה 20:30, אולם אוהל שם, תל־אביב
מוצ"ש, 11.2.95, שעה 20:30, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים

גיל פלדמן - סופרן
קנת וייס - צ'מבלו
יצירות מאת: קציני, טומקינס, ל. רוסי, לאנדי, מאראצולי, פרסל, הנדל, ד. סקרלטי.
מוצ"ש, 22.4.95, שעה 21:00, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים
מוצ"ש, 29.4.95, שעה 20:30, אולם אוהל שם, תל־אביב

הקדימו לרכוש מנוי
מחיר המנוי – 329 ש"ח
מחיר מנוי "מקוצר" בירושלים – 279 ש"ח
ניתן לשלם בכרטיס אשראי בתשלום אחד או בארבעה תשלומים.

למנויי הסדרה בירושלים הזכות לרכוש כרטיסים לאופרה "מלכת הפיות" בהנחה של 30%

לקבלת תכניות ורכישת כרטיסי מנוי:
תל־אביב: "קסטל" — אבן גבירול 153 טל. 6044725, 03-6047678
ירושלים: "בימות" — שמאי 8, טל. 02-240896
"קלעים" — שמאי 12, טל. 02-256869

בשיתוף: קול המוסיקה של קול ישראל
בחסות הארץ עיתון אחד טוב מול כל הצהוב
יין סגל SEGAL'S
בשיתוף: האוזן השלישית
החנות הקלאסית מציעה תקליטים של אמני הסדרה

גלריה

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה. מיצירות באך, כאהוב, שוברט, פונקיילי, קרייזלר, שטראוס הבן, רביטי, גרשווין והמפסון
07.07 לקום עם מוסיקה. הרפי: המוזיקה "ג'ון פילד". קונטנה: מבוא ורונדו קפריצ'יוזו. דביסי: "הנערה בעלת שיער הפשתן". איבר: דיוורטיסמן
08.05 לקום עם מוסיקה. הנדל: סוויטה "מוסיקה על פני המים". באך/ קרסה: טוקטה ופוגה. מוצרט: הפתיחה ל"החטיפה מן ההרמון". פרסנה: פנטסיה קונצרטית על נושא מתוך "כרמן" מאת ביזה. ביזה: הסוויטה "משחקי ילדים". שבריה: מארש עליז
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. ראלף־ויליאמס: וריאציות על שיר העם האנגלי – "הסכם, בבוקר אחד". שפוהר: סונטה לחליל ולנבל. בריב: קטעים לידיים (פיטר קטין). שוברט: שני שירים. שומאן: "שני הגרנדירים". שומאן: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמ.
10.55 רחמנינוב: סימפוניה מס' 2. ברהמס: סונטה מס' 1 לכינור ולפסנתר. ראוול: "מראות". בריטן: "סימפוניה פשוטה" לכלי קשת
12.30 מוצרט: קונצ'רטו מס' 19 לפסנתר ולתזמ. באך: קנטטה מס' 35 – "נפשי ורוחי נבוכות". טלמן: סוויטה לחליל ולכלי קשת. טורלי: פסטורלה
13.57 בינת שיר. דוד פנקל
14.05 מוסיקה לשעת צהריים. ס. פרנק: סונטה לכינור ולפסנתר. בוקריני: קונצ'רטו לצ'לו ולתז. מנדלסון: סימפוניה לכלי קשת. מוצרט: סימפוניה מס' 39
16.00 מוסיקה ליום ראשון. לאונה לאוני המסס "אנג'לוס דומיני" – "מלאכי האל משמיים יורדים". פרנסואה קופרן: מגניפיקט. אנטוניו קלדרה: "סטאבאט מאטר". גרגוריו אלגרי: "מיזררה". מוצרט: רקוויאם
18.00 מאולפן והקלטות. צילה גרוסמאייר – סופרן. אלן שטרנפלד – פסנתר. אינה יוסף – צ'לו. מבחר שירים ואריות מאת דוניצטי, גבריאלי, מסנה, לאון באלמן, שומאן, קליבורה, קרייזר ושמעון שול. הינדמית: סונטה מס' 3 לצ'לו ולפסנתר
19.05 צלילים בין ערביים. שבריה: מחול כפרי. רוסיני: פרלוד ומחול למפוחית־פה ולתז. ורדי: "אביב", מתוך "ארבע העונות", מן האופרה "ערביות סיציליאניות". שתי אריות מתוך "טוסקה" של פוצ'יני ו"אבודה שנייה" של גודונוב. ריגאבסקי: פנטסיה על נושאים מתוך האופרה "פאוסט" של גונו, אופ. 20, ארט האן־גורדסקי/ פיל. סלונקיה/ ב. רצובה
19.30 מאולמי הקונצרטים שלנו. פתיחה הגיגית של המשכן לאמנויות הבמה. המבצעים: מאיר ברודי, נעם שריף, יהודה פרנבסקי, ותז. ראשל"צ בהשתתפות זמרים מהארץ ומהעולם
22.57 בינת שיר. אריה סיון
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
10.05 הכל דיבורים
12.05 בוצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
20.05 אחד על אחד
23.05 אהבה עברית
01.05 לתוך הלילה

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אקטן ג'
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר
11.05 סיאם והזה. יוסי סיאם
12.05 אהבה עצמית. גיל קופר
13.05 להזה. שוש עטרי
14.05 חדש ודש ומחודש

08.05 שורשים
09.05 פתוח. רם תרמור
10.05 סלודיה. משה סימור
11.05 חיים
12.05 עיתונות בבוקר
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 פנים אל פנים
15.05 בראש צעיר
16.05 מה קרה לי. סיפורים
17.05 קול האמנויות. מכינת עין. יובל מסקין
18.05 הכל מדרשת. נחום עידו
19.05 יומן מדרשת. נחום עידו
20.00 מבט לחדשות
20.50 פרקי היום מתנ"ך
21.00 אולפן לילה. מני פאר
22.05 עיתונות בבוקר
23.05 דיון באולפן בעקבות אולפן לילה

15.05 תולה רדיו. דודי הודי
16.00 קופסת הלהיטים
17.05 מקום במצרת
20.05 M.T.V בגימל
21.05 כחול המורה
22.05 שיר לאחותי
23.05 לילה בחול עמוק

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. הבעיה הפסיכופיסית – לאורה עולם שירך הסוחו. מרצה: פרופ' ישעיהו ליבוביץ ז"ל
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 נכון לעכשיו
12.50 בילוי היום
13.15 מוטל בספק. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.30 סוף היום
20.00 מבט לחדשות
20.30 ברזרטל בשידור חי
23.05 24 – היום שהיה
24.10 ציפורי לילה בשותפות. גדעון רייכר
02.00 לא רוצים לישון

גלגל"צ

07.05 מרינה בדרך
09.05 התרוממות. לילך ברבע
10.05 שמש. אלי ישראלי
12.05 ביתו אחר. ארי שבאי
13.05 ספטות. סיון רוזן
14.05 משהו לדרך. אורלי יניב
15.05 יואב קוטנר
16.05 הכם בכבישה. רון לוינטל
18.05 גלגלאצ. לאה עזו
20.05 שתיקת הכבישים
22.05 לילה טוב. רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון המתנתים – האשה שייצרה שמן שומשום. 18.00, 20.00. אורלנדו. 22.00
גן העיר – הקפיצה הגדולה. 17.00, 19.30, 21.45
גת – ארבע חתונות ולויה אחת. 16.50, 19.25, 21.55
דיזנגוף 1 – רומן על אמות. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2 – איש נמלא שלי. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 3 – שלושת הצבעים – כחול. 19.40. אדום. 21.50. לבן. 11.00, 17.15
דקל – זאב. 19.15, 21.35
הוד 1 – פורסט גאמפ. 13.50, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 2 – שקרים אמיתיים. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 3 – אילה – אוטוביוגרפיה דמיונית. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 4 – הלקוח. 13.50, 16.30, 19.15, 22.00
הקולנוע – קיקה. 17.00, 19.30, 21.45
חן 1 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 11.30, 14.30, 17.00, 19.25, 21.50
חן 3 – ספיד. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – המסכה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
מילת 1 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15, 22.00
מילת 3 – מבציאות נושכת. 17.00, 19.15, 22.00
לב 1 – רוצחים מלידה. 11.45, 14.00, 16.50, 19.30, 22.00
לב 2 – היאום אויה. 14.00, 17.25, 21.15. קרוזה. 11.45
לב 3 – בשם של אבותיו. 12.00, 17.00, 14.00, 19.45, 22.00
לב 4 – מריה, מריה ומריה. 12.00, 14.15, 17.00, 19.45, 22.00
מוזיאון – הרומן של גבי מרסי. 17.00, 19.45, 22.00
מקסים – האח של דרייקס. 19.30, 21.40
סינמטק – התמים והשוקה. 17.00, 19.30, 21.45
צפון – שמש בוגדנית. 16.00, 19.00, 21.45
רב־חן 1 – רוניקה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 2 – המירנות. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 3 – הספוקה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 4 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00
רב־חן 5 – אבא מדריכים. 17.00, 19.30, 21.50
שחף 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.15
שחף 2 – סבבה בחדרה ומיירות. 16.30, 19.15, 22.15
תל־אביב 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2 – סבבה בחדרה ומיירות. 16.30, 19.15, 22.00
תל־אביב 3 – היאום אויה. 17.00, 21.15

ירושלים

גיל 1 – היאום אויה. 17.30, 21.15
גיל 2 – פורסט גאמפ. 16.00, 19.00, 21.45
גיל 3 – אילה – אוטוביוגרפיה דמיונית. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4 – פורסט גאמפ. 18.00, 21.30
גיל 5 – רוצחים מלידה. 22.00. שקרים אמיתיים. 16.00, 19.00
גיל 6 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.30
גיל 7 – סבבה בחדרה ומיירות. 16.00, 19.00, 22.00
גיל 8 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – המירנות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – ארבע חתונות ולויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.55
חן 4 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.25, 21.55
חן 5 – ספיד. 19.30, 21.50. השושה בחותליה. 17.00
חן 6 – הצרוק. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – זאב. 19.25, 21.55. מלך האריות. 17.00
רון 1 – זאב. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – ספיד. 17.00, 19.15, 21.30
תיאטרון ירושלים – שמש בוגדנית. 18.45, 21.30

חיפה

אורלי – המירנות. 19.00, 21.15
סינמה קפה מוריה – אילה – אוטוביוגרפיה דמיונית. 19.30, 21.30
סינמה קפה עמפי – רומן על אמות. 21.15. הרומן של גבי מרסי. 19.15. מבציאות נושכת. 19.15, 21.15
עצמון 1 – ספירה לאחור. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2 – פורסט גאמפ. 16.15, 18.45, 21.15
עצמון 3 – איש נמלא שלי. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 4 – סבבה בחדרה ומיירות. 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 5 – הלקוח. 21.20. שקרים אמיתיים. 16.15, 18.45
פנורמה 1 – היאום אויה. 17.30, 21.00
פנורמה 2 – שמש בוגדנית. 16.15, 18.45, 21.30
פנורמה 3 – רוצחים מלידה. 16.30, 19.00, 21.30
רב אור 1 – ארבע חתונות ולויה אחת. 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 3 – המירנות. 16.30, 19.00, 21.20
רב נח 1 – צרות בבתחורות. 16.35, 19.00, 21.20
רב נח 2 – זאב. 16.30, 19.00, 21.20
רב מור 1 – אהבה של גבר לאשה. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 2 – זאב. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 3 – ספיד. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 4 – צרות בבתחורות. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 5 – ארבע חתונות ולויה אחת. 16.40, 19.05, 21.30
רב מור 6 – מלך האריות. 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 7 – המירנות. 17.00, 19.10, 21.30

אור־יהודה

גיל 1 – ספיד. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2 – המסכה. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – סבבה בחדרה ומיירות. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00

אשדוד

גיל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – היאום אויה. 17.30, 21.15
גיל 4 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00

אשקלון

חן 1 – זאב. 16.50, 19.20, 21.50
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.25, 21.50
חן 3 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – ספיד. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – ארבע חתונות ולויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50

באר־שבע

גיל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – הלקוח. 16.30, 19.15. סבבה בחדרה ומיירות. 22.00
גיל 3 – ספירה לאחור. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4 – היאום אויה. 17.30, 21.15
רב נגב 1 – צרות בבתחורות. 16.50, 19.25, 21.55
רב נגב 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.55
רב נגב 3 – זאב. 16.50, 19.25, 21.50
רב נגב 4 – ארבע חתונות ולויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55

בת־ים

חן 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.25, 21.50
חן 2 – צרות בבתחורות. 16.50, 19.25, 21.55
חן 3 – ארבע חתונות ולויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.10, 21.55
חן 5 – היאום אויה. 18.20, 21.30
חן 6 – זאב. 16.50, 19.25, 21.50
חן 7 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.25, 21.55

הרצליה

אודיטוריום דניאל – איש נמלא שלי. 19.30, 21.30
סנדרין 1 – הלקוח. 19.30, 22.00
סנדרין 2 – אהבה של גבר לאשה. 19.30, 22.00
סמאר 1 – היאום אויה. 21.30. הלקוח. 19.30
סמאר 2 – ספירה לאחור. 19.30, 22.00
סמאר 3 – פורסט גאמפ. 19.20, 22.00

חדרה

לב 1 – פורסט גאמפ. 16.40, 19.15, 22.00
לב 2 – רומן על אמות. 16.50, 19.20, 22.00
לב 3 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.20, 22.00
לב 4 – זאב. 16.45, 19.15, 22.00

חולון

גל 1 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
גל 2 – רוצחים מלידה. 22.00. שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15
גל 3 – ארבע חתונות ולויה אחת. 19.30, 22.00. מלך האריות. 17.00
גל 4 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00
גל 5 – סבבה בחדרה ומיירות. 16.30, 19.15, 22.00

כפר־סבא

גיל 1 – היאום אויה. 17.30, 21.15
גיל 2 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – סבבה בחדרה ומיירות. 19.15, 22.00. השושה בחותליה. 17.00
גיל 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 5 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
גיל 6 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 7 – רוצחים מלידה. 19.30, 22.00

נס־ציונה

גיל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – סבבה בחדרה ומיירות. 19.15, 22.00. גבוהה על הקקה. 17.00
גיל 3 – היאום אויה. 17.30, 21.15
גיל 4 – ספירה לאחור. 16.30, 19.15, 22.00

נצרת־עילית

גיל 1 – מבציאות נושכת. 16.45, 19.30, 21.50
גיל 2 – רומן על אמות. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4 – זאב. 16.30, 19.15. סבבה בחדרה ומיירות. 22.00
גיל 5 – היאום אויה. 17.30, 21.15
גיל 6 – ספירה לאחור. 16.45, 19.00, 21.30
גיל 7 – אהבה של גבר לאשה. 16.45, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – רוצחים מלידה. 22.00. הלקוח. 16.30, 19.15
גיל 4 – היאום אויה. 17.30, 21.15
גיל 5 – סבבה בחדרה ומיירות. 16.30, 19.15, 22.00
חן 1 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – זאב. 19.25, 21.55. מלך האריות. 17.00
חן 3 – ארבע חתונות ולויה אחת. 17.00, 19.25, 21.55
חן 4 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.50

עכו

סמאר 1 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15, 21.45
סמאר 2 – הקפיצה הגדולה. 19.45, 21.45. מלך האריות. 16.30, 18.00
סמאר 3 – הלקוח. 19.30, 21.45. השושה בחותליה. 17.00

פתח־תקוה

היכל 1 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
היכל 2 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 22.00
היכל 3 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.30, 22.00
רם 1 – הלקוח. 16.30, 19.15, 22.00
רם 2 – אילה – אוטוביוגרפיה דמיונית. 16.30, 19.30, 22.00
רם 3 – סבבה בחדרה ומיירות. 16.30, 19.15, 22.00

קרית־מלאכי

הקריה – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.00, 21.30
היכל התרבות – הלקוח. 19.15, 21.45

קריות

קריון 1 – הלקוח. 19.00, 21.30
קריון 2 – היאום אויה. 18.00, 21.00
קריון 3 – סבבה בחדרה ומיירות. 19.00, 21.30. מלך האריות. 16.45
קריון 4 – ספיד. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 5 – ספירה לאחור. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 6 – השושה בחותליה. 16.45. אילה – אוטוביוגרפיה דמיונית. 19.00, 21.30
קריון 7 – איש נמלא שלי. 19.00, 21.30. גבוהה על הקקה. 16.45
קריון 8 – רוצחים מלידה. 19.00, 21.30. סוד השמש עם אבא. 16.45
קריון 9 – פורסט גאמפ. 16.45, 19.00, 21.30. צק פשוט. 16.45

ראשון־לציון

הזהב 1 – היאום אויה. 18.30, 21.15
הזהב 2 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.30, 22.00
הזהב 3 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.30, 22.15
חן 1 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 16.50, 19.25, 21.50
חן 3 – ארבע חתונות ולויה אחת. 19.30, 21.50
חן 4 – המירנות. 17.00, 19.30, 21.50
נעמן – רומן על אמות. 19.50, 21.45
סמאר 1 – זאב. 19.30, 22.00
סמאר 2 – בשם של אבותיו. 19.30, 22.00
סמאר 3 – השושה בחותליה. 19.30, 22.00
סמאר 4 – ספיד. 19.30, 22.00
ראשון – איש נמלא שלי. 19.30, 21.45

רחובות

חן 1 – ארבע חתונות ולויה אחת. 19.25, 21.50
חן 2 – שמש בוגדנית. 19.00, 21.50
חן 3 – אבא מדריכה. 19.30, 21.45
חן 4 – צרות בבתחורות. 19.15, 21.50

רמת־השרון

כוכב – ספיד. 19.10, 21.40

ר"ג־גבעתיים

אואזיס 1 – צרות בבתחורות. 16.50, 19.20, 21.50
אואזיס 2 – ספיד. 16.45, 19.20, 21.50
אואזיס 3 – ספירה לאחור. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 1 – ארבע חתונות ולויה אחת. 16.55, 19.20, 21.55
רב־חן 2 – המירנות. 17.00, 19.30, 21.55
רב־חן 3 – אהבה של גבר לאשה. 19.25, 21.55. השושה בחותליה. 17.00
רב־חן 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.10, 21.55

רעננה

מופ"ת – האשה שייצרה שמן שומשום. 19.30, 21.30
פארק 1 – ספירה לאחור. 19.30, 22.00. מלך האריות. 17.00
פארק 2 – צרות בבתחורות. 17.00, 19.30, 21.30
פארק 3 – אהבה של גבר לאשה. 19.30. ספיד. 17.00, 22.10
פארק 4 – פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00
פארק 5 – רומן על אמות. 19.30, 22.00. השושה בחותליה. 17.00

כמו ציור של אל גרקו

תחרות המחול הבינלאומית. מרכז סוזן דלל בתל אביב

מחול

רות אשל

בתחרות המחול הבינלאומית שקיים מרכז סוזן דלל באו לידי ביטוי שפע הזרמים של המחול המו־דרני בעולם היום. בעבר היינו עדים לחיקויים רבים. כולם חיקו, למשל, את מרתה גרהאם, אחר כך את מרס קנינגהם ואת הסגנון הפוסט מודרני, ולאחרונה את פינה באוש. הפעם נשבה רוח חדשה. כל כוריאוגרף וכל להקה ומדינה וסגנונם הייחודי.

התחרות איפשרה לישראלים לראות עבודות של יוצרים צעירים מכל העולם שעדיין לא התפרסמו, ושלהקותיהם לא היו מגיעות לארץ אלמלא התחרות. היא גם איפשרה לעשרות רקדנים ואורחים מחו"ל ללמוד מעט על המחול הישראלי.

בשלב ב' בחרו השופטים בשמונה עבודות מתוך שפע של עבודות טובות ושונות זו מזו בסגנונן. בדרך כלל בחרו בעבודה הטובה מבין שתי העבודות של הלהקות הבולטות. נדמה לי שאם שמות היוצ־רים והמדינות היו חסויים, היו עולות לשלב זה שתי עבודות של אותה הלהקה, למשל עבודותיה של הלהקה הספרדית "לאנטימה אימפריאל", שהריקוד שלה הזכיר את ציוריו של אל גרקו.

התאכזבתי לראות שהלהקה הצרפתית הטובה "שאל פראגאק" לא עלתה כלל לשלב ב', וכמוה גם "נשיקות" של ענת דניאלי, שבלטה בעידון ובצבע שלא מצאתי בשום להקה אחרת.

רמת הביצוע של הלהקות היתה בסך הכל טובה, אבל בתחום זה לא נראו כוכבים של ממש. בלטו לטובה בווירטואוזיות ובקלילות האנגלים, ובראשם מרק בולדווין בעל ההומור הנפלא, והספרדים.

שלא כמו בתחרות הקודמת, שהיתה מאכזבת והשופטים בה היו קמצנים, הפעם הקהל שצפה בששת המופעים של שלב א' קיבל תמורה לכספו. ובכל שהמופע השישי בשלב זה הועלה ביום האחרון של התחרות, כאילו נתלש משאר המופעים, ובשל דחייתו לרגע האחרון ניתן לשופטים זמן מועט בלבד כדי לקבוע מי מהלהקות יעלו לשלב ב'. גם כאן נדמה לי שהמאבק הצמוד בין הלהקות דרש זמן הכרעה רב יותר.

בשל הפיגוע בתל אביב בוטלו מופע הסיכום וטקס חלוקת הפרסים, ולכן נותרה לקהל אפשרות אחת בלבד לצפייה מרוכזת בעבודות שעלו לשלב ב' (מופע מס' 7). יש לקוות שתימצא דרך כלשהי לעלות את העבודות האלה כתוכנית עצמאית ברחבי הארץ.

נורמן פרקינסון, "ילה מוקהי", 1939

בלי תווית אמנותית

מאת סאלי וייט

לונדון

תערוכת הצילום בגלריה סאצ'י בלונדון יוצאת דופן בכך שרוב התצלומים בה באוספו ממקורות מסחריים. רבים מהם פורסמו בירחון "ווג" וצולמו על ידי צלמים ששמותיהם מוכרים ממגזינים כמו "אינטרוויו", "ואניטי פייר" ועוד: הרב ריטס, לורד סנודאון, הלמוט ניוטון, נורמן פרקינסון וססיל בי־טון.

התערוכה נאמנה לשמה: "מראה חיזבי". לא מוצ־גות בה התמונות המדכאות (גם אם חיוניות) של מלחמה, מחסור ומצוקה ברחבי העולם, שהתק שורת מספקת מדי יום ביומו. יופי חזותי נחוץ לבריאות הנפשית ולרווחתו של אדם לא פחות ממזון ומשקה, הגלריה סאצ'י מוכיחה את זה ב"מראה חיזבי".

האם התעסקות באופנה מלמדת על קלות־דעת או שזהו עניין רציני? זו שאלה שנויה במחלוקת, אבל קשה לשלול לחלוטין פעילות שמעסיקה ומעש־יינת כמעט את כל העולם, ומנחילה לבריטניה עונג רב. ב"מראה חיזבי" אפשר לראות את מרילין מונרו, שיופיה הרב ניכר גם אם דומה שהיא עייפה וגלמו־דה. צילם אותה איב ארנולד, בזמן צילומי סרטה האחרון במדבר נוואדה. עוד מצולמות הדוגמנית נעמי קמפבל, על ידי הרב ריטס, ונשים משחקות גולף בלה סוקה – אחת הדוגמאות המוקדמות של תצלום "פעולה" באופנה – שצילם נורמן פרקינסון ב־1939. סיגורני וויבר, טילדה סווינטון, מיק ג'אגר וברוס ספרינגסטין הם עוד כמה מדמויות הפולחן באוסף. המציג הזה תערוכה מרעננת, ומשייה מיומנות אמנותית, אבל מקצועית לעילא.

התערוכה היא הקדמה למכירה פומבית למטרות צדקה שתתקיים בסותביס בלונדון, אבל מאחר שלא כל התצלומים כלולים במכירה הפומבית, יפה עש־תה גלריה סאצ'י שאירגנה את התערוכה הזאת.

רק באמריקה

מכונת הפוקר

המכשיר שבתמונה ישחק אתך פוקר, יוותר מולך ואפילו ידמה אותך בשלוש דרגות שונות. אידיאלי להיילים בשמירה, לאסירים בצינוק ולנשים בשמירת הריון. המחיר 49.95 דולר.

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
מנהל מוסיקלי: דוד שלון
העונה ה־57 תשנ"ה

דוד גרינגאס, צ'לו
דוד שלון, מנצח

דוטייה "מטאבולים" (שינויים)
שומאן קונצ'רטו לצ'לו ותזמורת
ברנשטיין "הרהור" מתוך "מיסה"
ראוול "דפניס וכלואה", סוויטות מס' 1 ו־2

"המנוי השלם" קונצרט מס' 1
יום רביעי, 26.10 סדרה א־ב
"המנוי הקלאסי" קונצרט מס' 1
יום חמישי, 27.10 סדרה ג
8.00 בערב, אולם הנרי קראון

"אולפן פתוח" מס' 1
אנטון רובינשטיין פתיחה "המכבים"
דוטייה קונצ'רטו לצ'לו ותזמורת
דבוז'אק "יונת יער", פואמה סימפונית

יום שלישי, 1.11
1.00 בצהריים, אולם הנרי קראון

כרטיסים: 10 ש"ח
למנויי התזמורת - כניסה חופשית

נמשכת מכירת מנויים לעונת 95 1994

קופת התזמורת טל. 9-611498 ימים א־ה 16-19 ששי 10-13

שירה • שקולניק

מסעדת דגים ופירות־ים
נוכב ים

פסקית ללא הפסקה
24.00 – 12.00 כל השבוע כולל שבת

העסקית הכי כדאית 38 ש"ח

מבחר מנות פתיחה: איקרה, חצילים, טחינה, לבנה, מטיאס, פלמידה, מטיאס בחמיץ
מנות עיקריות / תוספות: פילה דג, סטייק סלמון, פילה סול, פולים על הקרם, שניצל אסקלופ ברוטב חרדל־פלפל, ירקות טריים, פפריקה בתנור
מנות אחרונות: פרפה חיום, קרם ברולה, טרין שוקולד, נוגטין בדבש

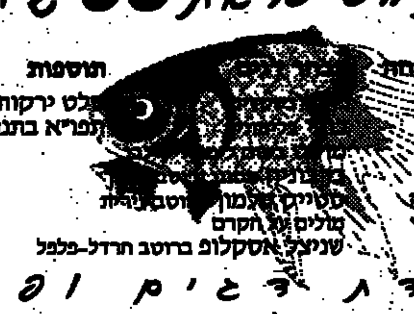

חוויה אמיתית של דגים ופירות ים באווירה מיוחדת
רח' יהודה המכבי 66, ת"א טל. 03-6048103

סדנה
יום ג'
25.10.94
בתל־אביב

SUPER MEMORY

מנחה: מר גיל פרץ

טכניקות לשיפור יכולת הזכרון, הריכוז והפנמת מידע

פרטים והרשמה:
טל. 03-957202
פקס. 03-6953104
המרכז הישראלי לניהול

בשיתוף שגרירות אוסטריה
in cooperation with the Embassy of Austria

הסינדיקט של זווינול

ירושלים
אודיטוריום ע"ש רבקה קראון
יום ג', 8.11.94
בשעה 21:00

תל־אביב
היכל התרבות
יום ה', 10.11.94
בשעה 21:00

כרטיסים
בטלפון בכרטיסי אשראי 03-5279449
רב קוו, לקבוצות, אירגונים ובדו"
"הדרן־השרון" טל. 03-5279955
"הדרן" אבן גבירול 90 טל. 03-5279797
"רוקוקו" דיזנגוף 93 טל. 03-5248824
רמת השרון "השרון" סוקולוב 86 טל. 03-5400551-2 ובמשרדים.
ירושלים
"קלעים" 02-256869
"בימות" 02-240896

הנחות לעמיתי מועדון פסטיבל הג'אז 1994. פרטים ב־ 03-5252590 שינקין 21 ת"א טל.

THE JERUSALEM POST

מעריב

NMC ע"ג ת"ק וקלטות

YAMAHA

ישראכרט
2 כרטיסים במחיר 1
הכי טוב ישראכרט

مكذا من الاصل

מכתבים למערכת הארץ

מה חשב דיין

בתגובה על מכתב למערכת "מה יותר לגלול" ("הארץ", 11.10)

במכתב ביקורתי על מאמרו של יואל מרקס "התסרץ מרמסקי" "משכור" יובל שור את יצחק רבין ואת משה דיין על שהחליטו כי מוטב לה לישראל להסתלק מהשטחים שכבשה ב-1967". בנוגע לעמ־דותיו של רבין אינני מרגיש עצמי מוסמך להתבטא, אך אשר לדיין המנוח, גישתו היתה הפוכה מזו ששור מייחס לו.

דיין רגל, כידוע, ב"חיים משותפים" של יהודים וערבים ביש"ע – כשלים אזרחים אף שהתכוונו לסי־פוח מלא של השטחים, בשישתם בידי ישראל אך הפסקת ההתיישבות בהם נתפסו על ידו לא רק כדבר שיסכן את קיומה של מדינת ישראל מבחינה ביטחונית, אלא גם כאפשרות שאיננה מתיישבת עם הגשמת החזון הציוני.

זלמן שובל
תל אביב

הוצים בעמוד 78

בתגובה על מכתב למערכת "הבהנים והלכי הרגל הוקנים" ("הארץ", 12.10)

ברצוני להגיב על הטענות שהעלה דוד כהן במכ־תבו. בניגוד לטענתו, במוסף "חוקי התנועה זה תמרור" יש פרק מיוחד הדן בהולכי רגל ורוכבי אופניים (עמוד 78). זאת ועוד, בעמוד 21 במוסף יש התייחסות מפורשת למעבר חציה, ובה נאמר: "כאשר הולכי רגל חוצים במעבר חציה, אפשר להם תמיד להשלים את החציה בבטחה, ואם הוא עצור בעת הצורך, אל תקפח את זכות המעבר הבטוח של הולכי הרגל במעבר החציה".

בנוסף לכך בעמוד 82 במוסף מצוידים כמה תרחישים, שבהם נראות מכוניות מגיעות למעבר חציה בשעת חציה של הולכי רגל. על תרחישים אלה אמור להתקיים בכיתה דיון מקיף בנושא מתן זכות קדימה להולכי רגל במעבר חציה.

לצערי איני יכול, בשלב זה, להתייחס לטענותיו של כהן באשר לתוכן הדברים שמסר המדריך כנה לך השיעור. עם זאת, אשמח אם יפנה אלינו עם הפרטים כדי שנוכל לבדוק את המקרה ולהתייחס בהתאם.

אורי יעקב
דובר המכון הארצי להכשרה במקצועות התחבורה

סוף עונת המלפפונים

בתגובה על "מלפפונים וקקטוס" מאת נחמיה שטרסלר ("הארץ", 30.9)

בפתיחת מאמרו של נחמיה שטרסלר הוא מספר על ידידו, איש מגעל המרצים, שפשט את הרגל ונאלץ לשלם את חובותיו ולחיות בצניעות עד עצם היום הזה. ממש נוגע ללב. אין לשכוח גם את אברהם שפירא משטיחי כרמל, את יהושע בן ציון מבנק א"י-בריטניה, ואת דוד בלאס מפרשת בלאס, אשר חיים בצניעות מופלגת עד היום.

מאותנו, אנשי הקיבוצים, בעוונותינו הרבים, וב־עוון תמימותנו בראש ובראשונה, נמנע עקב מעמ־דנו המשפטי לפשוט את הרגל כדרך כל אלה המכבדים את עצמם.

ובאשר לחוב הקיבוצים, מקורו וגורלו. האם בא־מת נעלמו מעיני שטרסלר משבר החקלאות הארצי והעולמי, המדיניות הוותיקה שנשמר במעט כליל את החקלאות, ומשבר המושבים וחוק גל, שאיפשר לחובות המושבים "להתאדות" שלא כדרך הטבע? האם לא קרא על 15,000 משקים חקלאיים שיהוסו לו השנה בארה"ב ועל ההגבה המופלגת של מדינות השוק המשותף על חקלאיהן, גם במחיר קרע עם ארה"ב? האם התופעה של הבנקים, קבלני-על, חבר־רות ענק המשתלטות על נכסי החקלאים הקטנים זרה לו?

משבר הקיבוצים קשור לעודפי הייצור בחקלאות הישראלית, לאורבניזציה המואצת של המושבות, למשבר המושבים ולחוק גל, ובהקשר הרחב יותר הוא חלק ממשבר החקלאות בעולם המערבי, המגע מהתייעלות ומיצירת עודפים המונקים את החקל־אות החקלאים.

הקיבוצים הפיקו נכונה, שהחקלאות לא תפרנס אותם עוד, ונוצר התהליך של תיעוש. רובם עשו זאת לאט מדי, וגרוע. פיט ובלאס ודכגר אבן חנגו על גבנו. גם המערכת הבנקאית והדוחה אצלנו כמה שקלים, שהודה לה מאז משבר המניות הבנקאיות. מעבר לפיקטציה הזאת עומדת העובדה, שעיקר החוב נוצר במהלך ניסיון מאוץ מדי לעבור מחקל־אות לתעשייה – בלי השכלה מתאימה ובלי ניסיון מתאים, בלי הון עצמי מספיק, בלי כלים משפטיים נכונים ועוד.

יש לי הכבוד לחיות בקיבוץ שלא השקיע מאומה בבורסה, בפיט, בבלאס, ברכגר, וגם לא קנה מניות מלבד כאשר אולץ לכך על ידי המערכת הבנקאית

כ"תוצאת שירות". הקיבוץ הזה הצליח להעמיד תע־שייה מצליחה רק בזכות השליש, וזאת לאחר ששילם דמי לימוד יקרים ביותר. תשלומי הריבית הגלים על משפחה בקיבוץ, לדוגמה, הם כ-30,000 שקל לשנה.

החוב הזה היה ניתן להחזר, אך הוא הכפיל את עצמו על ידי הריבית הבנקאית האבסורדית ששררה אז. הריבית הזאת נכפתה על הקיבוץ בעיצומו של המאמץ לברוח מהחקלאות אל התעשייה. הפרדס נעקר, הכותנה חוסלה, ומה שנשאר מהחקלאות לא היה יכול לפרנס יותר מאשר שליש האוכלוסייה.

התשובה לשאלה מדוע על המדינה למחוק את חוב הקיבוצים היא פשוטה. אכן, חלק מהחוב עלינו להחזיר וחלק ממנו הוא חוב מדומה. הבנק יכול להבריח על ריבית שלפ10%, 20%, 100% ויותר, זה עדיין לא יוצר כסף להחזרה. משלב מסוים כבר לא מדובר על כמות הכסף ש"הודיב" יוחזר, אלא כמה שנות עבדות ייכפו על החייב. מכאן והלאה זה הופך למאבק כוחני – ואין עלינו חובה להגיש גם את הלחי השנייה.

אולי השאלה האמיתית אינה שאלת הכסף, שלא קיים עוד בקיבוצים ומחייבים, אלא מה שורין של מגיות הבנקים הפעוטים למכירה כאשר במוציאים ראשונים בבסים מדומים, בהיות חוב הקיבוצים מעבר לתשחיב כלכלי הגיוני (כמה מאבים רצינים מעריכים עם פתח של 3% על נכסי ייצורם).

אינני יודע אם במאמרו של שטרסלר נועד לסיים את עונת המלפפונים הקיצית, או שהוא רצה לזכור לרב שך, הרואה בנו קבצנים ואוכלי שפנים. אבל עם ידידים כאלה, למרות האגדה וההערכה, לא צריך אויבים.

פרץ ליבנה
מרכז המשק, בית העמק

יבוטל רישוי היבוא האוטומטי

בתגובה על "השבוע תבוטל חובת הרישוי על יבוא מאסיה ומצורח אירופה" מאת בדרי מלין ("הארץ", 17.10)

הממשלה החליטה באפריל 91' על ביצוע תהליך הדרגתי ומבוקר של חשיפת המשק ליבוא מארצות שלישיות. (כל הארצות שלהן קשרי מסחר תקינים איתנו ולמעט ארצות הברית וארצות האיחוד האירו־פי, שלהן הסכמי סחר מיוחדים איתנו). התהליך החשי־פה החל את צעדיו הראשונים ב-1.9.91, עם ביטול חלק גדול מן הרישוי על יבוא טובין מאותן מדינות שלישיות.

במקביל הוטל באותו תאריך מכסי מגן גבוהים מאוד על אותם מוצרים שהרישוי שלהם בוטל; מב־סים המופחתים בהדרגה החל בספטמבר 92'. מכסים אלה ירדו בתוך חמש, או שבע, או תשע שנים ממועד הטלתם, עד אשר יגיעו לרמה סופית של 8% או 12%.

על פי אותה החלטת ממשלה מ-91' נקבע, שיכו־אם של מוצרים רגישים יהיה כפוף לרישוי אוטומטי, לצורכי רישום ומעקב בלבד. על פי ההחלטה זאת, פירסם מנכ"ל משרד התעשייה המסחר הוראה בר־שומות (ב-1.9.91), שבה נקבע שהמשרד חייב לתת רשיון יבוא לאותם מוצרים רגישים בתוך שבועיים מיום הגשת הבקשה לרשיון. עוד נקבע בהוראת המנכ"ל, כי תוקפה יפוג בתאריך 1.9.94 – מועד ביטול הרישוי האוטומטי.

למרות כמה פניות של איגוד לשכות המסחר אל משרד התעשייה והמסחר בשאלה מדוע הרישוי האוטומטי לא בוטל ב-1.9.94, כפי שהחליטה הממ־שלה, הדבר לא נעשה עד מועד כתיבת שורות אלה. באחרונה נמסרה הודעה מטעם המשרד, ובה נאמר שנו לביטול דרישת הרישוי האוטומטי נמצא בהכנה וייחתם ויתפרסם בקרוב.

עם ביטול הרישוי האוטומטי יושלם שלב נוסף בתוכנית הממשלה לחשיפת המשק, כפי שנקבע עוד בשנת 1991.

יוסף ממלר
איגוד לשכות המסחר

בלי טרמפ לחייל

כמה חיילים עוד צריכים להיהרג עד שצה"ל יחליט שהטרמפים מסכנים את חיי החיילים, ואין להרשות להם להשתמש באמצעי תחבורה מסוכן זה? זה כבר קיימות הוראות מחמירות בקשר לנסיעה של חיילות, אך משום מה הוראות אלה אינן חלות על חיילים. נראה שגם לא קיים ניסיון רציני למצוא פתרון חלופי לנסיעות אישיות של חיילים.

הגיע הזמן שהציבור יקום נגד הסיסמה "תנו טרמפ לחייל", האויל וביטינו, לצערנו, מלאה הארץ חגאים. וכל הורה, כדאי שידריך את בניו: עדיף לאחר, ואפילו לוותר על יציאה מהבסיס – ורק לא לנסוע ברכב לא מוכר.

עמירה ויסמן
פתח תקוה

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 המשמונים מתמשרים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 זה המהמה באוסטרליה. צפור יערות הגשם
08.30 חבורה כדור חשמל
08.55 הנבת המקרא. סמר העניינים 4
09.10 מבע. בסמלכות בעלי החיים. האהב
09.25 הגיל הרך. פרפר מפוזר. לפתח לבה, לפתח יער
09.50 פשוט אחד לא. בתחום המטבחים
09.55 טבע לדעת
10.00 קשר משפחתי. מחומשים במקשורת בקהרים למתבגרים
10.30 היסטוריה כללית. איחוד איטליה
11.00 אנגלית
11.10 משבון פשוט. משפטים ומהמטיות
11.35 יהדות. מבסמי בראשית. פרשת נח שדה
11.55 טבע לדעת. מבזק חדשות בנושא חינוך (חוזר)
12.00 מדעי החיים. שלוח הרגורים הרודים
12.10 מוזיקה. באמוזיקה באוליימה
12.20 מדעים. בתוך המדינה. אנטארקטיקה
12.35 ארצניות
12.50 מוסיקה. בקצב הלב. הזעינים 2
13.30 שפה כשר
13.55 טבע לדעת. מבזק חדשות בנושא חינוך (חוזר)
14.00 אנושי
14.30 במצולות הים עם ולטר. הפרדים במצולה
15.00 זמביט
15.30 הרדודים
16.00 חדשות
16.05 הדרך לטבעלא. בית המשפחה
17.00 ערב בדרים. אמנון לוי
17.30 תכליים באמיר. עם צעירי תל"א
18.00 באמילד
18.15 חדשות בגלית
18.30 כאן שופטים. מדרון משלים משפחתיים
18.40 חידושים המטבעות
19.00 חדשות
19.30 קלקיל. תוכנית למשפחה
20.00 מבט שבשבת
21.00 אולפן לילה. עם מני פאר
22.00 בכודול שלמה. שירים ישירים, דיונים, תקצירים והערכים מהליגות הגדולות באירופה ובעולם
23.30 חדשות
23.55 "ברוחה מהשמיים". דרמה ב-4 חלקים. אנגליה 91'. קפיט, בן לאב הודי ואם אנגליה, הוא תושב אחד מהפרברים כבלי המעורב של רונה למנהג. רויט משועגים מקובה אל קהל לאחר שאבי, עובר ציבור נאמן, "משתנה את עורו", ונושא את בניו, עם רושם סת, גוריין אנדרוס, עם פליימר מפרים. במאי: רוגר מיצ'ל. חלק 1

ערוץ 2 (22)

14.00 מלאמונה. עידן אלומינם אבי מיייקר
14.05 אסתר בין מוכנים – הדור הבא
15.00 אמת או חובה. הופגה ומקן
15.30 שריך גגלובה. מרגה מבולדה
16.00 היסים האסוריים
17.00 קו לחדשות
17.30 ימים טובים. על יד בני נוער מתבגרים ועל בעיותיהם. פרק 1
18.00 מלתן עליכם. עם עודי ויסמן
18.30 מיום מדיים
19.00 סנקוי. שעשועון עם איל אבני
19.30 כבבלה מתמנים
20.00 חדשות
20.30 גסף. מגזין כלכלי שבועי שיסקר בראשית כל שבוע את שוק ההון, כלכלה שהיא לכל נפש. מגישה אשרת קוטלר
20.45 שמפטים. עם יואל שילון
21.30 בשידור חי. רן שילון מארח
23.00 לילה ראשון. פותחת בית המערה במבשן למאפיינות הבבה
24.00 חדשות
24.05 לילה ראשון. המשך
24.30 שיר בלילה. אמנים קוראים שירי משוררים

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 עידור מסטר
09.00 לזרות את החיים. פרק 89 (ש.ח)
09.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1165
10.30 אדשים בכללן
11.00 לסי אלפמה. קומדיה
11.30 אבנאבלה. פרק 165 (ש.ח)
12.15 מדיר מזמן. קומדיה
12.40 מלקוך קרוסה. פרק 116 (ש.ח)
13.35 בהומגן. קומדיה
14.10 שלושים ומעלה
15.00 כתום. פרק 185
15.45 נשמט לפרינג
16.35 שבתים, שבים. פרק 642
16.55 סחירת העמבה
18.05 לזרות את החיים. פרק 90
18.50 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1166
19.30 שידור מקומי
20.00 אבנאבלה. פרק 164
20.50 מלקוך קרוסה. פרק 117
21.40 המפשר על הבה. קומדיה
22.05 אזרות
22.35 סימבים
23.45 בזנ הילך. קומדיה
24.10 קפי וליסיר. סתפלה
01.00 מלמות העלמות. מרע בריטי

סרטים (04)

10.30 "דוכן המבר". ארה"ב 91', 99 ד'
12.15 "ביקלם ביקלבי". אנגליה 47'
14.00 "מסור אותנה". ארה"ב 90'
15.30 "אני, את ומר". ארה"ב 84'
17.00 "נטות מהבכים". מרע שעוני, 100 ד'
19.00 "כתה חזות שני רגליים". ארה"ב 90'. עם איתי אורדיאנג
20.30 מסווד הקלטים של "הדעה מקום"
21.00 "קרין מסובט". ארה"ב 62'. השמש בן הייצ שלום להיות אבק. הוא יוצא לסוכה קרין המוטב בכבעה שמוכה לו להפשטים את חלומותיו. עם בען קיזוקן ונורס מוי. במאי: סאהט סנבט בולט
22.35 "מדי ביתר". ארה"ב 84'. קומדיה. עם נואל קילנוי, לוסי מטורינג' ועוד

"פריס, בצמה ויחוד אבר". 86' ד'
24.05 "מליבמים". ארה"ב 92'
01.50 "במאורות קפות". ארה"ב 84'. 86 ד'

ספורט (05)

07.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.30 החבר שלנו
17.00 כדורגל מהליגה הלאומית
17.50 שיודור חי. כדורגל אנגלי
19.45 המספים ביוגה "בל החצי"
20.00 בשיחה
20.30 כדורסל. משחק מרכזי של אחת הליגות האירופאיות המובילות
22.00 כדורגל מהליגה המאנגלית
23.15 גול החצי. מבזק המשחקי השבוע
23.30 פוטבול אמריקאי מליגת הNFL

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שני מנוייים
08.35 המחמן של כוכילו
09.10 הגורת סרוב. פרק 8 (ש.ח)
09.35 איש המתול. פרק 1 (ש.ח)
10.10 היעזן והילים היקום. פרק 10 (ש.ח)
10.45 אבא ובדה-אמא ובדת 2, פרק 30
11.15 לוכי מחה
11.35 בגולי הילט 90210. פרק 11
12.35 משפחה הדורות. פרק 1 (ש.ח)
13.00 המחמן של כוכילו
13.35 אי המטמון. פרק 2
14.00 שלמה הקומה של הדינוזאורים
14.35 מוסקוטיה. פרק 3
15.05 היעזן והילים היקום. פרק 6
15.40 אמריקנו סה. פרק 33
16.15 המי – משחק טלוויזיה
16.30 בגולי הילט 90210. פרק 7
17.00 הכיתה המשגעת
18.00 הגורת סרוב. פרק 8 (ש.ח)
18.25 איש המתול. פרק 1 (ש.ח)
18.55 המחמן של כוכילו
19.30 שלושה בדירה אחת
19.55 במאמים פלוס
20.20 הכדור מעל לקשר

הבעה שניה (06)

22.00 "ממצב, המגב, אשתו והמאהב". אנגליה 90'. בגוספר מטרבפת, בעליה של מסעדה אגודה שנפגר בה סכסך תרבותי במזגוג, מתעלל בכל סובבים. בשר אשתו המסתכבת בגמת הג. עם מייקל גמבון, הלן מירן, ריצ'רד בורינגה ואלן הווארד. במאי: פיטר גרינאווי
24.05 "ברבולה". ברזיל 88'. מרע בריטו. על צעירה המשלבת מכחור הארץ השליך אל כוכב המסים שמסכן את היקום. עם בין פוקה והמרסל מריס. במאי: דורה הפרים. 94 ד'
20.45 הבל משמר במשפחה
21.10 המנר

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 תרבות ואמנות
11.00 דיסקברי. סיפורם של הכלבים
12.00 דיסקברי. אנשים ודתות אדרות
12.30 המדיאונים של העולם העתיק
13.00 דיסקברי. מזיאום מדעיקה
13.30 דיסקברי. המירוץ אחר הגלובוס 2
14.00 אמנוריסטה מחמה (ש.ח)
16.00 דיסקברי. סיפורם של הכלבים
17.00 דיסקברי. אנשים ודתות אדרות
17.30 המדיאונים של העולם העתיק (ש.ח)
18.00 המלוצעים אנשי הפיזול המודרני
19.00 פרוסימיה המנורה בשיחה
19.30 קוסמיקה. סיכום העונה
20.00 דיסקברי. בטרגי הכוסיביק
20.30 סוגי הנושקים. כדור הארץ במשבר
21.00 בטעים. מרשפת – הנשר הקדמה
22.00 דיסקברי. מקפול-2000. פרק 535
23.00 דיסקברי. מהיאום הייסודי
23.30 דיסקברי. המירוץ אחר הגלובוס 2
24.00 אמנוריסטה מחמה (ש.ח)

הום סינמה (41)

סלינגר. 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00, 24.15, 02.15

הום סינמה (42)

04.15
פשוד בשובה. 08.30
הדיקה. 10.30, 18.30
המשך ה-57. 12.30, 24.30
לב אחוב. 14.30, 02.30
דייב. 16.30, 20.30, 22.30

הום סינמה (43)

דני השמר אחבה. 08.45, 17.00
לזרות. 10.45, 21.00, 03.15
גוזלי. 13.00, 19.00
איש המסאד. 15.00, 23.15
פלישת חוסרי הגופות נמשכת. 01.15

הום סינמה (44)

ירושה במאוקרה. 09.00, 13.00
קין בימבחיה. 11.00, 03.45
הלילה הבלתי נשכח. 15.00, 23.30
המולים. 17.00, 19.15, 01.30
במה. 21.30

הארץ ממליץ

♦ משורתם של שני אנדנים. המח־זה הקלאסי של גולדוני זכה מעט של בטים אלוני ללבוש עברי מתל אביב של היום. רוח ורי ייצרה להב־גה בבמה מבייר עליה מצייירים הש־חקנים גרפיטי, ועמרי ניצן מבא למחזה שנבושב לאוסף בריונות פי־סית שפה בימתית אחרת, בה הד־עב של המשרתת (שמואל וילוז'ני) הוא דעב אמיתי, ומבצוקתו הטמי־נית בזמות קומדיה עם עומק. הבימה, תל אביב. 17.00.

ענף האלומיניום בישראל עולה לרמה הגבוהה בעולם

קליל תייצר את סדרות HARTMANN גרמניה בישראל

קליל 8500
קיר מסך רב־צורתי

קליל 8400
קיר מסך STRUCTURAL GLAZING

קליל 2200
חלונות/דלתות הזזה וציר למפתחים גדולים כולל HEBESCHIEBE

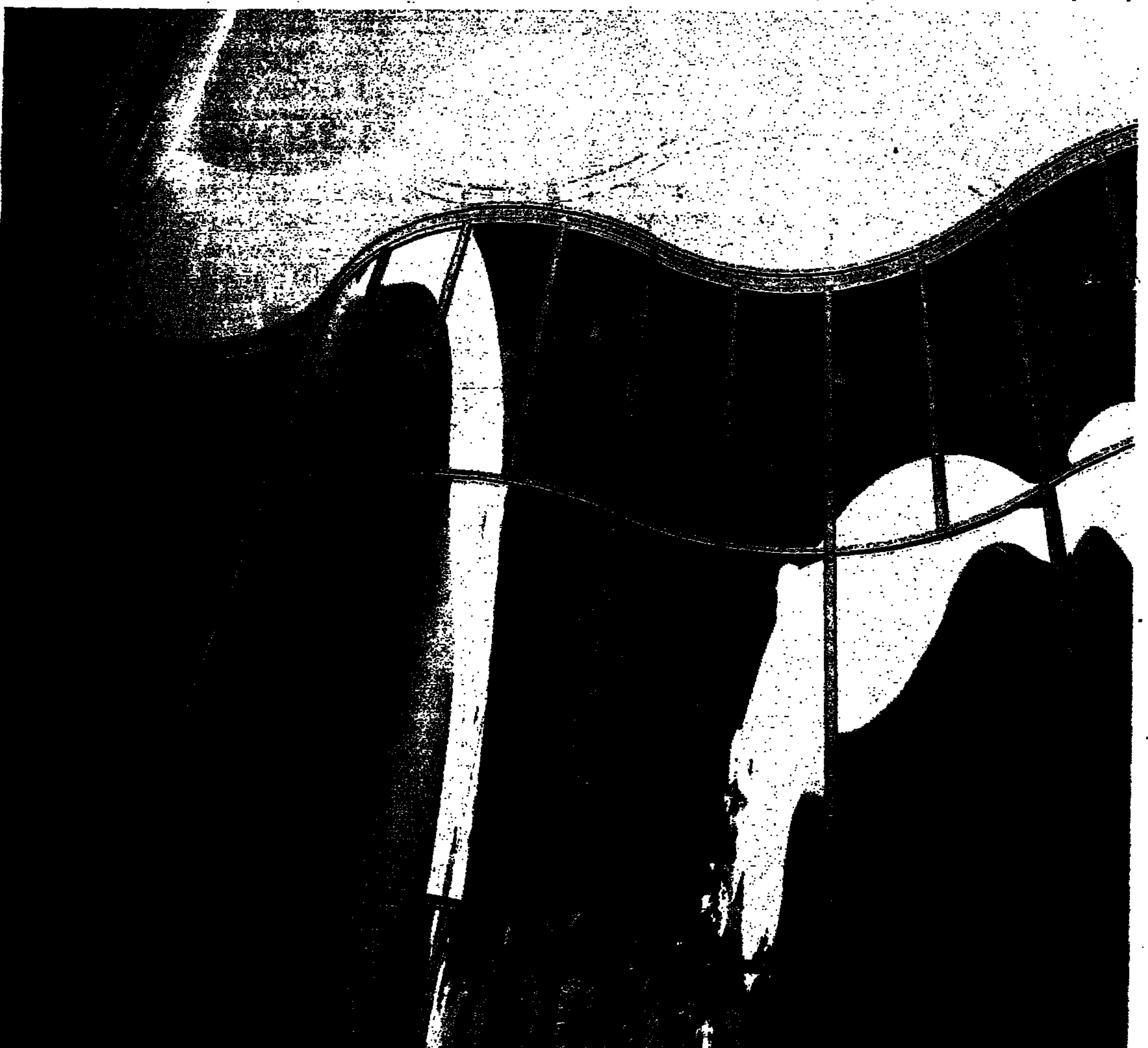

קליל תעשיות נבחרה כנציגתה הבלעדית בישראל של חברת HARTMANN גרמניה, מהמובילות בעולם בתכנון קירות מסך ומוצרי אלומיניום יוקרתיים לענף הבניה.

מגוון קירות מסך HARTMANN כוללים גם את הסדרה החדשה MODULFASSADE המאפשרת חזיתות זכוכית נקיות ללא פסי אלומיניום הנראים לעין (STRUCTURAL GLAZING).

קליל תציע למתכננים ולייצרנים בישראל גם מוצרים נוספים של HARTMANN, שחסרונם הורגש במבני ציבור יוקרתיים, כמו חלונות ודלתות למעמסי רוח ומפתחים גדולים, כולל דלתות HEBESCHIEBE.

קליל תייצר את פרופילי סדרות המוצרים של HARTMANN בלווי אביזרים מקוריים, סיוע טכני והדרכה מקצועית.

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210, קרית מוצקין 26114 ■ טל: 753044, 757814, 04-789110-2 ■ פקס: 04-757799

בתי חולים

תל אביב – רמת-איכילוב, טל' 6974504
ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, א.א.ג.) ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגית) הדסה עין כרם, טל' 427427 (אורטופדיה, ילדים, עיניים) הדסה הר הצופים, טל' 844111 (נשים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – כן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00 מוקדם)
איינשטיין 40, רמת-אביב, 6413730 (עד 24:00) בבלי, ויצמן 174, 5222586
קפ"ח הכללית, אבנשטם 9, 5232383
ירושלים – שטראוס א', אבינדורי 3, 706660
חיפה – קריית אליעזר, בכר מאירהוף 6, 511707
באר שבע – מטר פארם הקניון, קרן הגבל, 281373
רמת גן – מרגנה פלוס השוק, הנ"ר ירושלים 23, 6742046
חולון – אדוות, המרכז 33, 889153; קפ"ח בבלי, לבאבא 16, 5529846
נתניה – קפ"ח כללית, רזיאל 8 (עד 24:00), 603549, בורגץ 31 (עד 24:00), 628121
פתח תקוה – קפ"ח הכללית, ההגנוזרות 21, 4543595
כפר סבא – גרנים, הכיבה מלכי 8, 918248

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים חולים כרוניים ע"י הכוללה להבשליה בית, ביה"ח איכילוב ת"א. טל' 8 6974627
מוקד לב סבר"א שירות לחולי לב

177-0226699

עזרה ראשונה

מד"א – עזרה ראשונה ומצרית 24 שעות ביממה. ירושלים 618585 תל אביב 5461111. ילדים מגן 6961113 חיפה 672222/3 נתניה 625110 באר שבע 281128 בית-שאל 988410 כפר סבא 974555 חדרה 333453
מרכז מאבות לילדים ולנבר נוער במשפט ארגון המנהיגים המורדי. טל' 621515-03
אנוש – המעמה ביחוא"ת לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות ומבני הנפש, לאנשי מקצוע ולקהל הרחב. טל' 5400672-03, 5494899-03, 326727-04
בימים א'-ה' 09.00-13.00 ובימים ב' 15.00-18.00
יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381784
בימים א'-ה' 09.00-14.00 וביום ו' 09.00-11.00
יד ביד – אגף קשבת לילד ולנוער תל אביב לילד, 5226027
אנוש-ויונג ארצי לילדים ולנוער חלוקת על פגיעות מהגיות ילדים ובני נוער. המענה לשלום הילד. טל' 02-256099
הקו הרדן "איזה". עזרה ותמיכה לנפגעות המינוספ"ש. א'-ה' 19.30-23.30, טל' 03-292797
מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות ביממה. תל אביב טל' 5234819. קו מלקחין מיוחד לסיוע לנבנים ולנערים ומבני תקופה מדינת טל' 5449191
בימים א', ג' ו-ה' בשעות 18.00-22.00
ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611; נפר' 1991
קו פתוח למחמם אלימות מינית. משפחת תמיכת בגברים לסיוע לנשים מכות. טל' 74907-07
בימים א'-ה' 08.30-12.00; בימים א'-ה' 16.00-19.00
ויצו 24 שעות קו חם לנשים מוכות. טל' 5461133-03, 550506-08, 514111-07, 376310-02
קו חירום לנשים במצוקה 505720-09

ויצו סיוע משפטי וייעוץ בעניני משפחה, ימים א'-ה', 09.00-14.00, 03-5421791
אגף קשבת לכל הנכבר בגשת השחץ שירות טלפוני לבעיות וצפיות ומידע לקשישים ולבני משפחה. בימים א'-ה', בשעות 16.00-20.00 5493344
קו א"י – האגודה להגנת הילד עזרה לנשי אלימות, טל' 03-6961070, 03-6956763, א'-ה' 08.00-22.00. פריום בכושות בימי ו' 18.00-22.00
מרכז סיוע לנפגעי לחץ מגום "מגלים" א'-ה' 11.00-13.00, ב' ו-ד' 16.00-18.00 טל' 03-5220031
מרס – סמפתות ומניעת סמים. מוקד סיוע טלפוני. בימים א'-ה' 09.00-14.00. שד' ירושלים 11, יפו, טל' 03-5170789/0
האגודה למניעת אלכוהוליזם 24 שעות 724128
התאר לתוכנה בשירות הבזטוה וסיוע להולים ובני משפחותיהם. בימים ב' ו-ה' 19.30-22.30, טל' 5660580, 5604576, ת.ד. 53602, ת"א
האגודה לנפגעי הזנוח בישראל תל אביב באזליק 12, טל' 5254162/3, ירושלים טל' 243984/5, חיפה טל' 348217, באר-שבע טל' 239094. בימים א'-ה' 09.00-14.00

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: תל אביב: איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' 19.00-24.00 ובימי שישי 15.00 עד 24.00. בשבת 08.00-24.00; ירושלים: הדסה עין כרם 22.00-16.00
המשותפות לרפואת שיניים בישראל: 177-022-3773

24 שעות

חנויות השוטר ירושלים 513188; תל אביב 5633777; חיפה 647647
מוסדים שימות עבריה 03-9731111; אבנליה 03-9731122